Regeringens proposition 1989/90: 74

om ny taxeringslag m. m.

Prop.
1989/90: 74

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 25 januari 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås genomgripande förändringar av skatteorganisationen och de olika förfarandena på skatteområdet. Taxeringslagen (1956:623) föreslås upphävd och ersatt av två lagar; en ny taxeringslag och en lag om självdeklaration och kontrolluppgifter.

De nuvarande länsskattemyndigheterna och lokala skattemyndigheterna ersätts med en skattemyndighet i varje län. På varje ort där det nu finns en lokal skattemyndighet skall det inrättas ett lokalt skattekontor.

Taxeringsnämnderna ersätts av förtroendeorgan, skattenämnder, i skattemyndigheterna. Det skall finnas en nämnd vid varje skattekontor. Myndigheten skall fatta beslut med nämnd i de fall ett lekmannainflytande är värdefullt, främst när fråga är om tvistiga omprövningar. Övriga beslut skall fattas av tjänstemän.

Skattemyndigheterna får en vidare beslutsbehörighet än dagens taxeringsnämnder. De föreslås kunna fatta vissa beslut som i dag fattas av länsrätten som första instans, bl. a. beslut om eftertaxering.

Ett väsentligt utvidgat omprövningsförfarande införs. De skattskyldiga föreslås kunna begära omprövning inom fem år efter utgången av taxeringsåret. Skattemyndigheten kan fatta omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel inom ett år från utgången av taxeringsåret. Därefter får beslut om eftertaxering fattas inom fem år efter utgången av taxeringsåret. Har den skattskyldige inte lämnat självdeklaration i rätt tid gäller särskilda regler.

Överklagandefristerna föreslås i princip överensstämma med omprövningsperioderna.

Den skattskyldige får liksom i dag överklaga beslut även om det inte gått honom emot. Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid och snarast ompröva beslutet. Ett överklagande får överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning endast om det finns särskilda skäl. Ändrar skattemyndigheten beslutet på sätt som den skattskyldige begär förfaller överklagandet. I annat fall skall handlingarna överlämnas till länsrätten för vidare handläggning.

Överklagas ett taxeringsbeslut av skattskyldig förs det allmännas talan av skattemyndigheten i länsrätt och kammarrätt. RSV för det allmännas talan i regeringsrätten.

RSV får överklaga skattemyndighetens beslut. RSV får också ta över skattemyndighetens talan i länsrätt och kammarrätt.

De allmänna ombuden på mervärdeskatte- och uppbördsområdena slopas. Det allmännas processföring på dessa områden ordnas som på taxeringsområdet.

Förfarandet för särskilda avgifter föreslås i princip överensstämma med taxeringsförfarandet.

Beskattningsförfarandet för mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter samordnas med taxeringsförfarandet, vilket bl. a. innebär att de slutliga besluten och den extraordinära besvärsrätten slopas. Förfarandet för att fastställa pensionsgrundande inkomst samordnas också med taxeringsförfarandet.

För mål om taxering, mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter föreslås en övergång från beloppsprocess till sakprocess. Generösa taleändringsregler införs.

Domstolarna skall i sina domar endast uttala sig i den fråga som är föremål för prövning. Domslutets konsekvenser på taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. skall räknas ut av beskattningsmyndigheten genom ett beslut om taxeringsåtgärder eller – på området för indirekt skatt – ett beslut om skatteberäkning.

På uppbördsområdet läggs ett flertal förslag fram. Anståndsreglerna och kraven på säkerhet vid anstånd mjukas upp. Anståndsränta föreslås tas ut oavsett på vilken grund anstånd medgetts. En möjlighet införs att efterge anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

Uppbörd av tillkommande skatt föreslås ske vid ett tillfälle. En möjlighet till eftergift av respiträntа införs. Den nuvarande tvåårsbegränsningen för respiträntа slopas.

Tiden för att överklaga beslut enligt uppbördsförfattningarna förlängs från nuvarande tre veckor till två månader. Vad gäller debiteringsbeslut till följd av taxeringsbeslut föreslås de skattskyldiga kunna begära omprövning och överklaga inom fem år från utgången av taxeringsåret.

Den nya organisationen föreslås träda i kraft den 1 januari 1991. Den nya taxeringslagen skall tillämpas fr. o. m. 1991 års taxering. Vad gäller de indirekta skatterna föreslås att reglerna skall träda i kraft den 1 januari 1991.

Taxeringslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. kommunalskattelagen (1928:370),
2. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
4. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
5. lagen (1927:321) om utskiftningsskatt,
6. lagen (1933:395) om ersättningsskatt,
7. lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
8. lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt,
9. lagen (1989:346) om särskild vinstskatt.

Lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter (skattetillägg och förseningsavgift) om inte annat följer av 5 kap.

Lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i allmän förvaltningsdomstol.

2 § Vad som sägs i denna lag om skatt och skattskyldig gäller även avgift och avgiftsskyldig enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift.

3 § Begrepp som används i denna lag har samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

4 § I lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter finns bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för taxering. I fråga om debitering och uppbörd av skatt gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272).

2 kap. Taxeringsorganisationen

Skatteförvaltningen

1 § Riksskatteverket leder och ansvarar för taxeringsarbetet i landet.

I varje län finns en skattemyndighet som ansvarar för taxeringsarbetet i länet. Varje skattemyndighet har ett eller flera skattekontor. Vid varje skattekontor finns en skattenämnd.

Riksskatteverket har samma befogenheter som skattemyndigheten har enligt 3 kap. I förekommande fall tar verket därmed över den befogenhet som annars tillkommer skattemyndigheten.

Beslutande myndigheter

2 § Beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret är belägen.

Om den skattskyldige saknar hemortskommun i landet, fattas beslutet av skattemyndigheten i Stockholms län.

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta

beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det kan ske utan avsevärd olägenhet för den skattskyldige.

Skattenämnden

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att en skattenämnd skall bestå av flera avdelningar. Bestämmelserna om skattenämnd gäller även avdelning.

4 § Taxeringsärende avgörs i skattenämnd, om ärendet

1. avser omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis den skattskyldige åberopar,
2. avser en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige,
3. av någon annan särskild anledning bör prövas i nämnden.

5 § I skattenämnd finns ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. Om nämnden består av flera avdelningar, skall det finnas en ordförande för varje avdelning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer antalet vice ordförande vid varje skattekontor.

6 § Ordföranden och vice ordföranden i skattenämnden skall vara tjänstemän vid skattemyndighet. De förordnas av riksskatteverket för högst tre år i taget.

Chefen för skattemyndigheten får träda in som ordförande i skattenämnden vid behandling av ärende som med hänsyn till dess särskilda beskaffenhet kräver hans medverkan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer det antal övriga ledamöter i skattenämnden som skall finnas vid varje skattekontor. Sådana ledamöter väljs för högst tre år. För val av dessa ledamöter gäller bestämmelserna i 7 kap. 5 – 7 §§.

7 § Skattenämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och fyra övriga ledamöter är närvarande. Fler än ordföranden eller vice ordföranden och fem övriga ledamöter får inte delta i behandlingen av ett ärende.

3 kap. Utredning i taxeringsärenden

Skattemyndighetens utredningsskyldighet

1 § Skattemyndigheten skall se till att ärendena blir tillräckligt utredda.

2 § Den skattskyldige skall ges tillfälle att yttra sig innan hans ärende avgörs, om det inte är onödigt.

I fråga om den skattskyldiges rätt att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom själv och att få tillfälle att yttra sig över dem gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986: 223).

3 § Beslut om taxering får fattas på grundval av en förenklad självdeklaration utan att den som avgett deklarationen underrättats om och fått tillfälle att yttra sig över

1. vad som från folkbokföringsmyndighet har inhämtats i fråga om

förutsättningarna för sådan skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) som får ges en ogift skattskyldig, eller

2. kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter och som avser inkomst av tjänst eller kapital eller avser räntetillägg.

4 § Vill den skattskyldige lämna upplysningar muntligt inför skattenämnden i ett taxeringsärende som angår honom och skall avgöras i nämnden, skall han få tillfälle till det om inte särskilda skäl talar emot det.

Föreläggande att lämna upplysningar eller visa upp handling

5 § Skattemyndigheten får förelägga den skattskyldige att i den omfattning som anges i föreläggandet lämna de upplysningar som behövs för kontroll av att uppgifterna i hans självdeklaration är riktiga eller annars för hans taxering.

Skattemyndigheten får vidare förelägga den skattskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen.

Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte följer föreläggandet.

6 § Länsrätten får, om det finns synnerliga skäl, på framställning av en skattskyldig som enligt 5 § förelagts att lämna upplysningar eller visa upp handling befria honom från denna skyldighet, när upplysningarna eller handlingen avser förhållande om vilket den skattskyldige skall iaktta tystnad eller särskilda omständigheter i annat fall gör att upplysningarna eller handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom.

Taxeringsbesök

7 § Om några uppgifter i en självdeklaration behöver kontrolleras genom avstämning mot räkenskaper, anteckningar eller andra handlingar, får skattemyndigheten komma överens med den skattskyldige om att sådan avstämning skall göras vid besök hos honom eller vid annat personligt sammanträffande. Överenskommelse får även träffas om besiktning av fastighet, inventarier eller annat som är av betydelse för taxeringskontrollen.

Taxeringsrevision

8 § Skattemyndigheten får besluta om taxeringsrevision för att kontrollera att skyldighet enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter fullgjorts riktigt och fullständigt. Taxeringsrevision får göras hos den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1976:125) eller skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979:141) och hos juridisk person som inte är dödsbo. Hos andra deklarations- eller uppgiftsskyldiga får taxeringsrevision göras när särskilda skäl föranleder det. Taxeringsrevision får inte göras hos myndigheter.

Taxeringsrevision får även göras för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll av att andra till namnet kända personer eller någon person, som ingått viss bestämd rättshandling med den som skall revideras, fullgjort sin deklarations- och uppgiftsskyldighet.

Hos den som avses i första stycket andra meningen får taxeringsrevision dessutom göras för att samla in uppgifter som en förberedande åtgärd för kontroll av andra än den som revideras. Sådan revision beslutas, om den som revideras inte är skyldig att efter föreläggande lämna uppgifter rörande personerna i fråga, av riksskatteverket eller efter verkets bestämmande av en skattemyndighet.

9 § I ett beslut om taxeringsrevision skall en eller flera tjänstemän förordnas att verkställa revisionen (revisor).

10 § En taxeringsrevision skall om möjligt göras på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den som revideras. Den får inte utan särskilda skäl verkställas hos enskild mellan kl. 19.00 och kl. 8.00.

Skattemyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för revisionen. Revisionen får verkställas hos den som skall revideras eller på annan plats. Om denne medger det får revisionen göras också i annat utrymme hos honom än sådant som huvudsakligen används för verksamheten. Om revisionen skall göras på någon annan plats än hos den som skall revideras, skall räkenskaper och andra handlingar på begäran av revisorn överlämnas mot kvitto till denne.

11 § Vid taxeringsrevision får granskning ske av räkenskaper, anteckningar och verifikationer samt av korrespondens, protokoll och andra handlingar som rör verksamheten.

Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Taxeringsrevision får verkställas för kontroll även av det löpande beskattningsårets räkenskaper och handlingar.

Vid taxeringsrevision hos den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1976: 125) eller skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979: 141) får revisorn även inventera kassan samt granska varulager, maskiner och andra inventarier som är avsedda för stadigvarande bruk.

12 § Vid taxeringsrevision är den som revideras skyldig att genast tillhandahålla revisorn de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen. Han skall också lämna tillträde till sådana utrymmen som huvudsakligen används i hans verksamhet, samt ge den hjälp som behövs för granskning av handlingar och varulager samt maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier och för kassainventering.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda terminal eller annat tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådant hjälpmedel.

Om den som skall revideras inte fullgör sina skyldigheter enligt första eller andra stycket, får skattemyndigheten förelägga honom vid vite att fullgöra dem.

13 § Revisorn har rätt att ta del av handlingar som är av betydelse för revisionen även om den som revideras skall iaktta tystnad om deras innehåll. När det finns synnerliga skäl får länsrätten dock på framställning av den som revideras besluta att sådana handlingar eller handlingar, som med hänsyn till deras innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom, skall undantas från revisionen.

Om handlingen utgörs av sådan upptagning som avses i 11 § andra

stycket, får domstolen besluta om sådana begränsningar i revisorns rätt att själv använda tekniska hjälpmedel som behövs för att handlingar, som enligt första stycket bör undantas från granskning, inte skall bli tillgängliga för revisorn.

14 § Skattemyndigheten skall snarast lämna meddelande om resultatet av revisionen till den som reviderats i de delar som rör honom.

Uppgifter om utdelning på aktier m. m.

15 § Skattemyndigheten får hos den som tagit emot uppgifter enligt 3 kap. 28 eller 29 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter för taxeringskontroll ta del av dessa uppgifter. Den hos vilken uppgifterna förvaras är skyldig att lämna den hjälp som behövs för att genomföra kontrollen.

Utlämnande av uppgifter

16 § Uppgifter som myndighet förfogar över och som behövs för taxering skall på skattemyndighetens begäran tillhandahållas denna.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger dock inte i fråga om uppgifter för vilka sekretess gäller till följd av 2 kap. 1 eller 2 § eller 3 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) eller en bestämmelse till vilken hänvisas i någon av de nämnda paragraferna.

Om sekretess gäller för uppgift enligt någon annan bestämmelse i sekretesslagen och ett utlämnande skulle medföra synnerligt men för något enskilt eller allmänt intresse föreligger uppgiftsskyldighet endast om regeringen på ansökan av skattemyndigheten beslutar att uppgiften skall lämnas ut.

17 § Uppgifter i självdeklarationer skall på begäran lämnas ut till de myndigheter som utövar taxerings- eller skattekontroll om det behövs för kontrollverksamheten. Detsamma gäller beträffande uppgifter i andra handlingar som har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid taxeringskontroll eller lämnats till ledning för taxering enligt bestämmelserna i lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas myndighet i främmande stat med vilken Sverige har träffat överenskommelse om handräckning i skatteärenden.

18 § Uppgifter som avses i 3 kap. 28 och 29 §§ lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter (1990:00) får utan hinder av bestämmelserna om sekretess lämnas till dem som betalat ut ränta eller utdelning och till deras medhjälpare.

4 kap. Taxeringsbeslut

1 § Taxeringsbeslut är grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder efter domstols beslut.

Den skattskyldige skall utan dröjsmål underrättas om innehållet i ett taxeringsbeslut, om det inte är uppenbart obehövligt. Om beslutet är till

den skattskyldiges nackdel skall han underrättas om hur han kan begära omprövning av eller överklaga beslutet.

Årlig taxering

2 § Skattemyndigheten skall varje taxeringsår fatta taxeringsbeslut före utgången av november på grundval av de uppgifter som lämnats enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt vad som i övrigt framkommit vid utredning enligt 3 kap.

Under november taxeringsåret får skattemyndigheten dock inte till den skattskyldiges nackdel fatta grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut eller beslut om skattetillägg.

3 § Har den skattskyldige inte lämnat självdeklaration eller kan, på grund av brister i eller bristfälligt underlag för deklarationen, inkomsten av en viss förvärvskälla eller den skattepliktiga förmögenheten inte beräknas tillförlitligt, skall inkomsten eller förmögenheten uppskattas till det belopp som framstår som skäligt med hänsyn till vad som framkommit i ärendet (skönstaxering).

4 § Har den skattskyldige lämnat en förenklad självdeklaration, får taxeringsbeslut fattas på grundval av den, även om förutsättningarna enligt 2 kap. 10 och 11 §§ lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter för en sådan självdeklaration inte föreligger i alla delar. Detta gäller dock inte om uppgift skall lämnas om rörelse eller jordbruksfastighet eller om annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370).

5 § Skattemyndigheten skall inte ta upp en inkomst till beskattning hos en skattskyldig, om han gör sannolikt att det efter utgången av november taxeringsåret kommer att finnas förutsättningar för att han skall frikallas från skattskyldighet för inkomsten på grund av bestämmelserna i 54 § första stycket f kommunalskattelagen (1928:370).

6 § Skattemyndigheten får avstå från att vid taxeringen avvika från en självdeklaration, om avvikelsen skulle avse endast ett mindre belopp.

Omprövning

7 § Skattemyndigheten skall ompröva ett taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna, om den skattskyldige begär det eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett taxeringsbeslut framgår av 6 kap. 6 §.

Om något grundläggande beslut om årlig taxering inte har fattats får taxering ske genom omprövning.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

8 § Om en fråga som avses i 7 § har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får skattemyndigheten inte ompröva frågan.

9 § Vill den skattskyldige begära omprövning av ett beslut, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett taxeringsbeslut som är till hans nackdel eller skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Har den skattskyldige inom den tid som anges i första eller andra stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

10 § Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

11 § Även om tiden för begäran om omprövning har gått ut, får ett beslut om skattetillägg på begäran av den skattskyldige omprövas, så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

12 § Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter.

Omprövning på initiativ av skattemyndigheten

13 § Omprövar skattemyndigheten självmant ett taxeringsbeslut, får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter utgången av det femte året efter taxeringsåret, om det föranleds av

1. skattemyndighets taxeringsbeslut eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om taxering avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig,
2. allmän förvaltningsdomstols beslut om tillägg till eller ändring i fastighetstaxering,
3. skattemyndighets beslut om åtgärd enligt 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979: 1152) eller om rättelse enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § samma lag,
4. beslut av riksskatteverket, kammarrätt eller regeringsrätten angående sjömansskatt,
5. beslut om utländsk skatt eller om obligatoriska avgifter som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3 kommunalskattelagen (1928: 370).

Även om tiden för omprövning enligt första stycket har gått ut får skattemyndigheten till den skattskyldiges fördel självmant ompröva ett

beslut om skattetillägg så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

14 § Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får, utom i fall som avses i andra stycket samt i 16 och 17 §§, inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Har den skattskyldige inte gett in självdeklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag självdeklarationen kom in till skattemyndigheten, dock senast före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Eftertaxering

15 § Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges i 14 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 16–22 §§ *(eftertaxering)*.

16 § Eftertaxering får ske om den skattskyldige

1. i självdeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för taxeringen,
2. lämnat oriktig uppgift i mål om taxering eller
3. underlåtit att lämna självdeklaration, uppgift eller infordrad upplysning trots att han är uppgiftspliktig enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter

och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett taxeringsbeslut avseende den skattskyldige eller hans make, eller, i fråga om förmögenhetsskatt, någon annan person som samtaxeras med honom blivit felaktigt eller inte fattats.

17 § Eftertaxering får också ske

1. vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
2. när kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter saknats eller varit felaktig,
3. när en ändring i ett taxeringsbeslut föranleds av beslut som anges i 13 § andra stycket 1–5.

Eftertaxering enligt första stycket 3 med anledning av beslut som anges i 13 § andra stycket 1 avseende annan skattskyldig får inte ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt.

18 § Eftertaxering enligt 16 § samt 17 § första stycket stycket 1 och 2 får ske endast om den avser belopp av någon betydelse.

Eftertaxering får inte ske om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om eftertaxering avseende samma fråga.

19 § Skattemyndighetens beslut om eftertaxering skall meddelas före utgången av femte året efter taxeringsåret om inte annat anges i 20–22 §§.

20 § Beslut om eftertaxering enligt 17 § första stycket 3 får meddelas även efter den tid som anges i 19 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Beslut om eftertaxering på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende eller mål om taxering får meddelas efter den tid som anges i 19 § men senast inom ett år från utgången av den månad då skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet vunnit laga kraft.

Om den skattskyldige har avlidit, får beslut om eftertaxering inte meddelas efter utgången av det andra året efter det kalenderår då bouppteckningen efter honom gavs in för registrering.

21 § Har den skattskyldige på sätt som anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69) delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser hans beskattning eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får beslut om eftertaxering för det år som brottet avser meddelas av skattemyndigheten även efter utgången av den tid som anges i 19 §. Detsamma gäller om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om eftertaxering får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas efter utgången av den tid som anges i 19 §.

Beslut enligt första stycket skall meddelas före utgången av kalenderåret efter det år då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslut enligt andra stycket skall meddelas före utgången av kalenderåret efter det år då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit skall dock beslut om eftertaxering meddelas inom sex månader från dödsfallet.

Beslut enligt första stycket skall, utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen, undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet läggs ned eller inte bifalls till någon del.

22 § Vad som sägs i 21 § tillämpas också beträffande en juridisk persons beskattning, om åtgärd som avses i 21 § första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om fall som avses i 12 § skattebrottslagen (1971:69) föreligger beträffande honom.

Beslut om taxeringsåtgärder

23 § Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om taxering fastställa den skattskyldiges beskattningsbara inkomst och vidta de taxeringsåtgärder i övrigt som föranleds av domstolens beslut.

Förteckning av beslut

24 § Taxeringsbeslut skall förtecknas på sätt som regeringen bestämmer.

5 kap. Särskilda avgifter

Skattetillägg

1 § Har en skattskyldig i självdeklaration eller annat skriftligt meddelande, som han avgett till ledning för taxeringen, lämnat uppgift som befinns oriktig, skall en särskild avgift *(skattetillägg)* påföras honom. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om taxering och uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats.

Skattetillägg enligt första stycket tas ut med fyrtio procent av den skatt som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, inte skulle ha påförts den skattskyldige eller hans make eller, i fråga om förmögenhetsskatt, någon annan person som samtaxeras med honom.

Avgiftsberäkning enligt andra stycket sker efter tjugo procent i fall då den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som normalt är tillgängligt vid taxering. Sådant kontrollmaterial kan vara taxeringsavi, den skattskyldiges självdeklaration för det nästföregående beskattningsåret eller uppgifter som det enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter åligger arbetsgivare eller andra, att utan föreläggande lämna till ledning för taxering avseende någon annan. För annat kontrollmaterial än taxeringsavi och självdeklaration för det nästföregående beskattningsåret gäller vad som sagts nu endast om materialet varit tillgängligt för skattemyndigheten före utgången av november taxeringsåret. Som normalt tillgängligt kontrollmaterial anses inte meddelande från en annan skattemyndighet.

2 § Om avvikelse har skett från en självdeklaration genom skönstaxering, påförs den skattskyldige skattetillägg. Tillägget beräknas på den skatt som till följd av skönstaxeringen påförs den skattskyldige utöver den skatt som annars skulle ha påförts honom. Vid beräkningen skall dessutom bestämmelserna i 1 § andra stycket tillämpas. Till den del skönstaxeringen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall skattetillägg tas ut enligt bestämmelserna i 1 §.

Första stycket tillämpas också om skönstaxering har skett på grund av utebliven självdeklaration och självdeklaration inte kommit in trots att föreläggande sänts ut till den skattskyldige. Tillägget beräknas på den skatt som till följd av skönstaxeringen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter som den skattskyldige kan ha lämnat till ledning för taxeringen.

3 § Beslut om skattetillägg enligt 2 § andra stycket skall undanröjas om en självdeklaration har kommit in till skattemyndighet eller allmän förvaltningsdomstol före utgången av året efter det då beslutet fattades.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beslut om skattetillägg eller skattsedeln eller någon annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek, skall skattetillägget undanröjas om en självdeklaration har kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

4 § Skattetillägg tas inte ut i samband med rättelse av en felräkning eller misskrivning som uppenbart framgår av självdeklarationen eller av ett annat skriftligt meddelande från den skattskyldige. Detsamma gäller vid rättelse av en oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter och som var tillgänglig för skattemyndigheten före november månads utgång taxeringsåret.

Skattetillägg tas inte heller ut i den mån avvikelsen avser bedömning av ett skriftligt yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak. Om den skattskyldige frivilligt har rättat en oriktig uppgift, skall skattetillägg inte tas ut.

5 § Om deklarationsskyldig inte har kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid, skall en särskild avgift *(förseningsavgift)* påföras honom. Sådan avgift påförs aktiebolag med 1 000 kronor och andra skattskyldiga med 500 kronor.

Har skattskyldig, som utan föreläggande skall lämna självdeklaration, inte kommit in med deklaration senast den 1 augusti under taxeringsåret, bestäms förseningsavgiften till fyra gånger det belopp som anges i första stycket.

Förseningsavgift enligt första stycket påförs också skattskyldig som har avgett en förenklad självdeklaration inom föreskriven tid men som inte följt ett föreläggande att avge en allmän självdeklaration inom den tid som föreskrivs i föreläggandet.

Har den skattskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling, som inte är behörigen undertecknad, tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall beräknas avgiften enligt första stycket.

Eftergift av särskild avgift

6 § Särskild avgift skall efterges helt, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den skattskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet.

Skattetillägg får efterges helt när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är ringa.

7 § Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Beslut om särskild avgift

8 § Beslut om eftertaxering får inte avse enbart särskild avgift, utom i fall som avses i 4 kap. 17 § 1.

9 § Utöver vad som följer av bestämmelserna i 4 kap. får beslut om skattetillägg fattas på sätt som anges i 10 och 11 §§.

10 § Beslut efter utgången av året efter taxeringsåret om påförande av skattetillägg på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende skall meddelas samtidigt med beslutet i omprövningsärendet.

Beslut om påförande av skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om taxering får meddelas inom ett år från utgången av den månad då domstolens beslut vann laga kraft.

11 § Ändras ett taxeringsbeslut skall skattemyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av taxeringsbeslutet.

12 § Särskild avgift får inte påföras sedan den skattskyldige har avlidit.

Vid tillämpning av 72 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), 20 § 2 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt eller 20 § 2 mom. lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt får regeringen meddela befrielse från särskild avgift.

13 § Särskild avgift påförs som slutlig eller tillkommande skatt enligt uppbördslagen (1953: 272). Skattetillägg som inte uppgår till 100 kronor, påförs inte. Särskild avgift tillfaller staten.

Skall någon vid taxering till statlig inkomstskatt påföras skattetillägg, som skall beräknas efter såväl fyrtio som tjugo procent uträknas först skatten på summan av de undanhållna beloppen. Skatten fördelas sedan vid tillämpningen av de skilda procentsatserna efter den kvotdel som vart och ett av de undanhållna beloppen utgör av de sammanlagda undanhållna beloppen.

Bestämmelserna i andra stycket tillämpas också när någon i annat fall än som avses där skall påföras skattetillägg efter skilda procentsatser.

6 kap. Överklagande

Överklagande av skattemyndighetens beslut

1 § En skattemyndighets taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna får överklagas hos länsrätten av den skattskyldige, riksskatteverket och, i fråga om beslut om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen.

Den skattskyldige får också överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av taxeringsbeslut.

2 § Föreläggande vid vite och beslut om taxeringsrevision får inte överklagas.

Den skattskyldiges överklagande

3 § Överklagandet skall vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Om taxeringsbeslutet har meddelats efter den 30 juni femte året efter det taxeringsår som beslutet avser och den skattskyldige har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag då den skattskyldige fick del av beslutet.

Den skattskyldige får överklaga ett taxeringsbeslut även om det inte gått honom emot.

4 § Även om tiden för överklagande har gått ut, får ett beslut om skattetillägg överklagas så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

5 § Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat den skattskyldige en felaktig underrättelse om hur man överklagar.

Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

6 § Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet. Detta gäller dock inte om överklagandet skall avvisas enligt 5 § eller hinder mot omprövning föreligger enligt 4 kap. 8 §.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som den skattskyldige begär.

Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får myndigheten lämna den skattskyldige tillfälle att återkalla överklagandet.

7 § Om överklagandet inte avvisas enligt 5 § eller förfaller enligt 6 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

Riksskatteverkets eller kommuns överklagande

8 § Överklagandet skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 4 kap. gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag då det överklagade beslutet meddelades.

Överklagas ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

9 § Om riksskatteverket har överklagat ett taxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

Överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut

10 § Överklagande får inte ske av länsrättens beslut avseende

1. befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling som behövs för utredning,
2. undantagande av handling från taxeringsrevision,
3. en skattemyndighets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen.

11 § Har den skattskyldige hos länsrätten överklagat skattemyndighetens taxeringsbeslut, får myndigheten överklaga länsrättens beslut, om det innebär att den skattskyldige har fått helt eller delvis bifall till sin talan.

12 § Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

13 § Om den skattskyldige överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet.

Om länsrättens beslut överklagas av skattemyndigheten, riksskattever-

ket eller kommunen, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades. Detsamma gäller om riksskatteverket överklagar kammarrättens beslut.

14 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt, får även någon annan som haft rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, trots att den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller det första överklagandet av någon annan anledning, förfaller också det senare.

Företrädare för det allmänna m. m.

15 § Om en skattskyldig överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av skattemyndigheten. Överklagar riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i regeringsrätten.

16 § En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

17 § Riksskatteverket får inom den för verket gällande tiden för överklagande föra talan till den skattskyldiges förmån. Verket har då samma behörighet som den skattskyldige.

Handläggning vid domstol

18 § En talan får inte ändras i andra fall än som anges i 19 och 20 §§.

Som ändring av talan anses inte när klaganden inskränker sin talan eller, utan att frågan som är föremål för prövning ändras, åberopar en ny omständighet till stöd för sin talan.

19 § Klaganden får framställa ett nytt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

20 § I ett mål om taxering får klaganden föra in en fråga om skattetillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att skattetilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

21 § Om domstolen i fall som avses i 19 § andra stycket och 20 § inte tar upp den nya frågan till prövning, får rätten överlämna den till skattemyndigheten för omprövning.

22 § Om det finns fler frågor i samma mål, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats.

23 § Om det är lämpligt med hänsyn till utredningen, får särskilt beslut ges över en av flera omständigheter som var för sig har omedelbar betydelse för utgången i målet eller över hur en viss uppkommen fråga, som främst angår rättstillämpningen, skall bedömas vid avgörandet av saken.

När särskilt beslut meddelas bestämmer rätten med hänsyn till omständigheterna om talan mot beslutet skall föras särskilt eller endast i samband med talan mot rättens slutliga avgörande i målet. Om rätten bestämmer att talan skall föras särskilt, får den förordna att målet i övrigt skall vila till dess det särskilda beslutet har vunnit laga kraft.

24 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

7 kap. Övriga bestämmelser

Vite

1 § Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

2 § Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Ställföreträdare

3 § Vid bedömningen av vem som är behörig ställföreträdare för skattskyldig enligt denna lag skall 4 kap. 2 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter tillämpas.

Uppgifter som lämnats för en skattskyldig som är juridisk person, anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige.

Ändring i taxeringsbeslut till följd av dubbelbeskattningsavtal

4 § Om en bestämmelse i avtal för att undvika eller lindra dubbelbeskattning som Sverige har träffat med någon annan stat leder till att ändring skall vidtas i fråga om taxering som rör statlig eller kommunal skatt eller i fråga om någon annan åtgärd varigenom sådan skatt har påförts, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer vidta sådan ändring.

Val till skattenämnd

5 § Val av ledamot i skattenämnd förrättas av landstinget. Om det i länet finns en kommun som inte ingår i landstingskommunen förrättas valet av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som skattemyndigheten bestämmer efter befolkningstalen. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många leda-

möter som motsvarar den kvot som erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, skall den avrundas till närmast högre hela tal. I lagen (1955: 138) om proportionellt valsätt vid val inom landsting, kommunfullmäktige m. m. finns särskilda föreskrifter om förfarandet.

Vid val av ledamöter skall eftersträvas att lekmannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ledamöternas ålder, kön och yrke.

6 § Valbar till ledamot i skattenämnd är den som har rösträtt vid val av kommunfullmäktige och är kyrkobokförd i en kommun som ingår i skattemyndighetens verksamhetsområde och inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Tjänsteman inom skatteförvaltningen eller vid allmän förvaltningsdomstol eller nämndeman i allmän förvaltningsdomstol får inte väljas till ledamot i skattenämnd.

Den som har fyllt sextio år eller uppger giltigt hinder är inte skyldig att ta emot uppdrag som ledamot.

Skattemyndigheten prövar självmant den valdes behörighet.

7 § Den som fyllt sextio år har rätt att frånträda uppdrag att vara ledamot. Skattemyndigheten får entlediga en ledamot som visar giltigt hinder. Om en ledamot inte längre är valbar, upphör uppdraget.

När ett uppdrag blir ledigt, utses en ny ledamot för den tid som återstår. Om antalet valda ledamöter ändras, får en nytillträdande ledamot utses för kortare tid än tre år.

8 § Landstinget får besluta att av landstingskommunens medel skall till de landstingsvalda ledamöterna i skattenämnd betalas arvoden, reseersättningar, traktamenten och andra ekonomiska förmåner enligt de grunder som enligt kommunallagen (1977: 179) gäller för ersättning till ledamöter i landstingskommunala nämnder. Kommunfullmäktige har motsvarande rätt i fråga om de kommunvalda ledamöterna.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 då taxeringslagen (1956:623) skall upphöra att gälla. Den nya lagen tillämpas första gången på ärenden och mål som avser 1991 års taxering.

2. Den gamla lagen skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i den gamla lagen sägs om länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 gälla skattemyndighet.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3 kap. 8 § i den nya lagen om vem som får besluta om taxeringsrevision tillämpas i fråga om beslut om taxeringsrevision som fattas från och med den 1 januari 1991.

4. I mål som anhängiggörs hos regeringsrätten från och med den 1 januari 1991 skall riksskatteverket föra det allmännas talan. Bestämmelserna i 6 kap. 16 § tredje stycket och 17 § i den nya lagen gäller därvid.

Lag (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag ges bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning för taxering enligt taxeringslagen (1990:00) m. m.

2 § Begrepp som används i denna lag har samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928:370), lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, uppbördslagen (1953:272) och taxeringslagen (1990:00).

3 § Riksskatteverket har samma befogenhet som skattemyndigheterna att meddela föreläggande.

2 kap. Självdeklaration m. m.

Allmänna bestämmelser

1 § Uppgifter till ledning för egen taxering lämnas i form av *självdeklaration.*

2 § Självdeklaration skall avges på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär för *förenklad självdeklaration* eller *allmän självdeklaration.*

3 § Var och en bör, utöver vad som framgår av deklarationsformuläret eller av någon annan blankett enligt fastställt formulär, meddela de ytterligare upplysningar som kan vara av betydelse för egen taxering.

Deklarationsskyldighet för fysiska personer

4 § Fysisk person skall, om inte annat följer av 6 §, lämna självdeklaration

1. när hans bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 10000 kronor,
2. om han inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret eller om han under denna tid betalat sjömansskatt, när bruttointäkterna uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,
3. när hans tillgångar av den art som anges i 3 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång haft ett värde som överstiger 800000 kronor, eller
4. när underlag för skogsvårdsavgift eller statlig fastighetsskatt skall fastställas för honom.

Vid bedömandet av deklarationsskyldighet enligt första stycket skall hänsyn inte tas till sådan inkomst eller förmögenhet för vilken skattskyldighet inte föreligger enligt kommunalskattelagen (1928:370), lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt eller lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Har makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller

förmögenhet, skall vardera makens deklarationsskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet.

Skall någon enligt lagen om statlig förmögenhetsskatt taxeras för förmögenhet som tillhör barn eller någon annan, skall hänsyn tas därtill när deklarationsskyldigheten bedöms.

5 § Vid tillämpning av 4 § första stycket, skall svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos utländsk makt, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisation eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens, delegationens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, anses ha varit bosatt i Sverige. Detsamma skall gälla sådan persons make samt barn under 18 år, om de har varit svenska medborgare och har bott hos honom.

En person som under beskattningsåret har tillhört främmande makts beskickning eller lönade konsulat i Sverige eller beskickningens eller konsulatets betjäning, skall vid tillämpningen av bestämmelserna i 4 § första stycket inte anses ha varit bosatt i Sverige under förutsättning att han inte har varit svensk medborgare och inte var bosatt i Sverige när han kom att tillhöra beskickningen eller konsulatet. Detsamma skall gälla sådan persons make, barn under 18 år och enskilda tjänare om de har bott hos honom och inte har varit svenska medborgare.

6 § Den som uppburit folkpension skall, med de undantag som anges i fjärde stycket, lämna självdeklaration endast om hans bruttointäkt av en eller flera förvärvskällor under året varit större än belopp motsvarande intäkten för en person, som under beskattningsåret inte haft annan intäkt än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen (1969:205) om pensionstillskott.

För gift person, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas intäkten med utgångspunkt från en pension på 78,5 procent av basbeloppet. För övriga personer beräknas intäkten med utgångspunkt från en pension på 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också för gift person som under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Med folkpension avses folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension, omställningspension, särskild efterlevandepension och hustrutillägg. Som folkpension räknas inte barnpension eller vårdbidrag.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för en person vars make är skyldig att lämna självdeklaration eller för person som har varit bosatt i Sverige endast en del av beskattningsåret och inte heller för en ogift person om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstiger 100 000 kronor och för en gift person om makarnas gemensamma skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstiger 200 000 kronor, vilket innebär att dessa personer skall lämna självdeklaration.

7 § Om en person avlider under beskattningsåret skall dödsboet efter honom fullgöra den deklarationsskyldighet som skulle ha gällt för den avlidne.

8 § Följande juridiska personer skall lämna självdeklaration

1. aktiebolag, ekonomisk förening, sparbank, ömsesidigt skadeförsäkringsföretag och aktiefond samt sådan stiftelse, fond eller inrättning som har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen,

2. ideell förening, som avses i 7 § 5 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, om dess bruttointäker av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret överstigit grundavdraget enligt 8 § nämnda lag,

3. annan juridisk person, om dess bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,

4. juridisk person, vars tillgångar av den art som anges i 3 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, vid beskattningsårets utgång haft ett värde som överstiger 800000 kronor eller, i fråga om sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b nämnda lag, 25000 kronor,

5. juridisk person för vilken underlag för skogsvårdsavgift eller statlig fastighetsskatt skall fastställas.

Vid bedömandet av deklarationsskyldighet enligt första stycket 2–4 skall hänsyn inte tas till sådan inkomst eller förmögenhet, för vilken skattskyldighet inte föreligger enligt kommunalskattelagen (1928:370), lagen om statlig inkomstskatt eller lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Deklarationsskyldighet efter föreläggande

9 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall också den som inte är deklarationsskyldig enligt 4–8 §§ lämna självdeklaration.

Förenklad självdeklaration

10 § Fysisk person får, om inte annat följer av 11 §, lämna förenklad självdeklaration om vad som skall redovisas i fråga om intäkter och avdrag avser endast

1. inkomst av annan fastighet beträffande högst två fastigheter vilka den skattskyldige innehaft hela beskattningsåret och för vilka dels intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), dels taxeringsvärde har bestämts för beskattningsåret,

2. inkomst av tjänst och annat avdrag än som avses i 33 § 2 mom. kommunalskattelagen inte yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten,

3. inkomst av kapital samt avdrag för kostnader yrkas endast för ränta och intäkten utgörs av

a) ränta eller

b) utdelning på svenska aktier och andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar,

4. allmänt avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn eller för avgift för pensionsförsäkring,

5. sådant avdrag för nedsatt skatteförmåga som avses i 50 § 2 mom. andra eller fjärde stycket kommunalskattelagen.

11 § Förenklad självdeklaration får inte lämnas, om

1. den skattskyldige eller den med vilken den skattskyldige skall samtaxeras inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret,

2. den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst av anställning i utlandet eller annars från utlandet haft inkomst eller vid utgången av beskattningsåret ägt skattepliktig förmögenhet i utlandet,

3. den skattskyldige under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt,

4. den skattskyldige är företagsledare i fåmansföretag, närstående till sådan person eller delägare i fåmansföretag, eller

5. den skattskyldige skall samtaxeras med person som är skyldig att i självdeklaration lämna uppgift om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370).

12 § En förenklad självdeklaration skall innehålla uppgifter om

1. den skattskyldiges namn, personnummer, postadress och hemortskommun,

2. vad som behövs för att bestämma om den skattskyldige skall samtaxeras eller inte,

3. de intäkter och avdrag som skall hänföras till inkomst av annan fastighet, varvid särskilt skall anges fastighetens taxeringsvärde för beskattningsåret,

4. de intäkter som skall hänföras till inkomst av tjänst och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 §,

5. de intäkter som skall hänföras till inkomst av kapital och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 § samt de avdrag för ränta som den skattskyldige yrkar,

6. sådant räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 §,

7. de avdrag som den skattskyldige yrkar för underhåll av icke hemmavarande barn, för avgift för pensionsförsäkring eller för nedsatt skatteförmåga enligt 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen (1928:370),

8. den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar och hans skulder vid utgången av beskattningsåret, om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar uppgick till minst 90000 kronor eller, om beskattningsbar förmögenhet skall beräknas gemensamt för den skattskyldige och hans make eller barn enligt 12 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, de sammanlagda skattepliktiga förmögenhetstillgångarna uppgick till minst 180000 kronor,

9. vad som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller av fastighetsskatt enligt lagen (1984:1051) om statlig fastighetsskatt.

Skall den skattskyldige taxeras för barns eller någon annans förmögenhet, skall uppgifter lämnas också om sådan förmögenhet som om den tillhörde den skattskyldige. Härvid tillämpas första stycket 8.

Allmän självdeklaration

13 § En allmän självdeklaration skall innehålla uppgifter om

1. den skattskyldiges namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress och hemortskommun, beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig som bara under någon del av beskattningsåret varit bosatt i Sverige, uppgift om den tid som han haft bostad här,

2. alla skattepliktiga förvärvskällor; därvid skall i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt anges

a) beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten,

b) fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om något sådant inte varit fastställt det året, dess antagliga värde vid taxeringsårets ingång, samt

c) om fastigheten inte ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, hur lång tid eller till vilken del fastigheten ingått i förvärvskällan,

3. de intäkter och avdrag som är att hänföra till varje förvärvskälla,

4. de allmänna avdrag som den skattskyldige yrkar få vid taxeringen,

5. den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, även om förmögenheten inte uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån han är skattskyldig för förmögenhet,

6. belopp av den preliminära skatt som genom skatteavdrag betalats för året näst före taxeringsåret,

7. om deklarationen avser fåmansföretag, delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav varvid, om det förekommer olika röstvärden för innehavet, dessa skall anges; dock behöver uppgifter inte lämnas för närstående person, som inte uppburit ersättning från, träffat avtal med eller haft annat liknande förhållande med företaget,

8. räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp,

9. om den skattskyldige är delägare i ett handelsbolag, de uppgifter som behövs för att beräkna det justerade ingångsvärdet för andelen i bolaget såsom andelens ursprungliga ingångsvärde, tillskott och uttag.

En allmän självdeklaration skall dessutom innehålla de uppgifter som för särskilda fall föreskrivs i 16–24 § § eller som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Om en skattskyldig skall taxeras för barns eller någon annans förmögenhet, skall uppgift lämnas även om sådan förmögenhet.

Gemensamma bestämmelser om självdeklaration

14 § I självdeklarationen behöver uppgift inte lämnas om

1. avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928:370), om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor,

2. avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen, om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 5 300 kronor, eller

3. ersättning som, enligt bestämmelserna i 3 kap. 5 § första stycket 9, först efter föreläggande av skattemyndigheten behöver tas upp i kontrolluppgift.

15 § Om en skattskyldig yrkar avdrag för en skuldränta vid beräkning av inkomst av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), eller vid beräkning av inkomst av kapital, skall han lämna uppgifter om skuldbeloppets storlek vid beskattningsårets utgång och om långivarens namn. Om långivaren är en fysisk person skall uppgift också lämnas om dennes personnummer eller adress. Uppgifterna skall lämnas i självdeklarationen eller på annan blankett enligt fastställt formulär.

16 § Har vid inkomstberäkningen avdrag gjorts för kostnader för representation och liknande ändamål, skall vid självdeklarationen fogas uppgifter enligt fastställt formulär som visar hur kostnaderna fördelar sig på följande huvudgrupper:

1. kostnader för mat, dryck, betjäning, hotellrum, teaterbiljetter och dylikt i samband med affärsförhandlingar och liknande, med angivande av hur mycket av kostnaderna, som avser representation i den skattskyldiges eller någon av hans anställdas hem,
2. kostnader som avses i 1 i samband med jubileum för företaget, invigning av anläggning för verksamheten, stapelavlöpning och jämförliga händelser, med angivande av hur mycket av kostnaderna som avser representation i den skattskyldiges eller någon av hans anställdas hem,
3. kostnader i form av underhåll, hyra, löner och dylikt avseende fastighet, våning och inventarier, som helt eller huvudsakligen nyttjas för representationsändamål och liknande,
4. kostnader för representation gentemot anställda i samband med personalfester, informationsmöten och dylikt och för annan till personalvård hänförlig representation,
5. kostnader för gåvor som inte är att hänföra till reklam och som inte tagits upp såsom löneförmån på kontrolluppgift,
6. utgivna representationsersättningar och representationsbidrag, med angivande av hur mycket av detta som tagits upp på kontrolluppgift, samt
7. övriga representationskostnader.

Kostnader för spritdrycker och vin skall – även om kostnaderna inte är avdragsgilla vid inkomstberäkningen – anges särskilt.

17 § Om den skattskyldige under beskattningsåret har avyttrat fast eller lös egendom, skall han vid självdeklarationen foga nödvändiga uppgifter enligt fastställt formulär för beräkning av skattepliktig realisationsvinst. Detsamma gäller, om den skattskyldige under beskattningsåret överfört eller upplåtit egendom under sådana förhållanden att överföringen eller upplåtelsen enligt 35 § 2 mom. sista stycket eller punkt 4 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen (1928:370) skall jämställas med avyttring av fastighet. Om det vid avyttring av egendom har bestämts att ytterligare ersättning under vissa förutsättningar skall lämnas på grund av avyttringen, skall uppgift om detta lämnas i självdeklarationen.

Har avyttring som avses i första stycket skett under beskattningsåret men skall realisationsvinst som uppkommit vid avyttringen inte tas upp till beskattning vid taxeringen för det året på grund av att inte någon del av köpeskillingen blivit för den skattskyldige tillgänglig för lyftning, skall i självdeklarationen ändå lämnas uppgift om den avyttrade egendomen, avyttringspriset och tidpunkten då köpeskillingen till någon del blir tillgänglig för lyftning.

18 § Har en överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring träffats om att en viss ersättning skall anses som inkomst av anställning, skall den som uppbär ersättningen ange detta i sin självdeklaration. Detsamma skall gälla om ersättning från arbetsgivare som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person enligt överenskommelse som avses i 3 kap. 2 a § nämnda lag skall hänföras till inkomst av annat förvärvsarbete.

19 § Om inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller rörelse redovisas enligt bokföringsmässiga grunder med räkenskapsavslutning med användande av vinst- och förlustkonto, skall självdeklarationen utöver vad annars är föreskrivet innehålla uppgifter om

1. storleken av omsättningen,
2. hur värdesättningen på lager samt fordringar skett,
3. hur det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats för att överensstämma med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna,
4. avdrag i räkenskaperna för värdeminskning,
5. avdrag för avsättningar till pensions- eller andra personalstiftelser eller till fonder eller stiftelser av annat slag,
6. vad den skattskyldige tagit ut ur näringsverksamheten i varor, pengar eller annat eller på annat sätt använt för att betala levnadskostnader eller för andra utgifter, som inte är hänförliga till omkostnader i verksamheten, samt om andra förmåner som den skattskyldige fått av fastigheten eller rörelsen,
7. belopp, som vid inkomstberäkningen dragits av såsom resekostnader, i den mån sådant belopp inte betalts ut till anställda och tagits upp på kontrolluppgifter för dem, dock att, om lämnandet är förenat med synnerliga svårigheter, uppgiften efter medgivande av skattemyndigheten i det län där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt, får lämnas först efter föreläggande,
8. kostnader för reklam, som riktar sig till bestämda personer och som har karaktär av gåva av mer än obetydligt värde,
9. kontraktsnedskrivning och kontraktsavskrivning,
10. avsättningar i räkenskaperna för framtida garantiutgifter, samt
11. sådana avsättningar i räkenskaperna till internvinstkonto för vilka avdrag yrkats och den del av internvinsten enligt koncernredovisningen som belöper på avsättningarna i fråga.

Redovisas inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen eller rörelse enligt bokföringsmässiga grunder men utan räkenskapsavslutning med användande av vinst- och förlustkonto, skall beträffande innehållet i självdeklaration i tillämpliga delar gälla även vad som sägs ovan.

Vid redovisning av inkomst av rörelse och jordbruksfastighet skall en gift skattskyldig uppge arten och omfattningen av sitt och makens arbete i förvärvskällan samt i övrigt lämna de uppgifter som behövs för tillämpningen av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen.

Livförsäkringsföretag skall i fråga om försäkringsrörelsen iaktta bestämmelserna i denna paragraf endast när det gäller uppgifter om hur värdesättningen på lager och fordringar skett. Därutöver skall iakttas vad som föreskrivs i 21 § om skyldighet att lämna vissa uppgifter.

20 § Om ett fåmansföretag eller en näringsidkare som är fysisk person gjort avdrag vid inkomstbeskattningen för något av följande slag av ersättningar vilka har tillgodoförts mottagare i utlandet, skall i självdeklarationen lämnas uppgift om ersättningarnas sammanlagda belopp för varje land. Skyldigheten gäller ersättningar som avser

1. ränta, utom sådan som utgår därför att betalning inte erlagts i rätt tid,
2. royalty eller annan ersättning för upphovsrätt eller någon annan

liknande rättighet såsom rätt till patent, varumärke, mönster samt litterärt och konstnärligt verk.

21 § Inländskt försäkringsföretag, som är skattskyldigt för inkomst av försäkringsrörelse, skall i självdeklarationen också lämna uppgift i de avseenden som anges i 2 § 6 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Detsamma gäller beträffande utländskt livförsäkringsföretag som drivit försäkringsrörelse i Sverige.

Understödsförening som enligt sina stadgar får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem, anses i denna lag som livförsäkringsföretag i fråga om verksamhet som är hänförlig till livförsäkring.

Utländskt skadeförsäkringsföretag som drivit försäkringsrörelse i Sverige, skall i självdeklarationen lämna uppgift om premieinkomsten i Sverige, fördelad på dels sjöförsäkring samt land- och lufttransportförsäkring, dels annan försäkring. Vidare skall uppgift lämnas om den eller de kommuner där sysslomannen (generalagenten) haft kontor samt, då flera kontor funnits, uppgift om de vid varje kontor influtna premiekostnaderna, fördelade på nämnda olika slag av försäkring.

22 § Har en deklarationsskyldig under beskattningsåret fört räkenskaper i jordbruk eller skogsbruk som bedrivits av honom, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller rörelse, skall vid hans självdeklaration fogas en bestyrkt kopia av balansräkningen för beskattningsåret och balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret samt av resultaträkningen för beskattningsåret, om sådan räkning ingått i bokföringen. Har i bokföringen tagits in ett särskilt balanskonto eller vinst- och förlustkonto och avviker detta konto från räkning som nyss sagts, skall vid deklarationen också fogas en bestyrkt kopia av kontot. Om ett fåmansföretag i sin bokföring har använt något annat samlingskonto för intäkter och kostnader, skall en bestyrkt kopia av sådant konto bifogas. Om ett fåmansföretag redovisar likvida medel i sammansatt post i balansräkningen, skall i självdeklarationen belopp som visar kassabehållningen uppges särskilt.

Vid självdeklarationen skall vidare fogas uppställningar enligt fastställt formulär med de uppgifter som behövs för att tillämpa gällande bestämmelser om avdrag för värdeminskning samt utdrag ur räkenskaperna för att styrka dessa uppgifter.

För aktiebolag, ekonomisk förening och ömsesidigt försäkringsbolag skall lämnas en bestyrkt kopia eller tryckt exemplar av förvaltnings- och revisionsberättelser, som avgetts för beskattningsåret. För fåmansföretag skall också lämnas förteckning som avses i 12 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975:1385) samt förteckning över utbetald rörlig ränta till personer som avses i 2 § 9 mom. sjätte stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

För inländskt skadeförsäkringsföretag skall lämnas en bestyrkt kopia av protokoll eller annan handling, som visar hur resultaträkningen och balansräkningen för beskattningsåret slutligt fastställts samt hur vinsten för samma år disponerats.

23 § Deklarationsskyldig, som avses i 22 § och som för beskattningsåret enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. i sin balansräkning redovisar pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner, skall i självdeklarationen under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört

med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370). Sådan redovisning skall avse förhållandena vid såväl beskattningsårets ingång som dess utgång.

Särskilda bestämmelser för företagsledare m. fl. i fåmansföretag

24 § Företagsledare i fåmansföretag och närstående till sådan person samt delägare i företaget skall vid självdeklaration foga uppställning enligt fastställt formulär med de uppgifter som behövs för tillämpningen av gällande bestämmelser rörande beräkningen av hans inkomst från företaget. Därvid skall uppgifter lämnas bland annat om hans arbetsuppgifter i företaget, om vad han tillskjutit till eller uppburit från företaget i form av pengar, varor eller annat, om utgifter för hans privata kostnader som företaget betalat samt om avtal eller andra liknande förhållanden mellan honom och företaget.

Särskild uppgiftsskyldighet för handelsbolag m. fl.

25 § Vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering lämna särskild uppgift för varje delägare om hans andel av bolagets eller rederiets inkomst och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet.

Särskild uppgift skall avfattas enligt bestämmelserna för allmän självdeklaration. Till uppgiften skall fogas de i 22 § första och andra styckena nämnda handlingarna.

Uppgiften skall lämnas på det sätt som anges i 28 och 29 § § i fråga om självdeklaration.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även sådant dödsbo som vid inkomst- och förmögenhetstaxering skall anses som handelsbolag.

Särskild uppgiftsskyldighet för vissa stiftelser och föreningar

26 § Stiftelser eller föreningar, som är helt eller delvis frikallade från skattskyldighet, skall i fall som anges nedan lämna särskild uppgift om inkomst och förmögenhet, som inte uppgetts till beskattning i självdeklaration.

Uppgiftsskyldighet har

1. pensionsstiftelser som avses i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.,
2. personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall,
3. stiftelser som har till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar,
4. stiftelser som har till huvudsakligt ändamål att, utan begränsning till en viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd till undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning,
5. föreningar som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, samt

6. föreningar och stiftelser som avses i 7 § 5 mom. nionde stycket och 6 mom. sjätte stycket lagen om statlig inkomstskatt.

Särskild uppgift lämnas på blankett enligt fastställt formulär. Blanketten eller bilaga till denna skall ta upp inkomster och utgifter under räkenskapsår som gått till ända närmast före taxeringsåret, samt tillgångar och skulder vid räkenskapsårets början och slut. Vidare skall upplysning lämnas om de omständigheter som anses motivera frikallelse från skattskyldighet.

Särskild uppgift lämnas varje år senast den 31 mars i den ordning som anges i 29 § i fråga om självdeklaration, om inte skattemyndigheten efter framställning medgett befrielse för viss tid från nämnda skyldighet. Sådant medgivande får återkallas.

Stiftelsen eller föreningen skall efter föreläggande av skattemyndigheten meddela de ytterligare upplysningar som kan behövas för att bedöma stiftelsens eller föreningens skattskyldighet.

Anmälningsskyldighet om nedsättning av utländsk skatt

27 § Har den skattskyldige fått avräkning av utländsk skatt från sin inkomstskatt eller förmögenhetsskatt enligt bestämmelser i dubbelbeskattningsavtal eller enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt och nedsätts härefter den utländska skatten, är han skyldig att anmäla detta till skattemyndigheten. Anmälan skall göras inom tre månader från det att den skattskyldige fick del av det beslut genom vilket den utländska skatten nedsatts och skall avfattas på fastställt formulär. Till anmälan skall fogas beslutet eller bestyrkt kopia av detta.

Tidpunkt och sätt för att lämna självdeklaration m. m.

28 § Självdeklaration, som skall lämnas utan föreläggande, skall, om inte annat följer av andra stycket, lämnas senast den 15 februari under taxeringsåret.

Följande deklarationsskyldiga får lämna självdeklaration senast den 31 mars under taxeringsåret, nämligen

1. staten, landstingskommun, kommun och annan dylik menighet,
2. den som året före taxeringsåret varit bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1976:125) eller skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979:141), om räkenskapsåret slutat senare än den 31 augusti året före taxeringsåret,
3. delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi om vid 2 angivna förutsättningar föreligger beträffande bolaget eller rederiet,
4. person, som skall beskattas tillsammans med person som avses vid 2 eller 3 enligt bestämmelser som gäller för gift skattskyldig,
5. hemmavarande barn under 18 år till deklarationsskyldig som avses vid 2, 3 eller 4.

29 § Självdeklaration som skall lämnas utan föreläggande och de handlingar som hör till den skall lämnas till skattemyndigheten eller till ett mottagningsställe som godkänts av skattemyndigheten.

30 § De handlingar som anges i 22 § tredje och fjärde styckena skall lämnas samtidigt med och fogas vid den eller de självdeklarationer som den skattskyldige lämnar. Om detta möter något hinder skall handlingarna lämnas inom två veckor efter det de upprättats.

31 § Självdeklaration och andra uppgifter eller upplysningar till ledning för egen taxering som skall lämnas först efter föreläggande, skall lämnas på det sätt och inom den tid som anges i föreläggandet, dock inte tidigare än vad som gäller för självdeklaration eller uppgift som skall lämnas utan föreläggande.

Anstånd med att lämna självdeklaration

32 § Om någon visar att han är förhindrad på grund av särskilda omständigheter att lämna självdeklaration inom föreskriven tid, får han efter ansökan beviljas anstånd med att lämna självdeklarationen. Anstånd får inte utan att det finns synnerliga skäl medges längre än till utgången av maj månad under taxeringsåret.

En sådan ansökan görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län där sökandens hemortskommun för beskattningsåret är belägen eller, om sökanden saknar hemortskommun i Sverige, skattemyndigheten i Stockholms län. Har ansökan gjorts hos en annan skattemyndighet, skall denna pröva ansökan om tiden inte medger att ansökan överlämnas till rätt myndighet.

33 § Den som i varaktigt bedriven rörelse biträder deklarationsskyldiga med att upprätta självdeklaration, kan för sådana deklarationsskyldiga som avses i 28 § andra stycket efter ansökan få tillstånd att enligt tidsplan lämna deklarationer under tiden den 1 april – den 31 maj under taxeringsåret. Vid ansökningshandlingen skall fogas förteckning över de deklarationsskyldiga. Om tillståndet medges, skall den som är upptagen i förteckningen anses ha fått anstånd med att lämna deklarationen till den dag då deklaration senast får lämnas enligt tidsplanen.

Ansökan enligt första stycket görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län inom vilket sökanden utövar sin rörelse.

Föreläggande att fullgöra deklarationsskyldighet

34 § Den som inte har fullgjort sin deklarationsskyldighet i rätt tid får föreläggas av skattemyndigheten att lämna självdeklaration.

Om självdeklaration inte är upprättad så som föreskrivs i detta kapitel, får skattemyndigheten förelägga den deklarationsskyldige att komma in med de uppgifter som saknas eller, om deklarationen är bristfällig i väsentliga avseenden, med ny deklaration som är upprättad på riktigt sätt.

Ett sådant föreläggande får också avse de övriga uppgifter som anges i detta kapitel och lämnas till ledning för taxering.

3 kap. Kontrolluppgifter m. m.

Allmänna bestämmelser

1 § Uppgifter till ledning för taxering av andra än uppgiftslämnaren själv och för registrering av preliminär skatt som har innehållits genom skatteavdrag, lämnas i form av *kontrolluppgift*.

2 § Den som är uppgiftsskyldig enligt bestämmelserna i detta kapitel skall, om inte annat föreskrivs, varje år lämna kontrolluppgift för det föregående kalenderåret.

I 55–62 §§ finns gemensamma bestämmelser om hur kontrolluppgifter skall utformas och hur de skall lämnas.

3 § Länsrätten får, om det finns synnerliga skäl, på framställning av en uppgiftsskyldig som förelagts att lämna kontrolluppgift som enligt bestämmelserna i detta kapitel skall lämnas först efter föreläggande, befria honom från denna skyldighet, när uppgiften omfattas av den uppgiftsskyldiges tystnadsplikt eller särskilda omständigheter i annat fall gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom.

Kontrolluppgifter om lön m. m.

4 § Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner skall lämnas av

1. myndighet,
2. aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,
3. fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk eller som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

Kontrolluppgifter skall lämnas för

a) den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete,

b) den som av den uppgiftsskyldige har fått pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning eller annan förmån.

Uppgiftsskyldighet enligt första och andra styckena föreligger även i tillämpliga delar för följande personer:

1. Fysisk person som varit skyldig att göra skatteavdrag enligt uppbördslagen (1953:272). Uppgifterna skall avse den på vilkens inkomst skatteavdrag skall ha gjorts.
2. Den som har gjort avdrag för preliminär A-skatt eller avdrag enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Uppgifterna skall avse den för vilken avdrag har gjorts.

Kontrolluppgift skall ta upp utgiven ersättning eller förmån samt avdragen preliminär skatt. I 6–12 §§ lämnas närmare föreskrifter om vad som skall iakttas när kontrolluppgift lämnas.

5 § Uppgiftsskyldighet enligt 4 § föreligger först efter föreläggande av skattemyndigheten beträffande

1. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt fått, haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,
2. ersättning och förmån till någon med anledning av tillfälligt arbete på annan fastighet än jordbruksfastighet, om vad som sammanlagt getts ut har lägre värde än 300 kronor för hela året och det inte utgör avdragsgill omkostnad i förvärvskällan rörelse,
3. utbetalning till rörelseidkare av ersättning för tillfälligt arbete, om ersättningen utgör intäkt av rörelse för mottagaren och arbetsgivaravgifter inte skall beräknas på grundval av ersättningen,
4. förmån som inte utgör skattepliktig intäkt för mottagaren och som är utgiven i tjänst som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370),
5. förmåner i annat än pengar som enligt 32 § 3 f mom. första stycket kommunalskattelagen inte skall tas upp som intäkt,

6. förmån från stiftelse, om vad som utgetts uppenbarligen inte utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,

7. ersättning eller förmån, för vilken mottagaren betalat sjömansskatt,

8. ersättning för uppdrag enligt 4 § 1 – 3 lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar i fråga om fastighet eller bostadslägenhet som avses i 8 § första stycket nämnda lag, om avdrag för skatt inte har gjorts,

9. följande slag av ersättningar om det har angetts i kontrolluppgiften att sådan ersättning har lämnats

a) kostnadsersättning för resa i tjänsten inom Sverige med allmänt kommunikationsmedel eller taxi, motsvarande gjorda utlägg,

b) annan kostnadsersättning för resa i tjänsten som inte överstiger sammanlagt 1 000 kronor,

c) representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt inte överstigande 500 kronor, samt

d) traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som varit förenad med övernattning och som sammanlagt inte överstiger 500 kronor eller inte avser mer än 24 dagar för år räknat.

Är den uppgiftsskyldige ett fåmansföretag, eller en personalstiftelse som hör till ett sådant företag, skall dock uppgifter avseende företagsledaren eller honom närstående person eller delägare i företaget lämnas utan föreläggande av skattemyndigheten.

6 § I kontrolluppgiften skall utgiven förmån tas upp oavsett om den utgått kontant eller som naturaförmån eller utgjort ersättning för kostnader som mottagaren betalat.

Om mottagaren har betalat ersättning för en naturaförmån, skall uppgift om förmånen och ersättningen lämnas.

Om någon förmån endast avser en del av året, skall uppgift lämnas om den tid för vilken förmånen utgått.

7 § Värdet av naturaförmåner skall anges och beräknas i enlighet med bestämmelserna i 42 § kommunalskattelagen (1928: 370) samt anvisningarna utom punkt 2 tredje stycket andra meningen och punkt 4 andra stycket av anvisningarna. I fråga om annan bostadsförmån än förmån av semesterbostad skall värdet av förmånen anges och beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje stycket uppbördslagen (1953: 272).

8 § Om det när lön betalats ut gjorts avdrag för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften anges bruttolönen och vad som dragits av.

Avser livränta skadestånd till följd av personskada, skall anges om livräntan utgör skattepliktig intäkt.

9 § I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig andra kostnadsersättningar än resekostnads- och traktamentsersättningar.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

10 § I kontrolluppgiften skall lämnas uppgift om lån som har lämnats till arbets- eller uppdragstagare räntefritt eller mot ränta som understiger

sedvanlig ränta, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 2 000 kronor. Uppgiften skall avse förmånens värde.

11 § I en kontrolluppgift som tar upp särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall anges beloppet av dels resekostnadsersättning, dels traktamentsersättning vid resa i tjänsten som varit förenad med övernattning samt den tid för vilken sådan traktamentsersättning utgått. Därvid skall uppgifter lämnas om sådan traktamentsersättning dels för förrättningar i Sverige i enlighet med vad nedan sägs, dels för förrättningar utomlands.

I fråga om förrättningar i Sverige skall uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som varit förenade med övernattning men inte medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar), samt övriga resor som varit förenade med övernattning (långtidsförrättningar).

För korttids- och långtidsförrättningar uppges utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppges såsom korttidsförrättning.

I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas att arbetsgivaren haft utgifter utöver traktamentsersättningen för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen. Traktamentsersättning vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande.

12 § Om skattemyndigheten i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt 11 § om traktamentsersättning vid förrättning i Sverige, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antas inte komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna.

Medgivande enligt första stycket lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda som mera regelbundet företar tjänsteresor, och medgivandet bedöms vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får inte lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till en viss grupp av anställda.

Ansökan om medgivande enligt första stycket görs hos skattemyndigheten senast den 31 oktober året före taxeringsåret.

Kontrolluppgifter om sjukpenning m. m. samt vissa bidrag, stöd och ersättningar

13 § Kontrolluppgifter om sjukpenning, föräldrapenning, vårdbidrag, kontant arbetsmarknadsstöd samt andra förmåner i form av bidrag, stöd eller ersättning som är skattepliktiga intäkter för mottagaren skall lämnas av

1. riksförsäkringsverket,
2. allmän försäkringskassa,
3. arbetslöshetskassa,
4. universitet och högskola,
5. vuxenutbildningsnämnd,
6. länsarbetsnämnd,

7. den som utgett ersättning enligt 16 § lagen (1989:425) om särskilda inskolningsplatser hos offentliga arbetsgivare.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som fått förmånen om det utbetalda beloppet uppgår till sammanlagt minst 100 kronor för hela året. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

Riksförsäkringsverket skall, i fråga om sjukpenning, i kontrolluppgiften ange om utbetalt belopp avser anställning eller annat förvärvsarbete.

Kontrolluppgifter om viss pension och livränta samt vissa försäkringar

14 § Kontrolluppgifter om pension och livränta skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende

a) belopp som betalats ut på grund av försäkring av den art att skatteplikt för beloppet föreligger och

b) livränta som getts ut till följd av personskada eller ersättning på grund av sådan kollektiv sjukförsäkring som avses i 32 § 3 a mom., punkt 16 av anvisningarna till 21 § eller punkt 11 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen (1928:370) även om utgett belopp inte är av skattepliktig natur.

Kontrolluppgift skall lämnas för den till vilken beloppet har betalts ut om det utbetalade beloppet uppgår till sammanlagt minst 200 kronor för hela året. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

Har skattepliktigt engångsbelopp getts ut till följd av personskada skall särskilt anmärkas om skattepliktigt engångsbelopp getts ut tidigare på grund av samma skada. Om så är fallet skall beloppets storlek och utbetalningsåret anges.

15 § Kontrolluppgift om försäkrings värde skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. Kontrolluppgiften skall uppta försäkringarnas värde vid årets utgång.

16 § Kontrolluppgift enligt 14 eller 15 §, som avser pensionsförsäkring tagen på annat sätt än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, på vilket sätt äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som fått förfoganderätten till försäkringen.

Kontrolluppgift enligt 14 eller 15 §, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

17 § Kontrolluppgift om ändring av pensionsförsäkring skall lämnas av försäkringsföretag om en försäkring som meddelats med tillämpning av äldre bestämmelser i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370), har ändrats eller om en förmånstagare under beskattningsåret satts in till försäkringen, i strid mot de nya bestämmelserna i nämnda punkt.

Kontrolluppgift skall lämnas för försäkringstagaren. Kontrolluppgiften

skall ta upp vidtagen ändring samt den mot försäkringen svarande premiereserven och övriga tillgodohavanden vid tidpunkten för ändringen.

18 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall ett försäkringsföretag eller en understödsförening lämna kontrolluppgift beträffande en namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller någon annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av andra förmåner som inte uppgetts enligt annan föreskrift.

Kontrolluppgifter om royalty, näringsbidrag och räntebidrag

19 § Kontrolluppgift om royalty eller liknande avgift skall lämnas av den som betalt ut royalty eller periodiskt utgående avgift för rättighet av goodwillnatur, exempelvis varumärke, firmanamn och dylikt, eller för att utnyttja patent, mönster och dylikt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den till vilken royaltyn eller avgiften betalats ut. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

20 § Kontrolluppgift om näringsbidrag skall lämnas av den som lämnat stöd som avses i punkt 2 av anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (1928:370).

Kontrolluppgift skall lämnas för den som enligt beslut skall få stödet. Kontrolluppgiften skall ta upp näringsbidraget eller det belopp som eftergetts samt datum för utbetalningen av bidraget eller beslutet om eftergift och stödets ändamål.

21 § Kontrolluppgift om räntebidrag eller eftergift på räntelånefordran skall lämnas av plan- och bostadsverket.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysisk person som fått bidrag eller eftergift. Kontrolluppgiften skall ta upp debiterad ränta, räntebidrag, eftergiven ränta eller amortering samt lånenummer.

Kontrolluppgifter om räntor m. m.

22 § Kontrolluppgift om ränta och fordran skall lämnas av

1. Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag,
2. den som yrkesmässigt bedrivit inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att pengar blivit räntebärande,
3. den som gett ut skuldförbindelse för den allmänna marknaden,
4. förening som från medlemmar mottagit pengar för förräntning,
5. riksgäldskontoret i fråga om statens sparobligationer,
6. valutabank och fondkommissionär hos vilka utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som gottskrivits ränta eller till vilken ränta betalats ut (borgenär) och den som har varit antecknad som innehavare av utländskt räntebärande värdepapper oavsett om ränta utgått. Kontrolluppgiften skall ta upp den ränta som den uppgiftsskyldige sammanlagt gottskrivit eller betalat ut till borgenären samt dennes sammanlagda fordran på den uppgiftsskyldige vid årets utgång. I fall som avses i första stycket 6 skall uppgift lämnas om ränta som utbetalats eller gottskrivits

under året samt om innehavet i depån eller den kontoförda fordringen vid årets utgång.

Innehas ett konto av mer än en person skall ränta och fordran fördelas lika mellan innehavarna, om inte annat förhållande är känt för den uppgiftsskyldige. I fråga om konto för vilket samtliga innehavare inte redovisas enligt bestämmelserna i 57 § andra stycket skall dock den totala räntan och fordran redovisas utan fördelning.

Avser en utbetalning också annat än ränta och kan den uppgiftsskyldige inte ange hur stor del därav som utgör ränta, skall i stället för ränta det sammanlagt utbetalda beloppet redovisas.

23 § Uppgiftsskyldighet enligt 22 § föreligger inte

1. då borgenären är bank, hypoteksinstitut, försäkringsanstalt, aktiebolag eller förening eller stiftelse som tilldelats organisationsnummer,
2. för ränta som i fråga om Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag inte avser bolagets verksamhet beträffande skuldförbindelser för den allmänna marknaden och som i fråga om övriga uppgiftsskyldiga inte hänför sig till sådan verksamhet som avses i 22 § första stycket,
3. för ränta som inte utgör skattepliktig inkomst enligt 3 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller lagen (1988:847) om skattelättnader för allemanssparande och ungdomssparande,
4. för ränta och fordran på konto, för vilket inte finns person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan för kontohavaren uppgår till mindre än 100 kronor eller – om kontot innehas av mer än en person – ränta för var och en av kontohavarna understiger 100 kronor,
5. för ränta och fordran på konto om borgenärens sammanlagda ränta på ett eller flera konton uppgår till mindre än 100 kronor varvid ränta som enligt andra bestämmelser i detta stycke är undantagen från uppgiftsskyldighet inte skall medräknas,
6. för ränta och fordran på särskilt konto i bank enligt skogskontolagen (1954:142), lagen (1979:611) om upphovsmannakonto eller lagen (1982:2) om uppfinnarkonto.

24 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall bankaktiebolag, sparbank eller någon annan penninginrättning lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse gottgjord ränta för föregående år, beloppet av innestående medel vid en viss angiven tidpunkt samt insättningar och uttag under viss tid.

25 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall även andra än de penninginrättningar som avses i 24 § lämna kontrolluppgift för varje borgenär om de betalt ut ränta eller haft skuld som inte gällt lån mot obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar. Kontrolluppgiften skall avse namn, hemvist, räntans belopp under föregående år och skulden vid en viss angiven tidpunkt.

26 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall fysisk eller juridisk person som haft fordran lämna kontrolluppgift för namngiven person (gäldenär). Kontrolluppgiften skall avse ränteinkomst från gäldenären och beloppet av hans skuld vid en viss angiven tidpunkt.

27 § Kontrolluppgift om utdelning och innehav skall lämnas av

1. den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag som är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982: 713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987: 618),

2. bank som avses i 1 § aktiefondslagen (1974: 931) och som utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag,

3. fondbolag som avses i 1 § aktiefondslagen och som förvaltar svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag,

4. den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalats genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg,

5. valutabank och fondkommissionär hos vilka utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser.

Kontrolluppgift skall lämnas för

a) fysisk eller juridisk person som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället och

b) fysisk person som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av aktie eller andel i aktiefond eller utländsk juridisk person eller utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper.

Kontrolluppgift enligt andra stycket a skall ta upp utbetald utdelning och kontrolluppgift enligt andra stycket b skall ta upp innehavet vid årets utgång.

28 § Särskild uppgift om utdelning eller ränta skall lämnas av

1. den som har fått utdelning på aktier i svenskt aktiebolag, som inte är avstämningsbolag enligt 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982: 713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987: 618), samt

2. den som i Sverige har fått

a) utdelning på andelar i svensk ekonomisk förening, svensk aktiefond, för vilken register inte förs enligt 31 § aktiefondslagen (1974: 931), eller, om utdelningen inte har betalts ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 27 § första stycket 5, från utländsk juridisk person, eller

b) ränta som har erlagts mot att kupong eller kvitto lämnats och inte har betalts ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 22 § första stycket 6, på obligation, förlagsbevis eller någon annan för den allmänna rörelsen avsedd förskrivning.

Särskild uppgift skall lämnas när utdelningen eller räntan tas emot. Lyfts beloppet för någon annans räkning, och överlämnas inte därvid en av denne avgiven särskild uppgift, skall en sådan i stället lämnas av den som lyfter beloppet. Därvid skall uppges namn och hemvist på den för vars räkning beloppet lyfts. Om någon får utdelning eller ränta mot kupong, som han har förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall också namn och hemvist uppges på den från vilken kupongen har förvärvats.

Särskild uppgift avfattas på blankett enligt fastställt formulär och lämnas till den som betalar ut utdelningen eller räntan. Denne skall se till att uppgift lämnas innan betalning sker.

29 § Den som begär registrering hos Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag av värdepapper som avses berättiga till utdelning från utländsk juridisk person eller som åsyftas i 28 § första stycket b, skall samtidigt

lämna uppgift om namn och hemvist på den för vilkens räkning utdelningen eller räntan skall lyftas. Om namn eller hemvist ändras, skall den som har lämnat uppgiften utan dröjsmål anmäla detta skriftligt till Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag. Bank eller fondkommissionär som är auktoriserad som förvaltare av aktier enligt lagen (1987:623) om förenklad aktiehantering, är skyldig att lämna sådan uppgift som rör ränta efter anmodan från Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag. Sådan anmodan får inte göras senare än fem år efter det att räntan betalts ut.

30 § Bestämmelser om hanteringen av uppgifter som har lämnats enligt 28 § och rör utdelning på svenska aktier eller andelar i svensk aktiefond finns i kupongskattelagen (1970:624).

Övriga enligt 28 § avgivna uppgifter som avser utdelning, skall av den som har tagit emot uppgifterna lämnas på det sätt som gäller för kontrolluppgifter. Om utdelning i något fall har betalts ut utan att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts, skall en upplysning lämnas om detta samtidigt som uppgifterna lämnas.

31 § I den omfattning och på det sätt riksskatteverket bestämmer skall, utöver vad som framgår av 28 och 29 §§, svenskt bolag eller svensk ekonomisk förening lämna kontrolluppgift rörande utbetald utdelning. Detsamma gäller utgivare av obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar i fråga om utbetald ränta.

32 § Om det finns särskilda skäl, kan riksskatteverket jämka uppgiftsskyldighet enligt 28 och 29 § §.

33 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979:748) lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse sådana uppgifter som enligt 19 § lagen (1985:57) om värdepappersmarknaden skall tas in i avräkningsnota och som avser avyttring av fondpapper enligt 4 § samma lag eller av optioner som, utan att vara fondpapper, är föremål för marknadsmässig omsättning.

Efter föreläggande av riksskatteverket skall kontrolluppgift enligt första stycket lämnas också i fråga om ej namngivna personer. Sådant föreläggande får efter riksskatteverkets bestämmande utfärdas av skattemyndigheten i det län där den uppgiftsskyldige har sitt säte eller driver verksamhet.

34 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall valutabank eller fondkommissionär hos vilken utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse det antal och de slag av värdepapper som avyttrats samt det erhållna beloppet.

Efter föreläggande av riksskatteverket skall kontrolluppgift enligt första stycket lämnas också i fråga om ej namngivna personer. Sådant föreläggande får efter riksskatteverkets bestämmande utfärdas av skattemyndigheten i det län där den uppgiftsskyldige har sitt säte eller driver verksamhet.

Kontrolluppgifter om ackordsöverskott och viss sjöinkomst

35 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den som uppburit visst avlöningsbelopp som ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom ett arbetslag eller liknande grupp av personer lämna kontrolluppgift

för medlem av gruppen. Kontrolluppgiften skall avse det belopp som betalats ut till medlemmen med upplysning huruvida arbetsgivaren för beloppet skall betala avgift enligt 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

36 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall redare lämna kontrolluppgift för den som uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör beskattningsbar inkomst enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Kontrolluppgiften skall avse åtnjutna förmåner.

Kontrolluppgifter om betalningar till näringsidkare m. m.

37 § Kontrolluppgift om försäkringsersättning för skada skall lämnas av försäkringsföretag om

1. ersättning på minst 1 000 kronor för varje skadefall utgetts på grund av skada på byggnad, inventarier och maskiner, produkter från jordbruket eller skogsbruket, växande gröda, skog, varulager, varor under tillverkning, förbrukningsartiklar eller andra förnödenheter för produktionen, eller
2. ersättning på minst 500 kronor för varje skadefall utgetts på grund av skada på levande djur.

Kontrolluppgift skall lämnas för

a) den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse,

b) den som innehaft jordbruksfastighet eller annan fastighet.

Kontrolluppgift skall ta upp utbetalt belopp.

Har delutbetalning av ersättning förekommit, behöver kontrolluppgift inte lämnas förrän året efter det år då skadan slutreglerats.

Kontrolluppgift behöver inte lämnas beträffande ersättning för personligt lösöre eller annan ersättning på grund av motorfordonsförsäkring än stilleståndsersättning.

38 § Kontrolluppgift om pristillägg skall lämnas av köttbesiktningsbyrå, offentligt slakthus, kontrollslakteri och fristående sanitetsslakteriavdelning.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som fått pristillägg enligt lagen (1974:1021) om utbetalning av pristillägg på kött. Kontrolluppgiften skall ta upp utgett belopp.

39 § Kontrolluppgift om vederlag för inköp skall lämnas av den som bedrivit verksamhet, vari ingått inköp av jordbruks- eller trädgårdsprodukter eller husdjur eller produkter från husdjur.

Kontrolluppgift skall lämnas för den från vilken inköp skett. Kontrolluppgiften skall uppta utgett vederlag i pengar, naturaprodukter eller annat. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas om vederlag som gottgjorts bokföringsskyldig rörelseidkare för annat än slakt- eller livdjur.

40 § Kontrolluppgift om ersättning för avverkningsrätt eller försäljning av skogseffekter skall lämnas av den som bedrivit verksamhet, vari ingått förvärv av avverkningsrätt eller inköp av virke eller andra skogseffekter.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som ägt eller brukat en fastighet, från vilken upplåtelse av avverkningsrätt eller försäljning av skogseffekter ägt rum. Kontrolluppgiften skall ta upp ersättning som utgetts eller gottgjorts samt uppgift om ersättning som enligt avtal skall utges under senare år.

41 § Kontrolluppgift om ersättning som förmedlats i förmedlingsverksamhet eller annan liknande verksamhet skall lämnas av den som bedrivit verksamheten.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som genom verksamheten har fått anställning, uppdrag eller tillfälligt arbete eller har försålt egendom. Kontrolluppgiften skall ta upp ersättning som förmedlats eller varom uppgift annars finns tillgänglig.

42 § Uppgiftsskyldighet enligt 39–41 §§ behöver fullgöras endast om och i den omfattning regeringen bestämmer. Efter föreläggande av skattemyndigheten skall dock kontrolluppgift enligt 41 § lämnas för namngiven person.

43 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall kontrolluppgift för namngiven näringsidkare lämnas av

1. den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse,
2. den som innehaft annan fastighet än jordbruksfastighet samt
3. den som varit innehavare av lägenhet med bostadsrätt.

Kontrolluppgiften skall lämnas under förutsättning att beloppet i mottagarens eller utgivarens hand är skattepliktig intäkt eller avdragsgill utgift och avse

a) belopp för vilket den uppgiftsskyldige i förvärvskällan under viss angiven tid köpt eller sålt varor, eller

b) belopp som den uppgiftsskyldige under viss angiven tid utbetalt eller fått såsom ersättning för utförda tjänster.

Om det begärs i föreläggande enligt första stycket, skall i kontrolluppgiften även anges varuslag och mängd, verkställda likvider med uppgift om tidpunkt och sätt för betalning samt arten och omfattningen av utförda arbeten.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall uppgiftsskyldig enligt första stycket lämna kontrolluppgift också i fråga om ej namngivna näringsidkare.

Uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf föreligger inte beträffande köp inom detaljhandeln eller försäljningar av varor över disk och liknande fall inom detaljhandeln, där uppgiftsskyldigheten uppenbarligen inte kan fullgöras.

Kontrolluppgifter om bostadsrätter m. m.

44 § Kontrolluppgift om upplåten lägenhet skall lämnas av bostadsförening, bostadsaktiebolag och av ekonomisk förening eller aktiebolag som enligt punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen (1928:370) likställs med bostadsförening eller bostadsaktiebolag vid inkomstbeskattningen beträffande sådan lägenhet som helt eller till övervägande del upplåtits till annan än medlem eller delägare under hela eller större delen av beskattningsåret.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som upplåtit en lägenhet som han har i egenskap av medlem i föreningen eller delägare i bolaget. Kontrolluppgiften skall ta upp belopp som medlemmen eller delägaren betalt in till föreningen eller bolaget och hur mycket därav som utgör kapitaltillskott.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den uppgiftsskyldige, i den omfattning som anges i föreläggandet, lämna kontrolluppgift om värdet av en medlems eller delägares andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet.

45 § Kontrolluppgift om överlåten bostadsrätt skall lämnas av en bostadsrättsförening som vid ingången av det aktuella beskattningsåret var av det slag som anges i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen (1928:370). Kontrolluppgiften skall avse sådan överlåtelse som har anmälts till föreningen och innehålla uppgift om

a) lägenhetens beteckning,

b) överlåtarens och förvärvarens namn samt personnummer, organisationsnummer eller adress,

c) tidpunkten för överlåtelsen och köpeskillingens storlek samt tidpunkten för överlåtarens förvärv och köpeskillingen vid det förvärvet,

d) storleken av sådana kapitaltillskott som överlåtaren enligt punkt 2 c av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen (1928:370) får räkna in i omkostnadsbeloppet,

e) bostadsrättens andel av innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvs- respektive avyttringstidpunkten samt

f) bostadsrättens andel av föreningens behållna förmögenhet den 1 januari 1974 beräknad enligt punkt 2 c av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen, om överlåtarens förvärv skett före år 1974.

Om överlåtelsen avser en bostadsrätt som har förvärvats före år 1974 behöver någon uppgift om innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvstidpunkten inte lämnas. Har förvärvet skett före den 1 juli 1982, behöver någon uppgift om köpeskillingen vid förvärvet inte lämnas.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall föreningen lämna ytterligare upplysningar som är av betydelse för beräkning av realisationsvinsten vid en medlems avyttring av sin bostadsrätt.

Föreningen skall, utöver vad som följer av 4 kap. 1 §, bevara det underlag som behövs för uppgiftslämnande enligt denna paragraf.

46 § Uppgiftsskyldighet enligt 45 § och skyldighet att bevara underlaget för uppgiftslämnandet gäller även för annan ekonomisk förening än bostadsrättsförening och för aktiebolag om föreningen eller aktiebolaget är av det slag som anges i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen (1928:370).

Avser överlåtelsen en andel eller en aktie som förvärvats före den 1 januari 1984, behöver någon uppgift om köpeskillingen vid förvärvet inte lämnas. Har förvärvet skett före år 1974, behöver någon uppgift om innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvstidpunkten inte lämnas.

47 § Kontrolluppgift som enligt 44–46 §§ skall lämnas utan föreläggande, skall lämnas senast den 15 februari under taxeringsåret. Uppgiften skall lämnas till skattemyndigheten i det län där föreningens eller bolagets fastighet är belägen och avfattas på blankett enligt fastställt formulär eller på det sätt som skattemyndigheten bestämmer.

Riksskatteverket får på ansökan av den uppgiftsskyldige medge undantag från bestämmelserna i första stycket andra meningen.

Den som skall lämna uppgift utan föreläggande av skattemyndigheten skall senast den 8 februari under taxeringsåret sända meddelande till varje medlem eller delägare med de upplysningar i kontrolluppgiften som avser medlemmen eller delägaren.

48 § Kontrolluppgift för en delägare i en samfällighet skall lämnas av juridisk person som förvaltar samfälligheten. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas, om den del av samfällighetens behållna förmögenhet som belöper på fastighet understiger 5 000 kronor. Kontrolluppgift skall ta upp det som anges för varje uppgiftsskyldig under 1 – 3.

1. Sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. första stycket b lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt: Utdelning till delägare samt upplysning i det avseende som behövs för tillämpning av 2 § sista stycket skogskontolagen (1954:142).

2. Annan juridisk person än vid 1: Delägares andel av intäkter och kostnader i samfälligheten. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas, om delägares andel av ränteintäkt understiger 300 kronor, och inte heller om andelen av intäkt av annat slag understiger 300 kronor sedan därifrån andelen av sådana kostnader som är omedelbart avdragsgilla vid taxeringen dragits av.

3. Annan juridisk person än sådan som avses i 6 § 1 mom. första stycket b lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt: Delägares andel i samfällighetens behållna förmögenhet. Utgör samfälligheten inte särskild taxeringsenhet, skall vid beräkning av den behållna förmögenheten värde av sådan samfälld egendom som ingår i de delägande fastigheternas taxeringsvärde inte inräknas.

49 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall juridisk person som förvaltar samfällighet och som inte är skattskyldig för förmögenhet, lämna kontrolluppgift till ledning för värdesättningen av delarna i samfälligheten. Kontrolluppgift skall avse samfällighetens tillgångar och skulder samt andra omständigheter av betydelse för värdesättningen.

Kontrolluppgifter om betalning till eller från utlandet

50 § Valutabank skall lämna kontrolluppgift för fysisk person för vilken banken förmedlat betalning till eller från utlandet. Kontrolluppgiften skall avse varje betalning som överstiger 25 000 kronor med upplysning om det sammanlagda beloppet av dels sådana betalningar till utlandet, dels sådana betalningar från utlandet.

Särskild uppgiftsskyldighet för värdesättning av aktier och andelar

51 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall aktiebolag till ledning vid värdesättning av aktier i bolaget lämna särskild uppgift enligt fastställt formulär om bolagets tillgångar och skulder samt andra omständigheter av betydelse för värdesättningen. En ekonomisk förening har motsvarande skyldighet i fråga om andelar i föreningen.

Särskild upplysningsskyldighet m. m.

52 § En skattskyldig, vars make skall taxeras för inkomst enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928:370), skall lämna maken de uppgifter om verksamheten som behövs för beräkning av inkomsten.

53 § Fåmansföretag skall lämna företagsledaren och delägare i företaget

samt dem närstående personer alla uppgifter som behövs för att de skall kunna beräkna sin skattepliktiga inkomst från företaget.

54 § Försäkringsföretag som meddelat tjänstepensionsförsäkring avseende arbetsgivares pensionsutfästelse gentemot arbetstagare, skall på begäran av försäkringstagaren utfärda intyg i det hänseende som anges i punkt 2 e sjunde stycket av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370).

Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter

55 § Bestämmelserna i 56–60 § § skall tillämpas för kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande av skattemyndigheten, om inte annat föreskrivs i detta kapitel.

56 § Kontrolluppgift skall lämnas för varje person på blankett enligt fastställt formulär om inte annat särskilt föreskrivs.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i första stycket.

57 § I varje kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser.

För dödsbo får i stället för organisationsnummer den avlidnes personnummer anges. Om personnummer eller organisationsnummer inte kan anges för den som uppgiften avser, skall i stället dennes födelsetid redovisas eller, i fråga om kontrolluppgifter enligt 22 § i de fall borgenären är en juridisk person, namn, postadress och personnummer för den som får förfoga över räntan eller fordran. Om ett konto innehas av flera än fem personer, får uppgifter lämnas om en person som förfogar över kontot i stället för om samtliga innehavare, samt i förekommande fall om den beteckning på innehavarkretsen som används för kontot. Om den uppgiftsskyldige har tilldelats ett särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), skall detta, i annan kontrolluppgift än sådan som avser ränta, utdelning eller betalning till eller från utlandet, anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer.

I en kontrolluppgift som lämnas av ett fåmansföretag skall det anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

58 § Kontrolluppgifterna skall lämnas senast den 31 januari under taxeringsåret till den skattemyndighet hos vilken den uppgiftsskyldige är registrerad som arbetsgivare.

Den som har tilldelats särskilda redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) och på grund av detta registrerats hos flera skattemyndigheter skall lämna kontrolluppgifterna till myndigheterna i enlighet med denna registrering. Om den uppgiftsskyldige inte är registrerad eller inte vet vilken skattemyndighet kontrolluppgifterna skall lämnas till, får han lämna uppgifterna till skattemyndigheten i det län där han är bosatt.

Andra kontrolluppgifter än de som anges i 60 § skall vid avlämnandet vara ordnade kommunvis. Vilken kommun kontrolluppgifterna avser skall vara tydligt utmärkt.

59 § Den som är uppgiftsskyldig skall senast den 31 januari under taxeringsåret översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften till den uppgiften avser.

60 § Vid en kontrolluppgift som lämnas enligt 4, 13 eller 14 § skall fogas särskild uppgift (sammandrag av kontrolluppgifter). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts för preliminär A-skatt under året före taxeringsåret. Om den uppgiftsskyldige har tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), skall detta anges i stället för personnummer eller organisationsnummer. Om den uppgiftsskyldige har gjort avdrag för en arbetstagares kostnader enligt 2 kap. 4 § 6 lagen (1981:691) om socialavgifter, skall denna kostnad också anges i sammandraget. I sammandraget skall också anges det sammanlagda beloppet av semestermedel som har betalts in till en semesterkassa och som den uppgiftsskyldige inte skall redovisa i någon kontrolluppgift.

Redovisning av konto som avses i 57 § andra stycket tredje meningen skall lämnas i särskild uppgiftshandling för varje konto.

61 § I fråga om inkomst som avses i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) får riksskatteverket föreskriva hur kontrolluppgift skall lämnas.

62 § Sådana kontrolluppgifter och andra uppgifter eller upplysningar till ledning för andras taxering som skall avges efter föreläggande, skall avges på det sätt och inom den tid som anges i föreläggandet.

Kontrolluppgifter för person med skatterättsligt hemvist i utlandet

63 § Har en person som är bosatt i Sverige eller ett företag som är verksamt här, till någon i utlandet gottgjort belopp eller förmån som skulle ha föranlett skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utgivits till en mottagare i Sverige, skall den som utgett beloppet eller förmånen på sätt och i den omfattning riksskatteverket föreskriver lämna kontrolluppgift till ledning vid beloppets eller förmånens beskattning utomlands.

Föreläggande att fullgöra uppgiftsskyldighet

64 § Har kontrolluppgift eller sammandrag av kontrolluppgifter inte lämnats eller inte upprättats enligt föreskrifterna i detta kapitel, får skattemyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna eller komplettera uppgifterna.

4 kap. Övriga bestämmelser

Skyldighet att göra anteckningar m. m.

1 § Den som enligt denna lag är skyldig att lämna självdeklaration, kontrolluppgift eller andra uppgifter till ledning för taxering är också skyldig att i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för att fullgöra deklarations- eller uppgiftsskyldigheten och för kontroll av den.

Ett fåmansföretag är skyldigt att sörja för att underlag finns för kontroll av vad företagsledaren eller honom närstående person eller delägare tillskjutit till och tagit ut ur företaget av pengar, varor eller annat. Företaget skall vidare som underlag för kontroll av traktamentsersättning, som betalats ut till företagsledaren eller honom närstående person eller delägare, bevara verifikation av övernattningskostnader, om ersättningen varit avsedd att täcka sådan kostnad.

Underlag skall bevaras under sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser.

Det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att föra räkenskaper.

Ställföreträdare för deklarations- och uppgiftsskyldig

2 § Skyldighet att lämna självdeklaration, kontrolluppgift eller andra uppgifter till ledning för taxeringsbeslut skall fullgöras

1. för omyndig av förmyndare eller god man, som förordnats enligt 11 kap. 1 § föräldrabalken, beträffande vad förmyndaren eller gode mannen har under sin förvaltning,
2. för sådan person, för vilken god man eller förvaltare har förordnats enligt 11 kap. 3, 4 eller 7 § föräldrabalken, av gode mannen eller förvaltaren beträffande vad förmyndaren eller gode mannen har under sin förvaltning,
3. för avliden person och hans dödsbo, av dödsbodelägare eller testamentsexekutor som skall förvalta den dödes egendom, dock att där egendomen avträtts till förvaltning av boutredningsman, denne har att fullgöra deklarations- eller uppgiftsskyldigheten,
4. för dödsbo som inte längre består, av den som vid tidpunkten för dödsboets upplösning haft att förvalta boets egendom,
5. för andra deklarations- eller uppgiftsskyldiga än enskild person och dödsbo, av vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman, förvaltare eller ombud, om inte regeringen bestämmer annat beträffande staten, landsting, kommun eller annan sådan menighet,
6. för aktiefond, av det fondbolag som handhar förvaltningen av fonden eller, om förvaltningen övergått till förvaringsbank, av denna, samt
7. för annan än här ovan omtalad juridisk person, som inte längre består, av den som senast haft att förvalta dess angelägenheter.

Uppgiftsskyldighet beträffande tid före beskattningsåret

3 § Om skyldighet föreligger enligt denna lag att efter föreläggande lämna uppgifter eller upplysningar till ledning för taxering, föreligger också sådan skyldighet i fråga om förhållanden, som avser tid före beskattningsåret och som har betydelse för taxeringen.

Uppgifter eller upplysningar enligt första stycket skall lämnas efter föreläggande som utfärdats med stöd av bestämmelserna i taxeringslagen (1990:00).

Undantag från uppgiftsskyldighet för fåmansföretag

4 § Riksskatteverket får medge undantag från bestämmelserna i denna lag om uppgiftsskyldighet för fåmansföretag om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

5 § Föreläggande får förenas med vite. Vite får dock inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Överklagande

6 § Skattemyndighetens beslut enligt 3 kap. 12 § får överklagas till riksskatteverket. Övriga beslut av skattemyndigheten enligt denna lag får inte överklagas.

Riksskatteverkets beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Länsrättens beslut enligt 3 kap. 3 § får inte överklagas.

Ansvarsbestämmelser

7 § Den som till arbetsgivare eller någon annan som är skyldig att avge kontrolluppgift angående honom, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift om förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande, skall dömas till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

8 § Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet beträffande

1. särskild uppgift enligt 2 kap. 25 § eller
2. kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande av skattemyndighet.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

Ansvar enligt första stycket inträder inte, om gärningen är belagd med straff enligt skattebrottslagen (1971:69).

9 § Till böter, högst femhundra kronor, skall den dömas som inte fullgör skyldighet

1. att lämna handlingar och uppgifter enligt 2 kap. 22 eller 30 §,
2. att utan föreläggande lämna särskild uppgift som avses i 2 kap. 26 § rörande inkomst och förmögenhet och som inte uppgetts till beskattning i självdeklarationen,
3. att enligt 3 kap. 28 och 29 §§, 30 § andra stycket samt 31 § lämna särskilda uppgifter eller kontrolluppgifter om utdelningar och räntor,
4. att utan föreläggande enligt 3 kap. 44–46 eller 48 § lämna kontrolluppgifter från bostadsförening eller bostadsaktiebolag eller sådan juridisk person som förvaltar samfällighet,
5. att enligt 3 kap. 63 § lämna kontrolluppgift till ledning vid beskattning utomlands.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

Ansvar enligt första stycket inträder inte, om gärningen är belagd med straff enligt skattebrottslagen (1971:69).

10 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan om nedsättning om utländsk skatt enligt 2 kap. 27 § skall dömas till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

11 § Riksskatteverket fastställer formulär till blanketter enligt denna lag. Blanketter tillhandahålls kostnadsfritt på det sätt riksskatteverket föreskriver.

12 § Belopp som skall tas upp enligt denna lag skall anges i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Förvaring och gallring

13 § Självdeklarationer och andra handlingar som enligt bestämmelserna i denna lag eller taxeringslagen (1990:00) har avlämnats till ledning för taxering eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet för taxeringskontroll, skall förvaras hos skattemyndigheten. Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat, skall handlingarna förstöras sedan sex år har förflutit efter taxeringsårets utgång.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Taxeringslagen (1956: 623) gäller fortfarande vid 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i taxeringslagen sägs om länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 gälla skattemyndighet.

Lag om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Preliminär A-skatt skall betalas för

1. tilläggspension och vårdbidrag enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. delpension enligt lagen (1975:380) om delpensionsförsäkring,
3. livränta enligt
   a) lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring,
   b) lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
   c) lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och
   d) lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän,
4. folkpension som tillsammans med annan pension, livränta eller liknande förmån utbetalas av
   a) riksförsäkringsverket,
   b) allmän försäkringskassa,
   c) statens löne- och pensionsverk, eller
   d) kommunernas pensionsanstalt, samt
5. folkpension i annat fall, om det är sannolikt att slutlig skatt kommer att påföras.

Avdrag för preliminär skatt

2 § Den utbetalande myndigheten eller inrättningen får, om därmed bättre överensstämmelse kan uppnås mellan preliminär och slutlig skatt för förmånstagaren, beräkna preliminär A-skatt på pension eller förmån enligt 1 § med frångående av bestämmelserna om skatteavdrag i uppbördslagen (1953:272).

3 § Oavsett bestämmelserna i 2 § gäller vad skattemyndigheten med stöd av 3 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) särskilt beslutat beträffande preliminär skatt för förmånstagaren.

Avdrag för kvarstående skatt

4 § Kvarstående skatt får, under förutsättning att skatten kan betalas in senast vid den tidpunkt som riksskatteverket bestämmer, dras av från sådan pension eller förmån som avses i 1 § vid utbetalningstillfällena i februari, mars och april.

Gemensamma bestämmelser

5 § Förmånstagaren skall överlämna skattsedel på preliminär eller slutlig skatt till den utbetalande myndigheten eller inrättningen endast när denna särskilt begär det. Om inte förmånstagaren följer en sådan begäran, tillämpas bestämmelserna i 40 § uppbördslagen (1953:272) om skatteavdrag när skattsedel inte lämnats.

6 § Har en förmånstagare med stöd av 10 § sista stycket uppbördslagen (1953:272) anmält att avdrag för preliminär eller kvarstående skatt skall göras från folkpension i annat fall än som avses i 1 §, skall skatteavdrag göras med anledning av denna anmälan från och med det utbetalningstillfälle som infaller närmast efter det en månad förflutit från det anmälningen skedde.

Bestämmelserna i första stycket gäller också när en förmånstagare anmäler att skatteavdrag enligt 1 § skall göras med förhöjt belopp eller att skatteavdrag som sker enligt en tidigare begäran från hans sida, skall ändras.

7 § De uppgifter som behövs för skatteavdragens beräkning och redovisning skall lämnas till den utbetalande myndigheten eller inrättningen vid den tidpunkt och på det sätt som riksskatteverket bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1968:97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.

Lag om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § För inkomst som avses i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) med undantag för vårdbidrag enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, skall preliminär A-skatt betalas enligt bestämmelserna i denna lag oberoende av om inkomsten utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst enligt 3 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) eller inte.

Avdrag för preliminär skatt på sjukpenning m. m.

2 § Avdrag för preliminär A-skatt skall göras från inkomst som utgör dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller korttidsstudiestöd även om mottagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt.

3 § Avdrag för preliminär A-skatt på föräldrapenningförmån görs endast om den sjukpenninggrundande inkomsten uppgår till lägst 6 000 kronor.

Preliminär A-skatt för korttidsstudiestöd skall tas ut med 30 procent av stödet.

4 § Avdrag för preliminär A-skatt på inkomster som avses i första, andra och femte styckena i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370), med undantag för vårdbidrag enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, skall göras med ledning av särskilda skattetabeller. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

De särskilda skattetabellerna skall för olika sjukpenninggrundande inkomster enligt 3 kap. lagen om allmän försäkring ange den preliminära skatt som skall tas ut på en viss ersättning uttryckt i procent av ersättningen. I tabellerna skall det finnas särskilda kolumner med procentsatser dels för ersättningar som grundas på hela den sjukpenninggrundande inkomsten, dels för ersättningar som grundas på 90 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

De procenttal efter vilka skatteavdrag skall göras skall grundas på skattesatsen för en årlig inkomst motsvarande den skattskyldiges sjukpenninggrundande inkomst eller den andel av den sjukpenninggrundande inkomsten som ersättningen beräknas på.

För de särskilda skattetabellerna skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad som föreskrivs i uppbördslagen (1953:272) om skattetabeller avseende preliminär A-skatt.

Om någon sjukpenninggrundande inkomst inte har fastställts för den skattskyldige, skall det underlag som utgör grund för ersättningen anses som sjukpenninggrundande inkomst när skatteavdraget bestäms.

5 § Avdrag för preliminär A-skatt från dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa görs med ledning av en särskild tabell. Tabellen skall grundas på medelutdebiteringen i landet för kommunal inkomstskatt under beskattningsåret. Medelutdebiteringen bestäms med tillämpning av avrundning

enligt 5 § första stycket uppbördslagen. Riksskatteverket fastställer tabellen.

6 § Jämkning av skatt enligt 5 § får ske endast vid arbetslöshetstillfälle där dagpenning har betalats för längre tid än en månad och skatteavdrag enligt tabell skulle medföra ett avsevärt överuttag av preliminär skatt. Jämkning av skatt för sådan mottagare av dagpenning som debiterats preliminär B-skatt, skall i första hand avse den preliminära B-skatten.

7 § Bestämmelsen i 41 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) om skyldighet för arbetsgivare att på den skattskyldiges begäran göra avdrag för preliminär A-skatt med förhöjt belopp gäller inte i fråga om skatteavdrag enligt 5 §.

Gemensamma bestämmelser

8 § Avdrag för kvarstående skatt får göras på inkomst som avses i denna lag endast om skattemyndigheten beslutat att sådant avdrag skall göras eller den skattskyldige begär det. Om skattemyndigheten har beslutat att sådant skatteavdrag skall göras, skall myndigheten underrätta den skattskyldige om detta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1973:1125) om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

Lag om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Preliminär A-skatt skall betalas för inkomst som utgör ersättning för artistisk verksamhet vid tillställning eller ljudupptagning eller ersättning för sådan verksamhet för ljudradio eller television, även om inkomsten inte utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst enligt 3 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272). Detsamma gäller inkomst som utgör royalty eller liknande ersättning för verksamhet som nyss nämnts.

Bestämmelserna om ersättning för artistisk verksamhet gäller även ersättning till professionell idrottsman.

2 § Bestämmelserna i 1 § gäller inte, om bevillningsavgift tas ut enligt lagen (1908:128 s.1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter eller om befrielse från sådan avgift skall åtnjutas enligt bestämmelse i samma lag.

Utges ersättning som avses i 1 § av fysisk person eller dödsbo, skall preliminär A-skatt betalas endast om ersättningen utgör omkostnad i rörelse.

Riksskatteverket får medge att preliminär A-skatt inte skall betalas för ersättning som tillkommer viss juridisk person.

Artistisk verksamhet

3 § Vad som skall anses vara artistisk verksamhet bedöms med hänsyn till verksamhetens karaktär och omfattning samt omständigheterna i övrigt. Hit hänförs exempelvis utövande av musik, sång, skådespeleri, recitation och dans.

Avdrag för preliminär skatt

4 § Avdrag för preliminär A-skatt enligt denna lag görs med 40 procent av det utbetalade beloppet, om inte mottagaren visar att någon annan beräkningsgrund bestämts för avdraget. Skatteavdrag görs inte på särskilt beräknad reseersättning, i de delar den avser kostnaden för själva resan.

Avdrag görs inte från ersättning som, sedan särskild reseersättning enligt första stycket frånräknats, understiger 200 kronor. I fråga om ersättning som skall fördelas på flera gäller gränsen var och en av dem. Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag bortfaller. Den som utbetalar ersättningen skall lämna kvitto på varje skatteavdrag.

Inbetalning av preliminär skatt, m. m.

5 § Den som har gjort skatteavdrag enligt 4 § skall betala in det innehållna beloppet till artistskattekontot. Inbetalningen görs med särskilt inbetalningskort senast fjorton dagar efter det att avdraget gjorts. Inbetalning vid samma tillfälle för flera skattskyldiga får göras i en post om en särskild

förteckning samtidigt sänds in till skattemyndigheten i Örebro län. Om det finns särskilda skäl, får riksskatteverket bestämma att inbetalningen skall göras tidigare eller senare eller på något annat sätt.

På inbetalningskortet eller förteckningen skall anges ersättningens storlek, dagen för utbetalningen och mottagarens namn samt i övrigt lämnas uppgifter enligt fastställt formulär.

6 § Om inte innehållen skatt betalas in inom föreskriven tid, skall ett skriftligt meddelande lämnas inom den föreskrivna tiden till skattemyndigheten i Örebro län om storleken av den innehållna skatt som sålunda borde ha inbetalats. Om inte meddelandet lämnas inom föreskriven tid, påförs förseningsavgift enligt 54 § 3 mom. uppbördslagen (1953:272).

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 58 § uppbördslagen (1953:272) i fall som avses i 5 § beräknas restavgift från utgången av den för inbetalning föreskrivna tiden och tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den månad under vilken inbetalningen skulle ha skett.

8 § För den som är skyldig att göra skatteavdrag enligt 4 § gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om arbetsgivare i uppbördslagen (1953:272).

Jämkning av skatt enligt 45 § uppbördslagen skall, om inte särskilda omständigheter föranleder annat, i första hand avse annan skatt än preliminär skatt enligt 1 § denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1969:5) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953:272)[1]

dels att 3 § 3 mom., 39 § 3 mom., 72 a och 74 §§ samt anvisningarna till 49 § skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 74 § skall utgå,

dels att i 1 §, 2 § 1 och 4 mom., 13 § 1 mom. samt 27 § 3 mom. orden "taxeringslagen (1956:623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990:00)",

dels att i 2 § 2 mom. ordet "taxeringsnämnds" skall bytas ut mot "skattemyndighets",

dels att i 27 § 4 mom., 39 § 4 mom., 52 §, 53 §, 54 § 1 och 3 mom., 55 §, 57 §, 58 § 2 mom., 62 och 67 §§, 68 § 2 och 3 mom., 70 § 2 mom., 85 § 2 mom. och 88 § samt punkt 1 av anvisningarna till 45 § ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 8, 20 och 21 §§, 41 § 2 mom., 44 a §, 45 § 2 och 3 mom., 71 §, punkterna 2 och 4 av anvisningarna till 39 § samt anvisningarna till 40 och 41 §§ orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 4 § 1 mom., 18, 19, 34, 35, 37 och 38 §§, 40 § 1 och 2 mom., 41 § 1 mom., 45 § 2 mom., 46 § 4 mom., 48 § 1, 2 och 4 mom., 70 § 2 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 3 § och punkt 1 och 2 av anvisningarna till 45 § orden "lokal skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 40 § 3 mom. samt i 54 § 1 och 2 mom. orden "länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

[1] Lagen omtryckt 1972:75.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974:771
1 § 1989:349
2 § 1 mom. 1986:1288
2 § 2 mom. 1984:669
2 § 4 mom. 1986:514
3 § 3 mom. 1977:281
4 § 1 mom. 1985:407
8 § 1987:1305
13 § 1 mom. 1988:1525
18 § 1986:1288
27 § 3 mom. 1988:1525
27 § 4 mom. 1988:1525
34 § 1979:489
35 § 1979:489
37 § 1979:489
38 § 1979:489
39 § 3 mom. 1974:771
39 § 4 mom. 1986:1288
40 § 1 mom. 1986:1288
40 § 2 mom. 1979:489
40 § 3 mom. 1986:1288
41 § 1 mom. 1974:771
41 § 2 mom. 1976:89
44 a § 1983:977
45 § 2 mom. 1979:489
45 § 3 mom. 1981:839
46 § 4 mom. 1979:489
48 § 1 mom. 1979:489
48 § 2 mom. 1979:489
48 § 4 mom. 1985:404
52 § 1987:562
53 § 1 mom. 1986:1288
53 § 2 mom. 1986:1288
54 § 1 mom. 1987:571
54 § 2 mom. 1986:1288
54 § 3 mom. 1986:1288
55 § 1 mom. 1986:1288
55 § 2 mom. 1986:1288
57 § 1986:1288
58 § 2 mom. 1986:1288
62 § 1986:1288
67 § 1986:1288
68 § 2 mom. 1986:1288
68 § 3 mom. 1986:1288
70 § 2 mom. 1986:1288
71 § 1 mom. 1982:189
71 § 2 mom. 1982:189
72 a § 1974:771
74 § 1988:389
85 § 2 mom. 1988:1525
88 § 1986:1288
punkt 4 av anvisningarna till 39 § 1986:474
anvisningarna till 40 § 1979:489
anvisningarna till 41 § 1985:404
punkt 1 av anvisningarna till 45 § 1986:1288
punkt 1 av anvisningarna till 49 § 1986:1288
punkt 2 av anvisningarna till 49 § 1979:999,
rubriken närmast före 74 § 1988:389.

dels att 3 § 2 mom., 10 och 22 §§, 27 § 1 mom., 30–32 §§, 39 § 1 mom., 44 §, 45 § 1 mom., 46 § 1 och 3 mom., 49 § 1, 2 och 3–5 mom., 50 §, 58 § 1 mom., 68 § 1 och 4 mom., 69, 69 a, 72, 73, 75, 75 a och 75 b, 78, 83 och 84 §§, 85 § 1 mom., 86 § 1 mom. och 86 a § samt rubriken närmast före 84 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 32 a, 61 och 86 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
2 mom.[2] Preliminär skatt utgår såsom preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt.	
1. *Preliminär A-skatt* skall med de undantag, som framgår av vad nedan i detta moment och i 10 § sägs, utgöras för sådan inkomst av tjänst, vilken helt eller delvis utgår i penningar och vilken hänför sig till den skattskyldiges huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst. För inkomst av sådan huvudsaklig arbetsanställning hos fysisk person eller dödsbo, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, skall dock preliminär A-skatt erläggas endast om vad som utbetalats utgör utgift i en av arbetsgivaren bedriven rörelse.	
Med tjänst likställes i denna lag rätt till pension, livränta, som utgår på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring och inte utgör vederlag vid avyttring av egendom, ersättning, som i annan form än livränta utgår på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, samt undantagsförmåner ävensom sådant periodiskt understöd eller sådan därmed jämförlig periodisk intäkt, varför givaren enligt 22, 25 eller 29 § kommunalskattelagen är berättigad till avdrag.	
Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som *angivas* i 7, 12 eller 40 §. *Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund.* För enskilda fall *må lokal* skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas *å* viss del av inkomsten eller *å* inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.	Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som *anges* i 7, 12 eller 40 §. För enskilda fall *får* skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas *på* viss del av inkomsten eller *på* inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.
Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst eller för förmögenhet *må lokal* skattemyndighet, då särskilda skäl *därtill föranleda,* föreskriva att preliminär A-	Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst eller för förmögenhet *får* skattemyndighet, då särskilda skäl *föreligger,* föreskriva att preliminär A-skatt skall

[2] Senaste lydelse 1986: 1288.

skatt skall *erläggas jämväl* för sistnämnda inkomst eller för förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell *å* nämnda inkomst ökad med visst belopp eller *och* utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen *angives* för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

betalas också för sistnämnda inkomst eller för förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell *på* nämnda inkomst ökad med visst belopp eller *också* utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen *anges* för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.

Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller *föreligga eljest* särskilda omständigheter, *må lokal* skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.

Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller *föreligger annars* särskilda omständigheter, *får* skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.

Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag skall jämnas till närmast högre hela krontal.

Ytterligare bestämmelser om preliminär A-skatt finns i lagen (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m., lagen (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. och lagen (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.

2. *Preliminär B-skatt* skall för inkomståret betalas av skattskyldig, som inte skall betala preliminär A-skatt enligt 1. Preliminär B-skatt skall betalas för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor och för förmögenhet. Preliminär B-skatt skall betalas enligt särskild debitering.

Den lokala skattemyndigheten får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådant beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.

Skattemyndigheten får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådant beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.

10 §[3]

Preliminär A-skatt skall inte beräknas på ersättning, som vid statlig eller kommunal tjänst lämnas för vissa med tjänsten förenade kostnader, ej heller på ersättning, som vid enskild tjänst lämnas för sådana kostnader, om inte ersättningen väsentligen överstiger vad som skäligen kan anses vara erforderligt för kostnadernas bestridande.

Preliminär skatt skall alltid beräknas på traktamentsersättning för resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning samt på ersättning för resa med egen bil i tjänsten till den del den överstiger det i punkt 3 femte stycket av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) angivna beloppet.

Preliminär A-skatt skall inte utgå för:

a) folkpension och tilläggspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, *där ej* annat följer av *förordnande enligt 3 § 3 mom.* eller den skattskyldige begär att avdrag för sådan skatt skall göras;

a) folkpension och tilläggspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, *om inte* annat följer av *bestämmelserna i lagen (1990:000) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.* eller den skattskyldige begär att avdrag för sådan skatt skall göras;

c) familjebidrag enligt familjebidragslagen (1978:520); eller

d) sådan pension, livränta eller från försäkringsanstalt utgående annan skattepliktig ersättning, som uppgår till högst hälften av det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring gällde för året före det år under vilket ersättningen utges. Vad nu har sagts skall dock ej tillämpas på pension och vårdbidrag, som utgår på grund av lagen om allmän försäkring, delpension enligt lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring och på yrkesskadelivränta eller livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd.

22 §[4]

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Lokal skattemyndighet* fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter.

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Skattemyndighet* fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. *Skatt, avgift och ränta enligt denna lag utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.*

Beslut som avses i första stycket meddelas av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där *hemortskommunen* är belägen. Om den skattskyldige saknar hemortskommun beslutar *lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi.*

Beslut som avses i första stycket meddelas av skattemyndigheten i det *län* där *den skattskyldiges hemortskommun* är belägen. Om den skattskyldige saknar hemortskommun beslutar skattemyndigheten i Stockholms *län.*

Länsskattemyndigheten medverkar i debiteringsarbetet enligt före-

[3] Senaste lydelse 1989:1025.
[4] Senaste lydelse 1986:1288.

skrifter som meddelas av regeringen.

27 §

1 mom.[5] Vid debitering av slutlig skatt skall iakttas:

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;

att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal;

att egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, *varvid öretal bortfaller; samt*

att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlägga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

1 mom. Vid debitering av slutlig skatt skall iakttas:

att kommunal inkomstskatt uträknas *i en post* med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten; *samt*

att egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan.

30 §[6]

Skall enligt 11 kap. 6 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den skattskyldige trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalas inom den tid som anges i 29 § andra stycket, får *länsrätten* efter framställning från den skattskyldige *eller, om denne avlidit, dödsboet* medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala avgiften, om ömmande omständigheter föreligger.

Skall enligt 11 kap. 6 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den skattskyldige trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalas inom den tid som anges i 29 § andra stycket, får *skattemyndigheten* efter framställning från den skattskyldige medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala avgiften, om ömmande omständigheter föreligger.

Har här i landet bosatt skattskyldig avlidit och efterlämnat dödsbodelägare som vid hans död varit beroende av honom för sin försörjning och skall dödsboet efter dödsfallet betala kvarstående eller tillkommande skatt, får skattemyndigheten efter framställning från dödsboet medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala skatten, om

[5] Senaste lydelse 1984:361.
[6] Senaste lydelse 1984:669.

ömmande omständigheter föreligger. Befrielse får avse skatt, som påförts den avlidne eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, dödsbo efter honom. Befrielse får inte avse skatt som påförts på grund av eftertaxering och som rätteligen skulle ha betalats före dödsfallet.

Skattemyndigheten skall vidta den ändring av beslut om skattebefrielse som skattemyndighets eller domstols beslut om taxering föranleder.

31 §[7]

Uträkning av de särskilda skatteposter som ingår i tillkommande skatt samt debitering av sådan skatt verkställs efter samma grunder, som har gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt.

Sänkning av viss skatt vid ändrad debitering avräknas mot höjning av annan skatt till följd av ändringen. Tillkommande skatt under 25 kronor uttages ej.

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad *eller, om skatten överstiger 200 kronor, de två uppbördsmånader,* som *lokal skattemyndighet* bestämmer, *varvid en uppbördsmånad skall ligga mellan betalningstillfällena. I sistnämnda fall skall skatten betalas med lika belopp i var och en av uppbördsmånaderna. Om öretal uppkommer skall dock det belopp som skall betalas först bestämmas till närmast lägre och det andra beloppet till närmast högre hela antal kronor.*

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad som *skattemyndigheten* bestämmer, *dock inte tidigare än den 18 maj året efter taxeringsåret.*

32 §[8]

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta *(respiträntа).* Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respiträntа gäller,

att i den tillkommande skatten *icke* inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen

att i den tillkommande skatten *inte* inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen

[7] Senaste lydelse 1986:474.
[8] Senaste lydelse 1985:407.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
och *ej* heller kvarskatteavgift, respitränta *och anståndsränta;*	och *inte* heller kvarskatteavgift *och* respitränta;
att ränta utgår från och med den 1 *april* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;	att ränta utgår från och med den 1 *maj* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; *samt*
att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning *eller, om skatten skall betalas under två uppbördsmånader, till och med den första uppbördsmånaden, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt*	att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning.
att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.	

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respitränta.

32 a §

Skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala respitränta, om det finns synnerliga skäl.

39 §

1 mom.[9] Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag) om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983:850) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

1 mom. Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag) om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983:850) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953:272) m.m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. *Bestämmelser om skatteavdrag*

[9] Senaste lydelse 1986:474.

finns dessutom i lagen (1990:000) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m., lagen (1990:000) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. och lagen (1990:000) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m. m.

Har arbetstagare, vilken har att vidkännas skatteavdrag för preliminär A-skatt, att erlägga kvarstående skatt, som har debiterats året före det år skatteavdraget skall göras, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön göra skatteavdrag även för sådan skatt. Avdragsskyldighet föreligger dock inte, om anställningen är avsedd att vara kortare tid än en vecka. För betalning av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga ett belopp motsvarande så stor del av skatten som belöper på utbetalningstillfället med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av uppbördsmånaden april. Belopp, som dras av vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden dras av vid det första utbetalningstillfället.

Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag bortfaller.

44 §[10]

Länsskattemyndigheten skall övervaka, att arbetsgivare behörigen fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 39–43 §§.

Det åligger lokal skattemyndighet att biträda länsskattemyndigheten vid fullgörande av ovannämnda övervakning.

På begäran av arbetsgivare eller arbetstagare skall *den lokala* skattemyndigheten lämna besked i frågor, som angår skyldigheten att verkställa skatteavdrag, beräknandet av sådant avdrag eller tillämpningen i övrigt av bestämmelserna i 39–43 §§. Sådana besked skall meddelas av den *lokala* skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas besked av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, med-

Skattemyndigheten skall övervaka, att arbetsgivare behörigen fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 39–43 §§.

På begäran av arbetsgivare eller arbetstagare skall skattemyndigheten lämna besked i frågor, som angår skyldigheten att verkställa skatteavdrag, beräknandet av sådant avdrag eller tillämpningen i övrigt av bestämmelserna i 39–43 §§. Sådana besked skall meddelas av den skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas besked av skattemyndigheten i det *län* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beskedet av skattemyndigheten i

[10] Senaste lydelse 1986:1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
delas beskedet av *den lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi.*	Stockholms *län.*
Länsskattemyndigheten och den lokala skattemyndigheten äger på begäran av arbetsgivare lämna besked beträffande arbetstagares skatteavdrag.	*Skattemyndigheten får* på begäran av arbetsgivare lämna besked beträffande arbetstagares skatteavdrag.

45 §

1 mom.[11] Sedan skattsedel på preliminär skatt har utfärdats, får, om bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den motsvarande slutliga skatten därigenom kan antagas uppkomma, genom jämkning föreskrivas ändrade grunder för uttagande av den preliminära skatten. Jämkning skall göras bland annat i följande fall, nämligen

1) då skattskyldig har att erlägga preliminär A-skatt och *enligt underrättelse från länsskattemyndigheten* sådan ändring har skett i den skattskyldiges civilstånd, vartill hänsyn skall tagas vid taxering eller debitering under året efter inkomståret;	1) då skattskyldig har att erlägga preliminär A-skatt och sådan ändring har skett i den skattskyldiges civilstånd, vartill hänsyn skall tagas vid taxering eller debitering under året efter inkomståret;

2) då skattskyldig visar eller, såvitt gäller sambandet mellan honom tillkommande skattereduktion och makes inkomst, gör sannolikt att preliminär A-skatt skall erläggas efter annan kolumn i skattetabellen än som tidigare har fastställts;

3) då skattskyldig gör sannolikt eller det annars för myndigheten framstår såsom troligt, att den preliminära skatten till följd av ändring i inkomst eller i avdrag för omkostnader i förvärvskälla eller beträffande allmänna avdrag eller av annan anledning kommer att avvika från motsvarande slutliga skatt;

4) då skattskyldig visar eller myndigheten annars får kännedom om att den skattskyldiges skatteförmåga har blivit väsentligt nedsatt av anledning, som anges i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370). Jämkning av skäl, som anges i tredje stycket nämnda moment, skall dock inte ske, om den skattskyldige skall betala preliminär A-skatt och således bestämmelserna i 41 § 2 mom. är tillämpliga; eller

5) då genom ändring i inkomstförhållandena eller av annat skäl ändrad skatteform synes påkallad.

I fall, som avses i första stycket under 3), bör såvitt angår preliminär A-skatt jämkning vidtagas bara då på grund av jämkningen preliminär skatt skulle uttagas med minst en femtedel högre eller lägre belopp än som utan jämkning skulle erläggas. Jämkning av preliminär B-skatt i nyss angivna fall bör göras bara då påräknelig taxerad inkomst med minst en femtedel över- eller understiger den tidigare antagna inkomsten, dock med minst 2 000 kr.

Oavsett vad som sägs i föregående stycke, får jämkning verkställas om skillnaden mellan slutlig och annars utgående preliminär skatt skulle bli mer betydande eller det är fråga om nedsatt skatteförmåga eller annan särskild omständighet.

Får *lokal* skattemyndighet genom	Får *en* skattemyndighet genom

[11] Senaste lydelse 1986:1288.

anmälan av skattskyldig eller annars vetskap om att preliminär skatt har blivit påförd obehörigen eller med oriktigt belopp eller att felaktighet har ägt rum vid utskrivandet av skattsedel, skall myndigheten vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som kan behövas.

anmälan av skattskyldig eller annars vetskap om att preliminär skatt har blivit påförd obehörigen eller med oriktigt belopp eller att felaktighet har ägt rum vid utskrivandet av skattsedel, skall myndigheten vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som kan behövas.

Innan jämkning äger rum, skall den skattskyldige beredas tillfälle att yttra sig, om detta inte uppenbarligen är obehövligt.

Jämkning får inte verkställas efter inkomstårets utgång med mindre den preliminära skatten därigenom nedsätts. Ansökan om sådan jämkning skall av skattskyldig inges före utgången av april månad året efter inkomståret.

46 §

1 mom.[12] Beslut om jämkning av preliminär skatt meddelas av den *lokala* skattemyndighet, *å vilken det ankommer att* för inkomståret utfärda skattsedel avseende sådan skatt för den skattskyldige.

Är skattskyldig icke bosatt inom förenämnda myndighets tjänstgöringsområde, må ansökan om jämkning av preliminär skatt *ingivas* till *den lokala* skattemyndigheten *å bosättningsorten. Denna har att, sedan erforderlig* utredning i ärendet *införskaffats, översända* ansökningen till i *första stycket omförmäld* myndighet.

3 mom.[13] Beslut om jämkning, som grundar sig på ansökan av skattskyldig, skall, *där icke ärendes invecklade beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter till annat föranleda,* meddelas *beträffande lön senast inom tio dagar samt beträffande annan inkomst senast inom tjugu dagar efter det ansökan om jämkning inkommit till den lokala skattemyndigheten.* Beslutet *jämte,* i förekommande fall, den nya skattsedeln skall *skyndsamt* tillställas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Arbetstagare, *å vilkens lön avdrag för gäldande av skatt* skall *verkställas, har att ofördröjligen* till arbets-

1 mom. Beslut om jämkning av preliminär skatt meddelas av den skattemyndighet, *som* för inkomståret *skall* utfärda skattsedel avseende sådan skatt för den skattskyldige.

Skattskyldig får ge in ansökan om jämkning av preliminär skatt till skattemyndigheten *på den ort där han är bosatt, även om myndigheten inte är behörig att meddela beslut enligt första stycket. Myndigheten skall göra den* utredning *som behövs* i ärendet *och därefter sända* ansökningen till *den* myndighet *som skall meddela beslutet.*

3 mom. Beslut om jämkning, som grundar sig på ansökan av skattskyldig, skall meddelas *skyndsamt.* Beslutet *och,* i förekommande fall, den nya skattsedeln skall *genast* tillställas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Arbetstagare *som har att vidkännas skatteavdrag* skall *genast* till arbetsgivaren överlämna beslut om

[12] Senaste lydelse 1979:489.
[13] Senaste lydelse 1979:489.

givaren överlämna beslut om jämkning *jämte*, i förekommande fall, den nya skattsedeln.

jämkning *och*, i förekommande fall, den nya skattsedeln.

Arbetsgivare skall iakttaga beslut om jämkning från och med det avlöningstillfälle, som infaller näst efter det två veckor förflutit från det han fick del av beslutet. Innebär sådant beslut nedsättning av skatteavdrag i annat fall än som avses i 45 § 3 mom., skall beslutet tillämpas redan vid det avlöningstillfälle som inträffar sedan en vecka förflutit från det arbetsgivaren fått del av beslutet eller, om det ej kan ske, det belopp som skulle ha tillkommit den skattskyldige om beslutet tillämpats tillställas denne inom fyra dagar efter sistnämnda avlöningstillfälle.

49 §

1 mom.[14] *Skattskyldig* får *av den lokala skattemyndigheten beviljas* anstånd med *inbetalning av* skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1) om *länsskattemyndigheten har anfört besvär över taxeringen med yrkande om ändring till den skattskyldiges förmån: till det belopp som betingas härav,*

2) om den skattskyldige *har anfört besvär över taxeringsnämndens* beslut om *taxering och länsskattemyndigheten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd eller det – utan att yttrande har inhämtats från länsskattemyndigheten – kan med skäl antas att besvären kommer att bifallas helt eller delvis: till det belopp som betingas härav,*

3) om den skattskyldige *har anfört besvär över länsrätts eller kammarrätts* beslut om *taxering och länsskattemyndigheten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd: till det belopp som betingas härav,*

4) om taxeringen har blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende: till det belopp som betingas av förbiseendet,

5) om den skattskyldige har taxerats på mer än en ort för samma inkomst eller förmögenhet: till det

1 mom. *Skattemyndigheten* får *medge skattskyldig* anstånd med *att betala* skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om *det kan antas att skatten, kvarskatteavgiften eller räntan kommer att avkortas,*

2. om den skattskyldige *begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat* beslut om *skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss eller*

3. om den skattskyldige *begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat* beslut om *skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av påfört belopp skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig.*

[14] Senaste lydelse 1986: 1288.

belopp som svarar mot ettdera av eller båda de skattebelopp som har påförts med anledning av taxeringen,

6) om avgiftsunderlag för egenavgifter har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten,

7) om skatt har påförts obehörigen eller med för högt belopp på grund av fel vid debiteringen: till det belopp som betingas av felaktigheten i debiteringen,

8) om preliminär skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas den skattskyldige, kan beräknas överstiga motsvarande slutliga skatt och bli avkortad enligt 65 § samt den skattskyldige inte har erhållit jämkning enligt bestämmelserna i 45 § 1 mom. sista stycket: till så stor del av skatten som kan antas bli avkortad.

2 mom.[15] *Skattskyldig må av länsskattemyndigheten erhålla anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta*

1) om den skattskyldige anfört besvär över taxering och erläggandet av skatt, som påförts i anledning av den icke lagakraftvunna taxeringen, skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller eljest framstå såsom obilligt: till belopp som betingas av den skattskyldiges yrkande i fråga om taxeringen,

2) om ansökan gjorts angående skatteberäkning för ackumulerad inkomst, angående uppskov med beskattning av intäkt av skogsbruk, angående avräkning av utländsk skatt eller angående befrielse från erläggande av skatt, som påförts avliden person eller hans dödsbo, eller om skattskyldig eller dödsbo anfört besvär över beslut med anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären,

2 mom. *Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli avkortat eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet.*

[15] Senaste lydelse 1986: 1288.

3) om ansökan gjorts angående nedsättning enligt 85 § 2 mom. av kvarskatteavgift eller om besvär anförts över beslut i anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären,

4) om kvarstående eller tillkommande skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980:865) mot skatteflykt har tillämpats: till belopp som betingas av vad som sålunda påförts.

Anstånd enligt första stycket vid 1) eller 4) får medges endast om den skattskyldige ställer *nöjaktig* säkerhet *hos länsskattemyndigheten, om inte med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas, att det belopp som avses med anståndet ändå kommer att behörigen erläggas.*

Kan det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt antas att det belopp som avses med anståndet inte kommer att betalas i rätt tid, får *anstånd* medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet *för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna i lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m. m. tillämpas.*

3 mom.[16] *Anstånd* får, utom i *sådana fall som avses i 1 mom. punkt 8, meddelas att gälla* längst *intill dess* tre månader *har förflutit från dagen för* beslut med anledning av *ansökningen* eller *besvären. Ett meddelat anstånd får omedelbart återkallas, när skäl föreligger.*

3 mom. *Anståndstiden* får, utom *när fråga är om debiterad, obetald preliminär skatt, bestämmas till* längst tre månader *efter* beslut med anledning av *begäran om omprövning* eller *överklagandet.*

Har den skattskyldiges ekonomiska förhållanden förändrats väsentligt sedan anståndet beviljades eller finns det annars särskilda skäl får anståndet omprövas.

4 mom.[17] Den som *åtnjutit* anstånd *med inbetalning av skatt* enligt *2* mom. *1) eller 4)* skall *erlägga* ränta (anståndsränta) för den del av *skatten* som skall *erläggas* senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller i tilllämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

4 mom. Den som *har fått* anstånd enligt *1 eller 2 a* mom. skall *betala* ränta (anståndsränta) för den del av *anståndsbeloppet* som skall *betalas* senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

[16] Senaste lydelse 1979:999.
[17] Senaste lydelse 1980:868.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Vid beräkning av anståndsränta gäller.	*Anståndsränta* utgår från utgången av den månad, då *beloppet* skulle ha *betalats* om anstånd *inte medgetts*, till och med den månad, då anståndstiden gått *ut eller, om beloppet betalats dessförinnan, till och med den månad betalning skett.*
att ränta utgår från utgången av den månad, då *skatten* skulle ha *erlagts* om anstånd *icke medgivits*, till och med den månad, då anståndstiden gått *till ända; samt*	
att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.	
	Sedan skattemyndigheten ålagt den skattskyldige betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.
Bifalles den skattskyldiges *besvär*, skall erlagd ränta återbetalas sedan *taxeringen* vunnit laga kraft.	*Bifalls* den skattskyldiges *yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten* skall erlagd ränta återbetalas. *Bifaller domstol ett överklagande skall erlagd ränta återbetalas* sedan *domen* vunnit laga kraft. *På återbetalat belopp beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.*
Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande anståndsränta.	
5 mom.[18] *Bestämmelserna i 1–4 mom. gäller i tillämpliga delar beträffande beslut i fråga om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956:623).*	5 mom. *Skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsränta, om det finns synnerliga skäl.*
Anstånd med inbetalning av skattetillägg får också meddelas i avvaktan på länsrättens beslut enligt 116 d § taxeringslagen.	
50 §[19]	
Beslut om anstånd *enligt 48 § eller 49 § 1 mom.* meddelas av den *lokala* skattemyndighet, som har utfärdat skattsedel på den skatt som anståndet avser.	Beslut om anstånd meddelas av den skattemyndighet, som har utfärdat skattsedel på den skatt som anståndet avser.
Ansökan om anstånd enligt 48 § 2 mom. skall ställas till den *lokala* skattemyndighet, som avses i första stycket, samt inges eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utge familjebidrag enligt familjebidragslagen	Ansökan om anstånd enligt 48 § 2 mom. skall ställas till den skattemyndighet, som avses i första stycket, samt inges eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utge familjebidrag enligt familjebidragslagen

[18] Senaste lydelse 1979:999.
[19] Senaste lydelse 1979:489.

(*1946:99*). Sådan ansökan bör av den värnpliktige göras snarast möjligt och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsmånad, som anståndet skall avse. Har ansökan inte inkommmit till familjebidragsnämnden inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut, får ansökningen inte upptagas till prövning.

(*1978:520*). Sådan ansökan bör av den värnpliktige göras snarast möjligt och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsmånad, som anståndet skall avse. Har ansökan inte inkommmit till familjebidragsnämnden inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut, får ansökningen inte upptagas till prövning.

Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om anstånd avseende kvarstående skatt skall bestämmelserna i 46 § 3 mom. andra och tredje styckena samt 47 § tillämpas.

58 §

1 mom.[20] Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har *erlagts*, dock *ej* mindre än *femtio* kronor. *Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall rundas av till närmast högre hela krontal.*

1 mom. Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har *betalats*, dock *inte* mindre än *50* kronor.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den uppbördsmånad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av *den lokala* skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den uppbördsmånad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Vid tillämpning av bestämmelserna i detta moment jämställs med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

[20] Senaste lydelse 1982:1209.

61 §

För skatt som påförts avliden person eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, dödsbo efter honom, svarar dödsboet inte med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, svarar dödsbodelägare inte för mera än den på hans lott belöpande skatten och inte i något fall med mera än hans lott i boet utgör.

68 §

1 mom.[21] Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall *länsskattemyndigheten i det län, där* skatten *debiterats*, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. Återbetalning av överskjutande preliminär skatt skall dock ske endast om skatten tillsammans med ö-skatteränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående skatt och kvarskatteavgift, uppgår till minst tjugofem kronor.

Sedan beslut, som avses i 45 § 2 mom., *inkommit till länsskattemyndigheten*, skall *länsskattemyndigheten* utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som *angives* i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.

Finner regeringen sådan återbetalning av skatt som i första stycket *sägs böra* verkställas av annan än *länsskattemyndighet, må regeringen därom förordna.*

4 mom.[22] Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag före-

1 mom. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall *den skattemyndighet som debiterat* skatten, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. Återbetalning av överskjutande preliminär skatt skall dock ske endast om skatten tillsammans med ö-skatteränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående skatt och kvarskatteavgift, uppgår till minst tjugofem kronor.

Efter beslut, som avses i 45 § 2 mom., skall *skattemyndigheten* utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som *anges* i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.

Regeringen får förordna att sådan återbetalning av skatt som *avses* i första stycket, *får* verkställas av annan än *skattemyndighet.*

4 mom. Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag före-

[21] Senaste lydelse 1986: 1288.
[22] Senaste lydelse 1986: 1288.

skriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den restavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten och restavgiften samt i förekommande fall tillställas annan *länsskattemyndighet* med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd preliminär skatt eller ränta enligt 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt, som har debiterats på grund av taxering för inkomst eller förmögenhet för det år vartill den preliminära skatten hänför sig eller på grund av sådant beslut om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1956:623*) som avser samma taxering. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *skatterätt* om *höjd* taxering *eller om eftertaxering* eller avgift som nyss har sagts eller av *länsskattemyndighet eller av lokal skattemyndighet* om höjd debitering eller om rättelse av skattelängd, får den preliminära skatten eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

skriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den restavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten och restavgiften samt i förekommande fall tillställas annan *skattemyndighet* med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd preliminär skatt eller ränta enligt 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt, som har debiterats på grund av taxering för inkomst eller förmögenhet för det år vartill den preliminära skatten hänför sig eller på grund av sådant beslut om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1990:00*) som avser samma taxering. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *allmän förvaltningsdomstol i mål* om taxering eller avgift som nyss har sagts eller av *skattemyndighet* om höjd debitering eller om rättelse av skattelängd, får den preliminära skatten eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

69 §

1 mom.[23] Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta (*ö-skatteränta*) beräknas på det överskjutande beloppet.

Vid ränteberäkningen gäller

att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1956:623*);

att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1990:00*);

att i den preliminära skatten inte inräknas sådan preliminär skatt som

[23] Senaste lydelse 1988: 1525.

avses i 27 § 2 mom. 3 och som har betalats efter den 30 april året efter inkomståret;

att det belopp som räntan skall beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20000 kronor enligt den räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före taxeringsåret och på övrig del enligt en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot.

Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Ränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarskatteavgift, betalas inte ut om beloppet understiger *femtio* kronor. *Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.*

Ränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarskatteavgift, betalas inte ut om beloppet understiger *50* kronor.

Ändras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt, görs ny beräkning av ränta. Räntan bestäms därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på öskatteränta.

2 mom.[24] På skatt, kvarskatteavgift, respiträntа *och anståndsränta*, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (*restitutionsränta*). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger *femtio* kronor betalas inte ut.

2 mom. På skatt, kvarskatteavgift *och* respiträntа, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (*restitutionsränta*). Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger *50* kronor betalas inte ut.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalts som

[24] Senaste lydelse 1986:474.

preliminär skatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalts;

att, om skatt har betalts före den uppbördsmånad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbördsmånad;

att, om skatten har betalts i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalts;

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas; *samt*

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

att, om skatten har betalts i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalts; *samt*

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas.

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i 69 a § tredje stycket och 75 a § fjärde stycket.

Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i *49 § 4 mom. fjärde stycket*, 69 a § tredje stycket och 75 a § fjärde stycket.

69 a §[25]

Meddelar den lokala skattemyndigheten ett beslut enligt 44 a §, får *länsskattemyndigheten* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

Har ett beslut enligt 44 a § *meddelats*, får *skattemyndigheten* enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

Har viss inkomst eller förmögenhet beskattats såväl här i riket som i en stat med vilken Sverige har ingått avtal för undvikande av dubbelbeskattning, får för beskattningsåret inbetald skatt överföras till den främmande staten för att gottskrivas den skattskyldige där, i den mån den svenska skatten sätts ned genom avräkning av den utländska skatt som belöper på inkomsten eller förmögenheten eller genom att inkomsten eller förmögenheten undantas från beskattning. En sådan överföring får dock göras bara till den del som den inbetalda skatten inte behövs för betalning av svensk skatt för beskattningsåret.

På skatt som överförs enligt andra stycket skall restitutionsränta utgå till

[25] Senaste lydelse 1986: 1288.

den skattskyldige. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Fordran på skatt som skall överföras får inte överlåtas.

Beslut om överföring enligt andra stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

72 §[26]

Riksskatteverket leder och ansvarar för skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag och lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. *Länsskattemyndigheten leder och* ansvarar för verksamheten i länet.

Det åligger riksskatteverket att efter framställning från länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning därtill eljest uppkommer meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag.

Ärenden enligt andra stycket skall avgöras inom riksskatteverket av den särskilda nämnd, som avses i 19 § taxeringslagen.

Talan får ej föras mot beslut som avser bindande förklaring.

Riksskatteverket leder och ansvarar för skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag och lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. *Skattemyndigheten* ansvarar för verksamheten i länet.

73 §[27]

Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen (*1956:623*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i preliminära självdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen (*1990:00*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i preliminära självdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras under samma tid som motsvarande självdeklarationer vid årlig taxering.

75 §[28]

Om arbetsgivare utan skälig anledning underlåter att göra avdrag för preliminär eller kvarstående skatt, är han ansvarig för skatt, som skatteavdraget skulle ha avsett, till belopp som svarar mot vad han har underlåtit

[26] Senaste lydelse 1986:1288.
[27] Senaste lydelse 1980:1088.
[28] Senaste lydelse 1986:1288.

att avdraga. Gäller arbetsgivarens ansvarighet på grund av underlåtenhet att göra avdrag för preliminär skatt arbetstagare, som ej är känd, skall vad arbetsgivaren har underlåtit att avdraga anses utgöra 40 procent av den lön på vilken skatteavdrag skulle ha gjorts.

Fråga om arbetsgivares betalningsskyldighet enligt första stycket skall prövas av den *lokala* skattemyndighet som avses i 44 § *tredje* stycket.

Fråga om arbetsgivares betalningsskyldighet enligt första stycket skall prövas av den skattemyndighet som avses i 44 § *andra* stycket.

Åläggs betalningsskyldighet arbetsgivare på grund av underlåtenhet att göra avdrag för preliminär skatt, innan slutlig skatt har debiterats för det inkomstår under vilket skatteavdraget skulle ha gjorts, skall betalningsskyldighet för skattebeloppet åläggas också arbetstagaren, om han är känd. Beloppet får indrivas hos arbetstagaren i samma ordning som gäller för restförd skatt.

Om arbetstagare blir känd först sedan betalningsskyldighet har ålagts arbetsgivaren, men före debiteringen av slutlig skatt som avses i tredje stycket, skall betalningsskyldighet för skattebeloppet åläggas arbetstagaren. Blir arbetstagaren känd senare än som har sagts nu skall beslut meddelas om hur stor del av arbetstagarens kvarstående eller tillkommande skatt som omfattas av arbetsgivarens betalningsskyldighet.

Betalningsskyldighet får i fall som avses i tredje eller fjärde stycket åläggas arbetstagaren också efter det att slutlig skatt har debiterats, om det med fog kan antagas att tillkommande skatt kommmer att påföras honom.

(Se vidare anvisningarna.)

75 a §[29]

Har betalningsskyldighet enligt 75 § ålagts både arbetsgivare och arbetstagare och vistas arbetstagaren på känd ort inom riket, får arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstagaren har underrättats om sin skyldighet att betala skattebeloppet.

Efterkommer arbetsgivaren inte anmodan att betala beloppet, får det uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt. Införsel får dock ej beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala restavgift på beloppet.

Om arbetsgivare efter *besvär över lokal* skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall *länsskattemyndigheten* till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald restavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Om arbetsgivare efter *omprövning eller överklagande av* skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall *skattemyndigheten* till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald restavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstagares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut

[29] Senaste lydelse 1986: 1288.

endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. I lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Har arbetstagares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållande anmärkas på indrivningskvittot.

75 b §[30]

Har *en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat* ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får *länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl* medge anstånd *helt eller delvis* med betalningen. *Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.*

Den som fått anstånd skall betala ränta för den del av skattebeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Vid beräkningen av räntan gäller 49 § 4 mom. i tillämpliga delar.

Har ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § *överklagats eller kan annars betalningsskyldigheten antas komma att sättas ned* får *skattemyndigheten* medge anstånd med betalningen. *Därvid gäller 49 § 1, 2 och 3–5 mom. i tillämpliga delar.*

78 §

1 mom.[31] Arbetsgivare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, skall ha sin bokföring så ordnad att därav framgår arbetstagares namn, lönebelopp och skatteavdrags belopp. Om skattsedel eller skattekort har företetts för arbetsgivaren skall också framgå arbetstagares födelsetid och mantalsskrivningsadress samt nummer på för honom utfärdad skattsedel.

Också annan arbetsgivare än i första stycket sägs, som har att verkställa skatteavdrag på arbetstagares lön, är skyldig att i enahanda omfattning föra anteckningar i hänseenden som har sagts nyss.

För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos sådan arbetsgivare, som avses i första och andra styckena. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *lokal* skattemyndighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956:623*).

För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos sådan arbetsgivare, som avses i första och andra styckena. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket eller skattemyndighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen (*1990:00*).

[30] Senaste lydelse 1986:1288.
[31] Senaste lydelse 1986:1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 mom.[32] Det åligger *envar* arbetsgivare att efter anmaning av *länsskattemyndigheten eller av lokal skattemyndighet* lämna uppgift om anställda arbetstagare, utbetalda löner och beloppet av verkställda skatteavdrag.	2 mom. Det åligger *varje* arbetsgivare att efter anmaning av *skattemyndigheten* lämna uppgift om anställda arbetstagare, utbetalda löner och beloppet av verkställda skatteavdrag.

83 §[33]

Hörsammar inte skattskyldig anmaning att avlämna preliminär självdeklaration eller att komplettera sådan deklaration eller att för jämkning inkomma med för den skattskyldige utfärdad skattsedel på preliminär skatt, eller

underlåter någon att hörsamma anmaning enligt 19 eller 54 §, eller

underlåter arbetsgivare, som är skyldig att göra skatteavdrag, att fullgöra sådan skyldighet eller gör han skatteavdrag med för lågt belopp, eller

fullgör arbetsgivare inte vad som åligger eller åläggs honom enligt 43 §, 55 § 1 mom. första stycket eller 78 §,

får den *lokala* skattemyndigheten *eller länsskattemyndigheten* förelägga den försumlige vite. *Vite får ej bestämmas under femhundra kronor.*	får skattemyndigheten förelägga den försumlige vite.
Vite får *icke* föreläggas staten, kommun eller *annan menighet och ej heller* tjänsteman i tjänsten.	Vite får *inte* föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.
Om uttagande av förelagt vite förordnar länsrätten efter anmälan av riksskatteverket, länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten.	
Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen (*1956:623*) prövas fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lag.*	Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen *(1990:00) eller i lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas *en* fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lagar.*
Har ändamålet med vitet förfallit, när fråga uppkommer om utdömande därav, får vite ej utdömas. Har vitesföreläggande iakttagits först efter det anmälan enligt tredje stycket har inkommit, skall ändamålet med vitet icke anses hava förfallit därigenom.	
Vid prövning av *anmälan enligt tredje stycket* får även bedömas *fråga, huruvida och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas.*	Vid prövning av *ansökan om utdömande av vite* får även *vitets lämplighet* bedömas.

[32] Senaste lydelse 1986:1288.
[33] Senaste lydelse 1986:1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Besvär m. m.	*Överklagande m. m.*
84 §[34]	
Har slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt debiterats med för högt belopp eller överskjutande preliminär skatt tillgodoräknats med för lågt belopp eller föreligger annan felaktighet till den skattskyldiges nackdel i hans skattsedel, äger den *lokala* skattemyndighet som utfärdat skattsedeln vidtaga rättelse.	Har slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt debiterats med för högt belopp eller överskjutande preliminär skatt tillgodoräknats med för lågt belopp eller föreligger annan felaktighet till den skattskyldiges nackdel i hans skattsedel, äger den skattemyndighet som utfärdat skattsedeln vidtaga rättelse.
Föreligger motsvarande felaktighet i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, äger den *lokala* skattemyndighet som meddelat beslutet vidtaga rättelse.	Föreligger motsvarande felaktighet i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, äger den skattemyndighet som meddelat beslutet vidtaga rättelse.
	I fråga om omprövning av beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller bestämmelserna i 8 a § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.
	Beslut om debitering till följd av taxeringsbeslut skall omprövas på begäran av den skattskyldige. Den skattskyldiges begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten inom tid som anges i 4 kap. 9 § taxeringslagen (1990:00).
85 §	
1 mom.[35] *Den lokala skattemyndighetens* beslut enligt denna lag överklagas hos länsrätten *genom besvär*, om inte annat följer av andra stycket. I fråga om beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i 11 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.	1 mom. *Skattemyndighetens* beslut enligt denna lag *får* överklagas hos länsrätten *av skattskyldig, arbetsgivare och riksskatteverket*, om inte annat följer av andra stycket. I fråga om beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i 11–*13 §§* lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.
Beslut om *preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skatteavdrag och anstånd med inbetal-*	Beslut om *revision enligt 78 § 1 mom. och beslut varigenom vite har förelagts får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket och 55 § 2 mom. and-*

[34] Senaste lydelse 1979:489.
[35] Senaste lydelse 1986:1288.

ning av skatt överklagas hos länsskattemyndigheten genom besvär. Vad som sagts nu gäller dock inte lokal skattemyndighets beslut med anledning av en begäran enligt 44 § om besked angående skyldigheten att verkställa skatteavdrag.

De allmänna ombuden får överklaga lokala skattemyndigheters beslut endast i fråga om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.

Lokala skattemyndigheters beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts får inte överklagas.

ra stycket samt beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag och avskrivning av skatt får överklagas.

Den skattskyldiges eller arbetsgivares överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet. Vid överklagande av beslut om debitering till följd av taxeringsbeslut gäller bestämmelserna i 6 kap. 3 § taxeringslagen (1990:00).

Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

Riksskatteverket får hos länsrätten yrka att arbetsgivare åläggs ansvarighet för arbetstagares skatt.

86 §

1 mom.[36] *Talan får ej föras mot länsskattemyndighets beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket, 55 § 2 mom. andra stycket eller 85 § 1 mom. andra stycket. Ej heller får talan föras mot annat beslut av länsskattemyndighet i fråga om anstånd med inbetalning av skatt eller mot länsskattemyndighets beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag, avskrivning av skatt, revision enligt 78 § 1 mom. eller föreläggande av vite.*

Mot annat beslut av länsskattemyndighet än som avses i första stycket förs talan hos kammarrätten genom besvär.

1 mom. *Bestämmelserna i 6 kap. 5–7 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller när en skattskyldig eller en arbetsgivare överklagat skattemyndighetens beslut.*

86 a §[37]

Bestämmelserna i 6 kap. 10–19 och 21–23 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som sägs om skattskyldig gäller även arbetsgivare.

I fråga om *besvär över* länsrättens

I fråga om *överklagande av* läns-

[36] Senaste lydelse 1986: 1288.
[37] Senaste lydelse 1986: 1288.

eller kammarrättens beslut beträffande beräkning av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i *11 §* lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

rättens eller kammarrättens beslut beträffande beräkning av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i *12 och 13 §§* lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

86 b §

Länsrättens beslut om preliminär taxering, sättet för att ta ut preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skatteavdrag och anstånd med att betala in skatt får inte överklagas. Vad som sagts nu gäller dock inte beslut med anledning av en begäran enligt 44 § om besked angående skyldigheten att verkställa skatteavdrag.

---

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.
2. Äldre bestämmelser i 27 § gäller fortfarande i fråga om 1990 och tidigare års taxeringar.
3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för framställningar enligt 30 § som kommit in till länsrätten före den 1 januari 1991.
4. Äldre bestämmelser i 32 § gäller fortfarande i fråga om respitränta på tillkommande skatt avseende 1989 och tidigare års taxeringar.
5. De nya bestämmelserna i 32 a § tillämpas på respitränta som påförts efter utgången av år 1990.
6. Äldre bestämmelser i 49 § 4 mom. gäller fortfarande i fråga om skatt som förfallit till betalning före den 1 januari 1991.
7. De nya bestämmelserna i 49 § 5 mom. tillämpas på anståndsränta som påförts efter utgången av år 1990.
8. Äldre bestämmelser i 58 § gäller fortfarande i fråga om restavgift på skatt som förfaller till betalning före den 1 februari 1991.
10. Äldre bestämmelser i 84 §, 85 § 1 mom., 86 § 1 mom. och 86 a § gäller för beslut som har meddelats före den 1 januari 1991. De nya bestämmelserna om riksskatteverkets överklaganderätt och om företrädare för det allmänna tillämpas dock från och med den 1 januari 1991 även om beslutet meddelats dessförinnan.

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1968:430) om mervärdeskatt[1]
dels att 50, 62, 64 och 64 c §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubrikerna närmast före 38 och 50 §§ skall utgå,
dels att i 2, 2 a, 3, 5, 5 a, 6, 10, 19, 20, 43, 45 och 49 §§ samt punkt 1 av anvisningarna till 2 § och anvisningarna till 16 och 22 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,
dels att nuvarande 34 § skall betecknas 40 b §,
dels att 22–30, 32, 33, 35–40, nya 40 b, 41, 46, 47, 51, 52, 54–57, 63, 64 a, 64 e, 64 g, 64 h, 64 k, 69 och 74 §§ samt rubrikerna närmast före 30 och 51 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 22 a, 34, 34 a, 34 b, 40 a och 53 §§, samt närmast före 33, 34, 35, 37, 40 a och 40 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	22 §[2]
Den som är redovisningsskyldig skall *utan anmaning* lämna uppgift (deklaration) för mervärdeskatt för varje verksamhet för vilken särskild registrering skall ske enligt 19 §. Deklarationen lämnas för varje redovisningsperiod så länge redovisningsskyldighet föreligger. Redovisningsperiod omfattar två kalendermånader. Redovisningsperioder är januari och februari, mars och april, maj och juni, juli och augusti, september och oktober samt november och december.	Den som är redovisningsskyldig skall lämna uppgift (deklaration) för mervärdeskatt för varje verksamhet för vilken särskild registrering skall ske enligt 19 §. Deklaration lämnas för varje redovisningsperiod så länge redovisningsskyldighet föreligger. Redovisningsperiod omfattar två kalendermånader. Redovisningsperioder är januari och februari, mars och april, maj och juni, juli och augusti, september och oktober samt november och december.
Kan det antas att ingående skatt för viss skattskyldig regelmässigt	Kan det antas att ingående skatt för viss skattskyldig regelmässigt

[1] Lagen omtryckt 1979:304.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974:885
2 § 1989:1027
2 a § 1988:1152
3 § 1986:1289
5 § 1986:1289
5 a § 1986:1289
6 § 1986:1289
10 § 1986:1289
19 § 1986:1289
20 § 1986:1289
43 § 1986:1289
45 § 1986:1289
49 § 1986:1289
62 § 1986:1289
punkt 1 av anvisningarna till 2 § 1989:1027
anvisningarna till 16 § 1986:1289
anvisningarna till 22 § 1986:1289.
[2] Senaste lydelse 1986:1289.

kommer att överstiga utgående skatt med minst 1000 kronor varje månad kan *länsskattemyndigheten* besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara en kalendermånad. När särskilda skäl föreligger kan *länsskattemyndigheten* för viss skattskyldig besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara halvt eller helt beskattningsår.

Deklaration skall lämnas till *länsskattemyndigheten* i det län, där den skattskyldige registrerats, senast den 5 i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avser, om ej annat följer av anvisningarna. Sker inbetalning av skatt enligt 42 § andra stycket i behörig ordning, anses deklarationen ha lämnats till *länsskattemyndigheten* den dag inbetalningskort eller försändelse som innehåller gireringshandling kommit in till postanstalt. Om synnerliga skäl föreligger kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge att skattskyldig eller grupp av skattskyldiga får lämna deklaration senare än som nu nämnts.

kommer att överstiga utgående skatt med minst 1000 kronor varje månad kan *skattemyndigheten* besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara en kalendermånad. När särskilda skäl föreligger kan *skattemyndigheten* för viss skattskyldig besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara halvt eller helt beskattningsår.

Deklaration skall lämnas till *skattemyndigheten* i det län, där den skattskyldige registrerats, senast den 5 i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avser, om ej annat följer av anvisningarna. Sker inbetalning av skatt enligt 42 § andra stycket i behörig ordning, anses deklarationen ha lämnats till *skattemyndigheten* den dag inbetalningskort eller försändelse som innehåller gireringshandling kommit in till postanstalt. Om synnerliga skäl föreligger kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge att skattskyldig eller grupp av skattskyldiga får lämna deklaration senare än som nu nämnts.

Deklaration skall avges på heder och samvete samt avfattas på blankett enligt fastställt formulär.

Efter *anmaning* skall deklaration lämnas även av den som *icke* enligt första stycket är deklarationsskyldig.

Bestämmelserna i *47 § taxeringslagen (1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om deklaration för mervärdeskatt.

(Se vidare anvisningarna.)

Efter *föreläggande* skall deklaration lämnas även av den som *inte* enligt första stycket är deklarationsskyldig.

Bestämmelserna i *4 kap. 2 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* gäller i tillämpliga delar i fråga om deklaration för mervärdeskatt.

(Se vidare anvisningarna.)

22 a §

Visar den deklarationsskyldige att hinder på grund av särskilda omständigheter möter att lämna deklaration inom föreskriven tid, får skattemyndigheten medge honom anstånd med att lämna deklarationen.

Ansökan om anstånd skall ha kommit in till skattemyndigheten senast den dag då deklarationen

skulle ha lämnats.

Ändras förutsättningarna för anståndet innan anståndstiden har gått ut skall anståndet omprövas.

23 §[3]

Underlåter den som är deklarationsskyldig enligt 22 § första stycket att lämna deklaration eller är deklaration ofullständig, kan *länsskattemyndigheten anmana* den deklarationsskyldige att fullgöra vad som brister.

I anmaning enligt första stycket eller enligt 22 § femte stycket *kan* vite *föreläggas.*

Underlåter den som är deklarationsskyldig enligt 22 § första stycket att lämna deklaration eller är deklaration ofullständig, kan *skattemyndigheten förelägga* den deklarationsskyldige att fullgöra vad som brister.

Föreläggande enligt första stycket eller enligt 22 § femte stycket *får förenas med* vite.

24 §

Deklarationsskyldig skall i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för fullgörande av deklarationsskyldigheten, för kontroll av deklaration och för *fastställelse av skatt.*

Deklarationsskyldig skall i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för fullgörande av deklarationsskyldigheten, för kontroll av deklaration och för *beskattningen.*

Underlaget skall bevaras under sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till ända.

Om skyldighet i vissa fall att föra räkenskaper gäller särskilda bestämmelser.

25 §[4]

Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen *(1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i deklarationer för mervärdeskatt och andra handlingar som har avlämnats till ledning för *fastställelse av sådan skatt* eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos *länsskattemyndigheten.* Handlingarna *skall* förstöras sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått *till ända, om inte regeringen föreskriver annat.*

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i deklarationer för mervärdeskatt och andra handlingar som har avlämnats till ledning för *beskattningen* eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos *skattemyndigheten. Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat, skall* handlingarna förstöras sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret *gått ut.*

[3] Senaste lydelse 1986: 1289.
[4] Senaste lydelse 1986: 1289.

26 §

Efter anmaning skall deklarationsskyldig lämna de upplysningar som behövs för kontroll av *deklaration* eller för *att fastställa mervärdeskatt. I anmaning får vite föreläggas.*

Deklarationsskyldig skall efter anmaning förete handling som behövs för fastställelse av mervärdeskatt, såsom kontrakt, kontoutdrag, *räkning* eller *kvitto.*

Skattemyndigheten får förelägga den deklarationsskyldige att i den omfattning som anges i föreläggandet lämna de upplysningar som behövs för kontroll av *deklarationen* eller *annars* för *beskattningen.*

Skattemyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, *räkningar, kvitton* eller *liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen.*

Ett föreläggande får förenas med vite, om det finns anledning att anta att den deklarationsskyldige annars inte följer föreläggandet.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller i fråga om befrielse från skyldigheten att lämna upplysningar eller visa upp handling.

27 §

Efter anmaning skall näringsidkare lämna uppgift om skattepliktig vara eller tjänst som han förvärvat av, sålt till eller tillhandahållit annan näringsidkare. Bestämmelserna i *39 § 4 mom. taxeringslagen (1956:623)* om befrielse från uppgiftsskyldighet gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i *46 §* taxeringslagen gäller i tillämpliga delar i fråga om kontroll av mervärdeskatt.

Skattemyndigheten får förelägga näringsidkare *att* lämna uppgift om skattepliktig vara eller tjänst som han förvärvat av, sålt till eller tillhandahållit annan näringsidkare. Bestämmelserna om befrielse från uppgiftsskyldighet i *3 kap. 3 § och 4 kap. 6 § tredje stycket lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i *3 kap. 16 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om kontroll av mervärdeskatt.

28 §[5]

För kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldigheten har fullgjorts riktigt och fullständigt eller för att på annat sätt få upplysning till ledning för *fastställelse av skatt,* får skatterevision göras hos den som är deklarations- eller uppgiftsskyldig. Skatterevision får också göras hos den som har anmält sig för registrering för kontroll av att

För kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldigheten har fullgjorts riktigt och fullständigt eller för att på annat sätt få upplysning till ledning för *beskattningen,* får skatterevision göras hos den som är deklarations- eller uppgiftsskyldig. Skatterevision får också göras hos den som har anmält sig för registrering för kontroll av att lämnade

[5] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
lämnade uppgifter är riktiga och fullständiga.	uppgifter är riktiga och fullständiga.
Beslut om skatterevision meddelas av *länsskattemyndigheten* eller riksskatteverket.	Beslut om skatterevision meddelas av *skattemyndigheten* eller riksskatteverket.
I övrigt gäller i fråga om skatterevision i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *56 och 58 §§* taxeringslagen.	I övrigt gäller i fråga om skatterevision i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *3 kap. 8—14 §§* taxeringslagen *(1990:00)*.
29 §[6]	
Anmaning enligt 26 eller 27 § *göres av länsskattemyndigheten eller riksskatteverket.*	*Riksskatteverket får meddela föreläggande* enligt 26 eller 27 §.
Fastställelse av skatt	*Beskattningsbeslut*
30 §	
Skatt fastställes för varje redovisningsperiod.	*Beskattningsbeslut fattas* för varje redovisningsperiod *med ledning av deklaration och övriga tillgängliga handlingar.*
Fastställelse sker med ledning av deklaration och övriga tillgängliga handlingar.	
Kan skatten *icke* beräknas tillförlitligt med ledning av handling som avses i *andra* stycket *fastställes skatten* efter skälig grund.	Kan *inte* skatten beräknas tillförlitligt med ledning av handling som avses i *första* stycket *får beskattningsbeslutet fattas* efter skälig grund.
32 §	
Har den skattskyldige lämnat deklaration *enligt* 22 § anses *skatten fastställd* i enlighet med deklarationen. *Har deklaration icke lämnats anses skatten fastställd till noll kronor.*	Har den skattskyldige lämnat deklaration *inom den tid som anges i* 22 § *eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklaration* anses *beskattningsbeslut ha fattats* i enlighet med deklarationen.
Skatt anses fastställd enligt första stycket utan att beslut meddelas.	*Om deklarationen inte har kommit in till skattemyndigheten inom den tid som anges i första stycket, anses skatten genom beskattningsbeslut ha bestämts till noll kronor. Kommer deklarationen in till skattemyndigheten vid en senare tidpunkt anses beslut i stället ha fattats i enlighet med deklarationen, om inte ett omprövningsbeslut har meddelats dessförinnan.*

[6] Senaste lydelse 1986:1289.

Omprövning

33 §[7]

Föranleder framkomna omständigheter omprövning av fastställd skatt meddelar länsskattemyndigheten beslut om fastställelse av skatten. Av beslutet skall framgå att den skattskyldige kan erhålla slutligt beslut enligt 36 §.

Skattemyndigheten skall ompröva ett beskattningsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen, om den skattskyldige begär det eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett beskattningsbeslut framgår av 54 §.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

Om en fråga som avses i första stycket har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får skattemyndigheten inte ompröva frågan.

Omprövning på begäran av den skattskyldige

34 §

Vill den skattskyldige begära omprövning, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten senast sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Har den skattskyldige inom den tid som anges i första eller andra stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till myndigheten eller domstolen.

[7] Senaste lydelse 1986: 1289.

34 a §

Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

34 b §

Trots bestämmelsen i 33 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter.

Omprövning på initiativ av skattemyndigheten

35 §[8]

Fråga om beslut *enligt 33 §* skall *väckas* senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått *till ända.*

Har slutligt beslut meddelats får fråga om beslut enligt 33 § inte prövas.

Omprövar skattemyndigheten självmant ett beslut *får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas* senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått *ut.*

Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter den tid som anges i första stycket om det föranleds av skattemyndighets beskattningsbeslut eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om skatt enligt denna lag avseende annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig.

36 §[9]

Slutligt beslut om fastställelse av skatt skall meddelas, om den skattskyldige begär sådant beslut inom sex år från utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända. Har beslut enligt 33 § meddelats skall dock slutligt beslut meddelas, om den skattskyldige begär ett sådant beslut inom två månader från den dag då han

Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får, utom i fall som avses i andra stycket och i 38 §, inte meddelas senare än under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.

[8] Senaste lydelse 1981: 1276.
[9] Senaste lydelse 1981: 1276.

fått del av det meddelade beslutet. Föreligger särskilda skäl får slutligt beslut meddelas även om den skattskyldige inte har begärt det.

Har slutligt beslut meddelats får fråga om nytt sådant beslut icke prövas.

Har den skattskyldige inte gett in deklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.

Efterbeskattning

37 §[10]

Beslut om fastställelse av skatt meddelas av länsskattemyndigheten i det län, där den skattskyldige är registrerad eller, om han icke är registrerad, där han bort vara registrerad.

Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges i 36 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 38–40 §§ (efterbeskattning).

38 §

Har skattskyldig i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för *fastställelse av skatt* eller underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift *samt har detta föranlett att skatt fastställts till för lågt belopp eller medfört att skatt återbetalats med för högt belopp, sker efterbeskattning. Detsamma gäller när skattskyldig har lämnat oriktig uppgift i mål om skatt.*

Efterbeskattning får ske om den skattskyldige

1. i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för *beskattningen,*

2. lämnat oriktig uppgift i mål om skatt eller

3. underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift

och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beskattningsbeslut blivit felaktigt eller inte fattats.

Efterbeskattning får också ske

1. vid rättelse av felräkning, missskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

2. när en ändring föranleds av beslut som anges i 35 § andra stycket.

Efterbeskattning får *icke* ske om *det* belopp *som den skattskyldige skulle ha att erlägga är att anse som ringa eller det* med hänsyn till om-

Efterbeskattning *som avser annat än omprövning enligt andra stycket 2* får ske *endast om den avser belopp av någon betydelse. Efterbeskatt-*

[10] Senaste lydelse 1986: 1289.

ständigheterna *framstår* som uppenbart oskäligt *att* efterbeskattning *sker.*

ning får inte ske om beslutet med hänsyn till omständigheterna *skulle framstå* som uppenbart oskäligt *eller om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om* efterbeskattning *avseende samma fråga.*

Kan uppgift som den skattskyldige lämnat icke läggas till grund för en tillförlitlig beräkning får efterbeskattning ske efter skälig grund.

Bestämmelserna i 34 § gäller i tillämpliga delar vid efterbeskattning.

39 §[11]

Utan hinder av bestämmelserna i 55–57 §§ äger länsskattemyndigheten från skatt som skall betalas enligt beslut om efterbeskattning för viss redovisningsperiod avräkna skatt som den skattskyldige kan återfå för annan redovisningsperiod under samma beskattningsår.

Skattemyndighetens beslut om efterbeskattning skall meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut, om inte annat anges i 40 §.

40 §[12]

Beslut om efterbeskattning enligt 38 § andra stycket 2 får meddelas även efter den tid som anges i 39 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Efterbeskattning får ske först sedan slutligt beslut om fastställelse av skatt har meddelats. Fråga om efterbeskattning skall väckas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända. Efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i mål om skatt får *dock ske* inom ett år efter utgången av den månad då *dom eller slutligt beslut* i målet har vunnit laga kraft.

Beslut om efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i *omprövningsärende eller* mål om skatt får *meddelas efter den tid som anges i 39 § men senast* inom ett år efter utgången av den månad då *skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller* målet har vunnit laga kraft.

Har den skattskyldige avlidit, *påföres* efterbeskattning *hans dödsbo. Sådan efterbeskattning får ske endast om fråga därom prövats senast under* andra året efter utgången av det kalenderår *under vilket bouppteckning* efter *den skattskyldige* lämnats in för registrering.

Om den skattskyldige *har* avlidit, *får beslut om* efterbeskattning *inte meddelas* efter utgången av *det* andra året efter det kalenderår *då bouppteckningen* efter *honom* lämnats in för registrering.

[11] Senaste lydelse 1986: 1289.
[12] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse

Har den skattskyldige, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser mervärdeskatt för honom eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får efterbeskattning *ske* för den redovisningsperiod som brottet avser även efter utgången av i *första stycket* angiven tid. Detsamma gäller, om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Efterbeskattning får också *ske* efter utgången av *i första stycket angiven tid, om efterbeskattningen medför att den skattskyldige enligt 12 § skattebrottslagen är fri från ansvar för brott.*

Efterbeskattning enligt *tredje* stycket *får ske endast om fråga därom prövats* före utgången av kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. *Efterbeskattning* enligt *fjärde* stycket *får ske endast om fråga därom prövats* före utgången av kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, skall dock *fråga* om efterbeskattning *av dödsboet prövas* inom sex månader från dödsfallet.

Efterbeskattning som har åsatts enligt *tredje* stycket skall undanröjas av *länsskattemyndigheten* om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. *Vad som har sagts nu gäller dock inte, om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.*

Tredje—sjätte styckena *skall också* tillämpas om *brottet avser mervärdeskatt för en juridisk person och* åtgärd som avses i *tredje* stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om *fö-*

Föreslagen lydelse

Har den skattskyldige, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser mervärdeskatt för honom eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får *beslut om* efterbeskattning *meddelas* för den redovisningsperiod som brottet avser även efter utgången av i *39 §* angiven tid. Detsamma gäller, om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om efterbeskattning får *i fall som avses i 12 § skattebrottslagen* också *meddelas* efter utgången av *den tid som anges i 39 §.*

Beslut om efterbeskattning enligt *fjärde* stycket *skall meddelas* före utgången av kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. *Beslut om efterbeskattning* enligt *femte* stycket *skall meddelas* före utgången av kalenderåret efter det *år* då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, skall dock *beslut* om efterbeskattning *meddelas* inom sex månader från dödsfallet.

Beslut om efterbeskattning enligt *fjärde* stycket skall, *utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen,* undanröjas av *skattemyndigheten,* om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet *läggs ned eller* inte bifalls till någon del.

Vad som sägs i fjärde—sjunde styckena tillämpas *också beträffande en juridisk persons beskattning,* om åtgärd som avses i *fjärde* stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
reträdaren är fri från ansvar för sådant brott med stöd av 12 § skattebrottslagen.	om *fall som avses i* 12 § skattebrottslagen *föreligger beträffande honom.*
	Beslut om skatteberäkning
	40 a §
	Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om skatt fatta det beslut om skatteberäkning som föranleds av domstolens beslut.
	Gemensamma bestämmelser om beskattningsbeslut
34 §	*40 b §*
Efter utgången av den tid inom vilken deklaration för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas enligt 22 § får sådan ändring av *fastställd skatt* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.	Efter utgången av den tid inom vilken deklaration för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas enligt 22 § får sådan ändring av *beskattningsbeslut* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.
Vad som sägs i första stycket gäller ej om slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret.	
41 §[13]	
Beslut om efterbeskattning meddelas av *länsskattemyndigheten* i det län där den skattskyldige är registrerad eller, om han *icke* är registrerad, där han bort vara registrerad.	*Beskattningsbeslut* meddelas av *skattemyndigheten* i det län där den skattskyldige är registrerad eller, om han *inte* är registrerad, där han bort vara registrerad.
46 §[14]	
Har besvär anförts över slutligt beslut om fastställelse av skatt eller beslut om efterbeskattning eller beslut av länsrätt eller kammarrätt, kan den skattskyldige av *länsskattemyndigheten* få anstånd med *betalning av skatt.* Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *om anstånd vid besvär över beslut rörande taxering äger motsvarande tillämpning.*	*Om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned,* kan den skattskyldige av *skattemyndigheten* få anstånd med *att betala skatten.* Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *gäller då i tillämpliga delar.*

[13] Senaste lydelse 1986:1289.
[14] Senaste lydelse 1986:1289.

47 §[15]

Betalas icke skatt i behörig ordning inom den tid då deklaration för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket, utgår restavgift på sålunda icke betalat belopp. Har anstånd med betalning av skatt beslutats enligt 45 §, utgår dock restavgift endast på skattebelopp som betalas sedan anståndstiden gått till ända.

Restavgiften är sex öre för varje hel krona av den skatt som icke betalats, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning jämnas till närmast högre hela krontal.

Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) om befrielse från restavgift gäller i tillämpliga delar beträffande restavgift för mervärdeskatt. Bestämmelserna i denna lag om *beslut om fastställelse av skatt* gäller i tillämpliga delar om beslut i fråga om befrielse från restavgift.

Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) om befrielse från restavgift gäller i tillämpliga delar beträffande restavgift för mervärdeskatt. Bestämmelserna i denna lag om *beskattningsbeslut* gäller i tillämpliga delar om beslut i fråga om befrielse från restavgift.

Besvär *Överklagande*

51 §[16]

Följande beslut får överklagas hos länsrätten *genom besvär*:

1. *slutligt beslut*,

2. beslut att *inte meddela beslut enligt 33 eller 36 §*,

3. beslut enligt 19 § fjärde stycket i fråga om registrering, samt

4. beslut om *efterbeskattning*, skattskyldighet, redovisningsskyldighet eller restavgift.

Följande beslut får *ej* överklagas:

1. beslut enligt 33 §,

2. beslut om skatterevision, samt

3. länsskattemyndighetens beslut i fråga om föreläggande av vite.

Länsskattemyndighetens beslut i övrigt enligt denna lag överklagas hos riksskatteverket *genom besvär*. Riksskatteverkets beslut får *ej* överklagas.

Följande beslut *av skattemyndighet* får överklagas hos länsrätten:

1. *beskattningsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen*,

2. beslut att *avvisa en begäran om omprövning av beskattningsbeslut*,

3. beslut enligt 19 § fjärde stycket i fråga om registrering, samt

4. beslut om skattskyldighet, redovisningsskyldighet, restavgift eller *anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt*.

Följande beslut får *inte* överklagas:

1. beslut om skatterevision, samt

2. skattemyndighetens beslut i fråga om föreläggande av vite.

Skattemyndighetens beslut i övrigt enligt denna lag överklagas hos riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får *inte* överklagas.

[15] Senaste lydelse 1982:1211.
[16] Senaste lydelse 1986:1289.

52 §[17]

Besvär enligt 51 § första stycket skall ha *inkommit* inom två månader från det *klaganden fått* del av *det överklagade* beslutet.

Den skattskyldiges överklagande enligt 51 § första stycket skall *vara skriftligt och* ha *kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut. Om beskattningsbeslutet har meddelats efter den 30 juni sjätte året efter det kalenderår under vilket det beskattningsår som beslutet avser har gått ut och den skattskyldige har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in* inom två månader från *den dag då den skattskyldige fick* del av beslutet.

Den skattskyldige får överklaga ett beskattningsbeslut även om det inte gått honom emot.

53 §

Skattemyndigheten skall pröva om den skattskyldiges överklagande har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat den skattskyldige en felaktig underrättelse om hur man överklagar.

Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet med uppgift om den dag då handlingen kom in till skattemyndigheten.

54 §

Bestämmelserna i 96 och 98 §§ taxeringslagen om besvär över länsrätts och kammarrätts beslut gäller i tillämpliga delar i fråga om mål eller ärenden rörande mervärdeskatt.

Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet. Detta gäller dock inte om överklagandet skall avvisas enligt 53 § eller hinder mot omprövning föreligger

[17] Senaste lydelse 1986: 1289.

enligt 33 § tredje stycket.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som den skattskyldige begär.

Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet. Finns skäl för det, får myndigheten lämna den skattskyldige tillfälle att återkalla överklagandet.

55 §

Skattskyldig får anföra besvär i särskild ordning om

1) skatt fastställts i strid med bestämmelserna om vem som är skattskyldig eller om vad som är skattepliktigt,

2) skatt fastställts mer än en gång för samma omsättning,

3) beskattningen blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

4) någon till följd av underlåtenhet att lämna deklaration eller infordrad uppgift, felaktighet i deklaration eller annan uppgift som han lämnat eller i uppgift eller handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift fått skatten för viss redovisningsperiod fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas för perioden,

5) någon i annat fall kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranleda att skatten fastställts till belopp som väsentligt avviker från vad som fastställts.

Besvär enligt första stycket 4 och 5 får upptagas till prövning endast om besvären kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom saknats när skatten fastställts, och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse icke i annan ordning åberopat omständigheterna eller beviset för att få rättelse.

Besvär som avses i första stycket får anföras senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till

Om överklagandet inte avvisas enligt 53 § eller förfaller enligt 54 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

ända.

Allmänt ombud får enligt första och tredje styckena anföra besvär till den skattskyldiges förmån och i fall som avses i första stycket 3 även till den skattskyldiges nackdel.

Bestämmelserna i 34 § gäller i tillämpliga delar vid prövning av besvär i särskild ordning.

56 §[18]

Bestämmelserna i 103 och 104 §§ taxeringslagen (1956:623) om besvär i särskild ordning samt i 105 § 1 mom. första stycket, 105 § 2 mom., 106–108 och 113 §§ samma lag om besvär gäller i tillämpliga delar i fråga om mål eller ärenden rörande mervärdeskatt.

Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 35, 36, 39 och 40 §§ gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades.

Överklagas ett omprövningbeslut som avser efterbeskattning och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

Om riksskatteverket har överklagat ett beskattningsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

57 §[19]

Vad som föreskrives om länsskattemyndighet i de bestämmelser i taxeringslagen som rör besvär över länsrätts och kammarrätts beslut gäller i fråga om mål eller ärenden rörande mervärdeskatt allmänt ombud.

Bestämmelserna i 6 kap. 10–24 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag.

Länsrättens beslut i anledning av överklagande av beslut rörande anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, får inte överklagas.

63 §[20]

Riksskatteverket kan på ansökan av den som bedriver eller ämnar bedriva verksamhet som medför skyldighet att erlägga mervärdeskatt meddela förhandsbesked i fråga som avser sökandens skattskyldighet. Förhandsbesked får meddelas om det finns vara av vikt med hänsyn till sökandens intresse eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Förhandsbesked sökes skriftligt hos riksskatteverket före ingången av

[18] Senaste lydelse 1984:357.
[19] Senaste lydelse 1986:1289.
[20] Senaste lydelse 1984:357.

den första redovisningsperiod som berörs av den fråga förhandsbeskedet gäller.

I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 2 § andra stycket, 3–8 *samt 11 och 12* §§ lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.

I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 2 § andra stycket *och* 3–8 §§ lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.

64 a §[21]

Har skattskyldig i deklaration eller annat skriftligt meddelande, *avgivet* till ledning för *länsskattemyndighetens beslut om hans skatt*, lämnat uppgift som *befinnes* oriktig, *påförs honom* särskild avgift (skattetillägg) med tjugo procent av det skattebelopp, som ej skulle ha påförts eller som felaktigt skulle ha tillgodoräknats honom om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller *när skattskyldig skriftligen* har lämnat sådan uppgift i mål om skatt.

Har deklaration lämnats men avvikelse skett från denna med stöd av 30 § *tredje* stycket *eller 38 § tredje stycket*, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattning påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts eller ej tillgodoräknats honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.

Har uppskattning skett med stöd av 30 § *tredje* stycket *eller 38 § tredje stycket* på grund av utebliven deklaration, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som påförs honom till följd av uppskattningen utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han *har* lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den

Har *en* skattskyldig i deklaration eller annat skriftligt meddelande, *som han avgett* till ledning för *beskattningen*, lämnat uppgift som *befinns* oriktig, *skall en* särskild avgift (skattetillägg) *påföras honom* med tjugo procent av det skattebelopp, som ej skulle ha påförts eller som felaktigt skulle ha tillgodoräknats honom om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller *om den skattskyldige* har lämnat *en* sådan uppgift i mål om skatt *och uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats.*

Har deklaration lämnats men avvikelse skett från denna med stöd av 30 § *andra* stycket, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattning påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts eller ej tillgodoräknats honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.

Har uppskattning skett med stöd av 30 § *andra* stycket på grund av utebliven deklaration, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som påförs honom till följd av uppskattningen utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han *kan ha* lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldi-

[21] Senaste lydelse 1986:1289.

skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.

ge skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.

64 e §

Har skattskyldig, som har att avge deklaration för skatt utan *anmaning*, underlåtit att inom föreskriven tid fullgöra denna skyldighet, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift) med 100 kronor.

Har i fall som avses i första stycket den skattskyldige antingen *anmanats* att lämna deklaration men icke fullgjort denna skyldighet inom tid som föreskrivits i *anmaningen* eller underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid även för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, bestäms förseningsavgiften till 200 kronor.

Skattskyldig, som varit skyldig avlämna deklaration endast efter *anmaning*, påförs förseningsavgift, om han underlåtit att lämna deklaration inom tid som föreskrivits i *anmaningen*. Avgiften utgår med 200 kronor.

Har skattskyldig, som har att avge deklaration för skatt utan *föreläggande*, underlåtit att inom föreskriven tid fullgöra denna skyldighet, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift) med 100 kronor.

Har i fall som avses i första stycket den skattskyldige antingen *förelagts* att lämna deklaration men icke fullgjort denna skyldighet inom tid som föreskrivits i *föreläggandet* eller underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid även för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, bestäms förseningsavgiften till 200 kronor.

Skattskyldig, som varit skyldig avlämna deklaration endast efter *föreläggande*, påförs förseningsavgift, om han underlåtit att lämna deklaration inom tid som föreskrivits i *föreläggandet*. Avgiften utgår med 200 kronor.

64 g §[22]

Fråga om särskild avgift *prövas av länsskattemyndigheten. Fråga* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *prövas dock av länsrätten på talan av allmänt ombud. Sådan talan för föras, om den oriktiga uppgiften ej har godtagits efter prövning i sak eller ej har prövats i målet, och skall väckas* inom ett år från utgången av den månad då dom eller slutligt beslut i målet vunnit laga kraft.

Skattemyndigheten prövar fråga om särskild avgift. *Beslut* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *får meddelas* inom ett år från utgången av den månad då dom eller slutligt beslut i målet vunnit laga kraft.

Har skattskyldig hemställt om eftergift av beslutad avgift, meddelas nytt beslut i avgiftsfrågan även om hemställan *icke* bifallits.

Utan hinder av vad som *eljest* föreskrivs om *besvär*, skall skattskyldigs yrkande i fråga om särskild avgift prövas, *om beslut om skatten*

Har skattskyldig hemställt om eftergift av beslutad avgift, meddelas nytt beslut i avgiftsfrågan även om hemställan *inte* bifallits.

Utan hinder av vad som *annars* föreskrivs om *omprövning och överklagande*, skall skattskyldigs yrkande i fråga om särskild avgift prövas,

[22] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
för den redovisningsperiod som avgiften *avser icke* har vunnit laga kraft. Detsamma gäller sådant yrkande av *allmänt ombud* till förmån *för skattskyldig. Om yrkande som har sagts nu framställs först i regeringsrätten eller kammarrätt, kan domstolen förordna att målet om särskild avgift skall upptagas och vidare handläggas av länsrätt.*	om beslut *i den beskattningsfråga som föranlett avgiften inte* har vunnit laga kraft. Detsamma gäller sådant yrkande av *riksskatteverket* till förmån för skattskyldig.
64 h §[23]	
Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om yrkande härom ej har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.	
Finnes vid prövning av beslut om skatt att skatten skall nedsättas eller tillgodoräknas med ytterligare belopp, skall även vidtas därav föranledd ändring i beslut om skattetillägg.	*Ändras ett beskattningsbeslut skall skattemyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av beskattningsbeslutet.*
Vid handläggningen i kammarrätt och länsrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning anta att avgift kommer att utgå.	
64 k §	
Om ej annat framgår av vad som föreskrivs i 64 a –64 j §§ gäller bestämmelserna i denna lag, med undantag av 38–*41 §§* och 76 § första stycket, i tillämpliga delar i fråga om särskild avgift.	Om ej annat framgår av vad som föreskrivs i 64 a –64 j §§ gäller bestämmelserna i denna lag, med undantag av 38 *§ första stycket* och *andra stycket 2 samt* 76 § första stycket, i tillämpliga delar i fråga om särskild avgift.
69 §[24]	
Efter anmälan av länsskattemyndigheten förordnar länsrätten om uttagande av vite. I övrigt gäller 123 och 124 §§ taxeringslagen (1956:623) om vite i tillämpliga delar. Har vite förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen prövas fråga om *uttagande* av vitet av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lag.*	*Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.* Har vite förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen *(1990:00) eller lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas fråga om utdömande av vitet av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lagar.*
	Vid prövning av en fråga om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

[23] Senaste lydelse 1987: 1218.
[24] Senaste lydelse 1986: 1289.

74 §[25]

Beslut som avses i 33 § denna lag skall sändas till den skattskyldige i vanligt brev. Sådana försändelser får i särskilda fall rekommenderas eller delges den skattskyldige. I fråga om delgivning av beslut eller utslag enligt denna lag äger 54 och 55 §§ taxeringslagen (1956:623) motsvarande tillämpning.

Vid tillämpning av bestämmelserna i denna lag skall meddelande, som lämnats för skattskyldig som är juridisk person, anses vara lämnat av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknat behörighet att företräda den skattskyldige.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991 då förordningen (1982:24) om anstånd med att lämna deklaration för mervärdeskatt skall upphöra att gälla.

[25] Senaste lydelse 1983:1052.

Lag om ändring i lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

dels att 4 kap. 14 §, 7 kap. 3 §, 8 kap. 7, 8, 10–13 §§ och 9 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 1 § samt 8 kap. 1, 7 och 11 §§ skall utgå,

dels att nuvarande 4 kap. 4 § skall betecknas 14 § samt att nuvarande 8 kap. 2 och 3 §§ skall betecknas 8 respektive 7 §,

dels att 2 kap. 10 §, 3 kap. 3 och 6 §§, 4 kap. 1–3, 5–13 §§, nya 14 § och 15 §, 5 kap. 5 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 7 kap. 1, 7 och 8 §§, 8 kap. 1, 4–6, nya 7, nya 8 och 9 §§, 9 kap. 3 § samt rubrikerna till 4 och 8 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 4 kap. 4, 4 a, 4 b och 6 a §§, 8 kap. 2 och 3 §§, samt närmast före 4 kap. 4, 5, 6 a, 13 och 15 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
10 §	
Bestämmelserna i *47 § taxeringslagen (1956: 623)* om vem som skall fullgöra deklarationsskyldigheten för omyndiga, dödsbon och andra gäller i tillämpliga delar.	Bestämmelserna i *4 kap. 2 § lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* om vem som skall fullgöra deklarationsskyldigheten för omyndiga, dödsbon och andra gäller i tillämpliga delar. *Uppgift som lämnats för en skattskyldig som är juridisk person skall anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige.*
3 kap.	
3 §	
Beskattningsmyndigheten får *om det behövs för skattekontrollen* förelägga den deklarationsskyldige att lämna upplysningar utöver deklarationen samt prov och beskrivning på varor som används, säljs eller tillhandahålls på annat sätt i verksamheten. *Ett sådant föreläggande får förenas med vite.*	Beskattningsmyndigheten får förelägga den deklarationsskyldige att *i den omfattning som anges i föreläggandet* lämna *de* upplysningar *som behövs för kontroll av att uppgifterna i en deklaration är riktiga eller annars för beskattningen* samt prov och beskrivning på varor som används, säljs eller tillhandahålls på annat sätt i verksamheten.
Beskattningsmyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att *förete de* handlingar som behövs för kontroll av deklara-	Beskattningsmyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att *visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller*

tionen, *såsom kontrakt, kontoutdrag, räkningar och kvitton.*

liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen.

Ett föreläggande får förenas med vite, om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte följer föreläggandet.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller i fråga om befrielse från skyldigheten att lämna upplysningar eller visa upp handling.

6 §

Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen *(1956:623)* om utlämnande av uppgifter gäller i fråga om uppgifter i deklarationer och andra handlingar som har avlämnats till ledning för beslut om skatt enligt denna lag eller har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen *(1990:00)* om utlämnande av uppgifter gäller i fråga om uppgifter i deklarationer och andra handlingar som har avlämnats till ledning för beslut om skatt enligt denna lag eller har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos beskattningsmyndigheten *under* sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret *har* gått *till ända, om inte regeringen föreskriver annat.*

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos beskattningsmyndigheten. *Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat, skall handlingarna förstöras* sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått *ut.*

4 kap. Fastställande av skatt, efterbeskattning m. m.

4 kap. Beskattningsbeslut

1 §

Skatten skall *fastställas* för varje redovisningsperiod eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, för varje skattepliktig händelse.

Beskattningsbeslut skall *fattas* för varje redovisningsperiod eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, för varje skattepliktig händelse.

2 §

Har den skattskyldiges deklaration kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i 2 kap. 8 § eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklarationen, anses *skatten fastställd till det deklarerade beloppet.*

Har den skattskyldiges deklaration kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i 2 kap. 8 § eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklarationen, anses *beskattningsbeslut ha fattats i enlighet med deklarationen.*

Om deklarationen inte har kommit in till beskattningsmyndigheten

Om deklarationen inte har kommit in till beskattningsmyndigheten

inom den tid som anges i första stycket, anses skatten *fastställd* till noll kronor. Kommer deklarationen in till beskattningsmyndigheten vid en senare tidpunkt anses *skatten i stället fastställd till det deklarerade beloppet*, om ett *beslut* inte *dessförinnan* har meddelats *enligt 3 eller 5 §*.

inom den tid som anges i första stycket, anses skatten *genom beskattningsbeslut ha bestämts* till noll kronor. Kommer deklarationen in till beskattningsmyndigheten vid en senare tidpunkt anses *beslut i stället ha fattats i enlighet med deklarationen*, om inte ett *omprövningsbeslut* har meddelats *dessförinnan*.

Omprövning

3 §

Beskattningsmyndigheten skall *meddela beslut om fastställande av skatten, om deklarationsgranskning, skatterevision eller något annat förhållande ger anledning till det. Sådant beslut skall också meddelas* om den skattskyldige begär det.

Beslut som avses i första stycket får inte meddelas senare än tredje året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat. Inkommer från den skattskyldige en begäran om sådant beslut senare än två månader före utgången av den angivna tiden, skall framställningen anses som en begäran om slutligt beslut enligt 5 §.

Av beslut som avses i första stycket skall framgå att den skattskyldige kan få ett slutligt beslut enligt 5 §.

Beskattningsmyndigheten skall *ompröva ett beskattningsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen* om den skattskyldige begär det *eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett beskattningsbeslut framgår av 8 kap. 4 §.*

Beskattningsmyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

Om en fråga som avses i första stycket har avgjorts av allmän förvaltningsdomstol, får beskattningsmyndigheten inte ompröva frågan.

Omprövning på begäran av den skattskyldige

4 §

Vill den skattskyldige begära omprövning, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till beskattningsmyndigheten senast sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händel-

sen har inträffat.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Har den skattskyldige inom den tid som anges i första eller andra stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till beskattningsmyndigheten med uppgift om den dag då handlingen kom in till domstolen.

4 a §

Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

4 b §

Trots bestämmelsen i 3 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter.

Omprövning på initiativ av beskattningsmyndigheten

5 §

Slutligt beslut om skatt skall meddelas om den skattskyldige eller allmänna ombudet begär det inom den tid som anges i 3 § andra stycket första meningen. Har denna tid gått ut skall slutligt beslut ändå meddelas, om begäran härom inkommer från den skattskyldige inom

Omprövar beskattningsmyndigheten självmant ett beslut får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redo-

två månader från den dag då han fått del av beslut enligt 3 § eller från allmänna ombudet inom två månader från den dag då sådant beslut meddelades. Föreligger särskilda skäl får slutligt beslut meddelas inom den tid som anges i 3 § andra stycket första meningen även om den skattskyldige eller allmänna ombudet inte har begärt det.

visningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.

Sedan slutligt beslut har meddelats för en viss redovisningsperiod eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, en viss skattepliktig händelse, får beslut enligt 3 § eller 5 § första stycket inte meddelas för samma period eller händelse.

Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter den tid som anges i första stycket om det föranleds av beskattningsmyndighetens beskattningsbeslut eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om skatt enligt denna lag avseende annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig.

6 §

Kan skatten inte bestämmas tillförlitligt med ledning av deklaration eller annan föreliggande utredning skall den beräknas efter skälig grund.

Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får, utom i fall som avses i andra stycket och i 7 och 8 §§, inte meddelas senare än under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.

Har den skattskyldige inte gett in deklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till beskattningsmyndigheten, dock senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.

Efterbeskattning

6 a §

Beskattningsmyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges

i 6 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 7–12 §§ (efterbeskattning).

7 §

Har den skattskyldige

1. i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för beskattningen,
2. lämnat oriktig uppgift i mål om skatt,
3. underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift, eller,
4. underlåtit att tillhandahålla begärt varuprov, *skall beskattningsmyndigheten besluta om efterbeskattning om* den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att *skatt inte utgått eller utgått med för lågt belopp eller medfört att skatt återbetalats med för högt belopp.*

Efterbeskattning får ske om den skattskyldige

4. underlåtit att tillhandahålla begärt varuprov,

och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att *ett beskattningsbeslut blivit felaktigt eller inte fattats.*

Efterbeskattning får också ske

1. vid rättelse av felräkning, missskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

2. när en ändring föranleds av beslut som anges i 5 § andra stycket.

8 §

Efterbeskattning får inte ske *om det skattebelopp som avses är att anse som ringa eller* om *det* med hänsyn till omständigheterna *framstår* som uppenbart oskäligt *att efterbeskattning sker. Avser prövningen flera redovisningsperioder under samma beskattningsår, skall frågan om skattebeloppet är att anse som ringa bedömas med hänsyn till det sammanlagda beloppet för perioderna.*

Efterbeskattning *som avser annat än omprövning enligt 7 § andra stycket 2* får ske *endast* om *den avser belopp av någon betydelse. Efterbeskattning får inte ske om beslutet* med hänsyn till omständigheterna *skulle framstå* som uppenbart oskäligt *eller om beskattningsmyndigheten tidigare fattat beslut om efterbeskattning avseende samma fråga.*

9 §

Bestämmelserna i 4 § tillämpas även vid efterbeskattning.

Beskattningsmyndighetens beslut om efterbeskattning skall meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat, om inte annat anges i 10–12 §§.

10 §

Beskattningsmyndigheten får besluta om efterbeskattning sedan slutligt beslut om skatt har meddelats eller, om så inte har skett, när slutligt beslut inte längre kan meddelas. Efterbeskattning får ej ske om inte beskattningsmyndigheten meddelar beslut om detta senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.

Beslut om efterbeskattning enligt 7 § andra stycket 2 får meddelas även efter den tid som anges i 9 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Efterbeskattning på grund av *en* oriktig uppgift i mål om skatt får *dock ske* inom ett år *efter* utgången av den månad då *avgörande i målet* har vunnit laga kraft.

Beslut om efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i *omprövningsärende eller* mål om skatt får *meddelas efter den tid som anges i 9 § men senast* inom ett år *från* utgången av den månad då *beskattningsmyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet* har vunnit laga kraft.

11 §

Har den skattskyldige avlidit, *skall efterbeskattningen påföras hans dödsbo. Beslut* om *sådan* efterbeskattning *får* inte meddelas av beskattningsmyndigheten efter utgången av det andra året efter det kalenderår under vilket bouppteckningen efter den skattskyldige har lämnats in för registrering.

Har den skattskyldige avlidit, *får beslut* om efterbeskattning inte meddelas av beskattningsmyndigheten efter utgången av det andra året efter det kalenderår under vilket bouppteckningen efter den skattskyldige har lämnats in för registrering.

12 §[1]

Har den skattskyldige, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser skatt enligt de författningar som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 eller enligt lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får beskattningsmyndigheten meddela beslut om efterbeskattning för den redovisningsperiod eller den skattepliktiga händelse som brottet avser även ef-

Har den skattskyldige, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser skatt enligt de författningar som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 eller enligt lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får beskattningsmyndigheten meddela beslut om efterbeskattning för den redovisningsperiod eller den skattepliktiga händelse som brottet avser även ef-

[1] Senaste lydelse 1985:115.

ter utgången av i *10* § angiven tid. Detsamma gäller om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beskattningsmyndigheten får också meddela beslut om efterbeskattning *efter utgången av i 10 § angiven tid, om efterbeskattningen medför att den skattskyldige enligt* 12 § skattebrottslagen *är fri från ansvar för brott.*

Beslutet om efterbeskattning enligt första stycket *får inte* meddelas *senare än under* kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslutet om efterbeskattning enligt andra stycket *får inte* meddelas *senare än under* kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, *får beskattningsmyndigheten dock inte meddela* beslut om efterbeskattning *av dödsboet senare än* sex månader från dödsfallet.

Efterbeskattning *som har påförts* enligt första stycket skall undanröjas av beskattningsmyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. *Vad som har sagts nu gäller dock inte om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.*

Första–fjärde styckena *skall också* tillämpas *om brottet avser* en juridisk persons *skatt och* åtgärd som avses i första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om *företrädaren är fri från ansvar för sådant brott med stöd av* 12 § skattebrottslagen.

ter utgången av i *9* § angiven tid. Detsamma gäller om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om efterbeskattning *får i fall som avses i* 12 § skattebrottslagen *också meddelas efter utgången av den tid som anges i 9 §.*

Beslutet om efterbeskattning enligt första stycket *skall* meddelas *före utgången av* kalenderåret efter det *år* då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslutet om efterbeskattning enligt andra stycket *skall* meddelas *före utgången av* kalenderåret efter det *år* då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit *skall dock* beslut om efterbeskattning *meddelas inom* sex månader från dödsfallet.

Beslut om efterbeskattning enligt första stycket skall, *utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen,* undanröjas av beskattningsmyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet *läggs ned eller* inte bifalls till någon del.

Vad som sägs i första – fjärde styckena tillämpas *också beträffande* en juridisk persons *beskattning, om* åtgärd som avses i första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om *fall som avses i* 12 § skattebrottslagen *föreligger beträffande honom.*

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Gemensamma bestämmelser om beskattningsbeslut
	13 §
Kan den skattskyldiges uppgifter inte läggas till grund för en tillförlitlig beräkning eller saknas uppgifter från den skattskyldige, får *efterbeskattningen ske* efter skälig grund.	Kan den skattskyldiges uppgifter inte läggas till grund för en tillförlitlig beräkning eller saknas uppgifter från den skattskyldige, får *beskattningsbeslutet fattas* efter skälig grund.
4 §	*14 §*
Efter utgången av den tid inom vilken deklarationen för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas får sådan ändring av *skatten* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.	Efter utgången av den tid inom vilken deklarationen för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas får sådan ändring av *beskattningsbeslut* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.
Första stycket gäller inte om slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret.	
	Beslut om skatteberäkning
	15 §
Det allmänna ombudet skall underrättas om innehållet i beslut enligt 5, 7 eller 14 §.	*Beskattningsmyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om skatt fatta det beslut om skatteberäkning som föranleds av domstolens beslut.*
	5 kap.
	5 §[2]
Har besvär anförts över beslut om skatt kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med *betalning av* skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *om anstånd vid besvär över beslut rörande taxering skall då tillämpas. Det som sägs om länsskattemyndighet i uppbördslagen gäller då det allmänna ombudet.*	*Om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned,* kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med *att betala* skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *gäller då i tillämpliga delar.*

[2] Senaste lydelse 1986:1302.

12 §

Ränta skall utgå på

1. skatt som avses i 1 § tredje stycket,

2. skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt 5 § till den del skattebeloppet *fastställts av besvärsmyndigheten.*

Ränta skall utgå på

1. skatt som avses i 1 § tredje stycket,

2. skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt 5 § till den del skattebeloppet *skall betalas senast vid anståndstidens utgång.*

I fall som avses i första stycket 1 utgår räntan från den dag då skatten skulle ha betalats enligt 1 § första stycket till och med den dag då skatten skall betalas enligt beskattningsmyndighetens beslut. I fall som avses i första stycket 2 skall bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) tillämpas. Räntan skall dock beräknas från den dag, då skattebeloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den dag då anståndstiden går ut.

6 kap.

1 §

Beskattningsmyndigheten får, efter ansökan av den som är skattskyldig eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som kan medföra skyldighet att betala skatt, meddela förhandsbesked i frågor som rör beskattningen, om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

I fråga om skatteplikt för trycksak enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam kan förhandsbesked också meddelas efter ansökan av den som avser att beställa en trycksak av en skattskyldig.

I frågor som rör beskattning enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt kan förhandsbesked meddelas även efter ansökan av den som i större omfattning förbrukar eller avser att förbruka elektrisk kraft eller bränslen.

Ärenden hos riksskatteverket om förhandsbesked enligt denna lag skall avgöras av den särskilda nämnd som anges i 19 § taxeringslagen (1956:623).

7 kap.

1 §

Har den skattskyldige i *en* deklaration eller *ett* annat skriftligt meddelande som *avgetts* till ledning för *fastställande av hans skatt*, lämnat *en* uppgift som befinns *vara* oriktig, skall *han påföras* en särskild avgift (skattetillägg). Skattetillägget är tjugo procent av det skattebelopp som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften hade godtagits. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om skatt.

Har den skattskyldige i deklaration eller annat skriftligt meddelande som *han avgett* till ledning för *beskattningen*, lämnat uppgift som befinns oriktig, skall en särskild avgift (skattetillägg) *påföras honom.* Skattetillägget är tjugo procent av det skattebelopp som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften hade godtagits. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om skatt *och uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats.*

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Har avvikelse från deklaration skett med stöd av 4 kap. *6 eller* 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.	Har avvikelse från deklaration skett med stöd av 4 kap. 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.
Har den skattskyldige inte lämnat deklaration och har skatt beslutats genom uppskattning enligt 4 kap. *6 eller* 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.	Har den skattskyldige inte lämnat deklaration och har skatt beslutats genom uppskattning enligt 4 kap. 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han *kan ha* lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.
7 §	
Beskattningsmyndigheten prövar fråga om särskild avgift. *Kammarrätten prövar dock, på talan av allmänna ombudet, fråga* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt. *Sådan talan får föras om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas* inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.	Beskattningsmyndigheten prövar fråga om särskild avgift. *Beslut* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *får meddelas* inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.
Den skattskyldiges yrkande i fråga om särskild avgift skall utan hinder av vad som annars *gäller* om *besvär* prövas, om *beslutet om den skatt* som *avgiften avser* inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den skattskyldige. *Om yrkandet framställs först i domstol, kan dom-*	*Utan* hinder av vad som annars *föreskrivs* om *omprövning och överklagande skall den skattskyldiges yrkande i fråga om särskild avgift* prövas, om *beslut i den beskattningsfråga* som *föranlett* avgiften inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den skattskyldige.

stolen förordna att målet om särskild avgift skall tas upp och vidare handläggas av beskattningsmyndigheten.

8 §[3]

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som har förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Beslutas ändring av tidigare beslut om skatt, skall även därav föranledd nedsättning i beslut om skattetillägg vidtas.

Vid handläggningen i kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning anta att avgift kommer att utgå.

Ändras ett beskattningsbeslut skall beskattningsmyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av beskattningsbeslutet.

8 kap. Besvär

8 kap. Överklagande

1 §

Beskattningsmyndighetens *slutliga* beslut om *skatt* samt *myndighetens beslut om efterbeskattning*, om anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, om uppdelning av skattebetalning, om återbetalning av skatt och om *rättelse* får överklagas av den skattskyldige och av det allmänna ombudet *genom besvär* hos kammarrätten.

Den skattskyldiges besvär skall ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet. Allmänna ombudets besvär skall ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

Beskattningsmyndighetens *beskattningsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen* samt beslut om anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, om uppdelning av skattebetalning, om återbetalning av skatt och om *att avvisa en begäran om omprövning av beskattningsbeslut* får överklagas hos kammarrätten av den skattskyldige och av det allmänna ombudet.

Beslut om skatterevision, föreläggande av vite och avvisande av ansökan om förhandsbesked får inte överklagas.

2 §

Den skattskyldiges överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga

[3] Senaste lydelse 1987: 1219.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	*7 §*
Ett beslut varigenom förhandsbesked har meddelats får överklagas av den skattskyldige, annan sökande och det allmänna ombudet *genom besvär hos regeringsrätten.*	Ett beslut varigenom förhandsbesked har meddelats får överklagas *hos regeringsrätten* av den skattskyldige, annan sökande och det allmänna ombudet.
Besvär av sökanden eller det allmänna ombudet skall ha kommit in inom en månad från den dag då den som klagar har fått del av förhandsbeskedet. *Besvär* av skattskyldig som inte är sökande skall ha kommit in inom en månad från den dag då förhandsbeskedet meddelades.	*Överklagande* av sökanden eller det allmänna ombudet skall ha kommit in inom en månad från den dag då den som klagar har fått del av förhandsbeskedet. *Överklagande* av skattskyldig som inte är sökande skall ha kommit in inom en månad från den dag då förhandsbeskedet meddelades.
2 §	*8 §*
Ett beslut av länsrätten om utdömande av vite får överklagas av den som förpliktats utge vitet och av det allmänna ombudet *genom besvär hos kammarrätten.*	Ett beslut av länsrätten om utdömande av vite får överklagas *hos kammarrätten* av den som *har* förpliktats utge vitet och av det allmänna ombudet.
Besvären skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som klagar har fått del av beslutet.	
9 §	
Besvär som anförts i särskild ordning tas upp av kammarrätten. Har kammarrätten eller regeringsrätten beslutat om skatten skall besvären tas upp av regeringsrätten.	*Bestämmelserna i 6 kap. 10, 13, 14 samt 17–24 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller i tillämpliga delar för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om riksskatteverket skall gälla det allmänna ombudet. Vad som i 6 kap. 10 § 3 taxeringslagen sägs om länsrätt skall gälla kammarrätt.*
Regeringsrätten och kammarrätten får, om besvär som anförts i särskild ordning skall tas upp till prövning, förordna att målet skall vidare handläggas av beskattningsmyndigheten.	

9 kap.

3 §

Fråga om utdömande av vite prövas av länsrätten i det län där beskattningsmyndigheten är belägen. Har vite samtidigt förelagts med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen *(1956:623)* prövas frågan av den länsrätt som är behörig enligt *den lagen.* Har vite i annat fall samtidigt förelagts med stöd av denna lag och lagen (1968:430) om mervärdeskatt görs prövningen av den länsrätt som är behörig enligt sistnämnda lag. *Frågor om utdömande av vite prövas efter anmälan från beskattningsmyndigheten.*

Om ändamålet med vitet har förfallit, då fråga om att döma ut vitet uppkommer, får vitet inte dömas ut. Ändamålet med vitet skall inte anses ha förfallit om vitesföreläggandet iakttagits först efter det att anmälan enligt första stycket kommit in till länsrätten.

Vid prövning av fråga om utdömande av vite får *också fråga huruvida och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas komma under bedömande.*

Fråga om utdömande av vite prövas av länsrätten i det län där beskattningsmyndigheten är belägen. Har vite samtidigt förelagts med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen *(1990:00) eller enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas frågan av den länsrätt som är behörig enligt *dessa lagar.* Har vite i annat fall samtidigt förelagts med stöd av denna lag och lagen (1968:430) om mervärdeskatt görs prövningen av den länsrätt som är behörig enligt sistnämnda lag.

Vid prövning av *en* fråga om utdömande av vite får *även vitets lämplighet bedömas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare[1]

dels att 30 § skall upphöra att gälla,

dels att i 6, 17, 18, 22 a, 24, 33 och 46 §§ orden "den lokala skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 41 § orden "lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 9 och 23 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att nuvarande 54 § skall betecknas 30 §,

dels att 2, 3, 7, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 22 d, 26, 27, 29, den nya 30, 32, 44, 47, 50–53 och 55 §§ samt rubrikerna närmast före 30 och 50 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 50 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
I denna lag förstås med	
lön: sådan lön eller annan ersättning enligt 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter på vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas;	
uppbördsdeklaration: sådan uppbördsdeklaration som anges i 54 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272);	
månadsavgift: de arbetsgivaravgifter som skall redovisas enligt 4 §;	
utgiftsår: det kalenderår för vilket arbetsgivaravgifter skall betalas;	
årsavgift: summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på utgiftsåret;	
årsuppgift: en arbetsgivares uppgift om den lön på vilken årsavgift skall beräknas;	
redaravgift: de arbetsgivaravgifter som avser lön för vilken sjömansskatt skall betalas;	
restitutionsränta: ränta enligt 24 §;	
anståndsränta: ränta enligt 54 §.	anståndsränta: ränta enligt 30 §.
3 §[3]	
Länsskattemyndighetens beslut enligt denna lag meddelas av den länsskattemyndighet till vilken uppbördsdeklarationen skall lämnas, om inte annat följer av 32 §.	

[1] Senaste lydelse av
9 § 1987:563
17 § 1987:1208
22 a § 1986:1137
23 § 1986:1388
24 § 1986:480
30 § 1986:1388.

[2] Senaste lydelse 1987:1208.

[3] Senaste lydelse 1986:1389.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag meddelas av den *lokala* skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas beslut av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beslutet av *den lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi*.	*Beslut* enligt denna lag meddelas av den skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt, *om inte annat följer av 32 §*. Är arbetsgivaren inte registrerad meddelas beslut av skattemyndigheten i det *län* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beslutet av skattemyndigheten i Stockholms *län*.
Vad som i *andra* stycket sägs om arbetsgivare skall i fråga om beslut enligt 22 a § gälla uppdragsgivaren.	Vad som i *första* stycket sägs om arbetsgivare skall i fråga om beslut enligt 22 a § gälla uppdragsgivaren.

7 §[4]

Länsskattemyndigheten kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.	*Skattemyndigheten* kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.
Länsskattemyndigheten i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § *andra* stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.	*Skattemyndigheten* i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § *första* stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.

10 §[5]

Den lokala skattemyndigheten skall fastställa månadsavgiften och i förekommande fall ålägga betalningsskyldighet för arbetsgivaren om denne har	*Skattemyndigheten* skall fastställa månadsavgiften och i förekommande fall ålägga betalningsskyldighet för arbetsgivaren om denne har

1. underlåtit att lämna redovisning enligt 4 §;
2. lämnat oriktig uppgift och månadsavgiften på grund därav blivit för låg; eller
3. redovisat för hög månadsavgift och beslut om restitution eller avkortning skall meddelas.

Betalningsskyldighet skall också åläggas arbetsgivaren för avgiftsbelopp som har redovisats i uppbördsdeklaration men inte betalats. Belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts får omedelbart drivas in.

[4] Senaste lydelse 1986: 1388.
[5] Senaste lydelse 1987: 1208.

Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den månadsavgift som skall fastställas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av *den lokala* skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

Om arbetsgivaren saknat skälig anledning anta att uppgift som han har lämnat om värde av naturaförmån har varit oriktig får *den lokala* skattemyndigheten inte på grund av det felaktiga värdet fastställa höjd månadsavgift. *Lokala skattemyndigheten* behöver inte heller besluta om rättelse när den oriktiga uppgiften avseende naturaförmånen gäller ett mindre belopp och rättelse inte yrkas av arbetsgivaren.

Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den månadsavgift som skall fastställas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.

Om arbetsgivaren saknat skälig anledning anta att uppgift som han har lämnat om värde av naturaförmån har varit oriktig får skattemyndigheten inte på grund av det felaktiga värdet fastställa höjd månadsavgift. *Skattemyndigheten* behöver inte heller besluta om rättelse när den oriktiga uppgiften avseende naturaförmånen gäller ett mindre belopp och rättelse inte yrkas av arbetsgivaren.

Månadsavgift får fastställas även i fall då avgift för samma månad tidigare fastställts. Beslut enligt denna paragraf får inte meddelas om årsavgift har fastställts.

11 §[6]

Den lokala skattemyndigheten får anmana en arbetsgivare att inom den tid som angetts i anmaningen lämna årsuppgift.

Anmaning enligt denna paragraf får också utfärdas av riksskatteverket eller länsskattemyndigheten. Har uppbördsdeklaration lämnats under särskilt redovisningsnummer skall årsuppgift lämnas under samma nummer.

Skattemyndigheten eller riksskatteverket får anmana en arbetsgivare att inom den tid som angetts i anmaningen lämna årsuppgift.

Har uppbördsdeklaration lämnats under särskilt redovisningsnummer skall årsuppgift lämnas under samma nummer.

15 §[7]

En arbetsgivare som lämnat ofullständig årsuppgift får anmanas att komplettera den.

Efter anmaning är arbetsgivare och arbetstagare skyldiga att inom den tid som har angetts i anmaningen meddela de upplysningar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten.

Arbetsgivaren och arbetstagaren skall efter anmaning också förete alla handlingar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten såsom kontrakt, kontoutdrag, räkning eller kvitto.

[6] Senaste lydelse 1987: 1208.
[7] Senaste lydelse 1987: 1208.

Anmaning enligt denna paragraf får utfärdas av riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *den lokala* skattemyndigheten.

Anmaning enligt denna paragraf får utfärdas av riksskatteverket eller skattemyndigheten.

Bestämmelserna i 54 § 3 mom. andra stycket och tredje stycket första meningen uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration skall tillämpas på årsuppgift.

16 §[8]

Om arbetsgivare eller arbetstagare inte hörsammar en anmaning enligt 15 § första *eller* andra stycket får vite föreläggas. Om en arbetsgivare inte hörsammar en anmaning enligt 11 § får den anmanande myndigheten vid vite anmana denne att inkomma med årsuppgift inom viss tid. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller därvid i tillämpliga delar.

Om arbetsgivare eller arbetstagare inte hörsammar en anmaning enligt 15 § första, andra *eller tredje* stycket får vite föreläggas. Om en arbetsgivare inte hörsammar en anmaning enligt 11 § får den anmanande myndigheten vid vite anmana denne att inkomma med årsuppgift inom viss tid. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller därvid i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller när anmaning enligt 15 § andra eller tredje stycket utfärdats.

19 §

Har årsavgiften blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall *den lokala* skattemyndigheten rätta felaktigheten, om inte denna är att anse som ringa. Ändring skall också vidtas

Har årsavgiften blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall skattemyndigheten rätta felaktigheten, om inte denna är att anse som ringa. Ändring skall också vidtas

1. om ett belopp som har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst eller
2. om ett belopp som inte har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av anställning vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst.

Den lokala skattemyndigheten får medge anstånd med betalningen av ett avgiftsbelopp som kan komma att sättas ned genom rättelse eller ändring enligt första stycket.

[8] Senaste lydelse 1987:1208.

20 §[9]

Den lokala skattemyndigheten får ålägga en arbetsgivare betalningsskyldighet för ett utgiftsårs avgifter inom sju år efter utgiftsårets utgång. Har en arbetsgivare avlidit får betalningsskyldighet dock inte åläggas dödsboet enligt 22 § om inte frågan prövats inom två år efter utgången av det kalenderår under vilket boupptecknings blivit ingiven för registrering.

Har arbetsgivaren, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser arbetsgivaravgifterna eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får *den lokala* skattemyndigheten ålägga betalningsskyldighet för det utgiftsår som brottet avser även efter utgången av i första stycket angiven tid. Detsamma gäller om tiden för att ådöma arbetsgivaren påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Den lokala skattemyndigheten får också ålägga betalningsskyldighet efter utgången av *i första stycket angiven* tid *när sådan skyldighet skall åläggas på grund av åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen.*

Skattemyndigheten får ålägga en arbetsgivare betalningsskyldighet för ett utgiftsårs avgifter inom sju år efter utgiftsårets utgång. Har en arbetsgivare avlidit får betalningsskyldighet dock inte åläggas dödsboet enligt 22 § om inte frågan prövats inom två år efter utgången av det kalenderår under vilket boupptecknings blivit ingiven för registrering.

Har arbetsgivaren, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser arbetsgivaravgifterna eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får skattemyndigheten ålägga betalningsskyldighet för det utgiftsår som brottet avser även efter utgången av i första stycket angiven tid. Detsamma gäller om tiden för att ådöma arbetsgivaren påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om betalningsskyldighet *får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas* efter utgången av *den* tid *som anges i första stycket.*

Betalningsskyldighet enligt andra stycket får inte åläggas efter utgången av kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Betalningsskyldighet enligt tredje stycket får inte åläggas efter utgången av kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har arbetsgivaren avlidit skall dock fråga om betalningsskyldighet för dödsboet prövas inom sex månader från dödsfallet.

Ett beslut om betalningsskyldighet *som meddelas* enligt andra stycket skall undanröjas av *den lokala* skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. *Vad som har sagts nu gäller dock inte om arbetsgivaren är*

Beslut om betalningsskyldighet enligt andra stycket skall, *utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen,* undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet *läggs ned eller* inte bifalls till någon del.

[9] Senaste lydelse 1985:116.

fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.

Andra–femte styckena *skall också* tillämpas *om brottet avser* en juridisk persons arbetsgivaravgifter *och* åtgärd som avses i andra stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om *företrädaren är fri från ansvar för sådant brott med stöd av* 12 § skattebrottslagen.

Vad som sägs i andra–femte styckena tillämpas *också beträffande* en juridisk persons arbetsgivaravgifter *om* åtgärd som avses i andra stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om *fall som avses i* 12 § skattebrottslagen *föreligger beträffande honom.*

22 d §[10]

En arbetsgivares skyldighet att betala arbetsgivaravgifter som belöper på en av honom utgiven ersättning får helt efterges, om han

1. inte insåg att han var arbetsgivare åt den som utförde det arbete för vilket han utgett ersättningen och

2. med hänsyn till föreliggande omständigheter måste anses ha saknat anledning räkna med att han var arbetsgivare.

Var den, med vilken arbetsgivaren har avtalat om arbetets utförande, när avtalet ingicks registrerad i det centrala skatteregistret för betalning av preliminär A-skatt, får eftergift medges endast om särskilda skäl föreligger.

Om det finns förutsättningar enligt denna paragraf får eftergift medges, även om det inte har yrkats.

Fråga om eftergift prövas av *den lokala* skattemyndigheten eller, *i besvärsmål* om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter, av *besvärsinstansen.*

Fråga om eftergift prövas av skattemyndigheten eller, *när ett beslut* om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter *överklagats*, av *den instans som prövar överklagandet.*

26 §[11]

Länsskattemyndigheten skall övervaka att arbetsgivare fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Det åligger lokal skattemyndighet att biträda länsskattemyndigheten vid övervakningen.

Skattemyndigheten skall övervaka att arbetsgivare fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

27 §[12]

För kontroll av att en arbetsgivare har fullgjort sin uppgiftsskyldighet får riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *den lokala* skattemyndigheten besluta om revision hos arbetsgivaren. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956:623*) om taxeringsrevision.

För kontroll av att en arbetsgivare har fullgjort sin uppgiftsskyldighet får riksskatteverket eller skattemyndigheten besluta om revision hos arbetsgivaren. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen (*1990:00*) om taxeringsrevision.

[10] Senaste lydelse 1986: 1137.
[11] Senaste lydelse 1986: 1388.
[12] Senaste lydelse 1986: 1388.

29 §

Bestämmelserna i *50 § 1 mom.* taxeringslagen (*1956:623*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i uppbördsdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid avgiftskontroll.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 § första stycket* taxeringslagen (*1990:00*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i uppbördsdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid avgiftskontroll.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas myndigheter i främmande stater med vilka Sverige har träffat överenskommelse om handräckning i ärenden om avgift enligt system för social trygghet.

Allmänt ombud

54 §[13]

Har *en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat* ett beslut om betalningsskyldighet *enligt denna lag får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl* medge anstånd *helt eller delvis* med betalningen. *Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Detsamma gäller om ett beslut angående redaravgift har överklagats hos sjömansskattenämnden eller allmän förvaltningsdomstol. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.*

Den som fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) för den del av *avgiftsbeloppet* för *vilken* betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den, då *avgiften* skulle ha erlagts om anstånd inte hade *medgivits*, till och med den månad, då anståndstiden gått

Anstånd med betalning

30 §

Har ett beslut om betalningsskyldighet *överklagats eller kan annars betalningsskyldigheten antas komma att sättas ned får skattemyndigheten* medge anstånd med betalningen. *Därvid gäller bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.*

Den som *har* fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) för den del av anståndsbeloppet för *vilket* betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den, då *beloppet* skulle ha erlagts om anstånd inte hade *medgetts*, till och med den månad, då anståndstiden gått *ut el-*

[13] Senaste lydelse av förutvarande 54 § 1986:1388.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
till ända. Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.	*ler, om betalning skett dessförinnan, till och med den månad betalning skett.* Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.
	Bifalls arbetsgivarens yrkande av skattemyndigheten skall erlagd ränta återbetalas. Bifaller domstol ett överklagande skall erlagd ränta återbetalas sedan domen vunnit laga kraft. På återbetalat belopp beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar 24 §.
Sedan *den lokala* skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.	Sedan skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.
	I fråga om befrielse från anståndsränta gäller bestämmelserna i 49 § 5 mom. uppbördslagen.
32 §[14]	
Länsskattemyndighetens behörighet enligt 11, 15 och *54* §§ tillkommer *länsskattemyndigheten* i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av *länsskattemyndigheten* i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.	*Skattemyndighetens* behörighet enligt 11, 15 och *30* §§ tillkommer *skattemyndigheten* i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av *skattemyndigheten* i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.
Med allmänt ombud enligt 30 § avses det allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.	*Det* allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt *får hos sjömansskattekontoret yrka att redaravgift påförs en redare.*
44 §	
Frågor om avgiftstillägg som avser månadsavgift eller årsavgift som har fastställts av *den lokala* skattemyndigheten prövas av myndigheten.	Frågor om avgiftstillägg som avser månadsavgift eller årsavgift som har fastställts av skattemyndigheten prövas av myndigheten.
Det allmänna ombudet får i den ordning som gäller för överklagande enligt denna lag hos länsrätten eller, när fråga är om redaravgift, sjömansskattenämnden yrka att av-	*Riksskatteverket och, när fråga är om redaravgift, det* allmänna ombudet *för sjömansskatt* får i den ordning som gäller för överklagande enligt denna lag hos länsrätten

[14] Senaste lydelse 1987:1208.

giftstillägg påförs.

eller, när fråga är om redaravgift, sjömansskattenämnden yrka att avgiftstillägg påförs.

47 §[15]

Bestämmelserna i 43 § om eftergift av avgiftstillägg skall beaktas även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet.

Om arbetsgivaravgifterna sätts ned, skall också vidtas den ändring i beslutet om avgiftstillägg som nedsättningen kan föranleda.

Vid handläggningen i kammarrätt och länsrätt av mål om avgiftstillägg skall muntlig förhandling hållas, om arbetsgivaren begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning anta att avgiftstillägg kommer att utgå.

Besvär m. m. *Överklagande m. m.*

50 §[16]

Den lokala skattemyndighetens beslut får överklagas *genom besvär* hos länsrätten. *Beslut enligt 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket överklagas dock genom besvär hos länsskattemyndigheten. Beslut enligt nämnda stycken eller 22 a § får inte överklagas av det allmänna ombudet.*

Skattemyndighetens beslut får överklagas hos länsrätten.

Sjömansskattekontorets beslut får överklagas *genom besvär* hos sjömansskattenämnden. *Besvärshandlingen skall ha kommit in senast två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet.*

Sjömansskattekontorets beslut får överklagas hos sjömansskattenämnden.

Den lokala skattemyndighetens eller sjömansskattekontorets beslut om revision eller beslut varigenom vite har förelagts får inte överklagas. *Detsamma gäller den lokala skattemyndighetens avvisningsbeslut enligt 22 a § andra stycket.*

Riksskatteverkets, skattemyndighetens eller sjömansskattekontorets beslut om revision eller beslut varigenom vite har förelagts får inte överklagas.

50 a §

Överklagande av arbetsgivare, det allmänna ombudet för sjömansskatt eller, när fråga är om beslut

[15] Senaste lydelse 1987: 1220.
[16] Senaste lydelse 1986: 1389.

enligt 22 a §, någon av sökandena skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet.

Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från det beslutet meddelades.

Riksskatteverket får hos länsrätten yrka att arbetsgivaravgifter påförs en arbetsgivare.

51 §[17]

Beslut av *den lokala* skattemyndigheten eller sjömansskattekontoret, som får överklagas, skall på ansökan av arbetsgivaren eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena omprövas av *den lokala* skattemyndigheten respektive sjömansskattekontoret. Ansökningshandlingen skall ha kommit in före *besvärstidens* utgång. *Vad som har sagts nu gäller dock inte beslut enligt 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket.*

Beslut av skattemyndigheten eller sjömansskattekontoret, som får överklagas, skall på ansökan av arbetsgivaren eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena omprövas av skattemyndigheten respektive sjömansskattekontoret. Ansökningshandlingen skall ha kommit in före *överklagandetidens* utgång.

Ett beslut får inte omprövas, om arbetsgivaren eller det allmänna ombudet eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena har *anfört besvär över beslutet.*

Bestämmelserna i 6 kap. 5–7 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller när en arbetsgivare eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena har *överklagat skattemyndighetens beslut.*

52 §[18]

Beslut av länsskattemyndighet får överklagas bara i den mån beslutet gäller förseningsavgift, restavgift, tilläggsavgift, restitution eller avkortning. Överklagandet skall göras hos kammarrätten.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut *enligt* 6 § tredje stycket eller *19 § andra stycket* får dock inte överklagas.

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, 22 a § andra stycket eller 30 § första stycket får dock inte överklagas.

Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut *i fråga som avses i* 6 § tredje stycket, *22 a § andra stycket* eller *30 § första stycket* får dock inte överklagas.

[17] Senaste lydelse 1986:1389.
[18] Senaste lydelse 1986:1388.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
53 §	
Beslut av riksskatteverket om revision eller föreläggande av vite får inte överklagas.	*Bestämmelserna i 6 kap. 10–24 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om skattskyldig skall gälla arbetsgivare eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena. Vad som i taxeringslagen sägs om skattetillägg skall gälla avgiftstillägg.*
55 §	
Avgiftsbelopp för vilket betalningsskyldighet ålagts av allmän förvaltningsdomstol får omedelbart drivas in.	*Belopp* för vilket betalningsskyldighet ålagts av allmän förvaltningsdomstol får omedelbart drivas in.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991. Den nya bestämmelsen i 30 § om befrielse från anståndsränta tillämpas på ränta som påförts efter utgången av år 1990. Äldre bestämmelser i 50–53 §§ gäller för beslut som har meddelats före den 1 januari 1991. De nya bestämmelserna om riksskatteverkets överklaganderätt och om företrädare för det allmänna tillämpas dock från och med den 1 januari 1991 även om beslutet meddelats dessförinnan. Äldre bestämmelser i förutvarande 54 § gäller fortfarande i fråga om avgifter som förfallit till betaining före den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1908: 128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1908: 128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter[1]

dels att i 4 § 5 och 13 mom. samt 6 § ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 4 § 15 och 16 mom. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
15 mom.[2] Den som har att erlägga eller att svara för erläggande av bevillningsavgift skall på anmodan av *länsskattemyndighet* lämna uppgift om verksamhet som drivits av honom och i vilken avgiftsskyldighet förelegat, om uppburen eller utgiven ersättning och om erlagd bevillningsavgift.	15 mom. Den som har att erlägga eller att svara för erläggande av bevillningsavgift skall på anmodan av *skattemyndighet* läma uppgift om verksamhet som drivits av honom och i vilken avgiftsskyldighet förelegat, om uppburen eller utgiven ersättning och om erlagd bevillningsavgift.
På anmodan av *länsskattemyndighet* åligger det den som är avgiftsskyldig eller ansvarig för erläggande av avgift att för kontroll av avgiftsskyldigheten tillhandahålla sina räkenskaper med tillhörande handlingar, inbegripet sådana anteckningar som avses i 14 mom.	På anmodan av *skattemyndighet* åligger det den som är avgiftsskyldig eller ansvarig för erläggande av avgift att för kontroll av avgiftsskyldigheten tillhandahålla sina räkenskaper med tillhörande handlingar, inbegripet sådana anteckningar som avses i 14 mom.
För kontroll av ansöknings-, deklarations- eller uppgiftsskyldighet enligt denna lag får *länsskattemyndigheten* förordna om revision hos den som är avgiftsskyldig eller ansvarig för erläggande av avgift. Revision får verkställas också hos den som bedriver förmedlingsverksamhet eller annan verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgifter av betydelse för kontrollen *kunna* hämtas ur anteckningar eller andra handlingar som *föras* vid verksamhetens bedrivande.	För kontroll av ansöknings-, deklarations- eller uppgiftsskyldighet enligt denna lag får *skattemyndigheten* förordna om revision hos den som är avgiftsskyldig eller ansvarig för erläggande av avgift. Revision får verkställas också hos den som bedriver förmedlingsverksamhet eller annan verksamhet av sådan beskaffenhet att uppgifter av betydelse för kontrollen *kan* hämtas ur anteckningar eller andra handlingar som *förs* vid verksamhetens bedrivande.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974: 855
4 § 5 mom. 1986: 1303
4 § 13 mom. 1986: 1303
6 § 1989: 1036.

[2] Senaste lydelse 1986: 1303.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
I fråga om revision enligt tredje stycket *gälla* i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *56 §* taxeringslagen (*1956:623*).	I fråga om revision enligt tredje stycket *gäller* i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen (*1990:00*).
16 mom.[3] Underlåter den som har att erlägga eller att svara för erläggande av bevillningsavgift att hörsamma anmodan enligt 15 mom., *äger länsskattemyndigheten* förelägga den försumlige lämpligt vite. *Vite må ej bestämmas under 100 kronor eller över 5 000 kronor.*	16 mom. Underlåter den som har att erlägga eller att svara för erläggande av bevillningsavgift att hörsamma anmodan enligt 15 mom., *får skattemyndigheten* förelägga den försumlige lämpligt vite.
Om uttagande av vite förordnar länsskatterätten efter anmälan av länsskattemyndigheten.	
Bestämmelserna om vite i 83 § *andra, fjärde* och *femte styckena samt i 86 §* uppbördslagen (1953:272) *äga motsvarande tillämpning* i fråga om vite som avses i detta moment.	Bestämmelserna om vite i 83 § och *85 § 1 mom.* uppbördslagen (1953:272) *gäller i tillämpliga delar* i fråga om vite som avses i detta moment.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[3] Senaste lydelse 1986:1303.

Lag om ändring i lagen (1927:321) om utskiftningsskatt

Härigenom föreskrivs att 7 och 9 §§ lagen (1927:321) om utskiftningsskatt[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[2]	
Vad i 114 och 116 §§ taxeringslagen stadgas om eftertaxering till statlig inkomstskatt skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse med avseende å eftertaxering till utskiftningsskatt. Eftertaxering till utskiftningsskatt *må ej ske med mindre fråga därom prövats* inom fem år efter det år, *bolagets upplösning ägt rum.*	*Beslut om* eftertaxering till utskiftningsskatt *skall meddelas* inom fem år efter det år *bolaget upplösts.*
9 §[3]	
Uppgift till ledning för egen taxering (deklaration) till utskiftningsskatt skall i enlighet med formulär, som fastställs av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer, innehålla upplysning angående såväl vad i bolaget tillskjutits som vad därifrån utskiftats.	
Deklaration för taxering enligt 6 § andra stycket skall lämnas efter *anmaning. Härvid gäller bestämmelserna i 51 § första stycket taxeringslagen (1956:623) om anmaning att lämna självdeklaration.*	Deklaration för taxering enligt 6 § andra stycket skall lämnas efter *föreläggande.*
Deklaration för taxering till utskiftningsskatt i andra fall än i andra stycket sagts skall inom den tid och i den ordning, som för bolags deklaration för statlig inkomstskatt *finnes stadgad, utan anmaning avlämnas* under det år, då taxeringen skall äga rum.	Deklaration för taxering till utskiftningsskatt i andra fall än i andra stycket sagts skall inom den tid och i den ordning, som *gäller* för bolags deklaration för statlig inkomstskatt, *lämnas* under det år, då taxeringen skall äga rum.
Vid upplösning av bolag genom fusion skall deklaration *avgivas* av det bolag, som genom fusionen upplöses. Har vid fusion *medgivits*, att utskiftningsskatteskulden *må* av moderbolaget *övertagas*, skall deklarationen innehålla uppgifter för beräkning av det belopp varmed moderbolagets tillskjutna belopp skall minskas.	Vid upplösning av bolag genom fusion skall deklaration *lämnas* av det bolag, som genom fusionen upplöses. Har vid fusion *medgetts*, att utskiftningsskatteskulden *får tas över* av moderbolaget, skall deklarationen innehålla uppgifter för beräkning av det belopp varmed moderbolagets tillskjutna belopp skall minskas.
I övrigt *skola de uti gällande tax-*	I övrigt *gäller bestämmelserna i*

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1987:659.
[2] Senaste lydelse 1957:67.
[3] Senaste lydelse 1979:492.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
eringslag rörande taxering till statlig inkomstskatt givna bestämmelser i tillämpliga delar *lända till efterrättelse även med avseende å taxering till utskiftningsskatt.*	*lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt taxeringslagen (1990:00)* i tillämpliga delar.
Över riksskatteverkets beslut i ärende, som avses i 1 § 2 mom. andra stycket, *må klagan icke föras.*	Riksskatteverkets beslut i ärende, som avses i 1 § 2 mom. andra stycket, *får inte överklagas.*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid taxering till utskiftningsskatt som sker 1991.

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)[1]

dels att i 1 § orden "taxeringslagen (1956:623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990:00)",

dels att i punkt 1 av anvisningarna till 50 § rden "den lokala skattemyndigheten" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndigheten" i motsvarande form,

dels att 62 och 75 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 62 § skall utgå,

dels att 3, 19, 28 och 49 §§, 50 § 2 mom., punkterna 2 d och 4 av anvisningarna till 29 §, punkt 3 av anvisningarna till 33 § samt punkt 3 av anvisningarna till 35 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[2]	
Med taxeringsår förstås i denna lag det kalenderår, under vilket *taxering i första instans verkställes*, och med beskattningsår det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret, eller, där räkenskapsår *icke* sammanfaller med kalenderår (brutet räkenskapsår), det räkenskapsår, som gått *till ända* närmast före *den 1 mars under* taxeringsåret. (Se vidare anvisningarna.)	Med taxeringsår förstås i denna lag det kalenderår, under vilket *taxeringsbeslut rörande årlig taxering enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:00) skall meddelas*, och med beskattningsår det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret, eller, där räkenskapsår *inte* sammanfaller med kalenderår (brutet räkenskapsår), det räkenskapsår, som gått *ut* närmast före taxeringsåret. (Se vidare anvisningarna.)

19 §[3]

Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke:*

vad som vid bodelning tillfallit make eller sambo eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva;

vinst vid icke yrkesmässig avyttring av lös egendom i andra fall än som avses i 35 § 3–4 mom.;

vinst i svenskt lotteri eller vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer och ej heller sådan vinst i utländskt lotteri eller vid vinstdragning på utländska premieobligationer, som uppgår till högst 100 kronor;

ersättning, som på grund av försäkring jämlikt lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre be-

[1] Senaste lydelse av
1 § 1984:1060
62 § 1957:59
75 § 1 mom. 1979:169
75 § 2 mom. 1953:400
punkt 1 av anvisningarna till 50 § 1987:1303.
[2] Senaste lydelse 1986:1304.
[3] Lydelse enligt prop. 1989/90:62.

lopp för år eller utgör föräldrapenning, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än på grund av sjukförsäkring, som nyss sagts, till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller i form av livränta i den mån livräntan är skattepliktig enligt 32 § 1 eller 2 mom., så ock ersättning som utgår på grund av trafikförsäkring eller, med nedan angivet undantag, annan ansvarighetsförsäkring eller på grund av skadeståndsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur;

ersättning på grund av ansvarighetsförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår under de första trettio dagarna av den tid den skadade är arbetsoförmögen och beräknas så att ersättningen uppgår för insjuknandedagen till högst 30 kronor och för övriga dagar till högst 6 kronor för dag;

belopp, som till följd av försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring;

försäkringsersättning eller annan ersättning för skada på egendom, dock att skatteplikt föreligger dels i den mån ersättningen avser driftbyggnad på jordbruksfastighet, byggnad på fastighet som avses i 24 § 1 mom., byggnad som är avsedd för användning i ägarens rörelse eller sådan del av värdet av markanläggning som får dras av genom årliga värdeminskningsavdrag, dels i den mån köpeskilling, som skulle ha influtit om den försäkrade eller skadade egendomen i stället hade sålts, hade varit att hänföra till intäkt av fastighet eller av rörelse och dels i den mån ersättningen eljest motsvarar skattepliktig intäkt av eller avdragsgill omkostnad för fastighet eller rörelse;

vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning, som utgått på grund av annan personförsäkring än pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst, samt vinstandel, som utgått på grund av skadeförsäkring, och premieåterbetalning på grund av skadeförsäkring, för vilken rätt till avdrag för premie icke förelegat;

ersättning jämlikt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare om icke ersättningen grundas på förvärvsinkomst av 6000 kronor eller högre belopp för år;

periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som icke utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån givaren enligt 20 § eller punkt 5 av anvisningarna till 46 § icke är berättigad till avdrag för utgivet belopp;

stipendium som är avsett för mottagarens utbildning och inte utgör ersättning för arbete som har utförts eller skall utföras för utgivarens räkning;

studiestöd enligt 3 eller 4 kap. studiestödslagen (1973:349), internatbidrag, studielån och resekostnadsersättning enligt 6 och 7 kap. samma lag samt sådant särskilt bidrag vilket enligt av regeringen eller statlig myndighet meddelade bestämmelser utgår till deltagare i arbetsmarknadsutbildning samt med dem i fråga om sådant bidrag likställda, och äger i följd

härav den bidragsberättigade icke göra avdrag för kostnader som avsetts skola bestridas med bidrag av förevarande slag;

allmänt barnbidrag och förlängt barnbidrag;

lön eller annan gottgörelse, för vilken skall erläggas skatt enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt;

kontantunderstöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel;

handikappersättning enligt 9 kap. 2 och 3 §§ lagen om allmän försäkring, sådan del av vårdbidrag enligt 9 kap. 4 och 4 a §§ samma lag som utgör ersättning för merkostnader, ersättning för merutgifter för resor som enligt 3 kap. 7 a § samma lag eller enligt 3 kap. 5 d § lagen om arbetsskadeförsäkring eller 10 § lagen om statligt personskadeskydd samt hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;

kommunalt bostadstillägg enligt lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension;

kommunalt bostadstillägg till handikappade;

bostadsbidrag som avses i lagen (1988:786) om bostadsbidrag;

bidrag enligt lagen (1988:1463) om bidrag vid adoption av utländska barn;

ersättning som fastställts av allmän domstol eller utgått av allmänna medel till den som – utan att det skett yrkesmässigt – inställt sig inför domstol eller annan myndighet, om ersättningen avser reseersättning, traktamente eller ersättning för tidsspillan;

sådan gottgörelse för utgift eller kostnad som arbetsgivare uppburit från personalstiftelse ur medel, för vilka avdrag icke medgivits vid taxering, vid första tillfälle dylika medel finnas i stiftelsen;

gottgörelse som arbetsgivare uppburit från pensionsstiftelse, till den del stiftelsen ej ägt andra medel för att lämna gottgörelsen än sådana för vilka avdrag icke åtnjutits vid avsättning till stiftelsen;

intäkter av försäljning av vilt växande bär och svampar samt kottar som den skattskyldige själv plockat till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kronor, såvida intäkterna inte kan hänföras till rörelse som den skattskyldige driver eller utgör lön eller liknande förmån;

ränta enligt 61 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 69 § 1 och 2 mom., 69 a § tredje stycket eller 75 a § fjärde stycket uppbördslagen (1953:272), 36 § 3 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt, 22 § tullagen (1973:670), 20 § lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, 5 kap. 13 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 40 § lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter, 24 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller 32 och 34 §§ tullagen (1987:1065);

ränta som enligt bestämmelserna i *37 § 8 mom. c) och d) taxeringslagen (1956:623)* inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor.

ränta som enligt bestämmelserna i *3 kap. 23 § 4 och 5 lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* inte redovisas i kontrolluppgift om sådan ränta för den skattskyldige under ett beskattningsår sammanlagt inte uppgår till 500 kronor.

Beträffande vissa försäkringsbelopp som utgår till lantbrukare, skogs-

brukare, yrkesfiskare, renskötare m. fl. gäller särskilda bestämmelser i punkt 16 av anvisningarna till 21 § och i punkt 11 av anvisningarna till 28 §.

(Se vidare anvisningarna.)

28 §[4]

Till *intäkt* av rörelse hänföres allt vad som av här i riket bedriven rörelse kommit rörelseidkaren tillgodo, såsom:

vad som i rörelsen influtit i penningar eller varor;

värdet av i rörelsen tillverkade eller saluhållna varor eller produkter, som förbrukats för rörelseidkarens, hans familjs eller övriga hushållsmedlemmars räkning eller för avlöning åt arbetspersonal, som icke tillhört rörelseidkarens hushåll, så ock av annan förmån som i rörelsen kommit honom tillgodo.

Ersättning i form av royalty eller periodiskt utgående avgift för utnyttjande av materiella eller immateriella tillgångar är att anse såsom intäkt av rörelse, såvitt inte royaltyn eller avgiften är av beskaffenhet att böra hänföras till intäkt av fastighet eller av tjänst.

Ersättning, som idkare av rörelse uppburit för upplåtelse av driften till annan, räknas likaledes som intäkt av rörelse.

Sådan gottgörelse för utgift eller kostnad, som arbetsgivare uppburit från pensions- eller personalstiftelse, räknas som intäkt av rörelse, om avdrag för avsättning till stiftelsen medgivits vid beräkning av nettointäkt av rörelse.

Vederlag, som arbetsgivare erhållit för att han övertagit ansvaret för pensionsutfästelse i samband med övertagande av rörelse, räknas som intäkt av rörelsen.

Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i sin balansräkning, skall han enligt *30 § 2 mom. taxeringslagen (1956:623)*, under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden, redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § denna lag. Är vad som sålunda skall redovisas mindre än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, räknas skillnaden som intäkt av rörelse. Finns disponibla pensionsmedel vid utgången av beskattningsåret, får nyssnämnda intäkt dock beräknas lägst till summan av avdragsgill avsättning under året till pensionsstiftelse och avdragsgill avgift un-

Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i sin balansräkning, skall han enligt *2 kap. 23 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter*, under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden, redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § denna lag. Är vad som sålunda skall redovisas mindre än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, räknas skillnaden som intäkt av rörelse. Finns disponibla pensionsmedel vid utgången av beskattningsåret, får nyssnämnda intäkt dock beräknas lägst till summan av avdragsgill avsättning under året till pensions-

[4] Paragrafen erhöll sin nuvarande beteckning och lydelse genom 1984: 1060.

der året för pensionsförsäkring – varvid dock beaktas endast avsättning eller avgift avseende pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik – samt en tiondel av disponibla pensionsmedel vid utgången av närmast föregående beskattningsår. Räknas disponibla pensionsmedel som intäkt enligt närmast föregående punkt, skall senare minskningar av vad som redovisas under särskild underrubrik motsvarande vad som sålunda tagits till beskattning icke räknas som intäkt.

stiftelse och avdragsgill avgift under året för pensionsförsäkring – varvid dock beaktas endast avsättning eller avgift avseende pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik – samt en tiondel av disponibla pensionsmedel vid utgången av närmast föregående beskattningsår. Räknas disponibla pensionsmedel som intäkt enligt närmast föregående punkt, skall senare minskningar av vad som redovisas under särskild underrubrik motsvarande vad som sålunda tagits till beskattning icke räknas som intäkt.

Upphör arbetsgivare med sin rörelse, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt av rörelse det beskattningsår då rörelsen upphörde. Går arbetsgivare i likvidation eller skiftas dödsbo efter arbetsgivare, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt för det beskattningsår då beslutet om likvidation fattades eller skiftet ägde rum.

Med disponibla pensionsmedel avses vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik jämte förmögenheten i pensionsstiftelse, som tryggar de pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik, vid beskattningsårets utgång minskat med arbetsgivarens pensionsreserv vid beskattningsårets utgång för sådant pensionsåtagande i den mån det ej är tryggat genom pensionsförsäkring jämte vid sistnämnda tidpunkt kvarstående medel i stiftelsen för vilka avdrag vid avsättningen icke åtnjutits. Stiftelsens förmögenhet skall härvid beräknas enligt de grunder som gäller vid beräkning av stiftelses förmögenhet enligt lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt. Disponibla pensionsmedel skall dock icke upptagas till högre belopp än som motsvarar vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik.

49 §[5]

Därest delägarna i boet efter avliden person, som vid dödsfallet varit här i riket bosatt, levt i oskift bo och varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av dödsboets inkomst, *må* dödsboet *efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens beprövande kunna* för senare beskattningsår än det, då dödsfallet inträffade, *tillerkännas* kommunalt grundavdrag med samma belopp, som den avlidne skulle

Om delägarna i boet efter *en* avliden person, som vid dödsfallet varit bosatt här i riket, levt i oskift bo och varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av dödsboets inkomst, *kan* dödsboet för senare beskattningsår än det, då dödsfallet inträffade, *få* kommunalt grundavdrag med samma belopp, som den avlidne skulle *ha fått om* han fortfarande levt.

(Se vidare anvisningarna.)

[5] Senaste lydelse 1979: 169.

hava åtnjutit i avdrag, därest han fortfarande levt.

(Se vidare anvisningarna.)

50 §

2 mom.[6] För fysisk person, som varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, utgörs den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med kommunalt grundavdrag. Den beskattningsbara inkomsten skall anges i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som inte uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret *hava* varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige *ägt tillgodonjuta* allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, *må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens beprövande* den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10000 kronor. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt *åtnjutit* avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning *medgivits*.

Har den skattskyldiges skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige *varit berättigad till* allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, *får* den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10000 kronor. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt *fått* avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning *medgetts*.

Om skattskyldigs inkomst, efter avdrag av därå belöpande skatt, på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet understigit vad han kan anses hava behövt till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn *(existensminimum)* är den skattskyldige berättigad till avdrag för nedsatt skatteföråga.

Även skattskyldig, vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, är – om särskilda omständigheter icke föranleda annat – berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Vad i andra stycket sägs *angående tid och ordning för särskild framställning om avdrag samt angående* minskning av avdraget med belopp, varmed jämkning erhållits vid beräkning av sjömansskatt,

Vad i andra stycket sägs *om* minskning av avdraget med belopp, varmed jämkning erhållits vid beräkning av sjömansskatt, skall *också tillämpas* i fråga om avdrag enligt tredje och fjärde

[6] Senaste lydelse 1986: 1113.

skall *äga motsvarande tillämpning* i fråga om avdrag enligt tredje och fjärde styckena.

styckena.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

Anvisningar
till 29 §

2. d.[7] Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i sin balansräkning och är vad som enligt *30 § 2 mom. taxeringslagen (1956:623)* skall redovisas under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden och avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt bestämmelserna i e större än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, får han avdrag för skillnaden mellan de båda beloppen.

2. d. Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i sin balansräkning och är vad som enligt *2 kap. 23 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall redovisas under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden och avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt bestämmelserna i e större än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, får han avdrag för skillnaden mellan de båda beloppen.

4.[8] Skattskyldig kan efter yrkande *hos taxeringsnämnd eller, om besvär har anförts, hos länsrätt* medges rätt att tills vidare få avdrag för värdeminskning av sina inventarier enligt reglerna i denna anvisningspunkt om räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning för detta gäller

4. Skattskyldig kan efter yrkande medges rätt att tills vidare få avdrag för värdeminskning av sina inventarier enligt reglerna i denna anvisningspunkt om räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning för detta gäller

a) att den skattskyldige har haft ordnad bokföring som avslutas med årsbokslut;

b) att avdraget motsvarar avskrivningen i räkenskaperna;

c) att tillfredsställande utredning föreligger om inventariernas skattemässiga restvärde;

d) att inventarierna och avskrivna belopp redovisas på ett sådant sätt i den skattskyldiges räkenskaper och i företedd utredning att trygghet föreligger att vinster vid avyttring av tillgångarna inte undgår beskattning; samt

e) att – om den skattskyldige inte upprättat årsbokslut för det närmast föregående räkenskapsåret – det bokförda värdet av inventarierna före avskrivning bestämts med utgångspunkt i inventariernas skattemässiga restvärde vid beskattningsårets ingång.

Som anskaffningsvärde för inventarier skall anses, då inventarierna har

[7] Senaste lydelse 1976:1099.
[8] Senaste lydelse 1985:1017.

förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, den verkliga utgiften för deras anskaffande och, då inventarierna har förvärvats på annat sätt, deras marknadsvärde vid tiden för förvärvet. Dock skall följande iakttas. Har inventarierna ingått i en rörelse, som den skattskyldige har förvärvat på annat sätt än genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, skall, om inte särskilda omständigheter föranleder annat, som anskaffningsvärde för inventarierna anses det för den tidigare ägaren gällande skattemässiga restvärdet. Har den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärd för att den skattskyldige skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som synes rimligt och kan det antas att detta har skett för att bereda obehörig förmån i beskattningsavseende åt någon av dem, skall anskaffningsvärdet i skälig mån jämkas.

Har skattskyldig medgivits avdrag för kontraktsavskrivning avseende inventarier, som har anskaffats under beskattningsåret, skall som anskaffningsvärde anses den verkliga utgiften minskad med det tidigare medgivna avdraget. Detta skall gälla även när investeringsreserv e. d. tagits i anspråk för anskaffning av inventarier under beskattningsåret.

Avdrag för avskrivning får för visst beskattningsår göras med högst 30 procent för år räknat av summan av bokfört värde på inventarierna enligt balansräkningen för närmast föregående räkenskapsår och anskaffningsvärdet på sådana under beskattningsåret anskaffade inventarier, vilka vid beskattningsårets utgång fortfarande tillhörde rörelsen. Vad nu sagts gäller oavsett när under beskattningsåret inventarierna har anskaffats.

Har inventarier, som har anskaffats före beskattningsårets ingång, avyttrats under beskattningsåret eller har den skattskyldige rätt till försäkringsersättning för inventarier, som har gått förlorade under beskattningsåret, medges ett särskilt avdrag med belopp motsvarande den i anledning av avyttringen eller försäkringsfallet uppkomna intäkten. Avdraget får dock inte överstiga underlaget för beräkning av avdrag enligt fjärde stycket. Har den skattskyldige fått avdrag som nu sagts skall nämnda underlag fastställas till motsvarande lägre belopp.

Har ett särskilt högt pris eller eljest en särskilt hög utgift för inventarier berott på att de skall utnyttjas för ett särskilt arbetstillfälle eller för en konjunktur, som väntas bli endast tillfällig, eller av annan liknande omständighet, medges för det beskattningsår, varunder inventarierna har anskaffats, avdrag för sådant överpris eller sådan merutgift. Om avdrag som nu sagts har medgivits, skall avdrag enligt bestämmelserna i fjärde stycket beräknas på därefter återstående del av anskaffningsvärdet.

Oavsett vad ovan föreskrivs får avdrag för avskrivning medges med belopp som erfordras för att det bokförda värdet inte skall överstiga anskaffningsvärdet av samtliga inventarier, vilka vid beskattningsårets utgång tillhörde rörelsen, sedan från detta värde har avräknats en beräknad årlig avskrivning av 20 procent. Visar den skattskyldige att inventariernas verkliga värde understiger även ett sålunda beräknat värde, medges avdrag för den ytterligare avskrivning som motiveras av detta.

Då inventarier, som har anskaffats under beskattningsåret, avyttras, förloras eller utrangeras under samma år, medges avdrag för anskaffningsvärdet. Med avyttring likställs att inventarier tas ut ur rörelsen för att tillföras annan förvärvskälla eller för att användas för annat ändamål. Av bestämmelserna i punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 28 § framgår att belopp, som erhålls vid avyttring av inventarier, i sin helhet skall tas upp som intäkt av rörelse.

Har skattskyldig gjort avskrivning med större belopp i räkenskaperna än

han får dra av vid taxeringen, föranleder inte detta att det värde, på vilket räkenskapsenlig avskrivning beräknas, påverkas. Det överskjutande beloppet får i stället, sedan taxeringen i fråga har blivit slutligt avgjord, dras av genom årlig avskrivning efter 20 procent för helt år, räknat från och med beskattningsåret efter det under vilket avskrivningen i fråg verkställdes.

Den omständigheten att vid tillämpning av bestämmelserna ovan avdrag vid beskattningen skall överensstämma med avskrivning enligt räkenskaperna utgör inte hinder för skattskyldig att efter övergång till räkenskapsenlig avskrivning utöver avdrag enligt räkenskaperna tillgodogöra sig avdrag för sådana avskrivningar, som har gjorts i räkenskaperna före övergången men inte har föranlett avdrag vid beskattningen. Avdrag för sådant belopp görs genom årlig avskrivning efter 20 procent för helt år.

Har skattskyldig före övergång till räkenskapsenlig avskrivning tillgodoräknats större värdeminskningsavdrag vid taxeringen än enligt räkenskaperna, skall, för åstadkommande av överensstämmelse mellan inventariernas bokförda värde och deras skattemässiga restvärde, det belopp, varmed inventariernas skattemässiga restvärde understiger det bokförda värdet, tas upp som skattepliktig intäkt under det första beskattningsår, för vilket räkenskapsenlig avskrivning gäller, eller, om den skattskyldige begär det, med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

till 33 §

3.[9] Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor som varit förenade med övernattning utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda osv. Därest i tjänst, som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 §, anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum. *Hava jämlikt 25 § första stycket 3 taxeringslagen* traktamentsersättningar och andra ersättningar icke upptagits såsom intäkt, må ej heller de emot ersättningarna svarande kostnaderna avdragas.

3. Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor som varit förenade med övernattning utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda osv. Därest i tjänst, som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 §, anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum. *Har enligt 2 kap. 14 § 3 lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* traktamentsersättningar och andra ersättningar icke upptagits såsom intäkt, må ej heller de emot ersättningarna svarande kostnaderna avdragas.

I första stycket avsedd ökning i levnadskostnaden skall, där den skattskyldige inte visar större ökning, anses ha uppgått till ett belopp motsvarande den ersättning som av arbetsgivaren utgivits för kostnadens täckande (traktamente), dock högst till belopp som i enlighet med vad nedan i detta stycke sägs motsvarar största normala ökning i levnadskostnaden.

[9] Senaste lydelse 1989:1017.

Riksskatteverket fastställer för varje kalenderår ett belopp *(normalbelopp)* motsvarande största normala ökning i levnadskostnaden för ett dygn. Resan skall anses ha varat det antal dygn som motsvarar antalet övernattningar. Omfattar vistelse på en och samma ort längre tid än 15 dygn i följd, skall från och med det sextonde dygnet såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas sex tiondelar av normalbeloppet. Vid 1984–1991 års taxeringar skall för skattskyldig som vid arbete inom byggnads- och anläggningsbranschen fortlöpande haft sin arbetsplats förlagd till en och samma ort utanför den vanliga verksamhetsorten under längre tid än två år för tid därefter såsom största normala ökning i levnadskostnaden anses ett belopp motsvarande den del av normalbeloppet som avser kost vid förrättning som pågått längre tid än 15 dygn ökat med faktisk kostnad för logi på arbetsorten. Vill skattskyldig visa att kostnadsökningen i en och samma tjänst varit större än avdrag som beräknats i enlighet med vad nu sagts, skall utredningen avse hans samtliga förrättningar i nämnda tjänst under beskattningsåret; dock att i fråga om avdrag för ökning i levnadskostnaden från och med det sextonde dygnet i följd på en och samma ort eller under förrättning på utrikes ort levnadskostnadsökningen får beräknas för varje förrättning för sig.

Avdrag för ökade levnadskostnader är däremot icke medgivet enbart på den grund, att den skattskyldige har sitt arbete på annan ort än den, där han har sin bostad. Har den skattskyldige bosatt sig på annan ort än den, där han har tjänst eller anställning, eller antagit arbete, som skall utföras på annan ort än den, där han är bosatt, är avdrag i regel icke medgivet. Avdrag medgives dock för det fall, att anställningen avser endast en kortare tid eller skall bedrivas å flera olika platser eller det av annan anledning icke skäligen kan ifrågasättas, att den skattskyldige skall avflytta till den ort, där arbetet skall utföras.

Oavsett vad i nästföregående stycke sägs äger skattskyldig, som på grund av sitt arbete bosatt sig på annan ort än den där hans familj är bosatt, därest det med avseende på makes förvärvsverksamhet, svårighet att anskaffa familjebostad eller annan därmed jämförlig omständighet icke skäligen kan ifrågasättas, att familjen skall avflytta till den skattskyldiges bostadsort, åtnjuta avdrag för den ökning i levnadskostnaden som föranledes av den skilda bosättningen. Om båda makarna äro berättigade till sådant avdrag, skall, där makarna ej överenskommit om annan fördelning, det sammanlagda avdraget tillkomma dem med hälften var. Vad här sagts skall, såvitt avser makar, icke äga tillämpning i fall som i 52 § 2 mom. sägs.

Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med ett belopp om 1 krona och 20 öre för varje körd kilometer.

till 35 §

3.[10] Har egendom avyttrats mot vederlag i form av en livsvarig livränta skall intäkten beräknas till det kapitaliserade värdet av livräntan med tillämpning av tabell III till lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. Är livräntan beroende av flera personers liv på så sätt att den upphör vid den först avlidnes död bestäms kapitalvärdet efter den äldstes levnadsålder. Skall livräntan däremot utgå till den sist avlidnes död beräknas värdet efter den yngstes ålder.

Har i överlåtelseavtalet överenskommits att livräntan skall utgå livsvarigt, dock högst ett avtalat antal år, bestäms intäkten med tillämpning av

[10] Senaste lydelse 1984:498.

tabell II till lagen om statlig förmögenhetsskatt med utgångspunkt i det antal år livräntan högst skall utgå om det belopp som framkommer vid en sådan beräkning är lägre än vad som följer av första stycket. Skall livräntan i stället utgå livsvarigt, dock minst ett avtalat antal år, bestäms intäkten med tillämpning av tabell II till nämnda lag om det belopp som framkommer vid en sådan beräkning är högre än vad som följer av första stycket.

Upphör en livsvarig livränta till följd av dödsfall som inträffar inom fem år från utgången av det år skattskyldighet inträdde på grund av avyttringen får som intäkt i stället för vad som anges i första och andra styckena tas upp det sammanlagda livräntebelopp som utgått om intäkten därmed blir lägre. *I fall som nu sagts får talan föras genom besvär i särskild ordning inom fem år efter taxeringsåret om sådan ändring av taxeringen som föranleds av dödsfallet. Motsvarande rätt tillkommer taxeringsintendent som för talan till den skattskyldiges förmån. I fråga om besvär som här avses gäller 103 och 104 §§ taxeringslagen (1956: 623) i tillämpliga delar.*

Upphör en livsvarig livränta till följd av dödsfall som inträffar inom fem år från utgången av det år skattskyldighet inträdde på grund av avyttringen får som intäkt i stället för vad som anges i första och andra styckena tas upp det sammanlagda livräntebelopp som utgått om intäkten därmed blir lägre.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser i 3 § tillämpas dock vid 1991 års taxering i fråga om sådana skattskyldiga som har ett räkenskapsår som går ut under januari eller februari 1991.

Lag om ändring i lagen (1933: 395) om ersättningsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1933: 395) om ersättningsskatt[1]
dels att 5 § skall upphöra att gälla,
dels att 4, 6, 7 och 8 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[2]	
Fråga om taxering till ersättningsskatt prövas, *efter framställning från länsskattemyndighet*, av den *länsrätt*, som *har att upptaga besvär rörande företagets taxering* till statlig *inkomst- och förmögenhetsskatt*.	Fråga om taxering till ersättningsskatt prövas av den *skattemyndighet* som *skall taxera företaget* till statlig *inkomstskatt*.
Framställning om taxering skall *ske hos länsrätten* senast andra året efter det år, då företaget rätteligen *skolat taxeras* till statlig *inkomst- och förmögenhetsskatt* för sin inkomst under det i 1 § avsedda verksamhetsåret.	*Taxeringsbeslut* skall *meddelas* senast andra året efter det år, då företaget rätteligen *skulle ha taxerats* till statlig *inkomstskatt* för sin inkomst under det i 1 § avsedda verksamhetsåret.
6 §	
Därest efter anförda besvär eller eljest företagstaxering till statlig *inkomst- och förmögenhetsskatt ändrats eller sådan taxering blivit företag påförd*, skall *på därom framställt yrkande, i den mån förhållandena därtill föranleda, tillika vidtagas ändring i verkställd* taxering till ersättningsskatt *eller sådan taxering påföras företaget*	*Ändras taxeringen* till statlig *inkomstskatt* skall *skattemyndigheten besluta om den* ändring *av* taxering till ersättningsskatt *som föranleds härav*.
7 §[3]	
Därest företaget före augusti månads utgång året efter det, då ersättningsskatt påförts företaget, till delägarna utdelar *sålunda beskattat belopp, må restitution ske av därå* belöpande ersättningsskatt. *Dylik restitution beslutas av länsrätt, som i 4 § sägs, och verkställes av länsskattemyndigheten. Till länsrätten ställd* ansökan om *sådan restitution* skall senast den 1 september *vara inkommen till rättens kansli*.	*Om* företaget före augusti månads utgång året efter det, då ersättningsskatt påförts företaget, utdelar *det beskattade beloppet* till delägarna, *skall därpå* belöpande ersättningsskatt *betalas tillbaka. Beslut om återbetalning fattas av den skattemyndighet som taxerat företaget till ersättningsskatt*. Ansökan om *återbetalning* skall *ha kommit in till skattemyndigheten* senast den 1 september.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1984: 1077.
[2] Senaste lydelse 1986: 1305.
[3] Senaste lydelse 1986: 1305.

Vid bedömande av frågan, huruvida utdelningen avsett genom ersättningsskatt beskattat belopp, skall iakttagas, att senare intjänad vinst, i den mån den ej använts för lagstadgad avsättning till reservfond eller för erforderlig avsättning till på vinsten belöpande skatter, skall anses utdelad före tidigare intjänad vinst.

Å medel, som *i enlighet med vad ovan sagts restitueras,* utgår *ej* ränta.

På belopp, som *betalas tillbaka,* utgår *inte* ränta.

8 §

Med iakttagande av vad ovan stadgats skola taxeringslagens bestämmelser *om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt* i tillämpliga delar *lända till efterrättelse med avseende å* taxering till ersättningsskatt.

I övrigt gäller för taxering till ersättningsskatt taxeringslagens *(1990:00)* bestämmelser i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid taxering till ersättningsskatt för belopp som hade kunnat delas ut under verksamhetsår för vilket taxering till statlig inkomstskatt skall ske år 1991 eller senare.

Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt[1]

dels att i 17 §, 22 § 2 mom., 26 och 44 §§, 52 § 1 mom., 52 a och 53 §§, 55 § 2, 4 och 6 mom., 56, 59, 60, 61, 61 a och 62 §§, 64 § 2 mom. samt 70 § ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 67 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	67 §[2]
Skattskyldig eller annan må av beskattningsmyndighet genom vite tillhållas att fullgöra vad enligt denna lag åligger honom, dock ej såvitt avser gäldande av fastställd skatt. Underrätt må vid vite tillhålla den, som uppgivit dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång må åläggas jämväl delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej uppgivit boet, ävensom annan som med boet tagit befattning.	
Bestämmelserna i 123 § taxeringslagen (1956:623) skall tillämpas vid vitesföreläggande enligt denna lag.	*Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974:857
17 § 1987:1206
22 § 2 mom. 1986:1306
26 § 1986:1306
44 § 1986:1306
52 § 1 mom. 1986:1306
52 a § 1986:1306
53 § 1986:1306
55 § 2 mom. 1986:1306
55 § 4 mom. 1986:1306
55 § 6 mom. 1986:1306
56 § 1986:1306
59 § 1987:1206
60 § 1986:1306
61 § 1986:1306
61 a § 1986:1306
62 § 1986:1306
64 § 2 mom. 1986:1306
70 § 1986:1306.

[2] Senaste lydelse 1987:1206.

Lag om ändring i lagen (1946: 324) om skogsvårdsavgift

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (1946: 324) om skogsvårdsavgift[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
Skogsvårdsavgiften är för varje beskattningsår 8 promille av skogsbruksvärdet. Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än tolv månader eller har fastigheten förvärvats eller avyttrats under beskattningsåret, skall underlaget för avgiften jämkas med hänsyn härtill.	
Skogsvårdsavgift utgår i helt antal kronor. Avgiftsbeloppet avrundas till närmast lägre krontal.	
3 §[3]	
Vad som föreskrivs i 15 § 2 mom. första stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt om ansvarighet för sådan skatt gäller också beträffande skogsvårdsavgift.	*I fråga om förfarandet för att bestämma underlaget för skogsvårdsavgift gäller bestämmelserna i taxeringslagen (1990: 00).*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 185.
[2] Senaste lydelse 1986: 491.
[3] Senaste lydelse 1986: 491.

Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt[1]

dels att 10 b §, 13 §, 14 § 2 mom. samt 15 § skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 13 § skall utgå,

dels att 2 § 4 mom., 7 § 5 mom., 9 § 2 mom. och 10 § 5 mom. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 §

4 mom.[2] Bestämmelserna i andra–åttonde styckena nedan gäller i fråga om fusioner enligt

1. 14 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) under förutsättning att inget av bolagen bedriver handel med fastigheter eller penningrörelse,
2. 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar under förutsättning att ingen av föreningarna bedriver handel med fastigheter eller annan penningrörelse än sådan som består i att förvalta medlemmarnas medel,
3. 11 kap. 1 och 2 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618),
4. 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619),
5. 10 kap. 1 och 2 §§ föreningsbankslagen (1987:620).

Har lager, fordringar och liknande tillgångar i rörelse hos det övertagande företaget tagits upp till högre värde än det värde som i beskattningsavseende gäller för det överlåtande företaget, skall det övertagande företaget ta upp mellanskillnaden som intäkt.

Har byggnad, markanläggning, maskin eller annat inventarium, patenträtt, hyresrätt eller tillgång av goodwills natur övertagits skall vid beräkning av värdeminskningsavdrag och av vad som återstår oavskrivet av tillgångens anskaffningsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, får det övertagande företaget *efter yrkande hos taxeringsnämnd eller, om besvär har anförts, hos länsrätt* medges rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller, om företaget begär det, med en

Har inventarier eller andra tillgångar som får skrivas av enligt reglerna för räkenskapsenlig avskrivning övertagits och har dessa tillgångar i räkenskaperna tagits upp till högre värde än vad som följer av tredje stycket, får det övertagande företaget medges rätt att även efter fusionen tillämpa räkenskapsenlig avskrivning. Som förutsättning gäller att mellanskillnaden tas upp som intäkt under det beskattningsår då fusionen genomförs eller, om företaget begär det, med en

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974:770
10 b § 1982:416
13 § 1957:60
15 § 1 mom. 1979:171.
[2] Senaste lydelse 1987:1149.

skattningsår då fusionen genomförs eller, om företaget begär det, med en tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

tredjedel för nämnda beskattningsår och vart och ett av de två närmast följande åren.

Har skog övertagits skall beträffande skogens anskaffningsvärde och gällande ingångsvärde anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

Har betalningsansvaret för framtida utgifter övertagits och har det överlåtande företaget medgetts avdrag för utgifterna skall ett belopp som motsvarar avdraget tas upp som intäkt hos det övertagande företaget. Avdragsrätten för det övertagande företaget prövas med utgångspunkt i de förhållanden som gäller vid utgången av beskattningsåret.

Fusionen skall inte leda till någon skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust för något av de deltagande företagen. Avyttras tillgångar som övertagits vid fusionen skall vid bedömandet av frågan om skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust uppkommit anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig. Vad nu sagts gäller också vid fusion mellan stadshypoteksföreningar samt då ett försäkringsbolags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsbolag.

Restituerad, avkortad eller avskriven skatt, som enligt 1 mom. andra stycket skulle ha utgjort skattepliktig intäkt för det överlåtande företaget, skall i stället utgöra skattepliktig intäkt för det övertagande företaget. Vidare får det övertagande företaget avdrag för skatt som skulle ha varit avdragsgill för det överlåtande företaget enligt 4 §. Vad nu sagts gäller också då ett försäkringsbolags hela försäkringsbestånd övertagits av ett annat försäkringsbolag och det överlåtande bolaget inte tar upp beloppet till beskattning respektive avstår från att yrka avdrag.

Överlåts aktie i aktiebolag eller andel i handelsbolag, ekonomisk förening eller utländskt bolag till svenskt företag inom samma koncern, skall – där ej annat följer av bestämmelserna i 35 § 3 mom. åttonde stycket kommunalskattelagen (1928:370) – beskattning av realisationsvinst inte äga rum, om moderföretaget i koncernen är aktiebolag eller ekonomisk förening och den överlåtna aktien eller andelen innehas som ett led i annan koncernens verksamhet än förvaltning av fastighet, värdepapper eller annan därmed likartad lös egendom. I fall som nu avses skall det företag som övertagit aktien eller andelen anses ha förvärvat den vid den tidpunkt och för den anskaffningskostnad som gällt för det företag som överlåtit aktien eller andelen. Om överlåtelsen sker till utländskt företag, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse från realisationsvinstbeskattningen. Bestämmelserna i detta stycke om beskattning av realisationsvinst tillämpas även i fråga om avdrag för realisationsförlust. Avdrag för realisationsförlust får dock inte i något fall göras på grund av avyttringar av aktier eller andelar till utländskt koncernföretag.

Utskiftar svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening en tillgång och skulle vid en försäljning av tillgången köpeskillingen ha varit skattepliktig i förvärvskällan, anses bolaget eller föreningen ha åtnjutit skattepliktig inkomst som om tillgången sålts till ett pris motsvarande tillgångens verkliga värde vid utskiftningen. Vad nu sagts gäller inte vid utskiftning i samband med sådan fusion som avses i första stycket.

Har aktiebolag eller ekonomisk förening mottagit utdelning i form av tillgång, för vilken det utdelande företaget vid avyttring skulle ha beräknat

vinst eller förlust enligt 35 och 36 §§ kommunalskattelagen, och är mottagande företag frikallat från skattskyldighet för utdelningen enligt 7 § 8 mom., skall skattepliktig realisationsvinst eller avdragsgill realisationsförlust vid avyttring av tillgången liksom värdeminskningsavdrag beräknas som om det utdelande företaget och det mottagande företaget utgjort en skattskyldig.

7 §

5 mom.[3] Ideella föreningar som uppfyller i fjärde stycket angivna villkor frikallas från skattskyldighet för all annan inkomst än inkomst av fastighet och rörelse. Sådana föreningar är också frikallade från skattskyldighet för inkomst av fastighet som tillhör föreningen och som har använts på sätt anges i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) och för sådan inkomst av fastighet och av rörelse som till huvudsaklig del härrör från verksamhet som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål eller av hävd utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete. Övriga inkomster av fastighet, utom inkomster som avses i 7 mom., och av rörelse utgör således i sin helhet skattepliktig inkomst för föreningen.

Inkomst som direkt härrör från föreningens ideella verksamhet, t. ex. hyror som en samlingslokalägande förening uppbär på grund av upplåtelse av lokaler för allmännyttigt ändamål, entréavgifter till idrotts- och kulturevenemang o. d., skall anses ha naturlig anknytning till föreningens ändamål. Detsamma gäller inkomst av verksamhet som utgör ett direkt led i det ideella arbetet, t. ex. om en naturskyddsförening säljer affischer, märken och böcker för att öka intresset för föreningens verksamhet eller om en handikappförening säljer varor avsedda för handikappade personer. Kravet på naturlig anknytning skall också anses uppfyllt om en förenings kommersiella verksamhet har karaktär av service till medlemmarna och andra som deltar i den ideella verksamheten. Detta får exempelvis anses vara fallet om en idrottsförening i mindre skala säljer förfriskningar eller idrottsartiklar i sina klubblokaler. Inkomst av verksamhet, som inte har annat samband med det ideella arbetet än att den skall finansiera detta, skall däremot anses sakna naturlig anknytning till en förenings allmännyttiga ändamål.

Till verksamhet som av hävd utnyttjas för att finansiera ideellt arbete räknas anordnande av bingo och andra lotterier, fester, basarer, försäljnings- och insamlingskampanjer samt sådan biografrörelse som bedrivs av nykterhetsförening eller förening med huvudsakligt ändamål att tillhandahålla allmänna samlingslokaler. Detsamma gäller verksamhet som består i att en förening upplåter reklamutrymme på klubbdräkter eller i föreningens samlingslokaler e. d.

En ideell förening är skattebefriad enligt första stycket om

a) föreningen har till huvudsakligt syfte att – utan begränsning till viss familjs, vissa familjers, föreningens medlemmars eller andra bestämda personers ekonomiska intressen – främja ändamål som anges i 6 mom. eller andra allmännyttiga ändamål, såsom religiösa, välgörande, sociala, politiska, konstnärliga, idrottsliga eller därmed jämförliga kulturella ändamål,

b) föreningen i sin verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande tillgodoser ändamål som anges under a,

c) föreningen inte vägrar någon inträde som medlem, om inte med

[3] Senaste lydelse 1987:1149.

hänsyn till arten eller omfattningen av föreningens verksamhet eller föreningens syfte eller annan orsak särskilda skäl motiverar det, samt

d) föreningen bedriver en verksamhet som skäligen svarar mot avkastningen av föreningens tillgångar.

Länsskattemyndigheten kan efter ansökan medge att förening, som avser att anskaffa fastighet eller annan anläggning avsedd för den ideella verksamheten, skall kunna anses hänförlig under detta moment utan hinder av att föreningen inte uppfyller under fjärde stycket d angivet villkor. Medgivande av detta slag får avse högst fem beskattningsår i följd och kan förenas med villkor om ställande av säkerhet e. d. för den inkomst- eller förmögenhetsskatt som enligt sjunde stycket kan komma att påföras föreningen på grund av taxering för det eller de beskattningsår medgivandet avser. Beslut i anledning av sådan ansökan får överklagas genom besvär hos riksskatteverket. Besvären skall ha kommit in till riksskatteverket inom en månad från det föreningen fick del av det överklagade beslutet. Beslut av riksskatteverket i fråga som avses här får inte överklagas.

Skattemyndigheten kan efter ansökan medge att förening, som avser att anskaffa fastighet eller annan anläggning avsedd för den ideella verksamheten, skall kunna anses hänförlig under detta moment utan hinder av att föreningen inte uppfyller under fjärde stycket d angivet villkor. Medgivande av detta slag får avse högst fem beskattningsår i följd och kan förenas med villkor om ställande av säkerhet e. d. för den inkomst- eller förmögenhetsskatt som enligt sjunde stycket kan komma att påföras föreningen på grund av taxering för det eller de beskattningsår medgivandet avser. Beslut i anledning av sådan ansökan får överklagas genom besvär hos riksskatteverket. Besvären skall ha kommit in till riksskatteverket inom en månad från det föreningen fick del av det överklagade beslutet. Beslut av riksskatteverket i fråga som avses här får inte överklagas.

Medgivande enligt föregående stycke får lämnas även då en förening avser att genomföra omfattande byggnads-, reparations- eller anläggningsarbeten på en fastighet som brukas av föreningen.

Har förening inte inom föreskriven tid genomfört den investering för vilken medgivande enligt femte eller sjätte stycket lämnats eller har föreningen underlåtit att iaktta annat i sådant beslut angivet villkor, skall föreningen taxeras för de beskattningsår som medgivandet avsett efter de regler som skulle ha gällt om något medgivande inte hade lämnats. I fråga om sådan taxering gäller bestämmelserna i *115 och 116* §§ taxeringslagen (*1956:623*) i tillämpliga delar.

Har förening inte inom föreskriven tid genomfört den investering för vilken medgivande enligt femte eller sjätte stycket lämnats eller har föreningen underlåtit att iaktta annat i sådant beslut angivet villkor, skall föreningen taxeras för de beskattningsår som medgivandet avsett efter de regler som skulle ha gällt om något medgivande inte hade lämnats. I fråga om sådan taxering gäller bestämmelserna i *4 kap. 19–22* §§ taxeringslagen (*1990:00*) i tillämpliga delar.

Det förhållandet, att en ekonomisk förening med stöd av 14 § lagen (1987:668) om införande av lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar fått bestå som registrerad förening, utgör inte hinder mot att föreningen vid tillämpning av denna lag behandlas såsom ideell förening.

Riksskatteverket får, om särskilda skäl föreligger, efter ansökan förklara att förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med förening som avses i första stycket. Sådant beslut får, när omständigheterna ger anledning till det, av riksskatteverket återkallas. Beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, får inte överklagas.

9 §

2 mom.[4] För fysisk person, som har varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, utgörs den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med statligt grundavdrag.

Har den skattskyldiges skatteförmåga varit väsentligen nedsatt under beskattningsåret av sådan anledning, som anges i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370), får — *efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller om särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, länsrättens prövning* — den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med statligt grundavdrag, med ytterligare avdrag enligt bestämmelserna i nämnda lagrum.

Har den skattskyldiges skatteförmåga varit väsentligen nedsatt under beskattningsåret av sådan anledning, som anges i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370), får den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med statligt grundavdrag, med ytterligare avdrag enligt bestämmelserna i nämnda lagrum.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör beskattningsbar inkomst.

För förening, som äger rätt till grundavdrag enligt 8 §, utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med statligt grundavdrag.

10 §

5 mom.[5] Underskott av jordbruksfastighet, annan fastighet som avses i 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller rörelse får — om den skattskyldige yrkar det — avräknas vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp vid en senare taxering, dock högst med belopp motsvarande den vid taxeringen fastställda inkomsten av samma förvärvskälla. Avräkning får ske senast vid den taxering som sker sjätte året efter det då taxering för underskottsåret har ägt rum. Av-

5 mom. Underskott av jordbruksfastighet, annan fastighet som avses i 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller rörelse får — om den skattskyldige yrkar det — avräknas vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp vid en senare taxering, dock högst med belopp motsvarande den vid taxeringen fastställda inkomsten av samma förvärvskäla. Avräkning får ske senast vid den taxering som sker sjätte året efter det då taxering för underskottsåret har ägt rum. Av-

[4] Senaste lydelse 1986:508.
[5] Senaste lydelse 1984:1087.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
räkningen får fördelas på två eller flera år. Avräkning får ske bara för underskott som har uppkommit under beskattningsår för vilket den skattskyldige enligt *22 § 1 mom. första stycket 3 eller 4 eller tredje stycket taxeringslagen (1956:623)* har varit skyldig att avlämna självdeklaration och även har fullgjort deklarationsskyldigheten under taxeringsåret. Den skattskyldige skall visa i vad mån rätt till avräkning föreligger.	räkningen får fördelas på två eller flera år. Avräkning får ske bara för underskott som har uppkommit under beskattningsår för vilket den skattskyldige enligt *2 kap. 4 § första stycket 1 eller 2 eller tredje stycket eller 8 § första stycket 3 lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* har varit skyldig att avlämna självdeklaration och även har fullgjort deklarationsskyldigheten under taxeringsåret. Den skattskyldige skall visa i vad mån rätt till avräkning föreligger.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

Lag om ändring i lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt[1]

dels att 11 § 3 mom., 13 § samt 15 § 1 och 2 mom. skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 13 § skall utgå.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974: 859
11 § 3 mom. 1953: 276
13 § 1957: 65
15 § 1 mom. 1979: 172.

Lag (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor[1]

dels att 11 och 12 §§ skall upphöra att gälla,

dels att i 3, 5, 6 och 10 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1980:866
3 § 1986:1290
5 § 1986:1290
6 § 1986:1290
10 § 1988:418
11 § 1986:1290
12 § 1980:866.

Lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan[1]

dels att i 2 och 4 §§ orden "lokal skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 5 § ordet "beskattningsnämnd" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
2 § 1967:633
4 § 1967:633
5 § 1967:633.

Lag om ändring i lagen (1951: 763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1951: 763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst[1]

dels att 6, 9 och 10 §§ skall upphöra att gälla,

dels att i 5 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 4, 7 och 8 §§ samt anvisningarna till 4 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[2]	
Skattskyldig, *som vill åtnjuta förmånen av* skatteberäkning enligt 1 §, *har att därom göra ansökan.* I fråga om sådan ansökan och beslut i anledning därav *skall vad* i taxeringslagen *(1956: 623) är föreskrivet om yrkanden och beslut rörande taxering tillämpas*, om *icke* annat följer av bestämmelserna i denna lag. (Se vidare anvisningarna.)	Skattskyldig *får ansöka om* skatteberäkning enligt 1 §. I fråga om sådan ansökan och beslut i anledning därav *gäller* bestämmelserna i *lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt* taxeringslagen *(1990: 00)*, om *inte* annat följer av denna lag. (Se vidare anvisningarna.)
7[3]	
Har skatteberäkning enligt 1 § skett, men ändras den beskattningsbara inkomst eller det underlag för tilläggsbelopp varpå skatten har beräknats *genom beslut av länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten, eller åsätts den skattskyldige genom sådant beslut eftertaxering till statlig inkomstskatt så att grunderna för skatteberäkningen eller förutsättningarna för rätten att komma i åtnjutande därav ändras*, skall *länsrätten vidta* den ändring av skatteberäkningen, *vartill förhållandena kan föranleda.*	*Ändras* den beskattningsbara inkomsten eller det underlag för tilläggsbelopp varpå skatten har beräknats skall *skattemyndigheten besluta om* den ändring av skatteberäkningen *som föranleds härav.*

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974: 860
5 § 1986: 1292
6 § 1979: 173
9 § 1983: 445
10 § 1974: 860.

[2] Senaste lydelse 1986: 1292.

[3] Senaste lydelse 1983: 445.

8 §[4]

Föreligger förutsättningar för skatteberäkning enligt 1 § först efter *meddelandet av sådant* beslut av *länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten, som i 7 § sägs,* eller har den beräknade ackumulerade inkomsten höjts genom sådant beslut, *äger* den skattskyldige *inkomma* med ansökan enligt 4 § inom ett år från det *ifrågavarande beslut* meddelades. *Detsamma gäller i fråga om beslut som meddelas av taxeringsnämnd eller av lokal skattemyndighet enligt 72 a eller 72 b § taxeringslagen (1956:623), om förutsättningar för skatteberäkning enligt 1 § föreligger först efter meddelandet av beslutet.*

Äger skattskyldig enligt 99 § taxeringslagen (1956:623) i särskild ordning anföra besvär hos länsrätt, får han tillika inom där angiven tid inkomma med ansökan enligt 4 §.

Har skatteberäkning enligt 1 § skett och visas att skatteberäkningen med hänsyn till sedermera framkomna omständigheter har grundats på oriktiga förutsättningar, *äger vederbörande länsskattemyndighet i särskild ordning anföra besvär rörande skatteberäkningen. Härvid tillämpas bestämmelserna i 103 § taxeringslagen (1956:623).* Ny skatteberäkning *i anledning av besvär som nu sagts får icke verkställas med mindre fråga därom prövats* inom fem år efter utgången av det kalenderår, under vilket den ansökan, som har föranlett skatteberäkningen enligt 1 §, *har inkommit till taxeringsnämnden eller länsrätten.* Har den skattskyldige avlidit, får *sådan* ny skatteberäkning *som här avses icke verkställas med mindre fråga därom har prövats inom två år* efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom har *blivit ingiven* för registrering.

Föreligger förutsättningar för skatteberäkning enligt 1 § först efter beslut av *skattemyndighet eller förvaltningsdomstol* eller har den beräknade ackumulerade inkomsten höjts genom sådant beslut, *får* den skattskyldige *komma in* med ansökan enligt 4 § inom ett år från det *att beslutet* meddelades, *om inte längre tid för ansökan följer av bestämmelserna i taxeringslagen (1990:00).*

Har skatteberäkning enligt 1 § skett och visas att skatteberäkningen med hänsyn till sedermera framkomna omständigheter har grundats på oriktiga förutsättningar, *får skattemyndigheten besluta om* ny skatteberäkning inom fem år efter utgången av det kalenderår, under vilket den ansökan, som har föranlett skatteberäkningen enligt 1 § *kom in till skattemyndigheten.* Har den skattskyldige avlidit, får *beslut om* ny skatteberäkning *inte meddelas* efter utgången av *det andra året efter* det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom *getts in* för registrering.

[4] Senaste lydelse 1986:1292.

Anvisningar
till 4 §[5]

Ansökan om skatteberäkning görs hos den *taxeringsnämnd*, som *har att åsätta den skattskyldige* taxering till statlig inkomstskatt för det taxeringsår, då inkomsten tas till beskattning. Ansökan bör göras i den skattskyldiges självdeklaration. *Skattskyldig som icke har kommit in med ansökningshandling före utgången av november månad under taxeringsåret får göra ansökan om skatteberäkning hos den länsrätt som har att upptaga besvär rörande den taxering som förut har sagts. Ansökningshandlingen skall, med undantag för fall som i 8 eller 9 § sägs, före utgången av året efter taxeringsåret ha kommit in till lokala skattemyndigheten i det fögderi där den skattskyldiges hemortskommun för det taxeringsår då inkomsten tas till beskattning är belägen. Den omständigheten att ansökningshandlingen har getts in till en annan taxeringsnämnd eller lokal skattemyndighet än nu har sagts eller till en länsskattemyndighet eller en länsrätt, utgör inte hinder för ärendets prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den taxeringsnämnd eller lokala skattemyndighet som skall ta emot ansökningen.*

Har ansökningshandlingen kommit in till taxeringsnämnd inom föreskriven tid men efter utgången av september månad under taxeringsåret får taxeringsnämnden, när ärendets särskilda beskaffenhet påkallar det, genom särskilt beslut överlämna ärendet till den lokala skattemyndigheten för prövning av länsrätten.

Ansökan om skatteberäkning görs hos den *skattemyndighet* som *skall besluta om* taxering till statlig inkomstskatt för det taxeringsår, då inkomsten tas till beskattning. Ansökan bör göras i den skattskyldiges självdeklaration.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i äldre bestämmelser sägs om länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 avse skattemyndighet.

[5] Senaste lydelse 1986: 1292.

Lag om ändring i lagen (1954:40) om särskild fartygsfond

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1954:40) om särskild fartygsfond[1]

dels att 10 och 11 §§ skall upphöra att gälla,

dels att i 2, 4 och 12 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1984:1075
2 § 1986:1308
4 § 1986:1308
10 § 1986:1308
11 § 1984:1075
12 § 1986:1308.

Lag om ändring i skogskontolagen (1954: 142)

Härigenom föreskrivs i fråga om skogskontolagen (1954: 142)[1]

dels att i 9 a § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 1 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

1 §[2]

Vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt kan fysisk person och dödsbo som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, på de villkor och i den omfattning som anges i denna lag, få uppskov med beskattning av intäkt av skogsbruk för medel som sätts in på ett särskilt bankkonto (skogskonto eller skogsskadekonto). Uppskov medges inte delägare i handelsbolag eller i dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas, för inkomst av bolagets eller dödsboets verksamhet.

Uppskov för insättning på skogsskadekonto medges endast om stormfällning, brand, insektsangrepp eller liknande händelse har medfört att mer än en tredjedel av förvärvskällans skog bör avverkas tidigare än vad som annars skulle ha varit fallet och om den skattskyldige med intyg från skogsvårdsstyrelsen i länet eller på annat sätt visar att den huvudsakliga delen av beskattningsårets skogsintäkter hänför sig till avverkning som nu har sagts.

Uppskov för insättning på skogsskadekonto medges inte om den skattskyldige för det beskattningsår och den förvärvskälla som uppskovet avser också yrkar uppskov för insättning på skogskonto.

Har uppskov för insättning på skogsskadekonto vägrats på grund av att de i andra stycket angivna villkoren inte varit uppfyllda får den skattskyldige, *när taxeringen har vunnit laga kraft, anföra besvär med* yrkande om uppskov för insättning på skogskonto *i särskild ordning. Besvären* skall ha *inkommit senast* sex månader *efter det att taxeringen har vunnit laga kraft.*

Har uppskov för insättning på skogsskadekonto vägrats på grund av att de i andra stycket angivna villkoren inte varit uppfyllda får den skattskyldige *framställa* yrkande om uppskov för insättning på skogskonto. *Sådan framställning* skall ha *kommit in till skattemyndigheten inom* sex månader *från det att beslut meddelades om att rätt till* uppskov för insättning på *skogsskadekonto inte föreligger, om inte längre tid följer av bestämmelserna i taxeringslagen (1990: 00).*

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank samt föreningsbank.

En skattskyldig får för ett visst beskattningsår och en viss förvärvskälla göra insättning på endast ett skogskonto eller skogsskadekonto. Har den skattskyldige i strid mot denna bestämmelse gjort insättning på skogskonto eller skogsskadekonto i mer än en bank medges uppskov endast för insättning på det först öppnade kontot.

[1] Lagen omtryckt 1982: 325.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1975: 263
9 a § 1988: 1520.
[2] Senaste lydelse 1984: 1070.

5 §[3]

Uppskov medges endast om de ifrågavarande medlen har betalats in till banken senast den dag som den skattskyldige enligt *34 § taxeringslagen (1956:623)* skall avlämna allmän självdeklaration.

Har den skattskyldige yrkat uppskov för insättning på skogskonto med stöd av bestämmelserna i 1 § fjärde stycket skall de medel, som betalats in på skogsskadekontot, anses inbetalade på skogskonto den dag då betalningen på skogsskadekontot gjordes. I fråga om medel på skogsskadekonto som inte tagits ut när yrkandet om uppskov för insättning på skogskontot kom in till *rätten*, gäller vad nu sagts dock endast om den skattskyldige fört över medlen på skogsskadekontot till skogskonto. Överföring som har skett senare än tio år efter ingången av det år då medlen enligt första stycket senast skall ha betalats in beaktas inte.

Uppskov medges endast om de ifrågavarande medlen har betalats in till banken senast den dag som den skattskyldige enligt *lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall avlämna allmän självdeklaration.

Har den skattskyldige yrkat uppskov för insättning på skogskonto med stöd av bestämmelserna i 1 § fjärde stycket skall de medel, som betalats in på skogsskadekontot, anses inbetalade på skogskonto den dag då betalningen på skogsskadekontot gjordes. I fråga om medel på skogsskadekonto som inte tagits ut när yrkandet om uppskov för insättning på skogskontot kom in till *skattemyndigheten*, gäller vad nu sagts dock endast om den skattskyldige fört över medlen på skogsskadekontot till skogskonto. Överföring som har skett senare än tio år efter ingången av det det år medlen enligt första stycket senast skall ha betalats in beaktas inte.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

[3] Senaste lydelse 1988:1520.

Lag om ändring i lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.[1]

dels att i 2 § orden "taxeringslagen (1956:623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990:00),

dels att i 6 § ordet "länsskattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1986:1309
2 § 1986:1309
6 § 1986:1309.

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1958:295) om sjömansskatt[1]
dels att i 23 § orden "lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",
dels att 10 § 1 mom. samt 19, 25 och 30 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §	
1 mom.[2] Det åligger sjöman, som är bosatt här i riket, att omedelbart efter mottagandet av *debetsedel å* preliminär A-skatt uppvisa densamma för redaren. Uppvisar sjömannen *icke* sådan *debetsedel*, åligger det redaren att från *lokal* skattemyndighet införskaffa *debetsedeln* eller erforderliga uppgifter om dess innehåll.	1 mom. Det åligger sjöman, som är bosatt här i riket, att omedelbart efter mottagandet av *skattsedel på* preliminär A-skatt uppvisa densamma för redaren. Uppvisar sjömannen *inte* sådan *skattsedel* åligger det redaren att från skattemyndighet införskaffa *skattsedeln* eller erforderliga uppgifter om dess innehåll.
Skatteavdrag skall verkställas med ledning av anteckningarna *å debetsedeln* för det löpande året angående den kolumn, som jämlikt uppbördslagen skall tillämpas vid avdrag för gäldande av preliminär A-skatt.	Skatteavdrag skall verkställas med ledning av anteckningarna *på skattsedeln* för det löpande året angående den kolumn, som jämlikt uppbördslagen skall tillämpas vid avdrag för gäldande av preliminär A-skatt.
Har sjöman *icke erhållit debetsedel*, som nu sagts, eller har redare *icke* kunnat införskaffa *debetsedeln* eller erforderliga uppgifter om dess innehåll, *må* skatteavdrag under januari och februari månader ske enligt den kolumn som senast tillämpats under nästföregående beskattningsår. Om det senare av *debetsedel* eller på annat sätt tillförlitligen framgår, att avdrag rätteligen bort ske enligt annan kolumn skall det åligga redaren att vid därnäst följande löneavräkning företaga erforderlig rättelse. Har skatteavdrag under januari och februari skett enligt kolumn 2 med ledning av *debetsedeln* för nästföregående beskattningsår, skall rättelse till kolumn 1 alltid företagas, om inte *debetsedel* uppvisas eller om det inte på annat sätt kan utrönas vilken kolumn som	Har sjöman *inte fått skattsedel*, som nu sagts, eller har redare *inte* kunnat införskaffa *skattsedeln* eller erforderliga uppgifter om dess innehåll, *får* skatteavdrag under januari och februari månader ske enligt den kolumn som senast tillämpats under nästföregående beskattningsår. Om det senare av *skattsedeln* eller på annat sätt tillförlitligen framgår, att avdrag rätteligen bort ske enligt annan kolumn skall det åligga redaren att vid därnäst följande löneavräkning företaga erforderlig rättelse. Har skatteavdrag under januari och februari skett enligt kolumn 2 med ledning av *skattsedeln* för nästföregående beskattningsår, skall rättelse till kolumn 1 alltid företagas, om inte *skattsedeln* uppvisas eller om det inte på annat sätt kan utrönas vilken kolumn som

[1] Lagen omtryckt 1970:993.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:777.
[2] Senaste lydelse 1984:347.

skall tillämpas. Rättelse skall ske senast vid löneavräkningen för april månad.

Sjöman *må jämväl* med intyg från *lokal* skattemyndighet eller beslut från sjömansskattenämnden eller på annat sätt som bestämts av sjömansskattenämnden visa enligt vilken kolumn i sjömansskattetabell avdrag skall ske. Besked om sålunda tillämplig kolumn skall av redaren iakttagas från och med den löneavräkning, som sker näst efter det att beskedet uppvisats för redaren.

skall tillämpas. Rättelse skall ske senast vid löneavräkningen för april månad.

Sjöman *får också* med intyg från skattemyndighet eller beslut från sjömansskattenämnden eller på annat sätt som bestämts av sjömansskattenämnden visa enligt vilken kolumn i sjömansskattetabell avdrag skall ske. Besked om sålunda tillämplig kolumn skall av redaren iakttagas från och med den löneavräkning, som sker näst efter det att beskedet uppvisats för redaren.

19 §[3]

Redare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, skall *hava* sin bokföring så ordnad, att därav framgår sjömans namn, födelsetid och mantalsskrivningsadress, lönebelopp och skatteavdrags belopp samt, *därest* sjömannen uppvisat *debetsedel å* preliminär skatt, numret *å* denna *debetsedel.*

Jämväl annan redare än i första stycket sägs, som *har att verkställa* avdrag för sjömansskatt, är skyldig att i *enahanda* omfattning föra anteckningar *i hänseenden som nyss sagts.*

Efter anmaning av riksskatteverket, *länsskattemyndighet* eller *lokal* skattemyndighet åligger det sådan redare, som avses i första eller andra stycket, att meddela de upplysningar som *finnes erforderliga* för kontroll av skatteavdrag. Redare skall *tillika* efter anmaning förete alla handlingar som *finnes erforderliga* för sådan kontroll, såsom kontrakt, kontoutdrag, *räkning* eller *kvitto.*

För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos redare som avses i första eller andra stycket. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket, *länsskattemyndig-*

Redare, som enligt lag är skyldig *att* föra handelsböcker, skall *ha* sin bokföring så ordnad, att därav framgår sjömans namn, födelsetid och mantalsskrivningsadress, lönebelopp och skatteavdrags belopp samt, *om* sjömannen uppvisat *skattsedel på* preliminär skatt, numret *på* denna *skattsedel.*

Även annan redare än i första stycket sägs, som *skall göra* avdrag för sjömansskatt, är skyldig att föra anteckningar i *samma* omfattning.

Efter anmaning av riksskatteverket eller skattemyndighet åligger det sådan redare, som avses i första eller andra stycket, att meddela de upplysningar som *behövs* för kontroll av skatteavdrag. Redare skall *också* efter anmaning förete alla handlingar som behövs för sådan kontroll, såsom kontrakt, kontoutdrag, *räkningar* eller *kvitton.*

För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos redare som avses i första eller andra stycket. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket eller skattemyn-

[3] Senaste lydelse 1986: 1293.

het eller *lokal* skattemyndighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956:623*).

dighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen (*1990:00*).

25 §[4]

Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen (*1956:623*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i ansökningar om jämkning av sjömansskatt och andra handlingar som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen (*1990:00*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i ansökningar om jämkning av sjömansskatt och andra handlingar som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Uppgift om en sjömans beskattningsbara inkomst enligt denna lag, om den på inkomsten erlagda sjömansskatten samt om den tid inkomsten avser får lämnas ut till enskilda utan hinder av bestämmelserna om sekretess.

30 §[5]

Underlåter redare att hörsamma anmaning enligt 14 § 3 mom., 16 § eller 19 § tredje stycket första meningen, eller

underlåter redare, som är skyldig göra avdrag för sjömansskatt, att fullgöra sin skyldighet, eller gör han avdrag med för lågt belopp, eller

fullgör redare icke vad honom åligger enligt 11 §,

kan riksskatteverket och i fall som anges i 19 § tredje stycket första meningen, *länsskattemyndighet eller lokal* skattemyndighet förelägga den försumlige lämpligt vite. *Vite får ej bestämmas under 500 kronor.*

kan riksskatteverket och i fall som anges i 19 § tredje stycket första meningen skattemyndighet förelägga den försumlige lämpligt vite.

Om uttagande av förelagt vite förordnar länsrätten efter anmälan av riksskatteverket, länsskattemyndighet eller lokal skattemyndighet. Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen (*1956:623*) prövas fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lag*.

Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i *lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter eller* taxeringslagen (*1990:00*) prövas fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lagar*.

Bestämmelserna i 83 § andra, fjärde och *femte* styckena upp-

Bestämmelserna i 83 § andra och fjärde styckena uppbördslagen

[4] Senaste lydelse 1980:1089.
[5] Senaste lydelse 1986:1293.

bördslagen tillämpas också i fråga om vite som avses i denna paragraf.	*(1953:272)* tillämpas också i fråga om vite som avses i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1958: 575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.

Härigenom föreskrivs att 7 § 3 mom. lagen (1958: 575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §	
3 m o m.[2] Det åligger överstyrelsen för ekonomiskt försvar att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall överstyrelsen senast den 1 april under taxeringsåret tillställa *dels* den skattskyldige *dels ock länsskattemyndigheten för att överlämnas till den taxeringsnämnd, som har att taxera den skattskyldige till statlig inkomstskatt.*	3 m o m. Det åligger överstyrelsen för ekonomiskt försvar att utfärda intyg utvisande den lagermängd, som enligt vad i 1 mom. sägs skall anses utgöra skattskyldigs tvångslager, samt huruvida den skattskyldige fullgjort sin lagringsskyldighet. Sådant intyg skall överstyrelsen senast den 1 april under taxeringsåret tillställa den skattskyldige *och skattemyndigheten.*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1977: 940.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1977: 940.
[2] Senaste lydelse 1986: 1310.

Lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring[1]

dels att 1–3, 5, 6, 8 a och 10–12 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 13 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
För här i riket bosatt eller mantalsskriven försäkrad skall pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring bestämmas av *den lokala skattemyndighet, inom vars tjänstgöringsområde* den försäkrade taxerats till statlig inkomstskatt eller skulle *hava* taxerats till sådan skatt, *därest* han varit bosatt i riket eller *icke* haft att erlägga sjömansskatt.	För här i riket bosatt eller mantalsskriven försäkrad skall pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring bestämmas av *skattemyndigheten i det län* den försäkrade taxerats till statlig inkomstskatt eller skulle *ha* taxerats till sådan skatt, *om* han varit bosatt i riket eller *inte* haft att erlägga sjömansskatt.
Pensionsgrundande inkomst för sjöman, som *icke* är bosatt eller mantalsskriven i riket, skall bestämmas av *den lokala* skattemyndigheten i *Göteborg*.	Pensionsgrundande inkomst för sjöman, som *inte* är bosatt eller mantalsskriven i riket, skall bestämmas av skattemyndigheten i *Göteborgs och Bohus län*.
För annan försäkrad än som i första eller andra stycket sägs skall den pensionsgrundande inkomsten bestämmas av *den lokala* skattemyndigheten i *Stockholm*.	För annan försäkrad än som i första eller andra stycket sägs skall den pensionsgrundande inkomsten bestämmas av skattemyndigheten i *Stockholms län*.
2 §[2]	
Pensionsgrundande inkomst skall, i den mån den *utgöres* av annan inkomst än som avses i 3 §, bestämmas med ledning av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt eller, såvitt gäller försäkrad som avses i 1 § första stycket lagen (1958: 295) om sjömansskatt, med ledning av redares redovisning enligt 14 § nämnda lag. *Vid taxeringsändring, varom beslut har meddelats av annan än taxeringsnämnden,* eller *eftertaxering* skall	Pensionsgrundande inkomst skall, i den mån den *utgörs* av annan inkomst än som avses i 3 §, bestämmas med ledning av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt eller, såvitt gäller försäkrad som avses i 1 § första stycket lagen (1958: 295) om sjömansskatt, med ledning av redares redovisning enligt 14 § nämnda lag. *Ändras ett taxeringsbeslut av förvaltningsdomstol* eller – *efter utgången av november taxeringsåret – av skatte-*

[1] Lagen omtryckt 1976: 1015.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1976: 1015.
[2] Senaste lydelse 1984: 672.

verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst ändras endast om *taxeringsändringen eller eftertaxeringen* föranleder avvikelse från nämnda beräkning med minst 1 000 kronor.

myndighet, skall verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst ändras endast om *ändringsbeslutet* föranleder avvikelse från nämnda beräkning med minst 1 000 kronor.

3 §[3]

Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade inte är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särkild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som avses i *37 § 4 mom. första stycket taxeringslagen (1956:623).* I uppgiften skall anges den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress *ävensom* beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften anges, *huruvida* den försäkrade *åtnjutit* skattepliktiga naturaförmåner. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade inte är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som avses i *3 kap. 58 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter.* I uppgiften skall anges den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress *samt* beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften anges, *om* den försäkrade *fått* skattepliktiga naturaförmåner. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Med arbetsgivare förstås vid tillämpningen av denna lag även den som utgivit bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Inkomst av anställning, som avses i 11 kap. 2 § första stycket o) lagen om allmän försäkring, skall bestämmas med ledning av uppgift om det värde som den försäkrade tillgodoförts som följd av bidraget. Sådan uppgift skall av arbetsgivaren lämnas

1. för en försäkrad, som inte är skattskyldig här i riket, i särskild uppgift enligt första stycket,
2. för en försäkrad, som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt, i redares redovisning enligt 14 § samma lag,

3. för annan försäkrad, i kontrolluppgift enligt *37 § 1 mom. taxeringslagen.*

3. för annan försäkrad, i kontrolluppgift enligt *3 kap. 4 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.*

5 §

Efter *anmaning* av riksförsäkringsverket eller *lokal* skattemyndighet åligger det försäkrad och hans arbetsgivare att i den omfatt-

Efter *föreläggande* av riksförsäkringsverket eller skattemyndighet åligger det försäkrad och hans arbetsgivare att i den omfattning och

[3] Senaste lydelse 1987:1311.

ning och inom den tid, som i *anmaningen angivits*, meddela de upplysningar, som *finnas erforderliga* för beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade.

inom den tid, som *angetts* i *föreläggandet*, meddela de upplysningar, som *behövs* för beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade.

6 §[4]

Den lokala skattemyndigheten skall se till att *utredning görs och att den* försäkrade *bereds* tillfälle att yttra sig *när det behövs för myndighetens beslut.*

Skattemyndigheten skall se till att *ärendena blir tillräckligt utredda. Den* försäkrade *skall ges* tillfälle att yttra sig *innan hans ärende avgörs, om det inte är onödigt.*

I fråga om den försäkrades rätt att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom själv och få tillfälle att yttra sig över dem gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986: 223).

8 a §[5]

Den lokala skattemyndigheten skall ompröva sitt beslut *när* den försäkrade begär det eller skäl *annars föreligger. Därvid gäller bestämmelserna i 6 §. Underrättelse om det nya beslutet skall sändas till den försäkrade med angivande av skälen för beslutet och möjligheten till omprövning. Sådana beslut får dock inte meddelas efter utgången av november månad under taxeringsåret. Ett beslut får inte omprövas om den försäkrade har anfört besvär över det och särskilda skäl för prövning inte föreligger.*

Skattemyndigheten skall ompröva sitt beslut *om* den försäkrade begär det eller *om det finns andra* skäl.

Vill den försäkrade begära omprövning av ett beslut, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Om den försäkrade gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i andra stycket fått kännedom om ett beslut som är till hans nackdel eller skattsedel eller annan handling med uppgift om den pensionsgrundande inkomstens storlek, får han ändå be-

[4] Senaste lydelse 1984: 865.
[5] Senaste lydelse 1984: 865.

gära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Omprövar skattemyndigheten självmant ett beslut, får omprövningsbeslut som är till den försäkrades fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den försäkrade får inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret om inte förutsättningar för ändring enligt 7 § föreligger.

10 §[6]

Handlingar, som har upprättats för beräkning av pensionsgrundande inkomst eller som har avlämnats eller tillhandahållits enligt någon bestämmelse i denna lag, får inte tillhandahållas annan tjänsteman än den som för sin befattning bör få del av dessa. Ledamöter i *taxeringsnämnden* eller länsrätten får ta del av handlingar som nyss har sagts.

Handlingar, som har upprättats för beräkning av pensionsgrundande inkomst eller som har avlämnats eller tillhandahållits enligt någon bestämmelse i denna lag, får inte tillhandahållas annan tjänsteman än den som för sin befattning bör få del av dessa. Ledamöter i *skattenämnden* eller länsrätten får ta del av handlingar som nyss har sagts.

Den som får ta del av sådana handlingar, som avses i första stycket, får också ta del av självdeklarationer och andra uppgifter eller handlingar som har avlämnats till ledning vid årlig taxering, handlingar som har upprättats vid taxeringskontroll enligt taxeringslagen (*1956:623*), samt handlingar som har avlämnats till ledning för uppbörd av skatt, om han behöver det för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

Den som får ta del av sådana handlingar, som avses i första stycket, får också ta del av självdeklarationer och andra uppgifter eller handlingar som har avlämnats till ledning vid årlig taxering, handlingar som har upprättats vid taxeringskontroll enligt taxeringslagen (*1990:00*), samt handlingar som har avlämnats till ledning för uppbörd av skatt, om han behöver det för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

11 §[7]

Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos länsrätten *genom besvär.*

Skattemyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas hos länsrätten *av den försäkrade och riksförsäkringsverket.*

Överklagande av den försäkrade skall vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Om beslutet har

[6] Senaste lydelse 1986:1311.
[7] Senaste lydelse 1984:865.

meddelats efter den 30 juni femte året efter det taxeringsår som beslutet avser och den försäkrade har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag då den försäkrade fick del av beslutet.

Den lokala skattemyndighetens, länsrättens och kammarrättens beslut får överklagas även av riksförsäkringsverket. Verket får även begära ändring enligt 8 a §. Verket får överklaga också till förmån för en enskild part. *I ett mål, där en enskild part överklagar ett beslut hos länsrätt eller kammarrätt, bestämmer verket om verket skall vara part i målet. Om verket har beslutat att inte vara part får rätten ändå förelägga verket att svara i målet, om det föreligger skäl till det. Om en enskild part klagar till kammarrätten och verket har varit part i länsrätten, är verket alltid motpart i kammarrätten.*

Riksförsäkringsverket får överklaga ett avgörande av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte har varit part där. Om en enskild part klagar över kammarrättens avgörande, är verket alltid motpart i regeringsrätten.

Besvärshandlingen skall, om inte annat följer av femte stycket, ha kommit in inom två månader från den dag då klaganden fick del av det överklagade beslutet eller, om besvären har anförts av riksförsäkringsverket, inom två månader från den dag då beslutet meddelades

Besvär av den försäkrade över den lokala skattemyndighetens beslut beträffande beräkning av pensionsgrundande inkomst som meddelats under taxeringsåret skall ha inkommit före utgången av februari månad året efter taxeringsåret. Inkommer den försäkrades besvär efter denna tid men före utgången av juni månad året efter taxeringsåret, får länsrätten pröva besvären om riksförsäkringsverket helt eller delvis

Överklagande av riksförsäkringsverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 8 a § tredje stycket gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag då det överklagade beslutet meddelades. Verket får även begära ändring enligt 8 a §. Verket får överklaga också till förmån för en enskild part.

Bestämmelserna i 6 kap. 5 – 7 §§ taxeringslagen (1990: 00) gäller när en försäkrad överklagat skattemyndighetens beslut.

tillstyrker besvären i sak. Besvär av riksförsäkringsverket skall ha inkommit före utgången av juni månad året efter taxeringsåret. Har den försäkrade inte under taxeringsåret fått sådan underrättelse som föreskrivs i 8 § första stycket eller 8 a §, får han överklaga beslutet hos länsrätten intill utgången av året efter taxeringsåret. Har den försäkrade inte under taxeringsåret fått en skattsedel på slutlig skatt eller särskild underrättelse enligt 8 § andra stycket får han anföra besvär inom ett år efter det han fått en sådan skattsedel eller underrättelse.

Den lokala skattemyndighetens, länsrättens och kammarrättens beslut skall gälla även om beslutet har överklagats.

12 §

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna lag, meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

I ett mål, där en enskild part överklagar ett beslut hos länsrätt eller kammarrätt, bestämmer riksförsäkringsverket om verket skall vara part i målet. Om verket har beslutat att inte vara part får rätten ändå förelägga verket att svara i målet, om lägga verket att svara i målet, om det finns skäl till det. Om en enskild part klagar till kammarrätten och verket har varit part i länsrätten, är verket alltid motpart i kammarrätten.

Riksförsäkringsverket får överklaga ett avgörande av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte har varit part där. Om en enskild part klagar över kammarrättens avgörande är verket alltid motpart i regeringsrätten.

13 §

Skattemyndighetens, länsrättens och kammarrättens beslut skall gälla även om beslutet har överklagats.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för år 1990. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende beräkning av pensionsgrundande inkomst för tidigare år. Vad som i äldre bestämmelser sägs om lokal skattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 avse skattemyndighet.

Lag om ändring i lagen (1960: 63) om förlustavdrag

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 5 och 11 §§ lagen (1960: 63) om förlustavdrag[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Skattskyldig *må*, i enlighet med vad i denna lag sägs, vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt *åtnjuta* avdrag för förlust, *hänförlig* till tidigare beskattningsår.	Skattskyldig *får*, i enlighet med vad i denna lag sägs, vid taxering till statlig och kommunal inkomstskatt avdrag för förlust, *som hänför sig* till tidigare beskattningsår.
2 §[3]	
Med förlust, som enligt vad i 1 § sägs må genom förlustavdrag utnyttjas för förlustutjämning, förstås det belopp, varmed summan av skattskyldigs underskott i förvärvskälla och övriga allmänna avdrag visst beskattningsår (förluståret) överstigit sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor samma år. I nämnda summa inräknas ej underskottsbelopp som enligt 46 § 1 mom. tredje stycket kommunalskattelagen (1928: 370) får avräknas endast från inkomst av rederi-, luftfarts- eller varvsrörelse.	
Till förlustavdrag berättigar endast sådan förlust som hänför sig till beskattningsår, för vilket den skattskyldige enligt *22 § 1 mom.* första stycket 1 *taxeringslagen (1956: 623)* har varit skyldig att avlämna självdeklaration, eller under vilket den skattskyldiges bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor uppgått till sådant belopp att han enligt bestämmelserna *vid 2, 3 eller 4* nämnda *stycke* har varit skyldig att avlämna självdeklaration. Vid bedömande av fråga om rätt till förlustavdrag föreligger skall beträffande äkta makar och dödsbo också iakttas vad som föreskrivs i tredje och *sjätte styckena* i nämnda *moment*. För rätt till förlustavdrag krävs också att deklarationsskyldigheten för förluståret har fullgjorts under vederbörligt taxeringsår.	Till förlustavdrag berättigar endast sådan förlust som hänför sig till beskattningsår, för vilket den skattskyldige enligt *2 kap. 8 §* första stycket 1 *lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* har varit skyldig att avlämna självdeklaration, eller under vilket den skattskyldiges bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor uppgått till sådant belopp att han enligt bestämmelserna *i 2 kap. 4 § första stycket 1 eller 2 eller 8 § första stycket 2 eller 3* nämnda *lag* har varit skyldig att avlämna självdeklaration. Vid bedömande av fråga om rätt till förlustavdrag föreligger skall beträffande äkta makar och dödsbo också iakttas vad som föreskrivs i *2 kap. 4 §* tredje *stycket* och *7 §* i nämnda *lag*. För rätt till förlustavdrag krävs också att deklarationsskyldigheten för förluståret har fullgjorts under vederbörligt taxeringsår.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1983: 987.
[2] Senaste lydelse 1978: 53.
[3] Senaste lydelse 1986: 1115.

Rätten till förlustavdrag bortfaller, om förlusten för förluståret inte uppgår till 1 000 kronor.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §[4]

Skattskyldig, som önskar få förlustavdrag, skall framställa yrkande om detta. Om tid och sätt för *framställande av* sådant yrkande gäller vad i taxeringslagen *(1956:623)* i allmänhet föreskrivs om yrkanden beträffande *skattskyldigs* taxering.

Skattskyldig, som önskar få förlustavdrag, skall framställa yrkande om detta. Om tid och sätt för *att framställa* sådant yrkande gäller vad i *lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt i* taxeringslagen *(1990:00)* i allmänhet föreskrivs om yrkanden beträffande taxering.

Det åligger den skattskyldige att lämna erforderliga upplysningar om förutsättningarna för förlustavdraget. Uppgifterna skall lämnas på särskild blankett enligt formulär som riksskatteverket fastställer.

11 §[5]

Ändras *genom dom taxeringen till statlig eller kommunal inkomstskatt* på sådant sätt att rätten till förlustavdrag eller beräkningen av avdragets storlek påverkas, får *annan taxering, vid vilken* förlustavdraget utnyttjats eller hade kunnat utnyttjas, *överklagas även om denna taxering vunnit laga kraft. I besvären får endast sådana ändringar yrkas som föranleds av domen. Rätt att överklaga har skattskyldig, länsskattemyndighet och, i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen.*

Besvären skall anföras av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av länsskattemyndighet inom åtta månader från den dag då domen meddelades.

Besvären får inte avgöras förrän den taxering som domen avser slutligt avgjorts.

I *fråga om besvär, som här avses, skall 103 och 104 §§* taxeringslagen *(1965:623)* tillämpas. *Även* i övrigt skall, där inte annat framgår av denna lag, *taxeringslagens föreskrifter* tillämpas.

Ändras *ett taxeringsbeslut* på sådant sätt att rätten till förlustavdrag eller beräkningen av avdragets storlek påverkas får *den skattskyldige yrka att beslut avseende annat taxeringsår då* förlustavdraget utnyttjats eller hade kunnat utnyttjas, *ändras i motsvarande mån. Yrkande om ändring skall framställas inom sex månader från den dag beslutet meddelades om inte längre tid följer av bestämmelserna i 4 kap. taxeringslagen (1990:00).*

I övrigt skall, där inte annat framgår av denna lag, *föreskrifterna i* taxeringslagen *och lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* tillämpas.

[4] Senaste lydelse 1983:987.
[5] Senaste lydelse 1986:1314.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser skall fortfarande gälla i fråga om förlust som hänför sig till 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i äldre bestämmelser sägs om länsskattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 avse skattemyndighet.

Lag om ändring i lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1962: 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension[1] att i 15 och 16 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1976: 1014.
Senaste lydelse av
15 § 1986: 1312
16 § 1986: 1313.

Lag om ändring i lagen (1963: 587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1963: 587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.[1]

dels att 3 § skall upphöra att gälla,

dels att 4 och 5 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[2]	
Om handläggning av framställning som avses i denna lag och om *fullföljd* av *talan mot* beslut rörande tillämpning av lagen *skall* i tillämpliga delar *gälla vad* i *taxeringslagen (1956: 623) är stadgat rörande handläggning av besvär över taxeringsnämnds beslut och om fullföljd av talan mot länsrätts beslut rörande taxering.*	*I fråga om* framställning som avses i denna lag och om *överklagande* av beslut rörande tillämpning av lagen *gäller bestämmelserna* i *taxeringslagen (1990: 00)* i tillämpliga delar.
5 §[3]	
Berör beslut enligt 3 § första stycket åsatt taxering, skall *av beslutet betingad* ändring *i* taxeringen *vidtagas. Ändringen ankommer på den länsrätt som har att taga befattning med taxeringen eller, om besvär rörande taxeringen är föremål för prövning i högre instans, på denna.*	Berör beslut enligt 3 § första stycket åsatt taxering skall *skattemyndigheten besluta om den* ändring *av* taxeringen *som föranleds härav.*
Underrättelse angående beslut enligt 3 § första stycket skall i förekommande fall tillställas den myndighet som har att vidtaga ändringen i taxeringen samt länsskattemyndigheten i det län där bolagets styrelse har sitt säte för att tillställas den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering av bolaget.	

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i äldre bestämmelser sägs om lokal skattemyndighet och länsskattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 gälla skattemyndighet.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1986: 1294 3 § 1986: 1294.
[2] Senaste lydelse 1986: 1294.
[3] Senaste lydelse 1986: 1294.

Lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.[1]

dels att i 1, 3, 5 och 6 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 4 och 4 a §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[2]	
Kommun är berättigad att under visst år av staten uppbära kommunalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen enligt *taxeringsnämndens* beslut vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret.	Kommun är berättigad att under visst år av staten uppbära kommunalskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i kommunen enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:00)* vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret.
Har enligt 4 kap. 4 § kommunallagen (1977:179) annan skattesats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering som har bestämts i samband med att budgeten fastställdes.	
Kommunen är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt *taxeringsnämnds* beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas	Kommunen är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt *skattemyndighets* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen* rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i kommunens fordran hos staten vid ingången av året näst efter det år, då be-

[1] Lagen omtryckt 1973:437.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1977:191
1 § 1988:493
3 § 1986:1315
5 § 1986:1315
6 § 1986:1315.

[2] Senaste lydelse 1987:564.

mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Är antalet hos *länsskattemyndigheten* registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare, skall förskott, beräknat enligt tredje stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan de angivna tidpunkterna. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos staten och avräknas enligt tredje stycket. *Länsskattemyndigheten* skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande beräknade antalet skattekronor och skatteören, som skall ligga till grund för ökningen av förskottet.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos staten enligt denna paragraf, fördelas med en tolftedel på varje kalendermånad. Vad som återstår, sedan avräkning har skett enligt 52 § uppbördslagen (1953:272), 16 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension, 9 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 8 § lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift och 4 § lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift, skall *länsskattemyndigheten* utanordna till kommunen den 20 i månaden. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får *länsskattemyndigheten* dock förordna att utbetalningen skall slutet fattades. Förskottet avräknas mot den kommunalskatt, som kommunen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det år, då förskottet utanordnas enligt bestämmelserna i femte stycket.

Är antalet hos *skattemyndigheten* registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare, skall förskott, beräknat enligt tredje stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan de angivna tidpunkterna. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos staten och avräknas enligt tredje stycket. *Skattemyndigheten* skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande beräknade antalet skattekronor och skatteören, som skall ligga till grund för ökningen av förskottet.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos staten enligt denna paragraf, fördelas med en tolftedel på varje kalendermånad. Vad som återstår, sedan avräkning har skett enligt 52 § uppbördslagen (1953:272), 16 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension, 9 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare, 8 § lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift och 4 § lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift, skall *skattemyndigheten* utanordna till kommunen den 20 i månaden. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får *skattemyndigheten* dock förordna att utbetalningen skall grun-

grundas på ett annat belopp. Om något av dc belopp som utbetalningen i månaderna januari och februari grundats på inte motsvarar en tolftedel av kommunens fordran, skall den jämkning som föranleds av detta skc i fråga om utbetalningen i mars månad.

das på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari och februari grundats på inte motsvarar en tolftedel av kommunens fordran, skall den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i mars månad.

Vad som har sagts om kommunalskatt tillämpas på motsvarande sätt i fråga om landstingsskatt.

4 a §[3]

Församling är berättigad att under visst år av staten uppbära församlingsskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i församlingen enligt *taxeringsnämndens* beslut vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som inte tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen annars skulle ha varit berättigad att uppbära av staten, nedsättas i motsvarande mån.

Församling är berättigad att under visst år av staten uppbära församlingsskatt med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av antalet skattekronor och skatteören i församlingen enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:00)* vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den skattesats som har bestämts för året före taxeringsåret. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som inte tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen, skall belopp, som församlingen annars skulle ha varit berättigad att uppbära av staten, nedsättas i motsvarande mån.

Har enligt 10 kap. 4 § församlingslagen (1988:180) annan skattesats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering som har bestämts i samband med att budgeten fastställdes.

Församling är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt *taxeringsnämndens* beslut rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i församlingens fordran hos staten vid ingången av året efter det år, då beslutet fattades. Förskottet avräknas

Församling är berättigad att under visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den skattesats som har beslutats för året och det antal skattekronor och skatteören, som enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen* rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de skattskyldiga. Det nu nämnda beloppet ingår i församlingens fordran hos staten vid ingången av året efter det år, då be-

[3] Senaste lydelse 1988:190.

mot den församlingsskatt, som församlingen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos staten enligt denna paragraf skall *länsskattemyndigheten* under samma år utanordna till församlingen med en tolftedel den 18 i varje kalendermånad. Är församlingens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får *länsskattemyndigheten* dock förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolftedel av församlingens fordran, skall den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

slutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos staten enligt denna paragraf skall *skattemyndigheten* under samma år utanordna till församlingen med en tolftedel den 18 i varje kalendermånad. Är församlingens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får *skattemyndigheten* dock förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolftedel av församlingens fordran, skall den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

Vad som har sagts om församling tillämpas på motsvarande sätt i fråga om kyrklig samfällighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Bestämmelserna i 4 § första och tredje styckena samt 4 a § första och tredje styckena tillämpas från och med den 1 januari 1992.

Lag om ändring i lagen (1967:96) om särskild nyanskaffningsfond

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967:96) om särskild nyanskaffningsfond[1]

dels att 8 § skall upphöra att gälla,

dels att i 10 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1984:1074
8 § 1986:1316
10 § 1986:1316.

Lag om ändring i folkbokföringslagen (1967: 198)

Härigenom föreskrivs i fråga om folkbokföringslagen (1967: 198)[1]

dels att i 3, 40 och 57 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 42, 44 och 46 §§ orden "lokal skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 43 och 45 §§ orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 1 och 41 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Folkbokföring sker	
dels fortlöpande hos pastorsämbetet i kyrkoböcker och andra register för varje församling av svenska kyrkan (kyrkobokföring),	
dels årligen hos *lokal* skattemyndighet i mantalslängder församlingsvis för varje kommun (mantalsskrivning).	dels årligen hos skattemyndighet i mantalslängder församlingsvis för varje kommun (mantalsskrivning).
Regeringen kan förordna, att kyrkobokföringen i Stockholm och Göteborg skall ske hos *den lokala* skattemyndigheten.	Regeringen kan förordna, att kyrkobokföringen i Stockholm och Göteborg skall ske hos skattemyndigheten.
41 §[3]	
Ansökan om mantalsskrivning med avvikelse från vad som upptagits i stomme till mantalslängd får göras av enskild person i fråga om hans mantalsskrivning och av kommun i fråga som rör kommunen samt av det allmänna ombudet.	
Ansökan göres senast den 5 februari mantalsåret hos den *lokala* skattemyndighet som skall vidtaga den yrkade åtgärden. Ansökan bör vara skriftlig men får göras muntligen vid inställelse hos *den lokala* skattemyndigheten.	Ansökan göres senast den 5 februari mantalsåret hos den skattemyndighet som skall vidtaga den yrkade åtgärden. Ansökan bör vara skriftlig men får göras muntligen vid inställelse hos skattemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1985: 1121
3 § 1986: 1317
40 § 986: 1317
44 § 1979: 180
45 § 1985: 1121
46 § 1985: 1121
57 § 1986: 1317.
[2] Senaste lydelse 1985: 1121.
[3] Senaste lydelse 1985: 1121.

Lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.

Härigenom föreskrivs att i 33 § lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.[1] ordet "länsskattemyndighetens" skall bytas ut mot "skattemyndighetens".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 33 § 1986: 1297.

Lag om ändring i lagen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet[1]

dels att i 3, 4 och 11 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 10 § skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1976: 345
3 § 1986: 1318
4 § 1986: 1318
10 § 1986: 1318
11 § 1986: 1318.

Lag om ändring i lagen (1969: 738) om rätt att vid inkomsttaxering erhålla avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond, m. m.

Härigenom föreskrivs att i 3 § lagen (1969: 738) om rätt att vid inkomsttaxering erhålla avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond, m. m.[1] ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 3 § 1986: 1319.

Lag om ändring i kupongskattelagen (1970: 624)

Härigenom föreskrivs i fråga om kupongskattelagen (1970: 624)[1]

dels att 25 § skall upphöra att gälla,

dels att i 24 § orden "taxeringslagen (1956: 623)" skall bytas ut mot orden "taxeringslagen (1990: 00)",

dels att i 21, 22 och 29 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 14, 17 och 23 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
14 §	
När uppgift om aktieutdelning enligt *43 § 1 mom. taxeringslagen (1956: 623)* avges, skall uppgiftslämnaren på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär besvara frågor till ledning för bedömande om den utdelningsberättigade är skattskyldig. Är ej svaren sådana att därav uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skattskyldig för utdelningen, skall kupongskatt för utdelningen innehållas vid utbetalningen. Den som utbetalar utdelningen skall teckna erkännande att kupongskatten innehållits och tillställa uppgiftslämnaren erkännandet.	När uppgift om aktieutdelning enligt *3 kap. 28 § lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* avges, skall uppgiftslämnaren på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär besvara frågor till ledning för bedömande om den utdelningsberättigade är skattskyldig. Är ej svaren sådana att därav uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skattskyldig för utdelningen, skall kupongskatt för utdelningen innehållas vid utbetalningen. Den som utbetalar utdelningen skall teckna erkännande att kupongskatten innehållits och tillställa uppgiftslämnaren erkännandet.

Riksskatteverket får medge den, som är skyldig att innehålla kupongskatt och som förutsättes kunna bedöma om skattskyldighet enligt 4 § föreligger, att i det fall skattskyldighet uppenbarligen icke föreligger utbetala utdelning utan att kupongskatt innehålles, även om svaren på frågorna skulle ge anledning till sådant innehållande.

Vid utbetalning av utdelning i utlandet skall kupongskatt alltid innehållas.

17 §[2]	
Blanketter med uppgift om utdelning, som lämnas enligt 15 §, skall vara ordnade enligt *37 § 4 mom. andra* stycket *taxeringslagen (1956: 623)*. Blanketter, vid vilkas	Blanketter med uppgift om utdelning, som lämnas enligt 15 §, skall vara ordnade enligt *3 kap. 58 § tredje* stycket *lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter*.

[1] Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974: 996
21 § 1986: 1320
22 § 1986: 1320
25 § 1986: 1320
29 § 1986: 1320.

[2] Senaste lydelse 1986: 1320.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
avgivande kupongskatt innehållits, skall dock vara skilda från övriga blanketter, och sammanlagda beloppet av den utdelning uppgifterna i dessa blanketter avser skall anges särskilt.	Blanketter, vid vilkas avgivande kupongskatt innehållits, skall dock vara skilda från övriga blanketter, och sammanlagda beloppet av den utdelning uppgifterna i dessa blanketter avser skall anges särskilt.
Senast den 31 januari varje år skall de blanketter som nämns i första stycket och som gäller det årets taxering av riksskatteverket tillställas *länsskattemyndigheten* i det län, där den som avses med uppgiften enligt kommunalskattelagen (1928:370) har sin hemortskommun.	Senast den 31 januari varje år skall de blanketter som nämns i första stycket och som gäller det årets taxering av riksskatteverket tillställas *skattemyndigheten* i det län, där den som avses med uppgiften enligt kommunalskattelagen (1928:370) har sin hemortskommun.

23 §[3]

Försummar aktiebolag annan skyldighet enligt denna lag än skyldigheten att innehålla eller inbetala kupongskatt i föreskriven tid eller ordning, kan riksskatteverket förelägga bolaget att vid vite fullgöra förstnämnda skyldighet. Försuttet vite utdömes efter anmälan av riksskatteverket av länsrätten i det län där bolagets styrelse har sitt säte.

I fråga om vite enligt första stycket gäller i övrigt *123–125 §§* taxeringslagen *(1956:623) i tillämpliga delar.*	I fråga om vite enligt första stycket gäller i övrigt *6 kap. 2 § samt 7 kap. 1 och 2 §§* taxeringslagen *(1990:00).*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[3] Senaste lydelse 1979:182.

Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69)

Härigenom föreskrivs att 2 § skattebrottslagen (1971:69) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 §[1]

Den som till ledning för myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift uppsåtligen avger handling med oriktig uppgift och därigenom föranleder att skatt eller avgift påföres med för lågt belopp eller tillgodoräknas med för högt belopp dömes för *skattebedrägeri* till fängelse i högst två år.

Detsamma gäller den som med avsikt att skatt eller avgift skall påföras med för lågt belopp underlåter att avge deklaration eller därmed jämförlig handling och därigenom föranleder att för lågt belopp påföres honom eller den han företräder.

För skattebedrägeri skall också den dömas som med avsikt att skatt skall påföras med för lågt belopp överenskommer med sin arbetsgivare eller annan som är *uppgiftsskyldig* enligt *37 § taxeringslagen (1956:623)*, att denne skall underlåta att fullgöra sin uppgiftsskyldighet, och som därigenom föranleder att skatt på grundval av förenklad självdeklaration påförs honom med för lågt belopp.

Föreslagen lydelse

För skattebedrägeri skall också den dömas som med avsikt att skatt skall påföras med för lågt belopp överenskommer med sin arbetsgivare eller annan som är *skyldig att utan föreläggande lämna kontrolluppgift* enligt *3 kap. lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter*, att denne skall underlåta att fullgöra sin uppgiftsskyldighet, och som därigenom föranleder att skatt på grundval av förenklad självdeklaration påförs honom med för lågt belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse 1985:409.

Lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet[1]

dels att i 4 och 5 §§ ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 6 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §[2]	
Sedan tiden för yttrande enligt 5 § *utgått* fattar *länsskattemyndigheten* beslut i ärendet.	Sedan tiden för yttrande enligt 5 § *gått ut* fattar *skattemyndigheten* beslut i ärendet.
Mot beslut får *talan ej föras.*	*Beslutet* får *inte överklagas.*
Om beslutet underrättas sökanden samt den lokala skattemyndigheten.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
4 § 1986: 1321
5 § 1986: 1321.
[2] Senaste lydelse 1986: 1321.

Lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 och 20 §§ lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
18 §[2]	
Länsrätt är domför med en lagfaren domare ensam	
1. när åtgärd som avser endast måls beredande vidtages,	
2. vid sådant förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av annan länsrätt,	
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende,	
4. vid beslut om återkallelse tills vidare av ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort eller om vägran att tills vidare godkänna ett utländskt körkort, när det är uppenbart att ett sådant beslut bör meddelas eller när omhändertagande beslutas enligt 23 § körkortslagen (1977:477),	
5. vid beslut enligt luftfartslagen (1957:297) om försättande ur kraft av ett certifikat, elevtillstånd eller behörighetsbevis, när det är uppenbart att ett sådant beslut bör meddelas,	
6. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.	
Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsutten rätt, är länsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.	
Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande av	
1. mål om utdömande av vite,	
2. mål enligt bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om befrielse från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt taxeringslagen (*1956:623*),	2. mål enligt bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och *om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling enligt* taxeringslagen (*1990:00*), *lagen (1968:430) om mervärdeskatt, lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter samt* om befrielse från skyldighet att lämna kontrolluppgift enligt *lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter*,

[1] Lagen omtryckt 1981:1323.
[2] Senaste lydelse 1989:541.

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga och 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall samt mål om tillfälligt omhändertagande enligt 37 § smittskyddslagen (1988:1472),

4. mål enligt uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna med undantag av mål om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt och mål enligt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,

4. *mål om anstånd med att betala skatt eller socialavgifter enligt uppbörds- eller skatteförfattningarna och annat* mål enligt uppbörds- och folkbokföringsförfattningarna med undantag av mål om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt och mål enligt lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,

5. mål om uppdelning av taxeringsvärde enligt 20 kap. 15 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152),

6. mål som avser ändring av taxerad inkomst med högst 5000 kr.,

7. mål enligt skatte- och taxeringsförfattningarna i vilket beslutet överensstämmer med parternas samstämmiga mening,

8. mål om rättshjälp genom offentligt biträde i ett ärende hos en annan myndighet,

9. mål enligt körkortslagen (1977:477), om beslutet innebär att något körkortsingripande inte skall ske eller att varning meddelas eller om det är uppenbart att ett körkort, körkortstillstånd eller traktorkort skall återkallas eller att ett utländskt körkort inte skall godkännas,

10. mål enligt luftfartslagen, om beslutet innebär att varning meddelas eller om det är uppenbart att ett certifikat, elevtillstånd eller behörighetsbevis skall återkallas,

11. mål i vilket saken är uppenbar.

20 §[3]

Valbar till nämndeman i kammarrätt och länsrätt är svensk medborgare, som är kyrkobokförd i länet och som inte är underårig eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, länsstyrelse, *länsskattemyndighet* eller under länsstyrelse *eller länsskattemyndighet* lydande myndighet, lagfaren domare, åklagare, polisman eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, *skattemyndighet*, länsstyrelse eller under länsstyrelse lydande myndighet, lagfaren domare, åklagare, polisman eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman.

Nämndeman i länsrätt får inte samtidigt vara nämndeman i kammarrätt.

Den som har fyllt sextio år eller uppger något giltigt hinder är inte skyldig att ta emot uppdrag som nämndeman. Den som har avgått som nämndeman är inte skyldig att ta emot nytt uppdrag förrän efter tre år.

[3] Senaste lydelse 1988:1329.

Rätten prövar självmant den valdes behörighet.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

Lag om ändring i vallagen (1972:620)

Härigenom föreskrivs i fråga om vallagen (1972:620)[1]

dels att i 4 kap. 1, 3, 5 och 8 §§ samt 7 kap. 2 § orden "lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 4 kap. 2 och 11 §§ ordet "länsskattemyndighetens" skall bytas ut mot "skattemyndighetens".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1987:1334.
Senaste lydelse av
4 kap. 2 § 1988:1252
4 kap. 11 § 1988:1252
7 kap. 2 § 1988:161.

Lag om ändring i lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigeval

Härigenom föreskrivs att i 8 § lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigeval[1] ordet "länsskattemyndighetens" skall bytas ut mot "skattemyndighetens" och orden "lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1987: 1335.

Lag om ändring i datalagen (1973:289)

Härigenom föreskrivs att i 28 § datalagen (1973:289)[1] ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1982:446.
Senaste lydelse av 28 § 1986:1323.

Lag om ändring i bevissäkringslagen (1975: 1027) för skatte- och avgiftsprocessen

Härigenom föreskrivs att i 1 § bevissäkringslagen (1975: 1027) för skatte- och avgiftsprocessen[1] orden "taxeringslagen (1956: 623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990: 00)".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 1 § 1988: 333.

Lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385)

Härigenom föreskrivs att i 12 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385)[1] ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1982: 739.
Senaste lydelse av 12 kap. 8 § 1986: 1295.

Lag om ändring i bokföringslagen (1976: 125)

Härigenom föreskrivs att i 12, 22 och 23 §§ bokföringslagen (1976: 125)[1] ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
12 § 1987: 463
22 § 1986: 1298
23 § 1986: 1298.

Lag om ändring i kommunallagen (1977: 179)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunallagen (1977: 179)[1]

dels att i 6 kap. 3 § orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 6 kap. 5 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
6 kap. 3 § 1980: 85
6 kap. 5 § 1986: 1329.

Lag om ändring i lagen (1978:28) om försäkringsdomstolar

Härigenom föreskrivs att i 9 § lagen (1978:28) om försäkringsdomstolar[1] orden "lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 9 § 1988:1330.

Lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd

Härigenom föreskrivs att i 7 § lagen (1978: 401) om exportkreditstöd[1] ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 7 § 1986: 1328.

Lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter[1]

dels att i 3, 10, 17 och 18 §§ ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 20 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
20 §[2]	
Mål om betalningssäkring prövas av den länsrätt som är behörig i fråga om gäldenärens taxering till skatt enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt för det beskattningsår, då framställning om betalningssäkring görs. Finns inte behörig domstol enligt vad som nu sagts, prövas målet av länsrätten i det län, där verkställigheten kan äga rum.	
Behörig att föra det allmännas talan är *länsskattemyndigheten* i det län där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i *18 § tredje och fjärde styckena* taxeringslagen (*1956:623*) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.	Behörig att föra det allmännas talan är *skattemyndigheten* i det län där behörig länsrätt finns. Vad som föreskrivs i *6 kap. 15 och 16 §§* taxeringslagen (*1990:00*) gäller i tillämpliga delar i mål om betalningssäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
3 § 1989:1000
10 § 1989:1000
17 § 1989:1000
18 § 1989:1000.

[2] Senaste lydelse 1989:1000.

Lag om ändring i lagen (1978: 970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst[1]

dels att i 7 § ordet "taxeringsnämnden" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 7 och 8 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 9 och 12–14 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 §[2]	
Har skattskyldig, som *erhållit* uppskov enligt 7 § första stycket, inte inom föreskriven tid uppfyllt kraven på förvärv av ersättningsfastighet och – i förekommande fall – bosättning, skall realisationsvinsten *upptagas* till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering enligt taxeringslagen (*1956:623*) för det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinsten uppkom (efterbeskattning). Detsamma skall, såvida vederlaget för den avyttrade fastigheten överstiger vederlaget för ersättningsfastigheten, gälla i fråga om den del av realisationsvinsten som svarar mot det överskjutande beloppet.	Har skattskyldig, som *fått* uppskov enligt 7 § första stycket, inte inom föreskriven tid uppfyllt kraven på förvärv av ersättningsfastighet och – i förekommande fall – bosättning, skall realisationsvinsten *tas upp* till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering enligt taxeringslagen (*1990:00*) för det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinsten uppkom (efterbeskattning). Detsamma skall, såvida vederlaget för den avyttrade fastigheten överstiger vederlaget för ersättningsfastigheten, gälla i fråga om den del av realisationsvinsten som svarar mot det överskjutande beloppet.
Framställning om efterbeskattning skall *ha inkommit* inom sex månader från den dag då anmälan enligt 8 § första stycket kommit in till *länsskattemyndigheten. I intet fall* får *emellertid sådan framställning ha inkommit* senare än två år efter den dag då en ersättningsfastighet enligt 5 § senast skall förvärvas.	*Beslut* om efterbeskattning skall *fattas av skattemyndigheten* inom sex månader från den dag då anmälan enligt 8 § första stycket kommit in till *skattemyndigheten. Sådant beslut* får *dock aldrig fattas* senare än två år efter den dag då en ersättningsfastighet enligt 5 § senast skall förvärvas.
Har *framställning* om efterbeskattning inte *gjorts* skall garantiförbindelse, som avses i 7 §, återlämnas till den skattskyldige så snart tiden för *avlämnande av så-*	Har *beslut* om efterbeskattning inte *fattats* skall garantiförbindelse, som avses i 7 §, återlämnas till den skattskyldige så snart tiden för *att fatta sådant beslut* gått *ut. Skatte-*

[1] Senaste lydelse av
7 § 1986:1330
8 § 1986:1330.
[2] Senaste lydelse 1986:1330.

dan framställning gått *till ända. Länsskattemyndigheten* får, om skäl därtill föreligger, medge att förbindelsen återlämnas vid tidigare tidpunkt.

myndigheten får, om skäl därtill föreligger, medge att förbindelsen återlämnas vid tidigare tidpunkt.

12 §[3]

Uppskov *erhålles* endast om den skattskyldige framställer ett yrkande om detta hos *taxeringsnämnden eller, såvida besvär har anförts, hos länsrätten.* Yrkandet skall göras på blankett enligt ett formulär som riksskatteverket fastställer. Till självdeklarationen skall fogas två exemplar av blanketten.

Uppskov *fås* endast om den skattskyldige framställer ett yrkande om detta hos *skattemyndigheten.* Yrkandet skall göras på blankett enligt ett formulär som riksskatteverket fastställer. Till självdeklarationen skall fogas två exemplar av blanketten.

13 §[4]

Taxeringsnämnd skall, sedan den skattskyldiges taxering prövats, till länsskattemyndigheten överlämna ett exemplar av den i 12 § angivna blanketten samt – i förekommande fall – garantiförbindelse enligt 7 §.

Beslut rörande uppskov skall registreras hos *länsskattemyndigheten.*

Beslut rörande uppskov skall registreras hos *skattemyndigheten.*

14 §

Om *taxeringen* ändras för det år då den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig avyttrades, får *besvär med* yrkande om uppskov eller ändring av ett uppskovsbeslut, som *betingas* av taxeringsändringen, *anföras i särskild ordning. Besvären* skall *vara inkomna* inom sex månader från den dag då beslutet om ändringen i *taxeringen* meddelades *men får* inte *avgöras förrän beslutet rörande taxeringen har vunnit laga kraft.*

Om *ett taxeringsbeslut* ändras för det år då den fastighet till vilken realisationsvinsten hänför sig avyttrades, får *den skattskyldige framställa det* yrkande om uppskov eller ändring av ett uppskovsbeslut, som *föranleds* av taxeringsändringen. *Framställningen* skall *ha kommit in till skattemyndigheten* inom sex månader från den dag då beslutet om ändringen i *taxeringsbeslutet* meddelades *om* inte *längre tid för framställningen gäller enligt taxeringslagen (1990:00).*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i äldre bestämmelser sägs om länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall från och med den 1 januari 1991 gälla skattemyndighet.

[3] Senaste lydelse 1986: 1330.
[4] Senaste lydelse 1986: 1330.

Lag om ändring i jordbruksbokföringslagen (1979: 141)

Härigenom föreskrivs att i 8, 18 och 19 §§ jordbruksbokföringslagen (1979: 141)[1] ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
8 § 1986: 1299
18 § 1986: 1299
19 § 1986: 1299.

Lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979: 189)

Härigenom föreskrivs att i 10 och 11 §§ bötesverkställighetslagen (1979: 189)[1] ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
10 § 1986: 1331
11 § 1986: 1331.

Lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:609) om allmän investeringsfond[1]

dels att i 3, 14 och 17 §§ ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 15 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
15 §[2]	
Företag som vid beskattningsårets utgång har allmän investeringsfond eller som under beskattningsåret har avvecklat sin allmänna investeringsfond skall vid självdeklarationen lämna uppgifter om fondens storlek, användning och avveckling. Uppgifterna skall lämnas i två exemplar på blankett enligt formulär som fastställs av riksskatteverket. Till deklarationen skall fogas besked från riksbanken rörande insättning på konto för investering.	
Taxeringsnämnden skall, i fråga om företag som nämnden skall taxera till statlig inkomstskatt, lämna uppgifter till länsskattemyndigheten om allmänna investeringsfonder som finns vid beskattningsårets utgång och allmänna investeringsfonder som har avvecklats under beskattningsåret.	
Riksbanken skall lämna bevis till företaget om inbetalning till konto för investering.	
Riksbanken skall till *länsskattemyndigheten* och – om det begärs – till statens industriverk lämna uppgifter om inbetalningar till och utbetalningar från konton för investering.	Riksbanken skall till *skattemyndigheten* och – om det begärs – till statens industriverk lämna uppgifter om inbetalningar till och utbetalningar från konton för investering.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
3 § 1987:1148
14 § 1987:1148
17 § 1986:1333.
[2] Senaste lydelse 1986:1333.

Lag om ändring i lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv[1]

dels att i 15 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 3 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Avdrag medges inte med högre belopp än som har betalats in på särskilt konto i bank (allmänt investeringskonto). För att medföra rätt till avdrag skall inbetalning ha gjorts senast den dag, då den skattskyldige enligt *34 § 1 mom. eller 34 § 2 mom. taxeringslagen (1956:623)* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som avsättningen avser eller, om avsättningen görs av handelsbolag, senast den 31 mars det år då taxering i första instans sker för beskattningsåret i fråga.	Avdrag medges inte med högre belopp än som har betalats in på särskilt konto i bank (allmänt investeringskonto). För att medföra rätt till avdrag skall inbetalning ha gjorts senast den dag, då den skattskyldige enligt *2 kap. 28, 32 eller 33 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som avsättningen avser eller, om avsättningen görs av handelsbolag, senast den 31 mars det år då taxering i första instans sker för beskattningsåret i fråga.

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank och föreningsbank.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 15 § 1986:1334.

Lag om ändring i lagen (1979:611) om upphovsmannakonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:611) om upphovsmannakonto att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Uppskov medges endast för den del av upphovsmannaintäkten, dock lägst 10000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (upphovsmannakonto). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt *34 § 1 mom. eller 34 § 2 mom. taxeringslagen (1956:623)* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.	Uppskov medges endast för den del av upphovsmannaintäkten, dock lägst 10000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (upphovsmannakonto). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt *2 kap. 28, 32 eller 33 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank och föreningsbank.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979: 1152)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetstaxeringslagen (1979: 1152)[1]

dels att i 17 kap. 6–9, 11, 13–17, 19–22 och 24 §§, 18 kap. 10 och 11 §§, 19 kap. 1, 5, 6 och 8 §§, 20 kap. 1, 4 och 7 §§, 21 kap. 5 och 6 §§, 22 kap. 3 §, 24 kap. 2 §, 25 kap. 4 och 7 §§ samt 29 kap. 2 § ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 17 kap. 18 §, 18 kap. 11 §, 20 kap. 9, 14, 18 och 21 §§, 28 kap. 9 § samt 31 kap. 1 § orden "lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 17 kap. 18 §, 18 kap. 11 §, 26 kap. 2 §, 28 kap. 4 och 7 §§ orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 18 kap. 22 och 24 §§ orden "länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 26 kap. 1 § orden "länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 20 kap. 15 § ordet "taxeringsintendent" skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att 18 kap. 9, 13, 16, 27 och 28 §§, 20 kap. 23 §, 21 kap. 1 och 2 §§, 25 kap. 6 § samt 28 kap. 12 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	18 kap.
	9 §[2]
Allmän fastighetsdeklaration, som skall avges utan anmaning, skall vara lämnad senast den 1 december året före det år då allmän fastighetstaxering äger rum.	
Fastighetsdeklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till *länsskattemyndighet eller lokal* skattemyndighet.	Fastighetsdeklarationen med tillhörande handlingar skall lämnas till skattemyndighet.

[1] Senaste lydelse av
17 kap. 6 § 1988: 544
17 kap. 7 § 1986: 1300
17 kap. 8 § 1986: 1300
17 kap. 9 § 1988: 1283
17 kap. 11 § 1986: 1300
17 kap. 13 § 1986: 1300
17 kap. 14 § 1986: 1300
17 kap. 15 § 1986: 1300
17 kap. 16 § 1989: 477
17 kap. 17 § 1986: 1300
17 kap. 19 § 1986: 1300
17 kap. 20 § 1986: 1300
17 kap. 21 § 1986: 1300
17 kap. 22 § 1986: 1300
17 kap. 24 § 1986: 1300
18 kap. 10 § 1986: 1300
18 kap. 11 § 1987: 146
18 kap. 22 § 1986: 1300
18 kap. 24 § 1986: 1300
19 kap. 1 § 1986: 1300
19 kap. 5 § 1986: 1300
19 kap. 6 § 1986: 1300
19 kap. 8 § 1989: 1034
20 kap. 1 § 1986: 1300
20 kap. 4 § 1986: 1300
20 kap. 7 § 1989: 477
20 kap. 14 § 1985: 820
20 kap. 18 § 1986: 258
20 kap. 21 § 1985: 820
21 kap. 5 § 1986: 1300
21 kap. 6 § 1986: 1300
22 kap. 3 § 1986: 1300
24 kap. 2 § 1986: 1300
25 kap. 4 § 1986: 1300
25 kap. 7 § 1986: 1300
26 kap. 1 § 1986: 1300
26 kap. 2 § 1981: 1119
28 kap. 4 § 1981: 1119
28 kap. 7 § 1985: 820
28 kap. 9 § 1981: 1119
29 kap. 2 § 1986: 1300
31 kap. 1 § 1981: 1119.

[2] Senaste lydelse 1986: 1300.

Länsskattemyndighet får efter samråd med kommun bestämma att det inom kommunen skall finnas särskilt insamlingsställe för deklarationer, som skall lämnas till ledning för taxering inom länet.

Skattemyndighet får efter samråd med kommun bestämma att det inom kommunen skall finnas särskilt insamlingsställe för deklarationer, som skall lämnas till ledning för taxering inom länet.

13 §[3]

Bestämmelserna i *46 §* taxeringslagen *(1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om taxeringskontroll enligt denna lag.

Bestämmelserna i *3 kap. 16 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om taxeringskontroll enligt denna lag.

16 §[4]

Bestämmelserna i *50 § 1 mom.* taxeringslagen *(1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i fastighetsdeklarationer och andra handlingar, som enligt bestämmelserna i denna lag har avlämnats till ledning för fastighetstaxering eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid taxeringskontroll.

Bestämmelserna i *50 § 2 mom. taxeringslagen* tillämpas på handlingar som avses i första stycket.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i fastighetsdeklarationer och andra handlingar, som enligt bestämmelserna i denna lag har avlämnats till ledning för fastighetstaxering eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid taxeringskontroll.

Bestämmelserna i *4 kap. 13 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* tillämpas på handlingar som avses i första stycket.

27 §

Vite, som föreläggs enligt denna lag, bestäms till belopp, som med hänsyn till den uppgiftsskyldiges ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att iaktta föreläggandet, dock lägst till 500 kronor.

Vite får inte föreläggas staten, kommun *eller annan menighet, ej heller ämbets-* eller tjänsteman i tjänsten.

Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

28 §[5]

Om uttagande av vite förordnar länsrätt efter anmälan av länsskattemyndigheten eller chef för lokal skattemyndighet.

Finner man, då fråga uppkom-

[3] Senaste lydelse 1980: 1087.
[4] Senaste lydelse 1980: 1087.
[5] Senaste lydelse 1986: 1300.

mer att döma ut vite, att ändamålet med vitet har förfallit, får vitet ej utdömas. Har vitesföreläggande iakttagits först sedan anmälan enligt första stycket har inkommit, skall ändamålet med vitet inte anses ha förfallit därigenom.

Vid prövning av *anmälan enligt första stycket* får också *bedömas fråga, huruvida och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas.*

Vid prövning av *ansökan om utdömande av vite* får *även vitets lämplighet bedömas.*

Över beslut, varigenom vite förelagts, får talan ej föras.

20 kap.

23 §[6]

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering ej införts i fastighetslängd inom föreskriven tid eller har taxering införts i fastighetslängd för annan fastighet än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen felaktigt eller har anteckning om ägare i fastighetslängd blivit oriktig, får *den lokala* skattemyndigheten besluta om rättelse av fastighetslängden i denna del.

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering ej införts i fastighetslängd inom föreskriven tid eller har taxering införts i fastighetslängd för annan fastighet än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen felaktigt eller har anteckning om ägare i fastighetslängd blivit oriktig, får skattemyndigheten besluta om rättelse av fastighetslängden i denna del.

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering blivit oriktigt till följd av

1. uppenbar felräkning, eller
2. uppenbart felaktig överföring av belopp eller annan uppgift från den allmänna fastighetsdeklarationen,

får *den lokala* skattemyndigheten, om ej särskilda skäl föranleder att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse i denna del.

Har fastighetstaxeringsnämnds beslut om taxering blivit oriktigt till följd av

1. uppenbar felräkning, eller
2. uppenbart felaktig överföring av belopp eller annan uppgift från den allmänna fastighetsdeklarationen,

får skattemyndigheten, om ej särskilda skäl föranleder att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse i denna del.

Om besvär över taxeringen har anförts får rättelse enligt denna paragraf inte beslutas, om inte rättelsen avser oriktig anteckning om ägare. Rättelse får beslutas under hela den löpande taxeringsperioden.

Innan rättelse beslutas skall, om detta ej är överflödigt, yttrande inhämtas från fastighetstaxeringsnämndens ordförande och, om hinder ej möter, fastighetens ägare.

Den lokala skattemyndigheten skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, inom två veckor tillställa fastighetens ägare underrättelse om beslut i fråga om rättelse i

Skattemyndigheten skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, inom två veckor tillställa fastighetens ägare underrättelse om beslut i fråga om rättelse i den ordning som

[6] Senaste lydelse 1981:1119.

den ordning som avses i 19 § samt underrätta *skattechefen och* vederbörande kommun om beslutet.

avses i 19 § samt underrätta vederbörande kommun om beslutet.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid rättelse enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

21 kap.

1 §[7]

En fastighetstaxeringsnämnds beslut får överklagas genom besvär hos länsrätten.

Besvär får anföras av ägare av den fastighet beslutet rör samt av vederbörande kommun och *länsskattemyndighet.*

En fastighetsägare eller en kommun skall ge in besvärsskrivelsen till *lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där fastigheten är belägen. *Lokala* skattemyndigheten skall överlämna besvärsskrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Besvär av en *länsskattemyndighet* skall ges in till länsrätten.

Besvär får anföras av ägare av den fastighet beslutet rör samt av vederbörande kommun och *skattemyndighet.*

En fastighetsägare eller en kommun skall ge in besvärsskrivelsen till skattemyndigheten i det *län* där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten skall överlämna besvärsskrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

Besvär av en *skattemyndighet* skall ges in till länsrätten.

Länsrätten prövar om besvärsskrivelsen har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande av en fastighetstaxeringsnämnds beslut förfaller, om beslutet med stöd av 20 kap. 23 § ändrats så som klaganden begärt.

2 §[8]

Har en fastighetsägare eller en kommun inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan *lokal* skattemyndighet än den som anges i 1 § tredje stycket, skall detta inte hindra att målet prövas. Detsamma gäller om skrivelsen getts in till en fastighetstaxeringsnämnd, en länsrätt *eller en länsskattemyndighet.* Skrivelsen skall i sådana fall omedelbart översändas till den *lokala* skattemyndighet som enligt 1 § tredje stycket skall ta emot den.

Har en *länsskattemyndighet* inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan länsrätt än den som skall pröva överkla-

Har en fastighetsägare eller en kommun inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan skattemyndighet än den som anges i 1 § tredje stycket, skall detta inte hindra att målet prövas. Detsamma gäller om skrivelsen getts in till en fastighetstaxeringsnämnd *eller* en länsrätt. Skrivelsen skall i sådana fall omedelbart översändas till den skattemyndighet som enligt 1 § tredje stycket skall ta emot den.

Har en *skattemyndighet* inom överklagandetiden gett in besvärsskrivelsen till en annan länsrätt än den som skall pröva överklagandet

[7] Senaste lydelse 1986: 1300.
[8] Senaste lydelse 1986: 1300.

gandet skall inte heller detta hindra att målet prövas. I sådant fall skall skrivelsen omedelbart översändas till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

skall inte heller detta hindra att målet prövas. I sådant fall skall skrivelsen omedelbart översändas till den länsrätt som skall pröva överklagandet.

25 kap.

6 §[9]

Bestämmelserna i 17 kap. 8–13, 15–17 och 19–25 §§ skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om särskild fastighetstaxering. Förordnande av konsulenter som avses i 17 kap. 15 § skall emellertid äga rum senast den 30 november året före det år då särskild fastighetstaxering äger rum.

Länsskattemyndigheten och den lokala skattemyndigheten skall åt särskild fastighetstaxeringsnämnd bereda ärenden och ombesörja göromål av expeditionell art. *Nämnda myndigheter* granskar fastighetsdeklarationer och tillhandahåller i den omfattning som arbetsförhållandena medger föredragande i ärende som *myndighet* granskat.

Skattemyndigheten skall åt särskild fastighetstaxeringsnämnd bereda ärenden och ombesörja göromål av expeditionell art. *Skattemyndigheten* granskar fastighetsdeklarationer och tillhandahåller i den omfattning som arbetsförhållandena medger föredragande i ärende som *myndigheten* granskat.

28 kap.

12 §[10]

Den lokala skattemyndigheten skall i anledning av förvaltningsdomstols beslut avseende visst taxeringsår, för efterföljande år under den löpande taxeringsperioden i fastighetslängden föra in de ändringar i eller tillägg till fastighetstaxering som följer av beslutet. Denna åtgärd skall dock inte vidtas för år då ny taxering har skett och inte heller för åren därefter.

Skattemyndigheten skall i anledning av förvaltningsdomstols beslut avseende visst taxeringsår, för efterföljande år under den löpande taxeringsperioden i fastighetslängden föra in de ändringar i eller tillägg till fastighetstaxering som följer av beslutet. Denna åtgärd skall dock inte vidtas för år då ny taxering har skett och inte heller för åren därefter.

Åtgärden skall vidtas inom fem månader från den dag beslutet meddelades.

Den lokala skattemyndigheten skall inom två veckor efter vidtagen åtgärd tillställa fastighetens ägare underrättelse i den ordning som avses i 20 kap. 19 §. *Länsskattemyndigheten samt vederbörande* fastighetstaxeringsnämnd, *taxeringsnämnd* och kommun skall underrättas om åtgärden.

Skattemyndigheten skall inom två veckor efter vidtagen åtgärd tillställa fastighetens ägare underrättelse i den ordning som avses i 20 kap. 19 §. *Vederbörande* fastighetstaxeringsnämnd och kommun skall underrättas om åtgärden.

Underrättelsen skall innehålla upplysning om

Underrättelsen skall innehålla upplysning om

[9] Senaste lydelse 1988: 544.
[10] Senaste lydelse 1986: 1300.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1. den rätt att anföra besvär över den särskilda fastighetstaxeringen som följer av 31 kap. 1 §,	1. den rätt att anföra besvär över den särskilda fastighetstaxeringen som följer av 31 kap. 1 §,
2. den rätt att anföra besvär över inkomst- och förmögenhetstaxeringen som skattskyldig har enligt 102 § taxeringslagen (1956:623) och vad han därvid har att iaktta,	
3. den lokala skattemyndighetens skyldighet att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen enligt *72 b §* taxeringslagen, samt	*2.* skattemyndighetens skyldighet att ändra inkomst- och förmögenhetstaxeringen enligt *4 kap. 13 och 17 §§* taxeringslagen *(1990:00)*, samt
4. bestämmelserna i 16 kap. om ny taxering.	*3.* bestämmelserna i 16 kap. om ny taxering.
Det som sägs om förvaltningsdomstols beslut gäller även om *den lokala* skattemyndighetens beslut om rättelse enligt 10 § och 20 kap. 23 §.	Det som sägs om förvaltningsdomstols beslut gäller även om skattemyndighetens beslut om rättelse enligt 10 § och 20 kap. 23 §.

Närmare föreskrifter om förfarandet enligt denna paragraf meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1979: 1155) om insamling av uppgifter för kommunal och statlig planering

Härigenom föreskrivs att i 6 § lagen (1979: 1155) om insamling av uppgifter för kommunal och statlig planering orden "de lokala skattemyndigheterna" skall bytas ut mot "skattemyndigheterna".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto[1]

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att i 6, 14 och 19 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
6 § 1986:1335
14 § 1986:1335
16 § 1986:1335
19 § 1986:1335.

Lag om ändring i lagen (1980: 865) mot skatteflykt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1980: 865) om skatteflykt
dels att 3 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[1]	
Om 2 § tillämpas skall *taxeringen bestämmas* som om rättshandlingen inte hade företagits. Framstår förfarandet med hänsyn till det ekonomiska resultatet – bortsett från skatteförmånen – som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet, skall *taxeringen* i stället *ske* som om den skattskyldige hade valt det förfarandet. Om de nu angivna grunderna för *taxeringen* inte kan tillämpas eller skulle leda till oskäligt resultat, skall *taxeringen bestämmas till skäligt belopp.*	Om 2 § tillämpas skall *taxeringsbeslut fattas* som om rättshandlingen inte hade företagits. Framstår förfarandet med hänsyn till det ekonomiska resultatet – bortsett från skatteförmånen – som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet, skall *taxeringsbeslutet* i stället *fattas* som om den skattskyldige hade valt det förfarandet. Om de nu angivna grunderna för *taxeringsbeslutet* inte kan tillämpas eller skulle leda till oskäligt resultat, skall *taxeringsbeslutet fattas med tillämpning av 4 kap. 3 § taxeringslagen (1990: 00).*
	4 §
	Fråga om tillämpning av denna lag prövas av länsrätten efter framställning av skattemyndighet eller riksskatteverket. Om handläggning av framställning om tillämpning av lagen och om överklagande av beslut i anledning av sådan framställning gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 6 kap. taxeringslagen (1990: 00).
	Framställning enligt första stycket får göras före utgången av de frister som enligt 4 kap. 19–22 §§ taxeringslagen gäller för beslut om eftertaxering.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse 1983: 75.

Lag om ändring i lagen (1981:296) om eldsvådefonder

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1981:296) om eldsvådefonder[1]
dels att i 13 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",
dels att 12 § skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
12 § 1986:1336
13 § 1986:1336.

Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
1 §	
Om eftergift i vissa fall av skyldighet att betala arbetsgivaravgifter föreskrivs i 22 d § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.	
Har den som är skyldig att betala annan egenavgift än tilläggspensionsavgift avlidit, skall 75 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas beträffande befrielse från skyldighet att betala avgiften.	
I fråga om befrielse i vissa fall från skyldighet att betala *egenavgift för tilläggspension gäller särskilda bestämmelser.*	*Om* befrielse i vissa fall från skyldighet att betala *egenavgifter föreskrivs i 30 § uppbördslagen (1953:272).*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Lagen omtryckt 1989:633.

Lag om ändring i lagen (1982: 2) om uppfinnarkonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:2) om uppfinnarkonto att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 §
Uppskov medges endast för den del av uppfinnarintäkten, dock lägst 10000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (uppfinnarkonto). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt *34 § 1* eller *2 mom. taxeringslagen (1956:623)* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.	Uppskov medges endast för den del av uppfinnarintäkten, dock lägst 10000 kronor, som har inbetalats på särskilt konto i bank (uppfinnarkonto). För att medföra rätt till uppskov skall inbetalning ha gjorts senast den dag då den skattskyldige enligt *lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall ha avlämnat allmän självdeklaration för det beskattningsår som inbetalningen avser.

Med bank avses i denna lag riksbanken, affärsbank, sparbank och föreningsbank.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

Lag om ändring i lagen (1982:221) med särskilda bestämmelser angående det kommunala skatteunderlaget, m. m.

Härigenom föreskrivs att i 1 b § lagen (1982:221) med särskilda bestämmelser angående det kommunala skatteunderlaget[1] ordet "taxeringsnämndens" skall bytas ut mot "skattemyndighetens".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 och tillämpas från och med den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse av 1 b § 1984:504.

Lag om ändring i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift

Härigenom förcskrivs i fråga om lagen (1982: 423) om allmän löneavgift att i 4 § orden "taxeringslagen (1956: 623)" skall bytas ut mot "lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar[1]

dels att i 3 § orden "taxeringslagen (1956:623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990:00)",

dels att i 6 och 15 §§ orden "lokal skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 16 och 21 §§ orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 20 och 25 §§ ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 7, 9, 11, 18 och 27–31 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §	
I fråga om inbetalning och redovisning av ett innehållet belopp skall bestämmelserna i 24 § 2 mom. samt 52–55 och 83 §§ uppbördslagen (1953:272) om arbetsgivares inbetalning och redovisning av preliminär A-skatt gälla i tillämpliga delar.	
Bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utbetalade ersättningen finns i *37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623).*	Bestämmelser om skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utbetalade ersättningen finns i *3 kap. lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter.*
På ett innehållet belopp som inte har betalats i rätt tid och ordning skall restavgift och tilläggsavgift utgå enligt 58 § 1 mom. uppbördslagen. Därvid skall bestämmelserna i 58 § 2 mom. samma lag tillämpas.	
9 §[2]	
Är uppgift som den uppgiftsskyldige lämnat ofullständig, får *taxeringsnämnden, länsskattemyndigheten eller den lokala* skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.	Är uppgift som den uppgiftsskyldige lämnat ofullständig, får skattemyndigheten anmana den uppgiftsskyldige att avhjälpa bristen.
11 §[3]	
Om en uppgiftsskyldig inte hörsammar en anmaning enligt 9 §, får *taxeringsnämnden, länsskattemyndigheten eller den lokala* skattemyndigheten förelägga vite. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen	Om en uppgiftsskyldig inte hörsammar en anmaning enligt 9 §, får skattemyndigheten förelägga vite. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller i tillämpliga delar. Anmaning vari

[1] Senaste lydelse av
20 § 1986:1337
25 § 1986:1337.
[2] Senaste lydelse 1986:1337.
[3] Senaste lydelse 1986:1337.

(1953:272) om vite gäller i tillämpliga delar. Anmaning vari vite har förelagts skall delges den uppgiftsskyldige.

vite har förelagts skall delges den uppgiftsskyldige.

18 §[4]

En uppdragsgivare som är bokföringsskyldig skall ha sin bokföring så ordnad att det av denna framgår uppdragstagarens namn och postadress, personnummer, organisationsnummer eller registreringsnummer till mervärdeskatt samt ersättning. Har avdrag gjorts på ersättningen enligt 5 §, skall också det avdragna beloppet framgå. Uppdragsgivare som inte är bokföringsskyldiga skall föra motsvarande anteckningar.

En uppdragsgivare är skyldig att efter anmaning lämna uppgift om anlitade uppdragstagare, utbetalade ersättningar och beloppen av gjorda avdrag. Hörsammas inte anmaningen gäller bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite.

Revision får verkställas hos en uppdragsgivare för kontroll av att bestämmelserna om avdrag eller uppgiftsskyldighet har följts. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956:623*) om taxeringsrevision.

Behörig att besluta om anmaning, föreläggande av vite eller revision är riksskatteverket samt den *länsskattemyndighet och lokala* skattemyndighet som får besluta om revision hos uppdragsgivaren enligt 78 § uppbördslagen.

Revision får verkställas hos en uppdragsgivare för kontroll av att bestämmelserna om avdrag eller uppgiftsskyldighet har följts. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8—14 §§* taxeringslagen (*1990:00*) om taxeringsrevision.

Behörig att besluta om anmaning, föreläggande av vite eller revision är riksskatteverket samt den skattemyndighet som får besluta om revision hos uppdragsgivaren enligt 78 § uppbördslagen.

27 §[5]

Den lokala skattemyndighetens beslut får överklagas *genom besvär* hos länsrätten. *Beslut enligt 6 § överklagas dock genom besvär hos länsskattemyndigheten.*

Skattemyndighetens beslut får överklagas hos länsrätten.

Följande beslut av *den lokala* skattemyndigheten får inte överklagas:

beslut om revision,

beslut varigenom vite har förelagts.

Följande beslut av skattemyndigheten får inte överklagas:

beslut om revision,

beslut varigenom vite har förelagts,

beslut som avser sättet för redovisning eller inbetalning av ett innehållet belopp.

Taxeringsnämndens beslut varigenom vite *har förelagts* får inte *heller* överklagas.

Har riksskatteverket beslutat om revision eller föreläggande av vite, får *beslutet* inte överklagas.

[4] Senaste lydelse 1986:1337.
[5] Senaste lydelse 1986:1337.

28 §[6]

Följande beslut av länsskattemyndigheten får inte överklagas:

beslut som meddelats med anledning av besvär över beslut enligt 6 §,

beslut som avser sättet för redovisning eller inbetalning av ett innehållet belopp,

beslut om revision,

beslut varigenom vite har förelagts.

Andra beslut av länsskattemyndigheten får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

En uppdragstagare, uppdragsgivare eller en uppgiftsskyldig får överklaga skattemyndighetens beslut inom två månader från den dag han fått del av beslutet.

Bestämmelserna i 6 kap. 5—7 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller när en uppdragstagare, uppdragsgivare eller en uppgiftsskyldig överklagat skattemyndighetens beslut.

29 §

Har riksskatteverket beslutat om revision eller föreläggande av vite, får beslutet inte överklagas.

Riksskatteverket får överklaga skattemyndighetens beslut. Överklagandet skall ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

30 §[7]

Hos länsskattemyndigheten förordnat allmänt ombud som avses i 72 a § uppbördslagen (1953:272) skall föra det allmännas talan i mål enligt denna lag och får hos den lokala skattemyndigheten yrka att betalningsskyldighet enligt 12 eller 13 § åläggs uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige.

Allmänt ombud får överklaga till uppdragstagarens, uppdragsgivarens eller den uppgiftsskyldiges förmån. Den lokala skattemyndighetens beslut får allmänt ombud överklaga endast vad avser uppdragsgivarens eller den uppgiftsskyldiges betalningsskyldighet enligt 12 eller 13 §.

Bestämmelserna i 6 kap. 10—23 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om skattskyldig skall gälla uppdragstagare, uppdragsgivare och uppgiftsskyldig.

Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § får inte överklagas.

31 §[8]

Besvär över beslut enligt denna lag inverkar inte på skyldigheten att

Överklagas ett beslut enligt denna lag inverkar *detta* inte på skyldighe-

[6] Senaste lydelse 1986:1337.
[7] Senaste lydelse 1986:1337.
[8] Senaste lydelse 1986:1337.

betala det belopp som *besvären* avser.

ten att betala det belopp som *överklagandet* avser.

Ändras eller upphävs ett beslut, på vilket utmätning eller annan verkställighet följt hos uppdragsgivaren eller den uppgiftsskyldige skall verkställigheten såvitt möjligt återgå.

Ett beslut varigenom uppdragsgivarens eller den uppgiftsskyldiges betalningsskyldighet har bestämts till ett lägre belopp än det allmänna ombudet har yrkat eller medgivit, får inte föranleda återbetalning innan det har vunnit laga kraft, om det allmänna ombudet har anmält hinder mot detta. Om sådant hinder har anmälts får dock länsskattemyndigheten på ansökan medge återbetalning. Därvid skall bestämmelserna i 49 § 2 mom. sista stycket uppbördslagen (1953:272) om ställande av säkerhet tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991. Äldre bestämmelser i 27–29 §§ gäller för beslut som har meddelats före den 1 januari 1991. De nya bestämmelserna om riksskatteverkets överklaganderätt och om företrädare för det allmänna tillämpas dock från och med den 1 januari 1991 även om beslutet meddelats dessförinnan.

Lag om ändring i lagen (1982: 1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982: 1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto[1]

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att i 6, 14 och 19 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
6 § 1986: 1339
14 § 1986: 1339
16 § 1986: 1339
19 § 1986: 1339.

Lag om ändring i lagen (1982: 1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift

Härigenom föreslås att i 5 § lagen (1982: 1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift[1] orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten".

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 5 § 1983: 448.

Lag om ändring i lagen (1983: 1086) om vinstdelningsskatt

Härigenom föreskrivs att 8 och 10 §§ lagen (1983: 1086) om vinstdelningsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	
Vinstdelningsunderlaget avrundas nedåt till helt tusental kronor.	
Vinstdelningsskatt utgår i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.	
Beteckningar som används i kommunalskattelagen (1928: 370) och lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt har samma betydelse i denna lag om inte annat anges eller framgår av sammanhanget.	
10 §[1]	
Bestämmelserna i taxeringslagen *(1956: 623)* om taxering för inkomst och förmögenhet skall gälla i fråga om bestämmande av vinstdelningsunderlaget. Bestämmelserna om särskilda avgifter i nämnda lag skall dock inte tillämpas. Ändras taxeringen till statlig inkomstskatt *genom dom av länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten* skall *domstolen även* besluta om den ändring av vinstdelningsunderlaget som föranleds härav.	Bestämmelserna i taxeringslagen *(1990: 00)* om taxering för inkomst och förmögenhet skall gälla i fråga om bestämmande av vinstdelningsunderlaget. Bestämmelserna om särskilda avgifter i nämnda lag skall dock inte tillämpas. Ändras taxeringen till statlig inkomstskatt skall *skattemyndigheten* besluta om den ändring av vinstdelningsunderlaget som föranletts härav.

I fråga om debitering och uppbörd av skatten gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953: 272). Vidare tillämpas 3 kap. 6 § lagen (1981: 691) om socialavgifter på vinstdelningsskatten. Riksförsäkringsverket får dock som förskott tillgodoföra sig 70 procent av summan av den vinstdelningsskatt som kan beräknas bli debiterad under året. Riksskatteverket skall före utgången av juli månad lämna riksförsäkringsverket uppgift om den beräknade skatten.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

[1] Senaste lydelse 1984: 863.

Lag om ändring i lagen (1984: 533) om arbetsställenummer m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984: 533) om arbetsställenummer m. m.[1]

dels att i 6 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att 4 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
Sådana arbetsgivare som är skyldiga att lämna kontrolluppgift enligt *37 § 1 mom. första punkten taxeringslagen (1956: 623)* skall, om de har tilldelats särskilda arbetsställenummer, i kontrolluppgiften med ett sådant nummer utmärka arbetsstället för den arbetstagare kontrolluppgiften avser.	Sådana arbetsgivare som är skyldiga att lämna kontrolluppgift enligt *3 kap. 4 § lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall, om de har tilldelats särskilda arbetsställenummer, i kontrolluppgiften med ett sådant nummer utmärka arbetsstället för den arbetstagare kontrolluppgiften avser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 6 § 1986: 1340.

Lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	13 §
I kontrolluppgift enligt *37 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623)* skall arbetsgivaren lämna uppgift även om sådan lön, ersättning eller förmån som inte utgör skattepliktig intäkt på grund av bestämmelserna i denna lag.	I kontrolluppgift enligt *3 kap. 4 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* skall arbetsgivaren lämna uppgift även om sådan lön, ersättning eller förmån som inte utgör skattepliktig intäkt på grund av bestämmelserna i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt[1]

dels att 5 § skall upphöra att gälla,

dels att 6 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §[2]	
Fastighetsskatt utgår i helt antal kronor. Skattebeloppet avrundas till närmast lägre hela krontal.	*I fråga om förfarandet för att bestämma underlaget för fastighetsskatt gäller taxeringslagens (1990: 00) bestämmelser.*

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

[1] 5 § erhöll sin nuvarande beteckning genom 1984: 1078.
[2] 6 § erhöll sin nuvarande beteckning genom 1984: 1078.

Lag om ändring i lagen (1984: 1090) om inbetalning på förnyelsekonto

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984: 1090) om inbetalning på förnyelsekonto[1]

dels att 16 § skall upphöra att gälla,

dels att i 6, 14 och 19 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form.

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas från och med den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av
6 § 1986: 1341
14 § 1986: 1341
16 § 1986: 1341
19 § 1986: 1341.

Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617)

Härigenom föreskrivs att 8 § utsökningsregisterlagen (1986:617) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §[1]	
Generaltullstyrelsen, *länsskattemyndigheterna* och *de lokala* skattemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret. Terminalåtkomsten *för generaltullstyrelsen* får avse endast uppgifter om person som förekommer i ärende hos myndigheten. *För en länsskattemyndighet och en lokal skattemyndighet får terminalåtkomsten avse endast uppgifter om person, som förekommer i ärende hos myndigheten eller hos annan skattemyndighet inom länet.*	Generaltullstyrelsen och skattemyndigheterna får ha terminalåtkomst till utsökningsregistret. Terminalåtkomsten får avse endast uppgifter om person som förekommer i ärende hos myndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse 1986:1343.

Lag om ändring i lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift

dels att i 7 och 9 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Avgiftsunderlaget utgörs av antalet skattekronor enligt *taxeringsnämndens* beslut vid taxeringen till kommunal inkomstskatt närmast föregående år.	Avgiftsunderlaget utgörs av antalet skattekronor enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:00)* vid taxeringen till kommunal inkomstskatt närmast föregående år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Bestämmelsen i 2 § tillämpas första gången i fråga om skatteutjämningsavgift för år 1992.

[1] Senaste lydelse 1989:605.

Lag om ändring i lagen (1987: 561) om särskild skatteutjämningsavgift

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1987: 561) om särskild skatteutjämningsavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Kommun skall erlägga särskild skatteutjämningsavgift om antalet skattekronor enligt *taxeringsnämndens* beslut vid taxeringen till kommunal inkomstskatt föregående år överstiger vad som motsvarar 100 procent av medelskattekraften. Kommun som inte ingår i landstingskommun skall dock inte erlägga särskild skatteutjämningsavgift.	Kommun skall erlägga särskild skatteutjämningsavgift om antalet skattekronor enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990: 00)* vid taxeringen till kommunal inkomstskatt föregående år överstiger vad som motsvarar 100 procent av medelskattekraften. Kommun som inte ingår i landstingskommun skall dock inte erlägga särskild skatteutjämningsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 och tillämpas första gången i fråga om särskild skatteutjämningsavgift för år 1992.

[1] Senaste lydelse 1989: 606.

Lag om ändring i lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister

Härigenom föreskrivs att i 3 § lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister[1] orden "länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

[1] Senaste lydelse av 3 § 1988: 443.

Lag om ändring i tullagen (1987: 1065)

Härigenom föreskrivs att i 114 § tullagen (1987: 1065) ordet "länsskattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i församlingslagen (1988: 180)

Härigenom föreskrivs i fråga om församlingslagen (1988: 180)

dels att i 12 kap. 4 § ordet "länsskattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 12 kap. 6 § orden "lokala skattemyndigheter" skall bytas ut mot "skattemyndigheter".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i kyrkofondslagen (1988: 182)

Härigenom föreskrivs att 3 § kyrkofondslagen (1988: 182) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
I lagen avses med	
bidragsår det år under vilket bidrag betalas ut enligt 13–18 §§,	
skatteunderlag antalet skattekro nor enligt *taxeringsnämnds* beslut om taxering till kommunal in komstskatt året före bidragsåret, minskat med det antal skattekronor som har påförts andra skattskyldiga än sådana som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig in komstskatt,	skatteunderlag antalet skattekro nor enligt *skattemyndighets* beslut om taxering till kommunal in komstskatt *enligt 4 kap. 2 § tax eringslagen (1990: 00)* året före bi dragsåret, minskat med det antal skattekronor som har påförts andra skattskyldiga än sådana som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
skattekraft skatteunderlaget per kyrkobokförd invånare vid ingången av året före bidragsåret,	
medelskattekraft skatteunderlaget för riket per kyrkobokförd invånare vid ingången av året före bidragsåret.	
Statistiska centralbyrån fastställer medelskattekraften senast den 31 december året före bidragsåret.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 och tillämpas första gången i fråga om bidragsåret 1992.

Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988: 327)

Härigenom föreskrivs i fråga om vägtrafikskattelagen (1988: 327)
dels att i 66 § ordet "länsskattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",
dels att 43, 47, 50, 60, 67 och 84 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
43 §	
Beskattningsmyndigheten får besluta om efterbeskattning sedan slutligt beslut om skatt har meddelats eller, om så inte skett, när slutligt beslut inte längre kan meddelas. Efterbeskattning får endast ske om beskattningsmyndigheten meddelar beslut om detta senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket skatteåret eller skatteperioden har gått till ända. Efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i mål om skatt får dock ske inom ett år efter utgången av den månad då avgörande i målet har vunnit laga kraft. Vid efterbeskattning enligt denna lag gäller i övrigt 4 kap. 11 och 12 §§ lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter.	Beskattningsmyndigheten får besluta om efterbeskattning sedan slutligt beslut om skatt har meddelats eller, om så inte skett, när slutligt beslut inte längre kan meddelas. Efterbeskattning får endast ske om beskattningsmyndigheten meddelar beslut om detta senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket skatteåret eller skatteperioden har gått till ända. Efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i mål om skatt får dock ske inom ett år efter utgången av den månad då avgörande i målet har vunnit laga kraft. Vid efterbeskattning enligt denna lag gäller i övrigt 4 kap. 11 och 12 §§ lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter. *Har den skattskyldige avlidit skall efterbeskattningen påföras hans dödsbo.*
47 §	
I fråga om skattetillägg skall 7 kap. 4 och 6 §§, 7 § andra stycket samt 8 § lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter tillämpas. Om skattetillägget eller det sammanlagda beloppet av flera skattetillägg som fastställts samtidigt inte uppgår till 50 kronor, påförs inte tillägg.	I fråga om skattetillägg skall 7 kap. 4 och 6 §§, 7 § andra stycket samt 8 § *första stycket* lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter tillämpas. Om skattetillägget eller det sammanlagda beloppet av flera skattetillägg som fastställts samtidigt inte uppgår till 50 kronor, påförs inte tillägg.

Frågor om skattetillägg prövas av beskattningsmyndigheten. Frågor om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt prövas dock av länsrätten på talan av allmänt ombud. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet, och skall väckas inom ett år från utgången av den månad då dom eller slutligt beslut i målet vunnit laga kraft.

Beslutas om ändring av tidigare beslut om skatt, skall även därav

föranledd nedsättning i beslut om skattetillägg vidtas.

Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om skattetillägg skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det finns anledning att anta att tillägget inte kommer att tas ut.

50 §

Frågor om förseningsavgift prövas av beskattningsmyndigheten. I fråga om förseningsavgift skall 7 kap. 6 § första och tredje styckena samt *7 kap.* 8 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter tillämpas. Därutöver gäller att förseningsavgifter som avser samma fordonsägare för en och samma skatteperiod får nedsättas till 500 kronor eller, i fall som avses i 49 § andra meningen, 1 000 kronor.

Frågor om förseningsavgift prövas av beskattningsmyndigheten. I fråga om förseningsavgift skall *47 § fjärde stycket,* 7 kap. 6 § första och tredje styckena samt 8 § *första stycket* lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter tillämpas. Därutöver gäller att förseningsavgifter som avser samma fordonsägare för en och samma skatteperiod får nedsättas till 500 kronor eller, i fall som avses i 49 § andra meningen, 1 000 kronor.

60 §

Om ett beslut om skatt har överklagats, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få nstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd *vid överklagande av beslut rörande taxering* skall då tillämpas. *Det som sägs om länsskattemyndighet i uppbördslagen gäller då allmänna ombudet.*

Om ett beslut om skatt har överklagats *eller skatten annars kan antas komma att avkortas*, kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med betalning av skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) om anstånd skall då tillämpas.

Ränta skall utgå på skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt första stycket till den del skattebeloppet fastställs av den domstol som prövar överklagandet. För sådan ränta tillämpas bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen och i 5 kap. 14 och 15 §§ lagen (1984:151) om punkt skatter och prisregleringsavgifter. Räntan skall dock beräknas från den dag då skattebeloppet skulle ha betalats, om anstånd inte medgetts, till och med den dag då anståndstiden går ut.

67 §

Bestämmelserna i 2 kap. 11 §, 3 kap. 2–5 §§, 6 § första stycket och 7–15 §§ samt 9 kap. *2 och 3 §§* lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller vid kontroll av vägtrafikskatt. Vad som

Bestämmelserna i 2 kap. 11 §, 3 kap. 2–5 §§, 6 § första stycket och 7–15 §§ samt 9 kap. *3 §* lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller vid kontroll av vägtrafikskatt. Vad som

sägs om deklaration gäller i stället uppgifter som skall lämnas enligt särskilda föreskrifter och ligga till grund för beslut om skatt.

Skatterevision får företas, förutom av beskattningsmyndigheten, av riksskatteverket och av *länsskattemyndighet*. Vad som sägs i 3 kap. 9, 11, 13 och 15 §§ lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter om beskattningsmyndighet skall därvid gälla riksskatteverket och *länsskattemyndighet*. Innan riksskatteverket eller *länsskattemyndighet* beslutar om revision skall samråd ske med beskattningsmyndigheten.

sägs om deklaration gäller i stället uppgifter som skall lämnas enligt särskilda föreskrifter och ligga till grund för beslut om skatt.

Skatterevision får företas, förutom av beskattningsmyndigheten, av riksskatteverket och av *skattemyndighet*. Vad som sägs i 3 kap. 9, 11, 13 och 15 §§ lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter om beskattningsmyndighet skall därvid gälla riksskatteverket och *skattemyndighet*. Innan riksskatteverket eller *skattemyndighet* beslutar om revision skall samråd ske med beskattningsmyndigheten.

84 §

Beslut om skatt som avses i 38, 39 eller 42 § eller beslut som avses i 89 § eller som avser rättelse enligt 45 § första stycket eller anstånd att betala skatt får överklagas hos länsrätten av den skattskyldige och av det allmänna ombudet. Allmänna ombudets överklagandetid räknas från beslutets dag.

Beslut enligt 64 § andra stycket eller enligt 74 § andra stycket får överklagas hos riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Länsrättens beslut avseende undantagande av handling från skatterevision får inte överklagas.

Bestämmelserna i 8 kap. *2–4, 6, 11* och *13* §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller även för vägtrafikskatt. Vad där sägs om allmänt ombud gäller då allmänt ombud enligt 3 §. *Vid tillämpningen av 8 kap. 6 § är motpartens överklagandetid dock två veckor.*

Bestämmelserna i 8 kap. *1 § andra stycket, 7* och *8* §§ lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter gäller även för vägtrafikskatt. Vad där sägs om allmänt ombud gäller då allmänt ombud enligt 3 §. *Det allmänna ombudet får föra talan till den skattskyldiges förmån. Han har då samma behörighet som den skattskyldige.*

Har en part överklagat ett beslut om fastställande av skatt eller om efterbeskattning får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom stadgade överklagandetiden gått ut. Motpartens överklagande skall ha kommit in inom två veckor från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet senast skulle ha kommit in. Återkallas eller förfaller på annat sätt det första överklagandet, är även det senare förfallet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1988:491) om skatteutjämningsbidrag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:491) om skatteutjämningsbidrag

dels att i 9 och 12 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer byts ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 §
I lagen förstås med	
bidragsår det år under vilket skatteutjämningsbidraget utbetalas,	
eget skatteunderlag antalet skattekronor enligt *taxeringsnämndens* beslut om taxering till kommunal inkomstskatt året före bidragsåret,	eget skatteunderlag antalet skattekronor enligt *skattemyndighetens* beslut *enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:00)* om taxering till kommunal inkomstskatt året före bidragsåret,
egen skattekraft skatteunderlag per kyrkobokförd invånare vid ingången av året före bidragsåret,	
medelskattekraft skatteunderlaget för riket per kyrkobokförd invånare vid ingången av året före bidragsåret,	
garanterad skattekraft det procenttal av medelskattekraften som motsvaras av landstingskommunens eller kommunens grundgaranti enligt 3 och 4 §§ justerad enligt 5 §,	
garanterat skatteunderlag det antal skattekronor som motsvarar den garanterade skattekraften,	
tillskott av skatteunderlag det antal skattekronor varmed det egna skatteunderlaget understiger det garanterade skatteunderlaget.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Bestämmelserna i 2 § tillämpas första gången i fråga om bidragsåret 1992.

Lag om ändring i lagen (1989: 346) om särskild vinstskatt

Härigenom föreskrivs att 8 och 9 §§ lagen (1989: 346) om särskild vinstskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §	
Beskattningsunderlaget skall avrundas nedåt till helt tusental kronor. *Särskild vinstskatt skall avrundas nedåt till helt antal kronor.*	Beskattningsunderlaget skall avrundas nedåt till helt tusental kronor.
9 §	
Reglerna i taxeringslagen (*1956: 623*) om taxering för inkomst och förmögenhet skall tillämpas för att bestämma beskattningsunderlaget. Bestämmelserna om särskilda avgifter i taxeringslagen tillämpas dock inte. Ändras taxeringen till statlig inkomstskatt eller vinstdelningsskatt *av länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätten* skall *domstolen även* besluta om den ändring av beskattningsunderlaget som föranleds härav.	Reglerna i taxeringslagen (*1990: 00*) om taxering för inkomst och förmögenhet skall tillämpas för att bestämma beskattningsunderlaget. Bestämmelserna om särskilda avgifter i taxeringslagen tillämpas dock inte. Ändras taxeringen till statlig inkomstskatt eller vinstdelningsskatt skall *skattemyndigheten* besluta om den ändring av beskattningsunderlaget som föranleds härav.

I fråga om debitering och uppbörd av särskild vinstskatt gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953: 272).

Denna lag träder i kraft den 30 juni 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

Lag om ändring i lagen (1989:471) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:471) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten

dels att i 4, 5, 7, 10 och 13 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att 11 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	11 §
För kontroll av att uppgiftsskyldighet enligt denna lag har fullgjorts får riksskatteverket eller *länsskattemyndigheten* förordna om revision. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58* §§ taxeringslagen (*1956:623*) om taxeringsrevision.	För kontroll av att uppgiftsskyldighet enligt denna lag har fullgjorts får riksskatteverket eller *skattemyndigheten* förordna om revision. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8–14* §§ taxeringslagen (*1990:00*) om taxeringsrevision.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m. m.

Härigenom föreskrivs att i 7 § lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m. m. ordet "länsskattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1989: 484) om arbetsmiljöavgift

Härigenom föreskrivs att i 4 § lagen (1989: 484) om arbetsmiljöavgift orden "taxeringslagen (1956: 623)" skall bytas ut mot "lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 januari 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Johansson, Lindqvist, G. Anderssono, Lönnqvist, Thalén, Engström, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson, Molin, Sahlin

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om ny taxeringslag m. m.

1 Inledning

Under flera år har ett omfattande reformarbete bedrivits i syfte att förenkla och förbättra skattesystemet. De materiella skattereglerna har behandlats av utredningen om reformerad inkomstbeskattning (RINK), utredningen om reformerad företagsbeskattning (URF), kommittén för indirekta skatter (KIS) och utredningen om inflationskorrigerad inkomstbeskattning (IBU). På grundval av betänkanden har ett första steg i genomförandet av en genomgripande förändring av vårt skattesystem beslutats och förslag till ytterligare förändringar kommer att föreläggas riksdagen under året.

Även förfaranderegelerna och organisationen av skatteförvaltningen har varit föremål för ett intensivt reformarbete. Arbetet har bl. a. bedrivits av skatteförenklingskommittén (B 1982:03) som tillsattes den 13 maj 1982 med uppdrag att se över taxeringsförfarandet och skatteprocessen.

Förenklad taxering

Riksdagen fattade hösten 1986 ett principbeslut om utformningen av det framtida taxeringsförfarandet och skatteprocessen (prop. 1986/87:47, SkU 11, rskr. 95). Till grund för propositionen låg det betänkande som skatteförenklingskommittén lade fram hösten 1985 (SOU 1985:42) Förenklad taxering. Jag kommer att senare redogöra för huvuddragen i principbeslutet (avsnitt 2).

Skatteförenklingskommittén lämnade i september 1988 sitt slutbetänkande (SOU 1988:21–22) Ny taxeringslag – reformerad skatteprocess med detaljförslag på grundval av riksdagens principbeslut. (Ledamöter vid avgivandet av slutbetänkandet var f. d. generaldirektören Gösta Ekman, ordförande, länsskattechefen Sven Gunnarsson och lagmannen Bertil Wennergren.) Förslagen omfattar bl. a. en ny taxeringslag som föreslås träda i kraft vid 1991 års taxering.

Jag avser att i det följande behandla kommitténs betänkande. Sammanfattningen av betänkandet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*. Kommitténs lagförslag återfinns i betänkandet (SOU 1988:22) Ny taxeringslag – reformerad skatteprocess Del 2.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna bör fogas till protokollet som *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 4489/88).

Skatteorganisationen i länen på 90-talet

Kommitténs förslag om utformningen av taxeringsförfarandet och skatteprocessen har starka samband med skatteförvaltningens organisation. Riksskatteverket (RSV) har omorganiserats den 1 januari 1988. Verket har därefter inlett en översyn av skatteförvaltningens länsorganisation. I ett första steg har ett principförslag till en ny skatteorganisation i länen utarbetats. Utredningsarbetet har bedrivits i projektform under benämningen Skatteorganisationen i länen på 90-talet (SOL 90). RSV har redovisat sina förslag i rapporten (RSV Rapport 1989: 1) Ny skatteorganisation. Rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna bör fogas till protokollet som *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 2480/89).

Vissa uppbördsfrågor

I detta sammanhang avser jag även att behandla vissa uppbördsfrågor. Några har aktualiserats genom skatteförenklingskommitténs betänkande, andra har ett nära samband med dessa och syftar till ett förbättrat och förenklat förfarande.

Riksdagens ombudsmän (JO) har i en skrivelse till regeringen den 4 november 1983 hemställt att de särskilda handläggningsfrister för förtida återbetalning av för mycket erlagd preliminär skatt som för närvarande gäller enligt uppbördslagen (1953:272), UBL, skall ersättas med ett allmänt krav om skyndsam handläggning.

JO:s skrivelse har remissbehandlats. Yttranden har avgetts av RSV, dåvarande länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län samt de lokala skattemyndigheterna i Solna, Stockholm, Täby, Eslöv, Helsingborg, Landskrona, Lund, Malmö, Trelleborg, Ystad, Uddevalla och Kungälv. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 3796/83).

JO har vidare i en framställning till regeringen den 28 augusti 1986 föreslagit att en möjlighet att efterge respiträntа införs.

En fråga som har nära samband med beräkningen av respiträntа är när den respiträntegrundande skatten, den tillkommande skatten, bör förfalla till betalning. RSV har i en skrivelse den 16 maj 1989 till finansdepartementet föreslagit att reglerna för uppbörd av tillkommande skatt ändras så att skatten skall betalas vid endast ett tillfälle. Förslaget har föranletts av den fr. o. m. år 1987 ändrade uppbörden av kvarstående skatt.

RSV:s skrivelse har remissbehandlats. Yttranden har avgetts av riksrevisionsverket, kammarrätten i Jönköping, Företagens uppgiftslämnardelega-

tion, Lantbrukarnas riksförbund, Småföretagens riksorganisation och Svenska arbetsgivareföreningen. En sammanställning av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Dnr 2896/89).

RSV har vidare i en skrivelse till regeringen den 10 december 1986 föreslagit en enhetlig metod för avrundning vid beräkning av skatter och avgifter – en fråga som också berörs av skatteförenklingskommittén.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 9 november 1989 att inhämta lagrådets yttrande över de grundläggande förslagen till lagändringar i de frågor jag nu nämnt. Förslagen hade upprättats inom finansdepartementet, i ett fall efter samråd med chefen för socialdepartementet. Följande lagförslag remitterades till lagrådet

1. taxeringslag (1990:00),
2. lag (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
3. lag (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension,
4. lag (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning,
5. lag (1990:00) om skatteavdrag från artistersättning,
6. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
7. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
8. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter och
9. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

De granskade förslagen bör bifogas till protokollet som *bilaga 4*.

Lagrådets yttrande över förslagen bör fogas till protokollet som *bilaga 5*. Jag återkommer till yttrandet i avsnitt 7.2 samt i författningskommentarerna till de lagrum, vilkas utformning lagrådet lämnat synpunkter på. Som kommer att framgå godtar jag i allt väsentligt lagrådets förslag till ändringar i de remitterade förslagen. Lagrådets granskning har också lett till vissa redaktionella ändringar i lagtexten.

Det förslag till taxeringslag som remitterades till lagrådet innehöll en bestämmelse för att i vissa situationer möjliggöra indrivning i utlandet innan taxeringsbeslut vunnit laga kraft. En motsvarande regel föreslogs i fråga om lagen om mervärdeskatt. Lagrådet har ställt sig kritiskt till bestämmelserna och har avstyrkt förslaget i denna del. Med hänsyn härtill lägger jag inte nu fram något sådant förslag. Jag avser emellertid att senare återkomma till frågan.

Som jag redovisade i lagrådsremissen föranleder de berörda lagstiftningsfrågorna åtskilliga lagändringar utöver de grundläggande lagförslag som remitterades till lagrådet. Jag tar här upp även dessa kompletterande lagförslag.

Jag vill i det här sammanhanget påpeka att jag inte nu tar upp skatteförenklingskommitténs förslag om att skattemyndigheterna skall fatta beslut på grundval av förlustdeklaration vid taxering för förluståret – något som också aktualiseras av de förslag skatteutredningarna lagt fram. En sådan

ordning kräver bl. a. ändring av reglerna om skattetillägg. Jag avser emellertid att senare ta upp frågan.

2 Riksdagens principbeslut

Det principbeslut om ett nytt taxeringsförfarande riksdagen fattade hösten 1986 innebar i huvudsak följande.

Beslutsorganisationen

Beslut om taxering fattas av lokala skattemyndigheter och länsskattemyndigheter i stället för taxeringsnämnder. De nuvarande taxeringsnämnderna ersätts med förtroendeorgan, kallade skattenämnder, som ingår i skattemyndigheterna. Skattenämnderna fattar för myndigheternas räkning beslut i ärenden där ett behov av insyn och inflytande för lekmän gör sig gällande. I andra fall fattar tjänstemän besluten.

Det skall finnas en skattenämnd i varje skattemyndighet. I de större myndigheterna delas nämnden in i avdelningar. Regeringen bestämmer ytterst det antal lekmän som skall utses för skattemyndigheterna. Lekmännen väljs av landstinget. Om det i länet finns kommun som inte ingår i landstingskommunen får även fullmäktige i den kommunen välja ledamöter. Lekmännen skall ingå i en "pool" som indelas till tjänstgöring enligt särskilda tjänstgöringslistor. Fem lekmän skall kallas till varje sammanträde i nämnden.

Till ordförande och vice ordförande i skattenämnden eller – i förekommande fall – avdelning i skattenämnd förordnas tjänstemän inom skatteförvaltningen.

Beslutsbehörigheten

Skattemyndigheten får en vidare beslutsbehörighet än vad taxeringsnämnden har i dag. Skattemyndigheten skall som första instans få fatta beslut om eftertaxering. Den skall också vara första instans vid prövning av ärenden om ersättningsskatt och om dödsbos befrielse från skatt. I de ärendegrupper där beslutskompetensen nu är uppdelad mellan taxeringsnämnd och länsrätt, nämligen i fråga om tillämpning av bestämmelserna i 49 § kommunalskattelagen (1928:370), KL, om grundavdrag för dödsbo och 50 § 2 mom. KL och 9 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SIL, om avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga samt beträffande särskild skatteberäkning enligt lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst, förs beslutskompetensen i sin helhet över till skattemyndigheten. Förfarandet i sådana ärenden bör samordnas med omprövningsförfarandet i övrigt.

Länsskattemyndighet skall ha samma behörighet som lokal skattemyndighet att meddela beslut om skattetillägg och förseningsavgift samt beräkning av pensionsgrundande inkomst och egenavgifter.

I syfte att få en enkel, smidig och snabb ordning för rättelse av felaktiga taxeringsbeslut införs i förhållande till dagens ordning väsentligt utvidgade möjligheter för skattemyndigheterna att ompröva sina beslut. Den skattskyldige får inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning av skattemyndighetens beslut. Några särskilda krav för rätt till omprövning på den skattskyldiges initiativ skall i övrigt inte ställas. Skattemyndigheten får fatta beslut till den skattskyldiges fördel även efter omprövningstidens utgång om ansökningen har kommit in inom perioden. Omprövning på den skattskyldiges initiativ av samma års taxering och även av samma fråga kan ske flera gånger under förutsättning att saken inte prövats av domstol.

Beslut om taxeringsändring på skattemyndighetens initiativ till den skattskyldiges fördel får fattas inom fem år efter taxeringsåret utan begränsningar. Beslut om taxeringsändring till den skattskyldiges nackdel får fattas inom ett år efter taxeringsårets utgång. Om den skattskyldige inte kommit in med självdeklaration skall särskilda regler gälla. Skattemyndigheten skall i dessa fall – oberoende av om förutsättningar för eftertaxering föreligger – ha möjlighet att besluta om taxeringsändring till nackdel under ett år efter det att deklarationen lämnades in men inte längre än till utgången av det femte året efter taxeringsåret.

De nuvarande förutsättningarna för eftertaxering skall i princip bibehållas.

Det allmännas processföring

Att föra det allmännas talan i skattemål skall i princip vara en uppgift för beskattningsmyndigheterna som sådana.

När den enskilde har överklagat ett skatteärende där beslut meddelats av länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten skall länsskattemyndigheten vara hans motpart i domstolen. Länsskattemyndigheten får om det är lämpligt utse tjänsteman hos den lokala skattemyndighet som har meddelat det överklagade beslutet att såsom ombud företräda det allmänna.

En överordnad myndighet skall få föra talan om ändring i en lägre myndighets beslut. Detta innebär att länsskattemyndigheten får överklaga beslut av lokal skattemyndighet medan RSV får överklaga beslut av länsskattemyndigheten.

3 Allmänna utgångspunkter

Under ett antal år har det pågått ett fortlöpande reformarbete för att förenkla och förbättra skattesystemet såväl inom det materiella området som förfaranderegler och organisation. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för en rättvis och likformig beskattning, större rättssäkerhet för de skattskyldiga och enklare och mer överblickbara regler.

En grundförutsättning för att uppnå de uppställda målen är en väl fungerande, modern skatteorganisation. Det första steget i detta avseende togs genom riksdagens beslut om en sammanhållen skatteförvaltning som infördes fr. o. m. 1987 och som bl. a. innebar att skatteförvaltningen fick en mer självständig ställning. Länsskattemyndigheterna bildades och RSV:s lednings- och styrningsfunktioner stärktes. Genom reformen har möjligheterna till ett enhetligt uppträdande från skatteförvaltningens sida ökat. Fortfarande är dock beslutsfunktionen i första instans fördelad på ett mycket stort antal taxeringsnämnder, vilket gör det svårt att få likformighet i taxeringsarbetet.

Beslutsorganisationen medför också att möjligheterna till omprövning och rättelse av beslut i första instans är små. Taxeringsnämnderna är inte verksamma hela året. De kan bara ompröva beslut under taxeringsperioden. Vissa begränsade rättelsemöjligheter har lagts på lokala skattemyndigheter och länsskattemyndigheter men i övrigt är de skattskyldiga hänvisade till domstol för att få rättelse av taxeringsbeslut. Detta har medfört stor belastning på förvaltningsdomstolarna.

Genom riksdagens principbeslut hösten 1986 om en ny beslutsorganisation och ett nytt taxeringsförfarande togs ytterligare ett steg i nydaningen av skatteförvaltningen. Beslutet innebär bl. a. att beslutsfunktionen skall inlemmas i skattemyndigheterna och att vida möjligheter till omprövning av beslut skall införas. Därigenom kan ett enklare och smidigare taxeringsförfarande åstadkommas med mer enhetliga regler och kvaliteten på taxeringsarbetet höjas väsentligt. Skatteförenklingskommittén har på grundval av principbeslutet lagt fram detaljförslag som jag strax återkommer till.

För närvarande finns olika förfaranden för olika skatteslag. Detta försvårar för såväl myndigheter som enskilda. Enhetliga regler mellan skatteslagen innebär en förenkling i sig. Genom en samordning av förfarandena ökar överskådligheten för de skattskyldiga. Överblickbara regelsystem bidrar i väsentlig mån till de skattskyldigas rättssäkerhet.

Samordnade förfaranderegler har också central betydelse för möjligheterna att på ett rationellt sätt organisera beslutsfattandet och skapar förutsättningar för en integrering av beskattningsverksamheten och för en effektiv skattekontroll.

Jag kommer här att lägga fram förslag om att förfarandena för taxering, mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter skall samordnas.

För närvarande är skatteorganisationen splittrad. Organisationen är uppbyggd efter sakområden och verksamheten i länen är fördelad mellan dels två myndighetsnivåer, dels ett flertal enheter inom resp. myndighet. Detta medför att de skattskyldiga, i första hand företagen, har många kontaktytor mot skatteförvaltningen genom att beslut om skatter och avgifter för ett och samma företag fattas inom olika delar av organisationen. De skattskyldigas möjligheter att ta tillvara sina intressen försvåras och deras berättigade krav på god service är svåra att tillgodose. Organisationen innebär också svårigheter för skattemyndigheterna att bedriva sin verksamhet på ett effektivt sätt. Genom en samordning av förfaranderegleerna skapas som jag redan nämnt förutsättningar för en integrering av beskattningsverksamheten. En integrering kan lösa många av de problem

som skatteförvaltningen för närvarande dras med. Därigenom kan de samband som finns mellan olika skatteslag tas till vara, resurserna utnyttjas bättre och organisationen bli mer förståelig för de skattskyldiga. En integrering av verksamheten bör medföra att många uppgifter som i dag ligger regionalt decentraliseras till lokal nivå.

En integrering och decentralisering av beskattningsverksamheten fordrar att den nuvarande myndighetsstrukturen ändras och en flexibel organisation införs. Frågan om en gemensam myndighet har tidigare tagits upp vid ett flertal tillfällen. Jag anser att man inte längre kan skjuta på avgörandet och återkommer strax till frågan.

Skatteförenklingskommittén har i sitt betänkande föreslagit att nuvarande taxeringslag (1956:623), GTL, delas upp på två nya lagar: en taxeringslag som innehåller förfarandereglerna vid skattemyndighet och domstol (NTL) samt en lag som innehåller bestämmelser om deklarations- och uppgiftsskyldighet (LSK).

Det fåtal remissinstanser som har uttalat sig om förslaget att bestämmelserna om deklarations- och uppgiftsskyldigheten bryts ut till en särskild lag har delade meningar. Åtskilliga remissinstanser stöder däremot den mening som förs fram i ett särskilt yttrande i betänkandet om att de processuella bestämmelserna bör brytas ut ur taxeringslagen och föras in som särregler i förvaltningsprocesslagen (1971:291, FPL).

Jag delar kommitténs uppfattning att reglerna om deklarations- och uppgiftsskyldighet bör brytas ut ur GTL och bilda en särskild lag om självdeklaration och kontrolluppgifter. Dessa regler är fristående från förfarandereglerna och mycket omfattande och detaljrika. Båda regelkomplexen vinner enligt min mening i överskådlighet genom en uppdelning på två lagar.

För en utbrytning även av de processuella bestämmelserna talar att lagen är en förfarandelag, som reglerar handläggningen vid en administrativ myndighet. För egen del anser jag emellertid att det är olämpligt att göra en sådan utbrytning. Mina förslag på det processuella området innebär att det för bl. a. inkomstskattemål sker en övergång från den nuvarande s. k. beloppsprocessen till en s. k. sakprocess. Beloppsprocessen kommer emellertid att bestå för vissa typer av skattemål, främst mål om fastighetstaxering. Vidare kommer även fortsättningsvis olika tider för överklagande och en olikformig reglering av det allmännas processföring att gälla på olika områden. En utbruten skatteprocessuell reglering är knappast ändamålenlig om undantagen från dess tillämpning är alltför många. Arbetet på att samordna olika förfaranden kommer emellertid att fortgå och mycket talar för att det i framtiden kommer att finnas förutsättningar för i stort sett gemensamma processuella bestämmelser på skatteområdet. Det har vidare nyligen tillsatts en kommitté som bl. a. skall gör en samlad översyn av FPL (dir. 1989:56). Mot denna bakgrund anser jag mig inte böra föreslå en utbrytning av de processuella reglerna ur taxeringslagen.

I det här sammanhanget skall jag också något beröra förhållandet mellan NTL och förvaltningslagen (1986:223, FL). Reglerna i FL utgör en standard för handläggningen av ärenden på förvaltningsområdet. De bör gälla

om inte särskilda skäl talar för en avvikande reglering. Taxeringsförfarandet är emellertid ett mycket omfattande förvaltningsförfarande som på ett påtagligt sätt griper in i de enskildas förhållanden. Som jag återkommer till längre fram anser jag därför att det – i likhet med vad som hittills gällt – även fortsättningsvis är befogat med regler som avviker från FL, t.ex. i fråga om skattemyndighetens kommunikationsskyldighet.

4 Skatteorganisationen

4.1 Skatteorganisationen i länen

Mitt förslag: Organisationen ändras så att nuvarande länsskattemyndigheter och lokala skattemyndigheter ersätts med en skattemyndighet i varje län.

Regeringen bestämmer antalet skattekontor och deras lokalisering.

De nya skattemyndigheterna inrättas den 1 januari 1991.

RSV:s förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. Verket föreslår också en långtgående integrering och decentralisering av den operativa verksamheten i länen.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har uttalat sig i frågan, med undantag av Sveriges advokatsamfund, tillstyrker att länsskattemyndigheten och de lokala skattemyndigheterna förs samman till en skattemyndighet i varje län.

Samtliga remissinstanser ställer sig också bakom den allmänna inriktningen av RSV:s förslag till ny skatteorganisation. När det gäller integrering och omlokalisering av den operativa verksamheten finns det dock remissinstanser som är tveksamma till att gå så långt som förslaget innebär. Flera remissinstanser pekar på de svårigheter med kompetensförsörjningen som en långtgående integration kan innebära.

Ett antal remissinstanser tar särskilt upp processföringen. Flertalet av dessa remissinstanser anser att processverksamheten bör behållas koncentrerad till en ort i länet och skild från övrig operativ verksamhet.

Bakgrunden till mitt förslag:

Nuvarande organisation

Den 1 januari 1987 genomfördes den reform som ledde fram till en sammanhållen skatteförvaltning (prop. 1985/86:55, BoU 11, rskr. 82). Målet för denna reform var att skapa en enkel och rak organisation med klara och enhetliga ansvars- och befogenhetsförhållanden. Reformen innebar bl.a. att länsstyrelsernas skatteavdelningar (i Stockholms län taxeringsavdelningen samt den administrativa avdelningens uppbördsenhet och dataenhet) bröts ut och bildade fristående länsskattemyndigheter. Länsstyrelsens uppgift att vara chefsmyndighet för de lokala skattemyn-

digheterna i länet flyttades över på länsskattemyndigheten. RSV fick en ledningsfunktion för hela skatteförvaltningen och lekmannainflytandet stärktes.

Den inre organisation för länsstyrelsernas skatteavdelningar som införts genom den s. k. RS-reformen 1979 överfördes på de nya myndigheterna utan några större förändringar, med undantag av ekonomi- och personaladministrationen. Länsskattemyndigheternas inre organisation regleras i 3 kap. 7 § förordningen (1988:832) med instruktion för skatteförvaltningen. Normalt består myndigheterna av en taxeringsenhet, en revisionsenhet, en besvärsenhet, en mervärdeskatteenhet, en uppbördsenhet, en dataenhet och en administrativ enhet. Vid länsskattemyndigheterna i Stockholms län, Malmöhus län samt Göteborgs och Bohus län, får enheterna vara indelade i sektioner. Vid de nu nämnda myndigheterna samt vid länsskattemyndigheten i Västernorrlands län får det finnas ytterligare en revisionsenhet. Denna skall inte vara indelad i sektioner. I Gotlands län består myndigheten av en taxerings-, uppbörds- och dataenhet, en revisions- och mervärdeskatteenhet, en besvärsenhet och en administrativ enhet.

De olika enheterna svarar var och en för sitt sakområde. Taxeringsenheten ansvarar sålunda för taxeringsverksamheten i länet, besvärsenheten för processföringen etc. Revisionsenheten är en renodlad utredningsenhet och har bl. a. till uppgift att genomföra s. k. integrerade revisioner och revisioner som omfattar flera beskattningsår. Dataenheten handhar driften av den regionala ADB-anläggningen. Den administrativa enheten svarar i huvudsak för ekonomi- och personalfrågor.

I landet finns totalt 120 lokala skattemyndigheter. Deras organisation framgår av 4 kap. 6 § instruktionen för skatteförvaltningen. De flesta myndigheterna är indelade i en serviceenhet och en granskningsenhet. Ett antal medelstora lokala skattemyndigheter har dessutom en arbetsgivarenhet. De elva största myndigheterna är indelade i en administrativ enhet, en eller två skatteenheter och en arbetsgivarenhet. Vid den lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi finns dessutom en folkbokföringsenhet.

Granskning- resp. skatteenheten biträder taxeringsnämnderna med granskning m. m. avseende de skattskyldiga som taxeras på lokal nivå. Inom serviceenheten eller, vad gäller de medelstora och större lokala skattemyndigheterna, arbetsgivarenheten, handhas bl. a. uppbörden av källskatt och arbetsgivaravgifter och kontrollen av att arbetsgivarna fullgör sina skyldigheter inom detta område.

Organisationen är således uppbyggd efter sakområden och verksamheten i länen är fördelad mellan dels två myndighetsnivåer, dels ett flertal enheter inom resp. myndighet.

Problem i den nuvarande organisationen

Den nuvarande organisationen medför att skatteförvaltningen har många kontaktytor mot främst företagen. För mindre företag är det ofta svårt att förstå hur beskattningsverksamheten fungerar. Beslut om skatter och avgifter fattas för ett och samma företag inom olika delar av den regionala och lokala förvaltningen och förfarandena för att fastställa de skilda skat-

terna och avgifterna är olika. Möjligheten att ge en effektiv service till företagen försämras till följd av den splittrade organisationen, liksom de skattskyldigas möjligheter att ta till vara sina intressen.

Dagens funktionsindelade organisation leder också till svårigheter för skattemyndigheterna att bedriva verksamheten på ett effektivt och konsekvent sätt. Det förekommer en mängd samband och beroendeförhållanden mellan olika skatter och avgifter. För att behövliga kontroller, konsekvensändringar m. m. skall initieras krävs det att information sprids till samtliga berörda enheter på regional och lokal nivå. Bara på det sättet uppnår man att en åtgärd inom ett område får fullt genomslag inom andra områden.

För att så långt det är möjligt tillgodose informationsbehovet har ett omfattande system av internadministrativa rutiner m. m. skapats. Dessa är framtvingade av den splittrade organisationen och tar inte obetydliga resurser i anspråk.

Den nuvarande organisationen har i praktiken visat sig fungera som en s. k. matrisorganisation. I samband med RS-reformen, då den nuvarande organisationen genomfördes, gavs varje enhetschef och fögderichef ett linjeansvar för sin enhet resp. lokala skattemyndighet. Samtidigt gavs vissa enhetschefer vid (numera) länsskattemyndigheten, nämligen taxeringschefen, revisionschefen och uppbördschefen, efter delegation av länsskattechefen ett relativt omfattande sakområdesansvar för den samlade verksamheten i länet. Dessa chefer är således både chefer för en regional enhet och ansvariga inom sitt sakområde. De överlappande ansvarsförhållandena medför problem framför allt för verksamheten vid de lokala skattemyndigheterna. Det är svårt att få en helhetssyn på verksamheten och att få till stånd den önskade inriktningen av skattekontrollen.

Den splittrade organisationen i länen har kritiserats och ansetts vara orsak till många av dagens problem på företagsbeskattningens område. Kommissionen mot ekonomisk brottslighet påpekade i betänkandet (SOU 1983: 75) Företagens uppgiftslämnande för beskattningsändamål att den information som behövs för en önskvärd samordning och ett korrekt beskattningsresultat i den nuvarande tungrodda och splittrade organisationen är uppdelad på olika myndigheter och enheter, trots att det i många hänseenden är samma ekonomiska förhållanden som skall bedömas. Även riksdagens revisorer har kritiserat den nuvarande ordningen och pekat på att det är naturligt att integrera beslutsfattandet och kontrollen för de olika skatterna och avgifterna (Rapport 1983/84: 4). Riksrevisionsverket har gått in på bristerna i organisationen bl. a. i sin revisionsrapport (Dnr 1985: 301) Den direkta företagsbeskattningens organisation. Verket har där föreslagit att företagsenheter inrättas för gemensam handläggning av företagsskattefrågor.

RSV:s förslag till ny skatteorganisation

RSV har i april 1989 till regeringen överlämnat ett principförslag till ny skatteorganisation i länen. Förslaget, som bygger på en rapport som utarbetats av det s. k. SOL 90-projektet (RSV Rapport 1989: 1, Ny skatteorganisation), innebär bl. a. att den samlade beskattningsverksamheten i ett län

inordnas i en ny, gemensam skattemyndighet som ersätter den nuvarande länsskattemyndigheten och de lokala skattemyndigheterna. Förslaget har fått sin slutliga utformning efter intern remissbehandling inom skatteförvaltningen.

Utgångspunkten för utformningen av den nya organisationen bör enligt RSV vara att beskattningsverksamheten skall integreras och att varje skattskyldig i princip bara skall ha en kontaktpunkt inom skatteförvaltningen. För företagsbeskattningen innebär integreringen att inkomsttaxering, B-skatt, mervärdeskatt, källskatt och socialavgifter hanteras inom samma enhet. Även vad gäller löntagarbeskattningen bör ökad integrering ske. I dag är förfarandet för preliminär beskattning m.m. skilt från den årliga taxeringen.

Den föreslagna integrationen bör medföra att många arbetsuppgifter decentraliseras inom länen till de orter där de skattskyldiga finns. Åtskilliga funktioner, t.ex. B-skatt, källskatt, socialavgifter, handhas redan i dag lokalt beträffande alla företag. I den fullt genomförda nya organisationen bör merparten av den operativa verksamheten bedrivas lokalt. De lokala enheterna bör utföra arbetet självständigt och med befogenhet att fatta alla beslut i löpande ärenden. Detta är inte minst viktigt för servicen gentemot de skattskyldiga.

RSV förordar den principiella fördelningen av det operativa arbetet inom den nya skattemyndigheten att endast uppgifter som kräver så speciell kompetens att den bara kan upprätthållas av ett mindre antal personer i varje län, och uppgifter som av annan särskild anledning bör hållas samman på ett enda ställe, bör utföras vid en länsgemensam enhet. Övrigt operativt arbete utförs vid de lokala enheterna. Övergripande ledningsoch styrningsfunktioner samt vissa specialist- och stödfunktioner bör också finnas samlade på ett ställe i länet.

All *nyregistrering av företag* bör ske vid lokala enheter. Vid registreringen finns stort behov av samordning mellan olika skatter och avgifter. Vidare är närheten till företagen av värde från såväl skatteförvaltningens som företagens synpunkt.

Vad gäller *deklarationsgranskningen* bör det grundläggande fördelningskriteriet vara geografisk belägenhet. Ansvaret för granskning m.m. läggs sålunda i första hand på den lokala enhet inom vars geografiska ansvarsområde företaget är beläget.

I andra hand bör granskningen fördelas efter företagens storlek. Till de lokala enheterna bör i princip genomgående föras beskattningsfunktionen avseende de mindre företagen. Med mindre företag avses i RSV:s rapport sådana med högst tio årsanställda. De ca 450 000 företagen i denna kategori torde enligt rapporten vara mest betjänta av den service de lokala enheterna kan erbjuda. De har normalt inte sådana beskattningsförhållanden att de ställer krav på uttalad specialistkompetens.

De större företagen, varmed i rapporten avses företag med 50 eller flera årsanställda, bör behandlas i en för länet gemensam enhet. Kategorin omfattar mindre än 10 000 företag. Dessa bedöms inte ha samma behov av närservice som de mindre företagen och beskattningen kräver ofta specialistkompetens.

De medelstora företagen, med 11–49 årsanställda, är ca 25000 till antalet. De utgör enligt rapporten en så pass heterogen grupp att granskningen inte generellt kan föras till lokal eller länsgemensam enhet. Den närmare fördelningen bör i stället bestämmas länsvis.

Förslaget innebär sammantaget en betydande decentralisering av granskning och annat löpande arbete samt beslutsfunktioner på företagsbeskattningens område. I dag granskas ca 635000 skattskyldiga avseende inkomstskatt vid länsskattemyndigheternas taxeringsenheter. Alla mervärdeskatteskyldiga företag, ca 450000, hanteras i fråga om mervärdeskatt vid mervärdeskatteenheterna. Om RSV:s förslag till uppdelning följs kommer enligt verkets egna beräkningar antalet skattskyldiga som taxeras av länsgemensamma enheter att understiga 100000 och antalet mervärdeskatteskyldiga företag som hanteras på regional nivå att ligga mellan 20000 och 30000.

Vad gäller *revisionsfunktionen* föreslås att sådana revisioner som är ett direkt utflöde av deklarationsgranskningen utförs vid de enheter som har ansvar för granskningen. RSV anser att det inte är meningsfullt att lämna något förslag till fördelning av sådana integrerade revisioner som i dag utförs vid revisionsenheterna. Den framtida omfattningen och inriktningen av denna revisionsverksamhet är osäker och bör för övrigt också tillåtas skifta över tiden och mellan olika län. Revisioner av de största företagen anser dock RSV bör utföras vid länsgemensamma enheter.

Vad gäller *processföringen* föreslår RSV att denna tills vidare hålls i huvudsak samlad på ett ställe i länet. På sikt bör däremot eftersträvas att föra även denna arbetsuppgift till de delar av organisationen som fattar beskattningsbesluten och skall hantera omprövningsförfarandet.

I dagens organisation är arbetet med *uppbörd* av inkomstskatt och avgifter fördelat mellan de lokala skattemyndigheterna och länsskattemyndigheternas uppbördsenheter. Uppbörden av mervärdeskatt handhas, liksom övriga funktioner på mervärdeskatteområdet, av länsskattemyndigheternas mervärdeskatteenheter. En stor del av arbetet inom uppbördsområdet har en direkt anknytning till de löpande beskattningsbesluten. RSV har därför gjort bedömningen att uppbördsverksamheten i betydande utsträckning bör föras till de operativa enheterna.

Det största delområdet inom uppbördsverksamheten är likvidhanteringen. Detta arbete kan i stort delas upp i hantering på kontonivå resp. person- och företagsnivå. Arbetet på kontonivå består bl.a. i att göra avstämningar m.m. av inbetalningar till statsverkets checkräkning och månadsavstämning mot det statliga redovisningssystemet (system S). I detta arbete förekommer inte i någon större utsträckning direktkontakter med allmänheten. RSV föreslår därför att det utförs länsgemensamt.

I arbetet på person- och företagsnivå ingår bl.a. att stämma av redovisningar mot inbetalningar, kreditera eller omföra inbetald skatt samt besluta om anmaningar, restavgift och utbetalning av skatt m.m. Detta arbete innebär ofta direkt kontakt med allmänheten, såväl företag som enskilda personer. Det bör därför utföras inom de operativa enheterna.

Bildandet av en gemensam myndighet medför inget omedelbart behov av ändrad inre organisation. En ny inre organisation är emellertid en

förutsättning för att beskattningsverksamheten skall kunna bedrivas i integrerade former. Enligt RSV bör den nya inre organisationen kunna genomföras den 1 januari 1992. Omlokaliseringen av verksamheten bör ske så snart som möjligt och vara helt genomförd omkring 1995.

Skälen för mitt förslag: Frågan om en gemensam myndighet i varje län har tidigare tagits upp vid ett flertal tillfällen. I prop. 1975:87 om riktlinjer för ändrad skatteadministration och taxering i första instans, m.m. (s. 132) framhöll departementschefen att vissa fördelar beträffande ledningsfunktionen för taxeringsarbetet inom länen skulle vinnas genom att inordna lokala skattemyndigheten som en lokal enhet i den regionala förvaltningen. Uppfattningen delades av skatteutskottet (SkU 1975:31).

Frågan berördes också av skatteutskottet i samband med behandlingen av prop. 1976/77:138 om genomförandet av den nya taxeringsorganisationen, m.m. (SkU 1976/77:49) och av departementschefen i prop. 1977/78:181 med författningsförslag till den nya organisationen. Även olika utredningar har tagit upp ämnet, dock utan att lämna konkreta förslag.

Den offentliga sektorn har på senare tid förändrats i snabb takt. Det pågår ett arbete som syftar till att göra förvaltningen effektivare, med bättre service till de enskilda och samtidigt bättre arbetsvillkor för de anställda.

Inom skatteområdet pågår sedan en tid ett arbete som kommer att leda till stora förändringar för skatteförvaltningen. Det förenklade taxeringsförfarande som jag strax kommer att föreslå innebär nya förutsättningar för en samordning och integrering av verksamheten. Förfarandena för de olika skatteslagen blir mer likartade och all beskattningsverksamhet handhas av en gemensam organisation.

Inom finansdepartementet pågår arbetet med en genomgripande skattereform med utgångspunkt i de förslag som har lagts fram av utredningarna RINK, URF och KIS. Jag vill i det här sammanhanget också nämna det förslag om standardiserade räkenskapsutdrag som RSV lagt fram i rapporten (RSV Rapport 1986:7) Ett reformerat uppgiftslämnande och som nu övervägs inom finansdepartementet.

Jag vill redan nu säga att jag i huvudsak delar RSV:s uppfattning vad gäller övergång till integrerad och mer decentraliserad operativ verksamhet. Min bedömning är att man genom ett ökat mått av integration i beskattningsverksamheten kan lösa många av de problem som finns i den nuvarande organisationen. Man kan ta till vara de samband som finns mellan de olika förfarandena, vilket med all sannolikhet kommer att medföra effektivare resursutnyttjande och bättre service.

En långtgående decentralisering av verksamheten medför att de problem det innebär att i varje län ha ett antal fristående skattemyndigheter accentueras. Med decentraliseringen följer nämligen ökade krav på materiell styrning för att man skall få en likformig beskattning. Riktlinjer som utfärdas av länsskattechefen måste få samma genomslagskraft för hela länet. Jag gör bedömningen att den materiella styrningen inom länen underlättas väsentligt om den inte behöver utövas i en organisation med myndighetsgränser mellan styrande och operativa funktioner.

En annan betydelsefull effekt av en myndighetssammanslagning är, som jag redan har antytt, att möjligheterna att effektivt utnyttja länets samlade resurser och kompetens ökar. Det är viktigt att specialistkompetens som finns inom olika delar av förvaltningen används för hela förvaltningens bästa. En skattemyndighet i varje län kan dessutom på ett mer flexibelt sätt omfördela resurser mellan olika verksamhetsorter och organisatoriska enheter så att resurserna utnyttjas där de bäst behövs.

När skattemyndigheterna nu står inför en genomgripande förändring av den inre organisationen, samtidigt som befogenheten att fatta beslut om taxering förs över från taxeringsnämnderna till skattemyndigheterna, kan man enligt min mening inte längre skjuta på ett avgörande i fråga om myndighetsstrukturen. Sammantaget talar det som har sagts i det föregående entydigt för att nuvarande länsskattemyndigheter och lokala skattemyndigheter ersätts med en gemensam skattemyndighet i varje län. På varje ort där det i dag finns en lokal skattemyndighet inrättas i stället ett lokalt skattekontor. Antalet skattekontor och deras lokalisering bör regleras i en förordning.

Nuvarande indelning i fögderier upphör alltså. Som huvudregel i fråga om arbetsfördelningen skall gälla att det lokala skattekontoret fattar beskattningsbeslut avseende de skattskyldiga inom kontorets geografiska ansvarsområde. Detta område bör, i likhet med vad som i dag gäller beträffande fögderiindelningen, bestämmas till viss eller vissa kommuner eller församlingar.

Jag kommer senare att föreslå att det nya taxeringsförfarandet skall tillämpas fr.o.m. 1991 års taxering (se avsnitt 16). I likhet med RSV anser jag att den nya, gemensamma skattemyndigheten bör inrättas samtidigt med den reformen eller således den 1 januari 1991. Därmed kan bestämmelserna om taxeringsförfarandet utformas med utgångspunkt i den nya myndighetsorganisationen och den stora mängd författningsändringar som båda reformerna ger upphov till kan göras vid ett tillfälle.

Skattemyndigheternas inre organisation

Som jag redan har sagt delar jag i huvudsak RSV:s uppfattning vad gäller integrering och decentralisering av verksamheten. Verkets förslag i dessa frågor leder till enklare och smidigare kontakter mellan de skattskyldiga och skatteförvaltningen och ligger sålunda helt i linje med de förvaltningspolitiska mål som antagits av riksdagen. Förutsättningarna ökar också för att bedriva beskattningsarbetet med högre effektivitet. Ett successivt genomförande av dessa förändringar i enlighet med vad RSV har föreslagit underlättas om man tidigt inrättar en gemensam myndighet.

Jag är också beredd att godta verkets förslag till principiell utformning av myndigheternas inre organisation.

Det är inte nödvändigt att nu ta ställning i detalj till hur långt integrationen bör drivas eller i vilken utsträckning den operativa verksamheten skall bedrivas på lokal resp. länsgemensam nivå. Så mycket är dock klart att den löpande beskattningsverksamheten avseende såväl löntagare som den övervägande delen av företagen bör skötas vid de lokala skattekonto-

ren. Detta ger samtidigt möjlighet för de länsgemensamma funktionerna att mer renodlat kunna ägna sig åt de mest komplicerade skattefrågorna.

När det gäller mervärdeskatten har jag viss förståelse för den tveksamhet som några av remissinstanserna, däribland riksrevisionsverket, har gett uttryck åt. Tveksamheten har sin grund i att det fortfarande finns inte obetydliga skillnader i förfarande m.m. mellan mervärdebeskattningen och den direkta beskattningen. Jag vill emellertid i det här sammanhanget peka på de förändringar i förfarandet vid den indirekta beskattningen som jag föreslår i det följande.

Förändringarna innebär att reglerna om förfarandet för den direkta och den indirekta beskattningen blir mer likformiga. Med den fördelning av beskattningsarbetet mellan lokala och länsgemensamma enheter som RSV föreslår kommer skattskyldiga med komplicerade förhållanden på mervärdeskatteområdet att till största delen granskas länsgemensamt. Den kompetens som finns på den länsgemensamma nivån kommer självfallet att vid behov kunna utnyttjas som ett stöd för de lokala skattekontoren. Även om det i övergångsskedet kan uppstå vissa svårigheter med kompetensförsörjningen vid de lokala skattekontoren kan man därför enligt min mening förlita sig på att en integrerad verksamhet som även omfattar mervärdebeskattningen på det hela taget kommer att fungera väl. Jag anser fördelarna med integrationen vara så stora att de klart överväger de svårigheter som inledningsvis kan uppstå på just mervärdeskattens område.

Ett annat område där remissinstanserna har delade meningar är processföringen. Som jag redan har nämnt anser flertalet remissinstanser att processföringen bör hållas samlad på en plats i varje län. För egen del vill jag anföra följande. Det förslag till omprövningsförfarande i första instans och former för överklagande som jag strax skall lägga fram (avsnitt 8 resp. 9) bygger på en nära samordning av löpande granskning, beskattningsbeslut, omprövning i första instans och processföring. En sådan samordning har betydande fördelar för såväl de skattskyldiga som skattemyndigheterna, i form av ökade möjligheter till god service och högre effektivitet. För att uppnå detta krävs vissa organisatoriska anpassningar. Samtidigt är det – inte minst från rättssäkerhetssynpunkt – nödvändigt att beakta behovet av specialistkompetens i materiellt eller processuellt komplicerade ärenden. Jag förordar en lösning som, i vart fall på sikt, innebär en fördelning av processföringsuppgifterna mellan skattekontoren och en för länet gemensam specialistenhet för rätts- och processfrågor.

För handläggning av överklaganden inom skattekontoren talar främst effektivitets- men även serviceskäl. Det är en uppenbar fördel att en och samma enhet kan behandla ett beskattningsärende i samtliga led. Det blir lättare att vid ett överklagande utveckla myndighetens skäl för sitt ställningstagande om tjänstemannen redan är väl insatt i ärendet. I flertalet fall torde en sådan ordning även leda till enklare och smidigare kontakter med de skattskyldiga. Den ordning för överklagande som jag strax skall föreslå har nämligen av bl.a. serviceskäl utformats så att överklagandet har nära anknytning till omprövningsförfarandet. Detta, som förutsätts hanteras av skattekontoren, ställer i vart fall i ärenden av mera normal beskaffenhet i stort sett samma krav på kompetens som processföringen. I praktiken

kommer för övrigt myndighetens beslut i ett omprövningsärende, i den mån den skattskyldiges yrkande inte bifalls, vanligen att kunna fylla funktionen som myndighetens yttrande till länsrätten.

Jag anser sålunda att övervägande skäl talar för att den enhet inom skattemyndigheten som har fattat ett överklagat beslut i stor utsträckning anförtros att föra det allmännas talan i förvaltningsdomstol. Undantag bör emellertid göras för mål av invecklad beskaffenhet och fall där det av särskilda skäl är lämpligt att någon annan enhet än den som handlagt ärendet för det allmännas talan.

Den nu angivna lösningen kan av främst praktiska skäl inte förverkligas fullt ut i nära anslutning till att den nya organisationen träder i kraft, utan detta får ske successivt. Den nya organisationen bör först få vinna stadga och det är lämpligt att den i första hand tar sig an de övriga omfattande förändringar som föreslår vad gäller förfarande och materiella regler. Även behovet att först vinna erfarenhet av den nya ordningen med sakprocess talar för att processföringen till en början i stor utsträckning sköts under medverkan och överinseende av länsgemensamma funktioner. En viktig uppgift för dessa blir att successivt bygga upp den kompetens som krävs vid skattekontoren. I vilken takt detta kan ske beror givetvis ytterst på geografiska och andra förutsättningar som varierar från län till län.

För att undvika missförstånd vill jag framhålla att vad som nu har sagts enbart tar sikte på de fall då en skattskyldig överklagar myndighetens beslut. Jag kommer strax att föreslå att skattemyndigheterna i länen inte skall ha någon möjlighet att för det allmännas räkning överklaga ett beskattningsbeslut. Den rätten, som för övrigt avses bli sparsamt utnyttjad, skall endast tillkomma RSV.

När det gäller revisionsverksamheten vill jag understryka det som sägs i förslaget om nödvändigheten att söka efter länsanpassade lösningar. Förutsättningarna varierar så starkt mellan olika län och verksamhetsorter att det inte går att dra någon generell gräns mellan revisioner som med fördel kan utföras lokalt och sådana som bör utföras av länsgemensamma funktioner. Utgångspunkten bör dock vara att revisioner i större eller mindre utsträckning skall kunna utföras vid alla lokala skattekontor.

RSV har på uppdrag av regeringen redovisat en plan för genomförandet av den nya organisationen. I planen behandlas, förutom uppläggningen av arbetet, tidpunkter för de olika stegen i genomförandet etc., också frågor om verksamhetens utveckling, styrning och uppföljning m. m. Avsikten är att ett antal frågor skall utredas vidare i arbetsgrupper inom skatteförvaltningen. Genomförandeplanen skall fortlöpande kompletteras och aktualiseras. I samband därmed kommer redovisning att lämnas till regeringen.

Till de frågor som behöver utredas ytterligare hör den framtida utvecklingen av verksamheten vad gäller skattekontrollens inriktning och förhållandet mellan kontroll och service. Vidare krävs utredning om hur kompetensbehovet skall tillgodoses i samband med övergången till den nya organisationen och i framtiden. En annan fråga är hur behovet av statistik och annan information för uppföljning och styrning skall tillgodoses i den nya organisationen. Det gäller såväl förvaltningens eget behov som stats-

makternas behov av mera övergripande information om administrationskostnader för olika skatter, produktivitetsutveckling m. m.

Jag utgår från att bl. a. de nu nämnda frågorna kommer att analyseras och belysas utförligt i det av RSV planerade arbetet.

Takten i genomförandet av myndigheternas nya inre organisation är också beroende av hur lokalbehovet på orterna för de lokala skattekontoren kan tillgodoses. Frågan kräver ytterligare belysning och jag avser att inom kort ta upp den närmare inför regeringen.

Jag kommer dessutom att senare för regeringen lägga fram förslag till den reglering som krävs av myndigheternas inre organisation, förfarandet vid tillsättning av tjänster i samband med övergången till den nya organisationen m. m.

4.2 Myndighetsbeslut och lekmannamedverkan

Mitt förslag: Beslut om taxering fattas av skattemyndigheterna.

De nuvarande taxeringsnämnderna ersätts med förtroendeorgan, kallade skattenämnder, som ingår i skattemyndigheterna. Det finns en skattenämnd vid varje skattekontor. Nämnden kan delas in i avdelningar.

Skattenämnden fattar för myndighetens räkning beslut i ärenden där ett behov av insyn och inflytande av lekmän gör sig gällande. I andra fall fattar tjänstemännen besluten.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt. Kommittén utgår dock från nuvarande organisation och föreslår att en skattenämnd bildas vid varje lokal skattemyndighet och länsskattemyndighet.

Remissinstanserna: Kammarrätten i Jönköping menar att skattenämnderna bör ges en fristående ställning, annars sätts tilltron till nämndernas objektivitet i fara. Några remissinstanser anser att i skattemyndigheten samlas oförenliga funktioner, särskilt med hänsyn till att skattemyndigheten också skall uppträda som part i domstol. Ett par remissinstanser framför att de skattskyldiga inte kommer att få förtroende för skattemyndigheten.

Skälen för mitt förslag: Riksdagens principbeslut innebär att taxeringsbesluten skall fattas av skattemyndigheten. Vid varje länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall bildas en skattenämnd, ett förtroendemannaorgan som ersätter de nuvarande taxeringsnämnderna och för myndighetens räkning fattar beslut i ärenden där ett behov av insyn och inflytande gör sig gällande. Övriga beslut skall fattas av tjänstemän.

I den nuvarande taxeringsorganisationen ligger utrednings- och kontrollfunktionerna hos länsskattemyndigheterna och de lokala skattemyndigheterna medan beslutsfunktionen ligger hos ett stort antal taxeringsnämnder som är att anse som egna myndigheter. Samtidigt har länsskattemyndigheten ansvaret för taxeringsverksamheten i länet. En stor del av de nuvarande bristerna i fråga om enhetlighet och kvalitet i beslutsfattandet har ett direkt samband med taxeringsorganisationens utformning. Principbeslu-

tet innebär att den myndighet som har ansvaret för taxeringsverksamheten också fattar taxeringsbesluten. Därigenom befrämjas enligt min mening objektivitet och likformighet i beslutsfattandet vilket på sikt torde stärka förtroendet för skattemyndigheterna. Jag delar därför inte de farhågor som några remissinstanser fört fram.

Med den organisationsförändring jag föreslår skulle principbeslutet innebära att det skapas endast en skattenämnd i ett län. Vid varje skattekontor skulle nämnden arbeta på en eller flera avdelningar. En sådan ordning är naturligtvis fullt möjlig. Den skulle emellertid medföra att det i varje län måste tillskapas ett stort antal avdelningar. Det kan befaras att en sådan ordning skulle bli osmidig. Jag anser därför att en lämpligare organisatorisk lösning är att en skattenämnd bildas vid varje skattekontor. Vid större skattekontor får nämnden delas in i avdelningar.

4.3 Skattenämnderna

4.3.1 Valbarhetsvillkor m. m.

Mitt förslag: Regeringen bestämmer ytterst det antal lekmän som skall utses för skattemyndigheterna. Lekmännen väljs av landstinget för tre år. Om det i länet finns kommun som inte ingår i landstingskommunen får även fullmäktige i den kommunen välja ledamöter.

Vid val av lekmän skall eftersträvas att lekmannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön och yrke.

Valbar till ledamot i skattenämnd är den som har rösträtt vid val av kommunfullmäktige och är kyrkobokförd i en kommun som ingår i länet och inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Det nuvarande kravet på svenskt medborgarskap och insikt i beskattningsfrågor slopas. Detsamma gäller åldergränsen på sjuttio år. Tjänsteman inom skatteförvaltningen eller vid allmän förvaltningsdomstol eller nämndeman i allmän förvaltningsdomstol får inte väljas till ledamot i skattenämnd.

Skattemyndigheten får entlediga en ledamot från sitt uppdrag om han visar giltigt hinder.

När ett uppdrag blir ledigt, utses en ny ledamot för den tid som återstår. Ändras antalet valda ledamöter, får nytillträdande ledamot utses för kortare tid än tre år.

Lekmännen vid ett skattekontor indelas till tjänstgöring enligt särskilda tjänstgöringslistor.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser betonar att ledamöterna måste ha goda kunskaper i skattefrågor. Sveriges revisorsamfund anser att man även fortsättningsvis bör ställa krav på insikt i skattefrågor. RSV menar att någon lagreglering av kravet på insikt i skattefrågor inte behövs. Domstolsverket anser att en bestämmelse motsvarande den i 4 kap. 7 § rättegångsbalken att vid nämndemannaval skall eftersträvas att nämndemannakåren

får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön och yrke bör införas i NTL. Länsrätten i Stockholms län anser att det behövs en regel om att varje kommun/fögderi skall vara företrätt i lokal och regional nämnd.

Skälen för mitt förslag: Lekmännen skall enligt riksdagens principbeslut väljas av landstinget eller – i förekommande fall – av landstinget och kommunfullmäktige. Så är fallet redan i dag beträffande taxeringsnämnd i särskilt taxeringsdistrikt där mer än en kommun ingår (6 § tredje stycket GTL). En treårig valperiod för lekmannaledamöterna gäller redan nu och bör lämpligen överföras på den nya ordningen.

Antalet ledamöter vid varje skattemyndighet bör bestämmas av regeringen med möjlighet för denna att delegera uppgiften. Jag kan nämna att det för domstolarnas del är så att vissa länsrätter själva bestämmer det antal lekmän som skall finnas vid domstolen, medan för andra kammarrätt beslutar om antalet lekmän. Antalet förtroendevalda bör hållas på en sådan nivå att tjänstgöringen i skattenämnd inte blir alltför betungande. Samtidigt är det viktigt att ledamöterna är närvarande på ett tillräckligt antal sammanträden för att upprätthålla sina kunskaper och för kontinuiteten i arbetet.

För närvarande krävs av ledamot och suppleant i taxeringsnämnd att han är svensk medborgare, inte är underårig eller har fyllt sjuttio år (8 § andra stycket GTL). Två utredningar, kommunaldemokratiska kommittén och diskrimineringsutredningen, har tagit upp frågan om medborgarskapskravet bör finnas kvar i samma omfattning som i dag (Ds C 1983:4, Ds A 1984:6). På grundval av prop. 1985/86:7 om utlänningars rättsliga ställning har riksdagen beslutat att kravet på svenskt medborgarskap skall avskaffas på flera områden, där kravet på anknytning till Sverige kan tillgodoses på annat sätt (LU 12, rskr. 33). I den nämnda propositionen föreslogs dock inte några ändringar i fråga om medborgarskapskravet för ledamöter i taxeringsnämnd. Ett eventuellt avskaffande av kravet borde enligt propositionen prövas i samband med de förslag till genomgripande förändringar av taxeringsorganisationen som väntades av skatteförenklingskommittén.

Jag anser för egen del att kravet på svenskt medborgarskap för ledamöter inte bör föras över på taxeringsnämndernas motsvarighet i den nya organisationen, skattenämnderna. Skattenämndens uppgifter och befogenheter kan inte anses vara av sådan karaktär att man måste kräva svenskt medborgarskap hos ledamöterna. Det får i stället ankomma på dem som väljer personer att inneha dessa uppdrag att bevaka att personerna i fråga har tillräckliga kunskaper i svensk rätt och svensk förvaltning. Jag föreslår därför att det för ledamot i skattenämnd skall krävas kommunal rösträtt här i landet. Detta innebär att den som är utlänning för att kunna bli vald måste ha bott här i minst tre år och vara myndig. Det nuvarande kravet att ledamot i taxeringsnämnd inte får vara underårig behöver därmed inte föras över på skattenämnden.

Den övre åldersgräns som tidigare fanns för nämndemän i domstolar har numera tagits bort genom lagändringar i bl. a. rättegångsbalken och lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar (SFS 1988:616 och

617, prop. 1987/88:138). Den nuvarande åldersgränsen för ledamöter i taxeringsnämnd bör av de skäl som låg till grund för de nämnda lagändringarna inte föras över på skattenämnderna. Det får ankomma på de organ som nominerar och väljer ledamöter att noggrant pröva varje kandidats förutsättningar för uppdraget.

I samband med att åldersgränsen för nämndemän i domstolarna togs bort ålades valförsamlingarna i lag att eftersträva en allsidig sammansättning av nämndemannakåren med hänsyn till ålder, kön och yrke. Domstolsverket har i sitt remissyttrande anfört att en motsvarande bestämmelse bör införas i NTL. Jag delar domstolsverkets uppfattning.

Landstinget bör naturligtvis vid val av ledamöter se till att ledamöterna har en geografisk spridning inom länet. Någon uttrycklig regel om detta anser jag inte nödvändig.

Enligt 8 § GTL bör till ledamöter och suppleanter utses personer som har insikt i de beskattningsfrågor som ankommer på taxeringsnämnd. Jag föreslår inte någon motsvarande regel vad gäller ledamöterna i skattenämnd. Ordföranden och föredraganden skall inom skattenämnden svara för den särskilda sakkunskapen i skattefrågor. Detta innebär inte att kraven på lekmännen skall ställas lägre i framtiden. Tvärtom förutsätter den nya organisationen kvalificerade ledamöter med erfarenhet från olika områden inom samhällslivet. Enligt min mening bör det dock inte i lag föreskrivas något särskilt kompetenskrav; formella kompetenskrav skulle snarast begränsa möjligheten att till skattenämnderna rekrytera erfarna och omdömesgilla personer. Det åligger i stället de nominerande och väljande organen att noggrant pröva varje kandidats förutsättningar för uppdraget.

I GTL finns inte några bestämmelser om yrkeskategorier som diskvalificeras som ledamöter i taxeringsnämnd. I 20 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar finns däremot en uppräkning av dem som inte får vara nämndemän i allmän förvaltningsdomstol. Mitt förslag om en ändrad skatteorganisation har medfört förändringar även av denna paragraf. Tjänsteman vid allmän förvaltningsdomstol, skattemyndighet, länsstyrelse eller under länsstyrelse lydande myndighet, lagfaren domare, åklagare, polisman eller advokat eller annan som har till yrke att föra andras talan inför rätta får inte vara nämndeman. Nämndeman i länsrätt får inte samtidigt vara nämndeman i kammarrätt.

Så få grupper som möjligt bör uteslutas från möjligheten att vara ledamöter i skattenämnd. Nämnden bör ju vara så allsidigt sammansatt som möjligt. Uppräkningen i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar är avpassad till de skiftande typer av mål som kan förekomma i länsrätt. Det är för skattenämndernas del inte motiverat att utesluta alla de kategorier som tas upp i den lagen. Endast sådana grupper som typiskt sett kommer i kontakt med ärendena på sådant sätt att de lämpligen inte bör vara ledamöter i skattenämnd bör enligt min mening diskvalificeras. Jag föreslår därför att tjänsteman inom skatteförvaltningen eller vid allmän förvaltningsdomstol eller nämndeman vid allmän förvaltningsdomstol inte skall få vara lekmannaledamöter i skattenämnd. Att generellt utesluta andra kategorier anser jag inte motiverat. I andra fall träder jävsreglerna i

11 § FL in så att t. ex. en revisor som biträtt en skattskyldig vid upprättandet av självdeklaration är jävig vid behandlingen i skattenämnd av frågor rörande deklarationen.

Sedan den 1 januari 1986 (se prop. 1984/85: 117 s. 16) kan taxeringsnämndens ledamöter ställas till ansvar för myndighetsmissbruk (numera tjänstefel). Detsamma bör gälla ledamöterna i skattenämnd. Om de enligt vad som sägs i 20 kap. 1 § brottsbalken åsidosätter vad som gäller för uppgiften kommer de således att riskera ansvar för tjänstefel. Med uttrycket "vad som gäller för uppgiften" avses lag eller annan författning samt andra föreskrifter om det framstår som uppenbart oriktigt att föreskrivet handlingsmönster inte iakttagits (prop. 1988/89: 113 s. 24).

Enligt riksdagens principbeslut skall de förtroendevalda ledamöterna – efter mönter av det system som tillämpas för domstolarnas nämndemän – ingå i en "pool" som skall indelas till tjänstgöring enligt särskilda tjänstgöringslistor. Poolsystemet innebär en flexibel organisation som lätt kan anpassas till skiftande behov vid olika skattemyndigheter och över tiden. Vid varje skattekontor skall finnas ett tämligen stort antal lekmannaledamöter. Tjänstgöringen bör lämpligen schemaläggas så att samma grupp av lekmän ingår i skattenämnden med jämna intervaller.

4.3.2 Ordförandeskapet

Mitt förslag: För varje skattenämnd eller, om nämnden är avdelningsindelad, avdelning av skattenämnden skall finnas en ordförande. Vid varje skattekontor skall det dessutom finnas ett antal vice ordförande. Till ordförande och vice ordförande skall förordnas tjänstemän inom skattemyndigheterna. En vice ordförande skall inte vara knuten till en viss avdelning. Det ankommer ytterst på regeringen att fastställa hur många vice ordförande det skall finnas vid varje skattekontor.

Skattemyndighetens chef får träda in som ordförande i skattenämnden vid behandling av ärende som av särskild anledning kräver hans medverkan.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: RSV anser att skattenämndens ordförande måste vara sakområdesexpert. Sådana expertkunskaper kan knappast förenas med de administrativa uppgifter som är förknippade med chefsskapet. Myndighetschefen bör bl. a. av dessa orsaker inte vara ordförande i skattenämnden. Däremot anser verket att det bör finnas möjlighet för myndighetschefen att i vissa fall kunna träda in som ordförande i skattenämnden vid behandling av ärende som av olika skäl kan anses påkalla hans medverkan. Domstolsverket påpekar att det ställs stora krav på ledamöternas kompetens och ställer sig bakom förslaget att ordförande- och vice ordförandeskapet överlämnas till tjänstemän inom skatteförvaltningen.

Skälen för mitt förslag: Riksdagens principbeslut innebär att till ordförande och vice ordförande i skattenämnden skall förordnas tjänstemän inom skatteförvaltningen, normalt från den egna skattemyndigheten. Där-

igenom understryks att det är fråga om en nämnd inom myndigheten, inte en annan instans. Som ordförande bör enligt principbeslutet i första hand myndighetschefen komma i fråga, eftersom denne har ansvaret för myndighetens verksamhet (prop. 1986/87:47 s. 126).

RSV påpekar i sitt remissyttrande att myndighetschefen normalt inte skall vara ordförande i skattenämnden. Jag delar verkets uppfattning. Detta gäller särskilt med hänsyn till den organisationsförändring jag förslagit. Med endast en skattemyndighet i länet torde de administrativa uppgifterna bli så betungande att ordförandeskapet får uteslutas redan av den anledningen.

RSV har vidare föreslagit att myndighetschefen bör kunna träda in som ordförande i skattenämnden i enstaka ärenden där det är påkallat. Även i detta avseende biträder jag verkets förslag. Skattenämnden ingår i skattemyndigheten. Det är då naturligt att myndighetens chef med sitt övergripande ansvar för verksamheten i länet kan gripa in i beslutsfattandet vid behandling av ärenden av en alldeles speciell karaktär. Ett sådant ingripande torde självfallet vara påkallat endast i sällsynta undantagsfall.

Kommittén föreslår att tjänstemän inom skatteförvaltningen, dvs. inom skattemyndigheterna eller RSV, skall förordnas som ordförande. För egen del anser jag dock att det inte bör komma i fråga att förordna tjänstemän inom RSV.

Jag har i avsnitt 4.2 föreslagit att det vid varje skattekontor skall finnas en skattenämnd. Vid de större skattekontoren skall nämnden kunna delas in i avdelningar. Det är lämpligt att den tjänsteman som förordnas som ordförande eller vice ordförande också tjänstgör vid det skattekontor där nämnden är verksam. Därigenom kan arbetet flyta smidigare. Något absolut krav att så skall vara fallet bör dock inte uppställas.

Kommittén föreslår i sitt slutbetänkande, till skillnad från sin ståndpunkt i principbetänkandet, att vice ordförandena inte skall vara knutna till viss avdelning. En mer flexibel lösning är enligt kommittén att ett tillräckligt antal vice ordförande förordnas att tjänstgöra vid skattenämnden och att de kan arbeta där det finns behov. Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, bör fastställa antalet vice ordförande vid varje myndighet. Jag delar kommitténs uppfattning. I överensstämmelse med mitt förslag att det skall finnas en skattenämnd vid varje skattekontor bör dock en vice ordförande vara knuten till ett visst kontor.

Mitt förslag: Skattenämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och fyra övriga ledamöter är närvarande. Fler än ordföranden eller vice ordföranden och fem övriga ledamöter får inte delta vid behandlingen av ett ärende.

Vid omröstning i skattenämnden skall förvaltningslagens regler gälla.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår att nämnden skall vara beslutför med ordförande och fem övriga ledamöter. Om det sedan ett sammanträde har inletts inträffar förfall för annan ledamot än ordföranden skall nämnden vara beslutför med ordföranden och fyra övriga ledamöter. Vad gäller omröstning överensstämmer kommitténs förslag med mitt.

Remissinstanserna: RSV anser att nämnden bör vara beslutför med ordföranden och fyra valda ledamöter. Hovrätten för Övre Norrland anser det vara tillräckligt att fyra förtroendevalda kallas till varje sammanträde. Kammarrätten i Sundsvall anser att det bör räcka med tre eller möjligen fyra valda ledamöter. Länsrätten i Göteborgs och Bohus län vänder sig mot förslaget att nämnden om förfall inträffar är beslutför med fyra lekmän. I stället borde endast ett påbörjat ärende få slutföras om en lekman får förfall.

Ingen remissinstans har yttrat sig om reglerna för omröstning i skattenämnd.

Skälen för mitt förslag: Enligt riksdagens principbeslut skall fem lekmän kallas till varje sammanträde i nämnden. Därigenom avsågs möjligheterna att ge nämnden en mer allsidig sammansättning öka och en alltför kraftig neddragning av den nuvarande förtroendemannaorganisationen motverkas. I principbeslutet togs inte ställning till hur många lekmän som skall krävas för beslutförhet.

Något skäl att nu ta en annan ställning i frågan om hur många lekmän som skall kallas till skattenämndens sammanträden finns enligt min mening inte. Den av kommittén föreslagna regeln kan emellertid befaras innebära att sammanträden inte kan genomföras på grund av att ledamot innan sammanträdet fått förhinder och det visar sig omöjligt att med kort varsel kalla in en annan. En beslutsordning som kan medföra att sammanträden inte kan genomföras på grund av att en ledamot saknas är olycklig med de knappa ramar, tidsmässiga och ekonomiska, som gäller. Jag föreslår därför i stället en regel som innebär att fem ledamöter normalt skall delta vid beslut. Nämnden skall dock vara beslutför med ordförande och fyra ledamöter.

Vid omröstning i taxeringsnämnd gäller enligt 64 § GTL att bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning i tvistemål skall tillämpas. Ordföranden skall dock säga sin mening först. Regeln infördes 1978. Tidigare gällde att vid lika röstetal i taxeringsnämnden skulle den mening gälla som var fördelaktigast för den skattskyldige. Enligt 26 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar skall vid omröstning i allmän förvaltningsdomstol bestämmelserna i 16 och 29 kap. rättegångsbal-

ken om omröstning i hovrätt gälla i tillämpliga delar. Bestämmelserna om omröstning i tvistemål gäller i alla vanliga skattemål, medan omröstning enligt brottmålsreglerna endast blir tillämpliga i vissa mål, t. ex. i mål om utdömande av vite. Efter ett regeringsrättsavgörande (RÅ 1987 ref 42) är det numera klarlagt att brottmålsreglerna också skall tillämpas vid omröstning i mål om skattetillägg.

Den s. k. kollegiala beslutsmetoden gäller således för närvarande vid omröstning i taxeringsnämnd och domstolar. Reglerna i FL om omröstning anger emellertid den s. k. kollektiva metoden som huvudregel för de fall då enighet inte kan nås (18 § FL). Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Omröstningsreglerna i FL gäller de statliga förvaltningsmyndigheterna om det inte finns undantag i speciallagstiftningen. Sådana undantag finns bl. a. för vissa domstolsliknande nämnder, t. ex. koncessionsnämnden för miljöskydd, där i stället rättegångsbalkens omröstningsregler gäller. För kommunala myndigheter gäller i stället de regler som finns i kommunallagstiftningen. Omröstningsreglerna i FL tillämpas också hos de allmänna försäkringskassorna (prop. 1986/87: 39 s. 74).

Valet av omröstningsregler är inte bara en formfråga. Utgången blir visserligen oftast densamma oavsett vilken av de båda metoderna som används. Men detta gäller inte alltid. Om förslagen till beslut är fler än två kan valet av metod ibland inverka på utgången. Omröstningsreglerna hos myndigheterna bör därför så långt som möjligt vara enhetliga.

I prop. 1985/86: 80 om ny förvaltningslag (s. 31) intog departementschefen den ståndpunkten att ingen av omröstningsreglerna var generellt överlägsen den andra. Han ansåg att den kollektiva metoden regelmässigt var en ändamålsenlig ordning för omröstning i förvaltningsärenden. Vidare framhöll han att styrelser, nämnder och liknande organ i stor utsträckning har ledamöter som hämtas från partier, intresseorganisationer och sammanslutningar där den kollektiva metoden är stadigt förankrad.

Enligt min mening saknas det anledning att i de förvaltningsärenden som skattemyndigheten avgör ha en annan ordning än för förvaltningen i övrigt. FL:s regler bör därför gälla vid omröstning i skattenämnden.

5 Beslutsbehörigheten i vissa ärenden

5.1 Eftertaxering m. m.

Mitt förslag: Skattemyndigheten skall som första instans få fatta beslut om eftertaxering. Behörigheten att besluta i ärenden om ersättningsskatt, dödsbos befrielse från skatt, obehöriga vinstöverföringar enligt 43 § 1 mom. kommunalskattelagen, befrielse från skyldigheten att betala tilläggspensionsavgift och tillämpning av lagen (1963: 587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m. flyttas också från länsrätt till skattemyndighet. I de ärendetyper där beslutskompetensen nu är uppdelad mellan taxeringsnämnd och länsrätt, nämligen i fråga om grundavdrag för dödsbo, avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga, särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst samt uppskov med beskattning av realisationsvinst förs beslutskompetensen i sin helhet över på skattemyndigheten.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Kammarrätten i Göteborg, länsrätten i Uppsala län, Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Domareförbundet och Medborgarrättsrörelsen är negativa till en ordning där beslut om eftertaxering får fattas av skattemyndighet. Länsrätten i Värmlands län anför att de flesta mål som avser eftertaxering är okomplicerade i såväl materiellt som formellt hänseende, vilket framgår bl. a. av att åtskilliga mål kan avgöras som s. k. E-mål. Reglernas komplexitet och de risker som ligger i att skattemyndigheterna vid eftertaxering kan få anledning att pröva kvaliteten på den egna granskningsinsatsen medför dock att länsrätten förordar att eftertaxeringarna skall beslutas av länsrätten som första instans. Länsrätten i Göteborgs och Bohus län anser att alla tvistiga eftertaxeringar bör beslutas av länsrätten som första instans. Svenska revisorsamfundet menar att det i lagstiftningen uttryckligen bör föreskrivas att beslut om eftertaxering skall fattas av myndigheten med skattenämnd. Vidare måste garantier skapas för att de tjänstemän som handlägger frågor om eftertaxering har tillräcklig erfarenhet och utbildning.

Vad gäller frågan om beslutskompetensen i ärenden om obehöriga vinstöverföringar är meningarna delade. RSV och länsrätten i Göteborgs och Bohus län tillstyrker förslaget medan bl. a. Sveriges arbetsgivareförening, Sveriges industriförbund och länsrätten i Uppsala län avstyrker.

Skälen till mitt förslag: Riksdagens principbeslut innebär att skattemyndigheten som första instans får fatta beslut i fråga om de ärendetyper som omfattas av mitt förslag, med undantag av ärenden om obehöriga vinstöverföringar, befrielse från skyldigheten att betala tilläggspensionsavgift, tillämpning av lagen om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m. samt uppskov med beskattning av realisationsvinst. Några skäl att nu ta en annan ställning i fråga om de ärenden som enligt principbeslutet skall handläggas av skattemyndigheten som första instans finns enligt min mening inte. Tvärtom är förslagen en förutsättning för ett samordnat och enklare förfarande.

Jag har emellertid viss förståelse för den tveksamhet som uttrycks hos vissa remissinstanser vad gäller behörigheten att fatta beslut om eftertaxering. Den föreslagna ordningen innebär onekligen en stor förändring i förhållande till i dag. Icke desto mindre anser jag att det inte finns anledning att gå ifrån principbeslutet på den här punkten.

Inom andra beskattningsområden, där beskattningsmyndigheten fattar beslut om efterbeskattning, har ordningen inte ifrågasatts. Den är ett uttryck för den viktiga grundprincipen att beskattningsbeslut skall fattas av skattemyndighet i första instans, inte av domstol. Bara de fall där den skattskyldige är missnöjd med skattemyndighetens beslut bör prövas av domstol. Eftertaxering kommer ju normalt i fråga först om den skattskyldige lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att lämna föreskrivna uppgifter. Det rör sig alltså om material som inte tidigare varit föremål för skattemyndighetens bedömning. Att i sådana fall låta domstol som första instans fatta ett beskattningsbeslut på grundval av de nya uppgifterna strider mot strävandena att renodla domstolsprocessen och avlasta domstolarna uppgifter av taxeringskaraktär.

Att eftertaxeringsbeslut fattas av skattemyndigheterna är också en förutsättning för den integrering och samordning av beskattningsverksamheten som RSV:s förslag till ny skatteorganisation avses mynna ut i. I materiellt hänseende krävs inte mer vid eftertaxeringsbeslut än vid den ordinarie taxeringen. Däremot krävs att vissa formella förutsättningar är uppfyllda, framför allt ett krav på att den skattskyldige lämnat oriktig uppgift. Begreppet oriktig uppgift är emellertid ingalunda okänt för skattemyndigheten och till hjälp vid bedömningen finns en rikhaltig praxis.

Visserligen innebär det förhållandet att skattemyndighet får befogenhet att fatta eftertaxeringsbeslut att beslutet kan verkställas på ett tidigare stadium än i dag. Möjligheterna till anstånd med att betala skatt blir emellertid med de förslag jag lägger fram i avsnitt 12.1 betydligt generösare.

Bestämmelserna i 43 § 1 mom. KL gäller obehöriga överföringar mellan närstående företag genom prissättning så att beskattningen här i landet blir för låg. Länsrätten är för närvarande första instans (67 § GTL). Skälet till denna ordning är enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 1965: 126 s. 61) att det i regel krävs en taxeringsrevision för att undersöka prissättningen inom ett företag. Taxeringsnämnden hade små möjligheter att skaffa in uppgifter, som var tillräckliga för att tillämpa regeln. Det var därför naturligt att bedömningen överläts på motsvarigheten till den nuvarande länsrätten, prövningsnämnden, liksom redan var fallet beträffande den numera upphäva 57 § 3 mom. KL. Bestämmelsen i 57 § 3 mom. KL avsåg obehörig överföring av inkomster mellan företag genom internprissättning så att beskattningen i viss kommun blev för låg. Tillämpningen av den beskattningsregeln ansågs böra anförtros prövningsnämnden och inte taxeringsnämnden eftersom det gällde att slita tvister mellan olika kommuner.

De motiv som låg bakom den bestämmelse som undantar 43 § 1 mom. KL från taxeringsnämndens beslutskompetens kan inte åberopas i det nya förfarandet. Där skall skattemyndigheten svara för såväl utredning som beslut. Utgångspunkten måste vara att skattemyndigheten skall ha behörighet att fatta beslut i alla uppkommande taxeringsfrågor om inte rättssä-

kerhetssynpunkter eller andra särskilda skäl medför att domstol bör vara första instans. Några sådana skäl gör sig inte gällande här. Tvärtom kan det innebära praktiska problem om tillämpningen av regeln förbehålls domstol. Jag anser därför att skattemyndigheten skall få fatta beslut enligt 43 § 1 mom. KL.

Enligt nuvarande regler får länsrätten medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala tilläggspensionsavgift som betalas i form av egenavgift om ömmande omständigheter föreligger, 30 § uppbördslagen (1953:272), UBL. Sådan befrielse får ske i de fall pensionspoäng skall tillgodoräknas den skattskyldige enligt bestämmelserna i 11 kap. 6 § första stycket lagen om allmän försäkring (1962:381), trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalats inom den tid som anges i 29 § andra stycket UBL. Kommittén har föreslagit att behörigheten att befria från avgiften skall flyttas över till skattemyndigheten. En grundläggande princip i det nya förfarandet är, som jag nyss nämnt, att skattemyndigheten skall fatta beslut som första instans om inte särskilda skäl talar för att domstol bör fatta beslutet. Enligt principbeslutet skall bl.a. beslut om dödsbos befrielse från skatt fattas av skattemyndigheten. Något skäl varför beslut enligt 30 § UBL om befrielse från tilläggspensionsavgift skall fattas av länsrätten som första instans kan jag inte finna. Jag instämmer därför i kommitténs förslag.

Jag ställer mig också bakom kommitténs förslag att beslut om tillämpning av lagen om beskattning av fideikommissbo, m.m. och om uppskov med beskattning av realisationsvinst skall fattas av skattemyndigheten som första instans. Beslut om tillämpning av skatteflyktslagen skall liksom hittills fattas av länsrätt.

5.2 Beslutsbehörighetens fördelning inom skattemyndigheten

Mitt förslag: Skattemyndighetens beslut skall fattas med skattenämnd när det är fråga om omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis som åberopas. Samma sak gäller om ärendet rör en skälighets- eller bedömningsfråga som har väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige eller avser någon annan fråga som av särskild anledning bör prövas av nämnden. I övriga ärenden skall tjänsteman fatta beslut.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl.a. statskontoret, riksrevisionsverket och kammarrätten i Göteborg, anser att reglerna om vilka beslut som skall fattas av myndigheten med nämnd måste preciseras. RSV, statskontoret och riksrevisionsverket understryker det väsentliga i att skattenämnden beslutar i ett begränsat antal ärenden. Länsrätten i Stockholms län och Svenska revisorsamfundet anser tvärtom att beslut i fler typer av ärenden skall fattas med nämnd. Länsrätten i Stockholms län menar att samtliga beslut om taxeringshöjningar skall fattas med nämnd. Revisor-

samfundet anser att beslut skall fattas med nämnd om den skattskyldige begär det eller det är fråga om eftertaxering.

Skälen för mitt förslag: Lekmännens medverkan i taxeringsarbetet bör koncentreras på de ärenden där det finns ett berättigat krav på insyn och inflytande för förtroendevalda. Lekmän bör så långt möjligt medverka i avgöranden där lekmännens medverkan kan antas stärka tilltron till myndighetens objektivitet. Redan i dag är förhållandet det att endast en liten del av taxeringsbesluten fattas av fullsutten taxeringsnämnd. Taxering i enlighet med deklarationen kan fattas av taxeringsnämndsordföranden ensam. Samma sak gäller vid beslut om taxering med avvikelse från självdeklarationen som uppgår till högst 2 500 kr. taxerad inkomst eller om saken är uppenbar. Vid beslut om taxering på grundval av förenklad självdeklaration är taxeringsnämnden beslutför med taxeringsnämndsombudet, som är en tjänsteman inom skatteförvaltningen, ensam. De ärenden där beslut enligt dagens regler kan fattas av taxeringsnämndsordföranden eller taxeringsnämndsombudet ensam har en sådan rutinkaraktär att ett lekmannainflytande inte skulle fylla någon funktion.

I det framtida förfarandet blir huvudregeln att taxeringsbesluten skall fattas av tjänsteman. Från denna huvudregel skall göras undantag för de fall där det framstår som angeläget med insyn och inflytande av lekmän. I den masshantering som taxeringsförfarandet utgör krävs vissa urvalskriterier för att särskilja dessa ärenden. Visserligen talar mycket för att de ärendetyper där beslut skall fattas med skattenämnd bör vara så precist beskrivna som möjligt med inriktningen att lekmannainflytandet blir effektivt och verkligen koncentreras till de fall det har en funktion att fylla. Å andra sidan är förhållandena i olika taxeringsärenden så skiftande att det är nödvändigt med mer allmänt formulerade bestämmelser för att man inte skall få en alltför stelbent och formell ordning.

Jag föreslår följande.

De *grundläggande taxeringsbesluten* skall normalt fattas av tjänsteman. De skattskyldigas anspråk på lekmannainsyn och -inflytande kan tillgodoses genom att de omprövningsärenden som tjänstemannen inte anser sig kunna bifalla helt i princip skall avgöras av nämnden. Får den skattskyldige sina yrkanden bifallna saknas normalt anledning för den skattskyldige att få sitt ärende prövat av skattenämnd med lekmän.

Det har i olika sammanhang framhållits att lekmannainflytandet är betydelsefullt vid avgörandet av skälighets- och bedömningsfrågor. Vad som skall anses utgöra sådana frågor är emellertid i viss mån flytande. I ett mycket stort antal taxeringsärenden kommer man, åtminstone i någon utsträckning, in på skälighets- eller bedömningsfrågor. Dessa har emellertid i praktiken inte sällan blivit föremål för ett schabloniserat synsätt eller också har så fasta riktlinjer för bedömningen dragits upp att man många gånger inte längre kan tala om skälighetsbedömningar i egentlig mening. De kan då knappast anses vara så kvalificerade att de kräver nämndens medverkan. Sådana beslut enligt utfärdade riktlinjer bör normalt fattas av tjänsteman.

Ett taxeringsbeslut som innefattar skälighets- eller bedömningsfrågor bör avgöras med nämnden om de har en väsentlig ekonomisk betydelse för

den skattskyldige. Vad som är av väsentlig ekonomisk betydelse får sättas i relation till den skattskyldiges förhållanden. För en normal löntagare måste enligt min mening frågan gälla en taxerad inkomst på minst 10000 kr. i nuvarande penningvärde för att anses ha en väsentlig ekonomisk betydelse i inkomstskattehänseende medan det för ett större företag krävs ett mångdubbelt större belopp. Det sagda innebär naturligtvis inte att en avvikelse från deklarationen skall avgöras med skattenämnd enbart för att den rör ett stort belopp.

Förslaget innebär att skönstaxeringar i avsaknad av deklaration ofta kommer att behandlas i skattenämnd. Är det fråga om en skönstaxering helt i enlighet med inkomna kontrolluppgifter innefattar beslutet inte någon skälighets- eller bedömningsfråga – ett sådant beslut skall fattas av tjänsteman.

Även andra beslut, som inte innefattar någon skälighets- eller bedömningsfråga, kan i vissa fall behöva fattas med nämnden. Så kan vara fallet vid bedömningen av en fråga som i sig inte är så kvalificerad att den kräver skattenämndens medverkan men som har betydelse i ett mycket stort antal taxeringsbeslut.

Vad gäller *omprövningsbeslut* anser jag att följande ordning bör gälla. Har tjänsteman fattat det grundläggande taxeringsbeslutet och anser tjänstemannen att den skattskyldiges yrkanden kan bifallas och inte av annan anledning bör prövas med nämnden skall, som jag redan nämnt, tjänstemannen fatta beslutet. Anser sig tjänstemannen inte kunna bifalla den skattskyldiges yrkanden fullt ut skall omprövningsbeslutet fattas med nämnd. Detsamma bör gälla även i de fall det är fråga om omprövning i samband med överklagande.

För det fall ett omprövningsbeslut i en fråga fattats i skattenämnd kan mycket väl ett senare omprövningsbeslut avseende en annan fråga i samma års taxering fattas av tjänsteman. Det sagda kan i vissa fall gälla även om den senare omprövningen avser samma fråga. Har skattemyndigheten med nämnd fattat ett beslut och begär den skattskyldige omprövning eller överklagar utan att åberopa några nya omständigheter eller bevis kan ett omprövningsbeslut som innebär ett vidhållande av det tidigare beslutet fattas av tjänsteman. Detta gäller även i de fall beslutet avser en skälighets- eller bedömningsfråga.

Åberopar den skattskyldige nya omständigheter eller bevis får en bedömning göras om omprövningsärendet innefattar sådana avgöranden att nämnden bör kopplas in igen. Har exempelvis nämnden avslagit ett yrkande om visst avdrag med motivering att den skattskyldige inte styrkt sina kostnader och inger den skattskyldige därefter ett kvitto som styrker kostnaderna, bör ett beslut om att medge avdraget kunna fattas av tjänsteman. Motsvarande bör gälla om skattenämnden fattat ett taxeringsbeslut skönsmässigt i avsaknad av deklaration och den skattskyldige sedermera kommer in med en deklaration. Ett beslut om undanröjande av skönstaxeringen och taxering i enlighet med den inkomna deklarationen bör normalt kunna fattas av tjänsteman. Kommer tjänstemannen i det läget att han vill göra en annan bedömning på samma underlag som skattenämnden grundat sitt beslut på, bör ärendet tas upp för omprövning i skattenämnden. Har en

ny väsentlig omständighet kommit till eller åberopas ett nytt bevis som skulle ha föranlett en annan bedömning i skattenämnden bör däremot en tjänsteman kunna fatta ett beslut som innebär att den skattskyldiges yrkanden bifalls.

Avgörandet om ett ärende skall behandlas i nämnden eller inte blir en bedömning i det enskilda ärendet och ankommer på tjänstemannen. En remissinstans har framfört att de skattskyldiga bör kunna begära att ett ärende behandlas med nämnd. Jag delar inte den uppfattningen. Lekmannainflytandet skulle därigenom inte koncentreras på de ärenden där det är effektivt. De skattskyldigas intresse av att ärendet avgörs med nämnd kan tillgodoses genom mitt förslag att omprövningsyrkanden som tjänsteman inte anser sig kunna bifalla skall behandlas av nämnden.

Deklarationsmaterialets fördelning

För närvarande gäller enligt 6 § taxeringsförordningen (1957:513), TF, att länsskattemyndigheten skall medverka i taxeringsarbetet i fråga om taxering av dels sådana fysiska personer och dödsbon vars inkomstförhållanden är särskilt invecklade, dels andra skattskyldiga än fysiska personer och dödsbon. Den lokala skattemyndigheten skall medverka i fråga om andra skattskyldiga än de uppräknade. Länsskattemyndigheten får dock, enligt de närmare föreskrifter som meddelas av RSV, besluta om en annan fördelning, om det är lämpligt med hänsyn till organisationen av taxeringsarbetet i länet.

Skatteförenklingskommittén föreslår inte någon förändring av deklarationsmaterialets fördelning mellan lokal och regional nivå. Mitt förslag på grundval av rapporten (RSV Rapport 1989:1) Ny skatteorganisation (avsnitt 4.1) kommer däremot att påverka fördelningen. En grundläggande princip bakom förslaget är att endast uppgifter som kräver så speciell kompetens att den bara kan upprätthållas av ett mindre antal personer i varje län och uppgifter som av annan särskild anledning bör hållas samman vid en länsgemensam enhet.

Den nya organisationen medför således att en förskjutning av deklarationsgranskningen till lokal nivå kommer att ske, för övrigt en utveckling som det sedan några år finns mer eller mindre tydliga spår av. Med hänsyn härtill behöver frågan om deklarationsmaterialets fördelning inte längre regleras i TF utan kan bestämmas genom administrativa föreskrifter av RSV.

Mitt förslag: Beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun är belägen för taxeringsåret. En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i visst ärende eller viss grupp av ärenden under förutsättning att den andra myndigheten medger det och det kan ske utan avsevärd olägenhet för den skattskyldige. Taxeringsbeslut beträffande skattskyldig som saknar hemortskommun i Sverige fattas av skattemyndigheten i Stockholms län.

Kommitténs förslag: Den skattemyndighet inom vars verksamhetsområde den skattskyldiges hemortskommun är belägen skall fatta taxeringsbeslutet. Kommittén har däremot inte lagt fram något förslag vad gäller behörighet att fatta andra beslut än taxeringsbeslut. Kommittén föreslår inte heller någon möjlighet att föra över beslutsbehörigheten mellan myndigheterna.

Remissinstanserna: Endast ett par remissinstanser har berört frågor som hänger samman med vilken skattemyndighet som är behörig att fatta beslut. RSV påpekar att det saknas en reglering av vilken myndighet som skall fatta beslut om taxeringsrevision. Bristen i detta avseende i GTL har orsakat problem i revisionsverksamheten. JO menar att det behövs regler om var taxering skall ske om skattemyndigheterna vid underhandskontakter inte enas i frågan.

Skälen för mitt förslag: Omprövningsförfarandet kommer att innebära att skattemyndigheten kan fatta beslut avseende taxeringsår som ligger flera år bakåt i tiden. Skattemyndigheten i ett län måste först och främst vara behörig att fatta beslut i taxeringsärende avseende taxeringsår under vilket den skattskyldige haft sin hemortskommun inom länet.

Den skattskyldiges hemortskommun kan emellertid ha växlat så att skattemyndighetens behörighet blir begränsad till att t.ex. avse beslut avseende det senaste taxeringsåret medan ett följdändringsbeslut i taxeringsbeslutet närmast föregående år måste fattas av en annan skattemyndighet. Om skattemyndigheten vid omprövning finner att den skattskyldige taxerats i fel län bör prövningen också kunna innefatta ett beslut om att taxeringen överflyttas till det andra länet även om detta län har den principiella beslutsbehörigheten. Motsvarande problem kan uppkomma vid beslut om taxeringsrevision.

På domstolsnivå finns regler om sammanföring av mål. För länsrätternas del finns bestämmelser i 14 § tredje stycket lagen om allmänna förvaltningsdomstolar och i förordningen (1986: 1347) om länsrätts behörighet i vissa fall. Möjligheterna att föra samman mål på kammarrättsnivå regleras i 4 § förordningen (1977: 937) om kammarrätternas domkretsar m.m. En länsskattemyndighet har möjlighet att enligt 18 § tredje stycket GTL uppdra åt en annan länsskattemyndighet att föra det allmännas talan i visst ärende eller viss grupp av ärenden under förutsättning att den andra myndigheten medger det. På så sätt uppnår man med dagens regler att en

skattskyldig endast behöver föra talan i en länsrätt och mot en länsskattemyndighet.

Jag anser att starka skäl talar för att möjligheter tillskapas att föra samman taxeringsärenden till en skattemyndighet. Därigenom kan man undvika en ordning som tvingar skattskyldiga att argumentera i samma fråga vid olika skattemyndigheter. Vidare ges utrymme för att utnyttja skatteförvaltningens resurser mer effektivt genom att utredning och beslutsfattande kan samordnas på en enda skattemyndighet.

Överflyttning av beslutsbehörigheten bör också kunna komma i fråga vad gäller de grundläggande taxeringsbesluten, t. ex. vid taxering av koncernbolag.

Jag föreslår därför att det bör införas en möjlighet att överföra beslutskompetensen mellan olika skattemyndigheter. En skattemyndighet bör givetvis inte ha helt fria händer vad gäller taxeringsbeslut rörande skattskyldiga i andra län. Det är ju ytterst skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun är belägen som är ansvarig för taxeringen av den skattskyldige. Det bör därför vara en nödvändig förutsättning att den skattemyndighet där beslutsbehörigheten ligger uppdrar åt en annan skattemyndighet att i dess ställe fatta beslutet. Vidare måste naturligtvis den andra skattemyndigheten medge att överta beslutsbehörigheten. Mycket stor vikt måste också läggas vid den skattskyldiges intressen. Ett överflyttande av beslutsbehörigheten får inte medföra avsevärd olägenhet för den skattskyldige.

6 Utredningen i taxeringsärenden

6.1 Utredningsskyldighet m. m.

Mitt förslag: Skattemyndigheten skall se till att ärendena blir tillräckligt utredda.

Den skattskyldige skall beredas tillfälle att yttra sig innan hans ärende avgörs, om det inte är onödigt. I fråga om den skattskyldiges rätt att få del av uppgifter som tillförts ärendet genom någon annan än honom själv och yttra sig över dem gäller bestämmelserna i förvaltningslagen.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med mitt.

Remissinstanserna har inte uttalat sig särskilt i frågan.

Skälen för mitt förslag: Enligt 65 § första stycket GTL skall taxeringsnämnden tillse att utredning görs och att tillfälle bereds den skattskyldige att yttra sig när det behövs för nämndens beslut. I det första ledet stadfästs den s. k. officialprincipen (jfr 8 § FPL), vilken också i någon mån kommit till uttryck i 4 § FL. I det andra ledet behandlas kommunikationsplikten i taxeringsärenden.

En av grundprinciperna i det nya förfarandet är att utredning skall företas på skattemyndighetsnivå. Ett ärende skall innan det når domstol i

princip vara färdigutrett. En handläggning som innefattar en grundlig utredning skapar visserligen garantier för ett materiellt riktigt beslut men kan å andra sidan bli så tidsödande att tidsaspekten framstår som en nackdel från rättssäkerhetssynpunkt. Utredningsskyldigheten kan därför inte drivas in absurdum utan måste anpassas till de resurser som skattemyndigheterna har till sitt förfogande och vad som är praktiskt möjligt att åstadkomma med dessa. Begränsningarna kommer till uttryck i olika ambitionsnivåer. Rättelser av mindre felaktigheter får underlåtas (65 § andra stycket GTL).

Vad jag nu sagt innebär inte att jag föreslår någon ändring i den tämligen långt gående utredningsskyldigheten på taxeringsområdet. Det ligger emellertid i sakens natur att det nya omprövningsförfarandet och skattemyndighetens utvidgade beslutsbehörighet kommer att ge utredningsskyldigheten delvis ett annat innehåll än hittills. Vad som är tillräcklig utredning kan inte avgöras generellt utan får avgöras ärende för ärende. Yrkar den skattskyldige ett avdrag ligger av naturliga skäl mycket av ansvaret för utredningen på honom, särskilt om yrkandet inte framförts förrän omprövningsvis. Därmed inte sagt att inte skattemyndigheten bör bistå med de upplysningar och råd som den skattskyldige behöver. I ärenden om omprövning till den skattskyldiges nackdel kan man däremot ställa höga krav på att skattemyndigheten utrett ärendet tillräckligt innan beslut fattas.

I det andra ledet av 65 § första stycket GTL behandlas skattemyndighetens kommunikationsplikt i taxeringsärenden – den skattskyldige skall få tillfälle att yttra sig om det behövs för nämndens beslut. Bestämmelsen fick sin nuvarande utformning 1978 (prop. 1977/78: 181 s. 218). Förr kunde kommunicering vid avvikelse från deklarationen underlåtas bara vid rättelse av en felräkning, misskrivning eller något annat uppenbart förbiseende eller när ett yttrande av den skattskyldige av något annat skäl uppenbarligen inte behövdes för att bedöma frågan. Den ändrade lydelsen 1978 syftade emellertid inte till något påtagligt avsteg från den tidigare ordningen. Taxeringsnämndens kommunikationsplikt anses alltjämt sträcka sig längre än vad som följer av FL:s bestämmelser.

GTL innehåller ytterligare en bestämmelse om kommunikation, nämligen 116 k § andra stycket, som avser ärenden om särskild avgift. Enligt denna skall tillfälle beredas den skattskyldige att yttra sig, om ej hinder möter.

I FL finns en regel om kommunikation när ett ärende tillförts uppgifter genom någon annan än den skatteskyldige. FL reglerar däremot inte kommunikationsskyldigheten i de fall ett ärende visserligen inte tillförts uppgifter genom någon annan än den skattskyldige, men skattemyndigheten t. ex. ifrågasätter att avvika från de uppgifter den skattskyldige lämnat i sin självdeklaration. Även i sådana fall bör den skattskyldige innan beslut fattas få tillfälle att yttra sig. Jag anser därför att det även fortsättningsvis är nödvändigt med särskilda bestämmelser om skattemyndighetens kommunikationsskyldighet på taxeringsområdet.

Jag föreslår en något annorlunda utformning av kommunikationsregeln i förhållande till i dag. Utformningen har delvis motiverats av att jag –

som jag återkommer till senare – föreslår att den nuvarande regeln i 116 k § GTL om kommunikation i ärenden om särskild avgift skall slopas. Ett annat skäl till en ändring av nuvarande regel är skattemyndighetens utökade befogenheter. Mitt förslag innebär enligt sin ordalydelse en omfattande kommunikationsplikt. För taxeringsärenden i allmänhet avses emellertid inte den ändrade ordalydelsen innebära någon ändring av nuvarande ordning. Även fortsättningsvis kan rättelser av uppenbara fel i deklarationen ske utan att yttrande inhämtas från den skattskyldige. Den skattskyldige har alltid möjlighet att begära omprövning av beslutet. Den ändrade lydelsen får sin största betydelse i ärenden där skattemyndigheten ändrar ett taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel och i ärenden om särskild avgift. I nu nämnda ärenden skall den skattskyldige regelmässigt få tillfälle att yttra sig innan beslut meddelas. Vad gäller skattetillägg återkommer jag till frågan senare (avsnitt 10.3).

I fråga om uppgifter som tillförts ärendet genom någon annan än den skattskyldige bör reglerna i 17 § FL gälla. En hänvisning till dessa regler bör därför tas in i NTL.

Den skattskyldige skall ha rimlig tid på sig att inkomma med yttrande. Tiden får avpassas till frågans svårighetsgrad, om den skattskyldige själv skall införskaffa utredning etc.

6.2 Muntlig handläggning

Mitt förslag: Den skattskyldige får lämna muntliga upplysningar i ett ärende som behandlas i skattenämnd om inte särskilda skäl talar emot det. Är det fråga om ett taxeringsärende där beslut fattas av tjänsteman skall bestämmelserna i förvaltningslagen om muntlig handläggning gälla.

Ett beslut att vägra skattskyldig att lämna muntliga upplysningar inför skattenämnden fattas av nämnden.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt vad gäller den skattskyldiges möjligheter att lämna muntliga upplysningar. Kommittén uttalar sig inte om hur ett beslut om att vägra personlig inställelse skall fattas och i vad mån det skall kunna överklagas.

Remissinstanserna: Meningarna är delade om huruvida den ovillkorliga rätten att muntligen lämna upplysningar inför taxeringsnämnden bör överföras till skattenämnden. RSV, kammarrätten i Göteborg och länsrätten i Stockholms län tillstyrker förslaget att den ovillkorliga rätten till personlig inställelse skall avskaffas, medan bl. a. Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Föreningen Auktoriserade revisorer och Svenska revisorsamfundet avstyrker. RSV anser att ett beslut att vägra personlig inställelse skall fattas av nämnden och inte kunna överklagas särskilt.

Skälen för mitt förslag: FL:s regler gäller för förfarandet i skattemyndigheten om inte särskilda regler finns i NTL. Enligt 14 § FL skall en sökande, klagande eller annan part som vill lämna uppgifter muntligt i ett ärende

som avser myndighetsutövning mot någon enskild, få tillfälle till det, om det kan ske med hänsyn till arbetets behöriga gång. För taxeringsnämnderna gäller särskilda regler. Den skattskyldige har en ovillkorlig rätt att inför taxeringsnämnden meddela upplysningar till ledning vid taxeringen (61 § 4 mom. GTL). Om taxeringsrevision har gjorts skall den skattskyldige underrättas om tid och plats för det sammanträde vid vilket revisionen redovisas (61 § 1 mom. GTL). Den skattskyldige kan inställa sig genom ombud (9 § FL). Uppgifter som framförts muntligt och som kan ha betydelse för utgången i ärendet skall antecknas av myndigheten (15 § FL).

Huvudprincipen är att förfarandet är skriftligt. Det är emellertid viktigt att kontakterna mellan den skattskyldige och skattemyndigheten kan ske smidigt och utan formella hinder. Många skattskyldiga är ovana vid att uttrycka sig skriftligt och har svårt att meddela sig på det sättet. Muntlighet kan bidra till att den skattskyldige får den vägledning och annan service hos skattemyndigheten som behövs för att han skall kunna ta till vara sin rätt och kan ofta innebära ett förbättrat beslutsunderlag.

Den skattskyldige har normalt möjligheter att lämna muntliga upplysningar till den tjänsteman som skall fatta taxeringsbeslutet eller som bereder beslutet när det skall fattas av myndigheten med nämnd. Därvid gäller bestämmelserna i 14 § FL. Paragrafen förutsätter att ett ärende har inletts. Som framgår av avsnitt 8.1 anser jag att en ansökan om omprövning skall göras skriftligt.

Som skäl för sitt förslag att inte föra över den ovillkorliga rätten till personlig inställelse till skattenämnden tar skatteförenklingskommittén upp att en personlig inställelse i undantagsfall kan te sig helt onödig. Den skattskyldige har kanske redan tidigare lämnat muntliga upplysningar i ärendet och inget nytt har kommit till. Det kan vara klart att nämnden kommer att fatta ett beslut i överensstämmelse med den skattskyldiges önskemål. En viss begränsning av rätten är också nödvändig med hänsyn till att nämnden måste kunna avsluta en långdragen och meningslös personlig inställelse.

RSV anför i sitt remissyttrande att muntliga uppgifter som lämnas inför skattenämnden kan vara till god hjälp för att fatta riktiga beslut men att än viktigare är de personliga kontakterna mellan den skattskyldige och den granskande tjänstemannen redan på utredningsstadiet. Sådana kan ofta hållas på en mer informell nivå och därför i mindre utsträckning medföra att den skattskyldige av formella skäl känner behov av att anlita biträde. De praktiska hinder mot kontakter mellan granskare och skattskyldig, som fritidsgranskning i hemmet har medfört, undanröjs i och med reformen. Även detta talar enligt verket för att behovet av muntliga inställelser inför nämnden blir mindre i framtiden.

Jag delar de synpunkter som kommittén och RSV har fört fram och anser att det inte är befogat med en ovillkorlig rätt till personlig inställelse inför skattenämnden. I och för sig innebär redan bestämmelsen i FL att de skattskyldigas behov av muntlighet tillgodoses i hög grad. Skäl skulle därför kunna åberopas för att låta bestämmelserna i FL gälla för all muntlighet inom skattemyndigheten. Det finns å andra sidan också omständigheter som talar för en särskild reglering i NTL vad gäller muntlighet

inför skattenämnden. Regeln i FL innebär nämligen inte någon garanti för att den skattskyldige får lämna sina muntliga upplysningar till den inom myndigheten som kommer att fatta beslutet. Vidare är en regel som begränsar muntligheten i de fall de muntliga uppgifterna inte kan lämnas med hänsyn till arbetets behöriga gång inte lämplig vid förfarandet inför nämnden. Det finns situationer när en muntlig inställelse inte skulle hindra arbetets behöriga gång men det ändå inte finns skäl att tillåta den. Å andra sidan bör den skattskyldige normalt vara tillförsäkrad att få lämna sina upplysningar muntligt inför nämnden. Om en begränsning anses befogad – vilket jag anser – måste den utformas på annat sätt.

Den skattskyldiges önskemål att få föra fram upplysningar muntligt inför skattenämnden skall enligt min mening tillgodoses om inte särskilda skäl talar emot det. Sådana särskilda skäl kan vara att den skattskyldige redan framfört muntliga synpunkter och det inte finns anledning att tro att han kommer med nya uppgifter utan endast avser att argumentera i saken. Kommer den skattskyldiges önskemål i taxeringsärendet ändå att tillgodoses kan också muntlighet vägras. Ett särskilt skäl kan också vara att de uppgifter som den skattskyldige vill lämna är så omfattande eller komplicerade att det är olämpligt att lämna dem muntligt. Mitt förslag till utformning av bestämmelsen har sin förebild i 18 kap. 22 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och 55 § socialtjänstlagen (1980:620). Det innebär att det krävs tämligen starka skäl för att vägra en muntlig inställelse.

För att undvika missförstånd vill jag understryka att om den skattskyldige i ett ärende där beslut skall fattas av tjänsteman framför önskemål om att lämna muntliga upplysningar till nämnden innebär detta givetvis inte att taxeringsbeslutet skall hänskjutas till nämnden för avgörande av denna anledning. Ett sådant beslut att vägra muntlighet fattas av tjänstemannen själv. Är den skattskyldige missnöjd med taxeringsbeslutet som sådant har han möjlighet att yrka omprövning och därvid även personlig inställelse inför nämnden.

RSV tar i sitt remissyttrande upp frågan om överklagbarhet och menar att ett beslut att vägra personlig inställelse inte skall få överklagas särskilt utan endast i samband med taxeringsbeslutet.

I FL har inte frågan om besluts överklagbarhet reglerats. Av allmänna principer följer dock att ett beslut att vägra personlig inställelse inte kan överklagas särskilt. Beslut under handläggningen är normalt inte möjliga att överklaga annat än i samband med det slutliga avgörandet (prop. 1985/86:80 s. 49). Med hänsyn till att möjligheten att lämna muntliga uppgifter till tjänsteman regleras av FL och det där inte finns några särskilda bestämmelser om överklagande finner jag det inte lämpligt att särskilt lagreglera begränsningarna i rätten att överklaga i de fall där skattenämnden vägrat muntlighet.

Någon särskild regel som motsvarar den nuvarande om att den skattskyldige, om taxeringsrevision gjorts, skall underrättas om det sammanträde vid vilket revisionen redovisas anser jag inte nödvändig. Den skattskyldige bereds alltid tillfälle att yttra sig över en utförd revision som resulterar i förslag till taxeringsändringar eller frångående av deklarationen. Han har

därvid möjlighet att yrka att få inställa sig personligen om ärendet skall behandlas av nämnden. En underrättelseskyldighet för skattemyndigheten skulle innebära en omotiverad skillnad mellan de fall där revision gjorts före det grundläggande taxeringsbeslutet och en avvikelse från deklarationen beslutas av tjänsteman och de ärenden där beslut fattas med nämnd.

6.3 Föreläggande att lämna upplysning eller visa upp handling

Mitt förslag: Skattemyndigheten får förelägga den skattskyldige att lämna skriftliga eller muntliga upplysningar och att förete kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för kontroll av självdeklarationen. Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte kommer att följa föreläggandet.

Den skattskyldige kan hos länsrätten ansöka om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling. Länsrätten får medge befrielse när det finns synnerliga skäl och upplysningen eller handlingen avser förhållande om vilket den skattskyldige skall iaktta tystnad eller andra särskilda omständigheter gör att upplysningarna eller handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom. Länsrättens beslut kan inte överklagas vidare.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Den remissinstans som yttrat sig i frågan, länsrätten i Stockholms län, är kritisk till att skattemyndigheterna får befogenhet att vid vite förelägga den skattskyldige att förete kontrakt o. d. Skattemyndigheten har andra vägar att gå om den behöver tillgång till uppgifter. Om den skattskyldige inte vill styrka sin talan är det upp till honom.

Skälen för mitt förslag: Skattskyldiga är skyldiga att i självdeklarationen lämna korrekta och fullständiga uppgifter. Mot den som bryter mot uppgiftsskyldigheten finns sanktioner i form av skattetillägg och straff enligt skattebrottslagen. Uppgifter i deklarationerna kan därför normalt godtas av skattemyndigheten och ligga till grund för taxeringsbesluten.

En förutsättning för att ett sanktionshot skall vara effektivt är naturligtvis att det är möjligt att kontrollera att deklarationsskyldigheten efterlevs. Skattemyndigheten har olika medel till sitt förfogade för att utreda oklarheter och kontrollera att de lämnade uppgifterna är riktiga.

Den kan förelägga den skattskyldige att komma in med de upplysningar som behövs för att kontrollera den skattskyldiges egen deklaration eller för taxeringsbeslut avseende den skattskyldige själv. Den kan vidare förelägga den deklarationsskyldige att förete alla handlingar som behövs för att kontrollera deklarationen, såsom kontrakt, kontoutdrag, räkningar eller kvitton. Ett föreläggande att komma in med upplysningar kan förenas med vite, vilket däremot inte ett föreläggande att visa upp handlingar kan.

Skattemyndigheten kan också efter en överenskommelse med den skatt-

skyldige göra en avstämning mot deklarationsunderlaget vid besök hos deklaranten eller annars vid personligt sammanträffande med denne (s. k. taxeringsbesök). Ett taxeringsbesök förutsätter frivillighet från den skattskyldiges sida.

Taxeringsrevisionen är den mest genomgripande utredningsåtgärden.

Möjligheten att anmana skattskyldig att förete handlingar som behövs för kontroll av deklarationen infördes 1961 på förslag av taxeringskontrollutredningen. Vid taxeringsrevision har den skattskyldige editionsplikt. Enligt taxeringskontrollutredningen fick det anses uppenbart, att en effektiv och samtidigt i förhållande till de skattskyldiga smidigt arbetande taxeringskontroll krävde att taxeringsmyndigheten gavs formella möjligheter att få ta del av underlaget för den skattskyldiges deklaration utan att en tidskrävande och för den skattskyldige besvärande taxeringsrevision skulle behöva göras. Möjligheten borde endast innebära en kontroll av om de i deklarationen upptagna beloppen stämde överens med underlaget. Däremot borde bestämmelsen inte få utnyttjas så att själva underlagets riktighet också kontrollerades. Möjligheten skulle få sin främsta betydelse när det gäller skattskyldiga som inte är rörelseidkare.

I prop. 1961:100 om förbättrad taxeringskontroll (s. 255) anfördes att det inte kunde komma i fråga att vid sidan av taxeringsrevisionsbestämmelserna införa nya bestämmelser om allmän editionsplikt. Anmaningsrätten borde endast omfatta ett fåtal uppräknade handlingar som kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller andra därmed jämförliga handlingar. Anmaningsrätten borde självfallet inte omfatta handelsböcker o. d. För att ytterligare förebygga att befogenheten användes till en med taxeringsrevision jämförlig granskning ansåg departementschefen att tvångsmedel inte borde få användas för att ge eftertryck åt anmaningen. Enligt reglerna i 53 § GTL får således endast föreläggande enligt 31 § 2 mom. första stycket GTL förenas med vite.

Genom lagstiftning 1987 ändrades reglerna om taxeringsrevision. Taxeringsrevision får numera ske hos annan än bokföringsskyldig eller juridisk person som inte är dödsbo endast om särskilda skäl föranleder det. Särskilda skäl bör anses föreligga när det gäller så invecklade förhållanden att de inte lämpligen kan utredas på något annat sätt och det är väsentligt att frågorna klarläggs.

Skattemyndigheten kan således inte i alla fall tillgripa taxeringsrevisionen som ett alternativ till föreläggande att visa upp en handling. En taxeringsrevision endast i syfte att ta del av t. ex. ett kontrakt kan också ses som en väl ingripande åtgärd. Det finns därför enligt min mening skäl att införa en möjlighet att även förena ett sådant föreläggande med vite. Jag föreslår inte någon förändring i fråga om vilka typer av handlingar som föreläggandet får avse. Även fortsättningsvis skall gälla att en strikt gräns i förhållande till reglerna om taxeringsrevision skall upprätthållas och att skyldigheten att förete handlingar skall begränsas till dem som behövs för att styrka riktigheten av de poster som tagits upp i den skattskyldiges självdeklaration. Reglerna ger inte heller i framtiden möjlighet att kontrollera själva underlagets riktighet utan endast om de angivna uppgifterna stämmer överens med underlaget. Den enda skillnaden mot i dag är att ett

föreläggande, om den skattskyldige inte efterkommer det, får förenas med vite.

I nuvarande 53 § GTL anges inga förutsättningar för att vite skall få sättas ut i ett föreläggande. I praxis krävs dock särskilda skäl för att sätta ut vite (jfr prop. 1978/79: 161 s. 102). Jag anser att förutsättningarna bör anges i lagtext. Om det finns anledning att anta att den skattskyldige inte utan vitesföreläggande fullgör sina skyldigheter får ett föreläggande förenas med vite.

Den som anmanats att lämna kontrolluppgift kan enligt 39 § 5 mom. GTL efter beslut av länsrätt befrias från skyldigheten att lämna uppgift. Enligt 56 § 4 mom. GTL kan länsrätt besluta att handlingar skall undantas från taxeringsrevision. Någon motsvarande rätt för skattskyldig att befrias från skyldigheten att lämna upplysningar eller förete handlingar enligt 31 § 1 mom. första och andra styckena GTL finns emellertid inte för närvarande. Jag anser att en sådan möjlighet är befogad av rättssäkerhetsskäl. Länsrättens beslut i fråga om befrielse får – i likhet med vad som nu gäller enligt 39 § 5 mom. och 56 § 4 mom. GTL – inte överklagas.

6.4 Taxeringsrevision

Mitt förslag: Beslut om revision skall fattas av skattemyndigheten eller RSV. Beslut om s. k. tredjemansrevision skall – om den hos vilken revisionen sker inte är skyldig att efter föreläggande lämna uppgifter rörande personerna i fråga – dock beslutas av RSV eller efter verkets bestämmande av skattemyndighet.

Kommitténs förslag: Beslut om taxeringsrevision skall fattas av skattemyndigheten. Någon särskild regel i fråga om tredjemansrevisioner föreslås inte. Kommittén föreslår också – i enlighet med vad som gäller i bevissäkringslagen – att en framställning om undantagande av uppgifter från taxeringsrevision skall kunna göras till den som verkställer taxeringsrevisionen. Denne skall genast lämna framställningen till länsrätten och, om framställningen inte är uppenbart ogrundad, omedelbart försegla handlingen och ställa den till länsrättens förfogande.

Remissinstanserna: Köpmannaförbundet påpekar att det tillsammans med andra näringslivsorganisationer hos finansdepartementet hemställt om en översyn av regelsystemet för skatte- och taxeringsrevisioner av företag. Företagens uppgiftslämnardelegation anser att skattemyndigheternas befogenheter att ta del av ADB-lagrade uppgifter måste utredas. Kommitténs förslag att en ADB-handling, sådan den nu är definierad, omedelbart skall förseglas och ställas till rättens förfogande skapar nya problem. Svenska arbetsgivareföreningen och Sveriges industriförbund anser att beslut om s. k. tredjemansrevisioner liksom i dag skall fattas av RSV eller av chef för länsskattemyndighet.

Skälen för mitt förslag: Enligt 57 § GTL skall beslut om sådan taxeringsrevision som avses i 56 § 1 mom. andra stycket andra meningen GTL,

fattas av RSV eller efter verkets bestämmande av chef för länsskattemyndighet, om den hos vilken revisionen görs inte är skyldig att efter anmaning lämna uppgifter rörande personerna i fråga, s.k. tredjemansrevision. Beslut om taxeringsrevision i andra fall meddelas av länsskattechefen eller av en annan kvalificerad tjänsteman vid länsskattemyndigheten eller lokal skattemyndighet som länsskattemyndigheten har gett i uppdrag att meddela sådana beslut.

Enligt min mening är det inte lämpligt att i lag reglera vem som inom en myndighet får fatta beslut om taxeringsrevision. Detta bör i stället regleras i förordning eller arbetsordning. Någon ändring i sak innebär emellertid inte detta. Även fortsättningsvis skall beslut om taxeringsrevision fattas på en kvalificerad nivå. Vad gäller sådana tredjemansrevisioner som för närvarande beslutas av RSV kan det emellertid vara befogat att tills vidare ha kvar det nuvarande kravet att beslut skall fattas verket. RSV bör kunna delegera beslutanderätten till skattemyndighet.

I bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen infördes genom lagändring 1987 en bestämmelse om att en begäran om undantagande av bevismedel från granskning kan framställas direkt till den som genomför förrättningen. Vidare infördes bestämmelser om försegling av handlingen. Kommittén föreslår att motsvarande bestämmelser skall gälla vid taxeringsrevision.

I prop. 1987/88:65 som låg till grund för de nya bestämmelserna i bevissäkringslagen framhöll jag att det finns en viktig principiell skillnad mellan revisionsförfarandet och användningen av tvångsmedel enligt bevissäkringslagen (s. 74). Reglerna om revision ger t. ex. inte i sig något stöd för att mot den reviderades vilja omhänderta bevismedel. Av bl.a. det skälet ansåg jag det obehövligt att föreslå några ändringar av bestämmelserna i GTL, såvitt gäller förfarandet när handlingar begärs undantagna från granskning. Reglerna om taxeringsrevision har i sak överförts oförändrade till NTL. Någon motsvarighet till bestämmelserna i bevissäkringslagen i NTL behövs därför enligt min mening inte.

Jag vill i det här sammanhanget erinra om att en särskild utredare nyligen tillkallats för att överväga vilka förändringar av bl.a. processuella regler som är påkallade av utvecklingen inom data- och teletekniken. I utredarens uppdrag ingår att göra en förnyad genomlysning av de komplikationer som är förenade med skattemyndigheternas befogenheter i fråga om ADB-lagrad information (dir. 1989:54).

7 Taxeringsbeslut

7.1 Olika typer av taxeringsbeslut

Mitt förslag: I begreppet taxeringsbeslut innefattas grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Beslut om taxeringsåtgärder fattas efter det att domstol ändrat tidigare taxeringsbeslut.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår en uppdelning i tre olika typer av taxeringsbeslut: grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Grundbeslut och omprövningsbeslut avses vara avgöranden "i sak". Grundbeslut och omprövningsbeslut som innebär en ändring av tidigare beslut följs av beslut om taxeringsåtgärder, varav det taxeringsmässiga resultatet av ställningstagandet i sak framgår.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalar sig har inget att erinra mot terminologin i sig. Regeringsrätten menar dock att begreppen måste förtydligas. En uppdelning av taxeringsbesluten i omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder tillstyrks.

Skälen för mitt förslag: Kommittén utgår i sitt förslag från en uppdelning av taxeringsbesluten i grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Grundbesluten och omprövningsbesluten avses endast utgöra avgöranden "i sak" medan besluten om taxeringsåtgärder utmynnar i att taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. bestäms. Uppdelningen har motiverats av införandet av sakprocessen och det därmed sammanhängande förslaget att domstolarna i framtiden endast skall fatta beslut i den fråga som är föremål för prövning. De konsekvenser domstolens ställningstagande får för taxeringsbeslutet i övrigt – uträknandet av taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. – skall göras av skattemyndigheten (se avsnitt 15).

Kommitténs förslag kan i och för sig sägas innebära en konsekvent utformning av taxeringsförfarandet och dess fortsättning i domstol, skatteprocessen. Icke desto mindre är det enligt min mening förenat med vissa nackdelar. Med hänsyn till det fåtal ärenden som trots allt överklagas till domstol – under 1988 inkom knappt 69 000 skattemål till länsrätt att jämföra med totalt ca 7,5 miljoner taxeringsbeslut årligen – är det inte rationellt att låta skatteprocessens utformning i alltför hög grad styra utformningen av taxeringsförfarandet. Antalet skatteprocesser kan dessutom antas gå ned väsentligt efter genomförandet av det nya taxeringsförfarandet. Som jag återkommer till längre fram (avsnitt 15) instämmer jag i kommitténs förslag att domstolarna endast skall döma i den fråga som är föremål för prövning men att uträknandet av taxerad och beskattningsbar inkomst bör överlämnas åt skattemyndigheterna. Det beslut som skattemyndigheten fattar sedan domstolen ändrat skattemyndighets beslut i en överklagad fråga bör lämpligen kallas beslut om taxeringsåtgärder.

Den utformning av skatteprocessen som kommittén föreslår och som jag ställer mig bakom innebär dock inte med nödvändighet att man måste ha

samma uppdelning av besluten på skattemyndighetsnivå som på domstolsnivå. Tvärtom kan en sådan uppdelning på skattemyndighetsnivå verka förvirrande. I ett grundläggande taxeringsbeslut som fattas i enlighet med deklarationen kan man inte gärna tänka sig att ställningstagandet i sak och dess konsekvenser för taxerad och beskattningsbar inkomst dokumenteras i skilda beslut. Uppdelningen blir där en teoretisk konstruktion.

Vad gäller omprövningsförfarandet förefaller den föreslagna ordningen onödigt komplicerad. Besluten fattas ju av samma myndighet och vid samma tillfälle. Jag föreslår därför att grundläggande taxeringsbeslut och omprövningsbeslut skall innefatta konsekvenserna på taxerad och beskattningsbar inkomst. De bör ses som ett enda beslut bestående av två olika delmoment nämligen dels ett ställningstagande i de enskilda sakfrågorna, dels ett fastställande av underlaget för att bestämma skatten, dvs. ett fastställande av taxerade och beskattningsbara inkomster. I ett omprövningsbeslut kommer det sista delmomentet i fråga först om omprövningen lett till en ändring av det tidigare ställningstagandet.

Beslut om taxeringsåtgärder kommer i fråga först efter domstols dom som innebär ändring av det tidigare taxeringsbeslutet. Sådana beslut innehåller endast ett moment, nämligen ett fastställande av taxerade och beskattningsbara inkomster m. m. med utgångspunkt i en domstols ställningstagande i en prövad fråga.

Grundläggande beslut om årlig taxering, beslut om omprövning som inneburit ändring av det tidigare ställningstagandet och beslut om taxeringsåtgärder åtföljs av debiteringsbeslut. Sådana beslut regleras av bestämmelserna i UBL. Som jag återkommer till (avsnitt 12.9) bör beslut om taxeringsåtgärder och debiteringsbeslut kunna komma till uttryck i en samma handling.

7.2 Taxeringsperioden

Mitt förslag: Grundläggande beslut om årlig taxering skall fattas före utgången av november taxeringsåret. Skattemyndigheten får inte till den skattskyldiges nackdel meddela grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut eller beslut om skattetillägg under november taxeringsåret.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår att taxeringsbeslut för visst taxeringsår beträffande alla skattskyldiga skall fattas inom sådan tid att skattsedel på slutlig skatt kan skickas ut senast den 15 december taxeringsåret. Hur skatteförvaltningen organiserar sitt arbete för att i tid kunna skicka ut skattsedlar bör regleras i administrativ ordning.

Remissinstanserna: RSV anser att en tidsmässig begränsning av granskningsperioden med fördel kan regleras genom föreskrifter från verket. Statistiska centralbyrån förordar att nuvarande ordning permanentas. Flera remissinstanser, bl. a. Sveriges arbetsgivareförening, Sveriges industriförbund och Lantbrukarnas riksförbund, menar att november bör förbehållas omprövningar.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande ordning skall taxeringsnämndens arbete med ett visst års taxering vara avslutat före utgången av oktober månad taxeringsåret. Taxeringsperioden utsträcktes till den 31 oktober fr. o. m. 1979 års taxering. Det förutsattes då att perioden efter en tid skulle sträckas ut till den 30 november. Så har emellertid inte skett.

Arbetet med den årliga taxeringen måste vara slutfört i sådan tid att slutskattesedlarna kan skickas ut till de skattskyldiga senast den 15 december taxeringsåret (35 § första stycket UBL). Skatteförenklingskommittén föreslår inte någon bestämd tidsgräns i NTL inom vilken de årliga taxeringsbesluten måste ha fattats utan anser att det är en fråga som RSV bör reglera i administrativ ordning.

I dagens organisation med taxeringsnämnder som är verksamma endast en del av året har taxeringsperiodens längd en central betydelse. Behovet av en bestämd taxeringsperiod blir inte lika påtagligt i det nya taxeringsförfarandet där beslutsorganisationen är verksam under hela året och har vida befogenheter att ompröva sina beslut. Även i det framtida systemet behövs emellertid vissa hållpunkter.

Jag anser att det även fortsättningsvis är lämpligt att i NTL reglera den yttersta tidsgräns inom vilken skattemyndighetens arbete med den årliga taxeringen måste vara slutfört i stället för att låta UBL:s regler om slutskattesedlar indirekt vara styrande. I NTL bör därför slås fast att beslut rörande den årliga taxeringen skall fattas före utgången av november taxeringsåret.

I princippropositionen uttalade jag att det kan vara lämpligt med en särskild regel om när den skattskyldige senast skall ha underrättats om ett beslut om avvikelse från deklarationen. Med en sådan regel skulle den allra sista delen av taxeringsperioden kunna förbehållas omprövningar av den årliga taxeringen. Skatteförenklingskommittén tar inte upp frågan i sitt betänkande men anför att mycket talar för att skattemyndigheten bör inrikta sig på att slutföra granskningen i oktober. Flera remissinstanser menar att november månad bör förbehållas omprövningar.

Det finns skäl som talar för en regel med den innebörd jag nyss antytt, särskilt i de fall där ett avvikelsebeslut skulle innebära att den skattskyldige får en kvarstående skatt. Jag föreslår därför att skattemyndigheten inte till den skattskyldiges nackdel får meddela grundläggande beslut om årlig taxering eller omprövningsbeslut eller besluta om påförande av skattetillägg under november taxeringsåret. För att en sådan regel skall medföra att den sista delen av taxeringsperioden förbehålls omprövningar krävs att den skattskyldige snarast underrättas om ett taxeringsbeslut till hans nackdel och att han får besked om hur han skall förfara om han inte vill nöja sig med beslutet. Jag delar därför lagrådets uppfattning att en bestämmelse med sådant innehåll bör införas i NTL. Däremot har jag, som framgår av författningskommentaren (avsnitt 19) en annan uppfattning om var i NTL bestämmelsen skall placeras.

För det fall den skattskyldige vid taxering enligt deklarationen får tillbaka överskjutande skatt kan det ifrågasättas om den skattskyldige är betjänt av en ordning som innebär att han genom slutskattesedeln får pengar som sedan skattemyndigheten efter en omprövning i början av det följande året

kräver tillbaka. Jag vill för dessa situationer peka på den möjlighet som finns enligt 68 § 4 mom. UBL att innehålla ett belopp som skall återbetalas i avvaktan på att tillkommande skatt debiteras.

7.3 Begreppen beskattningsår och taxeringsår

Mitt förslag: Definitionen av begreppet taxeringsår förtydligas. Definitionen av begreppet beskattningsår ändras så att beskattningsår vid brutet räkenskapsår är det räkenskapsår som gått ut närmast före taxeringsåret.

Kommitténs förslag överensstämmer i stort sett med mitt. Kommittén föreslår dock inte någon klarare bestämning av begreppet taxeringsår.

Remissinstanserna: Regeringsrätten anser att termen taxeringsår, med tanke på de betydelsefulla rättsverkningar som är förknippade med begreppet, bör få en klarare definition. Kommitténs förslag om en ändrad definition av begreppet beskattningsår berörs inte av remissinstanserna.

Skälen för mitt förslag: Termen taxeringsår är betydelsefull i det nya förfarandet. Taxeringsåret bildar utgångspunkt för beräkning av frister inom vilka åtgärder måste äga rum, exempelvis skattskyldigs begäran om omprövning, beslut om eftertaxering och överklagande. Samtidigt blir i det nya förfarandet den nuvarande definitionen i 3 § KL – med taxeringsår förstås det kalenderår under vilket taxering i första instans verkställs – lösligare genom att skattemyndigheten har möjlighet att fatta beslut under flera år. Jag föreslår därför ett förtydligande av begreppet. Med taxeringsår avses det kalenderår under vilket taxeringsbeslut rörande årlig taxering skall meddelas enligt 4 kap. 1 § NTL.

Jag kommer att längre fram (avsnitt 11) ta upp förslag om ändringar i ML och LPP som syftar till att samordna förfarandet för indirekt beskattning med taxeringsförfarandet. Det är enligt min mening angeläget att förfarandena i alla väsentliga avseenden överensstämmer.

Enligt 3 § KL är beskattningsår det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret, eller om räkenskapsåret inte sammanfaller med kalenderåret (brutet räkenskapsår) det räkenskapsår som gått ut närmast före den 1 mars under taxeringsåret. Brutet räkenskapsår skall omfatta tiden den 1 maj – den 30 april, den 1 juli – den 30 juni eller den 1 september – 31 augusti. Om det med hänsyn till det allmännas ekonomiska intresse eller andra omständigheter finns synnerliga skäl kan RSV enligt 12 § bokföringslagen (1976: 125) medge att annan period på 12 månader skall utgöra räkenskapsår.

Beskattningsåret enligt ML utgörs enligt anvisningarna till 5 a § ML av beskattningsåret enligt KL. Om den verksamhet mervärdeskatteredovisningen avser inte medför skattskyldighet enligt KL, utgörs beskattningsåret av kalenderåret. Förs i verksamheten räkenskaper som avslutas med årsbokslut, får dock räkenskapsåret utgöra beskattningsår om det sammanfaller med räkenskapsår som är tillåtet enligt bokföringslagen.

Kommittén har pekat på att den nuvarande bestämningen av begreppet beskattningsår medför att perioderna enligt ML och NTL överensstämmer utom i de fall då den skattskyldige har ett brutet räkenskapsår som avslutas under januari eller februari. Antalet skattskyldiga med ett sådant räkenskapsår torde vara mycket få. Som nyss nämndes kan RSV ge dispens. Kommittén uppger att en genomgång av RSV:s beslut i dispensärenden under tiden 1980 – november 1987 visar att dispens för ett räkenskapsår som avslutas under januari eller februari meddelats i 32 fall. Räkenskapsåret kan också komma att avslutas under januari eller februari när den skattskyldiges verksamhet upphör. Kommittén föreslår med hänsyn till intresset av enhetliga regler att begreppet beskattningsår skall definieras som det räkenskapsår som gått ut närmast före taxeringsåret. Jag ställer mig bakom kommitténs förslag i den här delen.

Förslaget medför att de skattskyldiga som har ett räkenskapsår som avslutas under januari eller februari skall lämna självdeklaration först ett år senare än i dag. Med hänsyn till de fåtal som berörs torde den förändringen inte medföra några negativa konsekvenser.

7.4 Skattelängden

Mitt förslag: Skattelängden behålls tills vidare med samma innehåll som för närvarande. Konstruktionen att skattelängden sedan den skrivits under av skattemyndigheten anses innefatta taxeringsbeslutet slopas dock.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Enligt RSV:s uppfattning bör längden tills vidare kvarstå som beslutsbärare i fråga om debiteringsbeslut. Detsamma gäller i fråga om beslut om pensionsgrundande inkomst och underlag för egenavgifter eftersom dessa i regel inte meddelas på särskilda beslutsblanketter eller dokumenteras på annat sätt. Den förenklade deklarationsblanketten innehåller ingen beloppsmässig sammanställning och kan därför inte utan vidare göras till beslutsbärare. Möjligheterna att ersätta skattelängden med någon form av datamedium bör utredas. RSV menar också att ett avskaffande av längden som beslutsbärare får konsekvenser i sekretesshänseende. Den blir då inte avgörande för vad som är offentligt i ett taxeringsbeslut. Även JO tar upp frågan om taxeringsbeslutens offentlighet. Riksarkivet instämmer i kommitténs förslag om utredning av möjligheterna att ersätta skattelängden med någon form av datamedium. Om skattelängden försvinner måste 13 § skatteregisterlagen ändras med hänsyn till forskningens behov.

Skälen för mitt förslag: Enligt 68 § GTL skall av taxeringsnämnden beslutade taxeringar för varje skattskyldig införas i skattelängd. Skattelängden skall skrivas under av den lokala skattemyndigheten. Den skall därefter, såvitt avser den årliga taxeringen, anses innefatta taxeringsnämndens beslut. Till den årliga taxeringen hänförs enligt 2 § 1 mom. GTL också

vad som skall antecknas i skattelängden i fråga om annat än inkomst- och förmögenhetstaxering. Detta innebär att besvär över de beslut som antecknats i skattelängden skall föras i den ordning som gäller för taxeringsbesvär.

Skattelängden skall upprättas med ledning av vad som antecknats på deklarationer och andra handlingar som legat till grund för taxeringsnämndens beslut (38 § 1 mom. taxeringsförordningen, 1957:513, TF). I skattelängden anges också preliminär och slutlig skatt, pensionsgrundande inkomst m. m. (6 § uppbördsförordningen, 1967:626) och underlag för egenavgifter. Länsskattemyndigheten framställer förslag till skattelängd i tre exemplar och överlämnar dessa senast före taxeringsårets utgång till den lokala skattemyndigheten. Senast den 20 januari året efter taxeringsåret skall lokala skattemyndigheten ha kontrollerat skattelängden, skrivit under huvudexemplaret, bestyrkt riktigheten av de två andra exemplaren och tillställt länsskattemyndigheten och kommunstyrelsen var sitt exemplar.

Längden kan sägas vara en beloppsmässig sammanfattning av de beslut som taxeringsnämnden har fattat. Den innehåller ungefär samma uppgifter som första sidan på en allmän självdeklaration och slutskattesedeln. I praktiken är skattelängden ett utdrag ur skatteregistret. Men till skillnad från skatteregistret – där uppgifterna för närvarande bevaras endast under ett år – arkiveras skattelängden.

Som tidigare nämnts anses skattelängden innefatta taxeringsnämndens beslut när den har skrivits under. Denna regel lades till 1967 i samband med övergången till ett databehandlingssystem inom taxeringen. Vid bristande överensstämmelse mellan längden och taxeringsnämndens anteckning på deklarationen äger således i princip längden vitsord tills längdföringen rättats (prop. 1967:88 s. 93). Detta gäller även om taxeringsnämndens beslut har dokumenterats i en underrättelse till den skattskyldige men längden fått ett annat innehåll. För övriga beslut av skattemyndigheten som antecknas i skattelängden finns ingen motsvarande bestämmelse.

Den ordning som infördes 1967 förefaller redan i dagens system något konstruerad och knappast lättförståelig för den skattskyldige. Enligt min mening är det naturliga att taxeringsnämndens beslut är det beslut som faktiskt har fattats. Hur detta sedan kommit till uttryck i skattelängden är av underordnad betydelse.

Skattelängden är ju en beloppsmässig sammanfattning av taxeringsbesluten och passar inte i den föreslagna skatteprocessen. Den nuvarande konstruktionen med skattelängden som beslutsbärare är också ohållbar i ett förfarande där skattemyndigheten fattar taxeringsbesluten. Fattar skattemyndigheten först ett beslut av visst innehåll kan det förhållandet att en senare uppteckning av detta beslut blivit oriktig inte innebära att det oriktiga återgivandet av beslutet skall medföra att beslutet anses ha detta innehåll. Skattemyndigheten har ju fattat ett beslut och detta kan endast ändras genom omprövning. Mot bakgrund av vad jag nu anfört anser jag att skattelängden enbart bör anses utgöra en förteckning över de beloppsmässiga resultaten av taxeringsbesluten. Skattemyndighetens beslut framgår av deklarationen, beslut om avvikelse, omprövning och taxeringsåtgärder och övriga handlingar i ett ärende.

Från remisshåll har påpekats att den förenklade deklarationsblanketten inte innehåller någon beloppsmässig sammanställning och inte utan vidare kan göras till beslutsbärare. Beslutet framgår emellertid i dessa fall av taxeringsuppgiftsregistret.

I sammanhanget bör något sägas om grunden för kronofogdemyndighetens verkställighet av ett beskattningsbeslut. Enligt 3 kap. 24 § utsökningsbalken (UB) får i allmänt mål, om innehållet i en exekutionstitel tagits upp i saköreslängd, restlängd eller annan sådan handling som har upprättats enligt särskild föreskrift, verkställighet äga rum på grund av handlingen. Bakgrunden till bestämmelsen är att verkställighet regelmässigt begärs på grund av saköreslängd i fråga om böter och på grund av restlängd i fråga om skatt.

Restlängd och saköreslängd är emellertid inte några exekutionstitlar i UB:s mening, utan bara sammanställningar av olika exekutionstitlar. I fråga om skatt som debiteras enligt bestämmelserna i UBL är det i stället det undertecknade exemplaret av skattelängden som är den egentliga exekutionstiteln.

Den ordning jag nu föreslår innebär att skattelängden kan anses som exekutionstitel endast i fråga om debiteringsbeslut medan, som jag nyss sagt, andra handlingar är bärare av det bakomliggande taxeringsbeslutet. Om en fordran i något fall behöver överlämnas till kronofogdemyndigheten för indrivning innan restlängd har upprättats, bör emellertid liksom hittills verkställighet kunna äga rum på grund av skattelängden. Såvitt avser taxeringsbeslutet får längden därvid anses vara sådan handling, upprättad enligt särskild föreskrift, som avses i 3 kap. 24 § UB.

Med anledning av vad RSV och JO anfört beträffande konsekvenserna i sekretesshänseende av att skattelängden endast blir ett beslutsregister vill jag anföra följande.

Enligt 9 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) omfattas inte beslut, varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs, av skattesekretessen utom i vissa, särskilt uppräknade fall. Så snart ett beslut fattats och framgår av en allmän handling är skattemyndigheten skyldig att i förekommande fall låta allmänheten ta del av beslutet. En handling med beslut som skall expedieras, t. ex. ett beslut om avvikelse från självdeklarationen, blir enligt tryckfrihetsförordningens regler allmän när beslutet har expedierats (2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen). I det fall taxeringsbeslutet fattats i enlighet med självdeklarationen torde beslutet bli offentligt när ärendet slutbehandlats och ordföranden satt sitt signum på deklarationen. När skattsedeln expedierats är beslutet om skattedebitering offentligt.

Uppgifterna i skattelängden är således i sig inte avgörande för vad som i ett taxerings- eller debiteringsärende omfattas av sekretess eller inte. Ett avskaffande av längden som beslutsbärare i fråga om taxeringsbesluten innebär därför inte att omfattningen av sekretessen ändras. Även fortsättningsvis gäller sekretess i myndighets verksamhet som avser bestämmande av skatt eller taxering men inte beträffande beslut varigenom skatt bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs.

När det gäller främst sådana taxeringsbeslut där deklarationen följts

finns det emellertid skäl att ställa frågan om vad som skall anses ingå i ett taxeringsbeslut. Om en uppgift hör till ett beslut är den ju offentlig. Vid tillämpningen av gällande rätt torde man göra en viss koppling till bestämmelserna om skattelängd i 68 § GTL. De uppgifter som enligt paragrafen skall antecknas i skattelängd anses offentliga. Detta innebär bl.a. att en uppgift om den framräknade inkomsten av en viss förvärvskälla är offentlig men att de separata uppgifterna om intäkter eller avdrag i förvärvskällan är sekretessbelagda. Den egentliga grunden för denna mening om vad ett beslut skall anses omfatta kan knappast hänföras till 68 § GTL utan till ett bredare synsätt, där den framräknade inkomsten av en förvärvskälla anses utgöra ett delbeslut som tillsammans med andra bildar ett taxeringsbeslut eller också att uppgiften ses som en sorts motivering – och därmed också offentlig – till det yttersta beslutet om taxerad och beskattningsbar inkomst. Man kan säga att det rör sig om att göra en rimlig avvägning av krav från motsatta håll, å ena sidan att hela underlaget för taxeringen inte kan vara offentligt och å andra sidan att offentligheten bör gälla mer än beloppen för taxerade och beskattningsbara inkomster.

Den nämnda innebörden av gällande rätt kan även jämföras med den nuvarande utformningen av den allmänna självdeklarationen. Jämförelsen ger nämligen vid handen att de uppgifter som skall antecknas på första sidan i deklarationens sammanställning till kommunal och statlig inkomstskatt blir offentliga.

Skattelängden fyller även en praktisk funktion. Genom att den är begränsad till uppgifter som anses offentliga kan den hållas allmänt tillgänglig. När en enskild begär att få ta del av något eller några taxeringsbeslut räcker det i allmänhet att myndigheten hänvisar till skattelängden.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att skattelängden skall finnas kvar även i fortsättningen men att den endast skall utgöra en förteckning över skattemyndighetens beslut.

NTL behöver enligt min mening inte innehålla några bestämmelser om skattelängden. Sådana bör i stället föras in i TF. Jag vill här också nämna att det kan finnas möjligheter att förbättra informationsvärdet hos längden. En annan utformning av den kan innebära fördelar för både allmänheten och skatteförvaltningen.

8 Omprövningsförfarandet

8.1 Omprövning på begäran av den skattskyldige

Mitt förslag: Den skattskyldige får inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning av skattemyndighetens beslut i fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna. Har ansökan kommit in inom perioden får skattemyndigheten fatta beslut även efter omprövningsperiodens utgång. Gör den skattskyldige sannolikt att han inte fått kännedom om taxeringsbeslut, skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek inom två månader före femårsperiodens utgång, får en begäran om omprövning komma in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

Omprövning av frågor avseende samma år taxering kan ske flera gånger. Även samma fråga kan omprövas flera gånger.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: En remissinstans avstyrker den femåriga omprövningsperioden. RSV anför att det inom skatteförvaltningen uttryckts farhågor för att omprövningsrätten skall bli alltför betungande för skattemyndigheten och att omprövningsrätten i kombination med övergången till sakprocess kan komma att utnyttjas i skatteundandragande syfte. Tillämpningen av de nya reglerna måste därför bli föremål för noggrann uppföljning för att lagstiftningsvägen komma till rätta med oönskade effekter. Några remissinstanser påpekar att omprövningsperioden får konsekvenser vid tillämpningen av vissa dubbelbeskattningsavtal.

Skälen för mitt förslag: Riksdagen har redan fattat ett principbeslut om en övergång till en femårig omprövningsperiod. En sådan ordning innebär en väsentligt förstärkt rättssäkerhet för den skattskyldige. Han får möjlighet att få alla felaktigheter rättade på ett snabbt och enkelt sätt hos skattemyndigheten. Självfallet är det angeläget att noggrant följa upp den nya lagstiftningen. Enligt min mening finns det dock inte anledning att befara att en lång omprövningsperiod i kombination med den nya processformen kommer att medföra missbruk från de skattskyldigas sida. Dessa torde även i framtiden vara intresserade av att få en felaktighet rättad så snart som möjligt.

För de fall den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått kännedom om taxeringsbeslutet, skattsedeln eller annan handling med uppgift om skattens storlek inom två månader före femårsperiodens utgång anser jag att en särskild regel bör införas. En begäran om omprövning skall i sådana fall få komma in inom två månader från den dag han fick kännedom om beslutet eller skattens storlek. Den femåriga omprövningsperioden får konsekvenser vid tilllämpningen av vissa handräckningsavtal. Jag kommer, som jag redan tidigare nämnt (avsnitt 1), att återkomma till den frågan ett senare sammanhang.

Förfarandet vid skattemyndigheterna bör vara så lite formaliserat som

möjligt. Det finns skäl som talar för att den skattskyldige skall kunna begära omprövning av ett taxeringsbeslut muntligt. Men många skäl, såsom risken för missuppfattningar, förväxlingar m.m., talar för att en begäran om omprövning skall lämnas skriftligt. Ett krav på skriftlighet behöver dock enligt min mening inte innebära någon större formalism. Är det fråga om en begäran som uppenbart skall bifallas är det inte något som hindrar att skattemyndigheten, sedan den uppmärksammats på felaktigheten av den skattskyldige, företar rättelsen på "eget initiativ" med stöd av sin rätt att inom femårsperioden fatta omprövningsbeslut till den skattskyldiges fördel. En skattskyldig som har svårt att uttrycka sig skriftligt bör kunna få vägledning när skrivelsen upprättas. Detta följer redan av myndighetens serviceskyldighet (4 § FL). Är ett ärende väl anhängiggjort är det inget som hindrar att den skattskyldige kompletterar sin ansökan muntligt.

Som en förutsättning för omprövning gäller i princip – förutom tidsfristen – att frågan (se avsnitt 14.2) inte får vara eller ha varit föremål för domstols prövning avseende det ifrågavarande taxeringsåret. Är så fallet skall yrkandet om omprövning avvisas. Har domstolen inte avgjort målet bör handlingarna i ärendet överlämnas dit. Ett beslut om avvisning kan överklagas.

Det är angeläget att understryka vikten av att skattemyndigheten lägger ned stor omsorg på utformningen av de omprövningsbeslut som innebär att den skattskyldiges yrkanden helt eller delvis lämnas utan bifall. Beslutsmotiveringen bör bemöta de argument som den skattskyldige fört fram och klart ange på vilken grund yrkandena lämnats utan bifall. En bristande beslutsmotivering kan medföra att den skattskyldige begär ytterligare omprövning eller överklagar beslutet enbart på grund av att han trott att skattemyndigheten inte beaktat hans invändningar eller för att han missförstått ett knapphändigt beslut. Är motiveringen däremot tydlig och utförlig kan den skattskyldige ha de angivna skälen som utgångspunkt vid en ny begäran om omprövning eller ett överklagande. Prövningen kan därvid begränsas till vad som är egentliga tvistefrågor.

Jag föreslår inte någon möjlighet för skattemyndigheten att kunna avvisa en begäran om omprövning med motivering att frågan omprövats tidigare och något nytt inte kommit till. De fall där de skattskyldiga upprepade gånger begär omprövning av samma fråga torde inte innebära någon större belastning för skattemyndigheten med hänsyn till att prövningen av sådana ärenden kan göras tämligen summarisk.

8.2 Kvittning

Mitt förslag: Någon möjlighet för det allmänna att i domstol mot den skattskyldiges yrkanden framställa s. k. äkta kvittningsinvändningar införs inte. Inte heller på skattemyndighetsnivå får kvittning göras.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De som uttalat sig i frågan, med undantag för en remissinstans, ställer sig bakom förslaget att kvittningsrätten skall slopas.

Skälen för mitt förslag: Först vill jag för att undvika missförstånd slå fast att när jag i det följande talar om kvittningsinvändningar menar jag om inte annat uttryckligen sägs s. k. äkta kvittningsinvändningar, dvs. motpartens möjlighet att efter överklagandetidens utgång anföra motfakta som hänför sig till en annan fråga än den som är föremål för prövning (se SOU 1985:42 s. 234 f).

Jag vill vidare understryka att det jag kommer att ta upp beträffande kvittningsinvändningar inte har någon relevans beträffande ändringar till den skattskyldiges nackdel som skattemyndigheten kan besluta om inom ramen för sin befogenhet att inom ettårsperioden fatta beslut till den skattskyldiges nackdel och för tiden därefter att fatta beslut om eftertaxering. De möjligheterna är inte något utflöde av en kvittningsrätt och kan naturligtvis utnyttjas helt oberoende av om den skattskyldige begärt omprövning eller inte.

I princippropositionen (1986/87:47 s. 159) anförde jag att skatteprocessen i framtiden i huvudsak borde ha formen av en sakprocess. Jag ville emellertid då inte helt utesluta att det kunde finnas anledning att behålla en del inslag från beloppsprocessen. Jag tänkte därvid närmast på möjligheten till kvittning i vissa situationer. Omprövningsförfarandet i kombination med en sakprocess kan nämligen medföra vissa nackdelar för det allmännas del vad gäller möjligheten att åberopa fakta som skulle leda till att taxeringen inte ändras. Som exempel nämnde jag det fallet att en skattskyldig efter det att det allmännas överklagandetid gått ut inleder en process. Det allmänna kan då inte väcka talan beträffande en annan sak som skulle leda till att taxeringen förblir oförändrad eller inte sänks i den utsträckning som skulle bli följden av den skattskyldiges yrkanden. Om den upptäckta felaktigheten är uppenbar och avser ett betydande belopp kan det framstå som stötande att taxeringen inte skall påverkas härav. Sådana situationer torde visserligen bli relativt sällsynta, men en kvittningsrätt borde ändå, påpekade jag, övervägas i det fortsatta utredningsarbetet.

Som kommittén har framfört i sitt slutbetänkande gör sig problemet i första hand gällande hos skattemyndigheterna då den skattskyldige begär omprövning efter ettårsperioden. Inte heller då har skattemyndigheten möjlighet att kvittningsvis mot den skattskyldiges yrkanden ändra andra frågor i taxeringsbeslutet så att den taxerade inkomsten inte ändras eller inte sänks så mycket som skulle ha blivit följden av hans yrkanden. En kvittningsmöjlighet vid domstol utan någon motsvarighet på skattemyndighetsnivå är knappast någon acceptabel lösning.

Skatteförenklingskommittén anför att en möjlighet till kvittningsinvändningar inte går att förena med en sakprocess. I begreppet äkta kvittning ligger ju att invändningen avser en annan fråga än den överklagandet gäller och avsikten med sakprocessen är just att begränsa prövningen till den fråga som överklagats. Kommittén menar att bortsett från de mer principiella invändningar som kan resas mot ett kvittningsinstitut skulle ett sådant institut medföra ett alltför komplicerat regelsystem.

Kommittén föreslår i stället för en kvittningsrätt att en motsvarighet till den nuvarande regeln om länsskattemyndighetens extraordinära besvärs-

rätt till den skattskyldiges nackdel vid s.k. misstagstaxeringar (101 § 1 mom. jämfört med 100 § första stycket 5 GTL) införs som en ny eftertaxeringsgrund. Som en begränsning i förhållande till dagens regler föreslås att det bör krävas att felaktigheten avser ett betydande belopp.

Jag anser att kommitténs förslag har fördelar framför en kvittningsrätt för det allmänna. En kvittningsrätt innebär en sorts latent omprövningsrätt till den skattskyldiges nackdel även efter ettårsperiodens utgång – en möjlighet som är beroende av den skattskyldiges yrkanden. Kvittningsinvändningar är för närvarande inte tillåtna mot den skattskyldiges extraordinära besvär. Den femåriga omprövningsperioden konsumerar den extraordinära besvärsrätten. En obegränsad kvittningsrätt under hela femårsperioden skulle därför innebära en utvidgning i förhållande till vad som gäller i dag. Det nuvarande kvittningsinstitutet har ju dessutom varit förenat med en hel del komplikationer, vilket inte minst floran av refererade regeringsrättsavgöranden visar. Inget tyder på att ett lagreglerat kvittningsinstitut, som inlemmas i det nya taxeringsförfarandet och sakprocessen, blir mer lättillämpat. Den föreslagna eftertaxeringsgrunden ger en bättre likformighet skattskyldiga emellan. Likartade fel kan rättas oberoende av om den skattskyldige yrkat omprövning eller överklagat. Vidare är den betydligt enklare än ett kvittningsinstitut. Jag föreslår därför att någon kvittningsrätt inte införs för det allmänna i taxeringsförfarandet. Jag återkommer till frågan om en ny eftertaxeringsgrund i avsnitt 8.3.3 i samband med behandlingen av de övriga eftertaxeringsgrunderna.

8.3 Omprövning på skattemyndighetens initiativ

8.3.1 Skattemyndighetens omprövningsskyldighet

Mitt förslag: Skattemyndigheten skall ompröva ett taxeringsbeslut om det finns skäl för det.

Skattemyndigheten skall göra de följdändringar i ett taxeringsbeslut som föranleds av ett annat taxeringsbeslut som skattemyndighet fattat avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig eller en allmän förvaltningsdomstols dom i mål om taxering avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig.

Skattemyndigheten skall vidare göra de följdändringar i ett taxeringsbeslut som föranleds av allmän förvaltningsdomstols eller skattemyndighets beslut angående fastighetstaxering samt RSV:s, kammarrätts eller regeringsrättens beslut angående sjömansskatt samt beslut om utländsk skatt eller om sådana obligatoriska avgifter som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3 kommunalskattelagen.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i stort med mitt. Kommittén föreslår dock att domstolen skall besluta om de följdändringar som följer av domstolens beslut på yrkande av part.

Remissinstanserna: Den övervägande delen av remissinstanserna är positiva till att skattemyndigheten ges möjligheter att ompröva beslut i syfte att snabbt och smidigt avgöra frågor där någon tvist inte föreligger. Däremot föreligger delade meningar om utformningen av omprövningsmöjligheterna.

Skälen för mitt förslag: En omprövning av ett taxeringsbeslut initieras ofta av den skattskyldige. Efter det att en deklaration granskats och ett taxeringsbeslut fattats har skattemyndigheten normalt inte någon anledning att ta upp och ompröva ett ärende på nytt. För att en omprövning skall initieras av skattemyndigheten förutsätts i allmänhet att nya omständigheter kommit till som gör att det tidigare beslutet framstår som felaktigt, t.ex. en taxeringsrevision eller ett beslut av domstol om nedsatt taxeringsvärde på fastighet. Skattemyndigheten är då skyldig att vidta de åtgärder som behövs. Däremot är skattemyndigheten naturligtvis inte skyldig att t.ex. efter det att ett beslut av domstol har klarlagt ett tidigare ovisst rättsläge gå igenom tidigare taxeringsbeslut avseende andra skattskyldiga för eventuell åtgärd. I sådana fall åligger det den skattskyldige att bevaka sina intressen.

Skattemyndigheten bör inte heller vara skyldig att självmant ompröva ett beslut om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp. Det slogs redan genom RS-reformen fast att skattemyndigheternas resurser skall inriktas på det väsentliga skatteundandragandet. Riktlinjer för skattemyndigheternas ambitionsnivå bör dras upp av RSV. Det är enligt min mening tillräckligt att lagstiftningsvägen ge utrymme för skattemyndigheterna att underlåta att på eget initiativ ompröva beslut om omprövningen skulle avse ett mindre belopp. För en sådan flexibel ordning talar bl.a. att olika felaktigheter bör behandlas olika. Så bör t.ex. följdändringar som är till den skattskyldiges fördel underlåtas endast om det rör sig om ett bagatellartat belopp, medan omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel förutsätter att ändringen avser en tämligen betydande felaktighet. Mot att föreskriva vissa beloppsgränser talar också att sådana av skattskyldiga kan uppfattas som "frigränser", inom vilka det är tillåtet att lämna oriktiga uppgifter.

Beslut om följdändring

Taxeringsbeslut och förvaltningsdomstolars beslut i mål om taxering har ofta direkta återverkningar på andra taxeringsbeslut avseende den skattskyldige själv eller någon annan skattskyldig. En inkomst skall kanske beskattas ett annat taxeringsår eller hos den skattskyldiges make. I dagens förfarande är konsekvensändringar förstås möjliga under taxeringsperioden. Någon bestämmelse om sådana ändringar för taxeringsnämndernas vidkommande finns därför inte. Däremot har domstolarna möjlighet och i vissa fall skyldighet att enligt 105 § GTL besluta om de konsekvenser i andra taxeringsbeslut som föranleds av domstolens ställningstagande i det överklagade målet. Omprövningsförfarandet medför att möjligheter att företa följdändringar måste finnas också på skattemyndighetsnivå.

Även andra beslut än taxeringsbeslut har direkta återverkningar på

taxeringsbeslut. Jag avser här beslut om ändringar av taxeringsvärde på fastighet, beslut avseende sjömansskatt och om ändring av utländsk skatt. I GTL finns bestämmelser som möjliggör rättelse av taxeringsbeslut även efter den ordinarie besvärstidens utgång i dessa situationer.

De konsekvensändringar som dessa beslut föranleder i taxeringsbeslut benämner kommittén följdändringar. Det bör understrykas att med en följdändring avses en ändring i ett taxeringsbeslut som är en direkt konsekvens av "huvudbeslutet". "Huvudbeslutet" kan avse ett taxeringsbeslut avseende annat taxeringsår eller en annan skattskyldig eller ett beslut om fastighetstaxering, sjömansskatt eller utländsk skatt. De konsekvenser som en domstols ställningstagande i ett mål om taxering medför på taxeringsresultatet det ifrågavarande taxeringsåret kallas, som jag återkommer till senare, taxeringsåtgärder (se avsnitt 15).

Jag skall här först behandla skattemyndighets skyldighet att genom omprövning ex officio beakta beslut i ärende eller mål om taxering. Därefter tar jag upp följdändringar till följd av andra beslut.

Ändrad inkomst- eller förmögenhetstaxering

Som jag redan nämnt finns för närvarande i 105 § GTL bestämmelser om domstols möjligheter att företa konsekvensändringar. En direkt övrföring av denna bestämmelse till att tillämpas av skattemyndigheterna är dock enligt min mening inte lämplig. Bestämmelsen har ofta kritiserats som svårtillämpad. Trots en mycket omfattande praxis kan rättsläget inte sägas vara klart. Helt uppenbart är dock att paragrafen inte ger möjlighet att göra följdändring i alla de fall en sådan framstår som befogad och skälig.

Som exempel kan nämnas att bestämmelsen medger överflyttning av inkomst resp. utgift till rätt taxeringsår när taxeringen ändrats på grund av att inkomsten eller utgiften anses hänförlig till ett annat beskattningsår än det taxeringen avser. Om däremot en skattskyldig medges ett avdrag som han tidigare fått avdrag för eller taxeras för en inkomst som redan taxerats ett tidigare år är paragrafen inte tillämplig. Vad gäller förhållandet till en annan skattskyldig kan enligt bestämmelsen inkomst överflyttas till rätt skattskyldig, men däremot inte avdrag.

Andra nackdelar med bestämmelsen är att det, trots den omfattande rättspraxis som utbildats, fortfarande i vissa avseenden föreligger osäkerhet om de tidsfrister inom vilka bestämmelsen kan tillämpas och om domstolarnas skyldighet att tillämpa den ex officio.

Remissinstanserna har ställt sig bakom förslaget om följdändring i andra taxeringsbeslut avseende den skattskyldige men varit kritiska till följdändring i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig efter ettårsperiodens utgång. För egen del anser jag att en omdisponering av den skattskyldiges egen taxering över tiden måste kunna ske och inte innebär några betänkligheter från rättssäkerhetssynpunkt. Vad gäller följdändringar i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig delar jag den av flera remissinstanser framförda uppfattningen att möjligheten bör begränsas efter ettårsperiodens utgång. Jag återkommer till frågan vilka begränsningar som bör införas senare (avsnitt 8.3.3).

I sitt principbetänkande (SOU 1985:42) Förenklad taxering föreslog skatteförenklingskommittén att skattemyndigheten skulle göra de följdändringar som föranleddes av domstols beslut. I sitt slutbetänkande intar kommittén emellertid en annan ståndpunkt. Den anser att en ordning där skattemyndigheten fattar de följdändringsbeslut som följer av domstols dom skulle vara alltför långtgående i förhållande till vad som gäller i dag. Kommittén föreslår därför i stället att domstolen skall besluta om följdändringar avseende annat taxeringsår efter yrkande av part. Domstolen skall vidare besluta om följdändring avseende annan skattskyldig efter yrkande av det allmänna. Sådant yrkande skall framställas senast det sjätte året efter utgången av det taxeringsår som följdändringen avser. Finner domstolen att en följdändring avseende annan skattskyldig är uppenbart oskälig får den underlåtas.

Visserligen innebär en ordning där skattemyndigheten även fattar de följdändringsbeslut som följer efter domstols beslut en väsentlig förändring i förhållande till i dag. Icke desto mindre anser jag att en sådan lösning är att föredra framför det förslag kommittén lägger fram i sitt slutbetänkande. Den ger enklare och enhetligare regler och stämmer bättre överens med principen att skattemyndigheten skall fatta taxeringsbesluten i första instans. Det är inte motiverat att just i detta avseende ha en särreglering för det fåtal fall som behandlas i domstol. Jag föreslår därför att skattemyndigheten skall fatta beslut om följdändring efter domstols dom i mål om taxering.

För att komma till rätta med de fall som för närvarande faller utanför 105 § GTL anser jag i likhet med kommittén att bestämmelsen, i stället för en uppräkning av de fall där följdändring skall ske, bör få en mer generell utformning. Vidare anser jag att det i princip skall åligga skattemyndigheten att företa följdändringar.

Skattemyndigheten bör enligt min mening inte behöva avvakta att det beslut som föranleder följdändringen vinner laga kraft.

Ändrat fastighetstaxeringsvärde

För närvarande gäller att om en fastighets taxeringsvärde ändrats av domstol och ändringen inverkar på inkomst- eller förmögenhetstaxeringen, får den skattskyldige, länsskattemyndigheten och, såvitt det rör den kommunala taxeringen, kommunen anföra besvär inom åtta månader från det att beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades (102 § GTL). Detsamma gäller om lokala skattemyndigheten beslutat om rättelse enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Ett överklagande får prövas först när lagakraftägande beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger.

Enligt 72 b § GTL skall lokala skattemyndigheten, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om den ändring i inkomst- eller förmögenhetstaxeringen som föranleds av att förvaltningsdomstol ändrat taxeringsvärde på schablontaxerad fastighet. Detsamma gäller om beslut om rättelse enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § fastighetstaxeringslagen har fattats eller om den lokala skattemyndigheten vidtagit åtgärd enligt 28 kap. 12 § samma lag avseende sådan fastighet. Ändring skall

beslutas inom fem månader från det att beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades. Beslut om ändring kan fattas även om fastighetstaxeringen inte vunnit laga kraft.

1976 års fastighetstaxeringskommitté, vars förslag ligger bakom införandet av 72 b § GTL, menade att rättelseförfarandet borde avse såväl villafastigheter som konventionellt taxerade fastigheter. I prop. 1981/82: 19 föreslogs dock, efter invändningar vid remissbehandlingen, att rättelseförfarandet åtminstone till att börja med skulle avse endast schablontaxerade fastigheter.

Jag anser att skattemyndigheten i det nya förfarandet skall ha skyldighet att göra de följdändringar i inkomst- och förmögenhetstaxeringen som följer av ett ändrat fastighetstaxeringsvärde även vad gäller konventionellt beskattade fastigheter. Domstolarnas mål om fastighetstaxering avser till den helt övervägande delen fall där fastighetsägaren för talan om sänkning av fastighetstaxeringsvärdet. Följdändringar i inkomst- och förmögenhetstaxeringen är således huvudsakligen till den skattskyldiges förmån. Det kan befaras att skattskyldiga i åtskilliga fall gör rättsförluster på grund av att inkomst- och förmögenhetstaxeringen inte överklagas i rätt tid. Det är heller inte fråga om ärenden som av sakliga skäl bör ligga på domstol. I likhet med vad som gäller för övriga omprövningar på skattemyndighetens initiativ föreligger inte någon ovillkorlig skyldighet att utan yrkande företa bagatelländringar.

Ändrad sjömansskatt eller utländsk skatt m. m.

Den nuvarande extraordinära besvärsrätten enligt 101 § 2 mom. GTL ger länsskattemyndigheten möjlighet att yrka att domstol gör de följdändringar i inkomsttaxeringen som föranleds av att RSV, kammarrätt eller regeringsrätten beslutat att sjömansskatt inte skall betalas för viss inkomst eller att sjömansskatt skall betalas med ett annat belopp än tidigare.

Enligt min mening bör följdändringar av detta slag inte handläggas av domstol som första instans utan av skattemyndighet.

Länsskattemyndigheten har enligt nuvarande regler även extraordinär besvärsrätt om utländsk skatt, som den skattskyldige har fått avräkning för, senare sätts ned (101 § 3 mom. GTL). Även den skattskyldige har extraordinär besvärsrätt om han inte fått avräkning för utländsk skatt eller avdrag enligt 46 § 2 mom. första stycket 3 KL som han varit berättigad till (100 § första stycket 8 GTL).

Jag anser att skattemyndighet, inte domstol, skall ombesörja den justering av avräkningsbeslutet som föranleds av ändringen av den utländska skatten eller, om den skattskyldige inte tidigare fått någon avräkning, besluta om avräkning. Om den skattskyldige inte fått avdrag för obligatoriska avgifter enligt 46 § 2 mom. första stycket 3 KL som han varit berättigad till, bör skattemyndigheten också göra sådan rättelse. Samma sak bör gälla om sådana obligatoriska avgifter som den skattskyldige fått avdrag för senare sätts ned.

Mitt förslag: Beslut om omprövning till den skattskyldiges fördel får meddelas inom fem år efter utgången av taxeringsåret. Följdändringsbeslut till den skattskyldiges fördel får meddelas även efter utgången av femårsperioden.

Beslut om omprövning till den skattskyldiges nackdel får meddelas inom ett år efter utgången av taxeringsåret.

För det fall den skattskyldige inte kommit in med självdeklaration i rätt tid gäller särskilda regler. Skattemyndigheten får i dessa fall, oberoende av om förutsättningar för eftertaxering föreligger, ompröva ett taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel under ett år efter det att deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock inte längre än till utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Efter ettårsperioden och t. o. m. femte året efter taxeringsåret får taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel meddelas om det föreligger förutsättningar för eftertaxering. De nuvarande särskilda tidsfristerna för eftertaxering vid skattebrott m. m. behålls men med den skillnaden att skattemyndighetens beslut skall meddelas inom de frister som i dag gäller för ansökan om eftertaxering hos länsrätten.

Följdändring genom eftertaxering får ske även efter femårsperioden men senast inom sex månader från det att det beslut som föranledde följdändringen meddelades.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. Kommittén föreslår dock att om den skattskyldige inte ger in självdeklaration i rätt tid skall skattemyndigheten kunna ompröva ett taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel inom två år från det att deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock inte längre än till utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Remissinstanserna: Några remissinstanser är tveksamma till eller avstyrker den ettåriga omprövningsperioden.

Kammarrätten i Göteborg menar att hänsynen till den skattskyldiges rättssäkerhet kräver att taxeringsbesluten för det stora flertalet skattskyldiga blir definitiva efter en kortare period och förordar ett förfarande med granskningsperioder av olika längd. Grundbeslutet bör vara bindande för skattemyndigheten om inte myndigheten i grundbeslutet reserverat sig för att detta kan omprövas. Motsvarande synpunkter har förts fram av länsrätten i Göteborgs och Bohus län.

Skälen för mitt förslag: Principbeslutet innebär att perioderna för omprövning på initiativ av det allmänna kommer att variera beroende på om ändringen är till fördel eller nackdel för den skattskyldige. Bedömningen av om en ändring är till fördel eller nackdel ger sig ofta själv. Samtliga omprövningsbeslut som leder till högre skatt för den skattskyldige får anses vara till den skattskyldiges nackdel och kan således inte meddelas efter ettårsperioden om inte eftertaxeringskriterierna är för handen. Vid bedömningen av vad som är till den skattskyldiges fördel kan man på

samma sätt utgå från att skattesänkningar är fördelaktiga. Vid omprövning efter ettårsperioden då förutsättningar för eftertaxering inte finns kan det ändå ofta finnas skäl att före en initiativändring låta den skattskyldige yttra sig. Det kan undantagsvis finnas situationer när den skattskyldige anser att ett beslut, trots att det medför en skattesänkning, i ett större ekonomiskt perspektiv innebär en försämring för honom. Motsätter sig den skattskyldige ett omprövningsbeslut efter utgången av taxeringsåret och finns inte förutsättningar för eftertaxering skall beslutet inte fattas.

Begär den skattskyldige själv omprövning skall skattemyndigheten inte gå in på en bedömning huruvida beslutet är till nackdel eller fördel för honom.

Några remissinstanser har vänt sig mot att skattemyndigheten får möjlighet att inom ett år efter taxeringsåret fatta omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel. Mot detta vill jag anföra följande.

Taxeringsförfarandet är en masshantering som drivs under stor tidspress. Trots att ambitionen självklart är att riktiga beslut skall fattas redan under taxeringsperioden är detta i vissa fall inte möjligt att uppfylla. En bidragande orsak härtill är att det material som de skattskyldiga lämnar i sina deklarationer ofta är oklart eller bristfälligt. I många fall tillkommer efter taxeringsperioden ny utredning eller nya bevis som taxeringsnämnden inte tagit ställning till. I en betydande del av överklagandena från det allmännas sida till länsrätt medger den skattskyldige helt eller delvis yrkandena. Det måste därför enligt min mening finnas möjligheter för skattemyndigheten att ompröva beslut till den skattskyldiges nackdel. I annat fall kan inte principen att förfarandet skall förskjutas mot första instans upprätthållas. Vid bedömningen av tidsfristen skall vägas in att länsskattemyndighetens möjlighet att i ordinarie ordning överklaga ett taxeringsbeslut för närvarande sträcker sig t. o. m. utgången av juni året efter taxeringsåret. Taxeringarna står således redan i dag öppna till denna tidpunkt. Handläggningen i länsrätt tar normalt mer än ett år. Ettårsfristen torde i regel komma att innebära att den skattskyldige snabbare än för närvarande får besked om eventuella ändringar av sin taxering. En kortare tid än ett år är enligt min mening inte heller möjlig med hänsyn till den femårsperiod som gäller för de skattskyldiga och till förslaget att kvittningsrätten för det allmänna skall slopas.

Om den skattskyldige inte lämnat självdeklaration i rätt tid skall enligt principbeslutet omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel få fattas inom ett år från det att deklarationen kom in till skattemyndigheten. I sitt slutbetänkande föreslår skatteförenklingskommittén att omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel skall få fattas inom två år från det att deklarationen kom in till skattemyndigheten i dessa fall. Som motiv för sitt förslag anger kommittén att för deklarationer som lämnats i rätt tid uppgår den tidsperiod inom vilken skattemyndigheten får fatta beslut till nackdel för den skattskyldige till närmare två år. En omprövningsfrist på ett år efter deklarationsinlämnandet för beslut till den skattskyldiges nackdel skulle därför i många fall innebära att skattskyldiga, som vill spekulera i att undgå kontroll genom att deklarera sent blir otillbörligt gynnade.

De remissinstanser som har uttalat sig om förslaget har avstyrkt det.

Även jag är tveksam till förslaget. Det är naturligtvis viktigt att de som inte fullgör sin deklarationsskyldighet i rätt tid inte kommer i ett förmånligare läge än de som sköter sina åligganden. Reglerna får inte ge utrymme för spekulation från de skattskyldigas sida i syfte att undgå kontroll. Enligt min uppfattning är emellertid redan regeln att omprövning till den skattskyldiges nackdel kan ske inom ett år från det att deklarationen kommit in tillräcklig för att stävja ett eventuellt missbruk. Jag föreslår därför att omprövning till nackdel i dessa fall skall kunna ske inom ett år från det att deklarationen kommit in till skattemyndigheten.

Skattemyndighetens beslut om eftertaxering skall meddelas inom den tid som för närvarande gäller för länsskattemyndighetens ansökan om eftertaxering hos länsrätten, dvs. inom fem år.

I 115 § GTL finns ett antal undantagsbestämmelser från regeln att ansökan om eftertaxering skall ske inom fem år från utgången av taxeringsåret. Jag anser att motsvarigheter till dessa bör införas i NTL men med den skillnaden att beslut om eftertaxering skall meddelas inom de frister som för närvarande gäller för ansökan om eftertaxering.

Länsrätten skall enligt nuvarande regler pröva en ansökan om eftertaxering senast inom ett år från utgången av den dag ansökan senast skulle ha kommit in till länsrätten (116 § GTL). Mitt förslag att skattemyndighetens beslut skall meddelas inom de tidsfrister som för närvarande gäller för länsskattemyndighetens ansökan om eftertaxering innebär således att fristerna inskränks i förhållande till dagens regler.

I 105 § GTL stadgas inte någon tidsfrist inom vilken konsekvensändringar får företas. Någon helt entydig praxis från regeringsrätten finns inte heller. Genom pleniavgörandet RÅ 1985 1:20 har emellertid rättsläget klarnat, åtminstone vad gäller konsekvensändringar i annan skattskyldigs taxering. Av rättsfallet, som avsåg höjning av en makes taxering med stöd av 105 § andra stycket första meningen GTL, torde man kunna dra den slutsatsen att en konsekvensändring i annan skattskyldigs taxering som innebär en höjning av taxeringarna normalt måste prövas av domstol inom sex år efter taxeringsårets utgång. Möjligen kan man utläsa av rättspraxis (RÅ 1978 1:74, 1980 1:76) att om det redan i länsrätten varit fråga om vem av två personer som skall taxeras för visst belopp utan att frågan om överflyttning aktualiserats kan överflyttning aktualiseras även efter sexårsfristen.

Vad gäller överflyttning av inkomster eller utgifter till rätt taxeringsår finns rättsfall som talar för att en sexårsfrist normalt skall tillämpas även där, men det finns också rättsfall som ger uttryck för att någon tidsfrist inte gäller.

Enligt min mening bör en överflyttning av en inkomst eller ett avdrag till annat taxeringsår vara möjlig även om beslutet fattas efter femårsfristen. I annat fall skulle en följdändring inte kunna företas i många fall där en sådan framstår som angelägen och rimlig. Det är ju inte fråga om en taxeringshöjning i egentlig mening utan en omdisponering över tiden. Följdändringar i den skattskyldiges taxering måste också kunna göras efter femårsperiodens utgång när det är fråga om ändringar till följd av ändrad fastighetstaxering, sjömansskatt eller utländsk skatt.

Även följdändringar i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig måste enligt min mening kunna företas efter femårsperioden. Som jag redan tidigare nämnt anser jag emellertid att möjligheten att genom eftertaxering företa följdändring i annan skattskyldigs taxering bör begränsas. Jag återkommer till detta i samband med att jag tar upp möjligheterna till eftertaxering (avsnitt 8.3.3).

Det är angeläget att följdändringsbeslutet fattas i anslutning till "huvudbeslutet". Detta är särskilt viktigt i de fall följdändringsbeslutet fattas efter femårsperiodens utgång. Jag anser därför att det bör föreskrivas en tidsfrist för följdändringar i de fall de avser ändringar till den skattskyldiges nackdel efter femårsperiodens utgång. Följdändringsbeslut till nackdel för den skattskyldige efter femårsperiodens utgång måste meddelas inom sex månader från det att det beslut som föranledde följdändringen meddelades.

8.3.3 Eftertaxering

Mitt förslag: Begreppet eftertaxering vidgas i förhållande till vad som gäller i dag. I begreppet samlas i princip skattemyndighetens möjligheter att ompröva ett taxeringsbeslut till den skattskyldiges nackdel efter ettårsperiodens utgång. Ett beslut om eftertaxering är, till skillnad från i dag, inte ett tillägg till det tidigare taxeringsbeslutet utan en ändring av det.

Den nuvarande eftertaxeringsregeln som förutsätter oriktig uppgift eller underlåtenhet från den skattskyldiges sida kvarstår i huvudsak oförändrad. Den nuvarande anknytningen till undandragen skatt försvinner dock.

Eftertaxering får – förutom vid oriktig uppgift – ske vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende. Vidare får eftertaxering ske när kontrolluppgift avseende inkomst av tjänst eller kapital, som skall lämnas utan föreläggande, saknats eller varit felaktig. Slutligen får eftertaxering ske vid följdändring till den skattskyldiges nackdel i ett taxeringsbeslut efter ettårsperiodens utgång.

Följdändring genom eftertaxering i taxeringsbeslut avseende samma skattskyldig får göras under de förutsättningar som gäller för följdändring inom ettårperioden. Följdändring genom eftertaxering i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig får inte ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt.

Eftertaxering som avser annat än följdändring får ske endast om den skulle avse belopp av någon betydelse. Eftertaxering får inte ske om myndigheten tidigare fattat ett eftertaxeringsbeslut på samma grund.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. Kommittén föreslår dock inte något beloppskriterium vid eftertaxering med undantag för eftertaxering vid uppenbara förbiseenden.

Remissinstanserna: RSV ifrågasätter den föreslagna beloppsgränsen i misstagsfallen. Det finns i vissa fall behov av att kunna rätta uppenbara fel även om de inte avser väsentliga belopp. Regeln att skattemyndigheten får avstå från att ompröva beslut om det endast i ringa mån skulle ändra den påförda skatten torde vara tillräcklig för att undvika småändringar. Kammarrätten i Sundsvall ifrågasätter om inte den föreslagna möjligheten att avstå från att eftertaxera på grund av skälighetshänsyn bör avse samtliga situationer där det kan bli aktuellt att eftertaxera. Liknande synpunkter förs fram från näringslivshåll. Man menar där att begreppet oriktig uppgift bör granskas närmare. Även om uppgiften på grund av ett helt ursäktligt misstag blivit oriktig, föreligger möjlighet till eftertaxering. Skattskyldig som till ledning för sin taxering lämnar riktiga uppgifter i en omfattning som han haft anledning bedöma vara tillräckligt bör gå fri från eftertaxering. Länsrätten i Stockholms län anser att begreppet eftertaxering bör förbehållas det som i dag är eftertaxering och att följdändring genom eftertaxering beträffande annan skattskyldig bör underlåtas om beslutet framstår som oskäligt. Svenska revisorsamfundet anser att någon form av väsentlighetskriterium bör behållas. Advokatsamfundet motsätter sig den föreslagna eftertaxeringsgrunden vid misstagstaxeringar.

Skälen för mitt förslag: Kommittén föreslår att skattemyndighetens möjligheter att efter ettårsperiodens utgång ompröva ett taxeringsbeslut beträffande en skattskyldig som i rätt tid lämnat sin självdeklaration skall samlas i ett eftertaxeringsinstitut. Detta föreslås omfatta, förutom dagens eftertaxeringsinstitut, även länsskattemyndighetens extraordinära besvärsrätt till den skattskyldiges nackdel enligt 101 § 1 mom. jämförd med 100 § första stycket 5 GTL vid s. k. misstagstaxeringar och när taxeringen blivit oriktig på grund av att kontrolluppgift enligt 37 § GTL, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig. Vidare inbegrips i det föreslagna eftertaxeringsinstitutet skattemyndighetens befogenhet att även efter ettårsperioden besluta om följdändring till den skattskyldiges nackdel (nuvarande 101 § 2 och 3 mom., 72 b, 102 och 105 §§ GTL).

Enligt min mening blir en ordning där skattemyndighetens möjligheter att ändra taxeringsbeslut till den skatteskyldiges nackdel efter ettårsperiodens utgång samlas inom ramen för ett eftertaxeringsinstitut mer överskådlig. Det är enklare att tala om olika grunder för eftertaxering än att laborera med olika institut. Förslaget från kommittén bör alltså följas.

Kommittén har föreslagit att följdändring i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig inte skall få göras om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt. Några remissinstanser har ifrågasatt om inte en generell möjlighet borde införas för skattemyndigheten att avstå från att eftertaxera på grund av att ett beslut skulle framstå som oskäligt. Enligt min mening bör frågan övervägas. Jag räknar med att senare i år kunna återkomma i frågan i samband med mina överväganden om vissa ändringar av skattetilläggsreglerna (se avsnitt 10).

Jag har i avsnitt 8.2 ställt mig bakom kommitténs förslag att någon kvittningsrätt för det allmänna inte skall införas. Kommittén föreslår i stället för en kvittningsrätt att skattemyndigheten skall få möjlighet att eftertaxeringsvis rätta s. k. misstagstaxeringar, dvs. att den extraordinära besvärsrätt som länsskattemyndigheten för närvarande har enligt 101 § 1 mom. jämförd med 100 § första stycket 5 GTL omvandlas till en eftertaxeringsgrund. Praktiskt taget samtliga remissinstanser som uttalat sig i frågan har ställt sig bakom förslaget. Även jag är positiv till kommitténs förslag. Det ger möjlighet att komma tillrätta med vissa nackdelar med den femåriga omprövningsperioden utan att en komplicerad och i andra avseenden olämplig kvittningsrätt för det allmänna behöver införas. En möjlighet till rättelse av uppenbara förbiseenden i taxeringsbeslut är ju inte heller någon nyhet, låt vara att möjligheten för närvarande är utformad som en extraordinär besvärsrätt.

Bedömningen av vad som skall avses med uppenbart förbiseende bör enligt min mening i stort motsvara vad som gäller enligt dagens relativt restriktiva praxis.

Kontrolluppgift saknas eller är felaktig

En motsvarighet till nuvarande 100 § första stycket 5 GTL och 101 § 1 mom. GTL är nödvändig också utifrån en annan aspekt. Den förenklade deklarationen innebär att den skattskyldige genom sin underskrift vitsordar att de kontrolluppgifter han fått motsvarar vad han uppburit under året. I samband med att den förenklade deklarationen infördes gjordes ett tillägg i 100 § första stycket 5 GTL så att extraordinär besvärsrätt föreligger om taxeringen blivit oriktig på grund av att kontrolluppgift enligt 37 § GTL, som avser inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig. Enligt 101 § 1 mom. GTL föreligger också extraordinär besvärsrätt för länsskattemyndigheten till den skattskyldiges nackdel i denna situation.

Som framgår av prop. 1984/85: 180 om förenklad självdeklaration (s. 111) kommer frågan om vad som är oriktig uppgift, och därmed möjligheten att eftertaxera, i ett annat läge i den förenklade självdeklarationen. Om den som är uppgiftsskyldig enligt 37 § GTL skickar en riktig kontrolluppgift till den skattskyldige, men ingen kontrolluppgift alls eller en uppgift på för lågt belopp till skattemyndigheten, har den skattskyldige inte lämat någon oriktig uppgift om han försäkrar att hans inkomster överensstämmer med de kontrolluppgifter han fått. En korrektionsmöjlighet är därför nödvändig i dessa situationer. Skattemyndigheten bör få besluta om eftertaxering om taxeringsbeslutet blivit oriktigt på grund av kontrolluppgift, som skall lämnas utan föreläggande avseende inkomst av tjänst eller kapital, saknats eller varit felaktig.

Följdändringar

För följdändringar i taxeringsbeslut avseende samma skattskyldig anser jag inte att några särskilda begränsningar är motiverade. Som jag redan framhållit är det i sådana fall endast fråga om en omdisponering av den skattskyldiges totala beskattning över tiden.

Vad däremot gäller följdändringar i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig efter ettårsperiodens utgång anser jag i likhet med kommittén att det bör vara möjligt att i vissa undantagsfall underlåta att följdändra. Ofta avser en följdändring ett skattesubjekt som har en så stark gemenskap med den skattskyldige att det skulle framstå som orimligt om inte en följdändring kunde ske. I undantagsfall kan emellertid en följdändring te sig omotiverad och oskälig. Jag anser därför att följdändring eftertaxeringsvis i taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig inte skall få ske om ett beslut skulle framstå som uppenbart oskäligt. Ett beslut kan vanligen inte anses vara uppenbart oskäligt om det föreligger intressegemenskap mellan de skattskyldiga. Följdändring bör därför normalt göras vid transaktioner mellan närstående bolag, makar, barn m. fl. Vid bedömningen bör även tidsaspekten vägas in. Ett beslut kan framstå som uppenbart oskäligt om det fattas långt efter ettårsperiodens utgång. Här bör den praxis som utvecklats vid tillämpningen av 105 § GTL vara vägledande.

Beloppskriteriet

Enligt nuvarande regler är en förutsättning för eftertaxering att den skatt som inte påförts inte är ringa. Med ringa har enligt praxis förståtts ett belopp vid inkomsttaxeringen understigande ca 2000 kr. Även för länsskattemyndighetens extraordinära besvärsrätt till den skattskyldiges nackdel enligt 101 § 1 mom. GTL krävs att den skatt som inte påförts inte är ringa.

Skatteförenklingskommittén föreslår i stället för olika beloppskriterier en generell regel att skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ fatta omprövningsbeslut om beslutet endast i ringa mån skulle ändra den påförda skatten. Vad gäller en eftertaxeringsgrund föreslår kommittén dock ett särskilt beloppskriterium, nämligen i fråga om eftertaxering vid s. k. misstagstaxering.

Skattemyndigheternas resurser skall inriktas på väsentligheter. Omprövning av beslut eftertaxeringsvis bör normalt förutsätta att ändringen avser en tämligen betydande felaktighet. Enligt min mening bör det även i fortsättningen direkt av lagtext framgå att eftertaxeringsinstitutet inte är avsett att användas för att tillrättalägga mindre felaktigheter. Det bör därför för eftertaxering krävas att den avser belopp av någon betydelse. Kravet bör dock inte gälla följdändringar. Någon särskild beloppsregel för eftertaxering vid rättelse av uppenbara förbiseenden anser jag inte nödvändig.

Mitt förslag: Skattemyndigheten får, under förutsättning att den skattskyldige begär det inom femårsperioden, ompröva en fråga som prövats av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som har vunnit laga kraft, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter.

Kommittén: Kommittén lämnar inte något förslag i frågan.

Remissinstanserna: Regeringsrätten anser att flera skäl talar för att avsaknaden av extraordinär besvärsrätt kan komma att medföra att ökade krav ställs på resningsinstitutet. En ny omständighet eller ett nytt bevis som framkommer efter det att en domstol meddelat ett lagakraftvunnet beslut i en viss fråga kommer inte att kunna beaktas genom överklagande. Regeringsrätten menar att avsaknaden av extraordinär besvärsrätt även i andra hänseenden kan ge resultat som av de skattskyldiga kan upplevas som nyckfulla och orättvisa. Som exempel tar regeringsrätten upp det fallet att två skattskyldiga vid ett visst års taxering gjort samma slags avdragsyrkande som för båda avslagits av skattemyndigheten. Den ene nöjer sig med detta medan den andre för frågan vidare och först genom länsrättens dom blir övertygad om att avdraget inte är förenligt med dittillsvarande praxis. Om regeringsrätten något eller några år senare i ett annat mål fastslår att avdraget i det aktuella hänseendet är tillåtet, har den av de skattskyldiga som tidigare varit passiv i avdragsfrågan möjlighet att genom omprövning få det nya regeringsrättsavgörandet beaktat medan den andre på grund av den tidigare länsrättsprocessen inte har motsvarande möjlighet.

Skälen för mitt förslag: Det nya taxeringsförfarandet innebär att den extraordinära besvärsrätten utmönstras och ersätts av en femårig tid för överklagande. Detta är betydelsefullt ur förenklings- och rättssäkerhetssynpunkt. Den nya ordningen kan emellertid, som regeringsrätten påpekar, medföra konsekvenser som kan uppfattas som nyckfulla och orättvisa. Redan i dagens förfarande är det så att ny praxis i sig inte är en grund för extraordinär besvärsrätt. Det fallet regeringsrätten tar upp skulle därför inte heller i dag kunna prövas som extraordinära besvär. Skillnaden mot i dag är att den som inte överklagat har möjlighet att få rättelse inom femårsperioden. Det blir således en omotiverad skillnad mellan de två skattskyldiga beroende på att den ene överklagat och fått sin sak prövad av domstol.

Det är enligt min mening inte rimligt att det i den situation som regeringsrätten skissar blir en skillnad mellan den som överklagat och den som inte klagat. Jag anser därför att skattemyndigheten bör få ompröva en fråga på begäran av den skattskyldige inom femårsperioden även om frågan prövats av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som har vunnit laga kraft, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter. En bestämmelse med detta innehåll bör föras in i NTL.

9 Överklagande av taxeringsbeslut

9.1 Överklagande av skattskyldig

Mitt förslag: Den skattskyldige får överklaga skattemyndighetens taxeringsbeslut direkt till länsrätt. Något krav på att beslutet skall ha gått honom emot införs inte. Överklagandet skall ges in till den skattemyndighet som fattat det överklagade beslutet. Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet kommit in i rätt tid och om så är fallet snarast ompröva beslutet. Om skattemyndigheten ändrar sitt beslut i enlighet med den skattskyldiges begäran förfaller överklagandet. I andra fall – i vissa situationer dock först efter det att den skattskyldige getts tillfälle att återkalla överklagandet – skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, omprövningsbeslutet och övriga handlingar i ärendet till länsrätten för vidare handläggning. Om det föreligger särskilda skäl får skattemyndigheten överlämna handlingarna till länsrätten utan föregående omprövning.

Överklagande får ske inom fem år efter taxeringsårets utgång. Om taxeringsbeslutet meddelats efter den 30 juni femte året efter taxeringsåret och den skattskyldige har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag den skattskyldige fick del av beslutet.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår att omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder får överklagas till domstol. Grundbeslut får däremot inte överklagas av den skattskyldige. Vad gäller överklagandetider överensstämmer kommitténs förslag med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget att endast omprövade beslut skall vara överklagbara stöds av justitiekanslern, domstolsverket, RSV, statskontoret och JUSEK. JO, kammarrätterna, länsrätterna, domareförbundet och näringslivsorganisationerna är däremot kritiska. Kammarrätten i Göteborg anför att förslaget leder till ett förfarande som de skattskyldiga med rätta kan uppfatta som onödigt byråkratiskt. I stället är det lämpligt att efter mönster från förvaltningslagen en omprövning sker i samband med att ett beslut överklagas till domstol. Någon begränsning till uppenbart oriktiga beslut bör dock inte gälla enligt taxeringslagen. Liknande synpunkter förs också fram av bl. a. kammarrätterna i Stockholm och i Jönköping, länsrätten i Göteborgs och Bohus län samt JO. Tiden för överklagande berörs inte av remissinstanserna.

Skälen för mitt förslag: I sitt principbetänkande (SOU 1985:42) Förenklad taxering föreslog skatteförenklingskommittén att endast omprövade beslut skulle vara överklagbara. Grundbeslut som fattats med skattenämnd skulle dock kunna överklagas direkt till länsrätt.

Förslaget fick en hel del kritik från remissinstanserna. Det hävdades bl. a. att omprövningen i många fall enbart skulle leda till en onödig omgång skriftväxling som skulle fördröja processen och som för den skattskyldige skulle framstå som byråkratisk och negativ. Vidare gjordes gällan-

de att den föreslagna omprövningen i praktiken skulle leda till att en ny femte instans inrättades. Även förslaget att undanta beslut som fattats med skattenämnd från den obligatoriska omprövningen kritiserades, bl. a. av domstolsverket, som menade att även vid överklagande av sådana ärenden kan den skattskyldige komma med nya uppgifter som påverkar bedömningen av ärendet.

I prop. 1986/87:47 om ändringar i taxeringsorganisation m. m. förordade jag någon form av obligatorisk omprövning. Genom en obligatorisk omprövning skapas en spärr mot att ärenden där någon tvist inte föreligger förs upp till domstolsprövning. En obligatorisk omprövning ger vidare skattemyndigheten möjlighet att snabbt rätta uppenbara felaktigheter samt även att ta ställning till eventuella nya uppgifter eller ny argumentation från den skattskyldige som kan ge anledning till en ändrad bedömning av ärendet. En lämpligare lösning än den kommittén förslagit var enligt min mening att efter mönster från förvaltningslagen en omprövning sker i samband med att ett beslut överklagas till domstol. Skattemyndigheten borde i samband med att den tar emot ett överklagande vara skyldig att granska det överklagade beslutet, även om det tidigare varit föremål för omprövning, och ändra beslutet om det på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning framstår som oriktigt. Om klagandens yrkanden inte kan bifallas helt skall ärendet överlämnas till länsrätten. Som en förutsättning för överklagande borde gälla att skattemyndighetens beslut gått den skattskyldige emot.

I sitt slutbetänkande har kommittén vidhållit sitt förslag att i princip endast omprövade beslut skall vara överklagbara. Kommittén menar att den i propositionen förordade ordningen har den nackdelen att länsrätten inte vet hur den skattskyldige ställer sig till skattemyndighetens omprövningsbeslut. Den skattskyldige har kanske framställt sitt yrkande med "prutmån" eller fått en klargörande motivering i omprövningsbeslutet som rett ut tidigare missförstånd och därför är nöjd med skattemyndighetens beslut. Omprövningen blir då inte den spärr mot att otvistiga ärenden förs upp i länsrätt som avsikten är. Vidare pekar kommittén på att en rätt att överklaga även grundbeslut kombinerad med ett krav att beslutet skall ha gått emot den skattskyldige innebär en ordning som den skattskyldige får svårt att förstå. Om den skattskyldige t. ex. i samband med att han överklagar en avvikelse från sin deklaration också framställer ett yrkande om ett nytt avdrag som inte har nämnts i hans deklaration kan den senare frågan inte prövas av domstolen. Det krävs först ett omprövningsbeslut som gått honom emot. Detta skulle kunna överklagas.

På området för mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter krävs för närvarande ett slutligt beslut innan det är möjligt att föra saken inför domstol, vilket i princip motsvarar en ordning där endast omprövade beslut är överklagbara.

På ett annat område som har likheter med beskattningsområdet genom att det är något av ett massförfarande, nämligen socialförsäkringsområdet, infördes fr. o. m. april 1982 den ordningen att den enskilde endast kunde överklaga omprövade beslut. Ordningen medförde att antalet överklaganden till försäkringsrätterna minskade drastiskt med ca 60 %. Även beslut

av de dåvarande pensionsdelegationerna och försäkringsnämnderna omfattades av kravet på omprövning före överklagande. Den omständigheten att det är ett och samma organ som omprövar sina egna beslut har väckt kritik och bl. a. uppfattats som en onödig byråkratisk omgång som försenar domstolsprocessen. Fr. o. m. 1988 gäller att beslut av de nyinrättade socialförsäkringsnämnderna överklagas direkt till försäkringsrätt utan föregående omprövning. Socialförsäkringsnämnden skall kunna ändra sina egna beslut endast när de är behäftade med vissa kvalificerade felaktigheter (20 kap. 10 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring, jfr prop. 1985/86:73 s. 32).

När taxeringsförfarandet nu skall läggas fast bör enligt min mening en utgångspunkt vara att förfarandena blir likartade på så stor del av beskattningsområdet som möjligt. Ett annat krav bör vara att otvistiga ärenden inte i onödan skall belasta länsrätterna. Ett ärende bör inte hanteras på en högre nivå än dess beskaffenhet kräver. Samtidigt är det ett oeftergivligt krav att ordningen tillgodoser den skattskyldiges rättssäkerhet. Förfarandet bör vara så snabbt och enkelt som möjligt och inte medföra att en eventuell domstolsprocess försenas.

De argument som kommittén har fört fram har inte övertygat mig om att kommitténs förslag är att föredra framför den ordning jag skissade i princippropositionen. Visserligen innebär förslaget en samordning med vad som gäller på den indirekta beskattningens område. En sådan samordning går emellertid, som jag återkommer till senare (avsnitt 11), även att åstadkomma på annat sätt och utgör inte ett avgörande argument för den av kommittén föreslagna ordningen.

Kommitténs förslag innebär inte heller någon fullständig garanti mot att otvistiga frågor förs upp till domstol. Även efter ett omprövningsbeslut kan nya omständigheter komma fram som medför att beslutet framstår som felaktigt. Ett sådant beslut kan emellertid enligt förslaget överklagas direkt till länsrätt. Samtidigt innebär det en onödig omgång i de inte ovanliga fall där redan beslutet om avvikelse från deklarationen har föregåtts av grundlig utredning och skriftväxling med den skattskyldige och där såväl skattemyndighetens som den skattskyldiges ståndpunkter är klara. Detta gäller inte minst när myndigheten med nämnd fattat det grundläggande taxeringsbeslutet. Vidare innebär förslaget att beslut om taxeringsåtgärder får överklagas direkt till länsrätt med endast den begränsade spärr mot att otvistiga ärenden förs till länsrätt som FL:s bestämmelser om omprövning i samband med överklagande kan anses utgöra. Enligt min mening innebär därför kommitténs förslag inte oväsentliga nackdelar.

Efter en sammanvägning av de olika för- och nackdelar de olika lösningarna medför har jag kommit fram till att den smidigaste och för såväl de skattskyldiga som skattemyndigheterna mest ändamålsenliga lösningen är att låta alla taxeringsbeslut vara överklagbara men att låta skattemyndigheten ompröva det överklagade beslutet innan ett överklagande överlämnas till domstol. På så sätt kan samtliga taxeringsbeslut hanteras enhetligt. Den nackdel en sådan ordning kan innebära, nämligen den att länsrätten kan komma att belastas med ett antal mål där den skattskyldige inte har något större intresse av att driva processen, uppvägs av de påtagliga

fördelar det innebär att undvika ett förfarande som både myndigheter och skattskyldiga kan uppleva som onödigt byråkratiskt.

I motsats till den ståndpunkt jag förde fram i princippropositionen anser jag emellertid – för att undvika de problem som kommittén pekat på – att den skattskyldige skall få överklaga skattemyndighetens beslut även om det inte gått honom emot.

Min ståndpunkt är således att samtliga taxeringsbeslut skall kunna överklagas direkt till länsrätt men att de först skall omprövas av skattemyndigheten. I FL finns en skyldighet för myndighet att ompröva ett beslut i vissa fall, nämligen om det överklagade beslutet framstår som uppenbart oriktigt och omprövningen kan göras snabbt, enkelt och utan nackdel för någon enskild part. Jag anser inte det förfarandet lämpligt för taxeringsområdet. Om förfarandet på ett effektivt sätt skall kunna förskjutas mot första instans krävs en betydligt mer omfattande omprövningsskyldighet. Principen bör vara att skattemyndigheten skall ompröva samtliga beslut som överklagas.

I enlighet med vad som gäller enligt FL bör det åligga skattemyndigheten att kontrollera om överklagandet har kommit in i rätt tid och i annat fall avvisa överklagandet.

Särskilda problem innebär de överklaganden där handlingarna inte är fullständiga eller där av annan anledning förutsättningar för en sakprövning inte föreligger. Jag anser att skattemyndigheten bör se till att överklagandet kompletteras med t. ex. en fullmakt. Är den skattskyldiges yrkanden oklara bör skattemyndigheten begära att den skattskyldige förtydligar sig. Har den skattskyldige endast gett in s. k. reservationsbesvär bör skattemyndigheten invänta kompletteringarna för att därefter kunna ompröva beslutet.

Däremot anser jag inte att skattemyndigheten skall kunna avvisa ett överklagande på grund av bristande sakprövningsförutsättningar. Kommer inte den skattskyldige in med de kompletteringar som behövs skall skattemyndigheten överlämna handlingarna i ärendet till länsrätten utan föregående omprövning. Samma sak bör gälla om skattemyndigheten anser att överklagandet avser en fråga som på grund av tidigare domstolsprövning är res judicata eller att frågan redan ligger för överprövning (litis pendens).

För att en omprövning skall bli meningsfull krävs vidare att ärendet är tillräckligt utrett. Det bör därför åligga skattemyndigheten att göra den utredning som behövs. Detta kan i vissa fall innebära att omprövningen drar ut på tiden men det är enligt min mening att föredra framför en ordning där outredda och oomprövade beslut överlämnas till domstolen.

Det är naturligtvis angeläget att rätten att överklaga endast utnyttjas i de fall där det framgår att den skattskyldige verkligen vill få frågan överprövad av domstol. Skattemyndigheten bör därför i sin information till och kontakter med de skattskyldiga framhålla möjligheterna till omprövning som det första och naturliga sättet att få rättelse av ett felaktigt taxeringsbeslut. Blanketter m. m. bör utformas så att omprövning framstår som det närmast till hands liggande alternativet. Det kan i vissa fall vara oklart om den skattskyldige begär omprövning av eller överklagar ett beslut. Enligt min mening bör man i sådana fall vara försiktig med att tolka den skattskyldiges skrivelse som ett överklagande.

Samtliga beslut som överklagats skall således – till skillnad från vad som gäller enligt FL:s regler – omprövas. Beroende på det överklagade beslutet, de framställda yrkandena och omständigheterna i övrigt får omprövningen olika innehåll från ärende till ärende. I många fall har inga nya omständigheter kommit till och ingen ytterligare utredning krävs. Omprövningsbeslutet kan i sådana fall utformas enkelt. Det bör åligga skattemyndigheten att tillställa den skattskyldige ett omprövningsbeslut i samband med att handlingarna överlämnas till länsrätten. Omprövningsbeslutet – som samtidigt kan ses som beslutsmyndighetens yttrande till länsrätten (se avsnitt 13.1) – ersätter det överklagade beslutet om det innebär ändring.

Den skattskyldige får med mitt förslag en valmöjlighet mellan att endast utnyttja omprövningsinstitutet och för det fall han är missnöjd med omprövningsbeslutet överklaga det eller att direkt överklaga till länsrätt. Oavsett den skattskyldiges val skall i båda fallen de otvistiga frågorna avgöras på skattemyndighetsnivå. Som jag redan nämnt kan man emellertid inte bortse från att länsrätterna med den lösning jag föreslår kommer att få något fler mål än om kommitténs modell hade följts. Jag tänker då på fall där skattemyndigheten delvis bifallit den skattskyldiges yrkande och den ej bifallna delen av yrkandet visserligen i princip rör en tvistig fråga, men där den skattskyldige anser sig ha blivit tillgodosedd i så hög grad att han inte skulle ha överklagat den kvarvarande frågan självständigt. Det kan därför vara lämpligt att skattemyndigheten i samband med att den skattskyldige underrättas om ett omprövningsbeslut, som innebär att den skattskyldiges yrkanden bifalls delvis, också bereds tillfälle att inom en angiven tid återkalla sin talan. Återkallar den skattskyldige överklagandet skall skattemyndigheten avskriva ärendet.

Det är svårt att ha någon grundad uppfattning om hur stort antal ärenden som med den föreslagna ordningen kommer till domstol utan att den skattskyldige har något egentligt intresse av att få saken prövad. Rimligen rör det sig om ett begränsat antal ärenden. Det finns dock anledning att vara uppmärksam på problemet. Enligt min mening kan det därför finnas skäl att sedan förfarandet varit i kraft något år utvärdera resultatet och – om det behövs – föreslå åtgärder.

Reglerna om överklagande innehåller för närvarande en mängd olika frister som är svåra för den enskilde att överblicka. Den ordinarie tiden för överklagande går ut den sista februari året efter taxeringsåret. Ett överklagande som kommer in efter denna tidpunkt skall dock prövas om det kommer in före utgången av juni samma år och länsskattemyndigheten tillstyrker överklagandet i sak. För extraordinära besvär gäller tre olika besvärstider. Därutöver tillkommer ett antal särskilda ansöknings- och överklagandefrister.

Omprövningsförfarandet möjliggör kraftiga förenklingar av överklagandereglerna. Den nuvarande mångfalden av överklagandetider kan ersättas med ett fåtal enkla bestämmelser. Det förslag som skatteförenklingskommittén har lagt fram i den här delen har lämnats utan erinran av remissinstanserna. I likhet med kommittén föreslår jag därför att överklagandetiden bör sammanfalla med omprövningsperiodens längd och alltså sträcka sig t. o. m. utgången av det femte året efter taxeringsåret. En så lång tid för

överklagande konsumerar de många olika frister som nu finns och förfarandet blir enklare för såväl skattskyldiga som myndigheter.

Avsikten är att skattemyndighetens beslut normalt inte skall behöva delges den skattskyldige. De flesta omprövningsbesluten kommer med all sannolikhet att fattas senast under året efter taxeringsåret. De skattskyldiga har därefter gott om tid att överklaga. Eftertaxeringsbeslut kan emellertid komma att fattas t. o. m. utgången av det femte året efter taxeringsåret och beslut om omprövning på den skattskyldiges initiativ kan meddelas även efter femårsperiodens utgång. För beslut som fattas i slutet av eller efter femårsperioden krävs därför en särskild ordning. Jag ansluter mig till kommitténs förslag att beslut som fattas efter den 30 juni det femte året efter taxeringsåret skall delges den skattskyldige och att en överklagandetid på två månader skall löpa från den dag den skattskyldige fått del av beslutet.

I dagens förfarande är akthanteringen ofta ett problem. Såväl taxeringsnämnden, skattemyndigheten som domstolen kan behöva ha omedelbar tillgång till deklarationsmaterialet. Det kan dröja åtskillig tid efter ett överklagande innan det nödvändiga materialet har sammanställts och domstolsförfarandet kan inledas. Detta problem har påtalats i olika sammanhang, bl. a. av JO i rapporten Den långsamma skatteprocessen.

Har ett taxeringsbeslut överklagats arkiveras enligt nuvarande regler deklarationsmaterialet tillsammans med övriga handlingar i målet. Omprövningsförfarandet medför att en annan ordning är nödvändig. Eftersom flera omprövningar kan ske under femårsperioden måste skattemyndigheten ha tillgång till en samlad akt rörande taxeringsåret. Vidare ankommer beräkningen av taxerad och beskattningsbar inkomst på skattemyndigheten. Även av detta skäl behöver skattemyndigheten tillgång till deklarationerna. Deklarationsmaterialet bör därför enligt min mening förvaras hos skattemyndigheten. Det kan därifrån lånas ut om t. ex. vid en domstolsprövning domstolen anser sig behöva ha tillgång till originalhandlingarna.

Mitt förslag: RSV får överklaga skattemyndighetens beslut inom den tid som gäller för skattemyndigheten att på eget initiativ fatta taxeringsbeslut. Detta innebär att överklagande till den skattskyldiges fördel får ske inom fem år efter utgången av taxeringsåret, medan överklagande till den skattskyldiges nackdel får ske inom ett år efter utgången av taxeringsåret eller inom fem år om det är ett yrkande om eftertaxering. Överklagande får dock alltid ske inom två månader från den dag beslutet meddelades. Överklagas ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel skall överklagande ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

Överklagandet ges in till beslutsmyndigheten.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i stort med mitt.

Remissinstanserna: Länsrätten i Stockholms län anser att den föreslagna möjligheten för överordnad myndighet att yrka att viss fråga prövas av länsrätt som första instans är principvidrig. Länsrätten avstyrker också att överklagandet ges in till beslutsmyndigheten.

I övrigt har remissinstanserna inte kommenterat de framförda förslagen.

Skälen för mitt förslag: Det förslag jag lägger fram om en ny skatteorganisation rubbar de förutsättningar som det principbeslut som riksdagen har fattat och de förslag skatteförenklingskommittén lagt fram i sitt slutbetänkande bygger på. Principbeslutet och kommitténs förslag utgår från en organisation med länsskattemyndigheter och lokala skattemyndigheter. I den nya organisationen är endast RSV överordnad myndighet. Rätten att överklaga skattemyndighetens beslut kommer således att vara koncentrerad dit. För att ordningen skall bli hanterbar krävs att överklagande av det allmänna av skattemyndighetens beslut blir aktuellt endast i ett fåtal ärenden. Mina förslag i fråga om organisationen och taxeringsförfarandet bör leda till en högre kvalitet i taxeringsbesluten. Omprövningsförfarandet medför att felaktigheter kan rättas av skattemyndigheten. Med hänsyn härtill bör, som jag återkommer till i avsnitt 13, överklagande av det allmänna normalt aktualiseras endast i prejudikatsfrågor.

I prop. 1986/87:47 om ändringar i taxeringsorganisationen m.m. (s. 154) förordade jag en ordning som – i överensstämmelse med gällande rätt – innebär att det allmänna i domstol kan yrka att viss fråga prövas av länsrätten som första instans. Därigenom kunde man enligt min mening förkorta den sammanlagda handläggningstiden genom att begära domstolsprövning utan att avvakta att skattemyndigheten fattar ett beskattningsbeslut.

Skatteförenklingskommittén föreslår att eftertaxeringsbesluten skall vara ändringar av tidigare taxeringsbeslut, inte tilläggstaxeringar, och att det allmänna skall kunna överklaga även ett grundläggande taxeringsbeslut. Förslaget innebär att det allmänna i ett överklagande kan yrka att länsrätten beslutar om exempelvis eftertaxering. kommittén påpekar att rätten för det

allmänna att föra upp frågor i länsrätt som inte prövats av skattemyndighet bör utnyttjas sparsamt. Den innebär en avvikelse från principen att utredning och beslut skall ligga så långt ned i instansordningen som möjligt. Väsentliga samordningsvinster i förhållande till andra funktioner i skattemyndigheten, andra taxeringsår och andra skatteslag kan därmed gå förlorade.

Jag delar kommitténs uppfattning att det allmännas möjligheter att efter överklagande låta länsrätt som första instans besluta om eftertaxering bör utnyttjas sparsamt. Detta gäller särskilt med hänsyn till den organisationsförändring jag föreslagit. Till vad kommittén tagit upp kommer att RSV skulle få avsätta väsentliga resurser för få till stånd ett första beslut i länsrätt. Verkets funktion som övervakare av taxeringsverksamheten skulle därmed riskera att urtunnas.

RSV kan naturligtvis inte ta del av samtliga beslut som skattemyndigheten fattar. De beslut som kan komma i fråga för överklagande måste på något sätt väljas ut. Verket kan vara intresserat av att ta del av beslut som rör t. ex. tillämpningen av ny lagstiftning eller en viss typ av transaktion för att snabbt kunna föra en prejudikatsfråga upp i domstol eller för att kunna bedöma om rättstillämpningen sker på ett likformigt sätt. Man kan dessutom förutsätta att skattemyndigheterna självmant underrättar RSV om beslut där skattemyndigheten varit tveksam. Det förefaller lämpligt att RSV utfärdar föreskrifter om vilka beslut verket vill ta del av.

Vad gäller överklagandetider ansluter jag mig till kommitténs förslag.

10 Skattetillägg och förseningsavgift

10.1 Inledning

En strävan vid utformningen av beskattningsförfarandena är att få dem så enhetliga och enkla som möjligt. Särregler försvårar för både enskilda och myndigheter och bör därför undvikas såvida inte en avvikelse är oundgängligen nödvändig. Detta gäller även förfarandet för särskilda avgifter. Det finns för närvarande en mängd regler om förfarandet för särskilda avgifter som avviker från GTL:s regler om taxering. När nu sanktionsreglerna skall infogas i den nya taxeringslagen är det angeläget att de i möjligaste mån anpassas till taxeringsförfarandet. Förutom en sådan anpassning kommer jag i det följande att föreslå några ytterligare ändringar av avgiftsförfarandet som föranleds bl. a. av övergången från beloppsprocess till sakprocess.

Däremot tar jag inte i detta sammanhang upp de förslag till materiella ändringar i skattetilläggsreglerna som skatteförenklingskommittén föreslår. Som jag redan inledningsvis nämnt (avsnitt 1) tar jag inte heller upp skatteförenklingskommitténs förslag att skattemyndighet skall fatta taxeringsbeslut på grundval av förlustdeklarationer vid förlustårets taxering. De problem i fråga om förutsättningarna för att påföra skattetillägg ett

sådant förslag innebär som skatteförenklingskommittén pekat på aktualiseras således inte nu. Jag avser emellertid att ta upp dessa och ytterligare några frågor som berör särskilda avgifter senare i år.

10.2 Prövning av skattetilläggsfrågan

Mitt förslag: De frister som gäller för taxeringsbeslut skall i princip också gälla för beslut om skattetillägg. Skattetillägg kan påföras och omprövas till den skattskyldiges nackdel inom ettårsperioden. Har den skattskyldige inte gett in självdeklaration i rätt tid kan skattetillägg påföras och ändras till skattskyldigs nackdel inom ett år från det att självdeklarationen kom in till myndigheten.

Efter ettårsperiodens utgång kan skattetillägg påföras eftertaxeringsvis i samband med beslut om taxering.

Skattetillägg på grund av oriktig uppgift i ett ärende angående omprövning av taxering kan meddelas även efter ettårsperioden. Beslut skall då meddelas i samband med beslutet i omprövningsärendet.

Har den skattskyldige lämnat oriktig uppgift i domstol får beslut om påförande av skattetillägg meddelas inom ett år från det domstolens beslut vann laga kraft.

Utan hinder av att tiden för begäran om omprövning eller överklagande har gått ut får yrkande i fråga om skattetillägg prövas, om beslut i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

Om utgången i ett mål om taxering påverkar underlaget för skattetillägg skall skattemyndigheten besluta om den nedsättning av underlaget som föranleds av domstolens dom.

I ett ärende eller mål om särskild avgift skall skattemyndigheten resp. domstolen liksom i dag utan yrkande pröva om förutsättningar för eftergift av skattetillägget föreligger.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i stort med mitt. Kommittén föreslår dock inte någon regel om att yrkande om skattetillägg får framställas så länge den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte vunnit laga kraft.

Remissinstanserna: Länsrätten i Stockholms län, som är den enda remissinstans som uttalat sig i frågan om prövningsfristerna, accepterar inte de utsträckta tidsfristerna.

Skälen för mitt förslag: Ett ändamålsenligt förfarande för skattetilläggsbeslut förutsätter att tidsfristerna för skattetillägg överensstämmer med dem som gäller för taxeringsbeslut. Skattetilläggsfrågan är ju intimt förknippad med taxeringsbeslutet. Jag anser därför att skattetillägg bör få påföras och omprövas till nackdel för den skattskyldige inom ett år efter taxeringsårets utgång. Om den skattskyldige inte lämnat deklaration i rätt tid bör, i likhet med vad som föreslås på taxeringsområdet, skattetillägg kunna påföras och omprövas till hans nackdel inom ett år efter det att

deklarationen kom in till skattemyndigheten. Därefter bör skattetillägg, liksom i dag, kunna påföras i samband med eftertaxeringsbeslut.

Om den skattskyldige lämnar en oriktig uppgift i ett omprövningsärende bör skattetillägg kunna påföras även efter ettårsperioden. Beslut skall då meddelas i samband med beslutet i omprövningsärendet.

I enlighet med vad som gäller enligt nuvarande regler (116 n § tredje stycket GTL) anser jag att beslut om skattetillägg på grund av att den skattskyldige lämnat oriktig uppgift i mål om taxering skall meddelas inom ett år från det att domstolens beslut vann laga kraft.

I 116 m § tredje stycket GTL föreskrivs att den skattskyldiges yrkande i fråga om särskild avgift skall prövas, om den taxering som avgiften avser inte har vunnit laga kraft. Samma sak gäller sådant yrkande av länsskattemyndigheten till den skattskyldiges förmån. Skatteförenklingskommittén föreslår inte någon motsvarighet till bestämmelsen. Jag anser emellertid att en regel är motiverad även i det framtida förfarandet för att undvika rättsförluster. Jag föreslår därför att även om tiden för omprövning och överklagande har gått ut får yrkande i fråga om skattetillägg prövas om beslut i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

I dagens skatteprocess skall domstolen i ett taxeringsmål där taxeringarna sätts ned även besluta om den ändring i underlaget för skattetillägg som taxeringsändringen medför. Detta är emellertid inte möjligt i en sakprocess där domstolen i sin dom endast uttalar sig i den fråga som är föremål för prövning. I överensstämmelse med förslaget att skattemyndighet, inte domstol, genom beslut om taxeringsåtgärder skall besluta om bl. a. taxerad och beskattningsbar inkomst efter domstols dom i taxeringsmål (se avsnitt 15) skall skattemyndigheten också besluta om de förändringar av beräkningsunderlaget för skattetillägg som föranleds av domen.

Som jag återkommer till i avsnitt 15 är det viktigt att domstolen utformar sin dom så tydligt att skattemyndigheten utan svårighet kan beräkna det nya underlaget. Skattemyndigheten skall i sitt beslut naturligtvis inte pröva skattetilläggsfrågan i sak. Myndigheten skall dock i enlighet med vad som för närvarande gäller iaktta reglerna om eftergift på grund av ringa belopp ex officio i de fall domstolens beslut i taxeringsfrågan medför att skattetillägget skall sättas ned så lågt att det inte överstiger gränsen för ett ringa belopp.

I ett ärende eller mål om särskild avgift skall liksom hittills frågan om förutsättningar för eftergift föreligger prövas ex officio. Kan det misstänkas att en eftergiftsgrund föreligger ankommer det på skattemyndigheten eller domstolen att närmare utreda eftergiftsfrågan (prop. 1977/78: 136 s. 212).

På samma sätt som i dagens process avses att eftergiftsgrunderna inte skall prövas ex officio i ett mål om taxering i de fall den skattskyldige över huvud taget inte berör avgiftsfrågan. Domstolens möjlighet att i enlighet med reglerna om reformatio in melius (29 § FPL) besluta till det bättre för enskild om det föreligger särskilda skäl kvarstår naturligtvis.

Mitt förslag: Den särskilda regeln för kommunicering av ifrågasatt påföring av särskild avgift slopas. Regeln för kommunicering av taxeringsbeslut skall gälla även för skattetillägg.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: De som uttalat sig avstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: I GTL finns, som jag redogjort för i ett tidigare avsnitt (6.1), två bestämmelser som reglerar kommunikationsskyldighet. I 65 § första stycket föreskrivs att taxeringsnämnden skall tillse att utredning görs och att tillfälle bereds den skattskyldige att yttra sig när det behövs för nämndens beslut. Enligt 116 k § andra stycket GTL skall, innan beslut fattas om påföring av särskild avgift, tillfälle beredas den skattskyldige att yttra sig om hinder inte möter. Motsvarande bestämmelse gällde tidigare även vid taxeringen för det fall det fanns anledning att åsätta skattskyldig taxering med avvikelse från deklarationen. Genom RS-reformen ändrades bestämmelserna och 65 § GTL fick den nuvarande lydelsen som har ansetts innebära att kommunikationsskyldigheten begränsats något i förhållande till vad som tidigare gällde.

Någon motsvarighet till den ändring som genomfördes för taxeringens del genomfördes dock inte för avgifterna. I prop. 1978/79: 137 om ändrade processuella regler för skattetillägg m.m. (s. 11) anfördes att även om reglerna för taxering och särskilda avgifter borde samordnas så långt möjligt talade vissa skäl för att man åtminstone tills vidare borde behålla den gällande ordningen. Genom att den skattskyldige alltid bereddes tillfälle att yttra sig innan beslut fattades om att påföra avgift kunde han samtidigt uppmärksammas på vilka möjligheter det finns att få eftergift av särskild avgift. Han fick också besked om anledningen till att avgiftspåföring ifrågasattes och om grunderna för beräkning av avgiften.

Jag har i avsnitt 6.1 ställt mig bakom skatteförenklingskommitténs förslag att kommunikation i taxeringsärenden skall ske om det inte är onödigt. Med den nya formuleringen avses inte någon större ändring i den nuvarande kommunikationsskyldigheten. Den föreslagna lydelsen innebär emellertid en viss skärpning av huvudregeln att kommunikation skall ske. Kommunikation kan underlåtas bara när det är onödigt. Vid bedömningen av om kommunikation är onödig skall den skattskyldiges intressen vägas in. De ärenden skattemyndigheten behandlar är av mycket skiftande karaktär. Att en regel om kommunikation får olika innebörd i olika typer av ärenden ligger i sakens natur. Detta motiverar emellertid inte att man för olika ärenden har olika regler.

När det är fråga om en avvikelse från deklarationen där påförande av skattetillägg ifrågasätts behövs den skattskyldiges yttrande ofta redan för att kunna besluta om avvikelsen och i princip alltid för att kunna fatta beslut i skattetilläggsfrågan. I annat fall har skattemyndigheten inte något underlag för att kunna bedöma bl. a. om det finns skäl för eftergift. Det säger sig självt

att kommunikation inte annat än i undantagsfall kan anses onödig i sådana situationer.

Grunden för remissinstansernas avvisande inställning till förslaget synes ha varit att slopandet av den särskilda regeln skulle innebära att kommunikation skulle kunna underlåtas i ett stort antal fall där avgiftspåföring var aktuellt. Så är enligt min mening inte fallet. Med den utformning regeln fått anser jag att den bör gälla även i ärenden om särskild avgift. Jag förslår därför att den särskilda regeln i 116 k § andra stycket GTL slopas.

10.4 Underrättelseförfarandet

Mitt förslag: Beslut om särskild avgift skall normalt skickas i lösbrev utan krav på delgivningserkännande från den skattskyldige.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Två remissinstanser, länsrätten i Göteborgs och Bohus län samt Svenska revisorsamfundet, avstyrker förslaget. Revisorsamfundet anser att det särskilda underrättelseförfarandet bör behållas av rättssäkerhetsskäl. Länsrätten anför att det mycket ofta händer att skattetillägg, som påförs i samband med skönstaxering på grund av utebliven självdeklaration, undanröjs av det skälet att det inte går att få reda på om och i så fall när den skattskyldige har fått del av beslutet. En ny deklaration måste därför ofta anses ha kommit in inom sådan tid att skattetillägget skall undanröjas.

Skälen för mitt förslag: Beslut om särskild avgift skall enligt nuvarande bestämmelser (116 k § tredje stycket GTL) skickas i rekommenderat brev eller, om särskilda skäl föreligger, delges den skattskyldige. Underrättelse om avvikelse från självdeklaration sänds däremot normalt i lösbrev (69 § 4 mom. GTL). Om det föreligger särskilda skäl kan försändelsen rekommenderas eller delges den skattskyldige.

Skatteförenklingskommitténs förslag i principbetänkandet (SOU 1985:42) Förenklad taxering att kravet på rekommenderad försändelse skulle slopas vad gäller förseningsavgift men behållas för skattetillägg, fick vid remissbehandlingen kritik av en del skattemyndigheter som menade att det underlättar hanteringen om alla försändelser kan skickas i lösbrev. Det framfördes att de fall kravet på rekommenderad försändelse har betydelse, nämligen när fråga är om skattetillägg enligt 116 c § GTL, är så få att man inte av den anledningen borde ha kvar kravet. I prop. 1986/87:47 nämnde jag att jag inte var beredd att ta ställning till frågan men ifrågasatte i likhet med dessa remissinstanser om underrättelser avseende beslut om skattetillägg i framtiden skulle behöva sändas i rekommenderade försändelser.

Att av rättssäkerhetsskäl ha kvar det särskilda underrättelseförfarandet är knappast motiverat. De regler om omprövning och överklagande jag föreslår innebär att den skattskyldige under mycket lång tid kan få rättelse i ett beslut han är missnöjd med. Jag föreslår därför att kravet på rekom-

menderad försändelse vid beslut om särskild avgift slopas. Liksom vad gäller taxeringsbeslut skall beslut om avgift som fattas i slutet av eller efter femårsperioden delges den skattskyldige.

10.5 Undanröjande av skattetillägg

Mitt förslag: Beslut om skattetillägg som påförts i anledning av skönstaxering på grund av att den skattskyldige underlåtit att lämna självdeklaration skall undanröjas om den skattskyldige kommer in med deklarationen före utgången av året efter det då skattetilläggsbeslutet meddelades.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått kännedom om skattetilläggsbeslutet, skattsedeln eller någon annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek inom två månader före utgången av året efter det då beslutet fattades skall skattetillägget undanröjas om deklarationen kommer in inom två månader från det han fick sådan kännedom.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget har kommenterats av endast en remissinstans, som lämnat förslaget utan erinran.

Skälen för mitt förslag: Mitt förslag om ett samordnat underrättelseförfarande av taxerings- och skattetilläggsbeslut utan krav på rekommenderad försändelse medför att bestämmelserna i 116 d § GTL om undanröjande av skattetillägg som påförts enligt reglerna i 116 c § GTL på grund av skönstaxering i avsaknad av deklaration måste ändras.

Skattetillägget i dessa skönstaxeringsfall syftar till att, i likhet med ett vitesföreläggande, utöva sådan påtryckning på den skattskyldige att han lämnar självdeklaration. Skattetillägget skall därför enligt 116 d § första stycket GTL undanröjas om deklaration har kommit in före utgången av februari året efter taxeringsåret. Om den skattskyldige har fått del av beslutet först efter taxeringsårets utgång gäller en tvåmånadersfrist. För fysiska personer gäller dessutom enligt andra stycket en speciell avtrappningsregel om inte första stycket är tillämpligt. Har deklarationen kommit in före utgången av året efter det då beslutet om skattetillägg meddelades skall skattetillägget sättas ned till 10% av det tillägg som annars skulle ha utgått. Detsamma gäller om den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått del av skattsedel eller annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek före utgången av året efter det då skattetilläggsbeslutet meddelades och deklaration har kommit in inom två månader från det han fick sådan kännedom.

Bestämmelsen om undanröjande i 116 d § första stycket GTL är således beroende av att skattetilläggsbesluten skickas i rekommenderad försändelse medan däremot regeln i andra stycket knyter an till när beslutet meddelats och när den skattskyldige fick del av skattsedeln.

Skattetillägget bör i dessa situationer ha samma funktion i framtiden

som i dag, dvs. utöva en påtryckning på den skattskyldige att komma in med självdeklaration. I praktiken lämnar de skattskyldiga ofta självdeklaration sedan de fått kännedom om skattetilläggets storlek i kronor. Skattsedel på slutlig skatt sänds ut i vanligt brev och något bevis om när den skattskyldige fått skattsedeln finns inte. Tidsfristen om undanröjande av skattetillägget kan därför inte knytas an till den tidpunkt då den skattskyldige fått sin slutskattesedel. Jag föreslår i stället att skattetillägget skall undanröjas om den skattskyldige kommer in med deklaration före utgången av året efter det då skattetilläggsbeslutet meddelades.

Det kan undantagsvis inträffa att den skattskyldige inte får kännedom om skattetilläggsbeslutet före utgången av året efter det då skattetilläggsbeslutet meddelades. För sådana situationer föreslår jag en särskild regel. Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått del av skattetilläggsbeslutet eller skattsedeln eller annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek, skall skattetillägget undanröjas om deklarationen lämnas inom två månader från det att han fick sådan kännedom.

Förutsättningarna för undanröjande i mitt förslag kan sägas motsvara dem som nu gäller för avtrappning enligt den särskilda avtrappningsregeln för fysiska personer i 116 d § andra stycket GTL. Dessa kommer således att behandlas något gynnsammare än i dag. Jag bedömer emellertid att en ändring från en så låg sanktionsavgift som avtrappningsregeln medför – fyra procent – till ett helt undanröjande av avgiften knappast får några negativa konsekvenser. Att undanta juridiska personer från regelns tillämpning förefaller inte heller påkallat. De fr. o. m. 1988 års taxering höjda förseningsavgifterna och förslaget att, om den skattskyldige inte gett in självdeklaration i rätt tid, taxeringsbeslut som är till den skattskyldiges nackdel får fattas inom ett år från det att deklarationen kommit in får också vägas in i sammanhanget.

10.6 Oriktig uppgift i mål om taxering

Mitt förslag: Beslut om skattetillägg på grund av att skattskyldig lämnat oriktig uppgift i mål om taxering fattas av skattemyndigheten som första instans. Beslut får fattas först när lagakraftvunnen dom föreligger.

Kommitténs förslag: Skattemyndigheten skall som första instans fatta beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift som lämnats i mål om taxering. Beslut får fattas utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Remissinstanserna: Några remissinstanser menar att beslut om oriktig uppgift i taxeringsmål även i fortsättningen bör fattas av länsrätten som första instans. Kammarrätten i Sundsvall och länsrätten i Stockholms län vänder sig mot förslaget att skattetillägg skall kunna påföras utan att avvakta att domen vinner laga kraft.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande regler (116 n § tredje stycket GTL) får länsskattemyndighet hos länsrätten yrka att skattetillägg påförs om den skattskyldige lämnat oriktig uppgift i mål om taxering. Den oriktiga uppgiften måste ha lämnats skriftligt.

Domstolen kan inte pröva ett yrkande om påförande av skattetillägg förrän taxeringsmålet vunnit laga kraft (RÅ83 1:73). Detta kan, såsom skatteförenklingskommittén påpekar, medföra att det kan dröja mycket lång tid innan ett beslut om skattetillägg kan fattas. Däremot utgör de nuvarande bestämmelserna inte något hinder mot att länsskattemyndigheten hos länsrätten framställer ett yrkande om skattetillägg innan taxeringsmålet vunnit laga kraft.

En förutsättning för att skattetillägg skall kunna påföras när den oriktiga uppgiften lämnas i ett mål om taxering är att uppgiften inte godtagits efter prövning i sak eller inte prövats. Det är därför enligt min mening lämpligt att innan skattetillägg påförs avvakta att domstolens beslut vinner laga kraft. Jag föreslår därför inte någon ändring av nuvarande regler i detta avseende.

Skattetilläggsfrågan prövas enligt nuvarande regler av länsrätten som första instans. Regeln betingas av att avgiftsfrågan inte kan tas upp i samband med frågan om taxeringen. En sådan ordning skulle bryta mot instansordningsprincipen (prop. 1977/78:136 s. 210). Skatteförenklingskommittén föreslår att skattemyndigheten skall besluta om tillägget i dessa fall. Förslaget överensstämmer med principen att besluten i första instans skall fattas av skattemyndighet. Jag delar därför kommitténs uppfattning.

10.7 Yrkande om skattetillägg i samband med kvittningsinvändning

Mitt förslag: Regeln i 116 n § andra stycket GTL om att länsskattemyndigheten i samband med kvittningsvis framställd invändning mot skattskyldigs yrkande kan yrka att skattetillägg påförs slopas.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna har inte uttalat sig i frågan.

Skälen för mitt förslag: Enligt 116 n § andra stycket GTL får länsskattemyndigheten i samband med en kvittningsvis framställd invändning mot den skattskyldiges yrkande att taxeringarna skall sättas ned, yrka att skattetillägg skall påföras. Yrkandet om skattetillägg måste ha samband med kvittningsinvändningen och framställas i samma process men någon tidsmässig gräns finns inte. Yrkandet om särskild avgift får inte prövas om inte kvittningsinvändningen tas upp till prövning.

Bestämmelsen tar enligt förarbetena (prop. 1977/78:136 s. 209) sikte på bl. a. det inte ovanliga fallet att en skattskyldig, som skönstaxerats därför att han inte lämnat deklaration, sedermera ger in en sådan med yrkande om nedsättning av taxeringen och att länsskattemyndigheten då kan framställa yrkande om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i deklarationen

som har samband med myndighetens kvittningsvis framställda invändning mot den skattskyldiges nedsättningsyrkande. Regeln utesluter tillämpning av 116 n § tredje stycket GTL, som i andra fall ger länsskattemyndigheten möjlighet att väcka en särskild talan om skattetillägg när en oriktig uppgift har lämnats i ett mål om taxering. Skattetillägg enligt 116 n § andra stycket GTL skall påföras direkt av domstolen oavsett instans (RÅ 1989 ref 8).

I det framtida taxeringsförfarandet får skattemyndigheten, om deklaration inte lämnats i rätt tid, möjlighet att inom ett år från det att deklarationen kom in till skattemyndigheten påföra skattetillägg på grund av oriktig uppgift i deklarationen (se avsnitt 10.2). Detta gäller oavsett om deklarationen getts in i ett omprövningsärende eller i ett mål om taxering. Har en skattskyldig som avgett deklaration i rätt tid lämnat oriktiga uppgifter i ett omprövningsärende och uppmärksammas detta, kan skattemyndigheten fatta beslut om skattetillägg samtidigt med omprövningsbeslutet. Följer skattemyndigheten den oriktiga uppgiften kan skattemyndigheten eftertaxera och påföra skattetillägg inom vissa frister. Lämnas den oriktiga uppgiften först i mål om taxering har skattemyndigheten – i enlighet med den generella regeln om oriktig uppgift i mål om taxering – möjlighet att påföra skattetillägg inom ett år från det att lagakraftvunnen dom föreligger. Till saken hör också att det i sakprocessen finns utrymme endast för s.k. oäkta kvittningsinvändingar, dvs. motyrkanden som rör den fråga som är föremål för prövning.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att regeln i 116 n § andra stycket GTL bör slopas.

11 Beskattningsförfarandet för mervärdeskatt, punktskatter m. m.

11.1 Ett samordnat beskattningsförfarande

Mitt förslag: Beskattningsförfarandena för mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter samordnas med taxeringsförfarandet.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår också att beskattningsförfarandena enligt ML och LPP samordnas med taxeringsförfarandet.

Remissinstanserna: Med undantag för länsrätten i Stockholms län tillstyrker de remissinstanser som uttalat sig förslaget.

Skälen för mitt förslag: Taxeringsförfarandet och förfarandena på den indirekta beskattningens område uppvisar för närvarande betydande olikheter. Beskattningsbesluten kommer i framtiden att fattas inom en sammanhållen skatteorganisation. Därmed skapas förutsättningar för en samordning av de olika förfarandena. Utgångspunkten måste enligt min mening vara att lika regler skall gälla för de olika skatteslagen om inte

särdrag hos den enskilda skatten fordrar en avvikande reglering. Detta gäller särskilt för skatter som i likhet med mervärdeskatt och inkomstskatt har starka inbördes samband men också på skatteområdet i övrigt. Enhetlighet ökar överskådligheten och förenklar regelsystemet. De skattskyldigas rättssäkerhet ökar.

Vad jag nu sagt om samordning gäller inte i fråga om mervärdeskatt vid införsel. Mervärdebeskattningen vid införsel följer nämligen bestämmelserna i tullagen (1987: 1065) och någon samordning med taxeringsförfarandet är för närvarande inte möjlig.

Sedan skatteförenklingskommittén lagt fram sitt förslag har ytterligare omständigheter tillkommit som talar för en samordning av förfarandena. Den omlokalisering och integration av beskattningsverksamheten som avses bli följden av mitt förslag om en enda skattemyndighet på regional nivå medför ökade krav på att förfarandena för de olika skatteslagen i allt väsentligt är lika (avsnitt 4). Som jag tidigare nämnt föreslår kommittén för indirekta skatter i (SOU 1989: 35) Reformerad mervärdeskatt m. m. att skattskyldig näringsidkare med en skattepliktig omsättning som inte överstiger 200 000 kr. normalt skall redovisa mervärdeskatten i sin självdeklaration. Mervärdeskatten skall betalas in i samma ordning som gäller för inkomstskatten. Ett genomförande av detta förslag underlättas om förfarandena samordnas.

Jag anser mot bakgrund av det anförda att förfarandena i ML och LPP i största möjliga utsträckning bör samordnas med taxeringsförfarandet.

11.2 Beslutsordningen

Mitt förslag: De slutliga besluten och den extraordinära besvärsrätten utmönstras.

Beskattningsbeslut anses fattat i enlighet med deklarationen om den följs. Om deklaration inte har lämnats i rätt tid anses skatten genom beslut ha bestämts till noll kronor.

För mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter införs ett omprövningsförfarande motsvarande det som föreslås på taxeringsområdet.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i allt väsentligt med mitt.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Beslutsordningen i ML och LPP bygger på att skatten som regel fastställs i enlighet med deklarationen. Har den skattskyldige lämnat deklaration anses skatten fastställd i enlighet med denna. Har deklaration inte lämnats anses skatten fastställd till noll kronor. Skatten anses fastställd utan att något beslut meddelas (32 § ML, 4 kap. 2 § LPP). Vill beskattningsmyndigheten avvika från deklarationen måste ett beslut om fastställelse av skatten meddelas.

Ordningen med att skatten anses automatiskt fastställd i enlighet med deklarationen utan att något beslut meddelas infördes för mervärdeskatten fr. o. m. 1981. Dessförinnan ansågs skatten fastställd i enlighet med deklarationen genom preliminärt beslut. Benämningen preliminärt beslut vållade emellertid vissa problem vid tillämpningen och utmönstrades därför.

Vid inkomsttaxeringen anses ett beslut ha fattats även i de fall deklarationen godtagits utan någon avvikelse. En sådan ordning stämmer också överens med normalt språkbruk. Påförs skatten utan att beslut meddelas uppkommer oklarheter vad åtgärden har för innebörd (se NJA 1986 s. 105). Lagrådet har därför varit kritiskt till en sådan konstruktion (prop. 1987/88:159 s. 111). Såväl intresset av att få en samstämmighet med taxeringsförfarandet som att få en klar och entydig beslutsordning talar därför enligt min mening för att skatten *beslutas* i enlighet med deklarationen.

Det nuvarande mervärdeskatte- och punktskatteförfarandet skiljer sig från det nya taxeringsförfarandet först och främst genom ordningen med slutliga beslut. Endast slutliga beslut får överklagas. Har ett slutligt beslut meddelats kan ytterligare omprövning av beslutet inte ske. Detta gäller även om det slutliga beslutet avser en helt annan fråga än ett nytt fastställelsebeslut skulle avse. En annan skillnad är fastställelseperiodens längd. Den är för mervärdeskatt sex år efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret gått ut även för beskattningsbeslut till den skattskyldiges nackdel. Efterbeskattning och extraordinär besvärsrätt kan bli aktuellt först om slutligt beslut har meddelats. För punktskatter och prisregleringsavgifter gäller en fastställelseperiod på tre år. Efterbeskattning och extraordinär besvärsrätt kommer i fråga efter treårsperiodens utgång eller om slutligt beslut har meddelats dessförinnan.

Jag har tidigare (avsnitt 7.3) föreslagit att definitionen av begreppet taxeringsår skall justeras för att möjliggöra överensstämmelse mellan omprövningsperioderna för inkomst- och förmögenhetsskatten och de indirekta skatterna. Ordningen med slutliga beslut medför emellertid att förfarandena för indirekt och direkt beskattning inte kan samordnas fullt ut även om omprövningsperioderna överensstämmer. De slutliga besluten medför också att ärenden i onödan förs upp till domstol och att möjligheter till extraordinär besvärsrätt måste finnas kvar. Jag anser därför att de slutliga besluten bör slopas.

Beskattningsbeslut som innebär omprövning av ett tidigare beskattningsbeslut bör även i ML och LPP benämnas omprövningsbeslut. Ett beslut om efterbeskattning bör i enlighet med mina förslag vad gäller taxeringsförfarandet innebära en omprövning av det tidigare beskattningsbeslutet.

Överförda på ML och LPP innebär NTL:s omprövningsregler att den skattskyldige inom sex år efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret gått ut kan begära omprövning av ett beskattningsbeslut. Beskattningsmyndigheten kan inom samma period ex officio fatta beslut till den skattskyldiges fördel (mer skatt att återfå/mindre skatt att betala in). Omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel får fattas inom två år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret gått ut. Därefter

kräver omprövning till nackdel för den skattskyldige att kriterierna för efterbeskattning är uppfyllda. Underlåter den skattskyldige att lämna deklaration eller lämnar han den för sent skall – i likhet med vad jag föreslår på taxeringsområdet – omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel kunna fattas inom ett år från det att deklarationen kommit in till beskattningsmyndigheten men inte senare än inom sex år från utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut.

Mina förslag innebär i praktiken för de indirekta skatternas del endast en marginell ändring i jämförelse med vad som gäller i dag. Erfarenhetsmässigt föreligger ju på grund av mervärde- och punktskattedeklarationernas utformning nästan alltid förutsättningar för efterbeskattning. Ändringen medför emellertid den väsentliga fördelen att de olika förfarandena kan samordnas.

Enligt 56 § ML är 105 § första stycket GTL tillämplig på mål eller ärenden om mervärdeskatt. Följdändring kan därför göras i beslut rörande annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig. Vad gäller punktskatterna har domstolen däremot endast befogenhet att göra följdändring i beskattningsbeslut för annan redovisningsperiod (8 kap. 12 § LPP).

Beskattningsmyndigheten bör enligt min mening få göra följdändringar i beslut avseende indirekt beskattning i samma utsträckning som på taxeringsområdet. Någon anledning att ha mer inskränkta befogenheter på punktskatteområdet föreligger enligt min mening inte.

11.3 Överklagande m. m.

Mitt förslag: Reglerna om överklagande i fråga om mervärdeskatter, punktskatter och prisregleringsavgifter skall motsvara dem som föreslås på taxeringsområdet.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår att endast omprövningsbeslut och beslut om skatteberäkning skall kunna överklagas av de skattskyldiga. Det allmänna föreslås få överklaga alla typer av beskattningsbeslut.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, bl. a länsrätten i Stockholms län, Svenska arbetsgivareföreningen och Sveriges industriförbund, anser att den skattskyldige skall få överklaga ett beslut även om det inte omprövats.

Skälen för mitt förslag: Mitt förslag att de slutliga besluten avskaffas medför att den extraordinära besvärsrätten kan slopas även för mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter. Reglerna om överklagande i ML och LPP bör överensstämma med dem som jag föreslagit på taxeringsområdet. Den skattskyldige bör alltså kunna överklaga ett beskattningsbeslut utan krav på föregående omprövning eller att beslutet gått honom emot. Den skattskyldige får överklaga inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut. Beskattningsmyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid och om så är fallet snarast ompröva beslutet. Om beskattningsmyndigheten ändrar sitt

beslut som den skattskyldige begär förfaller överklagandet. I andra fall skall beskattningsmyndigheten överlämna överklagandet, omprövningsbeslutet och övriga handlingar i ärendet till domstolen för vidare handläggning. Om det föreligger särskilda skäl får beskattningsmyndigheten överlämna handlingarna utan föregående omprövning.

I avsnitt 13.4 föreslår jag att det allmänna ombudet i mervärdeskattemål avskaffas och att RSV i framtiden ges rätt att överklaga skattemyndighetens beslut om mervärdeskatt. För punktskatternas del föreslås ingen ändring.

RSV får överklaga beskattningsbeslut enligt ML inom de frister som gäller för beslut fattade av skattemyndigheten på eget initiativ. Motsvarande gäller för allmänna ombudet för punktskattemål. Överklagande får dock alltid ske inom två månader från det det överklagade beslutet meddelades. Överklagas ett omprövningsbeslut som avser efterbeskattning och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel skall överklagandet ha kommit in inom två månader från det att beslutet meddelades.

RSV och det allmänna ombudet för punktskattemål kan naturligtvis inte ta del av samtliga de beslut som beskattningsmyndigheten fattar. Det är därför lämpligt att även för de indirekta skatternas del införa en motsvarighet till det system för underrättelser som bör finnas på taxeringsområdet.

11.4 Bindande förklaringar enligt mervärdeskattelagen

Mitt förslag: RSV:s möjlighet att meddela s. k. bindande förklaringar i mervärdeskattefrågor slopas.

Kommittens förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna har inte uttalat sig i frågan.

Skälen för mitt förslag: Enligt 62 § ML kan RSV för att främja en riktig och enhetlig tolkning av ML meddela bindande förklaring om vara eller tjänst är skattepliktig enligt ML. Bindande förklaring kan också meddelas i annan fråga som rör tillämpningen av lagen. Ett beslut om bindande förklaring är inte överklagbart. Möjligheten infördes redan för den allmänna omsättningsskatten (SFS 1940: 1000) och överfördes via förordningen (1959: 507) om allmän varuskatt till ML. RSV har också möjlighet att fatta beslut om bindande förklaring i vissa uppbördsfrågor (72 § UBL).

Bindande förklaringar har en så generell karaktär att de enligt den nya regeringsformen bör betraktas som författningar (prop. 1975/76: 112 s. 63). Institutet bindande förklaring får anses strida mot regeringsformen. För övrigt har institutet inte längre någon praktisk betydelse. Jag föreslår därför att institutet avskaffas i ML. Det kan här nämnas att jag på uppbördsområdet föreslår motsvarande förändring (se avsnitt 12.7).

Mitt förslag: Författandet för att beräkna pensionsgrundande inkomst anpassas till och samordnas med taxeringsförfarandet.

Bestämmelserna om omprövning och överklagande av beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter föreslås motsvara dem som gäller för beslut om pensionsgrundande inkomst.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har uttalat sig.

Skälen för mitt förslag: Genom RS-reformen förändrades arbetet med att beräkna pensionsgrundande inkomst högst väsentligt genom att det integrerades med deklarationsgranskningen. Arbetet med att beräkna pensionsgrundande inkomst är inte längre en isolerad arbetsuppgift utan ingår som ett led i deklarationsgranskningen. Det föreligger därför ett direkt behov av att ha samstämmiga förfaranden vad gäller pensionsgrundande inkomst och taxering. Det innebär tidsvinster för myndigheten genom enklare hantering och större rättssäkerhet för den skattskyldige. Genom lagändring 1984 föreligger sådan samstämmighet för närvarande (prop. 1984/85:22 s.26). Behovet av samordnade förfaranden är inte mindre i framtiden. Jag föreslår därför att förfarandet för att beräkna pensionsgrundande inkomst anpassas till taxeringsförfarandet. Den enskilde bör kunna yrka omprövning och överklaga ett beslut om pensionsgrundande inkomst inom fem år efter taxeringsårets utgång.

Även vad gäller beslut om fastställande av underlag för egenavgifter föreslår jag en samordning av reglerna för omprövning och överklagande. Det är nämligen i praktiken ogörligt att ha olika regler i detta avseende för pensionsgrundande inkomst och egenavgifter.

12.1 Anstånd med att betala skatt eller avgift

12.1.1 Anstånd enligt 49 § uppbördslagen

Mitt förslag: Skattemyndigheten får medge anstånd med att betala skatt, kvarskatteavgift eller ränta som kan antas komma att avkortas. Anstånd får också medges om det vid en omprövning eller ett överklagande råder ovisshet om utgången i ärendet eller målet eller betalningen av skatten skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig.

Vid anstånd på grund av att utgången av prövningen av frågan är oviss och i de s. k. obillighetsfallen skall säkerhet ställas om det med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att anståndsbeloppet inte kommer att betalas. Anstånd får dock medges utan säkerhet om det finns särskilda skäl. Regler om vad säkerhet får utgöras av och hur den får tas i anspråk införs.

Anståndsränta skall tas ut på det belopp som skall betalas senast vid anståndstidens utgång oavsett på vilken grund anstånd har medgetts. Räntan beräknas t. o. m. utgången av den månad anståndstiden gått ut eller, om betalning skett dessförinnan, t. o. m. utgången av den månad betalning skett. Anståndsränta påförs genom särskilt beslut. Skattemyndigheten får befria skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

Skattemyndighetens beslut att vägra anstånd med att betala skatt får överklagas till länsrätten. Länsrättens beslut får inte överklagas vidare.

Länsrätten skall när fråga om anstånd avgörs vara domför med en lagfaren domare ensam.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår att skattemyndigheten får medge anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta som kan antas komma att avkortas. Vidare föreslås anstånd få medges om den skattskyldige begärt omprövning eller överklagat ett beslut och sakläget är komplicerat, rättsfrågan är oviss eller erläggandet av skatten skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obilligt. Säkerhet skall normalt krävas utom i de fall skatten kan antas komma att avkortas. Anståndsränta skall utgå oavsett på vilken grund anstånd medgetts. Anståndsbeslut skall få överklagas till länsrätt men inte vidare.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalat sig i frågan tillstyrker kommitténs förslag till anståndsgrunder.

JO förordar att kravet på säkerhet, så som det har utvecklats i praxis, mildras. Föreningen Sveriges uppbördschefer är kritisk till kommitténs

förslag att säkerhet skall krävas när anstånd medges för att sakläget är komplicerat eller rättsfrågan är oviss.

Föreningen Sveriges uppbördschefer anser att anståndsränta, i likhet med respiträntа, aldrig skall tas ut för längre tid än två år. Vidare bör om skattebeloppet betalats innan anståndstiden gått ut ränta utgå t. o. m. den månad som betalningen gjorts. Underlaget som anståndsräntan skall beräknas på bör bestämmas klarare. En möjlighet för skattemyndigheten att befria från anståndsränta bör införas. RSV menar att anståndsräntefallen inte bör utökas innan räntereglerna förenklats.

Några remissinstanser vänder sig mot att länsrättens beslut i ett mål om anstånd inte skall vara överklagbart.

Bakgrunden till mitt förslag: För skatter och avgifter gäller som huvudregel att betalning skall ske även om beslutet att påföra skatten eller avgiften överklagats. I UBL uttrycks denna princip i 87 §. Under vissa förutsättningar kan emellertid anstånd med skattebetalningen medges.

Enligt 48 § UBL, som inte påverkas av det nya taxeringsförfarandet, kan anstånd medges den som fått sin betalningsförmåga nedsatt och därför har svårighet att betala skatten i rätt tid, t. ex. vid arbetslöshet, sjukdom eller i samband med militärtjänstgöring.

Ytterligare bestämmelser om anstånd finns i 49 § UBL. Anstånd kan ges i ett flertal fall. Beslutsbehörigheten är uppdelad på lokal skattemyndighet (49 § 1 mom. 1–8) och länsskattemyndighet (49 § 2 mom. 1–4).

Gemensamt för de fall där lokal skattemyndighet enligt de åtta punkterna i 49 § 1 mom. UBL kan bevilja anstånd är i princip att det kan antas att skatten kommer att sättas ned. Det vanligaste och mest uppmärksammade fallet återges i 1 mom. 2. Bestämmelsen innebär att en skattskyldig som har överklagat taxeringsnämndens beslut om taxering kan få anstånd med att betala skatten om länsskattemyndigheten helt eller delvis har tillstyrkt överklagandet eller ansökan om anstånd eller om det – utan att något yttrande har inhämtats från länsskattemyndigheten – kan med skäl antas att överklagandet kommer att bifallas helt eller delvis. Om den skattskyldiges överklagande avser beslut av länsrätten eller kammarrätten förutsätts enligt 1 mom. 3 för anstånd att länsskattemyndigheten hörs och att denna därvid tillstyrker antingen överklagandet eller ansökan om anstånd. Anstånd kan vidare medges bl. a. om taxeringen blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende (punkt 4) eller om skatt påförts obehörigen eller med för högt belopp på grund av fel vid debiteringen (punkt 7).

I 2 mom. regleras de fall där beslutsbehörigheten ligger på länsskattemyndigheten. Enligt 49 § 2 mom. 1 UBL kan länsskattemyndigheten meddela anstånd om den skattskyldige överklagat taxeringen och det skulle medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obilligt om den skattskyldige skulle betala skatten. Vidare får länsskattemyndigheten enligt 2 mom. bevilja anstånd bl. a. om ansökan gjorts angående skatteberäkning för ackumulerad inkomst (punkt 2), om ansökan gjorts angående nedsättning av kvarskatteavgift (punkt 3) eller om skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980: 865) mot skatteflykt har tillämpats (punkt 4).

Som allmän förutsättning för anstånd enligt punkterna 1 och 4 gäller dessutom att den skattskyldige skall ställa nöjaktig säkerhet om det inte med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att anståndsbeloppet ändå kommer att betalas.

Både den lokala skattemyndighetens och länsskattemyndighetens anståndsbeslut får meddelas att gälla längst intill dess tre månader har förflutit från dagen för beslut med anledning av ansökningen eller överklagandet (49 § 3 mom. UBL).

Om den skattskyldige efter anståndstidens utgång skall betala skatt, skall han – om anstånd beviljats enligt 49 § 2 mom. 1 eller 4 UBL – betala anståndsränta för den skattekredit han haft (49 § 4 mom. UBL). Däremot tas inte anståndsränta ut om anstånd meddelats enligt övriga regler.

Skälen för mitt förslag: Som allmän regel bör även fortsättningsvis gälla att påförda skatter skall betalas även om beslutet om skatten inte har vunnit laga kraft. Betalningen skall normalt inte kunna skjutas upp bara genom att den skattskyldige begär omprövning eller överklagar.

Anståndsreglerna har kritiserats av bl. a. JO i rapporten Den långsamma skatteprocessen (dnr 2662–1980, 1891–1981). JO anför där bl. a. att tillämpningen av anståndsreglerna i enskilda fall kan bli för restriktiv och att det allmänna borde få större möjligheter att avstå från säkerhet. Den nuvarande ordningen har också uppfattats som komplicerad för de skattskyldiga. Uppdelningen på två beslutsinstanser kan medföra rättsförluster.

Den nya taxeringsorganisationen medför att några av de nuvarande bristerna i anståndssystemet, nämligen de som hänger samman med behörighetsreglerna, avhjälps. Vid överklagande skall skrivelsen ges in till beslutsmyndigheten. Samma myndighet som fattat det grundläggande beslutet om årlig taxering kan också medge anstånd och företa omprövning. Den skattskyldige får därmed endast en myndighet att vända sig till i såväl anstånds- som taxeringsfrågan.

Anståndsgrunder

Omprövningsförfarandet och den därmed sammanhängande förskjutningen mot första instans medför att behoven av anstånd med skatteinbetalning och kraven på anståndsinstitutet ändras. Skattemyndigheten får ökad beslutsbehörighet och vida befogenheter att ändra beslut efter omprövning. De fall som i dag regleras i 49 § 1 mom. 1–3 UBL och avser att taxeringarna kan komma att sättas ned efter prövning i domstol, torde i stor utsträckning falla bort genom omprövningsförfarandet. Ett beslut om omprövning torde, i vart fall när frågan är mer uppenbar, kunna fattas så snabbt att man inte behöver ta ställning i anståndsfrågan. Behovet av anstånd torde därmed komma att minska radikalt i dessa situationer.

I andra fall kan behovet av anstånd med att betala skatten antas öka. Eftertaxeringsbesluten kommer att fattas av skattemyndigheten. Dessa ärenden torde generellt sett innehålla fler tvistefrågor än taxeringsärendena genomsnittligt.

Till saken hör vidare att anståndsreglerna redan i dag kan uppfattas som

onödigt restriktiva. En viss uppmjukning av reglerna är därför motiverad redan av den anledningen.

Jag delar kommitténs uppfattning att den nuvarande uppräkningen i 49 § 1 mom. UBL bör ersättas med en generell regel att anstånd får medges med betalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta som kan antas komma att avkortas. En sådan formulering innebär en avsevärd teknisk förenkling i förhållande till gällande regler och omfattar i huvudsak de fall som för närvarande räknas upp i 1 mom. Den föreslagna regeln får sitt tillämpningsområde när skatten kan antas komma att sättas ned som en följd av omprövningsbeslut eller rättelse av debiteringsfel.

För att anstånd skall beviljas på grund av att det kan antas att skatten kommer att sättas ned krävs att sannolikheten för bifall är större än för avslag. Detta är ett något lägre krav än det som nu gäller enligt 49 § 1 mom. 2 UBL. I de mer komplicerade omprövningsfallen kommer det ofta vara så att det är den enskilde tjänstemannen som tar ställning till anståndsfrågan medan det slutliga ställningstagandet i taxeringsfrågan fattas av myndigheten med nämnd. Tjänstemannen får vid avgörandet av anståndsfrågan göra en bedömning av den troliga utgången i skattenämnden. Kan det antas att den skattskyldige får bifall till sina yrkanden skall anstånd medges.

Liksom hittills bör skattemyndigheten kunna ge anstånd utan yrkande i fall när det är uppenbart att skatten skall sättas ned, t. ex. vid debiteringsfel.

Det jag hittills anfört har tagit sikte på de fall där det kan antas att skatten kommer att sättas ned och som hanteras på skattemyndighetsnivå. Enligt min mening är emellertid en uppmjukning av anståndsreglerna befogad också i de fall ett ärende överklagas till domstol. Det måste därför, utöver obillighetsfallen, också finnas ett utrymme att bevilja anstånd i de fall skattemyndigheten visserligen anser att den ståndpunkt den intagit i sitt beslut är riktig men är medveten om att det kan finnas andra uppfattningar i frågan. Det kan vara fråga om olösta rättsfrågor, bevisfrågor eller skälighetsbedömningar.

Kommittén har föreslagit att anstånd skall kunna medges om sakläget är komplicerat eller rättsfrågan oviss. Jag föreslår en något annorlunda utformning av regeln. För att även fånga upp de fall där det är fråga om skälighetsbedömningar eller bevisfrågor anser jag att skattemyndigheten skall ha möjlighet att meddela anstånd när utgången i ärendet eller målet är oviss. Regeln innebär en möjlighet att meddela anstånd i ärenden där sannolikheten för bifall bedöms vara lika stor som för avslag. Dessutom ger den ett visst utrymme att medge anstånd i sådana tveksamma fall där sannolikheten för avslag väger över något. Däremot bör det inte komma i fråga att ge anstånd enligt den här föreslagna grunden när det är troligt att den skattskyldige får avslag på sitt yrkande.

Enligt min mening är mildare regler enligt vad som nu angetts motiverade inte minst när den rättsliga frågan är svårbedömd, något som kan förekomma t. ex. när lagstiftningen är konstruerad så att den till viss del överlåter åt de rättstillämpande instanserna att fylla ut olika rekvisit. Råder det då en ovisshet om lagens rätta innehåll bör anstånd kunna

medges. Att införa en sådan anståndsgrund vad gäller ovissa rättsfrågor innebär inte någon markant ändring i förhållande till gällande rätt. För närvarande finns det nämligen vissa möjligheter att med stöd av anståndsgrunden rörande obillighet i 49 § 2 mom. 1 UBL bevilja anstånd i fall av prejudikatsintresse. I prop. 1967:130 (s. 119) påpekar sålunda departementschefen att det vanligtvis är obilligt att utkräva skatt innan slutligt beslut föreligger, om den skattskyldiges taxering beror på att det allmännas företrädare driver en viss fråga för att få prejudikat. Möjligheten för länsskattemyndigheten att enligt 1 mom. 2 tillstyrka anståndsfrågan men inte taxeringsfrågan används också för att bevilja anstånd i fall av prejudikatsintresse.

Den uppmjukning av anståndsreglerna som jag föreslår kan därför antas få störst effekt på ärenden som inte enbart gäller rena rättsfrågor utan rör bedömnings- eller bevisfrågor. Ibland pekar den skattskyldige i sitt överklagande på omständigheter eller bevis som kan leda till att utgången bedöms som oviss av skattemyndigheten. Men även i sådana ärenden med svårbedömda bevisfrågor där överklagandet inte innehåller något nytt i sak bör anstånd kunna komma i fråga.

Villkoren för anstånd bör inte knytas till den överklagade frågans art utan man bör i anståndsärendet i likhet med i dag göra en fri bedömning av frågan i sin helhet. Om det då objektivt sett råder en påtaglig osäkerhet om vilken utgång i tvistefrågan som är den riktiga, bör detta kunna utgöra grund för anstånd. Anstånd bör dock inte medges bara för att utredningsmaterialet är omfattande eller att ärendet innehåller mer eller mindre komplicerade frågor.

Det jag nu sagt har knutit an till överklagade beslut. Den föreslagna anståndsgrunden kan emellertid bli aktuell även i vissa omprövningsfall där beslut inte kan fattas omgående kanske på grund av att viss utredning måste införskaffas. Är det ovisst hur utgången i omprövningsärendet kommer att bli när anståndsfrågan måste avgöras bör anstånd kunna medges.

Utöver den här föreslagna anståndsgrunden bör, liksom nu, anstånd kunna medges om betalningen skulle medföra betydande skadeverkningar för den skattskyldige eller annars framstå som obillig, dvs. i de s.k. obillighetsfallen.

Enligt 49 § 2 mom. 2 UBL får länsskattemyndigheten meddela anstånd om den skattskyldige ansökt om skatteberäkning för ackumulerad inkomst, uppskov med beskattning av intäkt av skogsbruk, avräkning av utländsk skatt eller befrielse från att erlägga skatt, som påförts avliden person eller hans dödsbo. Anstånd kan också medges vid överklagande av beslut på grund av sådan ansökan. Vidare kan anstånd medges om ansökan gjorts angående nedsättning enligt 85 § 2 mom. av kvarskatteavgift eller om beslut i anledning av sådan ansökan överklagats (2 mom. 3). Om kvarstående eller tillkommande skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980:865) mot skatteflykt har tillämpats kan också anstånd meddelas (2 mom. 4). Det finns enligt min mening inte anledning att ha särskilda regler för dessa fall. De bör bedömas enligt de vanliga anståndsgrunderna. Om det kan antas att skatten kommer att avkortas, om det råder ovisshet om utgången eller om det är uppenbart obilligt att ta ut skatten bör anstånd

kunna meddelas. När lagen mot skatteflykt tillämpas är det regelmässigt fråga om så komplicerade förhållanden att det kan antas att det råder ovisshet om utgången.

Vad nu har sagts har framför allt tagit sikte på anstånd vid omprövning och överklagande av skattemyndighetens beslut. Motsvarande synpunkter bör emellertid kunna läggas när det gäller beslut av länsrätt eller kammarrätt. Mina förslag om lättnader i reglerna om anstånd bör också gälla i fråga om domstols beslut.

Säkerhet

I det nuvarande anståndssystemet gäller som allmän princip att den skattskyldige skall ställa nöjaktig säkerhet för anståndsbeloppet i fråga om anstånd i de s. k. obillighetsfallen, dvs. när betalning av skatten skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig. Detsamma gäller beträffande anstånd i samband med att lagen mot skatteflykt har tillämpats. I de andra anståndssituationerna däremot får myndigheten inte ställa något krav på säkerhet.

I de fall säkerhet normalt är en förutsättning för anstånd får myndigheten dock underlåta att föreskriva att säkerhet skall ställas, om det med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att skatten ändå kommer att betalas i rätt tid.

Bestämmelserna om säkerhet har sin grund i att ett anstånd medför risk för att det aktuella skattebeloppet inte kan tas ut vid anståndstidens utgång. Man har ansett att vissa garantier måste finnas i dessa fall för att skatten verkligen skall bli betald. Avgörande för om säkerhet skall ställas eller inte är alltså vilka möjligheter som i det enskilda fallet bedöms föreligga att den skattskyldige betalar skatten.

Det bör givetvis inte få föreskrivas att säkerhet skall ställas för anstånd när det kan antas att skatten kommer att avkortas. Säkerhet krävs ju inte heller i dag i motsvarande situationer. Frågeställningen rörande säkerhet gäller därför först och främst de fall där anstånd medges enligt dels obilligheтsgrunden enligt nuvarande 49 § 2 mom. 1 UBL, dels den av mig föreslagna grunden att det råder ovisshet om utgången i ärendet eller målet. Jag anser att det bör finnas en möjlighet att kräva säkerhet i båda dessa anståndsfall men att en uppmjukning av nuvarande regler är befogad.

De nuvarande reglerna om säkerhet i fall av obillighet betingas av att det i dessa fall i allmänhet föreligger en klart större risk än i övriga fall att skatten inte kan tas ut. Detta följer av att anstånd kan medges på grund av obillighet trots att utsikterna att skattekravet kommer att undanröjas är relativt små. Möjligheten till anstånd på denna grund har tillkommit för att man velat förhindra att verkställigheten av ett icke lagakraftvunnet beslut får oskäliga konsekvenser för den skattskyldige. Framför allt har man velat förhindra att betalningsreglerna framtvingar försäljning av fastigheter, rörelse eller annan egendom som är av stor betydelse för den skattskyldiges ekonomi och hans möjligheter att i fortsättningen uppehålla

och behålla den verksamhet han får sin försörjning av (prop. 1967:130 s. 119).

Ett krav på säkerhet kan skapa stora problem inte minst för skattskyldiga med mindre god ekonomi. Säkerhet i form av bankgaranti eller annat borgensåtagande förutsätter inte sällan att den skattskyldige har en förhållandevis god ekonomisk situation. Det kan över huvud taget vara svårt att ordna godtagbar säkerhet. Kostnaderna för säkerheten kan vara stora. Vidare är det i allmänhet ett omständligt förfarande för såväl den enskilde som myndigheterna när säkerhet skall ställas. Det finns alltså enligt min mening starka skäl som talar för att man bör lätta på den nuvarande huvudprincipen att säkerhet skall ställas för anståndsbeloppet i obillighetsfallen.

Även i fråga om den nya anståndsgrunden som jag föreslagit – att det råder ovisshet om utgången i ärendet eller målet – är det knappast motiverat att säkerhet normalt skall ställas med tanke på att anståndsgrunden avser fall där det råder tveksamhet om det allmänna slutligen kan rikta något skattekrav mot den enskilde. Anståndsgrunden är ju också närmast en vidgning av de nuvarande möjligheterna att medge anstånd när skatten kan antas avkortas. I dessa fall krävs ingen säkerhet.

Det finns å andra sidan inte anledning att utan någon form av inskränkningar bevilja anstånd om den skattskyldige försöker komma undan sin eventuella betalningsskyldighet, t. ex. genom att överlåta sina tillgångar till någon närstående, eller hans egendom under anståndstiden skulle komma att tas i anspråk för andra borgenärers fordringar.

Som jag framhållit tidigare bör emellertid inte säkerhet behöva ställas i normalfallet. Ordningen bör enligt min mening i stället vara sådan att det skall vara myndighetens sak att föra fram de omständigheter som talar mot att anstånd ges utan säkerhet, inte den skattskyldige som skall visa att han förmår betala. Men har myndigheten anledning att räkna med att beloppet inte kommer att betalas, t. ex. därför att den skattskyldiges ekonomiska situation är mindre god, bör frågan om säkerhet skall ställas eller inte prövas närmare. Det bör då bli fråga om att göra bedömningar av omständigheter av samma slag som anges i de nuvarande reglerna i 49 § 2 mom. sista stycket och tredje punkten av anvisningarna till 49 § UBL.

Jag föreslår därför en regel som kan sägas innebära att bevisbördan kastas om i förhållande till vad som gäller i dag. För anstånd skall krävas att säkerhet ställs, om det med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att anståndsbeloppet annars inte kommer att betalas i rätt tid. Liksom fallet är för närvarande bör man kunna beakta också anståndsbeloppets storlek och den tid anståndet kan förväntas löpa. Om anståndsbeloppet är litet eller ärendet eller målet kan förväntas avgöras inom kort tid skall man kunna underlåta att ställa krav på säkerhet trots att förutsättningarna i övrigt är uppfyllda.

Den av mig föreslagna ordningen innebär att säkerhet kommer att behöva ställas i färre fall än i dag. Givetvis ökar därmed risken i någon mån att skatten inte kan tas ut. Enligt min mening uppvägs emellertid detta mer än väl av de fördelar som följer av den föreslagna ordningen.

Det är enligt min mening lämpligt att nu införa ytterligare regler om

säkerhet, exempelvis om vad säkerheten får utgöras av. Sådana regler finns redan i fråga om säkerhet som tas emot av kronofogdemyndigheten som ersättning för betalningssäkring enligt 18 § lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter eller som ersättning för indrivningsåtgärd i samband med att uppskov med betalning beviljas enligt 1 § lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m. m. Den sistnämnda lagen anger bl. a. att säkerhet får bestå av pant, borgen eller företagshypotek, att borgen får genast utsökas och att beslut att vägra ta emot erbjuden säkerhet inte får överklagas. Bestämmelserna bör på motsvarande sätt tillämpas när fråga om säkerhet uppkommer vid anstånd.

Anståndsränta

Ränta skall enligt nuvarande regler i 49 § 4 mom. UBL betalas i två fall, nämligen dels när anstånd beviljats i de s. k. obillighetsfallen, dels när anstånd ges med betalningen på grund av att 3 § lagen mot skatteflykt har tillämpats.

Anståndsränta beräknas från utgången av den månad då skatten skulle ha betalats om anstånd inte medgetts t. o. m. den månad då anståndstiden gått ut. Ränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar riksbankens diskonto vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Räntebelopp som understiger 50 kr. tas dock inte ut.

Mina förslag innebär frikostigare regler om anstånd. Enligt min mening finns det inte skäl att ha olika regler vad gäller ränta. Oavsett enligt vilken grund i 49 § UBL anstånd har medgetts innebär krediten vid en sen skattebetalning fördelar från räntesynpunkt för den skattskyldige och motsvarande nackdelar för det allmänna. En skattskyldig som inte begär anstånd skall inte komma i ett sämre läge än den som begär och får anstånd utan att skatten senare sätts ned. Såväl kredit-, kostnads- som rättvisesynpunkter talar alltså för att ränta påförs för den tid anståndet gäller även i de fall som för närvarande inte omfattas av räntebestämmelserna.

Enligt nuvarande regler beräknas anståndsränta för den del av skatten som skall betalas vid anståndstidens utgång. Kvarskatteavgift och respitränta ingår inte i ränteunderlaget. RSV har påpekat att detta innebär komplicerade beräkningar som ofta måste utföras manuellt. Räntereglerna behöver därför förenklas innan anståndsräntefallen utökas.

Såväl kvarskatteavgiften som respiträntan syftar till att ge statsverket kompensation för den ränteförlust som annars skulle uppstå vid senarelagda skatteinbetalningar. Kvarskatteavgiften avses täcka kredtittiden fram till tidpunkten för inbetalning av kvarstående skatt, medan respiträntan skall täcka tiden därefter till och med den månad då den tillkommande skatten förfaller till betalning. Anståndsränta beräknas, som jag nyss nämnt, från och med utgången av den månad då skatten skulle ha betalats om anstånd inte medgetts. Anståndsbeloppet omfattar således även kvarskatteavgift och, i de fall anståndet avser tillkommande skatt, respiträntа. Det är därför

enligt min mening motiverat att även kvarskatteavgift och respiträntа inräknas i ränteunderlaget.

Enligt nuvarande regler uttas anståndsränta enligt 49 § UBL, till skillnad från anståndsränta enligt 75 b § UBL och enligt USAL, med tillämpning av reglerna om tillkommande skatt. Detta är ett onödigt omständligt förfarande. För anståndsränta enligt 49 § UBL bör samma regler gälla som för de övriga två typerna av anståndsränta.

Det finns i dag inga bestämmelser om eftergift av anståndsränta. Jag kommer senare (avsnitt 12.3) att föreslå att respiträntа skall kunna efterges om det finns synnerliga skäl. För en regel om eftergift av anståndsränta talar främst förslaget att anståndsränta skall utgå oavsett enligt vilken grund anstånd har medgetts. Sannolikt innebär den generella utformningen av ränteregeln att det kan komma upp fall där det skulle framstå som oskäligt att ta ut anståndsränta. Det är också av intresse att skapa så enhetliga regler som möjligt för uttag av olika räntor och avgifter. Den som fått anstånd med att betala skatten utan att skatten senare sätts ned bör rimligen inte behandlas annorlunda än den som påförs skatten som tillkommande skatt och påförs respiträntа. Jag föreslår därför att skattemyndigheten skall kunna befria skattskyldig från skyldigheten att betala anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

Överklagande m. m.

Enligt nuvarande ordning kan lokala skattemyndighetens beslut i anståndsärenden överklagas till länsskattemyndighet. Länsskattemyndighetens beslut kan inte överklagas – inte heller de beslut som fattas av länsskattemyndigheten som första instans.

Det har i olika sammanhang, bl. a. av JO i rapporten Den långsamma skatteprocessen (dnr 2662–1980, 1891–1981), påtalats att frågan om anstånd med att betala inkomst- och förmögenhetsskatt bör kunna prövas av domstol. Ett beslut om anstånd kan ha mycket stor ekonomisk betydelse för den skattskyldige. Ett vägrat anstånd kan medföra att den skattskyldige får avyttra egendom på ett sätt som är ekonomiskt ofördelaktigt eller innebära att hans yrkesutövning försvåras. Det är rimligt att ett sådant beslut kan ställas under den kontroll en domstolsprövning innebär. Anståndsbeslut bör därför enligt min mening kunna överklagas till länsrätt.

Anståndsärenden kräver snabba besked. Målen måste därför handläggas med förtur av länsrätterna. Regler om förtursbehandling bör utfärdas i administrativ ordning. Kravet på snabba besked motiverar också att rätten att överklaga begränsas till en instans, länsrätten. Länsrättens beslut bör därför inte vara överklagbart.

Länsrätten bör när anståndsmål avgörs vara domför med en lagfaren domare ensam. Därigenom kan beslut fattas snabbare. Måltypens svårighetsgrad torde inte heller motivera att nämnd skall delta i beslutet. Förslaget förutsätter en ändring i 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

Mitt förslag: Anståndsreglerna i 49 § uppbördslagen gäller även vid anstånd enligt 75 b § uppbördslagen när arbetsgivare ålagts ansvarighet för arbetstagares skatt och vid anstånd enligt lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. I huvudsak motsvarande regler gäller också vid anstånd enligt mervärdeskattelagen, lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter samt vägtrafikskattelagen.

Beslut om anstånd med att lämna mervärdeskattedeklaration får överklagas till länsrätt. Länsrättens beslut får inte överklagas vidare.

Kommitténs förslag: Kommittén föreslår inte några ändringar av anståndsreglerna i 75 b § UBL, USAL eller VSL.

Remissinstanserna: Föreningen Sveriges uppbördschefer anser att bestämmelserna om säkerhet bör vara desamma vid anstånd enligt 49 § och 75 b § UBL. Föreningen påpekar också att länsskattemyndigheten i Stockholms län trots lagrummens olika ordalydelse tillämpar anståndsbestämmelserna i 75 b § UBL och 54 § USAL på samma sätt som bestämmelserna i 49 § UBL.

Skälen för mitt förslag: Regler om anstånd finns också i 75 b § UBL och avser anstånd för arbetsgivare som ålagts betalningsskyldighet för arbetstagares skatt. I huvudsak motsvarande regler finns i 54 § USAL och gäller anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter. Dessa båda föreskrifter skiljer sig i en del avseenden från reglerna i 49 § UBL. Länsskattemyndigheten får, om det finns synnerliga skäl, medge anstånd i samband med överklagande av ett beslut om betalningsskyldighet hos allmän förvaltningsdomstol eller – såvitt gäller USAL:s bestämmelser om redaravgift – sjömansskattenämnden.

Enligt min mening finns det inte någon anledning att för betalning av källskatter och arbetsgivaravgifter ha strängare anståndsregler än på skatteområdet i övrigt. Enligt vad som framgått av ett remissyttrande är det också så att de nuvarande anståndsreglerna i olika lagar, trots att kriterierna för anstånd skiljer sig väsentligt, tillämpas på ett likartat sätt. Möjligheten att få anstånd med att betala källskatt och arbetsgivaravgifter bör därför anpassas till vad som föreslås gälla på skatteområdet i övrigt.

För att få en enhetlig reglering på uppbördsområdet anser jag att de ändringar jag föreslagit i fråga om 49 § UBL också bör gälla för anståndsränta vid anstånd enligt 75 b § UBL och vid anstånd enligt USAL. Skattetillägg och föreningsavgift ingår i underlaget för anståndsränta enligt 49 § UBL. Räntegrunderlaget vid beräkning av anståndsränta enligt USAL bör därför också omfatta avgiftstillägg och föreningsavgift.

Flertalet av bestämmelserna i 49 § UBL är tillämpliga också i fråga om mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter samt vägtrafikskatt (46 § ML, 5 kap. 5 § LPP och 60 § VSL). Även för dessa skatteslag bör de lättnader jag föreslagit i fråga om skatter enligt UBL införas. En del justeringar i anståndsbestämmelserna i 46 § ML, 5 kap. 5 § LPP och 60 §

VSL behöver därför göras. Vad gäller LPP och VSL föreslår jag däremot inte nu några ändringar av ränteregleina.

ML innehåller inte några bestämmelser om anståndsränta. Lagen har – till skillnad från exempelvis UBL och LPP – inte heller några bestämmelser om ränta vid annan senareläggning av skattebetalningen (respiträntа) eller vid återbetalning av skatt (restitutionsränta). Några vägande skäl att behålla en särskild ordning för mervärdeskatt finns i och för sig inte. RSV har, efter uppdrag av regeringen och i samråd med mervärdeskatteutredningen (Fi 1971:05), i en promemoria som redovisades 1986 lagt fram förslag till bestämmelser om såväl anståndsränta som respiträntа och restitutionsränta i fråg om mervärdeskatt. Lagförslagen överensstämmer i stort med vad som nu gäller enligt LPP.

Med hänsyn till att de olika ränteslagen inom mervärdeskatteområdet bör behandlas i ett sammanhang lägger jag här inte fram något förslag om anståndsränta för mervärdeskattens del utan återkommer till frågan i ett senare sammanhang.

Inom området för punktskatter och prisregleringsavgifter gäller att beskattningsmyndighetens beslut om anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt överklagas till kammarrätt (8 kap. 1 § LPP). Enligt 84 § VSL får beslut som avser anstånd med att betala skatt överklagas till länsrätt. För mervärdeskattens del gäller att beslut om anstånd med att betala skatt överklagas till RSV. RSV:s beslut kan inte överklagas. Mervärdeskatt för en viss period förfaller till betalning den dag då deklarationen senast skall lämnas. Det föreligger därför ett mycket nära samband mellan anstånd med att lämna deklaration och med att betala in skatt. Den skattskyldige kan få anstånd med att lämna in deklaration om han på grund av sjukdom eller annan oförvållad omständighet är förhindrad att för en viss redovisningsperiod lämna deklaration i rätt tid. Även sådana beslut överklagas till RSV utan möjlighet att överklaga vidare (förordningen (1982:24) om anstånd med att lämna deklaration för mervärdeskatt).

Till följd av det nära samband som således finns mellan dessa typer av anstånd anser jag att samma regler för överklagande bör gälla för dem. Sådana beslut bör få överklagas till länsrätt men inte vidare.

I LPP och VSL finns redan bestämmelser om överklagande. Jag föreslår inte någon ändring av dessa regler.

12.2 Uppbörd av tillkommande skatt

Mitt förslag: Tillkommande skatt skall betalas vid ett uppbördstillfälle och tidigast den 18 maj året efter taxeringsåret.

RSV:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser utom Lantbrukarnas riksförbund har tillstyrkt förslaget. Riksförbundet anser att den skattskyldiges intresse att få rådrum att hinna ordna sin ekonomi före betalningstillfället i de fall där tillkommande skatt debiteras måste få företräde före myndig-

heternas önskemål att vinna administrativa fördelar. Kammarrätten i Jönköping anser att den tillkommande skatten skall förfalla till betalning i udda uppbördsmånader och att tidsfristen enligt 12 § uppbördsförordningen (1967:626) skall förlängas från två till fyra månader.

Skälen för mitt förslag: Tillkommande skatt, dvs. skatt som skall betalas på grund av eftertaxering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har avslutats, skall enligt nuvarande ordning betalas senast den 18 i den uppbördsmånad eller, om den överstiger 200 kr., de två uppbördsmånader som lokal skattemyndighet bestämmer, varvid en uppbördsmånad skall ligga emellan betalningstillfällena (31 § UBL). På tillkommande skatt skall den skattskyldige betala ränta, s. k. respiträntа.

Tidigare gällde en i huvudsak motsvarande ordning för kvarstående skatt. Sedan 1987 gäller emellertid att denna skall betalas vid endast ett tillfälle, vilket har bidragit till en påtaglig förenkling av skatteuppbörden.

RSV har i en skrivelse till finansdepartementet föreslagit bl. a. att även den tillkommande skatten skall betalas vid endast ett tillfälle. Jag ställer mig bakom RSV:s förslag. Förläggs betalningen av tillkommande skatt till ett enda tillfälle förenklas skatteuppbörden ytterligare och reglerna om uppbörd blir mer enhetliga.

Den kvarstående skatten blir i regel känd för den skattskyldige i december under taxeringsåret och skall betalas senast den 18 april året efter taxeringsåret. Den tillkommande skattens storlek blir i allmänhet känd tidigast i januari året efter taxeringsåret. Jag anser att den skattskyldige bör ha minst samma respittid vid betalning av tillkommande skatt som vid betalning av kvarstående skatt.

Enligt 12 § uppbördsförordningen skall den tillkommande skatten förfalla till betalning tidigast under den tredje kalendermånaden efter det att den skattskyldige genom skattsedeln underrättats om den nya skatten. Jag anser att den tidsfristen bör utökas med en månad för att ge den skattskyldige tid att ordna sin ekonomi. Jag anser det dessutom vara lämpligt att komplettera den regeln med en regel i UBL som anger att tillkommande skatt inte skall förfalla till betalning före den 18 maj året efter taxeringsåret.

12.3 Respiträntа

Mitt förslag: Respiträntа räknas från den 1 maj året efter taxeringsåret.

Den nuvarande begränsningen att respiträntа inte i något fall skall beräknas för längre tid än två år slopas.

Skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala respiträntа om det finns synnerliga skäl.

RSV:s förslag: RSV föreslår att respiträntan skall räknas från den 1 juni året efter taxeringsåret.

JO:s förslag: JO föreslår att en möjlighet att efterge respiträntа införs.

Remissinstanserna: Lantbrukarnas riksförbund tillstyrker RSV:s förslag att respiträntan skall tas ut fr.o.m. den 1 juni året efter taxeringsåret. Kammarrätten i Jönköping anser att om det införs en regel innebärande att respiträntа inte skall tas ut när den tillkommande skatten beror på förhållande som den skattskyldige inte kunnat påverka eller kontrollera är det inte nödvändigt att senarelägga perioden för respiträntа.

Bakgrunden till mitt förslag: På tillkommande skatt skall den skattskyldige enligt 32 § UBL betala ränta (respiträntа). Med tillkommande skatt avses enligt 2 § 2 mom. UBL skatt som skall betalas på grund av eftertaxering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt har avslutats. Skälet till den tillkommande skatten kan vara en taxeringshöjning eller en rättelse av debitering eller att den skattskyldige tidigare felaktigt tillgodoräknats preliminär skatt.

Respiträntа utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Respiträntа tas i princip ut från och med den 1 april året efter taxeringsåret. Räntetiden dessförinnan anses konsumerad genom påförng av kvarskatteavgift. Ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall betalas under två uppbördsmånader, till och med den första uppbördsmånaden. Ränta skall dock inte i något fall beräknas för längre tid än två år. Räntebelopp som understiger 50 kr. påförs inte.

Respiträntа infördes genom lagstiftning år 1974. Vid lagstiftningens tillkomst anfördes att den ränta som tillkommer det allmänna när skatt betalas senare än normalt bör ses som en ren kreditavgift, vilken också har funktionen att utjämna situationen mellan sådana skattskyldiga, som har erlagt skatt i vanlig tid, och sådana som av en eller annan anledning har kunnat skjuta på skattebetalningen (prop. 1974: 159 s. 63 och 70).

Någon möjlighet till befrielse från eller nedsättning av respiträntan finns inte i UBL.

RSV har i en framställning till regeringen föreslagit att respiträntа skall utgå från och med juni året efter taxeringsåret. Vidare har JO föreslagit att reglerna om respiträntа ändras så att det blir möjligt att underlåta att ta ut någon ränta när den räntegrundande tillkommande skatten beror på omständigheter utanför den enskildes kontroll.

Som bakgrund till sitt förslag har JO redogjort för några ärenden i vilka de skattskyldiga varit missnöjda med att de debiterats respiträntа. Oftast beror missnöjet på att de enskilda på grund av fel av skattemyndigheterna eller någon utomstående har fått för mycket överskjutande skatt på slutskattesedeln och påförts respiträntа när det felaktiga beloppet skall återbetalas.

Ett belysande fall som JO tagit upp är följande. En person hade felaktigt tillgodoförts preliminär skatt enligt en kontrolluppgift avseende en annan person med 7 168 kr. Felet hade uppkommit genom en felstansning av personnumret. Det felaktigt tillgodoförda beloppet utbetalades genom slutskattesedeln i december. I januari året därpå fick han ett brev från skattemyndigheten med beklagande av felstansningen. Felet rättades och

en skattsedel på tillkommande skatt utfärdades. Därvid debiterades bl. a. respiträntа med 308 kr.

I sin framställning konstaterar JO att det är naturligt och rimligt att statsverket tar betalt för sina faktiska krediter. Men man kan, påpekar JO, fråga sig om det är sakligt och psykologiskt riktigt att vidhålla ett räntekrav även i de situationer dären skattskyldig "drabbas" av tillkommande skatt utan egen medverkan eller avsikt, t. ex. därför att myndigheten begått ett fel när den slutliga skatten fastställdes. JO föreslår därför en sådan ändring av reglerna om respiträntа att det blir möjligt att underlåta att ta ut räntan när den räntegrundande tillkommande skatten beror på omständighet utanför den enskildes kontroll. En sådan befrielsemöjlighet är från statsfinansiell synpunkt betydelselös, eftersom det sannolikt är mycket få fall där anledningen till den tillkommande skatten är fel, försummelse eller misstag i hanteringen. De praktiska situationer i vilka det bör vara aktuellt att utnyttja en sådan befrielsemöjlighet är, enligt JO, sådana fall där de enskilda får tillkommande skatt därför att skattemyndigheten vid ADB-behandlingen gör ett tekniskt fel eller där någons personnummer felaktigt förekommer på en kontrolluppgift.

Skälen för mitt förslag: Frågan om från vilken tidpunkt respiträntan bör beräknas aktualiseras av att det numera gäller nya bestämmelser om betalning av kvarstående skatt (SFS 1986:474). Tidigare gällde att den kvarstående skatten normalt förföll till betalning med halva beloppet i mars och halva i maj. Enligt de nya bestämmelserna däremot skall den kvarstående skatten betalas vid endast ett tillfälle, närmare bestämt senast den 18 april året efter taxeringsåret.

Såväl respiträntan som kvarskatteavgiften syftar till att ge statsverket kompensation för den ränteförlust som annars skulle uppkomma vid senarelagda skatteinbetalningar. Därvid har utgångspunkten varit att kvarskatteavgiften skall täcka kredittiden fram till tidpunkten för inbetalning av kvarstående skatt medan respiträntan skall täcka kredittiden därefter.

Mot bakgrund av detta synsätt innebär den nämnda lagändringen om betalning av kvarstående skatt visserligen ingen nämnvärd förändring beträffande den kredittid som kvarskatteavgiften bör spegla, eftersom de tidigare gällande förfallodagarna, 18 mars och 18 maj, sammantagna svarar mot den nu gällande enda förfallodagen den 18 april. Men som en konsekvens av lagändringen kan sluttidpunkten för den kredittid som kvarskatteavgiften bör täcka anges i mera bestämda termer, nämligen den 18 april året efter taxeringsåret. Med hänsyn till detta bör respiträntа kunna tas ut endast för tid därefter. Av förenklingsskäl bör dock räntan beräknas fr. o. m. den 1 maj året efter taxeringsåret.

Att respiträntа skall tas ut på en senarelagd skattebetalning är en konsekvens av kreditsynpunkter. Respiträntan medför dessutom ökad rättvisa för de skattskyldiga sinsemellan (prop. 1974:159 s. 70). För närvarande debiteras inte respiträntа för längre tid än två år. Detta avsteg från principen om räntan som en konsekvens av kreditsynpunkter har motiverats med att taxeringsprocessen inte sällan drar långt ut på tiden, många gånger på grund av förhållanden som den skattskyldige inte har förorsakat eller kunnat påverka (prop. 1974:159 s. 153). Någon motsvarande begräns-

ningsregel finns inte för anståndsränta. Enligt min mening bör enhetliga regler gälla för respiträntа och anståndsränta. De skäl som låg bakom införandet av begränsningsregeln har enligt min mening inte längre samma tyngd som tidigare. Jag anser därför att begränsningsregeln bör slopas.

Redan nu finns enligt UBL möjligheter för länsskattemyndigheten att meddela befrielse helt eller delvis från vissa avgifter och räntor. Kvarskatteavgift, som normalt uppgår till 10 % av avgiftsunderlaget, kan enligt 85 § 2 mom. UBL sättas ned till 5 %. En förutsättning för nedsättning är att skillnaden mellan den slutliga och preliminära skatten beror på förhållande som den skattskyldige inte kunnat råda över. Hel befrielse är dock inte möjlig. Vidare kan länsskattemyndigheten enligt 58 § 2 mom. UBL, om det föreligger särskilda omständigheter, meddela befrielse från skyldighet att betala restavgift. Anståndsränta, dvs. ränta som utgår enligt 49 § 4 mom. UBL vid anstånd med att betala skatt, kan dock i likhet med respiträntа inte sättas ned. I avsnitt 12.1.1 har jag emellertid föreslagit att en möjlighet till eftergift av anståndsränta skall införas.

Även om respiträntan är en ren kreditavgift, finns det fall i vilka de nuvarande bestämmelserna kan få oskäliga konsekvenser. Jag anser därför att skattemyndigheten i vissa undantagsfall bör kunna befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala respiträntа. En sådan regel bör framför allt avse fel vid beräkningen av den slutliga skatten, t. ex. genom att den skattskyldige felaktigt tillgodoräknats viss preliminär skatt och därför påförts tillkommande skatt och respiträntа. Felet behöver inte nödvändigtvis ligga på skattemyndigheten. Har t. ex. en felaktig uppgift från en arbetsgivare medfört att den skattskyldige påförts tillkommande skatt bör detta också kunna medföra eftergift. Det bör inte heller vara uteslutet att ett uppenbart fel i ett taxeringsbeslut kan medföra eftergift. Som förutsättning bör dock alltid gälla att felet begåtts av annan än den skattskyldige.

12.4 Enhetlig öresavrundning

Mitt förslag: De olika reglerna om öresavrundning vid beräkning av skatt som uppbärs enligt bestämmelserna i uppbördslagen och ränta eller avgift enligt samma lag ersätts av en enda avrundningsregel. Enligt den skall skatt och ränta utgå i helt krontal varvid öretal bortfaller.

Den nya regeln förs in i 22 § uppbördslagen.

RSV:s och kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt.

Remissinstanserna: JO anser att den gemensamma avrundningsregeln bör göras tillämplig även på restavgifter, där i dag avrundning skall göras uppåt till närmaste krontal.

Skälen för mitt förslag: Öresavrundning vid skatte- och avgiftsberäkning sker för närvarande enligt olika metoder. Enligt äldre bestämmelser om skatter skall öretal över 50 som uppkommer vid skatteberäkningen i regel

avrundas uppåt till helt krontal och annat öretal nedåt. En sådan regel gäller t. ex. vid beräkning av kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt.

Är det däremot fråga om skatter eller avgifter som införts under senare tid skall öretalen normalt bortfalla. Detta gäller exempelvis vid beräkning av egenavgifter, statlig fastighetsskatt och vinstdelningsskatt.

I de fall då preliminär A-skatt tas ut med viss procent av inkomsten och vid beräkning av restavgift och tilläggsavgift gäller en tredje metod. Avrundning sker i dessa fall till närmast högre hela krontal.

RSV har i en skrivelse till regeringen framhållit att det av förenklingsskäl är viktigt att få en enhetlig avrundning av öretalen vid beräkningen av skatter och avgifter. Skatteförenklingskommittén föreslår i huvudsak motsvarande förändringar i sitt slutbetänkande.

Från administrativ synpunkt är det olyckligt med olika metoder för öresavrundning. Debiteringsfel kan lätt uppstå. Detta gäller särskilt i de många fall då skattemyndigheterna tvingas räkna ut skatten manuellt. Vid maskinell beräkning måste olika dataprogram användas. Nuvarande ordning medför dessutom att det blir svårare för den enskilde att själv räkna ut sin skatt. Detta ställer i sin tur strängare krav på informationen från skattemyndigheterna. De redovisade problemen skulle kunna undvikas om man införde en enhetlig avrundningsregel.

Förslaget medför givetvis en viss kostnad för staten. RSV har uppskattat den till ca 2 milj. kr. årligen. Jag anser dock att fördelarna med förslaget i form av enklare administration, minskat informationsbehov för de skattskyldiga och enklare skatteuträkning för de enskilda mer än väl uppväger kostnaden.

Jag föreslår därför att skatter och avgifter som uppbärs enligt bestämmelserna i UBL och ränta enligt samma lag skall utgå i helt krontal och att öretal skall bortfalla. Jag anser att den föreslagna regeln bör tas in i 22 § UBL. De särskilda avrundningsreglerna i 27 § 1 mom. UBL vid debitering av slutlig skatt, i 32 § vid beräkning av respiträntа, i 49 § 4 mom. vid beräkning av anståndsränta samt i 69 § 1 och 2 mom. samma lag vid beräkning av ö-skatteränta resp. restitutionsränta kan därmed slopas. Samma sak gäller reglerna om öresavrundning vid beräkningen av restavgift och tilläggsavgift (58 § 1 mom. UBL). Vidare kan avrundningsreglerna i 2 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift, 10b § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, 11 § 3 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, 8 § lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt, 6 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, 8 § lagen (1989:346) om särskild vinstskatt och 116 r § GTL slopas. Reglerna om öresavrundning vid beräkning av skatteavdrag för betalning av preliminär A-skatt (3 § 2 mom. UBL) bör av systematiska skäl flyttas över till 39 § 1 mom. UBL.

Slutligen finns en avrundningsregel i 31 § sista stycket UBL. Den gäller vid debitering av tillkommande skatt. Om skatten skall betalas vid två tillfällen skall, om öretal uppkommer, det belopp som skall betalas först bestämmas till närmast lägre och det andra beloppet till närmast högre hela antal kronor. I avsnitt 12.2.2 har jag föreslagit att uppbörd av tillkommande skatt skall ske vid ett enda tillfälle. Med hänsyn till vad jag tidigare

anfört föreslår jag att även öretal som uppkommer vid debitering av tillkommande skatt skall bortfalla. Detta följer av det förslag till ändringar i 22 § som jag lagt fram.

12.5 Tidsfristerna för jämkningsbeslut

Mitt förslag: Tidsfristerna för jämkningsbeslut ersätts med en regel om att beslut i jämkningsärenden skall fattas skyndsamt.

JO:s förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. JO menar dock att ändringen endast bör avse förtida återbetalningar och att de nuvarande tidsfristerna bör behållas för jämkningar under inkomståret.

Remissinstanserna: Så gott som alla har varit positiva till förslaget. Länsstyrelsen i Stockholms län menar att det i stället för en regel om skyndsam handläggning bör införas en bestämmelse om sista dag för lokala skattemyndighetens beslut. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har ställt sig negativ till förslaget och bl. a. åberopat att lagtexten redan nu ger utrymme för att avvika från de fastslagna fristerna när de av någon anledning inte kan hållas. Flera remissinstanser anser att regeln bör gälla samtliga jämkningsbeslut. Många understryker det angelägna i att de skattskyldiga i stället för förtida återbetalning utnyttjar möjligheterna till jämkning under inkomståret.

Bakgrunden till mitt förslag: Källskattesystemets målsättning är att preliminär skatt skall betalas med belopp som så nära som möjligt motsvarar den slutliga skatten (3 § 1 mom. UBL). Sedan skattsedel på preliminär skatt har utfärdats får ändring i beräkningen av den preliminära skatten göras genom beslut om jämkning enligt reglerna i 45 och 46 §§ UBL. Beslut om jämkning kan fattas även efter inkomståret om den skattskyldige inkommer med ansökan före utgången av april året efter inkomståret. Det för mycket inbetalda beloppet kan då återbetalas utan avvaktan på debitering av den slutliga skatten, s. k. förtida återbetalning. För sådan återbetalning krävs att den för mycket inbetalda preliminära skatten är av viss storlek, nämligen minst en femtedel av den slutliga skatten dock minst 500 kr. Om särskilda omständigheter föranleder det får lokal skattemyndighet besluta om återbetalning även i andra fall. RSV har i anvisningar (RSV Du 1981:20) uttalat att återbetalning skall ske om den för mycket inbetalda preliminära skatten uppgår till minst 6 000 kr.

För beslut om jämkning gäller enligt 46 § 3 mom. UBL särskilda tidsfrister. En ansökan som avser lön skall normalt handläggas inom 10 dagar. Beträffande annan inkomst gäller en tidsfrist på 20 dagar. Om ärendets invecklade beskaffenhet eller omständigheterna i övrigt föranleder det får tidsgränserna överskridas.

Regeln fanns redan i den uppbördslagstiftning som föregick UBL. Frågan behandlades i betänkandet SOU 1952:1 av 1949 års uppbördssakkunniga. De underströk att det var synnerligen angeläget att beslut i jämkningsärenden meddelas fortast möjligt (s. 207). De avvisade önskemålet

att i stället för bestämda tidsfrister endast ha t. ex. en föreskrift om att beslut skall meddelas snarast möjligt. Om beslut av någon särskild anledning inte kunde meddelas inom 10 resp. 20 dagar medger lagtexten att beslut fattas senare.

JO har i en skrivelse till regeringen hemställt att de stipulerade handläggningsfristerna för förtida återbetalning ersätts med ett allmänt krav på skyndsam handläggning. För jämkningar under löpande inkomstår anser JO att de nuvarande tidsfristerna kan behållas.

JO:s hemställan grundar sig på ett beslut i anledning av sex anmälningar som rör förtida återbetalning av skatt. Vid de utredningar som anmälningarna föranledde framkom att skattemyndigheterna inte har praktiska möjligheter att handlägga ärendena på sätt som förutsätts i lagstiftningen. JO menar att det då enbart finns två alternativ. Det ena är att tilldela skattemyndigheterna ytterligare personella resurser, vilket med hänsyn till rådande statsfinansiella läge inte synes vara en framkomlig väg. Det andra är att ändra lagen.

Skälen för mitt förslag: Arbetet med förtidsåterbetalningar av överskjutande skatt är en tung och resurskrävande uppgift för skattemyndigheterna. Det totala antalet ansökningar om förtidsåterbetalning uppgår till 150000 – 200000 per år.

Ansökningarna kommer normalt in till den lokala skattemyndigheten under tiden februari till april året efter inkomståret, alltså under en period när myndigheten är mycket hårt belastad av andra arbetsuppgifter.

I vissa fall kan handläggningstiderna bli långa. Det kan t. ex. vara fråga om svårbedömda avdragsyrkanden som rör stora belopp och där ärendet måste remitteras till taxeringsnämnden för yttrande eller ansökningar som är ofullständiga och måste kompletteras. Men även i övriga ärenden har det visat sig att de stipulerade handläggningstiderna regelmässigt inte kunnat hållas.

Även om den nuvarande lagtexten ger utrymme för att överträda tidsfristerna så är det enligt min mening otillfredsställande med en lagstiftning där undantagsregeln är den mest tillämpade. Visserligen finns det skäl att anta att de förtida återbetalningarnas antal kommer att minska. Jag tänker här på den utredning som för närvarande pågår inom RSV om en tidigarelagd skattsedel för slutlig skatt för dem som lämnat en förenklad självdeklaration. Om en sådan reform skulle genomföras och innebära att de som får en skattsedel på sommaren inte har möjlighet att få förtida återbetalning kommer antalet ansökningar att gå ned väsentligt. De mest arbets- och tidskrävande förtida återbetalningarna kommer emellertid inte att påverkas av en tidigarelagd skattsedel. Omkring 60% av dem som ansöker om förtida återbetalning har nämligen lämnat en allmän självdeklaration. Det finns därför skäl att anta att problemen kommer att kvarstå.

Bestämmelserna för handläggningen av förtida återbetalningar bör därför enligt min mening ändras och anpassas till de verkliga förhållandena. I stället för fasta tidsgränser för beslut bör föreskrivas att beslut skall meddelas snarast möjligt. Det är emellertid angeläget att understryka att ärendena även fortsättningsvis skall handläggas snabbast möjligt. Förändringen innebär inte någon sänkning av ambitionsnivån därvidlag. Ett sent

beslut innebär ränteförluster för de skattskyldiga eftersom en förtida återbetalning – även i de fall den sker sent – innebär att den skattskyldige går miste om den ränta, ö-skatteräntan, som betalas på överskjutande skatt.

JO har ansett att de nuvarande tidsfristerna kan kvarstå vad gäller jämkningsärenden under löpande inkomstår. För min del anser jag dock, i likhet med flera remissinstanser, att en förändring bör avse jämkningsärenden över huvud taget.

12.6 Dödsbobefrielse m. m.

Mitt förslag: Dödsbos befrielse från att betala skatt skall omfatta alla de skatter som debiteras som slutlig skatt enligt uppbördslagen, således även statlig fastighetsskatt, skogsvårdsavgift och annuiteter på avdikningslån. Reglerna flyttas från kommunalskattelagen m. fl. författningar till uppbördslagen.

Bestämmelserna om ansvarighet för skatt som påförts avliden person eller, såvitt gäller det beskattningsår under vilket dödsfallet inträffade, dödsbo efter honom bör avse de skatter som uppbärs enligt uppbördslagen och överföras från kommunalskattelagen m. fl. författningar till en gemensam och enhetlig reglering i uppbördslagen.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Föreningen Sveriges uppbördschefer menar att de föreslagna bestämmelserna bör sammanföras i en bestämmelse i UBL, 61 §. I övrigt uttalar sig inte remissinstanserna om förslagen.

Skälen för mitt förslag: Enligt riksdagens principbeslut skall skattemyndigheten få behörighet att fatta beslut om dödsbobefrielse. Jag anser i likhet med kommittén att det kan vara lämpligt att i samband med att beslutsbehörigheten förs ned till skattemyndighet också förenkla de onödigt komplicerade reglerna om dödsbobefrielse.

Regler om dödsbobefrielse finns för närvarande i ett flertal olika lagar. De skatter och avgifter som kan falla bort genom dödsbobefrielse är: kommunal inkomstskatt (75 § 1 mom. KL), statlig inkomstskatt (15 § 1 mom. SIL), förmögenhetsskatt (15 § 1 mom. SFL), egenavgifter – utom tilläggspensionsavgift – (5 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter), tilläggspensionsavgift (30 § UBL), allmän löneavgift (4 § lagen (1982:423) om allmän löneavgift) samt skattetillägg och förseningsavgift (116 i § GTL). Däremot kan inte skogsvårdsavgift, statlig fastighetsskatt och annuiteter på avdikningslån, som också debiteras som slutlig skatt och ingår i begreppet skatt enligt 1 § UBL, omfattas av dödsbobefrielse.

Det förhållandet att *inte* samtliga skatter omfattas av dödsbobefrielse medför problem vid tillämpningen. Beslutsmyndigheten måste först ta reda på vilka skatter eller avgifter som ingår i den slutliga eller tillkommande skatten och undersöka om dessa kan omfattas av befrielse. Om det ingår någon skatt eller avgift som inte kan bli föremål för dödsbobefrielse och skatten är betald till någon del måste myndigheten också avgöra vilken skatt eller avgift som fallit bort eller satts ned genom betalningen.

Det är enligt min mening inte motiverat att undanta vissa skatter och avgifter från dödsbobefrielse. En mer generell utformning av bestämmelsen förenklar också tillämpningen avsevärt. Jag föreslår därför att en generell regel införs i UBL. Den bör ingå som ett nytt andra stycke i 30 §. Reglerna om dödsbobefrielse i KL, SIL, SFL och 116 i § GTL kan därmed slopas. Hänvisningen i 5 kap. 1 § lagen om socialavgifter bör bytas ut mot en hänvisning till 30 § UBL.

Bestämmelser om ansvarighet för skatt finns i ett flertal lagar, nämligen 75 § 2 mom. KL, 15 § 2 mom. SIL, 15 § 2 mom. SFL, 3 § lagen om skogsvårdsavgift och 5 § lagen om statlig fastighetsskatt. För skattetillägg och förseningsavgift, egenavgifter samt annuiteter på avdikningslån, som också innefattas i begreppet skatt enligt 1 § UBL, finns inte motsvarande regler.

För att få en mer enhetlig reglering föreslår jag att de särskilda bestämmelserna upphävs och att i UBL införs en gemensam regel som omfattar skatt enligt UBL. Den bör placeras i en ny 61 §.

12.7 Bindande förklaring

Mitt förslag: RSV:s möjlighet att meddela s. k. bindande förklaringar beträffande frågor om sättet för att ta ut preliminär skatt och om att verkställa skatteavdrag slopas.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för mitt förslag: Bindande förklaring infördes redan i 1945 års uppbördsförordning efter förslag från bevillningsutskottet (BeU 1945:65 s. 37). Institutet regleras nu i 72 § UBL. RSV kan enligt detta stadgande efter framställning från länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning annars uppkommer meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet att ta ut preliminär skatt och om verkställande av skatteavdrag. Förklaringarna är bindande för såväl de skattskyldiga och arbetsgivare i allmänhet som för myndigheterna och kan inte överklagas.

Jag har i avsnitt 11.4 föreslagit att RSV:s möjlighet att meddela bindande förklaring på mervärdeskatteområdet skall upphöra. De skäl för ett slopande av institutet bindande förklaring enligt ML som jag åberopar där, kan också anföras för att avskaffa de bindande förklaringarna på uppbördsområdet. Jag föreslår således att RSV:s möjlighet att meddela bindande förklaring enligt UBL slopas.

Mitt förslag: Skatteavdrag för betalning av preliminär A-skatt skall alltid göras från korttidsstudiestöd.

Skatteavdraget skall vara 30 % av utbetalda belopp.

Skälen för mitt förslag: Vid utbetalning av stöd för kortare studier görs för närvarande inga avdrag för preliminär skatt. Detta har hittills inte heller varit angeläget, eftersom de belopp som betalats ut varit relativt små. I och med det nya korttidsstudiestödet kan det emellertid för vissa personer bli fråga om väsentligt större belopp som betalas ut. Centrala studiestödsnämnden har med anledning härav i sin anslagsframställning för budgetåret 1988/89 föreslagit att skatteavdrag alltid skall göras vid utbetalning av korttidsstudiestöd på samma sätt som nu gäller för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa. Nämnden föreslår att skatteavdraget skall vara 40 % av korttidsstudiestödet.

RSV, som har beretts tillfälle att yttra sig över nämndens förslag, biträder förslaget. Verket anser dock att en viss försiktighet bör iakttas så att skatteavdraget inte blir för högt. Verket föreslår därför att avdrag skall göras med 35 % av korttidsstudiestödet.

Jag delar centrala studiestödsnämndens och RSV:s uppfattning och föreslår därför att skatteavdrag skall göras också från korttidsstudiestöd. Skatteavdraget bör dock inte uppgå till mer än 30 % av stödet.

12.9 Överklagande m. m.

Mitt förslag: Skattemyndighets beslut angående preliminär taxering, debitering eller jämkning av preliminär skatt och verkställande av skatteavdrag får överklagas till länsrätt. Länsrättens beslut får inte överklagas vidare.

Tiden för att överklaga skattemyndighetens beslut enligt uppbördslagen, lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare och lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar utsträcks till två månader från det den enskilde fick del av beslutet. Vid överklagande av det allmänna räknas överklagandetiden från den dag beslutet meddelades. Även tiden för att överklaga en domstols beslut i uppbördsmål utsträcks till två månader.

Vad gäller vissa debiteringsbeslut enligt uppbördslagen föreslås en särreglering. Har debiteringsbeslut fattats till följd av skattemyndighets taxeringsbeslut skall skattskyldig kunna begära omprövning av beslutet och överklaga inom samma frister som gäller för omprövning och överklagande av taxeringsbeslut.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt såvitt gäller förslaget att beslut angående vissa beslut på preliminärskattestadiet skall kunna över-

klagas till länsrätt. Kommittén föreslår inte någon ändrad överklagandetid eller omprövningsmöjlighet.

Remissinstanserna: Föreningen Sveriges uppbördschefer påpekar att länsrätten måste handlägga mål som avser preliminär taxering och liknande med förtur. Övriga remissinstanser har inte uttalat sig i frågan.

Skälen för mitt förslag: Jag har i ett tidigare avsnitt föreslagit att beslut om anstånd skall kunna överklagas till länsrätt men inte vidare (avsnitt 12.1.1). Beslut om anstånd som fattas av lokal skattemyndighet kan i dag överklagas till länsskattemyndighet men inte vidare. De anståndsbeslut som länsskattemyndigheten fattar som första instans kan över huvud taget inte överklagas.

Lokal skattemyndighets beslut angående preliminär taxering, debitering eller jämkning av preliminär skatt och verkställande av skatteavdrag kan i dag endast överklagas till länsskattemyndighet (85 § 1 mom. andra stycket och 86 § 1 mom. första stycket UBL). Någon prövning i domstol är inte möjlig i ordinär ordning. Motivet till nuvarande bestämmelser torde vara att beslut på preliminärskattestadiet måste vara snabba. Beslut om t.ex. preliminär taxering och jämkning av preliminär skatt kan ofta vara ekonomiskt mycket betydelsefulla för den skattskyldige. Det är därför rimligt att även sådana beslut kan prövas av domstol. Jag föreslår därför, i enlighet med mina förslag vad gäller anstånd, att beslut i dessa frågor skall kunna överklagas till länsrätt men inte vidare. I likhet med anståndsmålen måste även mål som avser preliminär taxering och liknande behandlas med förtur av länsrätten.

I UBL finns ingen särskild överklagandetid angiven. Överklagande skall enligt FL:s regler ske inom tre veckor från delgivningen av beslutet (23 § FL). För överklagande av beslut av domstol i uppbördsmål gäller också en treveckorsfrist (7 § FPL). På skatteområdet i övrigt gäller en överklagandetid på två månader mellan domstolsinstanser. Beslut av skattemyndighet kan enligt mitt förslag omprövas och överklagas inom fem år efter taxeringsåret eller, vad gäller beslut som fattas efter den 30 juni det femte året efter taxeringsåret, inom två månader från den dag den skattskyldige fått del av skattemyndighetens beslut.

Enligt min mening bör det även på uppbördsområdet finnas ett omprövningsförfarande och överklagandefrister som i stort överensstämmer med dem som gäller enligt NTL. Kommittén har emellertid inte föreslagit någon sådan ordning. Jag är inte beredd att i detta sammanhang föreslå att ett regelsystem som motsvarar NTL:s omprövnings- och överklaganderegler införs på uppbördsområdet i sin helhet. Sådana ändringar är enligt min mening alltför omfattande för att kunna genomföras utan ingående överväganden. Jag avser emellertid att senare i år återkomma till frågan. För en del uppbördsbeslut anser jag dock att man redan nu bör införa en reglering som motsvarar NTL:s, nämligen vad gäller debiteringsbeslut som föranleds av skattemyndighets taxeringsbeslut.

Det är redan i nuvarande förfarande så att det råder en diffus gräns mellan vissa uppbörds- och taxeringsbeslut. I det framtida förfarandet kommer denna gräns att bli än mer otydlig. Om den skattskyldige t.ex. efter en domstolsdom skulle få ett beslut om taxeringsåtgärder med viss

överklagandetid och ett beslut om debitering med en annan överklagandetid måste situationen te sig mycket förvirrande för honom. Ett beslut om taxeringsåtgärder har normalt ingen självständig betydelse för den skattskyldige. Som jag återkommer till längre fram (avsnitt 15) bör båda dessa beslut kunna finnas i en handling. Detta försvåras om olika överklagandetider skall gälla.

Problemet med olika överklagandetider uppkommer inte enbart i samband med beslut om taxeringsåtgärder utan över huvud taget vid debitering till följd av taxeringsbeslut. Jag anser att det därför för sådana debiteringsärenden bör införas omprövnings- och överklagandetider som överensstämmer med NTL:s vad gäller yrkanden om ändring på initiativ av den skattskyldige. Den skattskyldige bör alltså kunna begära omprövning av skattemyndighetens beslut inom fem år efter taxeringsårets utgång och överklaga inom samma tid. Fattas skattemyndighetens beslut efter utgången av den 30 juni det femte året efter taxeringsåret skall det delges den skattskyldige. Den skattskyldige får då överklaga beslutet inom två månader från det han fick del av beslutet.

Även på uppbördsområdet i övrigt anser jag det motiverat med vissa justeringar av överklagandebestämmelserna.

Överklagandetiden är enligt nuvarande bestämmelser tre veckor från delgivningen av beslutet. Enligt min mening bör RSV inte delges beslut som skattemyndigheten fattat. Börjar överklagandetiden löpa från den dag beslutet meddelades skulle RSV, med överklagandetiden tre veckor, vara fråntagen nästan all praktisk möjlighet att överklaga skattemyndighetens beslut. En förlängning av överklagandetiden till vad som gäller på skatteområdet i övrigt, två månader, skulle medföra att överklaganderätten kan utnyttjas. Även för de skattskyldiga skulle en tvåmånaders överklagandetid innebära påtagliga förbättringar, ett närmande till vad som gäller på skatteområdet i övrigt och därigenom minskad risk för rättsförluster.

Jag föreslår därför att andra beslut på uppbördsområdet av skattemyndighet än debiteringsbeslut till följd av taxeringsbeslut skall kunna överklagas inom två månader. Överklagandefristen bör för den skattskyldige räknas från den dag han fick del av beslutet, medan det allmännas överklagandetid bör räknas från den dag beslutet meddelades.

Beslut av länsrätt och kammarrätt i uppbördsmål bör i likhet med vad som gäller på skatteområdet i övrigt få överklagas inom två månader.

13.1 Området för inkomst- och förmögenhetstaxering

Mitt förslag: Skattemyndigheten för det allmännas talan i taxeringsmål i länsrätt och kammarrätt om den skattskyldige har överklagat myndighetens beslut. Om länsrätt ändrar skattemyndighetens beslut får myndigheten överklaga domen.

En skattemyndighet får uppdra åt en annan att föra talan i ett visst mål om den andra myndigheten medger det. RSV får överta uppgiften att föra talan i ett mål eller en viss grupp av mål.

RSV får överklaga skattemyndighetens beslut och länsrättens och kammarrättens domar i taxeringsmål.

I regeringsrätten förs det allmännas talan av RSV. Verket kan därvid företrädas av någon tjänsteman vid skattemyndigheten.

Kravet på prövningstillstånd i regeringsrätten behålls.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i princip med mitt. Kommittén föreslår dock att prövningstillstånd inte skall krävas när ett ärende förs till regeringsrätten på initiativ av RSV.

Remissinstanserna: Några som har yttrat sig i den här frågan, bl. a. tre länsrätter, har förespråkat en rågång i skattemyndighetens organisation mellan taxerande och processande tjänstemän. Svenska arbetsgivareföreningen menar att det allmännas partsfunktion måste utövas av en särskild myndighet. Från ett håll har den invändningen rests att den skattskyldige i de allra flesta fall i domstol kommer att stöta på den person som handlagt hans ärende i beslutsinstansen och att risken är stor för att det allmännas processförare av prestigeskäl eller liknande kommer att försvara det överklagade beslutet. Från ett annat håll har påpekats, att den som för processen rörande ett års taxeringar samtidigt kan vara beslutande myndighet rörande ett annat års. Tilltron till myndighetens opartiskhet är då svår att upprätthålla.

Länsrätten i Göteborgs och Bohus län påpekar att det torde vara något nytt, att en beslutande myndighet uppträder som motpart i den första domstolsinstans som prövar dess beslut. Länsrätten menar att en sådan ordning kanske är så praktisk att den bör införas. I så fall skulle de andra enpartsprocesser som under lång tid har förekommit i förvaltningsdomstolarna på motsvarande sätt kunna förvandlas till tvåpartsprocesser. Innan så sker bör frågan utredas ytterligare.

Förslaget om RSV:s uppgifter mottas positivt. Från ett par håll betonas, att delegeringsrätten bör utnyttjas i största möjliga utsträckning för att förhindra att skattemyndigheternas processkompetens uttunnas.

Kammarrätten i Göteborg anför att grundbesluten i princip bör vara bindande för den fiskala sidan, men att behovet av att få fram prejudicerande avgöranden och av att få till stånd en viss enhetlighet i rättstillämpningen har sådan tyngd att det tills vidare bör ges företräde framför de skattskyldigas intresse av att taxeringsbesluten är definitiva.

Flera remissinstanser, däribland regeringsrätten, avstyrker förslaget om fri fullföljd till regeringsrätten för RSV.

Skälen för mitt förslag: Enligt riksdagens principbeslut 1986 skall det vara en uppgift för beskattningsmyndigheterna som sådana att föra det allmännas talan i skattemål. Om den skattskyldige överklagar ett taxeringsbeslut skall länsskattemyndigheten svara för processföringen för det allmänna, och en överordnad myndighet skall få föra talan om ändring i en lägre myndighets beslut. Detta innebär att länsskattemyndighet skall få överklaga beslut av lokal skattemyndighet medan RSV skall få överklaga beslut av länsskattemyndighet.

I överensstämmelse med principbeslutet avvecklades vid årsskiftet 1986/87 konstruktionen med från skatteförvaltningen i övrigt mer eller mindre fristående taxeringsintendenter som företrädare för det allmänna i taxeringsprocessen. Partsfunktionen lades i stället på de nybildade länsskattemyndigheterna. Samtidigt gavs RSV formell befogenhet att i vissa fall föra det allmännas talan samt att samordna och ge riktlinjer för processverksamheten. Den riksintendentsfunktion som dittills funnits hos RSV utmönstrades.

Nyordningen med processförande uppgifter för länsskattemyndigheterna och RSV var ett väsentligt led i statsmakternas strävanden mot en mer enhetlig beskattningorganisation för att åstadkomma en likformig tillämpning av beskattningsreglerna. I samband med det nämnda principbeslutet framhöll skatteutskottet att en viktig målsättning med det nya taxeringsförfarandet är att skattemyndigheterna i hela landet uppträder enhetligt och konsekvent gentemot de skattskyldiga. Mot den bakgrunden är det, fortsatte utskottet, viktigt att det allmänna i en process företräds av en representant med stark bindning till skatteförvaltningen, så att även processverksamheten så långt det är möjligt samordnas med övrig beskattningsverksamhet.

När taxeringsbesluten skall fattas av skattemyndigheten och tiden för att kunna få ett beslut omprövat är fem år, påverkas det allmännas processföring i hög grad. Antalet mål kommer att minska kraftigt, bl. a. eftersom alla otvistiga ärenden kan hanteras utan att domstolarna behöver blandas in. En hel del av det arbete som i dag utförs inom ramen för processen kommer att vara en del av taxeringsförfarandet. En konsekvens blir att processverksamheten kan föras närmare den övriga beskattningsverksamheten. Förutsättningarna för en ökad enhetlighet och samstämmighet förbättras genom att utrednings-, besluts- och processfunktionerna kan hållas samman.

Från olika håll har framhållits att processfunktionen inom skatteförvaltningen bör hållas isär från övriga funktioner. En självständig processfunktion skulle utgöra en garanti för ett objektivt uppträdande från det allmännas sida. Liknande synpunkter har framförts vid remissbehandlingen av kommitténs slutbetänkande. Med anledning härav vill jag – liksom jag gjorde i princippropositionen – betona de starka krav på objektivitet som skattemyndigheterna över huvud taget har att iaktta. Kraven bör alltså vara lika stränga i fråga om ärenden som inte förs till domstol. Skattetjänstemännen – processförarna inbegripna – skall alla ha målet inriktat på

att nå riktiga och rättsenliga beskattningsbeslut. I processen är det vidare domstolen som ytterst ansvarar för att utredningen i målet är fullständig och slutligen avgör det på grundval av framlagda fakta och ståndpunkter.

Det har från något håll också gjorts gällande att en sammanvävning av besluts- och processfunktionerna skulle innebära en risk för att det allmänna av prestigeskäl skulle försvara det överklagade beslutet. För min del anser jag att det saknas grund för att befara att uppträdandet blir på det sättet.

Som jag nyss berörde blir ett resultat av det nya taxeringsförfarandet att processverksamheten huvudsakligen kommer att bestå i att företräda det allmänna i domstol när taxeringsbeslut överklagas av de skattskyldiga. Denna defensiva processverksamhet kommer – med hänsyn till omprövningsmöjligheterna – med all sannolikhet att minska. Men genomsnittligt sett torde processerna bli mer komplicerade och av mer rättslig natur än vad som är fallet i dag.

Den förskjutning av tyngdpunkten i beskattningsförfarandet till skattemyndigheterna som bl. a. det nya omprövningsförfarandet leder till påverkar den nuvarande offensiva processverksamheten – rätten att i domstol överklaga ett taxeringsbeslut – i betydligt högre grad än den defensiva. Vid tiden för riksdagens principbeslut beräknades antalet mål som kommer att prövas av domstol på skattemyndigheternas initiativ till något eller några tusen per år. En ändrad myndighetsstruktur för skatteförvaltningen i länen enligt det förslag som jag lämnade i avsnitt 4.1 bör föranleda att den offensiva processverksamheten blir av en än mer begränsad omfattning.

Vad närmare gäller *den defensiva rollen* uttalade jag i princippropositionen att det allmännas processföring bör kunna anordnas så, att det är fråga om att företräda den organisation vars beslut sätts under prövning. Detta motsvarar vad som gäller i många andra typer av mål på förvaltningsområdet. Av främst organisatoriska skäl frångicks emellertid den principen. Länsskattemyndigheten skulle svara för processföringen också när beslut av den lokala skattemyndigheten hade överklagats. Med endast en skattemyndighet i ett län, såsom jag föreslagit i avsnitt 4.1, bör självfallet denna ha hand om processföringen.

Beträffande frågan huruvida processföringen bör ligga på lokal eller regional nivå har jag tidigare (se avsnitt 4.1) framfört uppfattningen att den i huvudsak bör ligga där det överklagade beslutet fattats.

Även i den framtida processverksamheten bör det vara möjligt att en skattemyndighet övertar en annan skattemyndighets uppgift att föra talan (jfr 18 § GTL).

Den *offensiva processverksamheten* skall enligt riksdagens principbeslut skötas av den överordnade myndigheten. I framtiden blir det sålunda RSV.

Detta stämmer också överens med tankegången att rätten att överklaga en lägre myndighets beslut bör utnyttjas för att utjämna oenhetlig rättstillämpning på områden där behov av prejudikat är särskilt framträdande och där oenighet förelegat vid beslutsfattandet.

Med hänsyn till att RSV ensamt får överklaga ett beslut saknas enligt mening skäl att införa några begränsningar i överklaganderätten med

avseende på t. ex. tvistefrågans art. Enligt min mening kan man utgå från att RSV överklagar bara när det verkligen är påkallat.

Beträffande RSV:s roll i övrigt bör den i likhet med i dag innebära att verket skall från skattemyndiget få ta över uppgiften att föra det allmännas talan i ett visst mål eller en viss grupp av mål. Detta krävs bl. a. för att RSV – i linje med sitt ansvar för en enhetlig rättstillämpning i skatteförvaltningen – skall kunna välja ut ärenden på områden där klarläggande prejudikat är angelägna och där också svara för det allmännas argumentering.

Kommittén har ansett det nödvändigt att RSV ges förstärkta möjligheter att medverka i rättsutvecklingen. Enligt kommittén bör RSV ensamt föra det allmännas talan i regeringsrätten. Jag är av samma uppfattning. I likhet med kommittén anser jag att RSV därvid skall kunna utse en tjänsteman vid skattemyndighet att föra verkets talan. Detta kan både vara rationellt och bidra till att processkompetensen vid skattemyndigheterna inte försvagas.

För tydlighets skull vill jag tillägga att RSV bör få föra talan såväl till den skattskyldiges fördel som till hans nackdel.

Här vill jag slutligen nämna att kommittén har föreslagit att det nuvarande kravet på prövningstillstånd skall slopas när ett ärende förs till regeringsrätten på initiativ av RSV. Förslaget har motiverats med att det kan förutsättas att centralmyndigheten på skatteområdet kan bedöma vilka frågor som är av prejudikatintresse. Vid remissbehandlingen avstyrkte flera remissinstanser, bl. a. regeringsrätten förslaget. För min del kan jag inte se några nämnvärda fördelar med en ändrad ordning. Jag anser därför att kravet på prövningstillstånd bör behållas.

13.2 Mervärdeskatteområdet

Mitt förslag: Det allmänna ombudet enligt mervärdeskattelagen utmönstras.

I fråga om mervärdeskatt skall det allmännas processföring skötas av skattemyndigheten och RSV på samma sätt som beträffande taxering.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt utom i det att kommittén föreslår fri fullföljd för RSV till regeringsrätten.

Remissinstanserna: Nästan alla remissinstanser godtar förslaget.

Skälen för mitt förslag: Som jag tidigare behandlat bör verksamheten att fastställa olika skatter och avgifter integreras i de nya skattemyndigheterna. Vidare har jag föreslagit att förfarandereglerna på de olika områdena så långt som möjligt bör vara enhetliga. Det framstår då som uppenbart att också processföringen bör skötas på samma sätt beträffande de olika skatte- och avgiftsslagen. Detta skapar bl. a möjligheter för en samordning som i många fall på sikt kan innebära att tvistefrågor som är gemensamma för taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt och fastställandet av

mervärdeskatten kan hållas samman i processen. Jag föreslår således att det allmänna ombudet i mervärdeskattemål skall avskaffas och att skattemyndigheten och RSV skall ha samma uppgifter och befogenheter inför domstol som beträffande inkomst- och förmögenhetstaxering.

Jag har tidigare föreslagit att ML:s nuvarande ordning att endast slutliga beslut skall få överklagas ersätts med en ordning som motsvarar vad som gäller för beslut beträffande inkomst- och förmögenhetstaxering, nämligen att beslut skall anses fattat i enlighet med deklarationen om den följs. Beslutet skall få överklagas av den skattskyldige och av RSV. Det kan nämnas att, eftersom det allmänna ombudet i dag inte får begära slutligt beslut, den här föreslagna ordningen innebär utvidgade möjligheter för det allmänna att föra process om en mervärdeskattefråga.

13.3 Uppbördsområdet

Mitt förslag: Det allmänna ombudet i uppbördsmål utmönstras.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Ingen har haft annan mening än att samma ordning bör gälla som på taxeringsområdet.

Skälen för mitt förslag: Det allmänna ombudet enligt UBL för det allmännas talan i mål enligt UBL, lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare och lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Vidare får det allmänna ombudet yrka att den lokala skattemyndigheten skall besluta om betalningsskyldighet för arbetstagares och uppdragstagares skatt och påförande av arbetsgivaravgifter.

I likhet med vad som föreslagits beträffande taxering m. m. bör i fortsättningen skattemyndigheten sköta den defensiva processföringen. Offensiv processföring i främst prejudikatfrågor bör skötas av RSV. Det nuvarande allmänna ombudet i uppbördsmål bör alltså utmönstras. Enligt UBL får det allmänna ombudet överklaga endast lokala skattemyndighetens beslut i fråga om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt. Denna begränsning bör inte kvarstå. RSV bör i enlighet med vad som föreslagits gälla på liknande områden kunna få frågor om tillämpning av bestämmelserna i UBL prövade av domstol. Även om behovet av en sådan rätt att överklaga inte är särskilt stort anser jag det vara en fördel att man domstolsvägen kan vinna klarhet i en fråga där skattemyndigheten och RSV har olika tolkningar av innebörden av en bestämmelse.

En annan utvidgning av rätten till domstolsprövning av skattmyndighetens beslut motiveras av vad jag tidigare har föreslagit beträffande organisationen av skattemyndigheterna. I dag får lokal skattemyndighets beslut angående preliminär taxering, debitering eller jämkning av preliminär skatt, verkställande av skatteavdrag och anstånd med inbetalning av skatt överklagas till länsskattemyndigheten. Mot länsskattemyndighetens beslut i dessa ärenden får talan inte föras. Jag har i det här ärendet föreslagit att

den enskilde skall få överklaga sådana beslut. En motsvarande överklagande-rätt för RSV är då befogad.

13.4 Vägtrafikskatteområdet

Mitt ställningstagande: Inga förändringar föreslås.

Kommitténs förslag: De allmänna ombuden avskaffas. Det allmänna ombudets uppgifter läggs på de skattemyndigheter som regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, utser.

Remissinstanserna: Ingen har kommenterat förslaget.

Skälen för mitt ställningstagande: Vägtrafikskatt fastställs av länsstyrelsen. Besluten överklagas sedan den 1 januari 1989 till länsrätten. Det allmännas talan förs av allmänna ombud som utsetts av RSV och som är knutna till länsskattemyndigheterna. Kommitténs förslag innebär att skattemyndigheten som sådan skulle vara ett slags från beslutsmyndigheten fristående processförare. Enligt kommittén innebär detta en anpassning till vad som gäller på andra beskattningsområden.

För egen del kan jag väl tänka mig att en ordning infördes för det allmännas processföring i vägtrafikskattemål som överensstämmer med vad jag föreslagit på andra områden. Detta skulle i så fall innebära att länsstyrelserna försvarade sina egna beslut i domstol och att RSV – som är central förvaltningsmyndighet i fråga om vägtrafikskatt – skulle ges rätt att överklaga länsstyrelsens beslut om det var av vikt för rättstillämpningen att en fråga prövades av domstol. En sådan ordning måste dock övervägas ytterligare. Den ordning som kommittén föreslår innebär enligt min mening inga egentliga förändringar i förhållande till vad som gäller i dag. Jag föreslår därför att den nuvarande ordningen behålls.

13.5 Punktskatter, sjömansskatt, kupongskatt m. m.

Mitt ställningstagande: Jag föreslår ingen ändring av nuvarande ordning vad gäller det allmännas processföring i fråga om punktskatter, sjömansskatt eller kupongskatt.

Kommitténs ställningstagande: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Ingen har anmält någon annan uppfattning.

Skälen för mitt ställningstagande: RSV är beskattningsmyndighet för punktskatter, sjömansskatt och kupongskatt. Det allmännas processföring i mål om dessa skatter åligger ett fristående ombud.

Det är enligt min mening inte lämpligt att RSV som beslutsmyndighet övertar processföringen i dessa mål oavsett svårighetsgrad eller prejudikatvärde. Med hänsyn till att antalet skattskyldiga är relativt få skulle man riskera att kompetensen inte gick att upprätthålla om man spred beskattningsfunktionen till alla skattemyndigheter. Möjligen kunde någon eller

några skattemyndigheter åläggas uppgiften. En sådan ändring måste i så fall övervägas ytterligare. En ordning som överensstämmer med vad jag föreslagit för andra beskattningsområden – utom vägtrafikskatteområdet – är således inte att rekommendera. Jag föreslår därför inga ändringar på detta område.

Här kan jag nämna att jag inte lägger fram något förslag rörande processföringen i fråga om pensionsgrundande inkomst. I denna del har kommittén föreslagit att inte bara som nu riksförsäkringsverket utan också RSV skall få överklaga en skattemyndighets beslut om pensiongrundande inkomst. Något sådant förslag är jag alltså inte beredd att föra fram.

13.6 Förhandsbesked

Mitt förslag: Uppgifter i ärenden om förhandsbesked som nu fullgörs av det allmänna ombudet i ärenden och mål om mervärdeskatt övertas av skattemyndigheten och det allmänna ombudet enligt lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Kommitténs förslag: RSV skall föra det allmännas talan i rättsnämnden och regeringsrätten i ärenden om förhandsbesked. Kommittén föreslår också att nämnden skall brytas ut från RSV.

Remissinstanserna: Ingen har haft någon invändning mot kommitténs förslag.

Skälen för mitt förslag: För närvarande föreskrivs i 3 § lagen om förhandsbesked i taxeringsfrågor att, om inte ansökan om förhandsbesked avvisas, yttrande skall inhämtas av den länsskattemyndighet som är behörig att taga befattning med ifrågavarande taxering. Avser ansökningen fråga av särskilt intresse för kommun, må denna också beredas tillfälle att avge yttrande. Beslutet om förhandsbesked får enligt 6 § överklagas av, förutom sökanden, länsskattemyndigheten och kommun, om det rör taxering till kommunal inkomstskatt eller taxering av fastighet i kommunen. Ett till RSV knutet allmänt ombud får ta över den befogenhet att överklaga ett beslut som enligt 6 § tillkommer länsskattemyndighet. Vid ansökan om förhandsbesked i fråga om skattskyldighet till mervärdeskatt gäller bestämmelserna om länsskattemyndighet det allmänna ombudet i mål och ärenden om mervärdeskatt.

Kommittén har, under åberopande av bl.a. sekretesskäl, föreslagit att RSV bör yttra sig i förhandsbeskedsärendena i stället för skattemyndigheten resp. det allmänna ombudet i mål och ärenden om mervärdeskatt.

Med hänsyn till att RSV skall ansvara för att klargörande prejudikat tas fram till ledning för skatteförvaltningens tillämpning av skattelagstiftningen har jag i avsnitt 13.1 föreslagit att RSV ensamt skall få företräda det allmänna i taxeringsmål i regeringsrätten. Av motsvarande skäl talar mycket för att verket får hela ansvaret för det allmännas funktion i ärenden om förhandsbesked. Förhandsbeskedsinstitutet fyller nämligen en viktig rättsbildande funktion. Innan jag tar en bestämd ställning i den här delen

måste emellertid flera frågor övervägas ytterligare. Som kommittén påpekat kräver den tänkta ordningen att rättsnämnden på något sätt bryts ut från RSV. Görs rättsnämnden fristående från verket uppkommer frågan vem som skall besluta i de dispensärenden som hittills har avgjorts av nämnden. Det gäller sådana dispensbeslut som inte får överklagas. Om ingenting annat förordnas skulle uppgiften i framtiden ankomma på RSV som sådant.

RSV har i en framställning till finansdepartementet den 21 juni 1988 begärt att förslagen i en till framställningen bifogad promemoria beträffande dispenser skall genomföras. Förändringarna motiveras av önskemålet att operativ verksamhet skall flyttas från verket och innebär att flera typer av dispensbeslut skulle fattas av skattemyndigheterna med rätt att överklaga till den som nu fattar besluten. Flera frågor måste övervägas innan beslut i detta ärende fattas, bl. a. frågan huruvida beskattningsmyndighetens beslut att medge undantag bör vara dispensgivning eller taxeringsbeslut och frågan om vilka beslut som bör gå att överklaga. Dessutom kommer den på grundval av RINK:s och URF:s förslag planerade skatteomläggningen att innebära sådana förändringar i de materiella reglerna att flera av dispensreglerna faller bort eller ändras. Detta gäller t. ex. de särskilda fartygsfonderna, eldsvådefonderna och dispenser enligt lagen (1978: 970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst.

Jag räknar med att under året återkomma med förslag om rättsnämnden. Med hänsyn till att allmänna ombudet i ärenden och mål om mervärdeskatt bör avvecklas redan i förevarande sammanhang, bör ombudets uppgifter tills vidare tas över av skattemyndigheten. Vidare bör det allmänna ombudet enligt lagen om förhandsbesked i taxeringsfrågor få ta över skattemyndighetens befogenhet att få överklaga ett förhandsbesked.

14 Skatteprocessen

14.1 Processformen i framtiden

Mitt förslag: Skatteprocessen utformas som en sakprocess i mål avseende skatter och avgifter som omfattas av nya taxeringslagen, mervärdeskattelagen och lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Föremålet för processen skall i stället för de taxerade och beskattningsbara beloppen vid ett visst års taxering eller skatten för en viss redovisningsperiod vara de olika delfrågor som skall avgöras vid bestämmande av ett visst års taxering eller skatten för en viss redovisningsperiod.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna, med ett undantag, tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Skatteprocessen har sedan lång tid haft karaktären av s. k. beloppsprocess. Processens ram bestäms genom de i rätt tid

framställda beloppsmässiga yrkandena. Det är tillåtet att under processens gång anföra nya grunder till stöd för ett yrkande om nedsättning eller höjning av taxeringarna eller göra kvittningsinvändningar även om helt nya inkomst- eller avdragsfrågor därigenom tas upp. Det förutsätts bara att beloppsramen inte överskrids.

Den extraordinära processen och eftertaxeringsprocessen står utanför den praxis som efterhand utvecklats för beloppsprocessen. Men inte heller den ordinära processen är alltid en beloppsprocess. Förutom de fall där yrkandena rör skattebelopp (exempelvis taxeringskod, underlag för tilläggsbelopp, skattereduktion) och inte taxerade belopp står även ett flertal andra fall utanför beloppsprocessen, t. ex. mål som rör avskrivningsunderlag utan att detta påverkar taxeringen. Detsamma gäller mål om skattetillägg. Vad jag nu har sagt torde även gälla process enligt ML och LPP. Processen enligt uppbördslagen torde inte utgöra en beloppsprocess.

Det som skulle kunna tala för ett bibehållande av beloppsprocessen är att den medför en informell processordning. Å andra sidan kan klagandens obegränsade möjligheter att inom beloppsramen ändra sin talan och motpartens rätt att göra kvittningsinvändningar kritiseras. Instansordningsprincipen sätts ur spel och parterna vet inte vad de riskerar i processen eller vilka frågor som kommer under bedömande.

En övergång till sakprocess medför att skatteprocessen kommer att stå i bättre samklang med den processordning som sedan länge gäller vid de allmänna domstolarna. I en sakprocess med viss förebild i vad som gäller enligt rättegångsbalken skulle till skillnad från vad som gäller i beloppsprocessen någon ändring av en talan i princip inte få ske om en helt ny fråga – t. ex. en annan avdragspost – därvid aktualiserades. Inte heller skulle motparten få göra kvittningsinvändningar som hänför sig till en annan fråga än den som klaganden för talan om.

Med hänsyn till dessa skillnader mellan de båda processformerna skulle kunna hävdas att sakprocessen är inte bara mer formell och osmidig än beloppsprocessen utan också att den ger mindre rättstrygghet. Möjligheten att utvidga prövningen till något annat än det som först har yrkats skulle ju försämras. Processformen kan emellertid inte ses som något som är fristående från förfaranderegelerna i övrigt. I ett väsentligt utvidgat omprövningsförfarande kan nya taxeringsfrågor väckas hos skattemyndigheten under lång tid. I det förfarande jag föreslår skall möjligheten att ta upp nya frågor stå öppen under fem år efter taxeringsåret. En sakprocess i förening med en femårig omprövningstid förbättrar således möjligheten för de skattskyldiga att få ändring av taxeringsbeslut till stånd. En övergång till sakprocess är en förutsättning för ett rationellt utformat omprövningsförfarande. Förutom att omprövningsinstitutet torde innebära att de skattskyldigas rättssäkerhet förstärks i väsentliga avseenden möjliggör det att frågor som inte är tvistiga rensas bort hos skattemyndigheterna. Domstolarna behöver därmed praktiskt taget enbart ägna sig åt att avgöra tvister.

Från en remissinstans har framförts, att en övergång till sakprocess skulle innebära att de skattskyldiga får svårare än hittills att begripa sig på hur de skall utföra sin talan och att deras eventuella misslyckande härvidlag skulle komma att medföra att talan avvisades. I dag ställs blygsamma

krav på en enskild part vad gäller utformningen av talan. Mål prövas med utgångspunkt från eventuella avvikelser från deklarationen i taxeringsnämnden. Förutsättningar för extra avdrag kontrolleras. Ibland klarar man ut per telefon vad den enskilde vill. Det hävdas också att domstolens roll och uppgifter blir oklara vad gäller prövningsram och processledning.

Jag delar inte dessa farhågor vad gäller svårigheter för de skattskyldiga. Samma tillvägagångssätt som används i dag när den skattskyldiges yrkande inte framgår av överklagandet kan i en sakprocess användas för att klargöra vad saken gäller. Redan i samband med omprövningen kommer skattemyndigheten att behöva göra klart vad som är saken (frågan). Denna identifieras visserligen normalt med hjälp av yrkandet och de omständigheter som anges till stöd därför. Har skattemyndigheten avvikit från deklarationen möter det inga svårigheter att identifiera saken när den skattskyldige yrkar "taxering enligt deklarationen" eller kort och gott anför "jag är missnöjd med skattemyndighetens beslut". Inte heller föreligger något hinder mot att klara ut vad som är saken med hjälp av ett telefonsamtal eller en enkel skriftlig förfrågan.

För egen del anser jag att övervägande skäl talar för att skatteprocessen i framtiden utformas som en sakprocess.

Övergången till en sakprocess bör emellertid endast genomföras beträffande mål avseende de skatter som omfattas av de utvidgade omprövningsmöjligheterna, nämligen de skatter som omfattas av NTL:s bestämmelser samt mervärdeskatt, punktskatter och prisregleringsavgifter. Detta innebär att omläggningen inte kommer att avse t. ex. fastighetstaxering, vägtrafikskatt eller sjömansskatt. Även på dessa områden bör emellertid på sikt den nya ordningen kunna tillämpas. Processen vid handläggning av mål enligt uppbördslagen kan som jag nyss nämnt redan i dag anses vara en sakprocess.

I praktiken kommer en övergång till en renodlad sakprocess inte att medföra några betydade skillnader jämfört med i dag. Tvärtom är likheterna framträdande. Likheter finns bl. a. när det gäller att i det enskilda fallet bedöma den egentliga frågan i ett mål, där man oavsett processformen i princip får hänföra sig till klagandens yrkanden och grunder härför. Även om processföremålet i den nuvarande processen utgörs av de taxerade och beskattningsbara beloppen är det i själva verket en mera avgränsad fråga som domstolen prövar. Det kan t. ex. röra frågan om en viss inkomst inte skall beskattas eller beskattas till lägre belopp eller om avdrag skall medges eller inte för viss utgift. För de skattskyldiga torde nyheten alltså främst bestå i att en dom som innebär ändring av det tidigare avgörandet inte kommer att mynna ut i en beräkning av taxerad och beskattningsbar inkomst eller, i fråga om indirekt skatt, fastställd skatt. Jag återkommer till detta i ett senare avsnitt (15).

Jag utgår i det följande från taxeringsprocessen. Motsvarande synpunkter kan emellertid anläggas även på mål avseende indirekta skatter och uppbördsmål.

Mitt förslag: Någon definition av sakbegreppet införs inte. I stället knyts an till det sakbegrepp som redan i dag finns i skatteprocessen. Detta innebär att processföremålet i varje enskilt fall individualiseras av det överklagade beslutet samt klagandens yrkanden och de omständigheter han anger till stöd för yrkandet.

En väckt talan får i princip inte ändras. Klaganden får dock justera sitt yrkande till att avse ett högre belopp om den fråga som är föremål för prövning därigenom inte ändras. I länsrätt får klaganden dessutom – inom den tid som gäller för överklagande – föra in en ny fråga som har samband med den som skall prövas, om domstolen finner att den nya frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

Ett yrkande från klaganden beträffande skattetillägg som har föranletts av den skattefråga som är föremål för prövning skall få tas upp i målet oavsett när det framställs.

Rättskraften hos ett avgörande av en förvaltningsdomstol skall i enlighet med vad som gäller i den allmänna processen inte sträcka sig längre än till den rättsföljd som varit i fråga i målet.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i stort med mitt. Kommittén har dock föreslagit att beloppsmässig höjning av ett yrkande inte skall vara tillåten i överrätt. Kommittén utvecklar inte vad som skall träffas av ett avgörandes rättskraft.

Remissinstanserna: Förslaget har mottagits övervägande positivt. Många har ansett att sakbegreppet måste belysas närmare i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Regeringsrätten har efterlyst ett ställningstagande till rättskraftsproblematiken. Kammarrätten i Göteborg och Sveriges advokatsamfund menar att reglerna för ändring av talan i överrätt bör vara mer generösa.

Skälen för mitt förslag:

Processföremålet

Som jag redan nämnt kan – trots taxeringsprocessens principiella uppbyggnad som en beloppsprocess – i dag väsentliga delar av skatteprocessen karaktäriseras som en sakprocess. Så är fallet vid extraordinära besvär, eftertaxering, skattetillägg och överklaganden som inte rör taxerade och beskattningsbara belopp.

I rättspraxis finns också en del avgöranden som t. ex. penetrerar möjligheterna till taleändring och kvittning vid extraordinära besvär och eftertaxering. Dessa belyser den avgörande skillnad som finns mellan en beloppsprocess och en sakprocess. För sakprocessen är därvid kännetecknet att processföremålet är en enskild fråga. Av intresse är bl. a. rättsfall rörande gränsdragningen mellan s. k. oäkta och äkta kvittning, en gränsdragning som inte behöver göras i beloppsprocessen. Den oäkta kvittningsinvändningen är ett åberopande av motfakta som hänför sig till just

det yrkande som klaganden framställt och tillåts i den extraordinära processen (R 1977 1:9). Frågan eller saken i målet anses sålunda vara densamma. Äkta kvittningsinvändningar från det allmännas sida som visserligen rör sig inom beloppsramen men som hänför sig till en annan fråga godtas däremot inte om det inte finns förutsättningar för att pröva även det yrkandet i särskild ordning (RRK R 75 1:40).

Spörsmålet om vad som skall anses utgöra processföremålet i en sakprocess har emellertid inte ställts på sin spets i en sådan utsträckning att någon helt klargörande praxis har utbildats. Det finns dock skäl att anta att den del av skatteprocessen som redan nu är utformad som en sakprocess utvecklats under influens av de allmänna processrättsliga principer som ligger till grund för rättegångsbalkens bestämmelser. I rättegångsbalken finns inte några bestämmelser som uttryckligen anger vad som menas med saken, processföremålet eller motsvarande begrepp. Indirekt framgår emellertid detta av bestämmelserna i 13 kap. 3 § rättegångsbalken om vad som utgör tillåten taleändring.

Skatteförenklingskommittén kom fram till att det för en skatteprocess som i sin helhet utformas som en sakprocess i huvudsak inte borde ges någon särreglering. En mer framkomlig väg är enligt kommittén att knyta an till hittillsvarande praxis inom skatteprocessen och, när det är möjligt, till vad som gäller för den allmänna processen. Kommitténs uppfattning har vunnit stöd vid remissbehandlingen. Jag har heller inte för egen del någon annan mening.

Rättegångsbalken kan alltså i vissa hänseenden tjäna som förebild vid utformningen av de lagregler som behövs för den nya processordningen.

Vid remissbehandlingen har många helt naturligt efterlyst närmare riktlinjer för rättstillämpningen. Jag har tagit fasta på detta och när jag i det följande tar upp lagregleringen av den nya processordningen kommer jag därför också att peka på vissa grundsatser som bör vara vägledande och ange hur vissa problemställningar enligt min mening bör få sin lösning. Huvudsakligen rör det sig då om att belysa vad som bör avses med saken eller frågan, dvs. att identifiera den enskilda fråga som i en sakprocess är föremålet för processen.

Att identifiera frågan eller saken i målet kan i och för sig anses vara av begränsad praktisk betydelse. En sådan bestämning måste emellertid göras i några situationer, bl. a. när domstolen skall avgöra om ett åberopande av en ny omständighet eller ett nytt yrkande i ett mål utgör ändring av talan. Frågan eller saken kan också behöva preciseras när man skall ta ställning till en doms rättskraft, vilket blir aktuellt t. ex. när skattemyndigheten skall bedöma en begäran om omprövning samtidigt som det finns en dom avseende samma taxeringsår.

Taleändring

Enligt 13 kap. 3 § rättegångsbalken får en väckt talan inte ändras. Käranden får dock på grund av omständighet som inträffat under rättegången eller först då blivit för honom känd kräva annan fullgörelse än den varom talan väckts. I underrätt får han vidare bl. a. framställa ett nytt yrkande,

såvitt det stöder sig på väsentligen samma grund som den talan som väckts. Paragrafen anger uttryckligen att som ändring av talan inte anses att käranden beträffande samma sak inskränker sin talan eller, utan att talan ändras, åberopar en ny omständighet till stöd för sin talan.

Även i taxeringsprocessen bör principen vara den att en talan inte skall få ändras. NTL bör innehålla en föreskrift om detta, liksom om att detta inte hindrar att klaganden inskränker sin talan eller, under förutsättning att den fråga som skall prövas inte ändras, åberopar en ny omständighet till stöd för sin talan. Innebörden av detta är bl. a. att alla de omständigheter som klaganden kan åberopa till stöd för sin talan fritt får tillföras processen under dess gång. Även i överrätt får en ny omständighet åberopas. Möjligheterna att i regeringsrätten åberopa ny omständighet styrs dock också av 37 § FPL där det sägs att omständighet eller bevis som åberopas först i regeringsrätten endast beaktas om det föreligger särskilda skäl.

Bestämmelsen i 13 kap. 3 § rättegångsbalken om att ett nytt yrkande får framställas om det stöder sig på väsentligen samma grund har bl. a. ansetts tillämplig när käranden i mål om betalningsskyldighet för hyra ville utvidga sitt yrkande därför att han ansett sig ha felbedömt hyrans storlek för den i stämningen angivna perioden. En motsvarande utvidning av talan bör uttryckligen tillåtas i taxeringprocessen. En skattskyldig som under processens gång t. ex. uppmärksammar att han har uppgett en viss kostnad, för vilken han har yrkat avdrag, till för lågt belopp bör alltså få ändra sitt yrkande till att avse det högre beloppet. Beloppsjusteringar kan exempelvis också gälla direktavdrag för ett korttidsinventarium i stället för, såsom yrkats, räkenskapsenlig avskrivning. Det bör således vara tillåtet med beloppsmässiga utvidgningar av en talan. Detta ligger också i linje med 29 § FPL som ger domstolen möjlighet att gå utöver yrkandet i målet om det kan ske utan men för något motstående enskilt intresse. Beloppsmässiga utvidgningar av talan bör få ske inte bara i länsrätt utan – till skillnad från vad kommittén föreslår – också i kammarrätt och i regeringsrätten. I annat fall skulle det ändrade yrkandet inte få prövas i målet samtidigt som en begäran om omprövning skulle behöva avvisas av skattemyndigheten (på grund av litis pendens) eftersom yrkandet avser den fråga som prövas av domstolen och därför – som jag senare återkommer till – kommer att omfattas av domstolsavgörandets rättskraft.

Möjligheterna enligt rättegångsbalken att i ett civilmål i underrätt framställa ett nytt yrkande avser som nyss nämnts bl. a. det fallet att yrkandet stöder sig på väsentligen samma grund som det ursprungliga yrkandet. För taxeringsprocessens del bör man enligt min mening av främst processekonomiska skäl kunna gå ett steg längre (jfr vad som enligt 45 kap. 5 § rättegångsbalken gäller i brottmål). En ny fråga bör få föras in i ett mål i länsrätt om den har samband med den fråga som redan ligger för prövning. Detta kan belysas med följande exempel.

Antag att en skattskyldig yrkar avdrag för låneräntor avseende en fastighet med 15 000 kr. Skattemyndigheten vägrar honom avdrag därför att han trots anmaning därom inte har styrkt ränteutgifterna. Han begär då omprövning och visar upp kvitton på sammanlagt 10 000 kr. och uppger att

övriga kvitton har förkommit. Avdrag medges med 10000 kr. Den skattskyldige överklagar till länsrätten och specificerar resterande 5000 kr. genom att uppge långivare och datum för betalningarna. Därutöver företer han ett nytt kvitto på ränta om 1000 kr. som inte ingick i det belopp han yrkat avdrag för. Han uppger att han tidigare förbisåg den ränteutgiften, men yrkar nu avdrag också för den. I exemplet har de båda ränteyrkandena ett nära samband med varandra. Inte desto mindre bör det nya ränteyrkandet anses avse en ny fråga.

På grund av sambandet mellan de båda frågorna bör länsrätten ha möjlighet att pröva även det nya yrkandet om det framställs inom de generöst tilltagna fristerna för överklagande. Men länsrätten bör få avvisa den nya frågan om rätten finner att det skulle vara förenat med någon olägenhet att till en gemensam handläggning ta upp båda frågorna. En sådan olägenhet kan t. ex. vara att ytterligare utredning behövs beträffande den nya frågan.

Enligt rättegångsbalken är möjligheten till taleändring när det gäller ett nytt yrkande som stöder sig på väsentligen samma grund begränsad till underrätt. Ett förslag om att tillåta en sådan taleändring också i överrätt, vilket lades fram av rättegångsutredningen i betänkandet SOU 1987:46, har nyligen avvisats (se bl. a. prop. 1988/89:95 s. 33–35). Som skäl angavs att en ordning enligt utredningsförslaget skulle innebära ett betydelsefullt avsteg från instansordningsprincipen och kunde innebära att processen i hovrätten komplicerades på ett olyckligt sätt. Av motsvarande skäl bör det för taxeringsprocessen inte vara möjligt att i kammarrätt eller regeringsrätten ändra en väckt talan om ändringen innebär att en ny fråga förs in i målet.

Vad gäller en fråga om skattetillägg som har föranletts av ställningstagande i den taxeringsfråga som är under prövning finns dock enligt min mening anledning att göra ett avsteg från denna princip. Visserligen skall skattemyndigheten automatiskt sätta ned skattetillägget om det föranleds av domstolens ställningstagande i taxeringsfrågan. Förutsättningar för eftergift av skattetillägg kan dock endast beaktas om målet rör skattetillägget (jfr avsnitt 10.2).

Om ett yrkande avvisas som otillåten ändring av talan bör det i stället tas upp av skattemyndigheten, där det normalt bör föranleda ett omprövningsbeslut. Domstolens beslut om avvisning kan emellertid komma att meddelas förhållandevis lång tid efter det att yrkandet framställdes. Går tiden för begäran om omprövning ut medan domstolen handlägger målet, skulle följden bli att det redan skulle vara för sent att begära omprövning när den skattskyldige fick avvisningsbeslutet. För att inte detta skall inträffa bör domstolen få överlämna frågan till skattemyndigheten som en begäran om omprövning. Jag har tidigare föreslagit att en begäran om omprövning som ges in till förvaltningsdomstol före utgången av femte året efter taxeringsåret skall få prövas även om den når beslutsmyndigheten efter denna tid.

I 17 kap. 11 § första stycket rättegångsbalken anges att en dom, sedan tid för talan har gått ut, har rättskraft såvitt därigenom avgjorts den sak varom talan väckts. Enligt paragrafens tredje stycke får en fråga som sålunda avgjorts inte på nytt tas upp till prövning.

FPL innehåller inte några motsvarande bestämmelser. För domar på förvaltningsområdet anses ändå principen vara i huvudsak densamma som för civilprocessen gäller enligt rättegångsbalken.

En sakprocess i stället för en beloppsprocess för mål om taxering bör inte föranleda att avsteg görs från nuvarande principer om rättskraft. Konsekvenserna blir emellertid andra eftersom det inte längre skall vara taxeringen i sin helhet utan en avgränsad fråga, t. ex. en inkomst- eller avdragspost, som skall utgöra processföremålet. Det är alltså denna avgränsade fråga och inte hela taxeringen som utestängs från vidare prövning sedan den avgjorts genom dom som vunnit laga kraft.

När det gäller att bestämma en doms rättskraft är reglerna om taleändring av avgörande betydelse. En samstämmighet finns på det sättet att om åberopandet av en ny omständighet eller framställandet av ett nytt yrkande skulle innebära att en ny sak eller fråga väcks och därför utgör en otillåten taleändring, får den nya saken eller frågan inte avvisas som res judicata om den aktualiseras i ett nytt ärende. En ny fråga kan många gånger prövas antingen i samband med att länsrätten prövar en annan fråga eller i ett nytt, fristående ärende. Men om frågan väl har prövats, får den inte senare tas upp i ett nytt ärende. För att belysa detta vill jag återgå till mitt nyss givna låneräntecxempel (se s. 372). I det fallet har den skattskyldige möjlighet att i den redan anhängiggjorda processen föra in frågan om avdrag för räntan om 1 000 kr. eller också att väcka frågan hos skattemyndigheten som en begäran om omprövning. Om frågan förs in i målet hos länsrätten men denna inte tillåter taleändringen, får frågan inte avvisas av skattemyndigheten om den kommer upp som ett ärende om omprövning.

En grundsats inom civilprocessen är att alla grunder (omständigheter) som i ett dispositivt tvistemål hade kunnat åberopas av käranden till stöd för hans talan mister sin rättsliga betydelse (prekluderas) genom domen. En ny talan med samma yrkande under åberopande av andra grunder skall avvisas som res judicata. Den nya talan får sålunda inte avse samma sak.

Att alla omständigheter som hade kunnat åberopas till stöd för talan prekluderas kan sägas motsvara att en och samma fråga inte skall kunna bli föremål för upprepade processer. Detta medför vidare att alla de invändningar som svaranden hade kunnat åberopa i målet också prekluderas. Han skall alltså inte senare kunna väcka talan med yrkande att frågan skall bedömas annorlunda därför att han har kommit på en ny omständighet som talar för honom.

Med omständigheter avses här de sakförhållanden som utgör en väsentlig del när det gäller att bestämma en frågas individualitet. Denna bestäms ju först och främst genom yrkandet och de omständigheter som åberopas som stöd för yrkandet. Däremot avses normalt inte de rättsliga faktorerna.

Beträffande t. ex. avdrag för räntor kan omständigheterna utgöras av sakförhållandena att den skattskyldige är gäldenär och att en räntebetalning har gjorts.

De omständigheter eller sakförhållanden som sålunda är relevanta för att individualisera en fråga bör normalt hållas isär från de rättsliga faktorerna. Jag tänker då bl. a. på att det oftast är utan betydelse vilket lagrum som åberopas som skäl för ett yrkande. I ett rättsfall (RÅ 1986 ref 166) fastslog regeringsrätten att inkomsten från en fastighetsförsäljning, som realisationsvinstbeskattats genom en lagakraftvunnen dom om eftertaxering, därefter inte kunde eftertaxeras som inkomst av tomtrörelse. Det ansågs som samma fråga då de faktiska omständigheterna hänförde sig till "samma fastighetsförsäljning och samma intäkter och kostnader".

En annan grundsats inom civilprocessen är att omständigheterna i ett mål prekluderas endast med avseende på den rättsföljd målet gällt. Enligt min mening bör i huvudsak ett motsvarande synsätt anläggas på taxeringsprocessen. I den här delen vill jag knyta an till några exemplifieringar som gjorts i ett särskilt yttrande i kommitténs betänkande (del 1, s. 219), bl. a. med hänsyn till att en motsatt uppfattning beträffande preklusionens omfattning förefaller att utgöra bakgrunden till hur de i yttrandet angivna frågeexemplen enligt yttrandet bör behandlas.

Enligt det särskilda yttrandet skulle talan om avdrag för kostnad för diskbänk i ett kök avvisas om en domstol tidigare på ett prejudicerande sätt tagit ställning till frågan om avdragsrätt för inredning av kök i mål om avdrag för skåpinredning. Detsamma skulle gälla om en skattskyldig fått avslag på en begäran om avdrag för facklitteratur på grund av att hans verksamhet ansetts vara av sådan natur att ingen facklitteratur alls ansetts nödvändig. Som argument för denna ståndpunkt har bl. a. angetts är att det vore dålig processekonomi att domstolen skulle bli tvungen att ompröva sitt tidigare ställningstagande.

Med anledning härav vill jag som en utgångspunkt för hur jag ser på rättskraftsfrågan inom skatteprocessen framhålla att en doms rättskraft inte bör sträcka sig längre än vad som kunnat förutses i rättegången. Med en annan inställning skulle rättsförluster kunna uppkomma på grund av att den skattskyldige inte varit medveten om vikten av utgången i målet. I de anförda exemplen bör man normalt således knappast låta den övergripande bedömningen, nämligen om det över huvud taget föreligger avdragsrätt för köksinredning resp. facklitteratur, få hindra att en ny talan väcks om någon annan delpost, även om denna har ett nära samband med en delpost som redan varit föremål för prövning. Av samma skäl bör exempelvis, om avdrag medgivits i ett mål för en kostnad i inkomstslaget rörelse, fråga huruvida den skattskyldige drivit rörelse kunna få prövas igen i ett annat mål om avdrag för egenavgifter. De förutsättningar på vilka en dom vilar bör alltså få prövas på nytt i en ny rättegång. Det bör emellertid noteras att den redan gjorda bedömningen självfallet kan få betydelse ur bevissynpunkt.

Av vad jag nu har sagt följer att en doms rättskraft inte bör sträcka sig längre än det års taxering och det skatteslag som målet gällde.

Genom en dom bör endast sådana omständigheter prekluderas som hade kunnat åberopas i målet. Om en ny, relevant omständighet inträffar

efter domen bör frågan alltså kunna omprövas. Har t. ex. en skattskyldig som fört talan om beräkningen av en realisationsvinst på grund av en fastighetsförsäljning tvingats återbetala en del av köpeskillingen på grund av fel i fastigheten, bör frågan om beräkning av realisationsvinst få tas upp till prövning igen.

De riktmärken som jag nu har ställt upp för taxeringsprocessen svarar i stort mot vad som finns för civilprocessens del. Framhållas bör emellertid att vad en part anför i ett taxeringsmål inte har samma betydelse som en parts åberopanden i ett dispositivt tvistemål, där domstolen är bunden till parternas åberopanden. Beträffande taxeringsprocessen gäller enligt 30 § FPL att rättens avgörande skall grunda sig på vad handlingarna i målet innehåller och vad i övrigt förekommit i målet. Med hänsyn härtill vill jag understryka vikten av att domstolarna driver en kraftfull materiell processledning och ser till att det i målet klarläggs vad saken egentligen gäller. Domstolen bör särskilt uppmärksamma om det för klagandens yrkande finns någon annan relevant grund än som angetts till stöd för yrkandet. Detta följer av 8 § FPL, enligt vilket lagrum domstolen svarar för att ett mål blir så utrett som dess beskaffenhet kräver. Till skillnad från kommittén anser jag inte att lagrummet behöver kompletteras med en särskild bestämmelse av innebörd att otydligheter och oklarheter skall avhjälpas. Jag anser att detta följer av gällande lydelse.

Vad slutligen gäller lagregleringen saknas det enligt min mening skäl att för domstolarnas handläggning införa någon särskild rättskraftsregel. Däremot föreslår jag att det uttryckligen anges att skattemyndigheten inte får ompröva en fråga som har avgjorts av förvaltningsdomstol. (Jfr dock mina förslag i avsnitt 8.4.)

Särskilt om skönstaxering m. m.

En fråga som bör lyftas fram är vad som skall anses utgöra processföremålet i en överklagad skönstaxering.

Skönstaxering beslutas antingen i avsaknad av deklaration eller på grund av brister i deklarationen eller i underlaget för denna (4 kap. 3 § NTL).

Av avgörande betydelse i skönstaxeringsfallen är på vilket material som beslutet grundar sig. Har skattemyndigheten skönstaxerat den skattskyldige i enlighet med inkomna kontrolluppgifter eller andra uppgifter, såsom t. ex. en icke undertecknad deklaration torde inte frågan om processföremålet bereda några särskilda problem.

Om däremot den skattskyldige har taxerats i avsaknad av deklaration utan uppgifter av sådant slag, kan skattemyndigheten anses bara ha tagit ställning till frågan huruvida det framstått som skäligt att med hänsyn till omständigheterna uppskatta att han haft en skattepliktig nettoinkomst av viss storlek. De omständigheter som då vägts in kan vara att ingenting framkommit som tytt på att han har haft skattefria inkomster eller några förmögenhetstillgångar för att bestrida sina levnadskostnader med eller att han blivit försörjd eller åtnjutit t. ex. socialhjälp. Inkomsten måste placeras i något inkomstslag, och myndigheten fastnar för inkomstslaget rörelse.

I ett sådant fall bör processföremålet enligt min mening normalt utgöras av den skattskyldiges taxerade inkomst. Processföremålet blir alltså avsevärt vidare än vad det blir i ett vanligt mål om taxering. Om den skattskyldige i det mål där han klagar på skönstaxeringen uppger att han inte haft någon inkomst av rörelse, men väl inkomst av tjänst, bör detta följaktligen inte medföra att skönstaxeringen skall undanröjas på den grunden att den avser ett felaktigt inkomstslag. Skattemyndigheten bör kunna tillstyrka att inkomsten av rörelse undanröjs och yrka att den skattskyldige i stället beskattas för inkomst av tjänst utan att detta utgör en ny fråga. Det bör ses som en oäkta kvittningsinvändning. I överensstämmelse härmed bör alla de omständigheter som den skattskyldige eller skattemyndigheten hade kunnat åberopa i målet prekluderas. Frågan om inkomsttaxering för det året bör vara res judicata sedan domstolens avgörande vunnit laga kraft.

Vid en skönstaxering finns det emellertid i allmänhet en del kända förhållanden att bygga vidare på. När en skönstaxering avser inkomstslaget rörelse står det sålunda ofta klart att skönstaxeringen bör avse just det inkomstslaget. Det nyss nämnda synsättet bör då leda till att om ett beslut att frångå den skattskyldiges deklaration genom att uppskatta intäkten av en viss rörelse efter skön överklagas, alla inkomst- och avdragsfrågor som påverkar nettointäkten av rörelsen kan tas upp i målet utan att det bör anses utgöra ändring av talan och att alla omständigheter som den skattskyldige eller skattemyndigheten hade kunnat åberopa bör prekluderas. Frågan om den skattskyldige skall beskattas för annan verksamhet än den som han skönstaxerats för (äkta kvittning) bör dock anses vara en ny sak. I ett fall där taxeringsnämnden hade gått på en uppgift från den skattskyldige om att han hade bedrivit en nystartad åkerirörelse tillsammans med sin bror (RÅ 1988 ref 155) har regeringsrätten funnit att saken var frågan om beskattning för inkomst på grund av arbete i en nystartad åkerirörelse.

Även i andra fall när uppskattning till skäligt belopp har företagits i avsaknad av tillräcklig utredning bör som jag nyss beskrivit processföremålet utgöras av alla de inkomst- och avdragsfrågor som ingår i det belopp som uppskattats. Yrkanden avseende de olika delfrågorna får inte avvisas som ändring av talan och de får sedan domen vunnit laga kraft inte tas upp till ny prövning. I praktiken skulle detta kunna innebära följande. Antag att en domstol har medgett avdrag med skäliga 50 000 kr. för reparation av en fastighet utan att kostnaderna specificerats. Sedan domen vunnit laga kraft får frågan om ytterligare avdrag för reparationen inte tas upp till prövning. Om, i ett annat fall, avdrag medgetts för ommålning i en fastighet med skäliga 10 000 kr. kan naturligtvis en fråga om avdrag för kostnad för snickeriarbete prövas ändå. Om klaganden i stället hade specificerat sina reparationskostnader, t. ex. målning 20 000 kr., snickeriarbete 15 000 kr., elektriskt arbete 15 000 kr., skulle frågan om avdragsrätt för exempelvis kostnaden för ett arbete som tidigare inte angetts, exempelvis för murning, inte vara res judicata. Varje delpost får anses utgöra fristående processföremål.

Jag påpekade nyss att alla omständigheter prekluderas som den skattskyldige och det allmänna hade kunnat åberopa i ett mål där en skönsmässig uppskattning är i fråga. Detta bör dock inte innebära att omprövning

till den skattskyldiges nackdel (eftertaxering) därefter aldrig får ske. Enligt dagens praxis får eftertaxering inte ske om skönstaxering ägt rum vid den ordinarie taxeringen och förutsättningarna inte ändrats genom att nya omständigheter framkommit (jfr RÅ 1978 1:33). Om det däremot efter uppskattningen, t. ex. vid revision, har framkommit nya fakta som inte har kunnat beaktas vid uppskattningen får eftertaxering ske (jfr RÅ 1968 Fi 1109). Detsamma bör enligt min mening gälla även i fortsättningen. Sådana för det allmänna nya omständigheter får likställas med omständigheter som är nya (har tillkommit efter domen).

Vad jag här har berört bör enligt min mening inte föranleda några särskilda bestämmelser.

14.3 Deldom och mellandom

Mitt förslag: Regler om deldom och mellandom införs i skatteprocessen efter förebild från rättegångsbalken.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt vad gäller särskilt beslut över någon av flera frågor i samma mål (deldom). Kommitténs förslag om särskilt beslut över en av flera omständigheter som var för sig har betydelse för utgången i målet (mellandom) är utformat efter mönster från 17 kap. 5 § rättegångsbalken i dess nuvarande lydelse.

Remissinstanserna: De som uttalat sig i frågan tillstyrker att regler om deldom och mellandom införs. Två instanser menar dock att reglerna bör tas in i FPL i stället för NTL.

Skälen för mitt förslag: I dagens skatteprocess finns inte några motsvarigheter till civilprocessens deldom och mellandom. Även i FPL saknas bestämmelser. Däremot kan s. k. mellanbeslut avseende processuella frågor meddelas. Sådana får enligt 34 § FPL överklagas särskilt.

Det torde redan i dag finnas ett klart behov av såväl mellandoms- som deldomsinstitutet i skatteprocessen. I beloppsprocessen kan inte institut som deldom och mellandom inordnas på ett naturligt sätt. Förhållandena ändras genom att sakprocess införs.

I ett mål som avser flera olika sakfrågor kan det vara motiverat att t. ex. avgöra en fråga som avser ett stort belopp omedelbart genom deldom utan att avvakta den komplicerade utredning som krävs i övriga frågor.

Ett exempel då det kan vara lämpligt att meddela mellandom är då fråga är om någon är att anse som bosatt här i landet eller inte samtidigt som det råder tvist om de eventuella skattepliktiga inkomsternas storlek. Om den skattskyldige över huvud taget inte skall beskattas här i landet kan utredningen om inkomsternas storlek avvaras. Om bosättningsfrågan avgörs genom mellandom kan processen därefter koncentreras till just de frågor som därigenom blir aktuella i målet. Det innebär naturligtvis stora processekonomiska fördelar om parterna genom mellandomen inte behöver utreda eller argumentera beträffande sådana omständigheter som sedan visar sig sakna betydelse i målet.

Mellandomen är en form av fastställelsedom. Den bör dock endast ha rättskraft i överensstämmelse med vad som gäller andra domar. Rättskraften bör sålunda inte kunna avse annat än den rättsföljd som målet i vilket mellandomen meddelats gällde.

Deldom bör kunna överklagas på samma sätt som övriga domar. Som föredraganden uttalar i proposition om några processrättsliga frågor (prop. 1989/90: 71 s. 48 f) bör emellertid rätten, vid meddelande av mellandom, bedöma med hänsyn till omständigheterna om domen skall få överklagas särskilt eller först i samband med överklagande av domen i själva målet. En sådan ordning skulle utgöra ett värdefullt instrument när det gäller att snabbt lotsa målet till ett slutligt avgörande.

Såväl mellandom som deldom bör kunna meddelas av domstolen ex officio eller på begäran av part. Som förutsättning bör gälla att domstolen skall anse det lämpligt.

Det kan nämnas att ett beslut att avslå en begäran att meddela deldom eller mellandom måste anses vara ett sådant beslut under handläggningen som inte kan överklagas särskilt.

15 Beslut om taxeringsåtgärder och om skatteberäkning

15.1 Beslut om taxeringsåtgärder

Mitt förslag: När en inkomst- eller förmögenhetstaxering skall ändras på grund av ett avgörande av en skattedomstol skall skattemyndigheten fatta det beslut om taxeringsåtgärder som föranleds av domen och räkna fram taxerad och beskattningsbar inkomst m. m.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Justitiekanslern, domstolsverket, RSV, statskontoret, kammarrätten i Stockholm, länsrätterna i Uppsala län och Värmlands län, JUSEK, Domareförbundet och Sveriges revisorsamfund tillstyrker förslaget att skattemyndigheterna skall besluta om taxeringsåtgärder efter dom.

Kammarrätten i Sundsvall, länsrätten i Stockholms län och Svenska arbetsgivareföreningen avstyrker. Kammarrätten i Sundsvall ifrågasätter var gränsen går mellan kvittning och taxeringsåtgärder. Domstolsverket påpekar att förslaget kan medföra att den skattskyldige riskerar sämre service. Det kan också enligt verket ifrågasättas om förslaget innebär att resurserna utnyttjas rationellt; det medför ingen större lättnad för domaren men mer arbete för skattemyndigheterna. RSV uppger att det är en samstämmig uppfattning bland de länsskattemyndigheter som yttrat sig att domstol bör besluta om taxeringsåtgärder i anledning av dom. Länsrätterna i Stockholms län och i Värmlands län ifrågasätter förslaget att länsrätt inte får pröva överklagande av beslut om taxeringsåtgärder förrän dom i skattemålet har vunnit laga kraft.

Skälen för mitt förslag: När en förvaltningsdomstol, t. ex. kammarrätten, har ändrat en överklagad taxering skall för närvarande domstolen räkna ut de nya taxerade och beskattningsbara inkomsterna samt lämna de ytterligare uppgifter som behövs för en omdebitering av skatten. Däremot skall domstolen inte fastställa den nya skatten. Detta är en uppgift för den lokala skattemyndigheten. Skulle detta förfarande behållas även sedan sakprocessen införts uppstår problem. Det skulle bl. a. innebära att domstolen skulle få ta ställning till de beloppsmässiga underlagen för hela skatteuttaget och att domen därigenom skulle få rättskraft med avseende på dessa underlag. Domstolen skulle sålunda besluta inte bara i fråga om den tvistiga saken utan om hela taxeringen.

Med en sådan ordning förlorar processen sin karaktär av sakprocess och kan inte förenas med en femårig omprövnings- och överklagandeperiod utan en invecklad undantagsreglering. Ordningen är förenad också med andra problem men även med vissa fördelar som kommittén redovisat. Redan det här angivna problemet är emellertid av så allvarlig karaktär att jag, i likhet med kommittén, anser att en annan lösning bör väljas.

Jag delar kommitténs uppfattning att en ordning som innebär att vissa taxeringsåtgärder beslutas av domstolen och andra av skattemyndigheten leder till att man bygger in risker för felaktigheter, missförstånd och rättsförluster i systemet. En sådan ordning bör givetvis inte väljas.

Kommittén har föreslagit att domstolen i sitt domslut endast skall ange vilken fråga som prövats och om prövningen inneburit någon ändring. Det skall därefter komma an på skattemyndigheten att vidta de taxeringsåtgärder som följer av domen samt att räkna fram taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. och göra en omdebitering.

Också detta alternativ rymmer både fördelar och nackdelar. Till fördelarna hör att såväl domstolarnas som skattemyndigheternas kompetens utnyttjas rationellt. En lagakraftvunnen dom binder endast den eller de frågor som prövats av domstolen och inte hela taxeringen. Domstolarnas kompetens koncentreras på att lösa tvister och skattemyndigheterna utför taxeringsarbete. Domstolarna behöver inte avdela sina kvalificerade och knappa resurser för den mera tekniskt betonade uppgiften att vidta taxeringsåtgärder. Skattemyndighetens personal har större vana än domstolspersonalen vad gäller taxeringsarbete. Skattemyndigheten har också närmast till det aktuella sifferunderlaget, eftersom den dels känner till vilka omprövningar som vidtagits, dels alltid får domar för att vidta skatteuträkning och omdebitering. Om arbetet med taxeringsåtgärder läggs på skattemyndigheten krävs följaktligen inte något omfattande informationsutbyte för att garantera domstolen ett aktuellt sifferunderlag. Eventuella felaktigheter i ett beslut om taxeringsåtgärder kan rättas till smidigt genom de möjligheter till omprövning som föreslås i NTL.

Till nackdelarna hör, som domstolverket påpekat, att den skattskyldige kommer att ha något svårare än i dag att bedöma vilka konsekvenser domstolens ställningstagande får för skatteutfallet. Visserligen klargör domen domstolens ställningstagande beträffande den tvistiga frågan, men taxerad och beskattningsbar inkomst framgår inte. Om domstolen frångått skattemyndighetens beslut får den skattskyldige vänta viss tid på att skat-

temyndigheten skall besluta om taxeringsåtgärder och omdebitering. Å andra sidan innebär inte heller den nuvarande ordningen att klaganden får skattcutfallet klart för sig i och med att han erhåller domen. Det förhållandet att taxerad och beskattningsbar inkomst inte anges torde därför inte få någon avgörande betydelse för den skattskyldiges förståelse av domen.

Mot bakgrund av det anförda gör jag samma bedömning som kommittén har gjort. Jag anser alltså att det inte bör vara en uppgift för domstolarna att fastställa ny taxerad och beskattningsbar inkomst efter bifall till ett överklagande utan att denna uppgift bör läggas på skattemyndigheten. En sådan lösning medför att resurserna inom domstolarna och inom skattemyndigheterna utnyttjas så rationellt som möjligt. Bl. a. undviker man det meningslösa i att en domstol räknar ut taxerad och beskattningsbar inkomst när taxeringen även är föremål för omprövning eller när process pågår i en annan instans. Den samlade kunskapen om den skattskyldiges taxering för visst år kommer att finnas hos skattemyndigheten, eftersom alla omprövningsbeslut och domar kommer att samlas där. Skattemyndigheterna har dessutom tillgång till datorstöd för taxeringsåtgärder i större omfattning än domstolarna.

En remissinstans har ifrågasatt var gränsen mellan kvittning och beslut om taxeringsåtgärder går i den föreslagna ordningen. Ett beslut om taxeringsåtgärder innefattar de förändringar i det aktuella årets taxering som av lag och RSV:s föreskrifter direkt följer av domstolens ställningstagande i sak. Någon kvittning är det således inte fråga om. Skattemyndigheten skall i beslutet om taxeringsåtgärder naturligtvis inte komma in på bedömningar av t. ex. ett avdrags skälighet och liknande.

Ett beslut om taxeringsåtgärder kan innefatta även andra åtgärder än att fastställa taxerad och beskattningsbar inkomst. Det kan exempelvis innefatta justering av ett tidigare beslut om beräkning om statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst eller ändring av underlaget för vinstdelningsskatt. Däremot är ändringar i taxeringsbeslut avseende andra taxeringsår inte att anse som taxeringsåtgärder.

Jag vill stryka under hur viktigt det med den valda lösningen kommer att bli att domslutet utformas på ett ändamålsenligt sätt. Det måste vara så konsekvent och tydligt att skattemyndigheten utan svårigheter kan utläsa vilken fråga som prövats och om prövningen inneburit någon ändring och i sådant fall i vilket avseende. Detta innebär, som kommittén påpekat, att ju mer omfattande en deklaration är desto större krav måste ställas på domens precisering.

Som jag redan nämnt tidigare (avsnitt 12.9) anser jag att beslutet om taxeringsåtgärder och debiteringsbeslutet bör kunna hållas samman i en handling.

Vad jag här har anfört om åtgärder med anledning av domstols avgörande i taxeringsmål gäller också mål om särskild avgift (jfr 1 kap. 1 § tredje stycket NTL). Skattemyndigheten skall således göra den ändring i underlaget för beräkning av skattetillägg som kan följa av en domstols beslut om särskild avgift. Skattemyndigheten skall dessutom, som jag tidigare föreslagit (se avsnitt 10.2), om utgången i ett mål om taxering påverkar

underlaget för skattetillägg besluta om den nedsättning av underlaget som föranleds av domstolens dom.

Kommittén har föreslagit att ett överklagat beslut om taxeringsåtgärder får prövas av domstol först sedan den dom som beslutet föranletts av har vunnit laga kraft. För egen del anser jag inte en sådan regel nödvändig. Många gånger kan det vara naturligt för länsrätten att avvakta med att avgöra ett överklagat beslut om taxeringsåtgärder tills domen i den fråga som föranlett beslutet har vunnit laga kraft. Detta gäller särskilt om kammarrätten kan antas meddela sin dom inom relativt snar framtid. I andra fall kan det emellertid framstå som angeläget att ett beslut kan fattas, t. ex. om frågan rör ett stort belopp och den skattskyldiges talan bör bifallas.

15.2 Beslut om skatteberäkning

Mitt förslag: När ett beslut om indirekt skatt skall ändras på grund av ett avgörande av en domstol skall beskattningsmyndigheten räkna ut och fastställa den nya skatten.

Kommitténs förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Justitiekanslern, domstolsverket och länsrätten i Uppsala län tillstyrker förslaget att skattemyndigheterna skall besluta om skatteberäkning efter dom.

Skälen för mitt förslag: I likhet med vad som gäller för direkta skatter kan domstolen vid prövning av indirekta skatter få problem med att ha ett aktuellt siffermaterial för fastställande av skatt. Kommittén uppger att kammarrätten i Stockholm i fråga om punktskatter redan i dag tillämpar det arbetssättet att domstolen i komplicerade mål endast bedömer den eller de frågor som är aktuella och därefter återförvisar målet till beskattningsmyndigheten för uträkning och fastställande av skatten. Kommittén anser att detta förfarande kan användas i fråga om samtliga indirekta skatter och föreslår att beskattningsmyndigheten skall besluta om skatteberäkning, dvs. besluta om de ändringar av fastställd skatt som föranleds av en domstols dom. Kommittén föreslår dessutom på samma sätt som i fråga om direkta skatter att ett överklagande av ett sådant beslut skall få prövas av domstol först sedan den dom som föranlett beslutet vunnit laga kraft.

Jag gör i fråga om förslaget att beskattningsmyndigheten skall efter avgörande av skattedomstol besluta om de ändringar av fastställd skatt som föranleds av domstolens dom samma bedömning som kommittén och instämmer i dess förslag. Vad däremot gäller förslaget att ett överklagat beslut om skatteberäkning skall få prövas av domstol först sedan den dom som ligger till grund för beslutet har vunnit laga kraft, anser jag, i likhet med vad jag föreslår på taxeringsområdet, att en sådan begränsning inte är nödvändig.

Mitt förslag: Den nya taxeringslagen tillämpas fr. o. m. 1991 års taxering. Äldre bestämmelser om förfarande och process gäller för 1990 och tidigare års taxeringsärenden och -mål. Reglerna om vem som får besluta om taxeringsrevision tillämpas i fråga om beslut som fattas efter den 1 januari 1991. I mål som anhängiggörs i regeringsrätten efter den 1 januari 1991 skall RSV föra det allmännas talan.

För de indirekta skatterna genomförs reformen fr. o. m. den 1 januari 1991.

Kommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt. En ledamot av kommittén har reserverat sig mot förslaget och menat att NTL i enlighet med den grundsats som gäller för förfarande- och processregler bör träda i kraft den 1 januari 1991 och därvid gälla även framställningar om ändring av 1990 och tidigare års taxeringar som görs efter den 1 januari 1991, med undantag för ordinära besvär över 1990 års taxering.

Remissinstanserna: Meningarna är delade om hur genomförandet bör ordnas. Flera remissinstanser, bl. a. justitiekanslern och länsrätten i Göteborgs och Bohus län, ansluter sig till den mening som förts fram i reservationen, medan andra, bl. a. RSV och länsrätten i Stockholms län, tillstyrker kommitténs förslag. Några förordar särskilda övergångsbestämmelser.

Skälen för mitt förslag: Den taxeringsreform jag föreslår innebär genomgripande förändringar i förhållande till i dag. Taxeringsbesluten skall kunna omprövas under fem år efter taxeringsårets utgång. Överklagande skall kunna ske under samma tid. Processformen ändras från beloppsprocess till sakprocess.

Skatteförenklingskommittén föreslår att ikraftträdandet skall ske fr. o. m. 1991 års taxering och att äldre bestämmelser skall gälla för 1990 och tidigare års taxeringar. Några särskilda övergångsregler föreslås inte.

Förslaget innebär en mjuk övergång för skattemyndigheterna. Under 1991 kommer inte någon omprövning av tidigare års taxeringar att äga rum. Under 1992 kan omprövning ske av 1991 års taxering. Först 1993 kommer det vara aktuellt att tillämpa eftertaxeringsbestämmelserna.

För skatteförvaltningen och för domstolarna innebär förslaget nackdelar på så sätt att två regelsystem kommer att få tillämpas parallellt under relativt lång tid. Ansökningar om eftertaxering och extraordinära besvär enligt GTL kan ges in till domstol t. o. m. utgången av 1996 och i vissa undantagsfall även därefter.

Även för de skattskyldiga medför förslaget en del olägenheter, åtminstone i sådana fall där den skattskyldige har fler mål om taxering anhängiga i domstol och målen handläggs enligt olika processordningar. Svårigheterna för de skattskyldigas del torde dock vara tämligen begränsade.

För egen del anser jag att ett genomförande som skulle innebära att de nya reglerna skulle tillämpas även på 1990 och tidigare års taxeringar skulle innebära en alltför stor belastning på skattemyndigheterna. Det är där som de stora ärendemängderna skall hanteras. Att skattemyndigheter-

na i en ny organisation samtidigt som den årliga taxeringen 1991 skall genomföras också skulle kunna ompröva taxeringsbeslut avseende 1986 – 1990 års taxeringar på ett tillfredsställande sätt är enligt min mening knappast realistiskt. Skattemyndigheterna behöver tid för att trimma in den nya organisationen och utveckla lämpliga rutiner. Jag ansluter mig därför till det förslag kommittén lagt fram. Detta innebär visserligen nackdelar för främst domstolarna men där torde dock problemen bli mer hanterliga.

Kommittén diskuterar vissa möjliga övergångsbestämmelser. I likhet med kommittén anser jag att någon uppmjukning av den nuvarande extraordinära besvärsrätten i GTL inte nödvändig.

Reglerna om vem som får besluta om taxeringsrevision bör tillämpas fr. o. m. 1991 oavsett vilket taxeringsår revisionen avser. RSV bör föra det allmännas talan i regeringsrätten i mål som anhängiggjörs där efter den 1 januari 1991 oavsett vilket års taxering målet avser. RSV bör därvid kunna uppdra åt en tjänsteman vid skattemyndighet att företräda verket.

Vad gäller de indirekta skatterna bör reformen i enlighet med kommitténs förslag gälla fr. o. m. den 1 januari 1991 och omfatta inte bara nya beslut utan även äldre beslut som inte blivit slutligt avgjorda.

17 Ekonomiska och administrativa konsekvenser

17.1 Det nya förfarandet för taxering och omprövning m. m.

Skatteförenklingskommittén har i sitt slutbetänkande redovisat beräkningar av behovet av resurstillskott inom skatteförvaltningen och ett räkneexempel som belyser vilka besparingar som kan göras inom domstolsväsendet.

Det nya taxeringsförfarandet innebär att den nuvarande ordningen med fristående taxeringsnämnder och viss lekmannagranskning av deklarationer upphör. Detta medför att det krävs ökade resurser inom skatteförvaltningen för deklarationsgranskning och för den nya beslutsorganisation som måste skapas. Vidare krävs resurstillskott för arbetet med omprövning av taxeringsbeslut. Å andra sidan minskar behovet av resurser för processverksamhet, med början någon tid efter genomförandet, eftersom den i vart fall antalsmässigt övervägande delen av de fall där det i dag förs process kommer att kunna hanteras inom ramen för omprövningsförfarandet. Kommittén beräknar nettotillskottet till 220 årsarbetskrafter handläggande personal. Det förutsätts därvid att en del av den kontorspersonal vars arbetsuppgifter faller bort genom det nya förfarandet kan föras över till handläggande arbetsuppgifter. Kommittén beräknar kostnaden för lekmannamedverkan i skattenämnderna till 25 milj. kr. per år.

Beträffande domstolsväsendet utmynnar det räkneexempel som skatteförenklingskommittén redovisar i en besparing på 27 milj. kr. per år vid länsrätterna och 5 milj. kr. per år vid kammarrätterna. Kommittén framhåller att beräkningarna är mycket osäkra och att besparingen inte kan tas hem förrän en tid efter genomförandet.

Under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet har RSV redovisat nya beräkningar vad gäller behovet av personaltillskott. Enligt verket behöver skatteförvaltningen tillföras 401 årsarbetskrafter handläggande personal netto krävs emellertid ett större tillskott än så. Skälet till detta är att överföringen av resurser från processverksamheten, och besparingar på grund av vissa rationaliseringar som tagits med i beräkningen, kan ske först någon tid efter genomförandet.

I likhet med skatteförenklingskommittén beräknar RSV kostnaderna för lekmannamedverkan i skattenämnderna till 25 milj. kr. per år. Härutöver räknar verket med en kostnad på 5 milj. kr. per år för arvoden till ordförandena och vice ordförandena i dessa nämnder.

Utifrån den nya beräkningen av personalbehovet har RSV beräknat medelsbehovet för att täcka de direkta lönekostnaderna inkl. lönekostnadspålägg samt lokalkostnader och andra löpande förvaltningskostnader. Vidare har verket beräknat de årliga kostnaderna för den ADB-utrustning som behöver anskaffas och vissa engångsutgifter för anskaffning av inventarier, utbildning m. m. För budgetåret 1990/91 medför reformen enligt RSV:s beräkningar ett medelsbehov på 112,7 milj. kr. utöver nuvarande anslag till skatteförvaltningen.

Jag konstaterar att RSV:s beräkning av personalbehovet skiljer sig avsevärt från den beräkning som skatteförenklingskommittén gjort. I fråga om deklarationsgranskningen förklaras skillnaden främst av att kommittén har utgått från en förlängning av granskningsperioden i det nya förfarandet och från att resurser skall kunna omdisponeras från den nuvarande hanteringen av förtidsåterbetalning av skatt.

Vidare kom nämnas att RSV har beräknat resurser för att ersätta den handledning och andrahandsgranskning av deklarationer m. m. som ordförandena i taxeringsnämnd i dag svarar för (37 årsarbetskrafter) och att verket räknar med ett något större resursbehov för beslutsorganisationen än vad kommittén gjort (85 årsarbetskrafter i stället för 65).

För egen del får jag anföra följande. När det gäller granskningsorganisationen vill jag erinra om att mitt förslag i fråga om taxeringsperioden innebär att vissa typer av beslut bör vara fattade före utgången av oktober månad. Hela taxeringsperioden, som går ut den 30 november, kan därför inte utnyttjas för granskningsarbetet. Jag utgår vidare från att rutiner för tidigare utskick av skattsedlar, som skulle göra det möjligt att slippa en stor del av förtidsåterbetalningarna, i vart fall inte kommer att kunna införas i nära anslutning till det nya taxeringsförfarandet. Det arbete som i dag utförs av ordförandena i taxeringsnämnd vid sidan om själva ordförandeskapet bör beaktas vid resursberäkningen på det sätt som verket har föreslagit.

När det sedan gäller beslutsorganisationen konstaterar jag att det är svårt att med någorlunda säkerhet bedöma resursåtgången. Jag anser emellertid att det saknas skäl att gå ifrån den beräkning som kommittén har gjort.

Ersättning till en ledamot i skattenämnd bör utgå enligt samma principer som gäller i dag beträffande ledamot i taxeringsnämnd. Det innebär bl. a. att ersättningen betalas av den landstingskommun eller kommun som har utsett ledamoten.

Rekryteringen av nya handläggare till granskningsorganisationen bör med tanke på utbildningsbehovet i huvudsak ske omkring halvårsskiftet 1990, vilket innebär att detta tillskott av personal får fullt kostnadsmässigt genomslag budgetåret 1990/91.

Med utgångspunkt i det jag nu har sagt beräknar jag merkostnaden för personal etc. inom skatteförvaltningen för det nya taxeringsförfarandet till 97,5 milj. kr. budgetåret 1990/91.

Genom avvecklingen av den nuvarande taxeringsnämndsorganisationen sparas för statens del ca 86 milj. kr. per år. Avvecklingen kan dock ske först när arbetet med 1990 års taxering är avslutat, vilket innebär att besparingen bara till en del kan tas hem budgetåret 1990/91. Regeringen utgår i sitt förslag i årets budgetproposition i fråga om sjunde huvudtitelns förslagsanslag B 5. Kostnader för årlig taxering m. m. från att belastningen på detta anslag på grund av inkomst- och förmögenhetstaxeringen minskar med 36 milj. kr. jämfört med innevarande budgetår.

Beträffande besparingen hos länsrätter och kammarrätter till följd av minskat antal skattemål konstaterar jag att osäkerheten i bedömningen är lika stor i dag som när skatteförenklingskommittén gjorde sina beräkningar. Osäkerheten gäller dels i vilken utsträckning det totala antalet skattemål kan minskas genom omprövningsförfarandet och dels hur återstående mål kommer att fördela sig mellan relativt enkla och mera komplicerade fall. Som har framgått av min redogörelse tidigare kommer länsrätterna också att tillföras vissa nya måltyper. Det gäller bl. a. prövning av skattemyndigheternas beslut i frågor om anstånd. Jag anser emellertid att det räkneexempel som kommittén redovisat bör kunna tjäna som vägledning vid framtida budgetprövning i fråga om domstolarna. Besparingen kan tas ut successivt och bör få full effekt fr. o. m. budgetåret 1993/94. Domstolsverket bör i sina anslagsframställningar noga analysera och belysa utvecklingen vad gäller effekterna av reformen.

Sammantaget gör jag bedömningen att reformen fr. o. m. budgetåret 1993/94 inte skall medföra någon merbelastning på statsbudgeten jämfört med nuvarande medelstilldelning.

För samhället som helhet innebär reformen redan från början väsentliga fördelar. Möjligheten att på ett smidigt sätt, utan onödiga formaliteter, få ett beslut omprövat av skattemyndigheterna under en femårsperiod efter utgången av taxeringsåret innebär betydligt bättre service än för närvarande och minskade kostnader för de skattskyldiga.

Jag vill i det här sammanhanget också erinra om att kommunsektorns kostnader för lekmannamedverkan i taxeringsarbetet genom reformen minskar med ca 15 milj. kr. per år.

17.2 En skattemyndighet i varje län

Enligt RSV leder inrättandet av en gemensam myndighet till bättre förutsättningar för ett effektivt resursutnyttjande. Det ökar också förutsättningarna för att genomföra den integrering och decentralisering som verket föreslår. När den nya organisationen är fullt utbyggd och intrimmad kan den enligt verkets bedömning drivas till lägre kostnad än dagens organisation.

Inrättandet av en gemensam myndighet är i sig inte förenat med några större genomförandekostnader. Skälet till det är att genomförandet kan samordnas tidsmässigt med andra reformer. Bl. a. gäller att en omarbetning av blanketter m. m. under alla förhållanden måste göras på grund av de genomgripande materiella reformer på skatteområdet som jag inom kort kommer att lägga fram förslag till och på grund av det nya taxeringsförfarandet. Kostnaderna för dennna omarbetning påverkas inte nämnvärt av att myndighetsbeteckningarna samtidigt ändras.

Jag har redan gjort klart att jag i huvudsak också ställer mig bakom RSV:s förslag *till omstrukturering och decentralisering av verksamheten i länen* (jfr avsnitt 4.1).

"Även jagt gör bedömningen att en ny organisation, fullt genomförd, skall leda till lägre kostnader för skatteadministrationen än i dag. För budgetåret 1990/91 utgår jag från att arbetet med att förbereda den nya organisationen inte orsakar större merkostnader än att de ryms inom den medelsram för skatteförvaltningen som regeringen föreslagit i året budgetproposition. Vad gäller takten i genomförandet bör den knytas bl. a. till frågan om hur lokalbehovet ska kunna ges en tillfredsställande lösning. Som jag sagt tidigare (jfr avsnitt 4.1) bör denna fråga belysas ytterligare. För egen del anser jag att utgångspunkten för genomförandet skall vara att decentraliseringen och omstruktureringen inte skall föranleda merkostnader som inte i allt väsentligt kan rymmas inom ordinarie medelsramar."

18 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. taxeringslag (1990:00),
2. lag (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
3. lag (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.,
4. lag (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning m. m.,
5. lag (1990:00) om skatteavdrag från artistersättning m. m.,
6. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
7. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
8. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
9. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
10. lag om ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,
11. lag om ändring i lagen (1927:321) om utskiftningsskatt,
12. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
13. lag om ändring i lagen (1933:395) om ersättningsskatt,
14. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
15. lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
16. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
17. lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
18. lag om ändring i lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor,
19. lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan,
20. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
21. lag om ändring i lagen (1954:40) om särskild fartygsfond,
22. lag om ändring i skogskontolagen (1954:142),
23. lag om ändring i lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.,
24. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
25. lag om ändring i lagen (1958:575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.,
26. lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
27. lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag,
28. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
29. lag om ändring i lagen (1963:587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.,
30. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.,
31. lag om ändring i lagen (1967:96) om särskild nyanskaffningsfond,

32. lag om ändring i folkbokföringslagen (1967: 198),
33. lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.,
34. lag om ändring i lagen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet,
35. lag om ändring i lagen (1969: 738) om rätt att vid inkomsttaxering erhålla avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond, m. m.,
36. lag om ändring i kupongskattelagen (1970: 624),
37. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
38. lag om ändring i lagen (1971: 171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet,
39. lag om ändring i lagen (1971: 289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
40. lag om ändring i vallagen (1972: 620),
41. lag om ändring i lagen (1972: 704) om kyrkofullmäktigeval,
42. lag om ändring i datalagen (1973: 289),
43. lag om ändring i bevissäkringslagen (1975: 1027) för skatte- och avgiftsprocessen,
44. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975: 1385),
45. lag om ändring i bokföringslagen (1976: 125),
46. lag om ändring i kommunallagen (1977: 179),
47. lag om ändring i lagen (1978: 28) om försäkringsdomstolar,
48. lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd,
49. lag om ändring i lagen (1978: 880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
50. lag om ändring i lagen (1978: 970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst,
51. lag om ändring i jordbruksbokföringslagen (1979: 141),
52. lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979: 189),
53. lag om ändring i lagen (1979: 609) om allmän investeringsfond,
54. lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv,
55. lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto,
56. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979: 1152),
57. lag om ändring i lagen (1979: 1155) om insamling av uppgifter för kommunal och statlig planering,
58. lag om ändring i lagen (1980: 456) om insättning på tillfälligt vinstkonto,
59. lag om ändring i lagen (1980: 865) mot skatteflykt,
60. lag om ändring i lagen (1981: 296) om eldsvådefonder,
61. lag om ändring i lagen (1981: 691) om socialavgifter,
62. lag om ändring i lagen (1982: 2) om uppfinnarkonto,
63. lag om ändring i lagen (1982: 221) med särskilda bestämmelser angående det kommunala skatteunderlaget, m. m.,
64. lag om ändring i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift,
65. lag om ändring i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,

66. lag om ändring i lagen (1982: 1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,

67. lag om ändring i lagen (1982: 1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,

68. lag om ändring i lagen (1983: 1086) om vinstdelningsskatt,

69. lag om ändring i lagen (1984: 533) om arbetsställenummer m. m.,

70. lag om ändring i lagen (1984: 947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige,

71. lag om ändring i lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt,

72. lag om ändring i lagen (1984: 1090) om inbetalning på förnyelsekonto,

73. lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986: 617),

74. lag om ändring i lagen (1987: 560) om skatteutjämningsavgift,

75. lag om ändring i lagen (1987: 561) om särskild skatteutjämningsavgift,

76. lag om ändring i lagen (1987: 773) om fritidsbåtsregister,

77. lag om ändring i tullagen (1987: 1065),

78. lag om ändring i församlingslagen (1988: 180),

79. lag om ändring i kyrkofondslagen (1988: 182),

80. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988: 327),

81. lag om ändring i lagen (1988: 491) om skatteutjämingsbidrag,

82. lag om ändring i lagen (1989: 346) om särskild vinstskatt,

83. lag om ändring i lagen (1989: 471) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten,

84. lag om ändring i lagen (1989: 479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m. m.,

85. lag om ändring i lagen (1989: 484) om arbetsmiljöavgift.

Förslagen under punkterna 37, 39 – 42, 44, 45, 47 och 52 har upprättats i samråd med chefen för justitiedepartementet.

Förslagen under punkterna 9, 26, 28 och 61 har upprättats i samråd med chefen för socialdepartementet.

Förslagen under punkterna 46, 69, 78 och 79 har upprättats i samråd med chefen för civildepartementet.

Förslaget under punkt 15 har upprättats i samråd med chefen för jordbruksdepartementet.

Förslaget under punkt 76 har upprättats i samråd med chefen för kommunikationsdepartementet.

Lagrådets yttrande har inte inhämtats beträffande de under 10–85 angivna lagförslagen. Dessa förslag avser i huvudsak konsekvensändringar till de lagförslag som lagrådet har yttrat sig över och är enligt min mening av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

I förhållande till de av lagrådet granskade förslagen har justeringar av främst redaktionell art gjorts i vissa av förslagen.

I somliga lagförslag föreslås att bestämmelserna skall träda i kraft den 30 juni 1990 men tillämpas först från en senare tidpunkt. Detta motiveras av de i kraftträdandebestämmelser som jag föreslagit i de nyligen överlämnade lagrådsremisserna angående skattereformen.

19.1 Taxeringslagen

19.1.1 1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har föreslagit i sitt yttrande.

I första stycket bestäms begreppet taxering. Taxering är fastställelse av underlaget för att ta ut de skatter och den avgift som räknas upp i stycket. Två direkta skatter omfattas inte av NTL:s reglering, nämligen sjömansskatten och kupongskatten. Förfarandet för de indirekta skatterna och fastighetstaxeringsförfarandet står också utanför. Även genom t. ex. beslut enligt lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst samt beslut om avräkning av utländsk skatt och om förutsättningar för skattereduktion enligt 2 § 4 mom. UBL bestäms underlaget för att ta ut skatt. Sådana beslut är således taxeringsbeslut.

Av andra stycket framgår att lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter, dvs. skattetillägg och förseningsavgifter, om inte annat framgår av 5 kap. Detta innebär bl. a. att de frister för beslut och omprövning som finns i 4 kap. också gäller för särskilda avgifter med de begränsningar som följer av bestämmelserna i 5 kap.

Som framgår av tredje stycket innehåller lagen bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i domstol. Bestämmelserna om handläggningen vid domstol finns i 6 kap.

2 §

Förfaranderegelerna i NTL omfattar också lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift (se 1 § första stycket 7). Vad som sägs om skatt och skattskyldig i NTL gäller även skogsvårdsavgift och den som är skyldig att betala sådan avgift.

3 §

I paragrafen hänvisas generellt till de bestämningar som finns i KL och SIL. Detta innebär att bl. a. begrepp som taxeringsår (3 § KL) och hemortskommun (66 § KL, 14 § 1 mom. SIL) har samma innebörd i NTL, KL och SIL.

4 §

Bestämmelserna om deklarations- och uppgiftsplikt bildar en särskild lag, lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter (LSK).

19.1.2 2 kap. Taxeringsorganisationen

1 §

Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har föreslagit i sitt yttrande.

Bestämmelserna i första och andra styckena motsvarar 18 § första stycket GTL. Dessutom anges att varje skattemyndighet har ett eller flera skattekontor. Vid varje skattekontor finns en skattenämnd. Ett skattekontor kan vara lokalt eller länsgemensamt (se avsnitt 4.1).

Tredje stycket kan sägas motsvara 18 § andra stycket GTL. RSV har samma befogenhet som skattemyndigheten har enligt 3 kap. RSV kan således förelägga den skattskyldige att lämna de ytterligare upplysningar eller förete de kontrakt, kontoutdrag m. m. som behövs för kontroll av deklarationen, göra s. k. taxeringsbesök, besluta om taxeringsrevision samt ta del av uppgifter enligt 3 kap. 15 och 16 §§. Utövar RSV sin beslutanderätt tar verket över den befogenhet som annars tillkommer skattemyndighet vad gäller just den åtgärd verket beslutat om. Det blir således aldrig någon kollision mellan skattemyndighets och RSV:s befogenhet.

2 §

I paragrafen regleras beslutsbehörighetens fördelning mellan skattemyndigheter.

Enligt första stycket skall beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret är belägen. Innebörden av begreppet hemortskommun anges i 66 § KL och 14 § 1 mom. SIL. Med orden "beslut i taxeringsärende" avses – förutom taxeringsbeslut – även beslut om taxeringsrevision och om föreläggande av vite. Av 1 kap. 1 § andra stycket följer att bestämmelsen även avser beslut om skattetillägg och förseningsavgift.

Andra stycket kan sägas motsvara 4 § fjärde stycket GTL.

Bestämmelsen i tredje stycket har behandlats i avsnitt 5.3. Innebörden är att beslutsbehörigheten kan flyttas mellan två skattemyndigheter. För att en sådan överflyttning skall få göras krävs att den skattemyndighet som är behörig enligt bestämmelserna i första stycket uppdrar åt en annan skattemyndighet att fatta beslut. Uppdraget förutsätter att den andra skat-

temyndigheten samtycker och att överflyttningen kan ske utan avsevärd olägenhet för den skattskyldige. Uppdraget får avse ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Bestämmelsen bör ses i sammanhang med 6 kap. 16 § första stycket.

Om en skattemyndighet anser att den skattskyldige felaktigt taxerats i länet och därför undanröjer taxeringsbeslutet, krävs för att myndigheten skall kunna fatta ett beslut om taxering i annat län att beslutsbehörigheten överförts till myndigheten. En sådan överföring av beslutsbehörigheten kan inte anses medföra avsevärd olägenhet för den skattskyldige.

3 §

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.2. Som framgår av 1 § andra stycket skall det finnas en skattenämnd vid varje skattekontor. Vid de större skattekontoren är det nödvändigt att dela in skattenämnden i avdelningar. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, beslutar om sådan avdelningsindelning. Jag delar lagrådets uppfattning att det av lagtexten bör framgå att för avdelning gäller bestämmelserna om skattenämnd. Varje avdelning beslutar således i skattemyndighetens namn.

4 §

I förevarande paragraf behandlas beslutsbehörighetens fördelning inom skattemyndigheten mellan tjänstemän och skattenämnd. Bestämmelsen kommenteras i avsnitt 5.2. Det är den enskilde tjänstemannen som prövar om de i lagen angivna förutsättningarna för att ärendet skall avgöras i nämnden föreligger. Ett grundläggande beslut om årlig taxering kan fattas av tjänstemannen själv om det inte innefattar en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige eller beslutet av någon annan särskild anledning bör fattas i nämnd.

Ett ärende som avser omprövning av en tvistig fråga och där nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis som den skattskyldige åberopar, skall avgöras i nämnden (punkt 1). Finner tjänstemannen att de yrkanden den skattskyldige framställer i en begäran om omprövning kan godtas behöver nämnden således normalt inte kopplas in om inte punkt 2 eller 3 är tillämplig. Bestämmelsen möjliggör också för tjänsteman att fatta beslut när frågan i och för sig är tvistig eller rör en skälighets- eller bedömningsfråga men nämnden redan tagit ställning till de omständigheter och bevis som den skattskyldige åberopar. Den tidigare prövningen måste ha skett på samma underlag. Har omständigheter eller bevis tillkommit som nämnden inte tagit ställning till skall även ett andra beslut som innebär att den skattskyldige inte får fullt bifall fattas i nämnd.

5 §

Det skall finnas en ordförande för varje avdelning om nämnden är avdelningsindelad. En vice ordförande är däremot inte knuten till en viss avdelning. Därigenom skapas en flexibel organisation där en vice ordförande kan tjänstgöra vid den avdelning där det behövs.

6 §

På lagrådets inrådan har förevarande paragraf placerats före den bestämmelse som behandlar skattenämndens beslutförhet.

Bestämmelsen i första stycket har kommenterats i avsnitt 4.3.2. Såväl ordföranden som vice ordföranden skall vara tjänstemän vid skattemyndighet.

Det kan i undantagsfall vara motiverat att chefen för skattemyndigheten tar över ordförandeskapet i skattenämnden vid behandlingen av ett enstaka ärende, vilket bestämmelsen i andra stycket möjliggör. Det kan vara behandling av ett ärende som är särskilt betydelsefullt, t. ex. för att det är ett pilotfall i en viktig fråga.

Det tredje stycket har kommenterats i avsnitt 4.3.1.

7 §

Enligt riksdagens principbeslut skall fem lekmän kallas till varje sammanträde med skattenämnden (avsnitt 4.3.3). Paragrafen föreskriver att inte fler än ordföranden eller vice ordföranden och fem övriga ledamöter får delta i behandlingen av ett ärende och att nämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och fyra övriga ledamöter är närvarande. Några särskilda bestämmelser om beslutförhet om en ledamot får förfall och man inte hinner kalla in en annan i hans ställe eller en ledamot måste avträda på grund av jäv föreslås inte. För att inte riskera att beslutförheten skall brista bör därför regelmässigt, i enlighet med principbeslutet, fem lekmän kallas till varje sammanträde.

19.1.3 3 kap. Utredning i taxeringsärenden

1 §

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.1. Normalt fattas beslut på grundval av de uppgifter den skattskyldige lämnat i sin självdeklaration och de kontrolluppgifter m. m. som kommit in utan någon särskild utredning från skattemyndighetens sida. Bara om handlingarna ger anledning till det och frågan avser ett tillräckligt stort belopp företas utredning. Den föreslagna regeln är inte avsedd att innebära att den nuvarande utredningsskyldigheten utökas (jfr 65 § första stycket GTL). Utredningsskyldigheten kan däremot sägas ha fått delvis annat innehåll genom skattemyndighetens utökade omprövningsmöjligheter. I det framtida förfarandet kan skattemyndigheten fatta beslut till den skattskyldiges nackdel även efter det att tax-

eringsperioden har gått ut. I de fall ett beslut ändras till den skattskyldiges nackdel ställs helt andra krav på utredningen än när t. ex. den skattskyldiges yrkanden i en begäran om omprövning bifalls.

2 §

Kommunikationsreglerna har sina motsvarigheter i 65 § första stycket och 116 k § andra stycket GTL och är således gemensamma för taxering och särskilda avgifter.

Regler om kommunikation när ett ärende tillförts uppgifter från någon annan än den skatteskyldige själv finns i 17 § FL. Det är emellertid nödvändigt med en särskild regel i NTL med hänsyn till att kommunikationsskyldigheten på taxeringsområdet går längre än vad FL föreskriver.

I första stycket bestäms kommunikationsskyldigheten när visserligen inte något nytt tillförts ärendet genom någon annan men när skattemyndigheten ifrågasätter att avvika från den skattskyldiges uppgifter eller att påföra särskild avgift. Den skattskyldige skall således normalt ges tillfälle att yttra sig innan skattemyndigheten fattar ett beslut om avvikelse från självdeklarationen eller ett omprövningsbeslut på eget initiativ eller beslut om att påföra skattetillägg. Kommunikation kan underlåtas endast när det är onödigt, dvs. beslutet avser ändringar av så självklar karaktär att ett yttrande av den skattskyldige inte skulle kunna medföra ett bättre beslutsunderlag.

Den ändrade ordalydelsen i förhållande till dagens regler avses inte innebära någon ändring av den nuvarande kommunikationsskyldigheten på taxerings- och avgiftsområdena utan skall täcka de olika behov av kommunikation som finns i olika ärenden. Det ligger i sakens natur att en regel av detta slag får olika innehåll beroende på vilken typ av ärenden som är aktuell. Ett beslut om taxering i enlighet med den skattskyldiges deklaration kan naturligtvis fattas utan kommunikation, medan t. ex. ett beslut om påförande av särskild avgift normalt förutsätter att den skattskyldige fått möjlighet att yttra sig över den ifrågasatta åtgärden (avsnitt 10.3).

I andra stycket finns en hänvisning till 17 § FL. Som lagrådet påpekat i sitt yttrande är avsikten med bestämmelsen att reglera dels den skattskyldiges rätt att få del av uppgifter som tillförts av annan än honom själv och dels hans rätt att få yttra sig över dem. Stycket har därför utformats i enlighet med lagrådets förslag. I 3 § finns ett undantag från kommunikationsskyldigheten i 17 § FL.

3 §

Bestämmelsen motsvarar 66 b § första stycket GTL. Andra stycket i 66 b § GTL har förts till 4 kap. 4 §.

Genom bestämmelsen i 3 § ges skattemyndigheten rätt att i fråga om en förenklad självdeklaration fatta taxeringsbeslut på grundval av uppgifter som den skattskyldige inte har lämnat eller fått ta ställning till. Detta avviker från den i 17 § första stycket FL föreskrivna kommunikationsskyldigheten.

4 §

Den ovillkorliga rätten för skattskyldig att företräda inför taxeringsnämnden och lämna upplysningar till ledning för sin taxering har inte överförts till skattenämnden (se avsnitt 6.2). Den skattskyldige skall dock få tillfälle att lämna muntliga upplysningar inför skattenämnden om inte särskilda skäl talar emot det.

Det bör observeras att bestämmelsen endast avser möjligheten att lämna upplysningar muntligt inför skattenämnden i ärende som skall avgöras i nämnden. Detta har på lagrådets inrådan förtydligats i lagtexten. Paragrafen har, med en smärre redaktionell ändring, utformats i enlighet med lagrådets förslag. Möjligheterna till muntligt förfarandet i ärende hos skattemyndigheten som inte avgörs i skattenämnd regleras av 14 § FL.

Beslut om att vägra muntlighet i ärenden som skall avgöras av nämnden fattas av nämnden. Av allmänna regler följer att ett beslut att vägra muntlighet får överklagas endast i samband med avgörandet i sak.

Vad som kommer fram vid en personlig inställelse måste dokumenteras. Dokumentationsskyldigheten framgår av 15 § FL och någon särskild regel i NTL är inte nödvändig.

5 §

Första och andra styckena motsvarar 31 § 2 mom. första och andra styckena GTL. Någon regel om att upplysningarna skall lämnas skriftligt motsvarande den som nu finns i 31 § 2 mom. första stycket har dock inte tagits in i NTL (jfr 14 § andra stycket FL).

Uppgiftsskyldigheten inträder enligt bestämmelsen först efter föreläggande (jfr 31 § 1 mom. GTL; 2 kap. 3 § LSK). Uppgiftsskyldigheten är tämligen vidsträckt och kan t. ex. avse att få in uppgifter om den skattskyldiges levnadskostnader för en mer allmän kontroll av deklarationens riktighet (prop. 1955: 160 s. 103).

Föreläggande får avse att få in material för att kontrollera de uppgifter den skattskyldige lämnat i sin självdeklaration eller annars för att få underlag för att fatta ett riktigt taxeringsbeslut avseende den skattskyldige. Däremot får bestämmelsen inte utnyttjas för att kontrollera även själva deklarationsunderlagets riktighet. Som lagrådet påpekat är inte någon utvidgning av föreläggandérätten i förhållande till dagens regler avsedd. Jag delar lagrådets uppfattning att de begränsningar som gäller bör framgå av lagtexten och att det av lagtexten också bör framgå att föreläggandet måste utformas så att den skattskyldige får klart för sig vilka upplysningar som avses med föreläggandet. Paragrafen har därför utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Tredje stycket innehåller en ändring i förhållande till dagens regler (se avsnitt 6.3). För närvarande får endast ett föreläggande att lämna ytterligare upplysningar förenas med vite (53 § GTL). Nu föreslås att även ett föreläggande att visa upp en handling får förenas med vite. Enligt den föreslagna regeln får ett föreläggande förenas med vite om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte följer föreläggandet. Någon sådan begränsning finns inte inskriven i GTL men torde ändå tillämpas.

I NTL har endast tagits in de bestämmelser som avviker från lagen (1985:206) om viten. Några motsvarigheter till 123 § första stycket samt 124 § första och andra styckena GTL finns därför inte.

Regeln i 123 § första stycket GTL – att vite skall bestämmas till belopp som med hänsyn till den skattskyldiges ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt kan förmå honom att iaktta föreläggandet, dock lägst 500 kr. – har sin motsvarighet i 3 § viteslagen. Någon beloppsgräns föreskrivs dock inte i viteslagen. I förarbetena till 3 § framhålls (prop. 1984/85:96 s. 27 och 49) att myndigheten vid bestämmandet av vitets storlek kan ta hänsyn till tidigare ådagalagd tredska och till vad som är känt om adressatens förmögenhetsförhållanden men även till värdet av det föremål som avses med föreläggandet och till samhällsintresset av att föreläggandet vinner efterrättelse. På vissa områden får man räkna med en schabloniserad tillämpning. Det ligger i sakens natur och får anses följa av den princip som uttryckts i 3 § att ett vite bör bestämmas så högt att det inte blir ekonomiskt fördelaktigt att underlåta att iaktta det.

I NTL har inte någon beloppsgräns införts. Det bör anförtros skattemyndigheten och riksskatteverket att själva bestämma lämpliga vitesbelopp utifrån de allmänna riktlinjer som lagstiftaren meddelat. Ett vitesföreläggande skall liksom hittills (55 § GTL) delges den skattskyldige. En bestämmelse om detta bör tas in i TF.

Det har i 6 § införts en möjlighet för den skattskyldige att befrias från sina skyldigheter enligt förevarande paragraf. Ett vitesföreläggande är inte överklagbart (jfr 6 kap. 2 §). Fråga om utdömande av vite prövas av länsrätten på ansökan av den myndighet som utfärdat vitesföreläggandet. Ansökan görs hos länsrätten i det län där myndigheten är belägen (6 § viteslagen). Vitets lämplighet får bedömas i mål om utdömande av vite (7 kap. 2 §).

6 §

I GTL finns inte någon rätt för skattskyldig som förelagts att lämna upplysningar eller visa upp handling att befrias från sin skyldighet. En sådan möjlighet är befogad av rättssäkerhetsskäl och ges genom paragrafen. Den har utformats i enlighet med vad lagrådet föreslagit i sitt yttrande. Motsvarigheter till bestämmelsen finns vad avser undantagande av handlingar från taxeringsrevision i 13 § och vad gäller befrielse från skyldigheten att efter föreläggande lämna kontrolluppgift i 3 kap. 3 § LSK. Länsrättens beslut i fråga om befrielse får inte överklagas (6 kap. 10 § 1).

7 §

Paragrafen motsvarar med redaktionella ändringar de bestämmelser om s.k. taxeringsbesök som i samband med RS-reformen infördes i 31 § 2 mom. tredje stycket GTL (prop. 1977/78:181 s. 254).

8 §

Reglerna om taxeringsrevision har överförts från GTL med endast smärre justeringar i sak. Vissa redaktionella ändringar har vidtagits. Lagrådet avråder i sitt yttrande från användning av uttryck som "den reviderade" och liknande i lagtexten. Lagrådet finner uttrycken oacceptabla från språklig synpunkt. Jag delar inte lagrådets uppfattning utan anser att uttrycken väl kan användas i lagtexten. I övrigt har bestämmelserna om taxeringsrevision utformats i enligthet med vad lagrådet föreslagit.

Förevarande paragraf motsvarar 56 § 1 mom. första och andra styckena samt 57 § första och andra styckena GTL.

Det är skattemyndigheten som skall besluta om taxeringsrevision. Vem som har befogenhet inom myndigheten att fatta sådana beslut bör regleras genom arbetsordning. Att även RSV har befogenhet att besluta om revision framgår av 2 kap. 1 §. Vad gäller ett slags revision har beslutanderätten alltjämt lagts på RSV, nämligen vid s.k. tredjemansrevisioner när den hos vilken revisionen sker inte är skyldig att efter föreläggande lämna uppgifter om personerna i fråga. RSV har dock möjlighet att delegera beslutanderätten till skattemyndighet.

Av 2 kap 2 § framgår vilken skattemyndighet som har beslutanderätt vad gäller taxeringsrevision och att beslutsbehörigheten kan överföras mellan skattemyndigheterna (se avsnitt 5.3).

9 §

Bestämmelsen motsvarar 57 § fjärde stycket GTL. Någon motsvarighet till den möjlighet som finns i GTL att uppdra taxeringsrevision åt annan i bokföring och taxering sakkunnig person som godkänts av länsskattemyndigheten har inte ansetts befogad. Inte heller finns någon motsvarighet till det undantag från jävsbestämmelserna i FL som för närvarande finns i 57 § femte stycket GTL.

10 §

Regeln motsvarar 56 § 3 mom. första och andra styckena GTL. Bestämmelsen i det tredje stycket i momentet bör föras över till TF. Fjärde stycket bildar en egen paragraf, 14 §.

11 §

Regeln motsvarar 56 § 1 mom. tredje – sjätte styckena GTL.

12 §

Första och andra styckena motsvarar 56 § 2 mom. GTL. Tredje stycket motsvarar 58 § GTL.

13 §

Regeln motsvarar 56 § 4 mom. GTL. Att länsrättens beslut i fråga om undantagande inte får överklagas framgår av 6 kap. 10 § 2.

14 §

Regeln motsvarar 56 § 3 mom. sista stycket GTL.

15 §

Regeln motsvarar 43 § 5 mom. GTL.

16 §

Regeln motsvarar 46 § GTL.

17 §

Regeln motsvarar 50 § 1 mom. första stycket och 3 mom. GTL.

Någon motsvarighet till bestämmelsen i 50 § 1 mom. andra stycket GTL finns inte. I överensstämmelse med de strävanden som funnits sedan lång tid att delegera förvaltningsärenden av löpande karaktär från regeringen till domstolar och myndigheter bör skattemyndigheten själv i stället för regeringen pröva en begäran från en annan myndighet om att få ta del av uppgifter som avses i första stycket för statistisk bearbetning. Prövningen skall ske enligt sekretesslagens (1980: 100) bestämmelser.

Genomförandet av en ny skatteorganisation innebär en betydande minskning av antalet myndigheter. Med hänsyn till att endast ett fåtal skattemyndigheter kommer att pröva framställningar om utlämnande av nämnda uppgifter till andra myndigheter för statistisk bearbetning bör en likformig tillämpning på samma nivå som tidigare kunna upprätthållas utan att regeringen skall behöva pröva varje särskilt fall av utlämnande av uppgifter för statistisk bearbetning.

18 §

Regeln motsvaras av 50 § 1 mom. tredje stycket GTL.

19.1.4 4 kap. Taxeringsbeslut

1 §

Det finns tre typer av taxeringsbeslut, nämligen grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Under

taxeringsperioden kan såväl grundläggande beslut om årlig taxering som omprövningsbeslut fattas. Beslut om taxeringsåtgärder kommer bara i fråga efter domstolsavgörande som innebär ändring av det tidigare beslutet (avsnitt 15).

I andra stycket har på lagrådets inrådan tagits in en bestämmelse om att den skatteskyldige utan dröjsmål skall underrättas om innehållet i ett taxeringsbeslut och, om beslutet är till hans nackdel, om möjligheterna till omprövning och överklagande. Bestämmelsen har, till skillnad från lagrådets förslag, placerats i 1 § eftersom den är tillämplig på alla typer av taxeringsbeslut.

2 §

Paragrafen har kommenterats i avsnitt 7.2. Beslut avseende den årliga taxeringen skall enligt första stycket ha fattats före utgången av november taxeringsåret. Slutskattesedel skall enligt 35 § första stycket UBL tillställas den skattskyldige senast den 15 december taxeringsåret.

I andra stycket finns en regel om att skattemyndigheten under november inte till den skattskyldiges nackdel får fatta grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om skattetillägg. Med omprövningsbeslut avses naturligtvis endast sådana omprövningsbeslut som rör den årliga taxeringen. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att skattemyndighetens beslut fattas så sent att frågan inte hinner omprövas före utgången av november. November månad skall i princip ägnas åt omprövning på begäran av den skattskyldige för att resultatet av omprövningen skall kunna beaktas vid utfärdandet av slutskattesedeln.

Om syftet med bestämmelsen i andra stycket skall uppnås är det naturligtvis angeläget att den skattskyldige så snart som möjlighet underrättas om innehållet i ett taxeringsbeslut som gått honom emot och att han får besked om hur han skall förfara om han inte vill nöja sig med beslutet (se 1 § andra stycket).

3 §

Bestämmelsen motsvarar med endast redaktionella ändringar 21 § GTL.

4 §

Regeln har sin motsvarighet i 66 b § andra stycket GTL. 66 b § första stycket GTL återfinns i 3 kap. 3 §. Bestämmelsen möjliggör för skattemyndigheten att godta en förenklad självdeklaration även om den skattskyldige genom den egentligen inte fullgjort sin deklarationsskyldighet.

Bestämmelsen motsvarar 65 a § GTL.

Bestämmelsen tillkom 1985 i samband med de nya reglerna om beskattning av lön vid utlandstjänstgöring. Enligt 54 § första stycket f KL och punkt 3 av anvisningarna till paragrafen frikallas en person som uppbär inkomst från utlandstjänstgöring från skattskyldighet i Sverige för denna inkomst om tjänstgöringen pågått minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i det land där arbetet utförts. Den som inte är anställd hos sådan arbetsgivare skall ändå åtnjuta skattefrihet i Sverige för inkomst från utlandstjänstgöring om vistelsen och anställningen varat minst ett år i ett och samma land.

Om det finns förutsättningar att tillämpa sexmånadersregeln står klart före utgången av november taxeringsåret. Är det fråga om tillämpning av ettårsregeln och utlandsvistelsen påbörjats i slutet av beskattningsåret vet man emellertid inte innan grundläggande beslut om årlig taxering måste fattas om förutsättningarna för skattebefrielse kommer att föreligga. En regel är nödvändig även i det framtida förfarandet för att kunna medge skattskyldig skattebefrielse innan förutsättningarna för detta är helt uppfyllda.

6 §

Paragrafen motsvarar 65 § andra stycket GTL som infördes genom RS-reformen. Av förarbetena till regeln framgår (prop. 1977/78: 181 s. 244 f) att RS-utredningen förordade att myndigheterna skulle undvika bagatelländringar vid taxeringen och i stället inrikta resurserna på att upptäcka fall av väsentliga skatteundandraganden. Bestämmelsen borde därför utformas så att den gav skattemyndigheterna möjlighet att underlåta rättelse utan att den samtidigt uppfattades som en generell "friregel" för de skattskyldiga. Regeln borde vara ett hjälpmedel för myndigheterna att få större rörlighet i uppläggning och inriktning av granskningen vid olika års taxering. Olika beloppsgränser borde sättas för fel till skattskyldigs förmån och fel till hans nackdel. Departementschefen anslöt sig i stort till de principer som enligt utredningen borde gälla för granskningsarbetet. Han framhöll att man vid utformningen av granskningsrutinerna borde göra skillnad mellan fall som kräver utredning och fall där det föreligger ett klart fel som genast kan rättas.

Skattemyndigheten är skyldig att fatta beslut i enlighet med skatteförfattningarna. Bestämmelsen möjliggör för skattemyndigheten att underlåta att rätta mindre felaktigheter i självdeklarationerna. Bestämmelsen anger således endast ramarna för när avvikelse får underlåtas. De principer som lades fast genom RS-reformen i detta avseende har fortfarande aktualitet. Det ankommer på riksskatteverket att meddela närmare riktlinjer.

Bestämmelserna i 7–22 §§ reglerar omprövningsförfarandet. I 6 kap. 6 § finns bestämmelser om omprövning i samband med överklagande.

Skattemyndigheten är skyldig att på begäran av den skattskyldige ompröva ett taxeringsbeslut om förutsättningar för en prövning i sak föreligger. Begäran skall ha kommit in inom femårsperioden. Någon beloppsgräns eller motsvarande har inte införts. Inte heller finns någon möjlighet för skattemyndigheten att avvisa en begäran med hänvisning till att frågan tidigare varit föremål för omprövning. Den skattemyndighet som fattat det grundläggande beslutet är i princip behörig att fatta omprövningsbeslutet. Av bestämmelserna i 2 kap. 2 § följer dock att beslutsbehörigheten kan överföras mellan skattemyndigheterna.

Ett taxeringsbeslut består av en mängd delfrågor och varje sådan delfråga kan bli föremål för omprövning. Omprövning kan ske av varje fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna (jfr kommentaren under 6 kap. 1 §).

Omprövning kan ske så snart skattemyndigheten fattat ett grundläggande beslut; utfärdandet av slutskattesedeln behöver inte avvaktas. Tvärtom är det en fördel om omprövningen kan göras i sådan tid att resultatet kan beaktas på slutskattesedeln. Under november har dock skattemyndigheten inte möjligheter att fatta omprövningsbeslut avseende den årliga taxeringen till den skattskyldiges nackdel, se 2 § andra stycket. November kommer därigenom att i huvudsak reserveras för omprövningar på begäran av den skattskyldige (jfr avsnitt 7.2).

Taxeringsbeslut som fattas efter utgången av november taxeringsåret blir definitionsmässigt omprövningsbeslut. Det kan inträffa att något grundläggande taxeringsbeslut avseende den skattskyldige inte har fattats. Detta hindrar inte senare omprövningsbeslut.

Skattemyndigheten är i princip skyldig att ompröva tidigare beslut om det föreligger skäl för en omprövning.

Av tredje stycket framgår att skattemyndigheten får underlåta att på eget initiativ ompröva ett beslut om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp. Som redan nämnts finns inte någon motsvarande möjlighet att underlåta omprövning i de fall den skattskyldige har begärt att en omprövning skall företas. Regeln ger skattemyndigheten möjlighet att avstå från att på eget intiativ ompröva ett beslut i vissa fall och skall ses i sammanhang med bestämmelsen i 6 §. (Jfr kommentaren under denna paragraf.)

8 §

Rättegångsbalkens regler om rättskraft tillämpas i huvudsak analogivis även på förvaltningsområdet. Eftersom skattemyndigheterna nu får befogenhet och skyldighet att ompröva sina egna beslut görs i paragrafen en erinran om att domstols dom i mål om taxering vinner s. k. negativ rättskraft och att omprövning således inte kan ske av en fråga som domstol

avgjort. Omprövning skall inte heller ske sedan en fråga efter överklagande har överlämnats till domstol för prövning (litis pendens). Detta är huvudregeln i förvaltningsprocessen och behöver inte sägas särskilt.

Rättskraften gäller endast den rättsföljd det varit fråga om i målet (se vidare avsnitt 14.2). Bestämmelsen hindrar omprövning av t. ex. en fråga huruvida viss inkomst skall beskattas eller avdrag skall medges för viss kostnad vid det aktuella taxeringsåret om detta prövats av domstol. Däremot är skattemyndigheten oförhindrad att ompröva frågor som visserligen har samband med den av domstol prövade men som ändå inte avser samma sak. Har länsrätten t. ex. vägrat en skattskyldig avdrag för kostnad för flygbiljett för en studieresa utomlands med motivering att kostnaderna inte var hänförliga till hans rörelse utan utgjorde privata levnadskostnader skall skattemyndigheten således inte i det anförda exemplet avvisa en begäran om omprövning med yrkande att avdrag skall medges för hotellkostnaderna vid samma resa. Länsrättens dom kan naturligtvis ändå ha avgörande betydelse för utgången i omprövningsärendet.

Nytillkommande omständigheter (facta superveniens) kan medföra att omprövning får ske. Omständigheten skall inte ha kunnat åberopas i målet utan måste vara ny och inte bara ha blivit känd för parterna efter domen. Så kan t. ex. återbetalning av viss del av en köpeskilling medföra att frågan om beräkning av realisationsvinst kan omprövas, trots att den tidigare prövats av domstol. Hittar den skattskyldige ett tidigare bortglömt kvitto eller företer den skattskyldige ett intyg som upprättats efter domen är detta naturligtvis inte att se som sådana nytillkommande omständigheter som inte omfattas av rättskraften.

I 12 § har införts en särskild regel för att möjliggöra omprövning på begäran av skattskyldig av en fråga som tidigare prövats av domstol genom lagakraftvunnet beslut, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter.

9 §

Paragrafen reglerar omprövning på begäran av den skattskyldige.

Den skattskyldiges begäran skall framställas skriftligt. Angående undertecknade se 10 §.

När den skattskyldige begär omprövning skall skattemyndigheten inte gå in på en bedömning om omprövningsbeslutet är till för- eller nackdel för honom. Den skattskyldiges yrkanden kan innebära att han påförs högre skatt. Detta innebär en ändring i förhållande till i dag. Den skattskyldige kan enligt nuvarande regler inte ansöka om eftertaxering av sig själv.

Begäran skall för att tas upp till prövning i princip ha kommit in till skattemyndigheten inom fem år efter utgången av taxeringsåret. I annat fall skall begäran avvisas. Ett avvisningsbeslut kan överklagas. Länsrättens beslut i anledning av överklagande av skattemyndighetens beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen får inte överklagas (6 kap. 10 § 3, jfr 30 § FL).

Skattemyndighetens omprövningsbeslut kan således fattas efter utgången av femårsperioden. Det finns ingen tidgräns inom vilken beslut i

anledning av den skattskyldiges begäran skall fattas. Att omprövningsbeslut skall behandlas så skyndsamt som möjligt ligger i sakens natur även om detta inte kommit till direkt uttryck i lagtexten.

Andra stycket innehåller en ventil för de fall då den skattskyldige inte inom två månader före femårsperiodens utgång fått kännedom om ett taxeringsbeslut till hans nackdel eller skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek. Den skattskyldige har då möjlighet att komma in med en begäran om omprövning inom två månader från den dag han fick kännedom om beslutet eller skatten. Stycket har utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Enligt *tredje stycket*, som avviker från reglerna i 24 § tredje stycket FL, skall det förhållandet att den skattskyldige har gett in en begäran om omprövning inom omprövningsfristen till fel skattemyndighet eller till en förvaltningsdomstol inte hindra att omprövning görs även om begäran överlämnas till beslutsmyndigheten först efter omprövningsperiodens utgång. En motsvarighet till regeln finns vid överklagande i 6 kap. 5 § tredje stycket. I förhållande till lagförslaget i lagrådsremissen har bestämmelsen justerats för att kunna tillämpas även i fall som avses i andra stycket.

Omprövningsbeslut skall normalt sändas till de skattskyldiga i vanligt brev. Beslut som fattas efter den 30 juni det femte året efter taxeringsåret skall dock delges den skattskyldige. Regler om detta bör tas in i TF.

10 §

Bestämmelsen gör det möjligt för skattemyndigheten att förelägga den skattskyldige eller hans ombud att underteckna en begäran om omprövning vid påföljd att omprövning annars inte görs.

11 §

Bestämmelsen kan tillsammans med 13 § tredje stycket och 6 kap. 4 § sägas motsvara 116 m § tredje stycket GTL. (Jfr 6 kap. 20 §.) Bestämmelsen möjliggör för skattemyndigheten att, trots att femårsperioden gått ut, ta upp och på den skattskyldiges begäran ompröva ett beslut om skattetillägg så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

12 §

Motiven till förevarande paragraf har utvecklats i avsnitt 8.4. Den har utformats i enlighet med vad lagrådet föreslår i sitt yttrande.

Av allmänna principer följer att nya omständigheter inte omfattas av ett avgörandes rättskraft (se avsnitt 14.2). Inträffar nya omständigheter efter ett domstolsavgörande prekluderas inte dessa.

Ny rättspraxis torde inte anses utgöra sådana nya omständigheter som inte omfattas av rättskraften. Är en fråga avgjord genom ett lagakraftvunnet beslut kan därför inte någon ytterligare prövning ske även om avgörandet strider mot senare tillkomna prejudikat. Bestämmelsen avser att möj-

liggöra att ett lagakraftvunnet domstolsbeslut kan omprövas, om den skattskyldiges begäran kommer in inom femårsperioden och beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter.

13 §

Bestämmelserna i 13–22 §§ behandlar skattemyndighetens möjlighet och skyldighet att på eget initiativ ompröva taxeringsbeslut.

I 13 § regleras omprövning till den skattskyldiges fördel.

Huvudregeln är enligt första stycket att skattemyndigheten får meddela beslut om omprövning till den skattskyldiges fördel t. o. m. det femte året efter taxeringsåret.

Följdändringsbeslut till fördel kan enligt andra stycket fattas även efter femårsperioden. Någon yttersta tidsgräns föreskrivs inte. Det är naturligtvis angeläget att beslut om följdändring till den skattskyldiges fördel fattas så snart som möjligt. Det förcligger inte något krav att beslutet som föranleder följdändringen skall ha vunnit laga kraft. Ändras det beslut som föranlett följdändringen får ett nytt följdändringsbeslut fattas.

Andra stycket punkt 1 motsvarar nuvarande 105 § GTL överförd till skattemyndighetsnivå. Följdändringen måste vara en omedelbar konsekvens av taxeringsbeslutet eller domstolsbeslutet. Reglerna om dödsbobefrielse i KL, SIL m. fl. lagar har förts över till 30 § UBL. Till följd därav har även en motsvarighet till 105 § tredje stycket GTL om följdändring i beslut om skattebefrielse förts över till UBL (30 § tredje stycket).

Någon särskild regel om överflyttning av taxering eller särskild avgift till annan kommun har inte införts i NTL. I ett ärende som rör frågan om rätt beskattningsort avser överflyttningen samma skattskyldig och samma taxeringsår. Det ligger då inom ramen för skattemyndighetens – och domstolens – prövning av frågan om rätt beskattningsort att t. ex. taxera den skattskyldige på rätt ort i länet och undanröja en taxering på orätt ort även om den skattskyldige endast yrkat taxering på rätt ort. På motsvarande sätt bör taxering och särskild avgift kunna överflyttas till rätt ort även om den skattskyldige endast yrkar undanröjande. Beslut skall också kunna innebära att skattemyndigheten flyttar över taxeringen till kommun i annat län. Ett sådant beslut förutsätter dock att beslutsbehörigheten förts över till skattemyndigheten enligt 2 kap. 2 §.

Punkterna 2 och 3 motsvarar den extraordinära besvärsrätt som finns i 102 § GTL vid ändrat fastighetstaxeringsvärde och rättelser m. m. enligt fastighetstaxeringslagen och, i fråga om schablontaxerade fastigheter, lokala skattemyndighetens skyldighet att ändra taxeringen enligt 72 b § GTL. Bestämmelsen möjliggör även följdändring i underlaget för fastighetsskatt och skogvårdsavgift.

Punkt 4 motsvarar länsskattemyndighetens extraordinära besvärsrätt enligt 101 § 2 mom. GTL när beslut avseende sjömansskatt ändrats. Skattemyndigheten måste för tillämpning av bestämmelsen tillställas riksskatteverkets, kammarrättens och regeringsrättens beslut i fråga om sjömansskatt.

Punkt 5 motsvarar den skattskyldiges extraordinära besvärsrätt enligt 100 § första stycket 8 GTL och länsskattemyndighetens extraordinära besvärsrätt till fördel för den skattskyldige enligt 101 § 1 mom. (Angående den skattskyldiges anmälningsskyldighet till skattemyndigheten om den utländska skatten sätts ned efter ett avräkningsbeslut se 2 kap. 27 § LSK.)

Begreppen till fördel resp. till nackdel för den skattskyldige har utvecklats i avsnitt 8.3.1.

Skattemyndigheten är i princip skyldig att ompröva ett beslut om det finns skäl att ändra det och förutsättningar för omprövning föreligger i övrigt. Om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp får skattemyndigheten dock avstå från att på eget intiativ ompröva beslutet.

Ett följdändringsbeslut skall i princip fattas av den skattemyndighet som fattat det grundläggande taxeringsbeslutet. Att det finns möjligheter att föra över beslutanderätten skattemyndigheter emellan framgår av 2 kap. 2 §.

Jag delar lagrådets uppfattning att skattemyndigheten till den skattskyldiges fördel självmant bör få ompröva ett beslut om skattetillägg så länge den taxeringsfråga som har föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft. En bestämmelse med detta innehåll har därför införts i tredje stycket (jfr 11 §).

14 §

Paragrafen avser omprövningsbeslut som fattas på skattemyndighetens initiativ och reglerar inom vilken tid omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel får meddelas utan att förutsättningar för eftertaxering föreligger.

Beslut får enligt huvudregeln i första stycket inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Om den skattskyldige inte gett in självdeklaration i rätt tid ges särskilda regler i andra stycket. Ett beslut till nackdel får då alltid meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten men senast inom fem år från utgången av taxeringsåret. Med deklaration avses en i behörig ordning upprättad deklaration. Deklarationen skall således vara upprättad på fastställt formulär och undertecknad av den skattskyldige eller legal ställföreträdare för denne.

15 §

Omprövningsbeslut till nackdel för den skattskyldige i andra fall än som sägs i 14 § är definitionsmässigt eftertaxeringsbeslut. I det nya eftertaxeringsinstitutet inbegrips sålunda, förutom den nuvarande eftertaxeringsregeln i 114 § GTL, även motsvarigheter till de möjligheter att ändra lagakraftvunna taxeringar till den skattskyldiges nackdel som för närvarande regleras i 72 b §, 101 § 1 – 3 mom., 102 och 105 §§ GTL. En olikhet är vidare att ett beslut om eftertaxering i det nya förfarandet inte är en tilläggstaxering utan ett omprövningsbeslut.

Någon motsvarighet till 114 a § GTL återfinns inte i NTL. Bestämmelsen har överförts till lagen (1980:865) mot skatteflykt.

16 §

Regeln motsvarar 114 § GTL men har strukturerats om. En justering i förhållande till nuvarande förutsättningar för eftertaxering har gjorts. Eftertaxering kan enligt dagens regler ske endast om det oriktiga meddelandet medfört att skatt tagits ut med för lågt belopp. Av 15 § framgår att eftertaxeringsbesluten är till den skattskyldiges nackdel. Man kan därför frångå den nuvarande förutsättningen att den debiterade skatten skall vara för låg. I stället anges som förutsättning att taxeringsbeslut avseende den skattskyldige eller hans make eller, i fråga om förmögenhetsskatt, annan med honom samtaxerad person blivit felaktigt. Eftertaxering kan ske även i de fall något taxeringsbeslut inte fattats tidigare. Har den oriktiga uppgiften lämnats i ett mål om taxering och medfört att beslutet om taxeringsåtgärder blivit felaktigt får eftertaxering ske.

Eftersom taxeringsändring till nackdel alltid är möjlig enligt 14 § andra stycket inom ett år efter den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten får regeln i 16 § 3 om eftertaxering när skattskyldig underlåtit att lämna självdeklaration ett litet tillämpningsområde. Regeln är dock nödvändig för att möjliggöra eftertaxering när taxeringsbeslut avseende den skattskyldiges make eller annan med honom samtaxerad person blivit felaktigt.

Till skillnad från vad som gäller beträffande skattetillägg kan beslut om eftertaxering fattas även när en oriktig uppgift lämnats muntligt i ett ärende eller mål om taxering.

17 §

I paragrafen har de fall samlats där eftertaxering kan ske utan att den skattskyldige lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna uppgift.

Punkterna 1 och 2 motsvarar 101 § 1 mom. jämförd med 100 § första stycket 5 GTL. Eftertaxering kan ske även i de fall den skattskyldige av uppenbart förbiseende inte taxerats. Punkt 3 innebär att följdändring till den skattskyldiges nackdel får företas även efter ettårsperiodens utgång.

Enligt andra stycket får en följdändring genom eftertaxering som föranleds av taxeringsbeslut avseende annan skattskyldig inte ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt (se avsnitt 8.3.3).

18 §

Enligt första stycket får eftertaxering som avser annat än följdändring ske endast om den avser belopp av någon betydelse. Som riktmärke vid inkomsttaxeringen vid bedömandet av huruvida ett belopp skall anses vara av någon betydelse kan anges att beloppet normalt bör röra sig om ca 5 000 kr. taxerad inkomst. Vid eftertaxering avseende olika frågor bör det sammanlagda beloppet utgöra grund för bedömningen. Liksom hittills bör om en skattskyldig under en följd av år undandragit inkomst eller förmö-

genhet eftertaxering kunna ske även om beloppen varje enskilt år inte uppgår till sådana belopp att eftertaxering för ett enstaka år skulle ha varit möjlig. Det åligger skattemyndigheten att ex officio undanröja ett eftertaxeringsbeslut om förutsättningar för eftertaxering inte längre är för handen. Om t. ex. skattemyndigheten fattat ett eftertaxeringsbeslut som avser olika poster och länsrätten efter överklagande av den skattskyldige undanröjer eftertaxeringen avseende en post, skall skattemyndigheten undanröja eftertaxeringen även avseende de ej överklagade posterna om beloppskravet inte längre är uppfyllt för dessa.

Skattemyndigheten är normalt oförhindrad att fatta flera beslut i samma fråga. Beträffande beslut om eftertaxering gäller dock ett undantag. Skattemyndigheten får inte efter att eftertaxering har skett fatta ännu ett beslut om eftertaxering avseende samma fråga. Däremot är skattemyndigheten oförhindrad att fatta ett omprövningsbeslut till den skattskyldiges fördel. Avsikten med bestämmelsen är att de skattskyldiga i det nya förfarandet inte skall komma i ett sämre läge än i dagens skatteprocess.

19 §

Av bestämmelsen framgår att beslut om eftertaxering normalt skall meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Avvikelser från femårsfristen regleras i 20–22 §§. Bestämmelsen innebär en begränsning i förhållande till nuvarande regler. För närvarande gäller att en ansökan om eftertaxering skall ha framställts inom femårsfristen.

20 §

Enligt första stycket får beslut om följdändring till nackdel för den skattskyldige fattas även efter femårsperioden. I sådana fall skall följdändringsbeslutet fattas inom sex månader från det att det beslut som föranleder följdändringen meddelades.

Andra och tredje styckena motsvarar 115 § andra stycket GTL. Den särskilda tidsfristen vid oriktig uppgift i mål om taxering föreslås få tillämpas även när oriktig uppgift lämnats i ett omprövningsärende. Om den skattskyldige avlidit skall ett eftertaxeringsbeslut avse den avlidne. Detta är en följd av att eftertaxeringen är ett omprövningsbeslut.

21 §

Paragrafen motsvarar 115 § tredje t. o. m. sjätte styckena GTL. Skattemyndigheten skall meddela beslut om eftertaxering inom de tidsfrister som enligt nuvarande regler gäller för länsskattemyndighetens ansökan om eftertaxering.

Beslut om eftertaxering skall enligt fjärde stycket undanröjas i vissa angivna fall. Jag delar lagrådets uppfattning att en bestämmelse behövs även för det fall att åtalet läggs ned. Jag godtar också lagrådets redaktionella jämkningar av andra och fjärde styckena.

Bestämmelsen motsvarar 115 § sjunde stycket GTL. Lagrådet anser att bestämmelsen egentligen är onödig. Anses den för tydlighetens skull böra vara kvar bör den enligt lagrådet få en mer lättillgänglig lydelse. Enligt min uppfattning bör en motsvarighet till 115 § sjunde stycket GTL även finnas i NTL. Den bör lämpligen utformas på sätt lagrådet föreslagit.

23 §

Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 15. Ett beslut om taxeringsåtgärder kommer i fråga endast i de fall domstol ändrat ett taxeringsbeslut.

Domstolen skall inte räkna ut de nya taxerade och beskattningsbara inkomster m. m. som blir följden av att det överklagade beslutet ändras, utan endast besluta i den fråga som är föremål för prövning. Skattemyndigheten skall därefter besluta om de taxeringsåtgärder som blir följden av ställningstagandet i sak. Beslutet om taxeringsåtgärder är ett taxeringsbeslut och kan överklagas som ett sådant.

Lagrådet anser att bestämmelsen bör ges en lydelse av vilken det indirekt framgår att domstol inte skall fastställa den skattskyldiges beskattningsbara inkomst. Därigenom kan bestämmelsen, tillsammans med andra bestämmelser i NTL, ge en klarare antydan om att taxeringsprocessen är en sakprocess och att domstolarna i framtiden endast skall fatta beslut i den sakfråga som efter ett överklagande av skattemyndighetens beslut är föremål för prövning. Jag ställer mig bakom lagrådets utformning av bestämmelsen.

24 §

GTL:s regler om skattelängd har inte överförts till NTL. Det är lämpligt att motsvarigheter till dessa i stället tas in i TF. Här erinras endast om att taxeringsbesluten skall förtecknas på sätt regeringen bestämmer.

19.1.5 5 kap. Särskilda avgifter

1 §

Paragrafen motsvaras av 116 a § GTL.

Den oriktiga uppgiften skall ha lämnats i den skattskyldiges självdeklaration eller annat skriftligt meddelande som han avgett till ledning för taxeringen. Av formuleringen följer att den oriktiga uppgiften kan ha lämnats i ett omprövningsärende. En förutsättning är att den oriktiga uppgiften lämnats skriftligt. I första stycket har gjorts ett tillägg som hämtats från 116 n § tredje stycket GTL. Den ändrade placeringen av bestämmelsen är en följd av förslaget att skattemyndigheten skall som första instans fatta beslut om skattetillägg även i de fall den oriktiga uppgiften lämnats i ett mål om taxering.

Andra stycket motsvarar nuvarande 116 a § andra stycket GTL med den skillnaden att den andra meningen i det stycket har slopats. Meningen

lades till efter förslag av skatteutskottet (SkU 1971:16 s. 66). Motivet var att utskottet ansåg att skattetillägg i annat fall inte kunde påföras make, som redovisat sin inkomst till för lågt belopp och därigenom förorsakat att andre maken fått för hög skattereduktion. Någon motsvarighet till bestämmelsen finns inte i 114 § GTL. Genom SFS 1972:75 (prop. 1972:15) ändrades 2 § 2 mom. UBL så att det numera klart framgår att med slutlig skatt avses den skatt som påförts vid den årliga debiteringen efter iakttagande av bestämmelserna i 2 § 4 mom. UBL om skattereduktion. Situationen som avses med bestämmelsen omfattas av ordalydelsen i övrigt. Bestämmelsen fyller därför inte längre något syfte.

I paragrafens *tredje stycke* har endast smärre justeringar gjorts i förhållande till vad som nu gäller enligt 116 a § tredje stycket GTL.

2 §

De nuvarande bestämmelserna i 116 b och 116 c §§ GTL som reglerar skattetillägg vid skönstaxering har på grund av reglernas likartade innehåll förts samman till en paragraf. Detta innebär inte någon ändring av bestämmelserna i sak.

3 §

Bestämmelsen reglerar i vilka fall ett beslut om skattetillägg som påförts i samband med skönstaxering i avsaknad av deklaration skall undanröjas. Den kan sägas motsvara 116 d § GTL men har fått en något annorlunda utformning i enlighet med de förslag som läggs fram i avsnitt 10.5. Bestämmelsen gäller såväl fysiska som juridiska personer.

4 §

Regeln motsvarar 116 f § GTL.

5 §

Regeln motsvarar 116 g § GTL.

6 §

Regeln motsvarar 116 h § GTL.

7 §

Regeln motsvarar 116 p § första stycket GTL. (Se även avsnitt 10.2.)

8 §

Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Bestämmelserna om taxering är i princip tillämpliga på skattetillägg (1

kap. 1 § andra stycket). Beslut om skattetillägg kan fattas och omprövas till den skattskyldiges nackdel inom ett år efter taxeringsåret. Om den skattskyldige inte lämnat självdeklaration i rätt tid får beslut till den skattskyldiges nackdel meddelas inom ett år från det att deklarationen kommit in till skattemyndigheten, dock inte efter utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Beslut om påförande av skattetillägg som fattas inom ettårsperioden behöver inte fattas samtidigt med taxeringsbeslut. Däremot får beslut om eftertaxering utom i fall som avses i 4 kap. 17 § 1 inte avse enbart särskild avgift. Undantaget medför att ett skattetilläggsbeslut som blivit felaktigt av ett uppenbart förbiseende och felaktigheten avser ett betydande belopp kan omprövas och rättas till den skattskyldiges nackdel inom femårsperioden. Denna rättelsemöjlighet motsvarar länsskattemyndighetens extraordinära besvärrätt enligt 116 o § andra stycket GTL.

9 §

Bestämmelserna om omprövning av taxeringsbeslut i 4 kap. är i princip också tillämpliga på beslut om särskilda avgift. De skattskyldiga kan således inom fem år efter taxeringsårets utgång begära omprövning av ett skattetilläggsbeslut. Skattemyndigheten kan självmant ompröva till den skattskyldiges fördel inom samma tidsperiod och till den skattskyldiges nackdel inom ettårsperioden. Utöver vad som följer av bestämmelserna i 4 kap. får beslut om skattetillägg fattas i de situationer som tas upp i 10 och 11 §§.

10 §

Har den skattskyldige lämnat oriktiga uppgifter i ett taxeringsärende och har dessa följts och medfört att taxeringsbeslutet blivit oriktigt kan eftertaxeringsbeslut och beslut att påföra skattetillägg (4 kap. 20 § andra stycket, 5 kap. 8 §) meddelas även efter femårsperiodens utgång men senast inom ett år från det att skattemyndighetens eller domstolens beslut vunnit laga kraft.

Har en oriktig uppgift som den skattskyldige lämnat i ett omprövningsärende inte följts utan uppmärksammats av skattemyndigheten måste beslut om skattetillägg kunna fattas efter ettårsperiodens utgång utan samband med ett eftertaxeringsbeslut. Det saknas dock anledning att i sådana fall utsträcka fristen till ett år efter lagakraftvunnet beslut. Beslut föreslås i stället få meddelas samtidigt med att skattemyndigheten fattar beslut i omprövningsärendet.

I andra stycket regleras det fall när den skattskyldige lämnat oriktig uppgift i mål om taxering. Beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om taxering föreslås enligt vad som utvecklats i avsnitt 10.6 få fattas av skattemyndigheten efter det att domstolens beslut i taxeringsmålet vunnit laga kraft. Beslut får meddelas t. o. m. ett år från utgången av den månad då domstolens beslut vann laga kraft.

Lämnar den skattskyldige oriktig uppgift i sitt överklagande och ändrar

skattemyndigheten vid sin omprövning inte sitt tidigare beslut får den oriktiga uppgiften anses lämnad i taxeringsmålet. Skattetillägg kan då påföras av skattemyndigheten först sedan domstolens beslut vunnit laga kraft. Om skattemyndigheten däremot följer den oriktiga uppgiften och bifaller den skattskyldiges yrkanden, kan skattemyndigheten – om den oriktiga uppgiften senare uppmärksammas – eftertaxera den skattskyldige och påföra skattetillägg.

Som jag tidigare nämnt krävs det att den oriktiga uppgiften lämnats skriftligt. I samband med att möjligheten att påföra skattetillägg på grund av oriktig uppgift i taxeringsmål infördes uttalade departementschefen (prop. 1977/78:136 s. 160) att försiktighet måste iakttas vid bedömningen av om uppgift, som lämnats i mål, utgör sådan oriktig uppgift som kan föranleda skattetillägg. Detta gäller särskilt material som presenterats argumentationsvis. Meddelanden som därvid innehåller vissa överdrifter eller förskjutningar av verkliga förhållanden bör inte föranleda att skattetillägg påförs. Visserligen saknas ofta någon klar gräns mellan sakupplysningar och argumentation. Å andra sidan utgör just detta förhållande ett starkt skäl att iaktta återhållsamhet vid bedömningen av om en uppgift sakligt sett är oriktig. Samma synpunkter kan anläggas på om en uppgift som lämnas i ett omprövningsärende är en sådan uppgift som kan föranleda påförande av skattetillägg.

11 §

Det åligger skattemyndigheten att vid en ändring i ett taxeringsbeslut – genom ett omprövningsbeslut eller ett beslut om taxeringsåtgärder – också ändra eventuellt beräkningsunderlag för skattetillägg. Den nya processformen innebär bl. a. att domstolen uttalar sig endast i den överklagade frågan och inte bestämmer taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. Domstolen kan därmed inte heller beräkna underlaget för skattetillägg.

12 §

Reglerna motsvarar 116 i § första och tredje styckena GTL. Hänvisningen i 116 i § andra stycket till bestämmelserna om dödsbobefrielse i KL har utgått eftersom bestämmelserna i KL föreslås upphävda. Reglerna om dödsbobefrielse har i stället lagts in i 30 § andra stycket UBL. Begreppet skatt omfattar enligt 1 § första stycket UBL även skattetillägg. Det följer därför av den föreslagna bestämmelsen i UBL att skattetillägg kan omfattas av dödsbobefrielse.

13 §

Paragrafen motsvarar 116 r § GTL. Första stycket har justerats med hänsyn till att förseningsavgiften inte längre skall vara relaterad till inkomsten och till den generella avrundningsregeln som föreslås i 22 § UBL.

1 §

Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har föreslagit i sitt yttrande.

I paragrafens första stycke sägs att skattemyndighetens taxeringsbeslut får överklagas hos länsrätten. Detta gäller det grundläggande beslutet som skall fattas före utgången av 30 november under taxeringsåret, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Att bestämmelsen avser också beslut om skattetillägg framgår av 1 kap. 1 § andra stycket.

Ett överklagande av ett beslut om taxering skall inte avse de taxerade eller beskattningsbara inkomster som beslutet har mynnat ut i utan skattemyndighetens ställningstagande i någon eller några av de delfrågor som har betydelse för bestämmande av skatt eller skattetillägg eller för något annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna, såsom att bidrag eller stöd på grund av beslutet skulle utgå med för lågt belopp.

I andra stycket sägs att den skattskyldige också får överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning. Har länsrätten efter överklagande prövat beslut där avvisning skett på grund av att framställningen kommit in för sent får länsrättens beslut inte överklagas (10 § 3). Ingen sådan begränsning gäller för överklagande av länsrättens beslut i mål där fråga om avvisning på grund av res judicata eller litis pendens prövats.

2 §

Beslut att förelägga vid vite och beslut om taxeringsrevision får inte överklagas. Att ett vitesföreläggandes laglighet och lämplighet prövas i mål om utdömande av vite framgår av 7 kap. 2 §.

3 §

Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Den skattskyldiges överklagande skall ha kommit in till den skattemyndighet som fattat beslutet inom fem år efter taxeringsåret. (Beträffande frågan om rätt tid se även 5 §.) För överklaganden som avser omprövningsbeslut som har meddelats efter den 30 juni femte året efter taxeringsåret och som den skattskyldige fått del av efter utgången av oktober månad samma år ges en särskild bestämmelse i första stycket andra meningen. Beslut som meddelas så sent skall därför delges den skattskyldige.

Enligt andra stycket gäller, liksom enligt GTL, att den skattskyldige får överklaga ett beslut även om det inte har gått honom emot. Det kan t. ex. vara fråga om inkomster eller kostnader som han kommit på att han har haft utöver vad som deklarerats.

4 §

Att tidsfristerna för överklagande gäller även beslut om skattetillägg framgår av 1 kap. 1 §. Den taxeringsfråga som har föranlett skattemyndigheten

att påföra skattetillägg kan emellertid vara föremål för domstols prövning även efter denna tid. Paragrafen, som motsvarar 116 m § tredje stycket första meningen GTL, innebär att ett yrkande beträffande skattetillägget skall tas upp till prövning om det framställs innan beslut i taxeringsfrågan har vunnit laga kraft. Att frågan om skattetillägg kan få tas upp i målet om taxeringsfrågan även om det innebär ändring av talan framgår av 20 §.

5 §

Paragrafen motsvarar i stort vad som gäller enligt 24 § FL. En skillnad är att överklagande som getts in i rätt tid men till annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till annan förvaltningsdomstol än den som har att pröva överklagandet inte skall avvisas även om det nått beslutsmyndigheten efter denna tid. Att överklagandet skall ges in till beslutsmyndigheten framgår av 23 § FL.

6 §

Enligt första stycket skall skattemyndigheten, sedan den funnit att överklagandet inte skall avvisas som för sent inkommet eller därför att frågan redan har överlämnats för domstolsprövning eller prövats av domstol, snarast ompröva sitt beslut. I fråga om vem inom skattemyndigheten som skall ompröva beslutet gäller bestämmelserna i 2 kap. 4 § (se avsnitt 5.2). Att omprövningen skall ske snarast får inte medföra att skattemyndigheten underlåter att företa den utredning som behövs för att få ett gott beslutsunderlag (se avsnitt 9.1).

Andra stycket och tredje stycket första meningen motsvarar 28 § FL.

I tredje stycket ges dessutom en bestämmelse som avser att motverka att länsrätten belastas med uppgiften att pröva rena "restposter" och otvistiga frågor. Den gäller fall där det finns anledning att anta att den skattskyldige kommer att bli nöjd med omprövningsbeslutet. Den skattskyldiges yrkanden kan i allt väsentligt ha bifallits, eller en utförlig beslutsmotivering kan ha rett ut en tidigare oklarhet. I sådana fall bör skattemyndigheten när beslutet sänds till den skattskyldige bereda honom tillfälle att inom viss tid återkalla överklagandet. En blankett som förenklar för den skattskyldige bör bifogas. Om överklagandet återkallas, skall skattemyndigheten skriva av ärendet.

7 §

I paragrafen anges att skattemyndigheten, efter sin omprövning, skall överlämna överklagandet till länsrätten tillsammans med handlingarna i målet om inte överklagandet avvisas eller avskrivs.

Enligt andra meningen i paragrafen får ett överklagande som har kommit in i rätt tid i vissa fall överlämnas till länsrätten utan omprövning. De situationer som avses är t. ex. när skattemyndigheten inte har lyckats komplettera överklagandet (fullmakt eller underskrift saknas eller inget yrkande kan utläsas) så att omprövning kan ske.

Paragrafen har utformats i enlighet med vad lagrådet har föreslagit i sitt yttrande.

Bestämmelsen i första stycket innebär attett överklagande från RSV eller kommun skall ha kommit in inom den tid som skattemyndigheten har på sig att ändra beslutet eller efter den tiden men senast två månader efter det att beslutet meddelades. Överklagandet skall ges in till beslutsmyndigheten som med tillämpning av 24 § FL prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Någon omprövningsskyldighet motsvarande den som gäller vid skattskyldigs överklagande enligt 6 § föreskrivs inte. Däremot kan uppenbara felaktigheter rättas med stöd av 27 § FL.

Om det är fråga om ett omprövningsbeslut som rör eftertaxering och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, framgår av paragrafens andra stycke att tiden för överklagande är två månader från det att beslutet meddelades. I sammanhanget bör noteras att om revision eller annan undersökning företagits som skulle kunna leda till ett beslut om eftertaxering och skattemyndigheten därefter beslutar att inte eftertaxera, skyldighet föreligger enligt 21 § FL att underrätta den skattskyldige om detta beslut (se Hellners/Malmqvists kommentar till nya förvaltningslagen s. 254). RSV:s och kommunens överklagandetid löper då från denna dag.

Bestämmelsen i andra stycket jämförd med 1 kap. 1 § andra stycket tillämpas också i fall där skattemyndigheten underlåter att fatta beslut om skattetillägg i samband med ett beslut om eftertaxering. RSV har då bara två månader på sig att i överklagande yrka att skattetillägg skall påföras.

9 §

Bestämmelsen motsvarar 116 n § andra stycket första meningen GTL.

10 §

Enligt paragrafen får länsrättens beslut enligt 3 kap. 6 § angående befrielse från skyldighet att lämna upplysning eller förete handling och beslut enligt 3 kap. 13 § om att undanta handling från taxeringsrevision inte överklagas. Detsamma gäller – i likhet med vad som föreskrivs i 30 § FL beträffande avvisning av överklaganden – beslut på grund av överklagande av avvisning av för sent inkommen begäran om omprövning.

11 §

Enligt paragrafen får skattemyndigheten överklaga en länsrätts dom om den innebär att skattemyndighetens beslut har ändrats. Eftersom processföring i regeringsrätten är förbehållen RSV (15 § andra stycket) kan skattemyndigheten dock inte fullfölja om länsrättens dom står sig i kammarrätten.

12 §

RSV ges möjlighet att "ta över" det allmännas talan i ett mål när skattemyndigheten har uttömt sina möjligheter enligt 11 § samt att överklaga länsrätts dom även om det är skattemyndigheten som har fört det allmännas talan i länsrätten.

13 §

I paragrafen ges en bestämmelse om två månaders överklagandetid för en domstols beslut i mål om taxering eller särskilda avgifter. Tiden löper för den enskilde från den dag han fick del av beslutet och för det allmänna från den dag beslutet meddelades. Det sistnämnda innebär en nyhet i förhållande till vad som gällt enligt 98 § GTL beträffande kammarrättens domar. Varken skattemyndigheten eller RSV behöver således delges kammarrättens dom.

För beslut i mål om utdömande av vite gäller FPL:s regel om en överklagandetid på tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet.

14 §

Paragrafen motsvarar 108 § GTL.

15 §

I första stycket ges huvudregeln att den beslutsfattande skattemyndigheten för det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten om en skattskyldig överklagar beslut i ärende eller mål om taxering. Att skattemyndigheten också för talan när den själv överklagar en länsrätts dom säger sig självt. Om både en skattskyldig och RSV överklagar ett beslut skall dock enligt andra meningen endast RSV föra det allmännas talan. Naturligtvis bör inte både skattemyndigheten och RSV överklaga en länsrätts dom. Enligt bestämmelsen skall, i fall detta skulle inträffa på grund av bristande kommunikation, endast RSV föra det allmännas talan i målet.

Enligt andra stycket för RSV det allmännas talan i regeringsrätten.

16 §

De första två styckena motsvarar tredje stycket och fjärde stycket första meningen i 18 § GTL i den lydelse som gällt från den 1 januari 1987. (Se prop. 1986/87:47 s. 166.)

I tredje stycket sägs att RSV får uppdra åt någon tjänsteman vid skattemyndigheten att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol (se vidare avsnitt 13.1).

17 §

Bestämmelsen motsvarar 106 § GTL.

RSV får i överklagande yrka ändring till den skattskyldiges fördel.

Regeln att verket därvid har samma behörighet som den skattskyldige betyder bl. a. att talan inte får ändras men att RSV får ändra yrkandet om inte sakens identitet därigenom ändras (19 § första stycket) eller t. ex. yrka att skattetillägg som har föranletts av ställningstagandet i den skattefråga som är under prövning skall efterges (20 §).

18 §

Enligt första stycket får nya frågor inte föras in i processen utom i vissa undantagsfall som anges i 19 och 20 §§. Nya frågor får förstås tas upp i nytt överklagande om inte tiden för överklagande har gått ut. Det som i ett mål avvisas som otillåten utvidgning av talan får inte avvisas i ett annat på grund av res judicata.

I andra stycket ges en definition av vad som inte skall anses utgöra ändring av talan (jfr 13 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken). Att åberopa nya fakta som stöder ens yrkande innebär inte att talan ändras. Om t. ex. frågan är huruvida den skattskyldige är berättigad till avdrag för resor till och från arbetet vid ett visst års taxering och den skattskyldige till skattemyndigheten och i överklagandet till länsrätten endast har åberopat en tidsvinst på mer än två timmar vid resa med bil jämfört med resa med allmänna kommunikationsmedel, kan den skattskyldige utan att talan ändras i stället hävda han är berättigad till avdraget av det skälet att han använder bilen regelmässigt i tjänsten.

Att inskränka sin talan är heller inte definitionsmässigt ändring av talan. Att t. ex. yrka värdeminskningsavdrag i stället för direktavdrag för ett inventarium är således tillåtet. Motsatsvis utgör en utvidgning av talan – avdrag yrkas direkt i stället för värdeminskningsavdrag, vilket yrkats i överklagandet – ändring av talan, något som kan tillåtas enligt bestämmelserna i 19 §.

19 §

I första stycket regleras i vad mån taleändring tillåts. Av hänsyn till intresset att ingen fråga skall "hoppa över" någon instans är utrymmet inte så stort. Klaganden får ändra sitt yrkande om det inte innebär att en ny fråga därigenom förs in i målet. Här avses exempelvis det fallet att klaganden har felbedömt ett avdragsbelopps storlek vid överklagande till länsrätten. Han kan t. ex. ha hittat ett kvitto som visar att en räkning som han betalat och yrkat avdrag för löd på ett högre belopp än vad han uppgav vid överklagandet eller ha blivit medveten om att han kan medges avdrag för en kostnad han haft med tillämpning av en annan rättsregel än den han ursprungligen åberopat, t. ex. direktavdrag för inköp av ett inventarium i stället för räkenskapsenlig avskrivning (se vidare avsnitt 14.2 om taleändring).

Andra stycket innebär att länsrätten härutöver inom överklagandetiden får tillåta ändring av talan i vissa fall. Förutsättningarna är att den nya frågan har samband med den fråga som skall prövas och att länsrätten finner att den kan prövas utan olägenhet i målet. Bestämmelsen fyller en processekonomisk funktion genom att den möjliggör kumulation av två

mål som har samband med varandra utan att ett nytt överklagande måste ges in och processmaterialet dubbleras. Principen att otvistiga frågor skall hållas borta från domstolarna innebär i och för sig att skattemyndigheten skall ha möjlighet att ändra sitt beslut så som klaganden begär innan en fråga överlämnas till domstol. Principen bör dock inte upprätthållas in absurdum.

20 §

Enligt paragrafen får en fråga om skattetillägg föras in i det mål där den taxeringsfråga skall prövas som har föranlett beslutet om skattetillägg, oavsett i vilken instans yrkandet framställs. Om utredningsskäl eller intresset av att instansordningen upprätthålls talar mot att frågan tas upp i målet kan domstolen enligt 21 § i stället överlämna frågan till skattemyndigheten.

21 §

Om rätten finner att en ny fråga bör avvisas, får den överlämna skrivelsen där den nya frågan tas upp till skattemyndigheten som en begäran om omprövning. Rätten skall således från fall till fall bedöma om det med hänsyn till yrkandets beskaffenhet framstår som lämpligt att göra så. Bestämmelsen avser att förhindra att ett yrkande, som framställs innan den tid inom vilken den skattskyldige själv får begära omprövning har gått ut, först avvisas som otillåten utvidgning av talan och därefter avvisas av skattemyndigheten som en för sent inkommen framställning om omprövning.

22 §

Regeln har utformats efter mönster från 17 kap. 4 § rättegångsbalken och i enlighet med lagrådets förslag. (Se vidare avsnitt 14.3.)

23 §

Efter lagrådets yttrande har ett förslag till ändring i rättegångbalken lagts fram (prop. 1989/90: 71). Bestämmelsen har utformats efter mönster från 17 kap. 5 § och 49 kap. 1a § rättegångsbalken i den lydelse som föreslås där.

Om rätten beslutar att en mellandom får överklagas särskilt gäller den i 13 § föreskrivna tiden för överklagande. (Se vidare avsnitt 14.3.)

24 §

Paragrafen motsvarar 116 p § tredje stycket GTL.

1 §

Skattemyndigheten får sätta ut vite i samtliga förelägganden enligt NTL. Lagen (1985:206) om viten är därvid tillämplig. I NTL tas endast de bestämmelser upp som avviker från eller kompletterar regleringen i viteslagen. Förevarande paragraf motsvarar 123 § andra stycket GTL. Den har utformats i enlighet med vad lagrådet har föreslagit i sitt yttrande. (Jfr även 6 § kap. 2 och kommentaren under 3 kap. 5 §.)

2 §

Länsrätten förordnar om uttagande av vite efter ansökan av skattemyndigheten eller RSV (6 § viteslagen). Ett vitesföreläggande får inte överklagas (6 kap. 2 §). Detta kompenseras av att, enligt förevarande paragraf, föreläggandet i hela dess vidd i stället får prövas i mål om utdömande av vitet. Bestämmelsen innebär att prövningen av vitesföreläggandet inte skall vara begränsad till en kontroll av föreläggandets laglighet i sak och form utan att den även skall omfatta dess lämplighet.

Att vitet inte skall dömas ut om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse framgår av 9 § första stycket viteslagen. Ändamålet med vitet anses normalt inte ha förfallit om vitesföreläggandet väl har iakttagits men först efter det att den i föreläggandet angivna tidsfristen löpt ut (prop. 1984/85:96 s.55).

3 §

I 4 kap. 2 § LSK återfinns nuvarande 47 § GTL som reglerar vem som är behörig ställföreträdare för skattskyldig.

Enligt andra stycket skall uppgift som lämnas för en skattskyldig som är juridisk person, anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte är uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige. En motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 116 e § GTL och avser endast tillämpningen av bestämmelserna om särskilda avgifter.

4 §

Regeln motsvarar 127 § första stycket GTL.

5 §

Lekmännen i skattenämnd utses genom val som normalt förrättas av landstinget (jfr 6 § tredje stycket GTL). Andra stycket har en direkt motsvarighet i 6 § fjärde stycket GTL. Bestämmelserna överensstämmer med den ordning som gäller vid val av nämndemän till kammarrätt och länsrätt enligt 19 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.

I första och andra styckena anges villkoren för valbarhet till ledamot i skattenämnd. Motiven till bestämmelsen framgår av avsnitt 4.3.1.

Tredje stycket motsvarar 8 § fjärde stycket GTL.

Enligt fjärde stycket skall skattemyndigheten självmant pröva den valdes behörighet (jfr 8 § femte stycket GTL). Prövningen bör främst avse de nyvalda ledamöterna och gå ut på en kontroll av att varje nyvald ledamot uppfyller kraven i första och andra styckena. Regeln ger skattemyndigheten möjlighet att ingripa om behörighetsvillkoren brister. Enligt 7 § förfaller uppdraget om ledamoten upphör att vara valbar.

Enligt 10 § första stycket GTL skall överklagande av val av förtroendevalda ske genom kommunalbesvär. Fr. o. m. 1977 gäller generellt att val av företroendevalda överklagas genom kommunalbesvär enligt 7 kap. 1 § kommunallagen (SFS 1977: 179, prop. 1975/76: 64 s. 42). Någon uttrycklig bestämmelse om detta är därför inte nödvändig i NTL.

7 §

Första stycket motsvarar 9 § första och andra styckena GTL. Till skillnad från GTL skall skattemyndigheten, inte den som utsett ledamoten, fatta beslut om entledigande av ledamot.

Andra stycket första meningen kan sägas motsvara 9 § fjärde stycket GTL. I andra meningen har lagts in en bestämmelse som medför att om antalet valda ledamöter behöver ökas under mandatperioden så får en nytillträdande ledamot utses för kortare tid än tre år.

8 §

Paragrafen, som inte ingick i förslaget i lagrådsremissen, har sin motsvarighet i 130 § GTL.

19.2 Lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter

De bestämmelser i GTL som behandlar uppgiftsskyldighet (20–50 §§) har brutits ut till en särskild lag. I samband därmed har en redaktionell översyn av bestämmelserna gjorts som bl. a. innebär att de tabeller som för närvarande finns i 37 § 1 och 8 mom. samt 39 § 1 mom. GTL har arbetats om till lagregler med sedvanlig utformning.

I förhållande till det av lagrådet granskade förslaget har en del ändringar vidtagits med anledning av materiella ändringar i bestämmelserna om traktamentsersättning (3 kap. 5 och 11 §§), den skattepliktiga andelen av reavinster på aktier som innehafts under mer än två år (2 kap. 14 §) samt gränsen för uttag av förmögenhetsskatt (2 kap. 4 och 8 §§).

I följande sammanställning anges vilka bestämmelser i GTL som motsvaras av de nya bestämmelserna i LSK och omvänt.

Bestämmelse i LSK	Bestämmelse i GTL
1 kap.	Bestämmelserna är nya
2 kap.	
1 §	22 § 1 mom. första stycket första meningen
2 § första stycket	23 § första meningen samt 24 § 1 mom. första stycket
3 §	31 § 1 mom.
4 §	22 § 1 mom. första stycket 4 – 6 och andra – fjärde styckena
5 §	22 § 1 mom. femte stycket
6 §	22 § 3 mom.
7 §	22 § 1 mom. sista stycket
8 §	22 § 1 mom. första stycket 1 – 3 och 5 – 6 samt andra stycket
9 §	22 § 2 mom.
10 §	24 § 2 mom.
11 §	24 § 3 mom.
12 §	28 §
13 §	25 §
14 § 1 och 2	25 d §
14 § 3	25 § första stycket 3, undantaget, 28 § första stycket 4, undantaget
15 §	25 c §
16 §	25 a §
17 §	25 b §
18 §	25 e §
19 §	26 §
20 §	26 a §
21 §	27 §
22 §	30 § 1 mom.
23 §	30 § 2 mom.
24 §	30 § 3 mom.
25 §	38 § 1 – 3 mom.
26 §	33 §
27 §	31 § 3 mom.
28 §	34 § 1 mom.
29 §	35 §
30 §	34 § 3 mom.
31 §	34 § 4 mom.
32 §	34 § 2 mom. första och andra styckena
33 §	34 § 2 mom. tredje och fjärde styckena
34 § första och andra styckena tredje stycket	36 § 45 §

3 kap.	
1 §	37 § 1 mom. första stycket
2 §	37 § 1 mom. första stycket
3 §	39 § 5 mom.
4 §	37 § 1 mom. punkterna 1, 2 och 8
5 §	37 § 1 mom. punkt 1, undantagen
6 § första stycket	37 § 1 mom. punkt 1, första meningen i högerspalten
andra stycket	37 § 1 mom. punkt 1, fjärde meningen i högerspalten
tredje stycket	37 § 2 mom. andra stycket
7 §	37 § 1 mom. punkt 1, andra och tredje meningarna i högerspalten
8 § första stycket	37 § 2 mom. femte stycket
andra stycket	37 § 1 mom. punkt 1, sista meningen före undantagen i högerspalten
9 § första och andra styckena	37 § 2 mom. sjätte stycket
tredje stycket	37 § 2 mom. sjunde stycket
10 §	37 § 2 mom. tionde stycket
11 §	37 § 2 mom. tredje stycket
12 §	37 § 2 mom. fjärde stycket
13 §	37 § 1 mom. punkterna 3 b-3 h
14 §	37 § 1 mom. punkt 3 (första delen)
15 §	37 § 1 mom. punkt 3 (andra delen)
16 §	37 § 2 mom. nionde stycket
17 §	37 § 6 mom.
18 §	39 § 1 mom. punkt 6
19 §	37 § 1 mom. punkt 4
20 §	37 § 1 mom. punkt 9
21 §	37 § 1 mom. punkt 10
22 §	37 § 8 mom. uppställningen (exkl. undantagen) och tredje och fjärde styckena samt delvis 37 § 1 mom. punkt 4 b
23 §	37 § 8 mom. uppställningen, undantagen
24 §	39 § 1 mom. punkt 3 och 4 mom.
25 §	39 § 1 mom. punkt 4
26 §	39 § 1 mom. punkt 5
27 §	37 § 1 mom. punkt 4 a och delvis punkt 4 b
28 §	43 § 1 mom. första-andra styckena
29 §	43 § 1 mom. tredje stycket

30 §	43 § 2 mom.
31 §	43 § 3 mom.
32 §	43 § 4 mom.
33 § första stycket	39 § 1 mom. punkt 9
andra stycket	39 § 3 mom. (delvis) och 51 § tredje stycket
34 §	39 § 1 mom. punkt 10 och delvis 39 § 3 mom.
35 §	39 § 1 mom. punkt 2
36 §	39 § 1 mom. punkt 11
37 §	37 § 1 mom. punkt 3 a
38 §	37 § 1 mom. punkt 5 a
39 §	37 § 1 mom. punkt 5
40 §	37 § 1 mom. punkt 6
41 §	37 § 1 mom. punkt 7
42 §	Delvis ny (jfr vänsterspalten i 37 § 1 mom. punkterna 5–7)
43 §	39 § 2 mom. och 51 § andra stycket
44 § första–andra styckena	42 § 1 mom.
tredje stycket	42 § 2 mom.
45 §	42 § 3 mom. första, andra, tredje, femte och sjätte styckena
46 §	42 § 3 mom. fjärde, femte och sjätte styckena
47 §	42 § 4 mom.
48 §	42 a § 1 mom.
49 §	42 a § 2 mom.
50 §	37 § 1 mom. punkt 4 c
51 §	41 §
52 §	38 § 4 mom.
53 §	42 § 5 mom.
54 §	30 § 4 mom.
55 §	Ny
56 § första stycket	37 § 2 mom. elfte stycket m. fl. lagrum
andra stycket	37 § 2 mom. tolfte stycket
57 §	37 § 2 mom. åttonde stycket och 8 mom. andra stycket
58 § första–andra styckena	37 § 4 mom. första stycket m. fl. lagrum
tredje stycket	37 § 4 mom. andra stycket
59 §	37 § 5 mom. m. fl. lagrum
60 §	37 § 7 mom. och 8 mom. femte stycket
61 §	37 § 4 mom. tredje stycket

62 §	Delvis ny
63 §	44 §
64 §	45 §

4 kap.

1 §	20 §
2 §	47 §
3 § första stycket	49 §
andra stycket	Nytt
4 §	2 § 3 mom. andra stycket
5 § första meningen	53 §
andra meningen	123 § andra stycket
6 §	Ny
7 §	119 §
8 §	120 § första, tredje och fjärde styckena
9 §	120 § andra – fjärde styckena
10 §	121 §
11 § första stycket	128 §
andra stycket	48 §
12 §	delvis 25 § fjärde stycket, delvis ny
13 §	50 § 2 mom.

1 kap.

1 §

I bl. a. lagen om utskiftningsskatt och lagen om vinstdelningsskatt, som omfattas av NTL:s regler (1 kap. 1 § NTL), finns särskilda regler om uppgiftsskyldighet. Sådana regler finns också i t. ex. de lagar som reglerar avsättningar till olika fonder.

Bestämmelserna i LSK är alltså inte uttömmande. I likhet med kommittén anser jag emellertid inte att det är nödvändigt eller lämpligt att föra över alla regler om uppgiftsskyldighet till LSK. Den skulle då bli alltför omfångsrik och svåröverskådlig.

3 §

RSV innefattas inte i begreppet skattemyndighet. Verket har redan i dag befogenhet att meddela förelägganden (18 § andra stycket och 51 § GTL).

2 kap.

Reglerna om deklarationsskyldighet (22 – 36 §§ GTL) har strukturerats om. Deklarationsskyldigheten för fysiska resp. juridiska personer har brutits ned i en reglering för vardera kategorin. Reglerna om förenklad självdeklaration har samlats i 10 – 12 §§. Bestämmelsen i 13 § avser allmän självdeklaration, medan 14 – 16 §§ gäller för båda deklarationstyperna.

3 §

Enligt 23 § GTL har den, som inte är obligatoriskt deklarationsskyldig men likväl anmanats att deklarera, rätt att muntligen lämna erforderliga upplysningar. Kommittén föreslår inte någon motsvarighet till denna bestämmelse. Jag anser i likhet med kommittén att reglerna i FL om myndigheternas serviceskyldighet och om muntlig handläggning (4 och 14 §§ FL) är tillräckliga.

3 kap.

Reglerna om kontrolluppgiftsskyldighet har grupperats efter vad kontrolluppgiften avser att ge upplysning om. Inom varje grupp regleras först när kontrolluppgift skall lämnas utan föreläggande, därefter uppgiftsskyldighet efter föreläggande.

13 §

Undantaget för belopp som sammanlagt inte uppgår till 100 kr. har tidigare inte omfattat riksförsäkringsverket.

22 §

Någon motsvarighet till 40 § GTL föreslås inte. I likhet med kommittén anser jag att regeln är överflödig efter införandet av generell kontrolluppgiftsskyldighet för räntor. Bestämmelsen i sista stycket angående utbetalning som avser också annat än ränta har tidigare inte gällt för valutabank/fondkommissionär som förvarar utländska värdepapper i depå.

23 §

Kontrolluppgiftsskyldighet beträffande räntor på utländska värdepapper i depå hos valutabank eller fondkommissionär har inskränkts i överensstämmelse med vad som gäller för svenska räntor. Undantag görs således när räntan utbetalats till bank, hypoteksförening, försäkringsföretag, aktiebolag eller förening eller stiftelse som har tilldelats organisationsnummer.

27 §

Skyldighet att lämna kontrolluppgift beträffande juridiska personers innehav av utländska aktier m. m. i depå hos valutabank eller fondkommissionär slopas.

57 §

Bestämmelsen i andra stycket om att uppgift i vissa fall får lämnas beträffande den som förfogar över ränta eller fodran utsträcks till att gälla också valutabank/fondskommissionär som förvarar utländskt värdepapper i depå.

19.3 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.

1–3 §§

Bestämmelserna motsvarar 1–3§§ kungörelsen (1968:97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m. (folkpensionskungörelsen). I 1 § har "statens personalpensionsverk" ändrats till "statens löne- och pensionsverk" vilken myndighet ersatt den förstnämnda. I 2 och 3§§ har redaktionella ändringar gjorts. I 3§ har dessutom en ändring gjorts som föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

4–6 §§

Bestämmelserna motsvarar 4–6§§ folkpensionskungörelsen. I 5§ har ordet "debetsedel" ersatts med "skattsedel". I 5 och 6§§ har dessutom redaktionella ändringar gjorts.

7 §

Bestämmelsen motsvarar 7§ första stycket folkpensionskungörelsen. Nuvarande bestämmelser i paragrafens andra stycke är av sådan natur att de bör meddelas i förordning.

19.4 Lagen om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

1 §

Bestämmelserna motsvarar i huvudsak dem som nu finns i 1§ kungörelsen (1973:1125) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. (sjukpenningkungörelsen). I konsekvens med UBL:s systematik har dock bestämmelserna utformats på det sättet att det anges på vilka ersättningar preliminär A-skatt skall betalas i stället för som nu vilka ersättningar som skall vara föremål för skatteavdrag. I praktiken blir det dock inte någon skillnad.

Nuvarande undantag för korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349) har slopats. Med hänsyn till att detta stöd i vissa fall kan uppgå till stora belopp (drygt 10000 kr.) finns inte skäl att undanta detta stöd från den preliminära skatten (se avsnitt 12.8).

Med hänsyn till att det i paragrafen har tagits in bestämmelser om att preliminär A-skatt skall utgå oberoende av om inkomsten utgör mottagarens huvudsakliga inkomst av tjänst eller inte behövs inte någon särskild regel om hur denna skatt skall betalas. Det skall ske genom att den som betalar ut ersättningen skall göra skatteavdrag enligt de vanliga reglerna i 39 § UBL. Justeringen har gjorts sedan lagrådet har angett sitt yttrande.

2 §

Bestämmelsen motsvarar 2§ sjukpenningkungörelsen. Skatteavdrag skall göras från dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa och korttidsstudie-

stöd även om mottagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt. För att detta skall komma till tydligare uttryck har paragrafen utformats i enlighet med vad lagrådet föreslagit i sitt yttrande.

3 §

Bestämmelsen i *första stycket* motsvarar 3 § sjukpenningkungörelsen.

I *andra stycket* har tagits in en bestämmelse om hur den preliminära skatten skall beräknas för korttidsstudiestöd. Den skall utgå med 30 procent av stödet (se avsnitt 12.8).

4 §

Bestämmelsen motsvarar 3 a § sjukpenningkungörelsen.

5 §

I denna paragraf, som motsvarar 4 § sjukpenningkungörelsen, ges regler om hur avdraget för preliminär A-skatt skall beräknas, om inkomsten utgörs av dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa. Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets yttrande. Dock har hänvisningen till 4 § 2 mom. UBL slopats till följd av att detta moment föreslås bli upphävt i samband med den reformerade inkomstbeskattningen.

6–8 §§

Bestämmelserna motsvarar 5–7 §§ sjukpenningkungörelsen. Vissa redaktionella ändringar har gjorts. I 8 § har dessutom ändringar gjorts som föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

19.5 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning

1 §

Bestämmelsen motsvarar 1 § kungörelsen (1969: 5) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning (artistersättningskungörelsen). Endast redaktionella ändringar har gjorts.

2 §

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 2 § artistersättningskungörelsen. Den har dock kompletterats i ett viss hänseende.

Enligt 54 § KL är i utlandet bosatt person frikallad från skattskyldighet för sådan inkomst, för vilken avgift enligt lagen (1908: 128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall erläggas, eller beträffande vilken befrielse från sådan avgift skall åtnjutas enligt bestämmelse i samma lag. I de nu angivna fallen bör givetvis inte heller preliminär skatt betalas för ersättningen. En bestämmelse om detta har

också tagits in i *första stycket*. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts.

3–8 §§

Bestämmelserna motsvarar 3–8 §§ artistersättningskungörelsen. Dock har avrundningsregeln i 4 § utformats i enlighet med vad som föreslås gälla enligt 39 § 1 mom. sista stycket UBL. Vidare har bestämmelserna i 5 och 6 §§ anpassats till den nya skatteorganisationen i länen. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts i 3–6 och 8 §§.

19.6 Uppbördslagen

3 § 2 mom.

Enligt momentets nuvarande lydelse bemyndigas regeringen att i fråga om inkomst som avses i momentet under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § KL föreskriva särskild beräkningsgrund. Ett sådant bemyndigande är inte förenligt med 8 kap. 3 § i den nu gällande regeringsformen (RF). Där sägs att föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, meddelas genom lag.

Regeringen har bl.a. med stöd av bemyndigandet i 3 § 2 mom. UBL utfärdat kungörelsen (1973:1125) om skatteavdrag från sjukpenning m.m. (sjukpenningkungörelsen). För att tillgodose RF:s nu gällande krav på lagform har bestämmelserna i kungörelsen arbetats in i en särskild lag, lag om skatteavdrag från sjukpenning m.m. Detsamma gäller i fråga om kungörelsen (1968:97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m.m. (folkpensionskungörelsen) och kungörelsen (1969:5) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning (artistersättningskungörelsen). På grund härav har bemyndigandet i detta moment under 1 *tredje stycket* slopats. I sjätte stycket har tagits in en upplysning om att ytterligare bestämmelser om preliminär A-skatt finns i de nyss nämnda tre nya lagarna.

I *tredje – femte styckena* har vidare, förutom ändringar av endast redaktionell natur, orden "lokal skattemyndighet" bytts ut mot "skattemyndighet". Med begreppet skattemyndighet avses, liksom i NTL, den nya gemensamma skattemyndigheten i länet som ersätter såväl länsskattemyndigheten som de lokala skattemyndigheterna (jfr 2 § 1 mom. UBL).

Bestämmelserna om öresavrundning vid beräkning av skatteavdrag under 1 *sjätte stycket* har av systematiska skäl flyttats till 39 § 1 mom. Samtidigt har regeln även ändrats i sak (se kommentaren till 39 § 1 mom.). I sjätte stycket har i stället tagits in en upplysning om att ytterligare bestämmelser om preliminär A-skatt finns i lagen (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m.m., lagen (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning m.m. och lagen (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.

Ändringen i *2 andra stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

3 § 3 mom.

Nuvarande bemyndigande för regeringen i detta moment att förordna om betalning av preliminär A-skatt för vissa inkomster har använts av regeringen vid utfärdandet av folkpensionskungörelsen, artistersättningskungörelsen och sjukpenningkungörelsen. Bestämmelserna i dessa kungörelser har nu arbetats in i tre särskilda lagar för att uppfylla RF:s krav på lagform (angående detta krav se kommentaren till 3 § 2 mom.). Momentet har med hänsyn härtill slopats.

10 §

Regeringen har i folkpensionskungörelsen, som utfärdats med stöd av bemyndigandet i 3 § 3 mom., förordnat om när preliminär A-skatt skall utgå för folkpension och allmän tilläggspension. Dessa bestämmelser har nu flyttats till en särskild lag. Nuvarande hänvisning i tredje stycket a) till regeringens förordnande har därför ersatts med en hänvisning till den nya lagen i vilken anges när preliminär A-skatt skall betalas för folkpension och allmän tilläggspension.

22 §

I *första stycket* har en generell avrundningsregel tagits in. Den skall vara tillämplig vid beräkning av skatt enligt UBL (jfr 1 § första stycket).

Den nu aktuella avrundningsregeln skall inte vara tillämplig vid beräkning av skatteavdrag. För beräkning av sådant avdrag har tagits in en särskild regel i 39 § 1 mom. Reglerna har dock samma materiella innebörd.

I förevarande paragrafs första stycke har även gjorts ändringar som föranleds av den nya skatteorganisationen inom länen.

Ändringarna i *andra stycket* är en direkt följd av den nya skatteorganisationen. Dessutom har en redaktionell ändring gjorts i förtydligande syfte.

Enligt den nya organisationen är det skattemyndigheten i länet som svarar för bl. a. skattedebiteringen. Nuvarande bestämmelser i *tredje stycket* om länsskattemyndighetens medverkan i debiteringsarbetet har därför slopats.

27 § 1 mom.

Av kommentaren till 22 § framgår att den där intagna avrundningsregeln är tillämplig bl. a. vid beräkning av kommunal inkomstskatt, egenavgifter enligt lagen om socialavgifter och annuitet på avdikningslån. Nuvarande avrundningsregler i detta moment har därför slopats.

I fråga om annuitet på avdikningslån följer av avrundningsregeln i 22 § att om en skattskyldig har att betala flera annuiteter det är summan av dessa som skall avrundas och inte varje annuitet var för sig.

I *första stycket* har behörigheten att befria från skyldigheten att betala tilläggspensionsavgift flyttats från länsrätten till skattemyndigheten. Möjligheten för dödsbo att få befrielse från skyldighet att betala tilläggspensionsavgift regleras i andra stycket.

Till det nya *andra stycket* har nuvarande regler om dödsbobefrielse i 75 § 1 mom. KL m. fl. lagrum flyttats. Detta innebär att sådana ärenden fortsättningsvis är att anse som uppbördsärenden. Reglerna har samtidigt gjorts mer generella och omfattar all skatt enligt UBL, dvs. sådan skatt eller avgift som anges i 1 § UBL. Av 27 § 3 mom. sista stycket och 32 § sista stycket framgår att reglerna om dödsbobefrielse kommer att bli tillämpliga även på kvarskatteavgift och respiträntа. Den beslutande myndigheten skall vara skattemyndigheten och inte som nu länsrätten (se avsnitt 5.1 och 12.6).

Befrielse avses inte kunna ske från skatt som redan har betalats.

Nuvarande tidsgräns inom vilken framställning om dödsbobefrielse skall avlämnas har slopats. Detta innebär att fråga om befrielse kan bli aktuell så länge den obetalda skatten inte har preskriberats. Det kan emellertid antas att de flesta ansökningar om skattebefrielse kommer att ges in innan skatten har lämnats till indrivning.

Skattemyndighetens beslut enligt 30 § överklagas hos länsrätten. Det följer av 85 § 1 mom.

Enligt ett nytt *tredje stycke* skall skattemyndigheten göra den ändring av beslut om befrielse som skattemyndighets taxeringsbeslut eller domstols beslut i mål om taxering föranleder. Bestämmelsen kan sägas vara en motsvarighet till 105 § tredje stycket GTL.

31 §

Förslaget har utvecklats i avsnitt 12.2. Tillkommande skatt skall betalas vid endast ett tillfälle. Betalningen skall ske senast den 18 i den uppbördsmånad som skattemyndigheten bestämmer. Nuvarande regel i *tredje stycket* om att betalningen av tillkommande skatt som överstiger 200 kr. skall fördelas på två uppbördstillfällen har därför slopats. Regeln har ersatts med en ny som anger att skattemyndigheten inte får bestämma att tillkommande skatt skall betalas före uppbördsmånaden maj året efter taxeringsåret.

Att öretal som uppkommer vid beräkning av tillkommande skatt bortfaller framgår av 22 § första stycket.

32 §

I *andra stycket* har inledningsvis ändringar gjorts som föranleds av att anståndsränta inte längre skall tas ut som tillkommande skatt (se avsnitt 12.1.1). Vidare föreskrivs att respiträntа skall utgå från och med den 1 maj året efter taxeringsåret till och med den månad då skatten förfaller till betalning. Eftersom betalningen inte längre skall kunna ske vid två tillfällen har de nuvarande räntereglerna för detta fall slopats. Den nuvarande be-

gränsningen att respiträntа inte utgår för längre tid än två år har slopats. Se vidare avsnitt 12.3. Slutligen har den nuvarande avrundningsregeln för räntan slopats. Den ersätts av den generella avrundningsregeln i 22 § första stycket. Detta innebär dock inget nytt i sak.

32 a §

I denna nya paragraf har tagits in en bestämmelse om att skattemyndigheten får befria en skattskyldig från respiträntа helt eller delvis. Motiven har utvecklats i avsnitt 12.3. En förutsättning för att sådan befrielse skall få ske är att det föreligger synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses i första hand att den tillkommande skatten har påförts på grund av att skattemyndigheten har gjort ett fel som den skattskyldige inte har någon del i. En motsvarande regel föreslås för anståndsräntа (49 § 5 mom.).

39 § 1 mom.

I momentets *första stycke* har tagits in en upplysning om att bestämmelser om skatteavdrag också finns i de tre lagar som ersätter kungörelserna om skatteavdrag från folkpension, sjukpenning och artistersättning.

Momentet har dessutom utökats med ett nytt *tredje stycke*. Hit har, av systematiska skäl, flyttats den avrundningsregel som nu finns i 3 § 2 mom. 1 sjätte stycket.

För preliminär skatt gäller att B-skatt avrundas nedåt till helt krontal (26 § första stycket). Skattetabellerna för A-skatt anger skattebeloppet i helt krontal. För de fall då preliminär A-skatt tas ut med viss procent av inkomsten gäller för närvarande att öretal avrundas uppåt. Regeln har rönt kritik. All A-skatt bör avrundas nedåt. Avrundningsregeln har ändrats i enlighet med detta.

39 § 3 mom.

Det i detta moment för närvarande intagna bemyndigandet för regeringen att för vissa fall förordna om skatteavdrag är inte förenligt med RF (se kommentaren till 3 § 2 mom.). Bemyndigandet har av regeringen använts när den utfärdat sjukpenningkungörelsen, folkpensionskungörelsen och artistersättningskungörelsen. Bestämmelserna i dessa kungörelser har nu tagits in i tre särskilda lagar. Momentet har därför slopats.

44 §

Ändringarna i förevarande paragraf föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

45 § 1 mom.

Ändringarna i *första och fjärde styckena* föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

46 § 1 mom.

Ändringarna i detta moment föranleds av den nya skatteorganisationen. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts.

46 § 3 mom.

I *första stycket* har de nuvarande tidsgränserna slopats. I stället har en generell regel om att jämkningsbeslut skall meddelas skyndsamt tagits in i stycket. Motiven har utvecklats i avsnitt 12.5. Förändringen innebär inte någon sänkning av ambitionsnivån. Tvärtom bör skattemyndigheten sträva efter att meddela besluten före utgången av de för närvarande gällande fristerna. Erfarenheten har emellertid visat att vissa ärenden kräver något längre handläggningstid. Även för sådana ärenden gäller dock att jämkningsbeslut skall meddelas skyndsamt.

I *andra stycket* har endast redaktionella ändringar vidtagits.

49 § 1 mom.

I detta moment anges under tre punkter de fall när skattemyndigheten av andra skäl än som anges i 48 § får ge anstånd med betalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta. Förslaget har utvecklats i avsnitt 12.1.1.

På grund av den nya skatteorganisationen i länen kan anståndsreglerna i nuvarande 1 och 2 momenten flyttas till ett och samma moment. Anstånd får meddelas ex officio eller på ansökan av skattskyldig.

Villkoren för anstånd har mildrats. Bestämmelserna inleds med en generell regel om att anstånd kan medges med att betala in skatt, kvarskatteavgift eller ränta som kan antas komma att avkortas. Anstånd kan vidare – utöver de s.k. obillighetsfallen – medges i ärenden eller mål där utgången är oviss.

Enligt *punkt 1* får anstånd medges om det kan antas att påfört belopp kommer att avkortas. Bestämmelsen kan sägas i stort sett motsvara de som nu anges i 1) – 8).

Enligt *punkt 2* får anstånd medges om den skattskyldige begärt omprövning av ett taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss. I formuleringen taxeringsbeslut eller annat beslut om skatt, kvarskatteavgift eller ränta inbegrips t.ex. beslut om skattetillägg och beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter. Bestämmelsen är naturligtvis tillämplig också i de fall ett domstolsbeslut rörande skatt fullföljs till överinstans.

Enligt nuvarande bestämmelser (49 § 2 mom. 4) skall anstånd medges om kvarstående eller tillkommande skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980:865) mot skatteflykt har tillämpats. Har denna lag tillämpats torde regelmässigt rättsfrågan kunna bedömas som oviss och anstånd kan medges även med den föreslagna utformningen av bestämmelserna.

Bestämmelsen i *punkt 3* kan sägas motsvara nuvarande regler i 2 mom. 1).

I detta moment har i *första stycket* samlats de regler som anger vilket belopp anståndet får omfatta. Stycket har i förhållande till förslaget i lagrådsremissen justerats så att det är tillämpligt även i de fall det allmänna för talan till den skattskyldiges förmån.

Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas komma att bli avkortat eller som betingas av yrkandet i omprövningsärendet eller överklagandet. Givetvis kan anstånd inte alltid medges med betalning av hela det yrkade beloppet. Även de kriterier som anges i 1 mom. måste vara uppfyllda. Ett överklagande kan t. ex. innefatta flera tvistiga frågor varav endast en eller ett par kan beteckas vara så oklara att utgången i målet kan anses vara oviss. Anståndet skall då omfatta endast det belopp denna eller dessa frågor representerar.

I *andra stycket* har tagits in bestämmelser om säkerhet vid anstånd enligt 1 mom. 2 och 3. Motiven har utvecklats i avsnitt 12.1.1. Reglerna om säkerhet kan sägas ha mildrats i förhållande till de nu gällande bestämmelserna genom att bevisbördan har kastats om. Säkerhet skall inte behöva ställas i normalfallet. Säkerhet får krävas endast om det med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att anståndsbeloppet annars inte kommer att betalas i tid. Även i sådana fall kan myndigheten underlåta att kräva säkerhet om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl.

Sådana särskilda skäl kan t. ex. vara att den skattskyldiges ekonomi allmänt sett är god. Detsamma gäller om det kan antas att omprövningen eller överklagandet kommer att avgöras inom en nära framtid. Anståndstiden kan begränsas. Förlängning av anståndstiden medges då först efter en förnyad ansökan och prövning av den skattskyldiges förhållanden. Som framgår av 3 mom. finns också möjligheter att ompröva ett beslut om anstånd om det finns särskilda skäl. Anstånd kan begränsas till att gälla endast en del av skattebeloppet.

I andra stycket har dessutom efter förebild bl. a. i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter tagits in en bestämmelse om när ställd säkerhet får tas i anspråk och att lagen (1978:882) om säkerhet för skattefordringar m. m. är tillämplig också på sådan säkerhet som skall ställas vid anstånd.

49 § 3 mom.

I *första stycket* kvarstår, med vissa redaktionella ändringar, nuvarande bestämmelser i 3 mom. första meningen om hur länge ett anstånd får gälla.

I ett nytt *andra stycke* har en bestämmelse motsvarande den som nu finns i 3 mom. andra meningen tagits in. Här anges uttryckligen att en väsentlig ändring av den skattskyldiges ekonomiska förhållanden kan föranleda att anståndsbeslutet omprövas.

I *första stycket* återfinns fortfarande reglerna om anståndsränta. De har dock utvidgats till att gälla vid samtliga slag av anstånd enligt 1 och 2 a mom. Anståndsränta skall utgå på anståndsbeloppet.I anståndsbeloppet inräknas kvarskatteavgift och respiträntа.

Andra stycket innehåller bestämmelser om för vilken tid anståndsräntan skall betalas. Bestämmelserna motsvarar dem som nu gäller med den kompletteringen att om skatten betalats före anståndstidens utgång räntan skall beräknas till och med den månad betalningen skedde. Även redaktionella ändringar har gjorts.

Nuvarande avrundningsregel i andra stycket har slopats. Att öretal bortfaller vid beräkning av ränta, alltså även vid beräkning av anståndsränta, framgår av 22 § första stycket.

Anståndsränta skall inte längre tas ut enligt reglerna om tillkommande skatt. I det *nya tredje stycket* föreskrivs därför att sedan skattemyndighet ålagt den skatteskyldige betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.

Ett taxeringsbeslut som inte överklagas vinner enligt de nu föreslagna reglerna laga kraft först vid utgången av femte året efter taxeringsåret. Att taxeringsbeslutet skall ha vunnit laga kraft kan därför inte behållas som krav för att betald ränta skall återbetalas. Det kan inte heller anses motiverat att avvakta ett lagakraftvunnet omprövningsbeslut, eftersom RSV i det nya systemet endast undantagsvis torde ha anledning att överklaga beslutet. Bifalls den skattskyldiges begäran i omprövningsärendet av skattemyndigheten skall räntan genast återbetalas. För det fall den skattskyldiges yrkanden bifalls först av domstol är det däremot lämpligt att ha kvar den nuvarande ordningen att betald ränta betalas tillbaka först sedan domen vunnit laga kraft. På ett återbetalat belopp skall restitutionsräntaberäknas. Bestämmelser om detta har tagits in i det *nya fjärde stycket*. Bestämmelsen i nuvarande fjärde stycket slopas eftersom andståndsränta inte längre skall tas ut som tillkommande skatt.

49 § 5 mom.

Skattetillägg och förseningsavgift inkluderas i begreppet skatt enligt 1 §. Att anstånd kan medges med att betala in sådana avgifter följer därför redan av 49 § 1 mom. Nuvarande bestämmelser i förevarande moment har därför slopats. I momentet har i stället tagits in en bestämmelse om att skattemyndigheten får befria en skattskyldig helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsränta. En förutsättning för befrielse är att det föreligger synnerliga skäl. En motsvarande regel föreslås för respiträntа (32 a §).

50 §

Behörighetsregeln i *första stycket* har ändrats med hänsyn till den nya skatteorganisationen i länen. Beslutande skattemyndighet är den myndighet som har utfärdat skattsedel på den skatt som anståndet avser.

I *andra stycket* har gjorts en ändring av samma skäl. Dessutom har hänvisningen till den numera upphävda familjebidragslagen (1946:99) ersatts med en hänvisning till nu gällande lag på området, dvs. familjebidragslagen (1978:520).

58 § 1 mom.

Avrundningsregeln i *första stycket* har slopats. Att öretal som uppkommer vid beräkning av restavgift bortfaller framgår av 22 § första stycket. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts. Ändringen i *andra stycket* har sin grund i den nya skatteorganisationen.

61 §

Till denna nya paragraf har med vissa ändringar flyttats de bestämmelser om dödsbos ansvar för skatt som påförts den avlidne och som för närvarande finns i 75 § 2 mom. KL, 15 § 2 mom. SIL, 15 § 2 mom. SFL, 3 § lagen om skogsvårdsavgift och 5 § lagen om statlig fastighetsskatt. För skattetillägg och förseningsavgift, egenavgifter samt annuiteter på avdikningslån, som också innefattas i begreppet skatt enligt 1 § UBL, har tidigare inte funnits någon motsvarande reglering (se avsnitt 12.6). Placeringen av bestämmelsen i UBL medför att även dessa kommer att omfattas av bestämmelsen. Av 27 § 3 mom. sista stycket och 32 § sista stycket framgår att ansvarsreglerna kommer att bli tillämpliga även på kvarskatteavgift och respitränta.

68 § 1 mom.

Ändringen i *första stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen i länen. Någon ändring i sak åsyftas inte.

Beslut om förtida återbetalning av preliminär skatt enligt 45 § 2 mom. skall meddelas av skattemyndigheten. Samma myndighet skall också verkställa återbetalningen. Motsvarande skall gälla i fråga om återbetalning enligt 45 § 3 mom. *Andra stycket* har utformats i enlighet med detta.

Ändringen i *tredje stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen. Dessutom har redaktionella ändringar gjorts.

68 § 4 mom.

Ändringen i *första stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen. Sådana ändringar har gjorts även i *andra stycket*. I detta stycke har vidare hänvisningen till GTL ersatts med en hänvisning till NTL. Dessutom har en redaktionell ändring gjorts.

69 § 1 mom.

I *andra stycket* har hänvisningen till GTL ersatts med en hänvisning till NTL.

Avrundningsregeln i *sjätte stycket* har slopats. Att öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller framgår av 22 § första stycket. I stycket har också en redaktionell ändring gjorts.

69 § 2 mom.

Första stycket har justerats med hänsyn till förslaget att anståndsränta inte längre skall tas ut som tillkommande skatt (jfr den föreslagna lydelsen av 49 § 4 mom. fjärde stycket).

Avrundningsregeln i *andra stycket* har slopats. Att öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller framgår av 22 § första stycket.

Ändringen i *sista stycket* föranleds av att en särskild regel om restitutionsränta har förts in i 49 § 4 mom.

69 a §

Ändringen i *första stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

72 §

Ändringen i *första stycket* föranleds av den nya skatteorganisationen i länen. Stycket har justerats något för att få en lydelse som bättre motsvarar lydelsen i 2 kap. 1 § NTL.

RSV kan genom nämnden för rättsärenden enligt nuvarande regler meddela bindande förklaringar i vissa uppbördsfrågor. Bindande förklaringar har en så generell karaktär att de bör betraktas som författningar (prop. 1975/76: 112 s. 63). Möjligheten att meddela bindande förklaringar infördes under den tid då 1809 års regeringsform gällde. Enligt nya regeringsformen kan riksdagen inte delegera sin befogenhet att stifta skattelag. De bindande förklaringarna strider således mot den nya regeringsformen. I avsnitt 12.7 föreslås att institutet avskaffas. Nuvarande andra – fjärde styckena har därför slopats.

72 a §

Paragrafen har upphävts med hänsyn till att allmänna ombudet i uppbördsfrågor föreslås bli avskaffat. Att det allmänna trots detta även fortsättningsvis skall kunna överklaga till den enskildes förmån framgår av hänvisningen i 86 a § första stycket till NTL:s regler (6 kap. 17 § NTL). I 85 § 1 mom. har tagits in en bestämmelse om att RSV får hos länsrätten yrka att en arbetsgivare åläggs ansvarighet för arbetstagares skatt, vilken avser ersätta AO:s befogenhet enligt 72 a § andra stycket.

73 §

Hänvisningen i *första stycket* till vissa bestämmelser i GTL har ersatts med en hänvisning till motsvarande bestämmelser i NTL.

74 §

Med hänsyn till att den nya skattemyndigheten är sidoställd med kronofogdemyndigheten och därför inte bör ha någon tillsynsfunktion i förhållande till den myndigheten har bestämmelserna om detta i förevarande paragraf slopats. Att RSV är chefsmyndighet inom exekutionsväsendet med övergripande ledning av och ansvar för verksamheten framgår av förordningen (1988:784) med instruktion för exekutionsväsendet. Förevarande paragraf kan därför utgå.

75 §

Nuvarande tredje stycket i 44 § har sedan andra stycket slopats blivit paragrafens andra stycke. Hänvisningen till 44 § tredje stycket i *andra stycket* förevarande paragraf har på grund härav ersatts med en hänvisning till 44 § andra stycket. Dessutom har en ändring gjorts som föranleds av den nya skatteorganisationen i länen.

75 a §

Ändringen i *fjärde stycket* föranleds dels av den nya skatteorganisationen, dels av den möjlighet till omprövning som finns enligt 27 § FL. Dessutom har en redaktionell ändring gjorts.

75 b §

Som framgår av den allmänna motiveringen (avsnitt 12.1.2) anser jag att det inte finns skäl att ha skilda anståndsregler för skattskyldiga och arbetsgivare som är skyldiga att göra skatteavdrag. I förevarande paragraf hänvisas därför till bestämmelserna i 49 §. Förslaget innebär generösare bestämmelser för arbetsgivarna. I förhållande till lagförslagen i lagrådsremissen har den ändringen gjorts att paragrafen tillförts en hänvisning också till 49 § 5 mom. UBL. Detta innebär att skattemyndigheten även vid anstånd enligt förevarande paragraf kan, om det finns synnerliga skäl, befria en arbetsgivare från anståndsränta.

78 § 1 mom.

I *tredje stycket* har hänvisningen till GTL ersatts med en hänvisning till motsvarande bestämmelser i NTL. Dessutom har en ändring gjorts som föranleds av den nya skatteorganisationen.

78 § 2 mom.

I momentet har gjorts dels en ändring som föranleds av den nya skatteorganisationen, dels en ändring av redaktionell natur.

Bestämmelserna i *första stycket* har justerats på motsvarande sätt som vitesbestämmelserna i NTL (se kommentaren till 3 kap. 5 § och 7 kap. 2 § NTL). Någon annan ändring i sak än att den strikta minimigränsen har slopats är inte avsedd. Även redaktionella ändringar har gjorts.

I *andra stycket* har justeringar gjorts i enlighet med förslagen i 7 kap. 1 § NTL (se kommentaren till denna paragraf).

Bestämmelsen i nuvarande tredje stycket om att länsrätten förordnar om uttagande av vite efter anmälan av RSV, länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten motsvarar vad som sägs i 6 § lagen (1985:206) om viten. Bestämmelsen i UBL har därför slopats.

I *tredje stycket*, som motsvarar det tidigare fjärde stycket, har hänvisningen till GTL ersatts med en hänvisning till NTL och lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Bestämmelserna i nuvarande femte stycket har slopats. Angående motiven för detta se kommentaren till 3 kap. 5 § NTL.

Fjärde stycket har utformats i enlighet med 7 kap. 2 § NTL.

84 §

Ändringarna i *första och andra styckena* föranleds av den nya skatteorganisationen.

Enligt ett nytt *tredje stycke* gäller i fråga om omprövning av beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter bestämmelserna i 8 a § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta innebär bl. a. att den enskilde kan begära omprövning av ett beslut inom fem år efter taxeringsårets utgång.

Beslut om debitering till följd av taxeringsbeslut skall enligt det nya *fjärde stycket* omprövas på begäran av den skattskyldige. Begäran skall ha kommit in inom den tid som anges i 4 kap. 9 § NTL, dvs. i normalfallet inom fem år efter taxeringsårets utgång (se vidare avsnitt 12.9).

85 § 1 mom.

Enligt nuvarande ordning överklagas den lokala skattemyndighetens beslut till länsskattemyndighet eller länsrätt medan de beslut som länsskattemyndigheten meddelat och som är överklagbara överklagas till kammarrätt.

Ändringarna i *första stycket* föranleds dels av den nya skatteorganisationen, dels av de nya reglerna om överklagande i 11 och 12 §§ lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. De nya bestämmelserna i första stycket innebär att överklagbara beslut av skattemyndighet överklagas till länsrätt. I första stycket anges också vilka som får överklaga skattemyndighetens beslut, nämligen skattskyldig, arbetsgivare och RSV.

I *andra stycket* regleras vilka skattemyndighetsbeslut som inte får överklagas. Undantagen överensstämmer, bortsett från anståndsbesluten, med

dagens regler om vilka beslut av länsskattemyndighet som inte får överklagas (86 § 1 mom. första stycket UBL).

De beslut av lokal skattemyndighet, som enligt nuvarande bestämmelser i andra stycket kan överklagas till länsskattemyndighet men inte längre, skall fortsättningsvis få överklagas till länsrätt. Skattemyndighetens beslut i fråga om anstånd med inbetalning av skatt och mot beslut om preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt och verkställande av skatteavdrag får således överklagas till länsrätt. Länsrättens beslut i dessa frågor är däremot inte överklagbart (se 86 b §).

Nuvarande bestämmelser i *tredje stycket* har slopats eftersom något allmänt ombud inte längre skall finnas. Här har i stället tagits in bestämmelser om de överklagandetider som gäller för skattskyldig och arbetsgivare. I enlighet med vad lagrådet föreslagit i sitt yttrande har det uttryckligen föreskrivits att överklagande skall vara skriftligt. För att få en bättre överensstämmelse med vad som gäller för skatteområdet i övrigt föreslås att överklagandetiderna utsträcks till två månader (se avsnitt 12.9). För debiteringsbeslut till följd av taxeringsbeslut föreslås de överklagandetider som anges i NTL gälla.

Bestämmelserna i nuvarande fjärde stycket har flyttats till andra stycket. *Fjärde stycket,* som utformats i enlighet med lagrådets förslag, reglerar i stället de överklagandetider som gäller för RSV. Tiden för överklagande har inte knutits till delgivningen av beslutet utan till beslutsdagen. Någon begränsning i överklaganderätten motsvarande den som för närvarande finns för det allmänna ombudet i fråga om lokala skattemyndighetens beslut, har inte ansetts motiverad.

I ett nytt *femte stycke* har tagits in en bestämmelse om att RSV får hos länsrätten yrka att en arbetsgivare åläggs ansvarighet för arbetstagares skatt. Bestämmelsen ersätter en liknande bestämmelse som nu finns i 72 a § andra stycket.

86 § 1 mom.

Bestämmelser som motsvarar nuvarande regler i 86 § 1 mom. om att talan inte får föras mot skattemyndighetens beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket, 55 § 2 mom. andra stycket eller beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag, avskrivning av skatt, revision enligt 78 § 1 mom. eller föreläggande av vite har tagits in i 85 § 1 mom. andra stycket. I förevarande moment har i stället tagits in en hänvisning till NTL:s regler om handläggning av ärende när skattemyndighetens beslut överklagats av en skattskyldig eller en arbetsgivare. Vid överklagande av uppbördsärenden skall således skattemyndigheten ompröva det överklagade beslutet i enlighet med den ordning som föreslås på taxeringsområdet.

I ett nytt *första stycke* har förts in hänvisningar till vad som gäller enligt NTL bl. a. vad gäller företrädare för det allmänna och handläggning av mål i domstol.

I paragrafens nya *andra stycke* har gjorts en följdändring till de föreslagna ändringarna i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Dessutom har en redaktionell ändring gjorts.

86 b §

Denna nya paragraf reglerar vilka beslut som kan överklagas till länsrätt men inte längre. Dessa beslut motsvaras av de beslut meddelade av lokal skattemyndighet som enligt nuvarande regler kan överklagas till länsskattemyndigheten men inte längre (85 § 1 mom. andra stycket, 86 § 1 mom. första stycket). I förhållande till förslaget i lagrådsremissen har ett förtydligande gjorts. Det föreskrivs uttryckligen att bestämmelsen inte avser beslut med anledning av begäran enligt 44 § om besked angående skyldigheten att verkställa skatteavdrag. Sådana beslut kan således i likhet med vad som tidigare gällt överklagas utan särskilda begränsningar (jfr nuvarande 85 § 1 mom. andra stycket).

Anvisningarna till 49 §

Yttrande från riksförsäkringsverket kan inhämtas i ett anståndsärende utan särskild föreskrift i UBL. Något behov av en bestämmelse om yttrande från länsskattemyndighet finns på grund av den nya skatteorganisationen inte längre. Nuvarande bestämmelser i detta hänseende i punkten 1 har därför slopats.

Med hänsyn till de nya anståndsreglerna i 49 §, som är tillämpliga även i fråga om skattemyndighetens beslut om skattetillägg och förseningsavgift, behövs inga särskilda regler för dessa fall. De har därför slopats.

Bestämmelsen i 49 § 2 mom. är tillämplig även i det fall som nu anges i punkten 2 i anvisningarna. Den har därför slopats.

Vad som anges i punkten 3 framgår av författningskommentaren till 49 § 2 mom. Bestämmelserna är inte av sådan karaktär att de bör anges i lag. Med hänsyn härtill har punkten 3 slopats.

19.7 Lagen om mervärdeskatt

22 §

Ändringen föranleds av den nya myndighetsorganisationen.

22 a §

Reglerna om anstånd med att lämna mervärdeskattedeklaration finns för närvarande i en särskild förordning, förordningen (1982: 24) om anstånd

med att lämna deklaration för mervärdeskatt. Länsskattemyndighetens beslut kan överklagas till riksskatteverket men inte längre. På punktskatteområdet är reglerna om anstånd med att lämna deklaration intagna i LPP. Beslut att vägra anstånd kan överklagas till domstol. Av förenklingsskäl bör bestämmelserna om deklarationsinlämnande samlas och regleringen vara likartad på båda områdena. Paragrafen har utformats efter förebild från 2 kap. 9 § LPP.

23 §

Ändringarna föranleds av att ordet "anmana" genomgående har bytts ut mot "förelägga".

24 och 25 §§

Ändringarna beror bl.a. på den nya myndighetsorganisationen och den nya taxeringslagen.

26 §

De tre första styckena har utformats efter mönster från 3 kap. 5 § NTL. Även bestämmelserna i ML överensstämmer med lagrådets förslag (se kommentaren under 3 kap. 5 § NTL). I likhet med vad som föreslås på taxeringsområdet skall även ett föreläggande att visa upp handling kunna förenas med vite (se avsnitt 6.3).

I ett nytt fjärde stycke hänvisas till reglerna i 3 kap. 6 § NTL i fråga om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling. Att länsrättens beslut i en sådan fråga inte får överklagas framgår av hänvisningen i 57 § och 6 kap. 10 § 1 NTL.

27–29 §§

Paragraferna har justerats bl.a. med hänsyn till den ändrade lydelsen av 26 § och till att GTL ersätts med NTL.

30 §

Beskattningsförfarandet för mervärdeskatt föreslås utformat i enlighet med taxeringsförfarandet. Ett beskattningsbeslut skall fattas för varje redovisningsperiod. Nuvarande andra stycket har skrivits ihop med det första stycket. Det nya andra stycket är tillämpligt även på efterbeskattningsbeslut, eftersom efterbeskattningsbesluten i den nya ordningen är en typ av omprövningsbeslut.

32 §

Ett beslut skall anses vara fattat även i de fall där skatten för närvarande anses fastställd utan att beslut fattats (se avsnitt 11.2).

Andra stycket har utformats efter mönster från 4 kap. 2 § andra stycket LPP. Kommer en mervärdeskattedeklaration in för sent måste länsskattemyndigheten för närvarande i princip fatta ett särkilt beslut om fastställelse och underrätta den skattskyldige om detta. I prop. 1983/84:71 (s. 96) föreslogs att skatten vid en för sen punktskattedeklaration skall anses beslutad till noll kr. till dess deklarationen kommit in eller nytt beslut har meddelats. Inkommer deklarationen med några dagars försening får skatten anses beslutad enligt deklarationen utan att något särskilt beslut behöver meddelas och utan att den skattskyldige behöver underrättas. En motsvarande ordning är lämplig även i ML.

33 §

Bestämmelserna i 33–40 a §§ har utformats efter mönster från reglerna om taxeringsbeslut i 4 kap. NTL. Förevarande paragraf har sin motsvarighet i 4 kap. 7 och 8 §§.

Första stycket avser bl. a. att understryka att omprövningen avser en fråga i beslutet och inte, såsom hittills varit fallet, storleken av den fastställda skatten.

Andra stycket ger skattemyndigheten rätt att underlåta att fatta ett omprövningsbeslut på eget initiativ om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp. Någon motsvarande möjlighet att avstå från att fatta ett omprövningsbeslut finns inte om den skattskyldige begär omprövning.

Vad gäller det nya tredje stycket hänvisas till kommentaren under 4 kap. 8 § NTL.

34 §

Nuvarande 34 § har med vissa ändringar flyttats till en ny paragraf, 40 b §. Den föreslagna lydelsen motsvarar 4 kap. 9 § NTL. I likhet med bestämmelserna i NTL har förevarande paragraf ändrats med anledning av lagrådets yttrande (se kommentaren under 4 kap. 9 § NTL).

Omprövningsfristen är för den skattskyldige sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut. Den skattskyldige kan framställa yrkanden som innebär att mer skatt skall betalas in. Den skattskyldiges begäran om omprövning skall normalt komma in inom sexårsperioden. Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått kännedom om beskattningsbeslutet eller annan handling med uppgift om skattens inom två månader före sexårsperiodens utgång kan han begära omprövning inom två månader från det att han fick sådan kännedom. Flera omprövningsbeslut kan fattas under perioden, även avseende samma fråga och redovisningsperiod.

34 a och 34 b §§

Paragraferna har utformats efter mönster från 4 kap. 10 och 12 §§ NTL. I likhet med 4 kap. 12 § NTL har 34 b § utformats i enlighet med lagrådets förslag.

35 §

Bestämmelserna motsvarar 4 kap. 13 § NTL. Tar skattemyndigheten själv upp en fråga om ändring får beslut till den skattskyldige fördel meddelas senast under sjätte året. Är det fråga om en följdändring som föranleds av skattemyndighets beskattningsbeslut eller förvaltningsdomstols beslut i mål om skatt enligt ML avseende annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig får beslut meddelas även efter sexårsfristen. Någon särskild tidsgräns finns inte för sådana beslut till den skattskyldiges fördel.

36 §

Skattemyndigheten kan på eget initiativ meddela ett omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges nackdel under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut. Har den skattskyldige inte lämnat någon deklaration, gäller enligt andra stycket en speciell tidsfrist. Omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel kan då fattas inom ett år från det deklarationen kom in till skattemyndigheten, men senast inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut.

37 §

Nuvarande 37 § föreslås slopad (jfr 41 §).

Omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel efter tvåårsperiodens utgång är efterbeskattningsbeslut. Efterbeskattningsbeslut är således inte såsom i dagens förfarande en tilläggsbeskattning. Efterbeskattningsinstitutet blir, såsom framgår av 38 §, något vidare i det framtida förfarandet än vad det är i dag.

38 §

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar beslut om efterbeskattning får fattas. En förutsättning för efterbeskattning enligt första stycket är enligt dagens regler att skatten fastställts till för lågt belopp eller återbetalats med för högt belopp till följd av den oriktiga uppgiften. Att efterbeskattningsbeslut är till den skattskyldiges nackdel framgår av 37 §. Regeln har därför formulerats så att uppgiften skall ha föranlett att beslutet blivit felaktigt (jfr 4 kap. 16 § NTL).

Det nya andra stycket 1 motsvarar 4 kap. 17 § första stycket 1 NTL. Bestämmelserna om besvär i särskild ordning föreslås utmönstrade (se avsnitt 11.2). Det innebär att även det allmännas möjligheter till extraordinära besvär till den skattskyldiges nackdel när beskattningen blivit oriktig på grund av uppenbart förbiseende (55 § fjärde stycket) slopas. I likhet med förslagen på taxeringsområdet skall sådana felaktigheter kunna rättas genom beslut om efterbeskattning. Efterbeskattningsmöjligheten avses även ersätta det allmännas nuvarande kvittningsrätt (se avsnitt 8.2). Som framgår av andra stycket 2 är följdändringar till den skattskyldiges nackdel efter tvåårsperioden efterbeskattningsbeslut.

I tredje stycket har det nuvarande beloppskriteriet utformats på ett annorlunda sätt i förhållande till dagens regler. Det gäller inte vid efterbeskattning enligt andra andra stycket 2. Följdändring får således göras oavsett belopp. I andra fall får efterbeskattning ske endast om den avser belopp av någon betydelse. Den ändrade formuleringen är avsedd att markera att för efterbeskattning krävs ett något högre belopp än i dag. Efterbeskattning får inte ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt. Däri inbegrips även den situationen som avses i 4 kap. 17 § andra stycket NTL. Efterbeskattning får inte heller ske om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om efterbeskattning avseende samma fråga.

39 §

Enligt den nuvarande regeln i 39 § får länsskattemyndigheten, utan hinder av bestämmelserna om besvär i särskild ordning, från skatt som skall betalas enligt beslut om efterbeskattning för viss redovisningsperiod, avräkna skatt som den skattskyldige kan återfå för annan redovisningsperiod under samma beskattningsår. Har slutligt beslut fattats för den redovisningsperioden kan ju ett nytt fastställelsebeslut till den skattskyldiges fördel inte fattas. I och med att de slutliga besluten avskaffas kan bestämmelsen utgå.

Ett beslut om efterbeskattning får normalt meddelas senast under det sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut. Detta innebär en skillnad mot dagens regler. För närvarande är det tillräckligt att skattemyndigheten "väcker" en fråga om beslut inom sex år. I likhet med vad som föreslås på taxeringsområdet skall beslut meddelas inom perioden. För att ett beslut skall anses meddelat måste det ha lämnats för expediering.

40 §

I denna paragraf regleras de fall där beslut om efterbeskattning kan meddelas efter sexårsperiodens utgång.

Enligt det nya första stycket får ett beslut om följdändring till den skattskyldiges nackdel meddelas även efter sexårsperioden, men i så fall senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen (jfr 4 kap. 20 § första stycket NTL).

Femte, sjunde och åttonde styckena har utformats i enlighet med vad lagrådet föreslagit i sitt yttrande (jfr 4 kap. 21 § andra och fjärde styckena samt 22 § NTL).

40 a §

Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 15.2. Beslut om skatteberäkning motsvarar beslut om taxeringsåtgärder enligt NTL (4 kap. 23 § NTL).

Regeln motsvarar 34 § första stycket och 38 § fjärde stycket enligt nu gällande lydelse. Eftersom efterbeskattningsbesluten i den nya ordningen är att anse som omprövningsbeslut, behövs endast en regel.

Enligt nuvarande regler får en ändring av fastställd skatt som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret om inte slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret. I så fall skall skatten hänföras till de rätta perioderna. Har slutligt beslut meddelats för en period kan inte ett nytt beslut om fastställelse fattas enligt nuvarande regler. Ordningen med slutliga beslut föreslås avskaffad. Andra stycket kan därmed utgå. Någon begränsning av möjligheterna att hänföra rättelserna till den sista perioden under beskattningsåret kan inte anses vara motiverad.

41 §

Ändringen medför att bestämmelsen är tillämplig på alla beskattningsbeslut. Den nuvarande regeln i 37 § föreslås därför slopad. Bestämmelsen innebär att för det fall den skattskyldige har bytt registreringslän under omprövningsperioden får en annan skattemyndighet än den som fattat tidigare beslut fatta eventuella omprövningsbeslut.

46 §

Möjligheterna till anstånd med att betala skatt enligt ML överensstämmer med reglerna i UBL.

47 §

Justeringarna är av redaktionell natur.

50 §

Bestämmelsen slopas till följd av att den allmänna ombudsfunktionen upphör.

51 §

Första stycket reglerar de beslut av skattemyndighet som får överklagas till länsrätt. Samtliga beskattningsbeslut föreslås vara överklagbara. Även ett beslut att avvisa en begäran om omprövning och beslut rörande anstånd med att betala skatt eller med att lämna deklaration får överklagas till länsrätt. Att vissa beslut av länsrätt inte kan överklagas vidare framgår av 57 § andra stycket.

52 §

I enlighet med lagrådets förslag anges uttryckligen att ett överklagande skall vara skriftligt. För den skattskyldige gäller en överklagandetid på sex år efter

utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut. Är det fråga om ett beslut som fattats efter den 30 juni det sjätte året får överklagandet komma in även efter sexårsperioden men senast inom två månader från den dag den skattskyldige fick del av beslutet. Motsvarande tider gäller för den skattskyldige även enligt NTL och LPP. För de beslut som överklagas till RSV gäller liksom hittills FL:s tid för överklagande på tre veckor från det att den skattskyldige fått del av beslutet.

Delgivning av beskattningsbeslut blir inte nödvändig i det nya förfarandet med undantag för de beslut som fattas i anslutning till sexårsperiodens utgång. I förordningen (1968:431) om mervärdeskatt bör tas in en bestämmelse om att delgivning skall ske i dessa fall.

I likhet med vad som gäller på taxeringsområdet föreslås den skattskyldige få överklaga ett beslut även om det inte gått honom emot. Den föreslagna omprövningen av överklagade beslut innebär en spärr mot att otvistiga ärenden kommer till länsrätt.

53–55 §§

Dessa bestämmelser motsvarar 6 kap. 5–7 §§ NTL och reglerar den omprövning som skall ske när en skattskyldig överklagar skattemyndighetens beslut. (Se vidare kommentarerna under 6 kap. 5–7 §§ NTL.)

56 §

Den allmänna ombudsfunktionen föreslås avskaffad (se avsnitt 13.2). RSV får överklaga skattemyndighetens beslut. I enlighet med vad lagrådet har föreslagit anges uttryckligen att ett överklagande skall vara skriftligt. Tiderna för överklagande överensstämmer i princip med de frister som gäller för skattemyndighetens beslut på eget initiativ. RSV är alltid garanterad en minsta överklagandetid på två månader från det beslutet meddelades. RSV bör lämna föreskrifter om vilka typer av beslut verket skall underrättas om (se avsnitt 11.3).

57 §

NTL:s bestämmelser om överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut, företrädare för det allmänna m. m. och handläggningen vid domstol gäller för mål enligt ML.

62 §

Institutet bindande förklaring föreslås avskaffat. (Se vidare avsnitt 11.4.)

63 §

Ändringen föranleds av att 11 och 12 §§ lagen om förhandsbesked i taxeringsfrågor föreslås upphävda (se kommentaren under denna lag).

64 §

Någon motsvarighet till 19 § GTL finns inte i NTL. Att inom RSV nämnden för rättsärenden skall besluta om förhandsbesked framgår av instruktionen för skatteförvaltningen.

64 a §

Ändringarna föranleds i första hand av att skattemyndigheten föreslås kunna påföra skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt (se avsnitt 10.6).

64 c §

Bestämmelsen ersätts av en generell reglering i 74 §.

64 e §

Ändringarna föranleds av att ordet "anmaning" genomgående har bytts ut mot "föreläggande".

64 g §

Skattemyndigheten föreslås kunna påföra skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt. Liksom hittills krävs att domstolens dom har vunnit laga kraft.

64 h §

Ändras ett beskattningsbeslut – genom omprövningsbeslut eller ett beslut om skatteberäkning – skall enligt andra stycket skattemyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som det ändrade beskattningsbeslutet föranleder.

Tredje stycket föreslås slopat. Motsvarande bestämmelse gäller dock även fortsättningsvis genom hänvisningen i 57 § första stycket till NTL:s regler (6 kap. 24 § NTL).

64 k §

Justeringarna är endast redaktionella.

69 §

Se kommentaren till 3 kap. 5 § och 7 kap. 1 och 2 §§ NTL.

Bestämmelsen motsvarar 64 c §, men den har gjorts generellt tillämplig. Se motsvarande regel 7 kap. 3 § andra stycket NTL.

19.8 Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter

2 kap.

10 §

Det nya andra stycket motsvarar nuvarande 7 kap. 3 §. Den bestämmelsen gäller endast vid tillämpning av reglerna om särskilda avgifter. I likhet med förslagen i NTL och ML (7 kap. 3 § NTL och 74 § ML) har regeln gjorts generell och föreslås gälla för alla uppgifter som lämnas av juridiska personer.

3 kap.

3 §

Bestämmelsen motsvaras av 3 kap. 5 § NTL och 26 § ML. Av tredje stycket framgår att även ett föreläggande enligt andra stycket skall få förenas med vite. Förslaget har kommenterats i avsnitt 6.3. En möjlighet att förena ett föreläggande att visa upp handling med vite fanns tidigare i lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning, som upphörde att gälla när LPP trädde i kraft. Motivet till att möjligheten inte infördes i LPP var bl. a. att större enhetlighet skulle skapas mellan de olika skatterna (SOU 1981:83 s. 208). Nu talar samma skäl för att återinföra bestämmelserna i punktskatteförfarandet. Paragrafen har, liksom motsvarande bestämmelser i NTL och ML, utformats i enlighet med lagrådets förslag.

Enligt fjärde stycket skall reglerna i NTL om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling gälla även för punktskatterna och prisregleringsavgifterna. Beslut i fråga om befrielse skall således fattas av länsrätten.

6 §

Paragrafen har justerats bl. a. med hänsyn till att GTL ersätts med NTL.

4 kap.

1 och 2 §§

Punktskatteförfarandet föreslås utformat i enlighet med förslagen på taxerings- och mervärdeskatteområdena. Skatten anses för närvarande fastställd i enlighet med deklarationen utan att något beslut meddelas. Denna ordning har tidigare kritiserats av lagrådet (se avsnitt 11.2). Det föreslås därför att beskattningsbeslut anses ha fattats i enlighet med deklarationen.

3 §

Reglerna om omprövning föreslås utformade som på taxerings- och mervärdeskatteområdena (se avsnitt 11.1). Paragrafen motsvaras av 4 kap. 7 § NTL och 33 § ML. Bestämmelsen i andra stycket ger beskattningsmyndigheten rätt att avstå från att fatta ett omprövningsbeslut på eget initiativ om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp. Regeln gäller vid alla omprövningsbeslut som beskattningsmyndigheten fattar på eget initiativ med undantag för beslut om efterbeskattning då ett särskilt beloppskriterium gäller. Begär en skattskyldig omprövning är beskattningsmyndigheten däremot skyldig att fatta ett beslut även om skatten skulle ändras helt obetydligt.

Tredje stycket motsvaras av 4 kap. 8 § NTL. (Se kommentaren under denna.)

4 §

Nuvarande 4 § föreslås betecknas 14 §.

Bestämmelserna i den nya 4 § har motsvarigheter i 4 kap. 9 § och 34 § ML. I likhet med dessa har paragrafen utformats i överensstämmelse med lagrådets förslag. Omprövningsperioden för den skattskyldige är sex år efter utgången av det kalenderår beskattningsåret gått ut. Det räcker att den skattskyldiges begäran om omprövning kommer in till myndigheten under perioden. Myndighetens beslut kan då meddelas efter periodens utgång. Myndigheten kan fatta flera omprövningsbeslut avseende samma redovisningsperiod och även samma fråga kan omprövas flera gånger.

4 a §

Paragrafen motsvarar 4 kap. 10 § NTL och 34 a § ML.

4 b §

Paragrafen motsvarar 4 kap. 12 § NTL och 34 b § ML. Den har i likhet med dessa paragrafer utformats i enlighet med vad lagrådet föreslagit i sitt yttrande.

5 §

Tar beskattningsmyndigheten själv upp en fråga om ändring får ett omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut.

Enligt andra stycket får ett beslut om följdändring till den skattskyldiges fördel meddelas även efter sexårsperioden. Någon särskild tidsgräns för sådan följdändring finns inte.

Ett omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges nackdel skall meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut (jfr 4 kap. 14 § NTL och 36 § ML).

Har den skattskyldige inte lämnat deklaration i rätt tid gäller en särskild tidsfrist. Omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges nackdel kan då meddelas inom ett år från det deklarationen kom in till beskattningsmyndigheten utan att förutsättningar för efterbeskattning föreligger.

6 a §

Begreppet efterbeskattning får en annan och vidare innebörd i det nya förfarandet. Efterbeskattning innebär en omprövning av tidigare beslut beslut, inte en tilläggsbeskattning. Till efterbeskattningsinstitutet hänförs beskattningsmyndighetens möjligheter att meddela omprövningsbeslut till nackdel efter tvåårsperiodens utgång, med undantag för omprövning enligt 6 § andra stycket.

7 §

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar efterbeskattningsbeslut kan fattas. I första stycket föreslås den ändringen att den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten skall ha medfört att beskattningsbeslutet blivit felaktigt eller inte fattats. Av 6 a § framgår att efterbeskattningsbeslut är till den skattskyldiges nackdel.

Det nya andra stycket har motsvarigheter i 4 kap. 17 § första stycket NTL och 38 § andra stycket ML. Bestämmelsen om rättelse av uppenbara felaktigheter i 4 kap. 14 § föreslås upphävd. Rättelse skall i stället ske inom omprövningsförfarandet. Rättelser av uppenbara förbiseenden från beskattningsmyndighetens sida till den skattskyldiges nackdel efter tvåårsperiodens utgång får göras i form av efterbeskattningsbeslut.

Någon motsvarighet till andra stycket i 4 kap. 17 § NTL finns inte i förevarande paragraf. Det fall som avses i aktuellt lagrum i NTL inkluderas i den generella regeln i 8 § att beslut om efterbeskattning inte får ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt.

8 §

Beloppskriteriet har ändrats och har fått en utformning som överensstämmer med förslagen i NTL och ML. Liksom hittills bör på den indirekta skattens område gälla att beslut om efterbeskattning inte skall få meddelas om ett beslut med hänsyn till omständigheterna skulle framstå som uppenbart oskäligt. Efterbeskattning får inte heller ske om beskattningsmyndigheten tidigare fattat beslut om efterbeskattning avseende samma fråga.

9 §

Den nuvarande regeln i 9 § blir överflödig genom att efterbeskattningen inte längre skall vara en tilläggsbeskattning och kan slopas. Beslut om efterbeskattning skall liksom hittills meddelas inom sexårsperioden.

10 §

Följdändringsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får enligt första stycket meddelas även efter sexårsperioden. Beslut som meddelas efter perioden skall meddelas inom sex månader efter det beslut som föranlett följdändringen.

Ändringen av andra stycket innebär att beslut om efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende kan meddelas efter sexårsperioden men senast inom ett år från det att beslutet vann laga kraft (jfr 4 kap. 20 § andra stycket NTL och 40 § andra stycket ML).

11 §

Ändringen föranleds av att efterbeskattningsbesluten i framtiden inte skall anses vara ett tillägg till det tidigare beskattningsbeslutet utan en ändring av beslutet. Efterbeskattningen kommer således att avse den skattskyldige, inte hans dödsbo.

12 §

Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag (jfr 4 kap. 21 och 22 §§ NTL och 40 § ML).

13 §

Ändringen är av redaktionell natur.

14 §

Den nuvarande bestämmelsen i 14 § kan slopas. Den blir överflödig genom regleringen i 7 § andra stycket 1.

Nuvarande 4 § föreslås betecknas 14 §.

Den förslagna lydelsen av nya 14 § motsvarar nu gällande 4 § första stycket och 9 §. Eftersom efterbeskattningsbesluten föreslås vara omprövningsbeslut, behövs bara en regel.

Enligt nuvarande bestämmelser får en ändring av fastställd skatt som berör med än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret om inte slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret. I så fall skall skatten hänföras till de rätta perioderna. För den period slutligt beslut har meddelats kan inte ett nytt beslut om fastställelse meddelas. Som framgår av avsnitt 11.1 föreslås ordningen med slutliga beslut

avskaffad. Andra stycket i nya 14 § kan därmed utgå. Någon begränsning av möjligheterna att hänföra rättelserna till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret, t. ex. för det fall ett beslut för en redovisningsperiod överklagats till någon del, är knappast motiverad.

15 §

Den nuvarande bestämmelsen i 15 § föreslås slopad. Som framgår av avsnitt 11.3 skall det allmänna ombudet själv kunna bestämma vilka typer av beslut han vill få del av som underlag för sin rätt att överklaga. Detta bör regleras i förordningen (1984:247) om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Den föreslagna bestämmelsen har kommenterats i 15.2. Beslut om skatteberäkning motsvaras av beslut om taxeringsåtgärder i 4 kap. 23 § NTL.

5 kap.

5 §

Anståndsreglerna i 49 § 1, 2 och 3 mom. UBL gäller även för punktskatter och prisregleringsavgifter. De uppmjukningar som föreslås av dessa regler kommer således även att gälla på punktskatteområdet (se avsnitt 12.1). Ett anståndsbeslut kan även avse ränta, restavgift, skattetillägg och förseningsavgift (1 kap. 4 § andra stycket).

12 §

Anstånd bör kunna komma i fråga även i omprövningsärenden. Paragrafen har justerats i enlighet därmed.

6 kap.

1 §

I NTL finns inte någon regel som motsvarar 19 § GTL. Att ärenden om förhandsbesked skall avgöras av nämnden för rättsärenden framgår av 21 § förordningen (1988:832) med instruktion för skatteförvaltningen.

7 kap.

1 §

Ändringarna föranleds i första hand av att beskattningsmyndigheten föreslås kunna fatta beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt (se avsnitt 10.6).

3 §

Bestämmelsen föreslås upphävd och ersatt med en generell reglering, se 2 kap. 10 §.

7 §

Beskattningsmyndigheten föreslås få fatta beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt. Även fortsättningsvis krävs att domstolens beslut vunnit laga kraft.

8 §

Andra stycket har fått en annan utformning för att göra klart att det är beskattningsmyndigheten som skall göra den ändring i ett beslut om skattetillägg som kan föranledas av ett ändrat beskattningsbeslut (omprövningsbeslut eller beslut om skatteberäkning). Domstolen skall således inte längre beräkna underlaget för skattetillägg (jfr avsnitt 15).

8 kap.

1 §

Samtliga beskattningsbeslut föreslås vara överklagbara. Tillägget i första stycket motiveras av att ett beslut om avvisning av begäran om omprövning inte kan anses som ett beskattningsbeslut.

Den skattskyldiges och det allmänna ombudets överklagandetid regleras av 2 och 6 §§. Det nya andra stycket motsvarar i stort bestämmelserna i 4 §.

2 §

Nuvarande 2 § föreslås betecknas 8 §.

I den nya 2 § regleras i första stycket den skattskyldiges överklagandetid vad gäller beslut enligt 1 §. Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag. Delgivning av beslut behöver normalt inte ske. En bestämmelse om att delgivning bör ske av beslut, som fattas efter den 30 juni det sjätte året, bör tas in i förordningen om punktskatter och prisregleringsavgifter.

Av andra stycket framgår att den skattskyldige kan överklaga ett beskattningsbeslut även om det inte gått honom emot. Ett överklagande skall omprövas av beskattningsmyndigheten. Om beskattningsmyndigheten bifaller den skattskyldiges yrkanden förfaller överklagandet.

3–5 §§

Den nuvarande 3 § föreslås betecknas 7 §.

I 3–5 §§ föreslås regler om omprövning i samband med överklagande av den skattskyldige motsvarande de bestämmelser som finns i 6 kap. 5–7 §§ NTL. (Se kommentaren under dessa bestämmelser.)

Bestämmelsen i nuvarande 4 § återfinns i 1 § andra stycket.

Nuvarande 5 § föreslås slopad. Den är onödig genom den hänvisning till NTL:s regler som föreslås i 9 §. Att överklagande över kammarrättens beslut om utdömande av vite skall ha kommit inom tre veckor följer av allmänna regler.

Nuvarande 6 § föreslås slopad. Den är onödig genom den hänvisning till NTL:s regler som föreslås i 9 §.

Överklagandefristerna för det allmänna ombudet motsvarar vad som föreslås enligt NTL och ML. Paragrafen har utformats i enlighet med lagrådets förslag (jfr 6 kap. 8 § NTL och 56 § ML).

7 och 8 §§

Bestämmelserna som avser besvär i särskild ordning föreslås upphävda. Nuvarande 3 resp. 2 § skall betecknas 7 resp. 8 §. Andra stycket i nuvarande 2 § är överflödigt. Det följer av allmänna regler att vid överklagande av beslut om utdömande av vite gäller en överklagandetid på tre veckor.

9 §

Vad gäller innebörden av de bestämmelser i NTL vartill hänvisas i denna paragraf, se kommentaren under resp. paragraf.

Andra stycket föreslås slopat. Det gäller generellt utan särskilt lagstöd att domstol kan förordna att beskattningsmyndigheten skall ta upp en fråga till prövning.

10–13 §§

Bestämmelserna föreslås upphävda. Bestämmelsen i 11 § har en motsvarighet i 6 kap. 17 § NTL, vartill hänvisas i 9 §.

Beskattningsmyndigheten skall göra de följdändringar som föranleds av domstolens beslut. Detta följer av reglerna om omprövning i 4 kap. Regeln i 12 § kan därmed utgå.

Att domstol får förordna att beskattningsfråga skall behandlas av beskattningsmyndigheten gäller utan uttryckligt lagstöd. Någon motsvarighet till bestämmelsen finns inte i NTL och ML. Med hänsyn till att författningsregleringen bör vara lika på de olika områdena föreslås regeln i 13 § utgå.

9 kap.

2 §

Bestämmelsen föreslås slopad för att inte få en dubbelreglering i förhållande till reglerna i viteslagen (jfr kommentaren under 3 kap. 5 § och 7 kap. 2 § NTL).

3 §

Andra och tredje styckena föreslås slopade. (Se under 2 §.)

2 §

Ändringen är av endast redaktionell natur.

3 §

Första stycket slopas med anledning av den nya organisationen. Nuvarande länsskattemyndigheter och lokala skattemyndigheter ersätts av en skattemyndighet i varje län. Liksom hittills gäller särskilda regler för beslut enligt 32 §.

7, 10, 11 och 15 §§

Ändringarna föranleds av den nya organisationen.

16 §

Motsvarande ändring föreslås i annan lagstiftning där skattemyndigheten har möjlighet att förelägga enskild att visa upp handlingar. Även ett föreläggande att visa upp handling föreslås få förenas med vite. Se avsnitt 6.3 och 3 kap. 5 och 6 §§ NTL.

19 §

Andra stycket slopas på grund av den föreslagna utformningen av anståndsreglerna i 30 §.

20 §

Paragrafen har på inrådan av lagrådet ändrats i överensstämmelse med vad som förslås beträffande motsvarande bestämmelser i NTL, ML och LPP (jfr 4 kap. 21 och 22 §§ NTL).

22 d §

Justeringarna föranleds i huvudsak av den nya organisationen.

26 §

Andra stycket utgår till följd av den ändrade organisationen.

27 och 29 §§

Ändringarna föranleds av den nya organisationen och av den nya taxeringslagen. Någon motsvarighet till 50 § 1 mom. andra stycket GTL finns inte i NTL (se kommentaren under 3 kap. 17 § NTL).

Nuvarande 54 § föreslås betecknas 30 §. Nuvarande 30 § föreslås upphöra till följd av att det allmänna ombudsinstitutet på uppbördsområdet avskaffas. I 50 a § tredje stycket har införts en möjlighet för RSV att hos länsrätt yrka att arbetsgivaravgifter påförs, vilket avses motsvara det allmänna ombudets nuvarande möjlighet att hos lokala skattemyndigheten yrka att arbetsgivaravgifter påförs. Det allmänna ombudets för sjömansskatt motsvarande befogenhet har förts över till 32 § andra stycket.

Anståndsreglerna mjukas upp väsentligt genom att de regler som föreslås enligt UBL också skall gälla enligt USAL genom hänvisningen i första stycket till 49 § 1, 2 och 3 mom. UBL (se avsnitt 12.1.2).

I andra stycket föreslås den ändringen att anståndsränta skall beräknas på anståndsbeloppet. I ränteunderlaget skall således ingå även avgiftstillägg och förseningsavgift.

Ändringarna i tredje stycket motsvarar dem som gjorts i 49 § 4 mom. andra stycket UBL.

I ett nytt fjärde stycke har förts in bestämmelser om återbetalning av anståndsränta m. m. motsvarande dem som föreslås i 49 § 4 mom fjärde stycket UBL.

Som framgår av det nya sjätte stycket kan skattemyndigheten, i likhet med vad som föreslås i fråga om anstånd enligt UBL, befria arbetsgivare från skyldigheten att betala anståndsränta om det finns synnerliga skäl.

32 §

Det andra stycket har justerats i förhållande till förslaget i lagrådsremissen. De allmänna ombuden på uppbördsområdet försvinner. Det allmänna ombudet enligt lagen om sjömansskatt berörs dock inte. Ett sådant allmänt ombud skall liksom hittills kunna hos sjömansskattekontoret yrka att redaravgift påförs en redare (jfr den nuvarande lydelsen av 30 § jämförd 31 § första stycket). Ombudets befogenhet i detta hänseende föreslås regelrad i andra stycket.

44 §

Ändringen i första stycket föranleds av den nya organisationen.

Andra stycket har ändrats till följd av att det allmänna ombudet i uppbördsmål föreslås avskaffat.

47 §

Tredje stycket i förevarande paragraf har slopats. En motsvarande bestämmelse gäller även fortsättningvis genom hänvisningen i 53 § till 6 kap. 24 § NTL.

50 §

Skattemyndighetens beslut får enligt första stycket överklagas till länsrätt. Det gäller samtliga beslut, även dem som enligt dagens regler får överkla-

gas till länsskattemyndighet men inte längre och avvisningsbeslut enligt 22 a §. För dessa två sistnämnda typer av beslut gäller dock att länsrättens beslut inte får överklagas vidare (se föreslagna lydelsen av 52 §). Någon motsvarighet till det nuvarande förbudet för allmänt ombud att överklaga vissa beslut finns inte för RSV:s vidkommande.

50 a §

Paragrafen är ny. Den har utformats i enlighet med lagrådets förslag. Av första och andra styckena framgår att överklagandetiderna förlängs i enlighet med vad som föreslås på uppbördsområdet i övrigt (se avsnitt 12.9).

I tredje stycket har införts en möjlighet för RSV att hos länsrätt yrka att arbetsgivaravgifter påförs (jfr nuvarande 30 § första stycket denna lag och 85 § 1 mom. femte stycket UBL).

51 §

Överklagas ett beslut av enskild skall skattemyndigheten ompröva beslutet i enlighet med de regler som föreslås på taxeringsområdet.

52 §

Nuvarande första stycket utgår till följd av den ändrade organisationen. Beslut av länsskattemyndighet enligt 7 § och om anstånd är för närvarande inte överklagbara. Lokal skattemyndighets beslut enligt 6 § tredje stycket får enligt dagens regler överklagas till länsskattemyndighet men inte vidare. Beslut enligt 22 a § andra stycket får över huvud taget inte överklagas. För att få en enhetlig reglering föreslås att dessa ärendetyper får överklagas till länsrätt men inte vidare.

53 §

Bestämmelserna i NTL om överklagande av länsrätts och kammarrätts beslut, företrädare för det allmänna och handläggning i domstol är tillämpliga på mål enligt USAL. Någon hänvisning till 7 kap. 2 § NTL finns inte. Motsvarande bestämmelse finns nämligen i 83 § UBL vartill hänvisas i 16 § USAL.

19.10 Lagen om bevillningsavgifter för särkilda förmåner och rättigheter

4 § 1 5 mom.

Den nuvarande hänvisningen i sista stycket avser endast 56 § GTL. Revisionsbestämmelserna i NTL har disponerats om något i förhållande till GTL. Den föreslagna hänvisningen innefattar även regeln i 58 § GTL – som överförts till 3 kap. 12 § tredje stycket NTL – om att skattemyndighe-

ten kan förelägga den som revideras att vid vite fullgöra sina skyldigheter. Någon anledning att undanta denna bestämmelse från att tillämpas på bevillningsavgifter finns enligt min mening inte.

4 § 16 mom.

Momentet har ändrats i anledning av bestämmelserna i viteslagen (se kommentarerna under 3 kap. 5§ och 7 kap. 2§ NTL). Den nuvarande hänvisningen i tredje stycket till reglerna om vite i 83§ UBL tar inte upp det sjätte stycket i denna paragraf, som stadgar att domstolen vid prövning av anmälan om uttagande av vite även får bedöma om och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas. Att ett vitesföreläggande enligt lagen om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter inte får överklagas framgår av hänvisningen till nuvarande 86§ UBL (85§ 1 mom. i den föreslagna lydelsen). I likhet med vad som gäller på skatteområdet i övrigt bör därför i samband med att vitet döms ut också vitets lämplighet kunna bedömas.

19.11 Lagen om utskiftningsskatt

7 §

Omprövningsförfarandet i NTL är tillämpligt på ärenden om utskiftningsskatt (1 kap. 1§ första stycket 5 NTL, 9§ femte stycket lagen om utskiftningsskatt). Någon särskild hänvisning till eftertaxeringsreglerna behövs inte. Första meningen i 7§ kan därför utmönstras.

9 §

Någon direkt motsvarighet till 51§ första stycket GTL finns inte i LSK. Det är skattemyndigheten som skall meddela förelägganden. Den allmänna hänvisningen till LSK:s regler som föreslås i femte stycket är tillräcklig. Andra meningen i andra stycket kan därför utmönstras.

Bestämmelserna i GTL har delats upp på två lagar. I femte stycket hänvisas därför till såväl bestämmelserna i LSK och NTL.

19.12 Kommunalskattelagen

3 §

Definitionen av begreppet taxeringsår har förtydligats. Vidare har bestämningen av begreppet beskattningsår justerats så att beskattningsåret aldrig kan gå in på taxeringsåret. Därmed kommer omprövningsperioderna enligt NTL, ML och LPP att överensstämma även för skattskyldiga som har ett räkenskapsår som slutar under januari och februari. Förslaget har utvecklats i avsnitt 7.3.

De nuvarande bestämmelserna i 30 och 37 §§ GTL återfinns i LSK.

49 §

Beslut om grundavdrag för dödsbo skall fattas av skattemyndigheten som första instans (se avsnitt 5.1). Den nuvarande särskilda tiden för framställning om grundavdrag har ersatts med den generella omprövningstiden.

50 § 2 mom.

Beslut om avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga skall i första hand fattas av skattemyndigheten (se avsnitt 5.1). För yrkande om avdrag gäller den vanliga femåriga omprövningsfristen i NTL.

62 §

I det nya förfarandet är ett beslut om eftertaxering inte en tilläggstaxering, utan ett omprövningsbeslut (se avsnitt 8.3.3.). Den särskilda regeln i 62 § är därför inte längre nödvändig och bör utmönstras. Även rubriken närmast före 62 § bör utgå.

75 § 1 och 2 mom.

Bestämmelsen i 75 § 1 mom. föreslås ersatt med en ny förenklad regel i 30 § andra stycket UBL gemensam för de skatter och avgifter som tas ut enligt UBL (se avsnitt 12.6).

Regeln i 75 § 2 mom. föreslås ersatt med en ny paragraf i UBL, 61 §, som är gemensam för de skatter och avgifter som tas ut enligt UBL. Båda momenten föreslås därför upphävda.

Anvisningarna till 29 och 33 §§

Ändringarna föranleds av att reglerna om deklarationsskyldighet föreslås överförda från GTL till LSK och av slopandet av taxeringsnämnderna.

Anvisningarna till 35 §

De tre sista meningarna i tredje stycket kan utgå eftersom den femåriga omprövningsperioden möjliggör ändring utan särskilda regler.

19.13 Lagen om ersättningsskatt

4 §

Skattemyndighet, inte länsrätt, skall som första instans besluta om ersättningsskatt (se avsnitt 5.1). Taxeringsbeslut skall meddelas av skattemyndigheten inom den period som enligt nuvarande regler gäller för framställ-

ning om taxering hos länsrätten. Detta innebär en avvikelse från vad som gäller enligt NTL. I övrigt gäller NTL:s regler (se 8 §). Fristerna för omprövning av beslut om ersättningsskatt räknas alltså från det taxeringsår då företaget rätteligen skulle ha taxerats till statlig inkomstskatt.

5 och 6 §§

Skattemyndigheten skall göra den ändring av taxering till ersättningsskatt som föranleds av en ändrad taxering till statlig inkomstskatt. Någon särskild regel för eftertaxeringsfallen är inte nödvändig eftersom eftertaxering i det nya förfarandet inte är ett tillägg till, utan en ändring av det tidigare taxeringsbeslutet.

7 §

Beslut om återbetalning av ersättningsskatt skall fattas av den skattemyndighet som fattat taxeringsbeslutet.

8 §

Vissa särskilda förfaranderegler finns i lagen om ersättningsskatt. I övrigt gäller NTL:s regler (se 1 kap. 1 § första stycket 6 NTL).

19.14 Lagen om arvsskatt och gåvoskatt

67 §

Någon motsvarighet till 123 § första stycket GTL finns inte i NTL, se 3 § viteslagen och kommentaren under 3 kap. 5 § NTL. En motsvarighet till 123 § andra stycket GTL har förts in i 67 § tredje stycket för att undvika en hänvisning till 7 kap. 1 § NTL.

19.15 Lagen om skogsvårdsavgift

2 §

Andra stycket föreslås utmönstras. I 22 § UBL har nämligen en generell avrundningsregel tagits in för de skatter och avgifter som tas ut enligt UBL (jfr 1 § första stycket UBL).

3 §

Den nuvarande bestämmelsen i 15 § 2 mom. SIL föreslås upphävd och ersatt av en ny regel i 62 a § UBL som avser alla de skatter och avgifter som tas ut enligt UBL. Skogsvårdsavgift omfattas av UBL:s regler. Någon hänvisning i lagen om skogsvårdsavgift är därför inte längre nödvändig. I lagen om skogsvårdsavgift finns för närvarande inte några förfaranderegler

eller någon hänvisning till GTL. Lagen omfattas av förfarandet i NTL (se 1 kap. 1 § första stycket 7). En hänvisning till NTL är befogad i förtydligande syfte.

19.16 Lagen om statlig inkomstskatt

2 § 4 mom.

Beslut enligt fjärde stycket skall enligt de vanliga reglerna för taxeringsbeslut fattas av skattemyndigheten som första instans.

7 § 5 mom.

Hänvisningen till 4 kap. 19–22 §§ NTL motsvarar 115 § GTL. Någon motsvarighet till 116 § GTL finns inte i NTL.

9 § 2 mom.

Beslut om väsentligen nedsatt skatteförmåga skall fattas av skattemyndigheten i första instans (jfr 50 § 2 mom. KL och avsnitt 5.1).

10 § 5 mom.

Ändringen föranleds av att reglerna om uppgiftsskyldighet i GTL brutits ut till en särskild lag.

10 b §

Paragrafen föreslås upphöra. Den ersätts av en generell avrundningsregel i 22 § UBL gemensam för alla de skatter och avgifter som avses i 1 § UBL (se avsnitt 12.4).

13 § och 14 § 2 mom.

Beslut om eftertaxering är i det nya förfarandet inte en tilläggstaxering utan ett omprövningsbeslut. Bestämmelserna kan därför slopas (jfr 62 § KL och 13 § SFL). Även rubriken närmast före 13 § föreslås utgå.

15 § 1 och 2 mom.

En generell reglering av dödsbos befrielse från skatt föreslås i 30 § andra stycket UBL (se avsnitt 12.6). Regeln i 15 § 1 mom. kan därför utgå.

Bestämmelsen i 15 § 2 mom. har ersatts av en ny regel i UBL. (Se vidare kommentaren under 61 § UBL.)

11 § 3 mom.

Se kommentaren under 10 b § SIL.

13 §

Se kommentaren under 13 § SIL.

15 § 1 och 2 mom.

Se kommentaren under 15 § 1 och 2 mom. SIL.

19.18 Lagen om förhandsbesked i taxeringsfrågor

11 §

Bestämmelsen föreslås upphävd med anledning av att det allmänna ombudet på mervärdeskatteområdet avskaffas (se avsnitt 13.2). Den skattskyldiges motpart blir skattemyndigheten.

12 §

Bestämmelsen innehåller endast en s. k. kvasidelegation och bör därför utmönstras.

19.19 Lagen om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

4 §

Handläggning av ärenden enligt lagen om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst (LSB) innefattas i begreppet taxering (jfr kommentaren under 1 kap. 1 § NTL). De skall således om inte särskilda regler finns i LSB handläggas enligt reglerna i NTL. Hänvisningen till såväl NTL som LSK innebär inte någon förändring i sak utan följer av att reglerna om uppgiftsskyldighet brutits ut till en särskild lag.

6 §

Enligt nuvarande bestämmelser skall en ansökan om särskild skatteberäkning förklaras vilande genom särskilt beslut om ett tidigare beslut om taxering, som inverkar på skatteberäkningen, inte har vunnit laga kraft. Det ankommer sedan på den skattskyldige att, inom ett år från det att slutligt beslut meddelats i taxeringsfrågan, inkomma med framställning till länsrätten om att ansökan skall tas upp på nytt.

Taxeringsbesluten vinner i det nya taxeringsförfarandet laga kraft gentemot de skattskyldiga först fem år efter taxeringsårets utgång. Det går därför inte att kräva att taxeringar, som inverkar på skatteberäkningen,

skall ha vunnit laga kraft. Även i övrigt är ordningen med vilandeförklaring mindre lämplig. Jag föreslår därför att beslut om särskild skatteberäkning skall få fattas även om tidigare års taxeringar inte har vunnit laga kraft. Bestämmelsen kan därför upphävas. Ändras förutsättningarna för skatteberäkningen efter beslut av skattemyndighet eller domstol skall skattemyndigheten göra den ändring av den särskilda skatteberäkningen som föranleds därav.

7 §

Skattemyndigheten skall besluta om de taxeringsåtgärder som föranleds av domstols beslut i mål om taxering (4 kap. 23 § NTL). En sådan åtgärd kan vara att ändra beslut om särskild skatteberäkning. Samma sak gäller om skattemyndighetens omprövning medför att förutsättningarna för den särskilda skatteberäkningen ändras. Omprövningsbeslutet skall då innefatta även en ändring av den särskilda skatteberäkningen.

8 §

Paragrafen har anpassats till omprövningsförfarandet i NTL. Enligt första stycket garanteras den skattskyldige alltid en ettårsfrist för ansökan om särskild skatteberäkning från det att förutsättningar för skatteberäkningen föreligger. Det nuvarande andra stycket konsumeras av den femåriga omprövingsperioden.

Andra stycket ger skattemyndigheten möjlighet att besluta om ny skatteberäkning till den skattskyldiges nackdel inom fem år om det visar sig att den tidigare skatteberäkningen grundats på oriktiga förutsättningar.

9 §

Bestämmelsen, som konsumeras av fristerna för omprövning i NTL, föreslås upphävd.

10 §

Bestämmelsen innefattar endast en s. k. kvasidelegation och föreslås upphävd.

Anvisningarna till 4 §

Skattemyndigheten skall besluta om särskild skatteberäkning i första instans. Ansökan måste, enligt de vanliga reglerna i NTL, komma in inom fem år efter taxeringsåret för att prövas, om inte 8 § är tillämplig. Att ansökan skall prövas även om den ges in till fel skattemyndighet eller till en förvaltningsdomstol framgår av bestämmelserna i NTL. Den särskilda regeln i LSB kan därför utgå.

19.20 Lagen om särskild fartygsfond

10 och 11 §§

Paragraferna föreslås upphöra att gälla till följd av att taxeringsnämnderna slopas.

19.21 Skogskontolagen

1 §

Den skattskyldige är enligt den föreslagna lydelsen garanterad en sexmånadersfrist från meddelandet av beslutet om att rätt till skogsskadeuppskov inte föreligger för att framställa yrkande om uppskov för insättning på skogskonto.

5 §

Ändringen föranleds bl.a. av att bestämmelserna om deklarations- och uppgiftsskyldighet har brutits ut från GTL bildat en särskild lag.

19.22 Lagen om sjömansskatt

30 §

Ändringarna i första och andra styckena utgör anpassningar till vad som föreslås beträffande vitesreglerna i UBL (se kommentarerna under 3 kap. 5 § och 7 kap. 2 § NTL). Den nuvarande hänvisningen till 83 § UBL innefattar inte sjätte stycket. Även vid utdömande av vite enligt lagen om sjömansskatt bör vitets lämplighet kunna bedömas i likhet med vad som gäller på skatteområdet i övrigt. Den föreslagna hänvisningen till 83 § fjärde stycket UBL möjliggör detta.

19.23 Lagen om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring

1 §

Ändringarna föranleds av att länsskattemyndigheterna och de lokala skattemyndigheterna föreslås ersättas av en skattemyndighet i varje län.

2 §

Den föreslagna lydelsen innebär inte någon förändring i sak, utan föranleds av det nya taxeringsförfarandet och av att taxeringsnämnderna avskaffas. Beslut om eftertaxering innebär i den nya ordningen en omprövning av taxeringsbeslutet, inte en tilläggstaxering, och behöver därför inte anmärkas särskilt i lagtexten.

3 §

Ändringen föranleds av att reglerna om uppgiftsskyldighet brutits ut till en särskild lag, lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter.

5 §

Ändringarna är endast redaktionella. Ordet anmaning har ersatts av ordet föreläggande i enlighet med vad som föreslås i NTL.

6 §

Bestämmelsen har utformats efter mönster från 3 kap. 1 och 2 §§ NTL. Se kommentarerna under dessa paragrafer.

8 a §

Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 7, 9, 13 och 14 §§ NTL. Reglerna om omprövning lappar delvis över bestämmelsen om ändring enligt 7 §.

11 §

Den nuvarande 11 § har strukturerats om och fördelats på flera paragrafer. Överklagandetiderna föreslås överensstämma med dem som gäller enligt NTL. I likhet med vad som föreslås på taxeringsområdet skall när den skattskyldige överklagat ett beslut skattemyndigheten ompröva beslutet.

12 §

Den nuvarande bestämmelsen innehåller en s. k. kvasidelegation som föreslås utgå. Innehållet i den föreslagna nya 12 § motsvarar nuvarande 11 § andra stycket fjärde – sjätte meningarna och tredje stycket.

13 §

Bestämmelsen motsvarar 11 § sjätte stycket.

19.24 Lagen om förlustavdrag

2 §

Förslagen innebär inte några ändringar i sak utan föranleds av att bestämmelserna om deklarationsskyldighet har överförts till LSK.

5 §

Yrkande om förlustavdrag bör framställas i deklarationen. Genom den femåriga omprövningsperioden är det dock möjligt att under fem år efter taxeringsåret begära omprövning och yrka förlustavdrag.

Reglerna om omprövning i NTL ger skattemyndigheten möjlighet att ändra taxeringsbeslut för andra taxeringsår, t. ex. när ett tidigare taxeringsbeslut ändrats så att förlustavdrag vid senare års taxeringar behöver justeras. Genom förevarande bestämmelse kan den skattskyldige även efter femårsperiodens utgång – om ett taxeringsbeslut som påverkar förlustavdragen ändrats – begära att taxeringsbeslut för andra taxeringsår ändras i motsvarande mån.

19.25 Lagen om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.

3 §

Beslut föreslås fattas av skattemyndighet i stället för länsrätt (se avsnitt 5.1). Förfarandereglerna i NTL skall tillämpas. De särskilda reglerna i 3 § om beslutsbehörighet m. m. är därför inte längre nödvändiga utan föreslås upphöra.

4 §

Bestämmelserna i NTL förslås gälla för handläggning av ärenden enligt lagen om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m. Skattemyndigheten skall således fatta beslut enligt lagen inom de frister som anges i NTL.

5 §

Skattemyndigheten, inte länsrätt, skall göra den ändring av taxeringsbeslut som föranleds av beslut enligt 3 §.

19.26 Lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.

4 och 4 a §§

Skattemyndigheten kan, till skillnad mot taxeringsnämnden, fatta beslut även efter taxeringsåret. Taxeringsändringar som tillkommer efter det att slutskattesedeln utfärdats skall inte medföra någon omräkning av skatteunderlaget. Beslut om årlig taxering skall fattas före utgången av november taxeringsåret (4 kap. 2 § NTL).

19.27 Skattebrottslagen

2 §

Ändringen föranleds av att bestämmelserna om skyldighet att lämna kontrolluppgift har flyttats från GTL till LSK.

18 §

Ändringen i tredje stycket punkt 2 föranleds av att den skattskyldige enligt 3 kap. 6 § NTL föreslås ha möjlighet att hos länsrätten begära att han skall befrias från skyldigheten att lämna upplysningar eller visa upp handling som han förelagts att lämna eller visa upp. Motsvarande gäller enligt ML, LPP och USAL. Mål av denna typ bör, i likhet med vad som nu gäller för mål om undantagande av handling från taxeringsrevision, handläggas av ensamdomare.

Enligt tredje stycket punkt 4 föreslås mål om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt uppbörds- eller skatteförfattningarna kunna handläggas av ensamdomare.

20 §

Ändringen föranleds av den nya skatteorganisationen.

19.29 Lagen om uppskov med beskattning av realisationsvinst

9 och 12 §§

Skattemyndigheten skall som första instans fatta beslut om uppskov med beskattning av realisationsvinst. Skattemyndigheten får även fatta beslut om efterbeskattning enligt lagen (jfr avsnitt 5.1).

14 §

Ett beslut om uppskov är ett taxeringsbeslut. Om t. ex. en realisationsvinst sänks genom ett omprövningsbeslut skall skattemyndigheten även göra den ändring av uppskovsbeslutet som ändringen kan föranleda. Sänks realisationsvinsten genom beslut av domstol skall skattemyndigheten göra en eventuell ändring av uppskovsbeslutet genom beslut om taxeringsåtgärder.

Även i det framtida förfarandet bör den skattskyldige ha möjlighet att efter de ordinarie fristerna kunna framställa yrkande om uppskov i ett tidigare uppskovsbeslut om förutsättningar för uppskov föreligger först efter det att taxeringsbeslutet har ändrats. Har tiden för omprövning gått ut skall den skattskyldiges framställning ha kommit in till skattemyndigheten inom sex månader från det taxeringsbeslutet meddelades. I det nya taxeringsförfarandet vinner taxeringsbesluten inte laga kraft gentemot den skattskyldige förrän vid utgången av det femte året efter taxeringsåret. Man kan därför inte längre kräva att taxeringsbeslutet skall ha vunnit laga kraft för att pröva en fråga om uppskov eller ändring i ett tidigare uppskovsbeslut.

18 kap.

16 §

Den nuvarande hänvisningen i första stycket till GTL har ersatts av en hänvisning till NTL. Som framgår av kommentaren under 3 kap. 17 § NTL finns inte längre någon motsvarighet till 50 § 1 mom. andra stycket GTL.

Bestämmelserna i 50 § 2 mom. GTL återfinns i 4 kap. 13 § LSK.

27 §

Första stycket föreslås slopat (jfr kommentaren under 3 kap. 5 § NTL).

Det nuvarande andra stycket blir ett nytt första stycke. Den föreslagna ändrade lydelsen har kommenterats under 7 kap. 1 § NTL.

28 §

Förslaget innebär inte någon ändring i sak, utan är en anpassning till bestämmelserna i viteslagen (se kommentaren under 3 kap. 5 § och 7 kap. 2 § NTL).

28 kap.

12 §

Ändringarna i tredje stycket föranleds av att de nuvarande taxeringsnämnderna slopas och att de lokala skattemyndigheterna och länsskattemyndigheterna ersätts med en skattemyndighet i varje län.

I fjärde stycket föreslås den nuvarande punkt 2 utgå. Enligt NTL är skattemyndigheten skyldig att göra den ändring i ett taxeringsbeslut som föranleds av ändrad fastighetstaxering. Underrättelsen bör innehålla en upplysning om denna skyldighet.

19.31 Lagen mot skatteflykt

4 §

Skattemyndigheten har befogenhet att fatta beslut i alla uppkommande taxeringsfrågor med undantag för beslut om tillämpning av lagen mot skatteflykt. Sådana beslut skall fattas av länsrätt som första instans efter framställning av länsskattemyndighet eller riksskatteverket. Eftersom reglerna aldrig skall tillämpas av skattemyndighet har förfaranderegelrna överförts från GTL till skatteflyktlagen. Beträffande framställning om tillämpning av skatteflyktslagen skall, liksom hittills, de vanliga reglerna för överklagande gälla.

Enligt 114 a § GTL, skall utöver vad som följer av 114 § GTL, eftertaxering ske, när rättelse påkallas av att lagen mot skatteflykt är tillämplig. Bestämmelsen infördes i GTL efter förslag av lagrådet (prop. 1980/81: 17 s.

192). Det fanns enligt lagrådet anledning att, även om oriktigt meddelande i den mening som avses i GTL inte förelåg, medge rättelse genom eftertaxering när skatteflyktsklausulen är tillämplig. Klausulens praktiska betydelse skulle i annat fall bli avsevärt försvagad. Motsvarande regel gäller även i den nya ordningen så att en framställning om tillämpning av lagen mot skatteflykt kan göras inom fem år efter utgången av taxeringsåret.

19.32 Lagen om socialavgifter

5 kap.

1 §

Ändringen föranleds av att reglerna om dödsbobefrielse har förts samman till en generell reglering i 30 § UBL (se avsnitt 12.6).

19.33 Lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

27 §

På grund av den nya organisationen där en skattemyndighet i varje län ersätter nuvarande länsskattemyndigheter och lokala skattemyndigheter föreslås att innehållet i 27–29 §§ slås samman till en bestämmelse.

Paragrafen reglerar vilka beslut av skattemyndighet och RSV som får överklagas. Lokala skattemyndighetens beslut enligt 6 § får för närvarande överklagas till länsskattemyndighet men inte vidare. Sådana beslut föreslås i den nya ordningen få överklagas till länsrätt men inte vidare (se den föreslagna lydelsen av 30 § andra stycket).

28 §

Enligt uppbördsförfattningarna är tiden för överklagande för närvarande tre veckor från delgivningen av beslutet såväl vad gäller beslut av skattemyndighet som av domstol. Som framgår av avsnitt 12.9 föreslås en förlängning till två månader för att få en bättre samstämmighet med de regler som gäller för skatteområdet i övrigt.

Enligt andra stycket skall reglerna i NTL om omprövning av beslut i samband med skattskyldigs överklagande också tillämpas när enskild överklagar beslut enligt AUL. Se avsnitt 9.1 och kommentarerna under 6 kap. 5–7 §§ NTL.

29 §

Den allmänna ombudsfunktionen på uppbördsområdet föreslås slopad (se avsnitt 13.3). RSV får överklaga skattemyndighetens beslut. Processföringen på det allmännas sida föreslås ordnad såsom på taxeringsområdet (jfr den föreslagna hänvisningen till NTL:s regler i 30 § första stycket).

30 §

Bestämmelserna i NTL om överklagande av länsrrättens och kammarrättens beslut, om företrädare för det allmänna samt om handläggning vid domstol gäller för mål enligt AUL. Processen är således en sakprocess. Bestämmelserna om vite i 7 kap. 1 och 2 §§ NTL omfattas inte av hänvisningen. Motsvarande bestämmelser finns emellertid i 83 § UBL vartill hänvisas i 11 §.

31 §

I 87 § UBL fanns tidigare en motsvarighet till bestämmelserna i tredje stycket förevarande paragraf. Den upphävdes 1986 i samband med att processföringen på taxeringsområdet lades på länsskattemyndigheten som en myndighetsuppgift. Motivet var att det inte borde tillkomma länsskattemyndigheten – som också hade hand om processföringen – att få bestämma att verkställigheten av en domstols beslut skulle anstå (prop. 1986/87:47 s. 177). Samma skäl talar för att bestämmelsen i tredje stycket slopas nu när den allmänna ombudsfunktionen föreslås upphöra.

19.34 Lagen om vinstdelningsskatt

8 §

Andra stycket föreslås utgå på grund av förslaget om en generell avrundningsregel i UBL. Se avsnitt 12.4 och kommentaren under 22 § UBL.

10 §

Skattemyndigheten, inte domstolen, beslutar om de ändringar i vinstdelningsunderlaget som kan föranledas av domstols beslut i ett mål om taxering.

19.35 Lagen om statlig fastighetsskatt

5 §

Bestämmelserna i 15 § 2 mom. SIL föreslås upphävd och ersatt med en ny regel i UBL, 61 §, gemensam för de skatter och avgifter som tas ut enligt UBL. Fastighetsskatt omfattas av UBL:s regler (1 § första stycket UBL). Paragrafen kan därför utgå.

6 §

Den nuvarande 6 § ersätts av en generell reglering i 22 § UBL (se avsnitt 12.4).

43 §

Efterbeskattningsinstitutet i LPP har genom den förslagna reformen ändrats på så sätt att ett beslut om efterbeskattning inte längre är ett tillägg till den tidigare beskattningen, utan en ändring av det tidigare beslutet. Detta har medfört att 4 kap. 11 § LPP ändrats eftersom efterbeskattningen avser den skattskyldige inte dödsboet. På vägtrafikskatteområdet har efterbeskattningsinstitutet inte ändrats. Ett tillägg, motsvarande 4 kap. 11 § första meningen LPP, krävs därför i förevarande paragraf.

47 §

Tillägget i första stycket följer av den ändrade lydelsen av 7 kap. 8 § LPP.

Två nya stycken har lagts till. Detta är enbart en följd av att reglerna i LPP ändrats och innebär inte någon förändring i sak. Motsvarigheten i LPP till det nya fjärde stycket, 8 § tredje stycket, talar endast om kammarrätt. Mål enligt VSL överklagas till länsrätt. Fjärde stycket har därför gjorts tillämplig även på handläggningen i länsrätt.

47 §

Ändringarna är endast av redaktionell natur och innebär inte någon ändring i sak.

60 §

De nya reglerna om anstånd i 49 § 1, 2 och 3 mom. UBL är tillämpliga också på vägtrafikskatt (se avsnitt 12.1).

67 §

Hänvisningen till 9 kap. 2 § LPP har slopats eftersom den paragrafen föreslås upphävd.

84 §

De regler i LPP som omfattas av den nuvarande hänvisningen i förevarande paragraf föreslås till stor del ändrade eller slopade. Den föreslagna lydelsen avses inte innebära någon förändring i förhållande till i dag.

19.37 Lagen om särskild vinstskatt

9 §

Skattemyndighet, inte domstol, beslutar om de ändringar av beskattningsunderlaget som kan föranledas av domstols beslut i mål om taxering.

Med hänvisning till vad jag nu har anför hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen till

1. taxeringslag (1990:00),
2. lag (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
3. lag (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.,
4. lag (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning m. m.,
5. lag (1990:00) om skatteavdrag från artistersättning m. m.,
6. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
7. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt,
8. lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,
9. lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare,
10. lag om ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,
11. lag om ändring i lagen (1927:321) om utskiftningsskatt,
12. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
13. lag om ändring i lagen (1933:395) om ersättningsskatt,
14. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
15. lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
16. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
17. lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
18. lag om ändring i lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor,
19. lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan,
20. lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
21. lag om ändring i lagen (1954:40) om särskild fartygsfond,
22. lag om ändring i skogskontolagen (1954:142),
23. lag om ändring i lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m.,
24. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
25. lag om ändring i lagen (1958:575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m.,
26. lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
27. lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag,
28. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
29. lag om ändring i lagen (1963:587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m.,

30. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.,
31. lag om ändring i lagen (1967:96) om särskild nyanskaffningsfond,
32. lag om ändring i folkbokföringslagen (1967:198),
33. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.,
34. lag om ändring i lagen (1967:752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet,
35. lag om ändring i lagen (1969:738) om rätt att vid inkomsttaxering erhålla avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond, m. m.,
36. lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624),
37. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
38. lag om ändring i lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet,
39. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
40. lag om ändring i vallagen (1972:620),
41. lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval,
42. lag om ändring i datalagen (1973:289),
43. lag om ändring i bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen,
44. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
45. lag om ändring i bokföringslagen (1976:125),
46. lag om ändring i kommunallagen (1977:179),
47. lag om ändring i lagen (1978:28) om försäkringsdomstolar,
48. lag om ändring i lagen (1978:401) om exportkreditstöd,
49. lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter,
50. lag om ändring i lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst,
51. lag om ändring i jordbruksbokföringslagen (1979:141),
52. lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189),
53. lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond,
54. lag om ändring i lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv,
55. lag om ändring i lagen (1979:611) om upphovsmannakonto,
56. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
57. lag om ändring i lagen (1979:1155) om insamling av uppgifter för kommunal och statlig planering,
58. lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto,
59. lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt,
60. lag om ändring i lagen (1981:296) om eldsvådefonder,

61. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
62. lag om ändring i lagen (1982:2) om uppfinnarkonto,
63. lag om ändring i lagen (1982:221) med särskilda bestämmelser angående det kommunala skatteunderlaget, m. m.,
64. lag om ändring i lagen (1982:423) om allmän löneavgift,
65. lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar,
66. lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
67. lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift,
68. lag om ändring i lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt,
69. lag om ändring i lagen (1984:533) om arbetsställenummer m. m.,
70. lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige,
71. lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
72. lag om ändring i lagen (1984:1090) om inbetalning på förnyelsekonto,
73. lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617),
74. lag om ändring i lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift,
75. lag om ändring i lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift,
76. lag om ändring i lagen (1987:773) om fritidsbåtsregister,
77. lag om ändring i tullagen (1987:1065),
78. lag om ändring i församlingslagen (1988:180),
79. lag om ändring i kyrkofondslagen (1988:182),
80. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327),
81. lag om ändring i lagen (1988:491) om skatteutjämningsbidrag,
82. lag om ändring i lagen (1989:346) om särskild vinstskatt,
83. lag om ändring i lagen (1989:471) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten,
84. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning förkostnader i ärenden och mål om skatt, m. m.,
85. lag om ändring i lagen (1989:484) om arbetsmiljöavgift.

21 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden lagt fram.

Sammanfattning

Riksdagen fattade hösten 1986 principbeslut om en reform av taxeringsförfarandet (prop. 1986/87:47, SkU 11, rskr. 95). Till grund för propositionen i denna del låg de förslag vi lagt fram i betänkandet Förenklad taxering (SOU 1985:42). Reformen innebär bl.a. att taxeringsbesluten i framtiden skall fattas av skattemyndigheterna och inte som hittills av taxeringsnämnderna. Men också enligt den nya ordningen skall det finnas en beslutsform där förtroendevalda lekmän deltar. I varje skattemyndighet skall nämligen finnas en lekmannadominerad skattenämnd. I ärenden där behov av insyn från lekmän gör sig gällande fattar skattenämnden besluten för skattemyndighetens räkning.

Principbeslutet innebär vidare att möjligheterna till omprövning och ändring av beslut ökas väsentligt i första instans samtidigt som skattemyndighetens beslutsbehörighet vidgas i förhållande till vad som gäller TN.

Genom propositionen informerades riksdagen också om vårt principförslag beträffande en övergång från s.k. beloppsprocess till en s.k. sakprocess.

Det förutsattes att detaljförslag skulle utarbetas av oss.

I enlighet härmed lägger vi i detta slutbetänkande fram förslag till ny taxeringslag (NTL) som i väsentliga delar innebär en genomgripande omarbetning av 1956 års lag. De avsnitt i den som gäller deklarations- och uppgiftsskyldigheten har vi dock inte behandlat på annat sätt än att vi brutit ut dem till en särskild lag, lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter. Vi har i samband därmed gjort en viss redaktionell översyn. Våra förslag omfattar även den indirekta beskattningen.

Förslagen har huvudsakligen följande innebörd.

Taxeringsförfarandet

Skattemyndigheterna kan enligt vårt förslag fatta tre slags taxeringsbeslut: grundbeslut, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Härtill kommer debiteringsbeslut, som under taxeringsåret fattas på senhösten för alla skattskyldiga och i övrigt i varje enskilt fall i anslutning till beslut om taxeringsåtgärder. Bland omprövningsbesluten ingår beslut om eftertaxering och om s.k. följdändringar. Vidare beslutar myndigheterna bl.a. om skattetillägg och förseningsavgift.

All deklarationsgranskning skall i framtiden skötas av tjänstemän som ett tjänsteåliggande. De tjänstemän som granskar deklarationerna fattar normalt grundbesluten hos myndigheten och i förekommande fall beslut om skattetillägg. Någon ändring beträffande fördelningen av deklarationsmaterialet mellan LSM och LSKM föreslås inte.

Om ett grundbeslut innehåller skälighets- och bedömningsfrågor med väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige eller det finns annan särskild anledning beslutar myndigheten genom skattenämnden. Skönstaxeringar och fall med komplicerade ekonomiska bedömningar bör exempelvis beslutas med skattenämndens medverkan.

Omprövningsbeslut föreslås i princip fattas med skattenämnden. Men

är frågan otvistig bör omprövningen kunna göras av en tjänsteman, särskilt om beslutet är till den skattskyldiges förmån. Eftertaxeringsbeslut bör i allmänhet fattas med nämndens medverkan. Har skattenämnden fattat grundbeslutet bör den också fatta ett eventuellt omprövningsbeslut.

Beslut skall beträffande den årliga taxeringen fattas inom sådan tid att skattsedel på slutlig skatt kan skickas till alla skattskyldiga senast den 15 december taxeringsåret.

Omprövning

Taxeringsbeslut kan enligt principbeslutet omprövas på begäran av den skattskyldige när som helst intill utgången av det femte året efter taxeringsåret. Det enda villkoret är att frågan inte redan är under prövning eller har prövats av domstol. Femårsfristen gäller också när skattemyndigheten omprövar taxeringsbeslut till den skattskyldiges fördel.

Till den skattskyldiges nackdel skall skattemyndigheten kunna ompröva intill utgången av året efter taxeringsåret. Därefter och intill femte året efter taxeringsåret kan omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel fattas i form av eftertaxeringsbeslut men då krävs att vissa kriterier är uppfyllda. Har den skattskyldige inte lämnat deklaration i rätt tid får beslut till nackdel meddelas inom två år efter det att deklarationen kommit in till skattemyndigheten men inte senare än inom fem år efter utgången av taxeringsåret.

Inget hindrar att en skattskyldig begär omprövning flera gånger beträffande olika frågor i samma års taxering inom den för honom gällande omprövningstiden. Även en omprövad fråga kan omprövas under förutsättning att den inte är eller har varit föremål för prövning i domstol. En begränsning gäller emellertid för skattemyndigheten. Den kan inte genom ett nytt eftertaxeringsbeslut bedöma samma fråga som prövats i ett tidigare eftertaxeringsbeslut för att ytterligare höja den taxerade inkomsten.

I syfte att undvika t. ex. att en skattepliktig inkomst av formella skäl blir obeskattad eller dubbelbeskattad föreslår vi att skattemyndigheterna får möjligheter att i vissa fall ändra ett taxeringsbeslut om ett annat beslut ger anledning till det. Vi kallar detta följdändring. Det kan t. ex. vara fråga om att viss inkomst taxerats fel år eller taxerats hos fel skattskyldig.

Beslut om följdändring får fattas efter femårsfristen men senast inom sex månader från det att det beslut som föranleder ändringen fattades och – om det är fråga om en ändring till nackdel i ett taxeringsbeslut beträffande en annan skattskyldig – senast under sjätte året efter utgången av taxeringsåret. Följdändring avseende annan person får underlåtas om den framstår som uppenbart oskälig.

Taxeringsåtgärder

Ett omprövningsbeslut skall endast innehålla skattemyndighetens ställningstagande i sak. Myndigheten skall i samband med omprövningsbeslutet också besluta om de taxeringsåtgärder i det aktuella taxeringsårets beskattningsunderlag som föranleds av beslutet. Det innebär bl. a. att

myndigheten räknar fram taxerad och beskattningsbar inkomst. Med taxeringsåtgärder avser vi också de övriga konsekvenser för beskattningsunderlaget som på grund av lag, RSV:s föreskrifter m. m. följer av ett visst ställningstagande i ett ärende.

Som framgår av det följande föreslår vi att domstolarna i sina domar inte skall göra någon beräkning av taxerad och beskattningsbar inkomst m. m. I stället skall skattemyndigheten snarast efter det att domstol meddelat en dom, som innebär ändring av tidigare taxeringsbeslut, besluta om de taxeringsåtgärder som föranleds av domen.

Beslut om skattetillägg och förseningsavgift

Våra ställningstaganden beträffande taxeringsförfarandet och skatteprocessen föranleder en rad ändringsförslag angående de särskilda avgifterna.

Vi avskaffar det nuvarande kravet på att kontrollmaterial måste ha varit tillgängligt under taxeringsperioden för att avgiftsberäkningen skall ske efter 20%. Likaså slopas den s. k. nettokvittningen, dvs. kvittning inom samma förvärvskälla.

Skattetillägg, som påförts på grund av att den skattskyldige skönstaxerats för att han inte lämnat självdeklaration, skall undanröjas om den skattskyldige kommer in med deklaration före utgången av året efter det år skattetilläggsbeslutet meddelades. Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte fått kännedom om tilläggets storlek inom denna tid skall skattetillägget undanröjas om deklarationen lämnas inom två månader från det att han fick sådan kännedom.

Möjligheterna att ompröva ett skattetilläggsbeslut regleras i enlighet med bestämmelserna för omprövning av taxeringsbeslut. Rätten för det allmänna att i samband med en invändning mot den skattskyldiges yrkande även yrka påföring av skattetillägg slopas.

Beslut om skattetillägg på grund av att den skattskyldige lämnat oriktig uppgift i taxeringsmål fattas av skattemyndigheten som första instans. Beslut får fattas utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Anstånd med att betala skatt

Möjligheterna för skattemyndigheterna att medge anstånd med skattebetalning vidgas betydligt. Anstånd får medges med skatt som kan antas bli avkortad. Anstånd får också medges om den skattskyldige begärt omprövning av eller överklagat ett taxeringsbeslut. Anstånd kan då medges i ärenden och mål som är svårbedömda. Ett skäl kan också vara att skattebetalningen skulle medföra betydande skadeverkningar för den skattskyldige eller annars framstå som obillig. Skattemyndighetens beslut kan överklagas till länsrätt men inte längre.

Överklagande av taxeringsbeslut

Vi föreslog i betänkandet Förenklad taxering att endast omprövade beslut skulle få överklagas av den skattskyldige. I prop. 1986/87:47 ansågs lämp-

ligare att omprövning sker i samband med att ett beslut överklagas till domstol. En förutsättning är emellertid under alla förhållanden att beslutet gått emot den skattskyldige.

Efter att ha övervägt frågan på nytt vidhåller vi att den lösning som vi föreslog i betänkandet är att föredra. Ett avgörande skäl är att denna lösning bäst främjar målsättningen bakom reformen att domstolarnas arbete koncentreras på att döma i mål där det finns en rättslig tvist.

De skattskyldiga föreslås således endast kunna överklaga omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder till länsrätt. Överklagande får ske inom fem år efter taxeringsårets utgång men minst två månader från det den skattskyldige fick del av beslutet.

Behovet att överklaga från det allmännas sida bedömer vi bli väsentligt mindre i det nya systemet. I den mån det blir aktuellt får överordnad myndighet överklaga alla former av taxeringsbeslut inom den tid som gäller för skattemyndigheten att på eget initiativ fatta taxeringsbeslut. Myndigheten har dock en minsta tid för överklagande på två månader från det beslutet meddelades. Överordnad myndighet kan yrka att viss fråga prövas av länsrätten som första instans.

Överklagande skall i framtiden alltid ges in till beslutsmyndigheten.

Mervärdeskatt och punktskatter

På detta område kan beskattningsmyndigheterna enligt vårt förslag fatta tre slags beskattningsbeslut: fastställelsebeslut (motsvarande grundbeslut), omprövningsbeslut och beslut om skatteberäkning (motsvarande taxeringsåtgärd).

I syfte att samordna beskattningsförfarandet för mervärdeskatt och punktskatter med taxeringsförfarandet föreslår vi att de slutliga besluten och den extraordinära besvärsrätten utmönstras. Ordningen bör enligt vår mening vara att fastställelsebeslut anses fattat i enlighet med deklarationen. Om deklaration inte lämnats, anses skatten genom beslut ha fastställts till noll kr.

Vi föreslår att omprövningsperioderna för de indirekta skatterna blir överensstämmande med dem som skall gälla i taxeringsförfarandet. Detta innebär att den skattskyldige inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till ända kan begära omprövning. Beskattningsmyndigheten kan inom samma tid på eget initiativ meddela beslut till den skattskyldiges fördel. Beslut till den skattskyldiges nackdel kan meddelas inom två år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till ända. Omprövningsbeslut till den skattskyldiges nackdel kan därefter meddelas i form av efterbeskattningsbeslut.

Den skattskyldige kan överklaga omprövningsbeslut och beslut om skatteberäkning. I den mån överklagande från det allmännas sida blir aktuellt kan det avse alla former av beskattningsbeslut.

Vi föreslår att tiderna för att överklaga beskattningsbeslut samordnas med dem som gäller för taxeringsbeslut. LSKM:s beslut om anstånd med att lämna deklaration och med att betala in skatt enligt ML får överklagas till länsrätt. Länsrättens beslut får inte överklagas.

Det allmännas processföring

Det allmännas processföring anordnas över hela skatteområdet så långt möjligt på samma sätt som på taxeringsområdet. Det innebär bl. a. att de nuvarande ombudsfunktionerna enligt ML och UBL görs till uppgifter för de överordnade myndigheterna, dvs. för LSKM och RSV. I punktskattemål för AO liksom i dag det allmännas talan.

Det allmännas representant i taxeringsmål skall liksom i dag vanligen vara LSKM.

I ärenden om förhandsbesked om direkt skatt och mervärdeskatt föreslås RSV vara den sökandes motpart och föra det allmännas talan i såväl rättsnämnden som regeringsrätten. Tjänsteman hos LSKM eller LSM får utses att föra det allmännas talan i RSV:s namn. I punktskattemål är AO sökandens motpart.

RSV blir i princip ensamt behörig att överklaga på det allmännas vägnar i regeringsrätten. Prövningstillstånd skall inte krävas för RSV.

Skatteprocessen

Dagens skatteprocess är i princip en beloppsprocess både vad avser direkta och indirekta skatter. Det innebär att processföremålet är antingen en taxerings belopp – i processer rörande direkt skatt – eller en fastställd skatt – i processer rörande indirekt skatt. Det yrkande som framställts inom besvärstiden drar upp en beloppsram som inte får överskridas. Men inom denna ram kan klaganden i princip fritt ändra sin talan och motparten göra kvittningsinvändningar.

I en skatteprocess som är en sakprocess är processföremålet en enskild tvistefråga och ramen för processen bestäms av de yrkanden och grunder som parterna anger inom besvärstiden beträffande den saken. Talan är således helt frikopplad från taxeringen resp. den fastställda skatten. Men regler om ändring av talan måste finnas. Äkta kvittning, dvs. då en motparts invändning avser en annan sak än besvärsyrkandet, är inte tillåten. Oäkta kvittning, dvs. invändningen avser samma sak som besvärsyrkandet, är alltid tillåten och oberoende av processformen.

Frågan om att gå över från beloppsprocess till sakprocess hänger nära samman med det utvidgade omprövningsförfarandet. Detta skulle inte fungera om en domstolsprövning av en viss fråga leder till att hela taxeringen vinner laga kraft och får rättskraft.

Mot denna bakgrund föreslår vi en övergång till sakprocess inte bara för den direkta beskattningen utan över större delen av skatteområdet. Undantag görs för fastighetstaxering, vägtrafikskatt m. m. Enligt vår mening är en övergång till sakprocess i praktiken inte av så genomgripande natur som man först kan tro. Även i den nuvarande skatteprocessen är det i allmänhet ett visst sakförhållande som målet rör, och det är mycket ovanligt att man vid senare tillfällen återkommer beträffande samma taxering. Vårt förslag har sålunda stark anknytning till dagens process men bör leda till en större rättssäkerhet.

Vad är "saken" i sakprocessen?

Vi föreslår inte någon definition i lag av vad som menas med "saken". Innebörden av detta begrepp får i stället utvecklas i praxis. Vi räknar inte med att den ändrade processformen medför särskilda svårigheter inom något beskattningsområde.

"Saken" individualiseras i varje enskilt fall av klagandens yrkanden och de omständigheter han anför till stöd för yrkandet. Det kan inte undvikas att gränsen mellan vad som är en ny sak och samma sak blir i viss mån flytande.

En övergång till sakprocess ställer större krav på att parterna preciserar sina ståndpunkter. Om en part inte klargör sin talan vid ett överklagande måste domstolen vägleda honom och eventuellt förelägga honom att göra det. Föreläggandet skall kunna förenas med påföljden att talan annars avvisas. Om talan avvisas har parten kvar möjligheten att begära omprövning inom omprövningsfristen.

Taleändring

Vi föreslår att regler om taleändring förs in i NTL med motsvarande tillämpning för processen enligt ML och LPP. Reglerna har utformats med RB:s regler i 13 kap. 3 § som förebild och i syfte att göra processen i skattemål rättssäker och effektiv.

Huvudregeln är att en talan inte får ändras. Som ändring av talan anses inte att klaganden inskränker sin talan eller åberopar nya omständigheter till stöd för sin talan utan att den fråga som är föremål för prövning ändras.

I princip får den skattskyldige till länsrätten överklaga endast omprövade taxerings- och beskattningsbeslut. Men i länsrätten får den skattskyldige och det allmänna – inom den tid som gäller för att överklaga – föra in en ny, inte omprövad fråga i processen om den nya frågan har samband med den fråga som redan är under prövning och den nya frågan kan prövas utan olägenhet i länsrätten. Detta innebär att beloppsmässiga höjningar av ett yrkande i vissa fall kan tillåtas i länsrätten.

I kammarrätt och regeringsrätten får nya frågor väckas inom den tid som gäller för överklagande till länsrätt, om det nya yrkandet stöder sig på väsentligen samma grund som det ursprungliga. Beloppsmässiga utvidgningar är däremot inte tillåtna i dessa instanser. Att åberopa nya omständigheter i överinstans är dock möjligt om den fråga som är föremål för prövning inte ändras och, såvitt gäller regeringsrätten, särskilda skäl föreligger.

Handläggningen i domstol

En skattskyldig skall inte behöva riskera att få sin ställning försämrad genom ett överklagande. Ett förbud mot s. k. reformatio in pejus (ändring till det sämre) skall således gälla även i den framtida skatteprocessen.

Det finns en regel som ger domstolen en möjlighet att under vissa förutsättningar gå utöver en enskild klagandes yrkande och besluta till det

bättre för denne (s.k. reformatio in melius). Denna regel skall i princip gälla även i den framtida skatteprocessen men domstolen bör normalt endast tillämpa regeln på yrkande av part.

Om olika frågor beträffande en skattskyldig är hänförliga till samma taxeringsår eller samma redovisningsperiod bör de handläggas gemensamt. Sådan gemensam handläggning bör även ske när en och samma fråga avser flera taxeringsår eller olika redovisningsperioder.

Bestämmelsen i FPL om vad ett överklagande skall innehålla har hittills tillämpats mycket generöst av domstolarna. I framtiden förutsätts domstolarna tillämpa lagrummet mera strikt för att inte svårigheter skall uppstå att bestämma den prövade sakens identitet m.m. Domstolarna bör vidare i större utsträckning än i dag vara aktiva vid sin processledning.

Vi föreslår inga ändringar i FPL:s grundprinciper. Processen skall i princip vara skriftlig, men vi förutsätter ett ökat inslag av muntlighet i skatteprocessen.

Följdändringar med anledning av en dom avseende annat taxeringsår vidtas av domstol efter yrkande av part. Avser de en annan skattskyldig fordras yrkande av LSKM eller RSV. Ett sådant yrkande måste framställas senast sex år efter utgången av det taxeringsår följdändringen avser om det är till nackdel för den skattskyldige. Följdändring avseende annan skattskyldig får underlåtas om den framstår som uppenbart oskälig.

Som en konsekvens av en övergång till sakprocess föreslår vi att domstolarna inte skall göra någon beräkning av taxerad och beskattningsbar inkomst m.m. Skattemyndigheterna skall i stället besluta om de taxeringsåtgärder som följer av domen. Taxeringsåtgärderna är överklagbara men får prövas i domstol först sedan den dom som föranlett åtgärden har vunnit laga kraft.

I stället för underlag för skattetillägg anges i domarna i fortsättningen vad den oriktiga uppgiften avser samt dess belopp.

Vi föreslår att regler om deldom och mellandom efter mönster från RB förs in i NTL.

Motsvarande förslås gälla för de indirekta skatterna.

Vi lägger inte fram några förslag om fullföljdsbegränsningar, om ändringar i instansordningen eller domstolarnas sammansättning. Inte heller föreslås regler om rätt för tredje man att överklaga.

Genomförande och effekter

Vi föreslår att reformen skjuts upp ett år i förhållande till tidigare planer. De nya bestämmelserna bör således tillämpas fr.o.m. 1991 års taxering för de direkta skatterna och fr.o.m. den 1 januari 1991 för de indirekta skatterna. Vi föreslår inga särskilda övergångsbestämmelser.

Vi bedömer att reformen fordrar ett nettotillskott av handläggande personal i taxeringsorganisationen om ca 220 årsarbetskrafter. Nettobesparingarna i TN-organisationen beräknar vi till ca 100 milj. kr./år, varav ca 40 milj. kr. faller på kommunerna. Effekterna för granskning- och beslutsorganisationen för de indirekta skatterna bedömer vi som små.

För länsrätternas del räknar vi med att antalet skattemål minskar till

omkring 30000/år. Med tanke på att de kvarvarande skattemålen kommer att vara de mest kvalificerade och komplicerade och på de förändringar i övrigt som kan inträffa när det gäller länsrätternas samlade målstruktur är det inte möjligt att minska deras resurser i den utsträckning som den nominella målminskningen kan tyda på. Det får i stället ankomma på regeringen och DV att följa utvecklingen i länsrätterna och successivt anpassa organisationen till de nya förhållandena. En liknande bedömning görs för kammarrätternas del.

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttranden över betänkandet (SOU 1988:21–22) Ny taxeringslag – reformerad skatteprocess avgetts av justitieombudsmannen Claes Eklundh, justitiekanslern, domstolsverket, riksskatteverket, riksförsäkringsverket, riksrevisionsverket, statskontoret, riksarkivet, statistiska centralbyrån, regeringsrätten, kammarrätterna i Stockholm, Göteborg, Sundsvall och Jönköping, hovrätten för Övre Norrland, länsrätterna i Stockholms, Uppsala, Göteborgs och Bohus samt Värmlands län, Centralorganisationen SACO/SR, Föreningen Auktoriserade revisorer, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Företagens uppgiftslämnardelegation, Landsorganisationen i Sverige, Landstingsförbundet, Lantbrukarnas riksorganisation, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska kommunförbundet, Svenska revisorsamfundet, Sveriges advokatsamfund, Sveriges domareförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund och Tjänstemännens centralorganisation.

Yttranden har också kommit in från Sveriges Uppbördschefers Förening, länsrätten i Malmöhus län, Medborgarrättsrörelsen och Linköpings kommun.

Förteckning över remissinstanser

Efter remiss har yttranden över riksskatteverkets Rapport 1989:1 avgetts av justitiekanslern, domstolsverket, riksförsäkringsverket, byggnadsstyrelsen, statskontoret, riksrevisionsverket, kammarrätten i Jönköping, länsrätten i Göteborgs och Bohus län, Centralorganisationen SACO/SR, Föreningen Auktoriserade revisorer, Företagareförbundet, Företagens uppgiftslämnardelegation, Landsorganisationen i Sverige, Landstingsförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, Småföretagens riksorganisation, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska kommunförbundet, Svenska revisorsamfundet, Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges redovisningskonsulters förbund och Tjänstemännens centralorganisation.

1 Förslag till Taxeringslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. lagen (1927: 321) om utskiftningsskatt,
2. kommunalskattelagen (1928: 370),
3. lagen (1933: 395) om ersättningsskatt,
4. lagen (1946: 324) om skogsvårdsavgift,
5. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
6. lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt,
7. lagen (1983: 1086) om vinstdelningsskatt,
8. lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt och
9. lagen (1989: 346) om särskild vinstskatt.

Lagen gäller även vid handläggning av mål om taxering i allmän förvaltningsdomstol.

2 § Bestämmelserna i denna lag gäller också för skattetillägg och förseningsavgift om inte annat följer av vad som föreskrivs i 5 kap.

3 § Vad som sägs i denna lag om skatt och skattskyldig gäller även avgift och avgiftsskyldig enligt lagen (1946: 324) om skogsvårdsavgift.

4 § Begrepp som används i denna lag har samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928: 370) och lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

5 § I lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter finns bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter till ledning för taxering. I fråga om debitering och uppbörd av skatt gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953: 272).

2 kap. Taxeringsorganisationen

Skatteförvaltningen

1 § Riksskatteverket leder taxeringsarbetet i landet.

I varje län finns en skattemyndighet som ansvarar för taxeringsarbetet i länet. Vid varje skattemyndighet finns ett eller flera skattekontor.

Riksskatteverket har samma befogenheter som skattemyndigheten har enligt 3 kap. 5, 7, 8, 10, 12, 15 och 16 §§. I förekommande fall tar verket därmed över den befogenhet som annars tillkommer skattemyndigheten.

Beslutande myndigheter

2 § Beslut i taxeringsärende fattas av skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret är belägen.

Om den skattskyldige saknar hemortskommun i landet, fattas beslutet av skattemyndigheten i Stockholms län.

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det kan ske utan avsevärd olägenhet för den skattskyldige.

Skattenämnden

3 § Vid varje skattekontor finns en skattenämnd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att skattenämnden skall vara indelad i avdelningar.

4 § Ärenden som skall beslutas av skattemyndigheten avgörs i skattenämnden, om ärendet

1. avser omprövning av en tvistig fråga och nämnden inte tidigare prövat de omständigheter och bevis den skattskyldige åberopar,
2. avser en skälighets- eller bedömningsfråga av väsentlig ekonomisk betydelse för den skattskyldige,
3. av någon annan särskild anledning bör prövas av nämnden.

5 § Skattenämnden består av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. Om nämnden är indelad i avdelningar, skall det finnas en ordförande för varje avdelning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer antalet vice ordförande som skall finnas vid varje skattekontor.

6 § Skattenämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och fyra övriga ledamöter är närvarande. Fler än ordföranden eller vice ordföranden och fem övriga ledamöter får inte delta i behandlingen av ett ärende.

7 § Ordföranden och vice ordföranden i en skattenämnd skall vara tjänstemän vid skattemyndighet. De förordnas av riksskatteverket för högst tre år i taget.

Chefen för skattemyndigheten får träda in som ordförande i skattenämnden vid behandling av ärende som med hänsyn till dess särskilda beskaffenhet kräver hans medverkan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer det antal övriga ledamöter i skattenämnden som skall finnas vid varje skattekontor. Sådana ledamöter väljs för högst tre år. För val av dessa ledamöter gäller bestämmelserna i 7 kap. 6–8 §§.

3 kap. Utredning i taxeringsärenden

Skattemyndighetens utredningsskyldighet

1 § Skattemyndigheten skall se till att ärendena blir tillräckligt utredda.

2 § Den skattskyldige skall ges tillfälle att yttra sig innan hans ärende avgörs, om det inte är onödigt.

I fråga om den skattskyldiges rätt att få del av uppgifter som har tillförts ärendet genom någon annan än honom själv gäller bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen (1986: 223).

3 § Beslut om taxering får fattas på grundval av en förenklad självdeklaration utan att den som avgett deklarationen underrättats om och fått tillfälle att yttra sig över

1. vad som från folkbokföringsmyndighet har inhämtats i fråga om förutsättningarna för sådan skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) som får ges en ogift skattskyldig eller

2. kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter och som avser inkomst av tjänst eller kapital eller avser räntetillägg.

4 § Vill den skattskyldige lämna upplysningar muntligt inför skattenämnden i ett taxeringsärende som angår honom, skall han få tillfälle till det om inte särskilda skäl talar emot det.

Föreläggande att lämna upplysningar eller visa upp handling

5 § Skattemyndigheten får förelägga den skattskyldige att lämna de ytterligare upplysningar som behövs för utredningen.

Skattemyndigheten får vidare förelägga den skattskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för utredningen.

Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte följer föreläggandet.

6 § Länsrätten får på framställning av en skattskyldig som enligt 5 § förelagts att lämna upplysningar eller visa upp handling befria honom från denna skyldighet när det finns synnerliga skäl och

1. upplysningarna eller handlingen avser förhållande om vilket den skattskyldige skall iaktta tystnad eller

2. andra särskilda omständigheter gör att upplysningarna eller handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom.

Taxeringsbesök

7 § Om några uppgifter i deklarationen behöver kontrolleras genom avstämning mot räkenskaper, anteckningar eller andra handlingar, får skattemyndigheten komma överens med den skattskyldige om att sådan avstämning skall göras vid besök hos honom eller vid något annat personligt sammanträffande. Överenskommelse får även träffas om besiktning av fastighet, inventarier eller annat som är av betydelse för taxeringskontrollen.

Taxeringsrevision

8 § Skattemyndigheten får besluta om *taxeringsrevision* för att kontrollera att skyldighet enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter fullgjorts riktigt och fullständigt. Taxeringsrevision får göras hos den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1976:125) eller skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979:141) och hos juridisk person som inte är dödsbo. Hos andra deklarations- eller uppgiftsskyldiga får taxeringsrevision göras när särskilda skäl föranleder det. Taxeringsrevision får inte göras hos myndigheter.

Taxeringsrevision får även göras för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll av att deklarations- och uppgiftsskyldigheten fullgjorts av andra, till namnet kända personer eller av någon som ingått viss bestämd rättshandling med den som skall revideras. Hos den som avses i första

stycket andra meningen får taxeringsrevision dessutom göras för att samla in uppgifter som en förberedande åtgärd för kontroll av andra än den som revideras. Sådan revision beslutas, om den som revideras inte är skyldig att efter föreläggande lämna uppgifter rörande personerna i fråga, av riksskatteverket eller efter verkets bestämmande av en skattemyndighet.

9 § I ett beslut om taxeringsrevision skall en eller flera tjänstemän förordnas att verkställa revisionen (revisor).

10 § En taxeringsrevision skall om möjligt göras på sådant sätt och på sådan tid att den inte hindrar verksamheten för den som revideras. Den får inte utan särskilda skäl verkställas hos enskild mellan kl. 19.00 och kl. 8.00.

Skattemyndigheten får, när det behövs, bestämma tid och plats för revisionen. Revisionen får verkställas hos den som revideras eller på annan plats. Om denne medger det får revisionen göras också i annat utrymme hos honom än sådant som huvudsakligen används för verksamheten. Om revisionen skall göras på någon annan plats än hos den som revideras, skall räkenskaper och andra handlingar på begäran av revisorn överlämnas mot kvitto till denne.

11 § Vid taxeringsrevision får granskning ske av räkenskaper, anteckningar och verifikationer samt av korrespondens, protokoll och andra handlingar som rör verksamheten.

Med handling förstås framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Taxeringsrevision får verkställas för kontroll även av det löpande beskattningsårets räkenskaper och handlingar.

Vid taxeringsrevision hos den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1976: 125) eller skyldig att föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979: 141) får revisorn även inventera kassan samt granska varulager, maskiner och andra inventarier som är avsedda för stadigvarande bruk.

12 § Vid en taxeringsrevision är den som revideras skyldig att genast tillhandahålla de handlingar och lämna de upplysningar som behövs för revisionen. Han skall också lämna tillträde till sådana utrymmen som huvudsakligen används i hans verksamhet, samt ge den hjälp som behövs för granskning av handlingar och varulager samt maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier och för kassainventering.

Revisorn skall på begäran ges tillfälle att själv använda terminal eller annat tekniskt hjälpmedel för att ta del av upptagning som kan uppfattas endast med sådant hjälpmedel.

Om den som revideras inte fullgör sina skyldigheter enligt första eller andra stycket, får skattemyndigheten förelägga honom vid vite att fullgöra dem.

13 § Revisorn har rätt att ta del av handlingar som är av betydelse för revisionen även om den som revideras skall iaktta tystnad om deras innehåll.

Länsrätten får på framställning av den som revideras besluta att handling skall undantas från revisionen när det finns synnerliga skäl och

1. handlingen avser förhållande om vilket den skattskyldige skall iaktta tystnad eller

2. andra särskilda omständigheter gör att handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom.

Om handlingen utgörs av sådan upptagning som avses i 11 § andra stycket, får domstolen besluta om sådana begränsningar av rätten att använda den reviderades tekniska hjälpmedel som behövs för att handlingar som enligt andra stycket bör undantas från granskning inte skall bli tillgängliga för revisorn.

14 § Skattemyndigheten skall snarast lämna meddelande om resultatet av revisionen till den som reviderats i de delar som rör hans beskattning.

Uppgifter om utdelning på aktier m. m.

15 § Skattemyndigheten får hos den som tagit emot uppgifter enligt 3 kap. 28 eller 29 § lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter, för taxeringskontroll ta del av dessa uppgifter. Den som uppgifterna förvaras hos är skyldig att lämna den hjälp som behövs för att genomföra kontrollen.

Utlämnande av uppgifter

16 § Uppgifter som en myndighet förfogar över och som behövs för taxering skall på skattemyndighetens begäran tillhandahållas denna.

Uppgiftsskyldighet enligt första stycket föreligger dock inte i fråga om uppgifter för vilka sekretess gäller till följd av 2 kap. 1 eller 2 § eller 3 kap. 1 § sekretesslagen (1980: 100) eller en bestämmelse till vilken hänvisas i någon av de nämnda paragraferna.

Om sekretess gäller för en uppgift enligt någon annan bestämmelse i sekretesslagen och ett utlämnande skulle medföra synnerligt men för något enskilt eller allmänt intresse föreligger uppgiftsskyldighet endast om regeringen på ansökan av skattemyndigheten beslutar att uppgiften skall lämnas ut.

17 § Uppgifter i deklarationer skall på begäran lämnas ut till de myndigheter som utövar taxerings- eller skattekontroll om det behövs för kontrollverksamheten. Detsamma gäller beträffande uppgifter i andra handlingar som har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid taxeringskontroll eller lämnats till ledning för taxeringsbeslut enligt bestämmelserna i lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas myndighet i främmande stat med vilken Sverige har träffat överenskommelse om handräckning i skatteärenden.

18 § Uppgifter som avses i 3 kap. 28 och 29 §§ lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter (1990: 00) får utan hinder av bestämmelserna om sekretess lämnas till dem som betalat ut ränta eller utdelning och till deras medhjälpare.

4 kap. Taxeringsbeslut

1 § Taxeringsbeslut är grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder.

Årlig taxering

2 § Skattemyndigheten fattar årligen före utgången av november taxeringsåret taxeringsbeslut på grundval av de uppgifter som lämnats enligt lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter samt vad som i övrigt framkommit vid utredning enligt 3 kap.

Under november taxeringsåret får skattemyndigheten inte till den skattskyldiges nackdel fatta grundläggande beslut om årlig taxering, omprövningsbeslut eller besluta om skattetillägg.

3 § Har den skattskyldige inte lämnat självdeklaration eller kan, på grund av brister i eller bristfälligt underlag för deklarationen, inkomsten av en viss förvärvskälla eller den skattepliktiga förmögenheten inte beräknas tillförlitligt, skall inkomsten eller förmögenheten uppskattas till det belopp som framstår som skäligt med hänsyn till vad som framkommit i ärendet (skönstaxering).

4 § Har den skattskyldige lämnat en förenklad självdeklaration, får beslut fattas på grundval av den, även om förutsättningarna enligt 2 kap. 10 och 11 §§ lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter för en sådan självdeklaration inte föreligger i alla delar. Detta gäller dock inte om uppgift skall lämnas om rörelse eller jordbruksfastighet eller om annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370).

5 § Skattemyndigheten skall inte ta upp en inkomst till beskattning hos en skattskyldig, om han gör sannolikt att det efter utgången av november taxeringsåret kommer att finnas förutsättningar för att han skall frikallas från skattskyldighet för inkomsten på grund av bestämmelserna i 54 § första stycket f kommunalskattelagen (1928: 370).

6 § Skattemyndigheten får avstå från att avvika från en självdeklaration, om avvikelsen skulle avse endast ett mindre belopp.

Omprövning

7 § Skattemyndigheten skall ompröva ett taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna, om den skattskyldige begär det eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett taxeringsbeslut framgår av 6 kap. 6 §.

Omprövningsbeslut får fattas även om något beslut om årlig taxering inte har fattats.

Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.

8 § Om en fråga har avgjorts av förvaltningsdomstol, får skattemyndigheten inte pröva frågan på nytt.

Omprövning på begäran av den skattskyldige

9 § Vill den skattskyldige begära omprövning av ett beslut, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Har den skattskyldige inom den tid som anges i första stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett taxeringsbeslut som är till hans nackdel eller skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får en begäran om omprövning komma in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

10 § Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

11 § Även om tiden för begäran om omprövning har gått ut, får ett beslut om skattetillägg omprövas, så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

12 § Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt omprövas, om beslutet på grund av ett regeringsrättsavgörande som meddelats efter det att länsrätten eller kammarrätten avgjort målet, måste anses felaktigt.

Omprövning till den skattskyldiges fördel

13 § Omprövar skattemyndigheten självmant ett taxeringsbeslut, får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter utgången av det femte året efter taxeringsåret, om det föranleds av

1. skattemyndighets taxeringsbeslut eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om taxering avseende annat taxeringsår eller annan skattskyldig,
2. allmän förvaltningsdomstols beslut om tillägg till eller ändring i fastighetstaxering,
3. skattemyndighets beslut om åtgärd enligt 28 kap. 12 § fastighetstaxeringslagen (1979: 1152) eller om rättelse enligt 20 kap. 23 § eller 28 kap. 10 § samma lag,
4. beslut av riksskatteverket, kammarrätt eller regeringsrätten angående sjömansskatt,
5. beslut om utländsk skatt eller om obligatoriska avgifter som avses i 46 § 2 mom. första stycket 3 kommunalskattelagen (1928: 370).

Omprövning till den skattskyldiges nackdel

14 § Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får, utom i fall som avses i andra stycket samt i 16 och 17 §§, inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret.

Har den skattskyldige inte gett in självdeklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag självdeklarationen kom in till skattemyndigheten, dock senast inom fem år efter utgången av taxeringsåret.

15 § Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges i 14 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 16–22 §§ *(eftertaxering)*.

16 § Eftertaxering får ske om den skattskyldige

1. i självdeklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för taxeringsbeslut,
2. lämnat oriktig uppgift i mål om taxering eller
3. underlåtit att lämna självdeklaration, uppgift eller infordrad upplysning trots att han är uppgiftspliktig enligt lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett taxeringsbeslut avseende den skattskyldige eller hans make, eller, i fråga om förmögenhetsskatt, någon annan person som samtaxeras med honom blivit felaktigt eller inte fattats.

17 § Eftertaxering får också ske

1. vid rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
2. när kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter saknats eller varit felaktig,
3. när en ändring i ett taxeringsbeslut föranleds av beslut som anges i 13 § andra stycket 1–5.

Eftertaxering enligt första stycket 3 med anledning av beslut som anges i 13 § andra stycket 1 avseende annan skattskyldig får inte ske om beslutet skulle framstå som uppenbart oskäligt.

18 § Eftertaxering enligt 16 § samt 17 § första stycket 1 och 2 får ske endast om den avser belopp av någon betydelse.

Eftertaxering får inte ske om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om eftertaxering avseende samma fråga.

19 § Beslut om eftertaxering skall meddelas före utgången av femte året efter taxeringsåret om inte annat anges i 20–22 §§.

20 § Beslut om eftertaxering enligt 17 § första stycket 3 får meddelas även efter den tid som anges i 19 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.

Beslut om eftertaxering på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende eller mål om taxering får meddelas efter den tid som anges i 19 § men senast inom ett år från utgången av den månad då skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet vunnit laga kraft.

Om den skattskyldige har avlidit, får beslut om eftertaxering inte meddelas efter utgången av det andra året efter det kalenderår då bouppteckningen efter honom gavs in för registrering.

21 § Har den skattskyldige på sätt som anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971: 69) delgetts misstanke om brott som avser hans beskattning eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får beslut om eftertaxering för det år som brottet avser meddelas av skattemyndigheten även efter utgången av den tid som anges i 19 §. Detsamma gäller om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om eftertaxering får också meddelas efter utgången av den tid

som anges i 19 §, om den skattskyldige enligt 12 § skattebrottslagen är fri från ansvar för brott.

Beslut enligt första stycket skall meddelas före utgången av kalenderåret efter det år då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslut enligt andra stycket skall meddelas före utgången av kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit skall dock beslut om eftertaxering meddelas inom sex månader från dödsfallet.

Beslut enligt första stycket skall undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. Detta gäller dock inte, om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.

22 § Vad som sägs i 21 § skall också tillämpas om brottet avser en juridisk persons beskattning och åtgärd som avses i 21 § första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om företrädaren är fri från ansvar för sådant brott med stöd av 12 § skattebrottslagen (1971: 69).

Beslut om taxeringsåtgärder

23 § Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om taxering besluta om de taxeringsåtgärder som föranleds av domstolens beslut.

Förteckning av beslut

24 § Taxeringsbeslut skall förtecknas på sätt som regeringen bestämmer.

5 kap. Särskilda avgifter

Skattetillägg

1 § Har en skattskyldig i en självdeklaration eller ett annat skriftligt meddelande, som han avgett till ledning för taxeringsbeslut, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall en särskild avgift *(skattetillägg)* påföras honom. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om taxering och uppgiften inte godtagits efter prövning i sak eller inte prövats.

Skattetillägg enligt första stycket tas ut med fyrtio procent av den skatt som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, inte skulle ha påförts den skattskyldige eller hans make eller, i fråga om förmögenhetsskatt, någon annan person som samtaxeras med honom.

Avgiftsberäkning enligt andra stycket sker efter tjugo procent i fall då den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättas med ledning av kontrollmaterial som normalt är tillgängligt vid taxering. Sådant kontrollmaterial kan vara taxeringsavi, den skattskyldiges självdeklaration för det nästföregående beskattningsåret eller uppgifter som det enligt lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter åligger arbetsgivare eller andra, att utan föreläggande lämna till ledning för taxeringsbeslut avseende någon annan. För annat kontrollmaterial än taxeringsavi och självdeklaration för det nästföregående beskattningsåret gäller vad som sagts nu endast om materialet varit tillgängligt för skattemyndigheten före

utgången av november taxeringsåret. Som normalt tillgängligt kontrollmaterial anses inte meddelande från en annan skattemyndighet.

2 § Om avvikelse har skett från en självdeklaration med stöd av 4 kap. 3 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Tillägget beräknas på den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som annars skulle ha påförts honom. Vid beräkningen skall dessutom bestämmelserna i 1 § andra stycket tillämpas. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall skattetillägg tas ut enligt bestämmelserna i 1 §.

Första stycket tillämpas också om skönstaxering med stöd av 4 kap. 3 § på grund av utebliven självdeklaration har skett och självdeklaration inte kommit in trots att föreläggande sänts ut till den skattskyldige. Tillägget beräknas då på den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter som den skattskyldige lämnat till ledning för taxeringsbeslutet.

3 § Beslut om skattetillägg enligt 2 § andra stycket skall undanröjas om en självdeklaration har kommit in till skattemyndighet eller allmän förvaltningsdomstol före utgången av året efter det då beslutet fattades. Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beslut om skattetillägg eller skattsedeln eller någon annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek, skall skattetillägget undanröjas om en självdeklaration har kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

4 § Skattetillägg tas inte ut i samband med rättelse av en felräkning eller misskrivning som uppenbart framgår av självdeklarationen eller av ett annat skriftligt meddelande från den skattskyldige. Detsamma gäller vid rättelse av en oriktig uppgift i fråga om inkomst av tjänst eller kapital, om rättelsen har gjorts eller hade kunnat göras med ledning av kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande enligt lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter och som var tillgänglig för skattemyndigheten före november månads utgång taxeringsåret.

Skattetillägg tas inte heller ut i den mån avvikelsen avser bedömning av ett skriftligt yrkande, såsom fråga om yrkat avdrag eller värde av naturaförmån eller tillgång, och avvikelsen inte gäller uppgift i sak.

Om den skattskyldige frivilligt har rättat en oriktig uppgift, skall skattetillägg inte tas ut.

Förseningsavgift

5 § Om deklarationsskyldig inte har kommit in med självdeklaration inom föreskriven tid, skall en särskild avgift *(förseningsavgift)* påföras honom. Sådan avgift påförs aktiebolag med 1 000 kronor och andra skattskyldiga med 500 kronor.

Har skattskyldig, som utan föreläggande skall lämna självdeklaration, inte kommit in med deklaration senast den 1 augusti under taxeringsåret, bestäms förseningsavgiften till fyra gånger det belopp som anges i första stycket.

Förseningsavgift enligt första stycket påförs också skattskyldig som har avgett en förenklad självdeklaration inom föreskriven tid men som inte följt ett föreläggande att avge en allmän självdeklaration inom den tid som föreskrivs i föreläggandet.

Har den skattskyldige inom föreskriven tid lämnat en deklarationshandling, som inte är behörigen undertecknad, tas förseningsavgift ut endast om handlingen inte undertecknas inom den tid som föreskrivs i ett föreläggande. I sådant fall beräknas avgiften enligt första stycket.

Eftergift av särskild avgift

6 § Särskild avgift skall efterges helt, om felaktigheten eller underlåtenheten kan antas ha ett sådant samband med den skattskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller liknande förhållande att den framstår som ursäktlig. Detsamma gäller om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig med hänsyn till uppgiftens beskaffenhet eller annan särskild omständighet.

Skattetillägg får efterges helt när det belopp som kunde ha undandragits genom felaktigheten eller underlåtenheten är ringa.

7 § Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Beslut om särskild avgift

8 § Bestämmelserna i 4 kap. om eftertaxering, med undantag av 4 kap. 17 § 1, gäller inte i fråga om särskild avgift.

Utöver vad som följer av bestämmelserna i 4 kap. får beslut om skattetillägg fattas på sätt som anges i 9–11 §§.

9 § Skattemyndigheten får samtidigt med beslut om eftertaxering enligt 4 kap. 16 § fatta därav föranlett beslut om påförande av skattetillägg.

10 § Beslut om påförande av skattetillägg på grund av oriktig uppgift i omprövningsärende skall meddelas samtidigt med beslutet i omprövningsärendet.

Beslut om påförande av skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om taxering får meddelas inom ett år från utgången av den månad då domstolens beslut vann laga kraft.

11 § Ändras ett taxeringsbeslut skall skattemyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av taxeringsbeslutet.

Övriga bestämmelser om särskild avgift

12 § Särskild avgift får inte påföras sedan den skattskyldige har avlidit.

Vid tillämpning av 72 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), 20 § 2 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt eller 20 § 2 mom. lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt får regeringen meddela befrielse från särskild avgift.

13 § Särskild avgift påförs som slutlig eller tillkommande skatt enligt uppbördslagen (1953: 272). Skattetillägg som inte uppgår till 100 kronor, påförs inte. Särskild avgift tillfaller staten.

Skall någon vid taxering till statlig inkomstskatt påföras skattetillägg, som skall beräknas efter såväl fyrtio som tjugo procent uträknas först

skatten på summan av de undanhållna beloppen. Skatten fördelas sedan vid tillämpningen av de skilda procentsatserna efter den kvotdel som vart och ett av de undanhållna beloppen utgör av de sammanlagda undanhållna beloppen.

Bestämmelserna i andra stycket tillämpas också när någon i annat fall än som avses där skall påföras skattetillägg efter skilda procentsatser.

6 kap. Överklagande

Överklagande av skattemyndighetens beslut

1 § En skattemyndighets taxeringsbeslut får överklagas hos länsrätten med yrkande att en fråga, som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna, skall bedömas på visst sätt.

Den skattskyldige, riksskatteverket samt, i fråga om beslut om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen har rätt att överklaga.

Den skattskyldige får också överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av taxeringsbeslut.

2 § Föreläggande vid vite och beslut om taxeringsrevision får inte överklagas.

Överklagande av skattskyldig

3 § Överklagandet skall ha kommit in före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Om taxeringsbeslutet har meddelats efter den 30 juni femte året efter det taxeringsår som beslutet avser och den skattskyldige har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag den skattskyldige fick del av beslutet.

Den skattskyldige får överklaga ett taxeringsbeslut även om det inte gått honom emot.

4 § Även om tiden för överklagande har gått ut, får ett beslut om skattetillägg överklagas så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft.

5 § Skattemyndigheten skall pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat den skattskyldige en felaktig underrättelse om hur man överklagar.

Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet.

6 § Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet, om överklagandet inte skall avvisas enligt 5 § eller omprövning inte skall ske enligt 4 kap. 8 §.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som den skattskyldige begär. Om myndigheten ändrar beslutet på annat

sätt än den skattskyldige begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

Om skattemyndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär eller om det annars finns skäl för det, får myndigheten lämna den skattskyldige tillfälle att återkalla överklagandet.

7 § Om överklagandet inte avvisas enligt 5 § eller förfaller enligt 6 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

Överklagande av riksskatteverket eller kommun

8 § Överklagande av riksskatteverket eller av kommun skall ha kommit in inom tidsfrist som enligt 4 kap. 13, 14 samt 19–22 §§ gäller för beslut av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades.

Överklagas ett omprövningsbeslut som avser eftertaxering och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

9 § Om riksskatteverket har överklagat ett taxeringsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

Överklagande av länsrättens och kammarrättens beslut

10 § Överklagande får inte ske av länsrättens beslut avseende

1. befrielse från skyldighet att lämna upplysningar eller visa upp handling som behövs för utredning,
2. undantagande av handling från taxeringsrevision,
3. en skattemyndighets beslut att avvisa en begäran om omprövning såsom för sent inkommen.

11 § Har den skattskyldige hos länsrätten överklagat skattemyndighetens taxeringsbeslut, får myndigheten överklaga länsrättens beslut, om det innebär att den skattskyldige har fått helt eller delvis bifall till sin talan.

12 § Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte har fört det allmännas talan där.

13 § Om den skattskyldige överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut i mål om taxering, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag han har fått del av beslutet.

Om länsrättens beslut överklagas av skattemyndigheten, riksskatteverket eller kommunen, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades. Detsamma gäller om riksskatteverket överklagar kammarrättens beslut.

14 § Om någon har överklagat ett beslut av länsrätt eller kammarrätt i mål om taxering, får även någon annan som har rätt att överklaga beslutet ge in ett överklagande, trots att den för honom gällande tiden för överklagande gått ut. Ett sådant överklagande skall ges in inom en månad från utgången av den tid inom vilken det första överklagandet skulle ha gjorts.

Återkallas eller förfaller det första överklagandet av någon annan anledning, förfaller också det senare.

15 § Om en skattskyldig överklagar ett beslut i ärende eller mål om taxering, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av skattemyndigheten. Överklagar riksskatteverket, förs det allmännas talan endast av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i regeringsrätten.

16 § En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

17 § Riksskatteverket får inom den för verket gällande tiden för överklagande föra talan till den skattskyldiges förmån. Verket har då samma behörighet som den skattskyldige.

Handläggning vid domstol

18 § En talan får inte ändras i andra fall än som anges i 19 och 20 §§.

Som ändring av talan anses inte när klaganden inskränker sin talan eller, utan att frågan som är föremål för prövning ändras, åberopar en ny omständighet till stöd för sin talan.

19 § Klaganden får ändra sitt yrkande om inte en ny fråga därigenom förs in i målet.

I mål i länsrätten får klaganden dessutom, inom den tid som gäller för överklagande, föra in en ny fråga som har samband med den fråga som skall prövas, om länsrätten finner att frågan utan olägenhet kan prövas i målet.

20 § I ett mål om taxering får klaganden föra in en fråga om skattetillägg som har föranletts av den taxeringsfråga som är föremål för prövning, om domstolen finner att skattetilläggsfrågan utan olägenhet kan prövas i målet.

21 § Om rätten i fall som avses i 19 § andra stycket och 20 § inte tar upp den nya frågan till prövning får den överlämnas till skattemyndigheten som en begäran om omprövning.

22 § Om det finns flera frågor i samma mål, får dom ges över någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats (*deldom*).

23 § Om flera omständigheter var för sig har omedelbar betydelse för avgörandet av fråga som skall prövas i målet och det med hänsyn till utredningen är lämpligt att en sådan del av målet avgörs för sig, får särskild dom ges däröver (*mellandom*).

Om mellandom har meddelats, får rätten förordna att målet i övrigt skall vila till dess domen har vunnit laga kraft.

24 § Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det.

Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning att anta att avgift kommer att tas ut.

7 kap. Övriga bestämmelser

Vite

1 § Vite får inte föreläggas myndighet eller tjänsteman i tjänsten.

2 § Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Ställföreträdare

3 § Vid bedömningen av vem som är behörig ställföreträdare för skattskyldig enligt denna lag skall 4 kap. 2 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter tillämpas.

Uppgifter som lämnats för en skattskyldig som är juridisk person, anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige.

Ändring i taxeringsbeslut till följd av dubbelbeskattningsavtal m. m.

4 § Om en bestämmelse i avtal för att undvika eller lindra dubbelbeskattning som Sverige har träffat med någon annan stat leder till att ändring skall vidtas i fråga om taxeringsbeslut som rör statlig eller kommunal skatt eller i fråga om någon annan åtgärd varigenom sådan skatt har påförts, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer vidta sådan ändring.

5 § Har en skattskyldig förfallna, obetalda skatter i Sverige och är möjligheterna till indrivning av skatterna enligt avtal med det land där indrivning kan ske beroende av att ett taxeringsbeslut har vunnit laga kraft, får skattemyndigheten hos länsrätten begära fastställelse av taxeringsbeslutet.

Val till skattenämnd

6 § Val av ledamot i skattenämnd förrättas av landstinget. Om det i länet finns en kommun som inte ingår i landstingskommunen förrättas valet av landstinget och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som skattemyndigheten bestämmer efter befolkningstalen. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot som erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer valet avser, ökat med 1. I lagen (1955:138) om proportionellt valsätt vid val inom landsting, kommunfullmäktige m. m. finns särskilda föreskrifter om förfarandet.

Vid val av ledamöter skall eftersträvas att lekmannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ledamöternas ålder, kön och yrke.

7 § Valbar till ledamot i skattenämnd är den som har rösträtt vid val av kommunfullmäktige och är kyrkobokförd i en kommun som ingår i skattemyndighetens verksamhetsområde och inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Tjänsteman inom skatteförvaltningen eller vid allmän förvaltningsdomstol eller nämndeman i allmän förvaltningsdomstol får inte väljas till ledamot i skattenämnd.

Den som har fyllt sextio år eller uppger giltigt hinder är inte skyldig att ta emot uppdrag som ledamot.

Skattemyndigheten prövar självmant den valdes behörighet.

8 § Den som fyllt sextio år har rätt att frånträda uppdrag att vara ledamot. Skattemyndigheten får entlediga en ledamot som visar giltigt hinder. Om en ledamot inte längre är valbar, upphör uppdraget.

När ett uppdrag blir ledigt, utses en ny ledamot för den tid som återstår. Om antalet valda ledamöter ändras, får en nytillträdande ledamot utses för kortare tid än tre år.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 då taxeringslagen (1956: 623) skall upphöra att gälla. Den nya lagen tillämpas första gången på ärenden och mål som avser 1991 års taxering.

2. Den gamla lagen skall fortfarande tillämpas på ärenden och mål avseende 1990 och tidigare års taxeringar. Vad som i den gamla lagen sägs om länsskattemyndighet och lokal skattemyndighet skall då gälla skattemyndighet.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 2 § och 3 kap. 8 § i den nya lagen om vem som får besluta om taxeringsrevision tillämpas i fråga om beslut om taxeringsrevision som fattas efter den 1 januari 1991.

4. I mål som anhängiggörs hos regeringsrätten efter den 1 januari 1991 skall riksskatteverket föra det allmännas talan. Bestämmelserna i 6 kap. 16 § tredje stycket och 17 § i den nya lagen gäller därvid.

2 Förslag till

Lag (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna lag ges bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning för taxeringsbeslut enligt taxeringslagen (1990: 00) samt de övriga ändamål som är särskilt föreskrivna.

2 § Begrepp som används i denna lag har samma innebörd som i kommunalskattelagen (1928: 370), uppbördslagen (1953: 272) och taxeringslagen (1990: 00).

3 § Riksskatteverket har samma befogenhet som skattemyndigheterna att meddela förelägganden.

2 kap. Självdeklaration m. m.

Allmänna bestämmelser

1 § Uppgifter till ledning för egen taxering lämnas i form av *självdeklaration.*

2 § Var och en som är skyldig att deklarera enligt bestämmelserna i 5–9 §§ skall lämna självdeklaration.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall också den som inte är skyldig att deklarera på grund av nämnda bestämmelser lämna självdeklaration.

3 § Självdeklaration skall avges på heder och samvete på blankett enligt fastställt formulär för *förenklad självdeklaration* eller *allmän självdeklaration.*

I 12–24 §§ finns bestämmelser om vad som skall tas upp i självdeklaration.

I 28–31 §§ finns bestämmelser om hur självdeklaration skall lämnas.

4 § Var och en bör, utöver vad som framgår av deklarationsformuläret eller av någon annan blankett enligt fastställt formulär, meddela de ytterligare upplysningar som kan vara av betydelse för egen taxering.

Deklarationsskyldighet för fysiska personer

5 § Fysisk person skall, om inte annat följer av 7 §, lämna självdeklaration

1. när hans bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 10 000 kronor,
2. om han inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret eller om han under denna tid betalat sjömansskatt, när bruttointäkterna uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,
3. när hans tillgångar av den art som anges i 3 § 1 mom. lagen

(1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång haft ett värde som överstiger 400 000 kronor, eller

4. när underlag för skogsvårdsavgift eller statlig fastighetsskatt skall fastställas för honom.

Vid bedömandet av deklarationsskyldighet enligt första stycket skall hänsyn inte tas till sådan inkomst eller förmögenhet som inte skall beskattas enligt kommunalskattelagen (1928: 370), lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt eller lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Har makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller förmögenhet, skall vardera makens deklarationsskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet.

Skall någon enligt lagen om statlig förmögenhetsskatt taxeras för förmögenhet som tillhör barn eller någon annan, skall hänsyn tas därtill när deklarationsskyldigheten bedöms.

6 § Vid tillämpning av 5 § första stycket, skall svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos utländsk makt, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisation eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens, delegationens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, anses ha varit bosatt i Sverige. Detsamma skall gälla sådan persons make samt barn under 18 år, om de har varit svenska medborgare och har bott hos honom.

En person som under beskattningsåret har tillhört främmande makts beskickning eller lönade konsulat i Sverige eller beskickningens eller konsulatets betjäning, skall vid tillämpningen av bestämmelserna i 5 § första stycket inte anses ha varit bosatt i Sverige under förutsättning att han inte har varit svensk medborgare och inte var bosatt i Sverige när han kom att tillhöra beskickningen eller konsulatet. Detsamma skall gälla sådan persons make, barn under 18 år och enskilda tjänare om de har bott hos honom och inte har varit svenska medborgare.

7 § Den som uppburit folkpension skall, med de undantag som anges i fjärde stycket, lämna självdeklaration endast om hans bruttointäkt av en eller flera förvärvskällor under året varit större än belopp motsvarande intäkten för en person, som under beskattningsåret inte haft annan intäkt än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring och pensionstillskott enligt 2 § lagen (1969: 205) om pensionstillskott.

För gift person, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas intäkten med utgångspunkt från en pension på 78,5 procent av basbeloppet. För övriga personer beräknas intäkten med utgångspunkt från en pension på 96 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också för gift person som under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Med folkpension avses folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension, omställningspension, särskild efterlevandepension och hustrutillägg. Som folkpension räknas inte barnpension eller vårdbidrag.

Bestämmelsen i första stycket gäller inte för en person vars make är skyldig att lämna självdeklaration eller för person som har varit bosatt i Sverige endast en del av beskattningsåret. Bestämmelsen gäller inte heller för en ogift person om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstiger

ger 100000 kronor och för en gift person om makarnas gemensamma skattepliktiga förmögenhetstillgångar överstiger 200000 kronor.

8 § I fråga om deklarationsskyldighet för dödsbo efter en person som har avlidit under beskattningsåret, skall tillämpas vad som skulle ha gällt för den avlidne.

Deklarationsskyldighet för juridiska personer

9 § Följande juridiska personer skall lämna självdeklaration

1. aktiebolag, ekonomisk förening, sparbank, ömsesidig skadeförsäkringsanstalt och aktiefond samt sådan stiftelse, fond eller inrättning som har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen,
2. ideell förening, som avses i 7 § 5 mom. första stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, om dess bruttointäker av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret överstigit grundavdraget enligt 8 § nämnda lag,
3. annan juridisk person, om dess bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,
4. juridisk person, vars tillgångar av den art som anges i 3 § 1 mom. lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt, vid beskattningsårets utgång haft ett värde som överstiger 400000 kronor eller, i fråga om sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b nämnda lag, 25000 kronor,
5. juridisk person för vilken underlag för skogsvårdsavgift eller statlig fastighetsskatt skall fastställas.

Vid bedömandet av deklarationsskyldighet enligt första stycket 2–4 skall hänsyn inte tas till sådan inkomst eller förmögenhet, för vilken skattskyldighet inte föreligger enligt lagen om statlig inkomstskatt eller lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Förenklad självdeklaration

10 § Fysisk person får, om inte annat följer av 11 §, lämna förenklad självdeklaration, om vad som skall redovisas i fråga om intäkter och avdrag avser endast

1. inkomst av annan fastighet beträffande högst två fastigheter vilka den skattskyldige innehaft hela beskattningsåret och för vilka dels intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), dels taxeringsvärde har bestämts för beskattningsåret,
2. inkomst av tjänst och annat avdrag än som avses i 33 § 2 mom. kommunalskattelagen inte yrkas för kostnader för fullgörande av tjänsten,
3. inkomst av kapital samt avdrag för kostnader yrkas endast för ränta och intäkten utgörs av
   a) ränta eller
   b) utdelning på svenska aktier och andelar i svenska aktiefonder eller ekonomiska föreningar,
4. allmänt avdrag för underhåll av icke hemmavarande barn eller för avgift för pensionsförsäkring,
5. sådant avdrag för nedsatt skatteförmåga som avses i 50 § 2 mom. andra eller fjärde stycket kommunalskattelagen.

11 § Förenklad självdeklaration får inte lämnas, om

1. den skattskyldige eller den med vilken den skattskyldige skall samtaxeras inte varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret,

2. den skattskyldige under beskattningsåret haft inkomst av anställning i utlandet eller annars från utlandet haft inkomst eller vid utgången av beskattningsåret ägt skattepliktig förmögenhet i utlandet,

3. den skattskyldige under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt,

4. den skattskyldige är företagsledare i fåmansföretag, närstående till sådan person eller delägare i fåmansföretag, eller

5. den skattskyldige skall samtaxeras med person som är skyldig att i självdeklaration lämna uppgift om inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet eller av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370).

12 § En förenklad självdeklaration skall innehålla uppgifter om

1. den skattskyldiges namn, personnummer, postadress och hemortskommun,

2. vad som behövs för att bestämma om den skattskyldige skall samtaxeras eller inte,

3. de intäkter och avdrag som skall hänföras till inkomst av annan fastighet, varvid särskilt skall anges fastighetens taxeringsvärde för beskattningsåret,

4. de intäkter som skall hänföras till inkomst av tjänst och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 §,

5. de intäkter som skall hänföras till inkomst av kapital och som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 § samt de avdrag för ränta som den skattskyldige yrkar,

6. sådant räntetillägg som den skattskyldige inte har fått meddelande om enligt 3 kap. 59 §,

7. de avdrag som den skattskyldige yrkar för underhåll av icke hemmavarande barn, för avgift för pensionsförsäkring eller för nedsatt skatteförmåga enligt 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen (1928: 370),

8. den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar och hans skulder vid utgången av beskattningsåret, om hans skattepliktiga förmögenhetstillgångar uppgick till minst 90 000 kronor eller, om beskattningsbar förmögenhet skall beräknas gemensamt för den skattskyldige och hans make eller barn enligt 12 § 1 mom. lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt, de sammanlagda skattepliktiga förmögenhetstillgångarna uppgick till minst 180 000 kronor,

9. vad som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring eller av fastighetsskatt enligt lagen (1984: 1051) om statlig fastighetsskatt.

Skall den skattskyldige taxeras för barns eller någon annans förmögenhet, skall uppgifter lämnas också om sådan förmögenhet som om den tillhörde den skattskyldige. Härvid tillämpas första stycket 8.

Allmän självdeklaration

13 § En allmän självdeklaration skall innehålla uppgifter om

1. den skattskyldiges namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress och hemortskommun, beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig som bara under någon del av beskattningsåret varit bosatt i Sverige, uppgift om den tid, han haft bostad här,

2. alla skattepliktiga förvärvskällor; därvid skall i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt anges

a) beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten,

b) fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om något sådant inte varit fastställt det året, dess antagliga värde vid taxeringsårets ingång, samt

c) om fastigheten inte ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, hur lång tid eller till vilken del fastigheten ingått i förvärvskällan,

3. de intäkter och avdrag som är att hänföra till varje förvärvskälla,

4. de allmänna avdrag som den skattskyldige yrkar få vid taxeringen,

5. den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, även om förmögenheten inte uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån han är skattskyldig för förmögenhet,

6. belopp av den preliminära skatt som genom skatteavdrag betalats för året näst före taxeringsåret,

7. om deklarationen avser fåmansföretag, delägares eller honom närstående persons namn, personnummer och adress och i förekommande fall aktie- eller andelsinnehav varvid, om det förekommer olika röstvärden för innehavet, dessa skall anges; dock behöver uppgifter inte lämnas för närstående person, som inte uppburit ersättning från, träffat avtal med eller haft annat liknande förhållande med företaget,

8. räntetillägg som skall beaktas vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp,

9. om den skattskyldige är delägare i ett handelsbolag, de uppgifter som behövs för att beräkna det justerade ingångsvärdet för andelen i bolaget såsom andelens ursprungliga ingångsvärde, tillskott och uttag.

En allmän självdeklaration skall dessutom innehålla de uppgifter som för särskilda fall föreskrivs i 16–24 §§ eller som behövs för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring eller för beräkning av skogsvårdsavgift enligt lagen (1946: 324) om skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt enligt lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt.

Om en skattskyldig skall taxeras för barns eller någon annans förmögenhet, skall uppgift lämnas även om sådan förmögenhet.

Gemensamma bestämmelser om självdeklaration

14 § I självdeklarationen behöver uppgift inte lämnas om

1. avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen (1928: 370), om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor,

2. avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen, om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 6 600 kronor, eller

3. ersättning som, enligt bestämmelserna i 3 kap. 5 § 6, först efter föreläggande av skattemyndigheten behöver tas upp i kontrolluppgift.

15 § Om en skattskyldig yrkar avdrag för en skuldränta vid beräkning av inkomst av annan fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), eller vid beräkning av inkomst av kapital, skall han lämna uppgifter om skuldbeloppets storlek vid beskattningsårets utgång och om långivarens namn. Om långivaren är en fysisk person skall uppgift också lämnas om dennes personnummer eller adress. Uppgifterna skall lämnas i självdeklarationen eller på annan blankett enligt fastställt formulär.

16 § Har vid inkomstberäkningen avdrag gjorts för kostnader för representation och liknande ändamål, skall vid självdeklarationen fogas uppgifter enligt fastställt formulär som visar hur kostnaderna fördelar sig på följande huvudgrupper:

1. kostnader för mat, dryck, betjäning, hotellrum, teaterbiljetter och dylikt i samband med affärsförhandlingar och liknande, med angivande av hur mycket av kostnaderna, som avser representation i den skattskyldiges eller någon av hans anställdas hem.

2. kostnader som avses i 1 i samband med jubileum för företaget, invigning av anläggning för verksamheten, stapelavlöpning och jämförliga händelser, med angivande av hur mycket av kostnaderna som avser representation i den skattskyldiges eller någon av hans anställdas hem,

3. kostnader i form av underhåll, hyra, löner och dylikt avseende fastighet, våning och inventarier, som helt eller huvudsakligen nyttjas för representationsändamål och liknande,

4. kostnader för representation gentemot anställda i samband med personalfester, informationsmöten och dylikt och för annan till personalvård hänförlig representation,

5. kostnader för gåvor som inte är att hänföra till reklam och som inte tagits upp såsom löneförmån på kontrolluppgift,

6. utgivna representationsersättningar och representationsbidrag, med angivande av hur mycket av detta som tagits upp på kontrolluppgift, samt

7. övriga representationskostnader.

Kostnader för spritdrycker och vin skall – även om kostnaderna inte är avdragsgilla vid inkomstberäkningen – anges särskilt.

17 § Om den skattskyldige under beskattningsåret har avyttrat fast eller lös egendom, skall han vid självdeklarationen foga nödvändiga uppgifter enligt fastställt formulär för beräkning av skattepliktig realisationsvinst. Detsamma gäller, om den skattskyldige under beskattningsåret överfört eller upplåtit egendom under sådana förhållanden att överföringen eller upplåtelsen enligt 35 § 2 mom. sista stycket eller punkt 4 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall jämställas med avyttring av fastighet. Om det vid avyttring av egendom har bestämts att ytterligare ersättning under vissa förutsättningar skall lämnas på grund av avyttringen, skall uppgift om detta lämnas i självdeklarationen.

Har avyttring som avses i första stycket skett under beskattningsåret men skall realisationsvinst som uppkommit vid avyttringen inte tas upp till beskattning vid taxeringen för det året på grund av att inte någon del av köpeskillingen blivit för den skattskyldige tillgänglig för lyftning, skall i självdeklarationen ändå lämnas uppgift om den avyttrade egendomen, avyttringspriset och tidpunkten då köpeskillingen till någon del blir tillgänglig för lyftning.

18 § Har en överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring träffats om att en viss ersättning skall anses som inkomst av anställning, skall den som uppbär ersättningen ange detta i sin självdeklaration. Detsamma skall gälla om ersättning från arbetsgivare som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person enligt överenskommelse som avses i 3 kap. 2 a § nämnda lag skall hänföras till inkomst av annat förvärvsarbete.

19 § Om inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) eller rörelse redovisas enligt bokföringsmässiga grunder med räkenskapsavslutning genom årsbokslut, skall självdeklarationen utöver vad annars är föreskrivet innehålla uppgifter om

1. storleken av omsättningen,
2. hur värdesättningen på lager samt fordringar skett,
3. hur det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats för att överensstämma med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna,
4. avdrag i räkenskaperna för värdeminskning,
5. avdrag för avsättningar till pensions- eller andra personalstiftelser eller till fonder eller stiftelser av annat slag,
6. vad den skattskyldige tagit ut ur näringsverksamheten i varor, pengar eller annat eller på annat sätt använt för att betala levnadskostnader eller för andra utgifter, som inte är hänförliga till omkostnader i verksamheten, samt om andra förmåner som den skattskyldige fått av fastigheten eller rörelsen,
7. belopp, som vid inkomstberäkningen dragits av såsom resekostnader, i den mån sådant belopp inte betalts ut till anställda och tagits upp på kontrolluppgifter för dem, dock att, om lämnandet är förenat med synnerliga svårigheter, uppgiften efter medgivande av skattemyndigheten i det län där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt, får lämnas först efter föreläggande,
8. kostnader för reklam, som riktar sig till bestämda personer och som har karaktär av gåva av mer än obetydligt värde,
9. kontraktsnedskrivning och kontraktsavskrivning,
10. avsättningar i räkenskaperna för framtida garantiutgifter, samt
11. sådana avsättningar i räkenskaperna till internvinstkonto för vilka avdrag yrkats och den del av internvinsten enligt koncernredovisningen som belöper på avsättningarna i fråga.

Redovisas inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen eller rörelse enligt bokföringsmässiga grunder men utan räkenskapsavslutning genom årsbokslut, skall beträffande innehållet i självdeklaration i tillämpliga delar gälla även vad som sägs ovan.

Vid redovisning av inkomst av rörelse och jordbruksfastighet skall en gift skattskyldig uppge art och omfattning av sitt och makens arbete i förvärvskällan samt i övrigt lämna de uppgifter som behövs för tillämpningen av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen.

Livförsäkringsanstalter skall i fråga om försäkringsrörelsen iaktta bestämmelserna i denna paragraf endast när det gäller uppgifter om hur värdesättningen på lager och fordringar skett. Därutöver skall iakttas vad som föreskrivs i 21 § om skyldighet att lämna vissa uppgifter.

20 § Om ett fåmansföretag eller en näringsidkare som är fysisk person gjort avdrag vid inkomstbeskattningen för något av följande slag av ersättningar vilka har tillgodoförts mottagare i utlandet, skall i självdeklarationen lämnas uppgift om ersättningarnas sammanlagda belopp för varje land. Skyldigheten gäller ersättningar som avser

1. ränta, utom sådan som utgår därför att betalning inte erlagts i rätt tid,
2. royalty eller annan ersättning för upphovsrätt eller någon annan

liknande rättighet såsom rätt till patent, varumärke, mönster samt litterärt och konstnärligt verk.

21 § Inländsk försäkringsanstalt, som är skattskyldig för inkomst av försäkringsrörelse, skall i självdeklarationen också lämna uppgift i de avseenden som anges i 2 § 6 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt. Detsamma gäller beträffande utländsk livförsäkringsanstalt som drivit försäkringsrörelse i Sverige.

Understödsförening som enligt sina stadgar får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem, anses i denna lag som livförsäkringsanstalt i fråga om verksamhet som är hänförlig till livförsäkring.

Utländsk skadeförsäkringsanstalt som drivit försäkringsrörelse i Sverige, skall i självdeklarationen lämna uppgift om premieinkomsten i Sverige, fördelad på dels sjöförsäkring samt land- och lufttransportförsäkring, dels annan försäkring. Vidare skall uppgift lämnas om den eller de kommuner där sysslomannen (generalagenten) haft kontor samt, då flera kontor funnits, uppgift om de vid varje kontor influtna premiekostnaderna, fördelade på nämnda olika slag av försäkring.

22 § Har en deklarationsskyldig under beskattningsåret fört räkenskaper i jordbruk eller skogsbruk som bedrivits av honom, annan fastighet för vilken intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) eller rörelse, skall vid hans självdeklaration fogas en bestyrkt kopia av balansräkningen för beskattningsåret och balansräkningen för det närmast föregående räkenskapsåret samt av resultaträkningen för beskattningsåret, om sådan räkning ingått i bokföringen. Har i bokföringen tagits in ett särskilt balanskonto eller vinst- och förlustkonto och avviker detta konto från räkning som nyss sagts, skall vid deklarationen också fogas en bestyrkt kopia av kontot. Om ett fåmansföretag i sin bokföring har använt något annat samlingskonto för intäkter och kostnader, skall en bestyrkt kopia av sådant konto bifogas. Om ett fåmansföretag redovisar likvida medel i sammansatt post i balansräkningen, skall i självdeklarationen belopp som visar kassabehållningen uppges särskilt.

Vid självdeklarationen skall vidare fogas uppställningar enligt fastställt formulär med de uppgifter som behövs för att tillämpa gällande bestämmelser om avdrag för värdeminskning samt utdrag av räkenskaperna för att styrka dessa uppgifter.

För aktiebolag, ekonomisk förening och ömsesidigt försäkringsbolag skall lämnas en bestyrkt kopia eller tryckt exemplar av förvaltnings- och revisionsberättelser, som avgetts för beskattningsåret. För fåmansföretag skall också lämnas förteckning som avses i 12 kap. 9 § aktiebolagslagen (1975: 1385) samt förteckning över utbetald rörlig ränta till personer som avses i 2 § 9 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

För inländsk skadeförsäkringsanstalt skall lämnas en bestyrkt kopia av protokoll eller annan handling, som visar hur resultaträkningen och balansräkningen för beskattningsåret slutligt fastställts samt hur vinsten för samma år disponerats.

23 § Deklarationsskyldig, som avses i 22 § och som för beskattningsåret enligt lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. i sin balansräkning redovisar pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner, skall i självdeklarationen under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört

med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928: 370). Sådan redovisning skall avse förhållandena vid såväl beskattningsårets ingång som dess utgång.

Särskilda bestämmelser för företagsledare m. fl. i fåmansföretag

24 § Företagsledare i fåmansföretag och närstående till sådan person samt delägare i företaget skall vid självdeklaration foga uppställning enligt fastställt formulär med de uppgifter som behövs för tillämpningen av gällande bestämmelser rörande beräkningen av hans inkomst från företaget. Därvid skall uppgifter lämnas bland annat om hans arbetsuppgifter i företaget, om vad han tillskjutit till eller uppburit från företaget i form av pengar, varor eller annat, om utgifter för hans privata kostnader som företaget betalat samt om avtal eller andra liknande förhållanden mellan honom och företaget.

Särskild uppgiftsskyldighet för handelsbolag m. fl.

25 § Vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering lämna särskild uppgift för varje delägare om hans andel av bolagets eller rederiets inkomst och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet.

Särskild uppgift skall avfattas enligt bestämmelserna för allmän självdeklaration. Till uppgiften skall fogas de i 22 § första och andra styckena nämnda handlingarna.

Uppgiften skall lämnas på det sätt som anges i 28 och 29 §§ i fråga om självdeklaration.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även sådant oskiftat dödsbo som vid inkomst- och förmögenhetstaxering skall anses som handelsbolag.

Särskild uppgiftsskyldighet för vissa stiftelser och föreningar

26 § Stiftelser eller föreningar, som är helt eller delvis frikallade från skattskyldighet, skall i fall som anges nedan lämna särskild uppgift om inkomst och förmögenhet, som inte uppgetts till beskattning i självdeklaration.

Uppgiftsskyldighet har

1. pensionsstiftelser som avses i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.,
2. personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall,
3. stiftelser som har till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller någon annan myndighet stärka rikets försvar,
4. stiftelse som har till huvudsakligt ändamål att, utan begränsning till en viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd till undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning,
5. föreningar som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, samt
6. föreningar och stiftelser, som avses i 7 § 5 mom. nionde stycket och 6 mom. sjätte stycket lagen om statlig inkomstskatt.

Särskild uppgift lämnas på blankett enligt fastställt formulär. Blanketten eller bilaga till denna skall ta upp inkomster och utgifter under räkenskapsår som gått till ända närmast före taxeringsåret, samt tillgångar och skulder vid räkenskapsårets början och slut. Vidare skall upplysning lämnas om de omständigheter som anses motivera frikallelse från skattskyldighet.

Särskild uppgift lämnas varje år senast den 31 mars i den ordning som anges i 29 § i fråga om självdeklaration, om inte skattemyndigheten efter framställning medgett befrielse för viss tid från nämnda skyldighet. Sådant medgivande får återkallas.

Stiftelsen eller föreningen skall efter föreläggande av skattemyndigheten meddela de ytterligare upplysningar som kan behövas för att bedöma stiftelsens eller föreningens skattskyldighet.

Anmälningsskyldighet om nedsättning av utländsk skatt

27 § Har den skattskyldige fått avräkning av utländsk skatt från sin inkomstskatt eller förmögenhetsskatt enligt bestämmelser i dubbelbeskattningsavtal eller enligt lagen (1986:469) om avräkning av utländsk skatt och nedsätts härefter den utländska skatten, är han skyldig att anmäla detta till skattemyndigheten. Anmälan skall göras inom tre månader från det att den skattskyldige fått del av det beslut genom vilket den utländska skatten nedsatts och skall avfattas på fastställt formulär. Till anmälan skall fogas beslutet eller bestyrkt kopia av detta.

Tidpunkt och sätt för att lämna självdeklaration m. m.

28 § Självdeklaration, som skall lämnas utan föreläggande, skall, om inte annat följer av andra stycket, lämnas senast den 15 februari under taxeringsåret.

Följande deklarationsskyldiga får lämna självdeklaration senast den 31 mars under taxeringsåret, nämligen

1. staten, landstingskommun, kommun och annan dylik menighet,
2. den som nästföregående år varit skyldig att föra räkenskaper, om räkenskapsåret slutat senare än den 31 augusti året före taxeringsåret,
3. delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi om vid 2 angivna förutsättningar föreligger beträffande bolaget eller rederiet,
4. person, som skall beskattas tillsammans med person som avses vid 2 eller 3 enligt bestämmelser som gäller för gift skattskyldig,
5. hemmavarande barn under 18 år till deklarationsskyldig som avses vid 2, 3 eller 4.

29 § Självdeklaration och de handlingar som hör till den skall lämnas till skattemyndigheten eller till ett mottagningsställe som godkänts av skattemyndigheten.

30 § De handlingar som anges i 22 § tredje och fjärde styckena skall lämnas samtidigt med och fogas vid den eller de självdeklarationer som den skattskyldige lämnar. Om detta möter något hinder skall handlingarna lämnas inom två veckor efter det de upprättats.

31 § Självdeklaration och andra uppgifter eller upplysningar till ledning för egen taxering som skall lämnas först efter föreläggande, skall lämnas på det sätt och inom den tid som anges i föreläggandet. Skyldighet föreligger dock inte att på grund av föreläggande lämna självdeklaration eller uppgift vid en tidigare tidpunkt än handlingen annars skulle ha lämnats.

Anstånd med att lämna självdeklaration

32 § Om någon visar att han är förhindrad på grund av särskilda omständigheter att lämna självdeklaration inom föreskriven tid, får han efter ansökan beviljas anstånd med att lämna självdeklarationen. Anstånd får inte utan att det finns synnerliga skäl medges längre än till utgången av maj månad under taxeringsåret.

En sådan ansökan görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län där sökandens hemortskommun för beskattningsåret är belägen eller, om sökanden saknar hemortskommun i Sverige, skattemyndigheten i Stockholms län. Har ansökan gjorts hos en annan skattemyndighet, skall denna pröva ansökan om tiden inte medger att ansökan överlämnas till rätt myndighet.

33 § Den som i varaktigt bedriven rörelse biträder deklarationsskyldiga med att upprätta självdeklaration, kan för sådana deklarationsskyldiga som avses i 28 § andra stycket efter ansökan få tillstånd att enligt tidsplan lämna deklarationer under tiden den 1 april – den 31 maj under taxeringsåret. Vid ansökningshandlingen skall fogas förteckning över de deklarationsskyldiga. Om tillståndet medges, skall den som är upptagen i förteckningen anses ha fått anstånd med att lämna deklarationen till den dag då deklaration senast får lämnas enligt tidsplanen.

Ansökan enligt första stycket görs hos och prövas av skattemyndigheten i det län inom vilket sökanden utövar sin rörelse.

Föreläggande att fullgöra deklarationsskyldighet

34 § Den som inte har fullgjort sin deklarationsskyldighet i rätt tid får föreläggas av skattemyndigheten att lämna självdeklaration.

Om självdeklaration inte är upprättad så som föreskrivs i detta kapitel, får skattemyndigheten förelägga den deklarationsskyldige att komma in med de uppgifter som saknas eller, om deklarationen är bristfällig i väsentliga avseenden, med ny deklaration som är upprättad på riktigt sätt.

Ett sådant föreläggande får också avse de övriga uppgifter som anges i detta kapitel och lämnas till ledning för taxeringsbeslut.

3 kap. Kontrolluppgifter m. m.

Allmänna bestämmelser

1 § Uppgifter till ledning för taxering av andra än uppgiftslämnaren själv och för registrering av preliminär skatt som har innehållits genom skatteavdrag, lämnas i form av *kontrolluppgift*.

2 § Den som är uppgiftsskyldig enligt bestämmelserna i detta kapitel skall, om inte annat föreskrivs, varje år lämna kontrolluppgift för det föregående kalenderåret.

I 55–62 §§ finns gemensamma bestämmelser om hur kontrolluppgifter skall utformas och hur de skall lämnas.

3 § Länsrätten får på framställning av en uppgiftsskyldig som förelagts att lämna kontrolluppgift som enligt bestämmelserna i detta kapitel skall lämnas först efter föreläggande, befria honom från denna skyldighet när det finns synnerliga skäl till det och

1. uppgiften omfattas av den uppgiftsskyldiges tystnadsplikt eller

2. andra särskilda omständigheter gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom.

Kontrolluppgifter om lön m. m.

4 § Kontrolluppgifter om lön, arvode, andra ersättningar eller förmåner skall lämnas av

1. myndighet,

2. aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

3. fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk eller som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner som utgått från sådan förvärvskälla.

Kontrolluppgifter skall lämnas för

a) den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete,

b) den som av den uppgiftsskyldige har fått pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning eller annan förmån.

Uppgiftsskyldighet enligt första och andra styckena föreligger även i tillämpliga delar för följande personer:

1. Fysisk person som varit skyldig att göra skatteavdrag enligt uppbördslagen (1953: 272). Uppgifterna skall avse den på vilkens inkomst skatteavdrag skulle ha gjorts.

2. Den som har gjort avdrag för preliminär A-skatt eller avdrag enligt lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. Uppgifterna skall avse den för vilken avdrag har gjorts.

Kontrolluppgift skall ta upp utgiven ersättning eller förmån samt avdragen preliminär skatt. I 6–12 §§ lämnas närmare föreskrifter om vad som skall iakttas när kontrolluppgift lämnas.

5 § Uppgiftsskyldighet enligt 4 § föreligger först efter föreläggande av skattemyndigheten beträffande

1. ersättning och förmån med anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt fått haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,

2. ersättning och förmån till någon med anledning av tillfälligt arbete på annan fastighet än jordbruksfastighet, om vad som sammanlagt getts ut har lägre värde än 300 kronor för hela året och det inte utgör avdragsgill omkostnad i förvärvskällan rörelse,

3. utbetalning till rörelseidkare av ersättning för tillfälligt arbete, om ersättningen utgör intäkt av rörelse för mottagaren och arbetsgivaravgifter inte skall beräknas på grundval av ersättningen,

4. förmån som inte utgör skattepliktig intäkt för mottagaren och som är utgiven i tjänst som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928: 370),

5. förmåner i annat än pengar som enligt 32 § 3 f mom. första stycket kommunalskattelagen inte skall tas upp som intäkt,

6. följande slag av ersättningar om det har angetts i kontrolluppgiften att sådan ersättning har lämnats

a) kostnadsersättning för resa i tjänsten inom Sverige med allmänt kommunikationsmedel eller taxi, motsvarande gjorda utlägg,

b) annan kostnadsersättning för resa i tjänsten som inte överstiger sammanlagt 1 000 kronor,

c) representationsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt inte överstigande 500 kronor, samt

d) traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som sammanlagt inte överstiger 500 kronor eller inte avser mer än 24 dagar för år räknat,

7. förmån från stiftelse, om vad som utgetts uppenbarligen inte utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,

8. ersättning eller förmån, för vilken mottagaren betalat sjömansskatt,

9. ersättning för uppdrag enligt 4 § 1 – 3 lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar i fråga om fastighet eller bostadslägenhet som avses i 8 § första stycket nämnda lag, om avdrag för skatt inte har gjorts.

Är den uppgiftsskyldige ett fåmansföretag, eller en personalstiftelse som hör till ett sådant företag, skall dock uppgifter avseende företagsledaren eller honom närstående person eller delägare i företaget lämnas utan föreläggande av skattemyndigheten.

6 § I kontrolluppgiften skall utgiven förmån tas upp oavsett om den utgått kontant eller som naturaförmån eller utgjort ersättning för kostnader som mottagaren betalat.

Om mottagaren har betalat ersättning för en naturaförmån, skall uppgift om förmånen och ersättningen lämnas.

Om någon förmån endast avser en del av året, skall uppgift lämnas om den tid för vilken förmånen utgått.

7 § Värdet av naturaförmåner skall anges och beräknas i enlighet med bestämmelserna i 42 § kommunalskattelagen (1928: 370) samt anvisningarna utom punkt 2 tredje stycket andra meningen och punkt 4 andra stycket av anvisningarna. I fråga om annan bostadsförmån än förmån av semesterbostad skall värdet av förmånen anges och beräknas i enlighet med bestämmelserna i 8 § tredje stycket uppbördslagen (1953: 272).

8 § Om det när lön betalats ut gjorts avdrag för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften anges bruttolönen och vad som dragits av.

Avser livränta skadestånd till följd av personskada, skall anges om livräntan utgör skattepliktig intäkt.

9 § Av kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig andra kostnadsersättningar än resekostnads- och traktamentsersättningar.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

10 § I kontrolluppgiften skall lämnas uppgift om lån som har lämnats till arbets- eller uppdragstagare räntefritt eller mot ränta som understiger sedvanlig ränta, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 2 000 kronor. Uppgiften skall avse förmånens värde.

11 § I en kontrolluppgift som tar upp särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall anges beloppet av dels resekostnadsersättning, dels

traktamentsersättning samt den tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skall uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar i Sverige i enlighet med vad nedan sägs, dels för förrättningar utomlands.

I fråga om förrättningar i Sverige skall uppgifter lämnas särskilt för

a) förrättningar som inte varit förenade med övernattning (endagsförrättningar),

b) förrättningar som varit förenade med övernattning men inte medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar), samt

c) övriga resor (långtidsförrättningar).

För endagsförrättning uppges utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas inte sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar. Förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag. Längre förrättning räknas som hel dag.

För korttids- och långtidsförrättningar uppges utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppges såsom korttidsförrättning.

I kontrolluppgifter skall i förekommande fall särskilt anmärkas att arbetsgivaren haft utgifter utöver traktamentsersättningen för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

12 § Om skattemyndigheten i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt 11 § om traktamentsersättning vid förrättning i Sverige, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antas inte komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel.

Medgivande enligt första stycket lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda som mera regelbundet företar tjänsteresor, och medgivandet bedöms vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får inte lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till en viss grupp av anställda.

Ansökan om medgivande enligt första stycket görs hos skattemyndigheten senast den 31 oktober året före taxeringsåret.

Kontrolluppgifter om sjukpenning m. m. samt vissa bidrag, stöd och ersättningar

13 § Kontrolluppgift om sjukpenning, föräldrapenning, vårdbidrag, kontant arbetsmarknadsstöd samt andra förmåner i form av bidrag, stöd eller ersättning som är skattepliktiga intäkter för mottagaren skall lämnas av

1. riksförsäkringsverket,
2. allmän försäkringskassa,
3. arbetslöshetskassa,
4. universitet och högskola,
5. vuxenutbildningsnämnd,
6. länsarbetsnämnd,
7. den som utgett ersättning enligt 16 § lagen (1989: 425) om särskilda inskolningsplatser hos offentliga arbetsgivare.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som fått förmånen om det utbetalda beloppet uppgår till sammanlagt minst 100 kronor för hela året. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

Riksförsäkringsverket skall, i fråga om sjukpenning, i kontrolluppgiften ange om utbetalt belopp avser anställning eller annat förvärvsarbete.

Kontrolluppgifter om viss pension och livränta samt vissa försäkringar

14 § Kontrolluppgifter om pension och livränta skall lämnas av försäkringsanstalt och understödsförening avseende

a) belopp som betalats ut på grund av försäkring av den art att skatteplikt för beloppet föreligger och

b) livränta som getts ut till följd av personskada eller ersättning på grund av sådan kollektiv sjukförsäkring som avses i 32 § 3 a mom., punkt 16 av anvisningarna till 21 § eller punkt 11 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen (1928: 370) även om utgett belopp inte är av skattepliktig natur.

Kontrolluppgift skall lämnas för den till vilken beloppet har betalts ut om det utbetalade beloppet uppgår till sammanlagt minst 200 kronor för hela året. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

Har skattepliktigt engångsbelopp getts ut till följd av personskada skall särskilt anmärkas om skattepliktigt engångsbelopp getts ut tidigare på grund av samma skada. Om så är fallet skall beloppets storlek och utbetalningsåret anges.

15 § Kontrolluppgift om försäkrings värde skall lämnas av försäkringsanstalt och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. Kontrolluppgiften skall uppta försäkringarnas värde vid årets utgång.

16 § Kontrolluppgift enligt 14 eller 15 §, som avser pensionsförsäkring tagen på annat sätt än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, på vilket sätt äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som fått förfoganderätten till försäkringen.

Kontrolluppgift enligt 14 eller 15 §, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

17 § Kontrolluppgift om ändring av pensionsförsäkring skall lämnas av försäkringsanstalt om en försäkring som meddelats med tillämpning av äldre bestämmelser i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928: 370), har ändrats eller om en förmånstagare under beskattningsåret satts in till försäkringen, i strid mot de nya bestämmelserna i nämnda punkt.

Kontrolluppgift skall lämnas för försäkringstagaren. Kontrolluppgiften skall ta upp vidtagen ändring samt den mot försäkringen svarande premiereserven och övriga tillgodohavanden vid tidpunkten för ändringen.

18 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall en försäkringsanstalt eller en understödsförening lämna kontrolluppgift beträffande en namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller någon annan avgift, tid då sådan mottagits, utbetalt försäkringsbelopp samt värdet och arten av andra förmåner som inte uppgetts enligt annan föreskrift.

Kontrolluppgifter om royalty, näringsbidrag och räntebidrag

19 § Kontrolluppgift om royalty eller liknande avgift skall lämnas av den som betalt ut royalty eller periodiskt utgående avgift för rättighet av goodwillnatur, exempelvis varumärke, firmanamn och dylikt, eller för att utnyttja patent, mönster och dylikt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den till vilken royaltyn eller avgiften betalts ut. Kontrolluppgiften skall ta upp utbetalt belopp och avdragen preliminär A-skatt.

20 § Kontrolluppgift om näringsbidrag skall lämnas av den som lämnat stöd som avses i punkt 2 av anvisningarna till 19 § kommunalskattelagen (1928: 370).

Kontrolluppgift skall lämnas för den som enligt beslut skall få stödet. Kontrolluppgiften skall ta upp näringsbidraget eller det belopp som eftergetts samt datum för utbetalningen av bidraget eller beslutet om eftergift och stödets ändamål.

21 § Kontrolluppgift om räntebidrag eller eftergift på räntelånefordran skall lämnas av plan- och bostadsverket.

Kontrolluppgift skall lämnas för fysisk person som fått bidrag eller eftergift. Kontrolluppgiften skall ta upp debiterad ränta, räntebidrag, eftergiven ränta eller amortering samt lånenummer.

Kontrolluppgifter om räntor m. m.

22 § Kontrolluppgift om ränta och fordran skall lämnas av

1. Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag,
2. den som yrkesmässigt bedrivit inlåning eller på annat sätt yrkesmässigt ombesörjt att pengar blivit räntebärande,
3. den som gett ut skuldförbindelse för den allmänna marknaden,
4. förening som från medlemmar mottagit pengar för förräntning,
5. riksgäldskontoret i fråga om utbetalning av ränta på statens sparobligationer,
6. valutabank och fondkommissionär hos vilka utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som gottskrivits ränta eller till vilken ränta betalts ut (borgenär). Kontrolluppgiften skall ta upp den ränta som den uppgiftsskyldige sammanlagt gottskrivit eller betalat ut till borgenären samt dennes sammanlagda fordran på den uppgiftsskyldige vid årets utgång. Upplysning om fordran behöver dock inte lämnas i fall som avses i första stycket 6.

Innehas ett konto av mer än en person skall ränta och fordran fördelas lika mellan innehavarna, om inte annat förhållande är känt för den uppgiftsskyldige. I fråga om konto för vilket samtliga innehavare inte redovisas enligt bestämmelserna i 57 § andra stycket skall dock den totala räntan och fordran redovisas utan fördelning.

Avser en utbetalning också annat än ränta och kan den uppgiftsskyldige inte ange hur stor del därav som utgör ränta, skall i stället för ränta det sammanlagt utbetalda beloppet redovisas.

23 § Uppgiftsskyldighet enligt 22 § föreligger inte

1. då borgenären utgörs av bank, hypoteksinstitut, försäkringsanstalt, aktiebolag eller förening eller stiftelse som tilldelats organisationsnummer,
2. för ränta som i fråga om Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag inte avser bolagets verksamhet beträffande skuldförbindelser för den allmänna marknaden och som i fråga om övriga uppgiftsskyldiga inte hänför sig till sådan verksamhet som avses i 22 § första stycket,
3. för ränta som inte utgör skattepliktig inkomst enligt 3 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller lagen (1988:847) om skattelättnader för allemanssparande och ungdomssparande,
4. för ränta och fordran på konto, för vilket inte finns person- eller organisationsnummer och som öppnats före den 1 januari 1985, om räntan för kontohavaren uppgår till mindre än 100 kronor eller – om kontot innehas av mer än en person – ränta för var och en av kontohavarna understiger 100 kronor,
5. för ränta och fordran på konto om borgenärens sammanlagda ränta på ett eller flera konton uppgår till mindre än100 kronor varvid ränta som enligt andra bestämmelser i detta stycke är undantagen från uppgiftsskyldighet inte skall medräknas,
6. för ränta och fordran på särskilt konto i bank enligt skogskontolagen (1954:142), lagen (1979:611) om upphovsmannakonto eller lagen (1982:2) om uppfinnarkonto.

24 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall bankaktiebolag, sparbank eller någon annan penninginrättning lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse gottgjord ränta för föregående år, beloppet av innestående medel vid en viss angiven tidpunkt samt insättningar och uttag under viss tid.

25 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall även andra än penninginrättningar, som betalt ut ränta eller haft skuld som inte gällt lån mot obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, lämna kontrolluppgift för varje borgenär. Kontrolluppgiften skall avse namn, hemvist, räntans belopp under föregående år och skulden vid en viss angiven tidpunkt.

26 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall fysisk eller juridisk person som haft fordran lämna kontrolluppgift för namngiven person (gäldenär). Kontrolluppgiften skall avse ränteinkomst från gäldenären och beloppet av hans skuld vid en viss angiven tidpunkt.

Kontrolluppgifter m. m. om aktier och andra värdepapper

27 § Kontrolluppgift om utdelning och innehav skall lämnas av

1. den som utbetalt utdelning på aktie i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller lagen (1987:623) om förenklad aktiehantering är tillämplig,
2. bank som avses i 1 § aktiefondslagen (1974:931) och som utbetalt utdelning på andel i svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag,

3. fondbolag som avses i 1 § aktiefondslagen och som förvaltar svensk aktiefond för vilken register förs enligt 31 § sistnämnda lag,

4. den som utbetalt utdelning från utländsk juridisk person, om utdelningen utbetalts genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolags försorg,

5. valutabank och fondkommissionär hos vilka utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller konotförs enligt särskilda bestämmelser.

Kontrolluppgift skall lämnas för

a) fysisk eller juridisk person som är berättigad att lyfta utdelning för egen del vid utdelningstillfället och

b) för fysisk person som hos den uppgiftsskyldige varit antecknad som innehavare av aktie eller andel i aktiefond eller utländsk juridisk person eller utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper.

Kontrolluppgiften skall ta upp utbetald utdelning och, för fysisk person som avses i andra stycket b, även innehavet vid årets utgång.

28 § Särskild uppgift om utdelning eller ränta skall lämnas av

1. den som har fått utdelning på aktier i svenskt aktiebolag, på vilket 3 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975: 1385), 3 kap. 8 § försäkringsrörelselagen (1982: 713) eller 3 kap. 8 § bankaktiebolagslagen (1987: 618) inte är tillämplig, samt

2. den som i Sverige har fått

a) utdelning på andelar i svensk ekonomisk förening, svensk aktiefond, för vilken register inte förs enligt 31 § aktiefondslagen (1974: 931), eller, om utdelningen inte har betalts ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 27 § första stycket 5, från utländsk juridisk person, eller

b) ränta som har erlagts mot att kupong eller kvitto lämnats och inte har betalts ut genom Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag eller gäller fall som avses i 22 § första stycket 6, på obligation, förlagsbevis eller någon annan för den allmänna rörelsen avsedd förskrivning.

Särskild uppgift skall lämnas när utdelningen eller räntan tas emot. Lyfts beloppet för någon annans räkning, och överlämnas inte därvid en av denne avgiven särskild uppgift, skall en sådan i stället lämnas av den som lyfter beloppet. Därvid skall uppges namn och hemvist på den för vars räkning beloppet lyfts. Om någon får utdelning eller ränta mot kupong, som han har förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall också namn och hemvist uppges på den från vilken kupongen har förvärvats.

Särskild uppgift avfattas på blankett enligt fastställt formulär och lämnas till den som betalar ut utdelningen eller räntan. Denne skall se till att uppgift lämnas innan betalning sker.

29 § Den som begär registrering hos Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag av värdepapper som avses berättiga till utdelning från utländsk juridisk person eller som åsyftas i 28 § första stycket b, skall samtidigt lämna uppgift om namn och hemvist på den för vilkens räkning utdelningen eller räntan skall lyftas. Om namn eller hemvist ändras, skall den som har lämnat uppgiften utan dröjsmål anmäla detta skriftligt till Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag. Bank eller fondkommissionär som är auktoriserad som förvaltare av aktier enligt lagen (1987: 623) om förenklad aktiehantering, är skyldig att lämna sådan uppgift som rör ränta efter anmodan från Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag. Sådan anmodan får inte göras senare än fem år efter det att räntan betalts ut.

30 § Bestämmelser om hanteringen av uppgifter som har lämnats enligt 28 eller 29 § och rör utdelning på svenska aktier eller andelar i svensk aktiefond finns i kupongskattelagen (1970:624).

Övriga enligt 28 eller 29 § avgivna uppgifter som avser utdelning, skall av den som har tagit emot uppgifterna lämnas på det sätt som gäller för kontrolluppgifter. Om utdelning i något fall har betalts ut utan att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts, skall en upplysning lämnas om detta samtidigt som uppgifterna lämnas.

31 § I den omfattning och på det sätt riksskatteverket bestämmer skall, utöver vad som framgår av 28 och 29 §§, svenskt bolag eller svensk ekonomisk förening lämna kontrolluppgift rörande utbetald utdelning. Detsamma gäller utgivare av obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar i fråga om utbetald ränta.

32 § Om det finns särskilda skäl, kan riksskatteverket jämka uppgiftsskyldighet enligt 28 och 29 §§.

33 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den som har tillstånd att driva fondkommissionsrörelse enligt fondkommissionslagen (1979:748) lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse sådana uppgifter som enligt 19 § lagen (1985:57) om värdepappersmarknaden skall tas in i avräkningsnota och som avser avyttring av fondpapper enligt 4 § samma lag eller av optioner som, utan att vara fondpapper, är föremål för marknadsmässig omsättning.

Efter föreläggande av riksskatteverket skall kontrolluppgift enligt första stycket lämnas också i fråga om ej namngivna personer. Sådant föreläggande får efter riksskatteverkets bestämmande utfärdas av skattemyndigheten i det län där den uppgiftsskyldige har sitt säte eller driver verksamhet.

34 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall valutabank eller fondkommissionär hos vilken utländsk aktie eller annat utländskt värdepapper förvaras i depå eller kontoförs enligt särskilda bestämmelser lämna kontrolluppgift för namngiven person. Kontrolluppgiften skall avse det antal och de slag av värdepapper som avyttrats samt det erhållna beloppet.

Efter föreläggande av riksskatteverket skall kontrolluppgift enligt första stycket lämnas också i fråga om ej namngivna personer. Sådant föreläggande får efter riksskatteverkets bestämmande utfärdas av skattemyndigheten i det län där den uppgiftsskyldige har sitt säte eller driver verksamhet.

Kontrolluppgifter om ackordsöverskott och viss sjöinkomst

35 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den som i en summa uppburit visst avlöningsbelopp som ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom ett arbetslag eller liknande grupp av personer lämna kontrolluppgift för medlem av gruppen. Kontrolluppgiften skall avse det belopp som betalts ut till medlemmen med upplysning om arbetsgivaren för beloppet skall betala avgift enligt 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

36 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall redare lämna kontrolluppgift för den som uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör beskattningsbar inkomst enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Kontrolluppgift skall avse åtnjutna förmåner.

37 § Kontrolluppgift om försäkringsersättning för skada skall lämnas av försäkringsanstalt om

1. ersättning på minst 1 000 kronor för varje skadefall utgetts på grund av skada på byggnad, inventarier och maskiner, produkter från jordbruket eller skogsbruket, växande gröda, skog, varulager, varor under tillverkning, förbrukningsartiklar eller andra förnödenheter för produktionen, eller
2. ersättning på minst 500 kronor för varje skadefall utgetts på grund av skada på levande djur.

Kontrolluppgift skall lämnas för

a) den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse,

b) den som innehaft jordbruksfastighet eller annan fastighet.

Kontrolluppgift skall ta upp utbetalt belopp.

Har delutbetalning av ersättning förekommit, behöver kontrolluppgift inte lämnas förrän året efter det år då skadan slutreglerats.

Kontrolluppgift behöver inte lämnas beträffande ersättning för personligt lösöre eller annan ersättning på grund av motorfordonsförsäkring än stilleståndsersättning.

38 § Kontrolluppgift om pristillägg skall lämnas av köttbesiktningsbyrå, offentligt slakthus, kontrollslakteri och fristående sanitetsslakteriavdelning.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som fått pristillägg enligt lagen (1974: 1021) om utbetalning av pristillägg på kött. Kontrolluppgiften skall ta upp utgett belopp.

39 § Kontrolluppgift om vederlag för inköp skall lämnas av den som bedrivit verksamhet, vari ingått inköp av jordbruks- eller trädgårdsprodukter eller husdjur eller produkter från husdjur.

Kontrolluppgift skall lämnas för den från vilken inköp skett. Kontrolluppgiften skall uppta utgett vederlag i pengar, naturaprodukter eller annat. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas om vederlag som gottgjorts bokföringsskyldig rörelseidkare för annat än slakt- eller livdjur.

40 § Kontrolluppgift om ersättning för avverkningsrätt eller försäljning av skogseffekter skall lämnas av den som bedrivit verksamhet, vari ingått förvärv av avverkningsrätt eller inköp av virke eller andra skogseffekter.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som ägt eller brukat en fastighet, från vilken upplåtelse av avverkningsrätt eller försäljning av skogseffekter ägt rum. Kontrolluppgiften skall ta upp ersättning som utgetts eller gottgjorts samt uppgift om ersättning som enligt avtal skall utges under senare år.

41 § Kontrolluppgift om ersättning som förmedlats skall lämnas av den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller någon annan liknande verksamhet.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som genom verksamheten har fått anställning, uppdrag eller tillfälligt arbete eller har försålt egendom. Kontrolluppgiften skall ta upp ersättning som förmedlats eller varom uppgift annars finns tillgänglig.

42 § Uppgiftsskyldighet enligt 39–41 §§ behöver fullgöras endast om och i den omfattning regeringen bestämmer. Efter föreläggande av skatte-

myndigheten skall dock kontrolluppgift enligt 41 § lämnas för namngiven person.

43 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall kontrolluppgift för namngiven näringsidkare lämnas av

1. den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse,
2. den som innehaft annan fastighet än jordbruksfastighet samt
3. den som varit innehavare av lägenhet med bostadsrätt.

Kontrolluppgiften skall lämnas under förutsättning att beloppet i mottagarens eller utgivarens hand är skattepliktig intäkt eller avdragsgill utgift och avse

a) belopp för vilket den uppgiftsskyldige i förvärvskällan under viss angiven tid köpt eller sålt varor, eller

b) belopp som den uppgiftsskyldige under viss angiven tid utbetalt eller fått såsom ersättning för utförda tjänster.

Om det begärs i föreläggande enligt första stycket, skall i kontrolluppgiften även anges varuslag och mängd, verkställda likvider med uppgift om tidpunkt och sätt för betalning samt arten och omfattningen av utförda arbeten.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall uppgiftsskyldig enligt första stycket lämna kontrolluppgift också i fråga om ej namngivna näringsidkare.

Uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf föreligger inte beträffande köp inom detaljhandeln eller försäljningar av varor över disk och liknande fall inom detaljhandeln, där uppgiftsskyldigheten uppenbarligen inte kan fullgöras.

Kontrolluppgifter om bostadsrätter m. m.

44 § Kontrolluppgift om upplåten lägenhet skall lämnas av

1. bostadsförening,
2. bostadsaktiebolag,
3. ekonomisk förening eller aktiebolag som enligt punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen (1928: 370) likställs med bostadsförening eller bostadsaktiebolag vid inkomstbeskattningen beträffande sådan lägenhet som helt eller till övervägande del upplåtits till annan än medlem eller delägare under hela eller större delen av beskattningsåret.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som upplåtit en lägenhet som han har i egenskap av medlem i föreningen eller delägare i bolaget. Kontrolluppgiften skall ta upp belopp som medlemmen eller delägaren betalt in till föreningen eller bolaget och hur mycket därav som utgör kapitaltillskott.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den uppgiftsskyldige, i den omfattning som anges i föreläggandet, lämna kontrolluppgift om värdet av en medlems eller delägares andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet.

45 § Kontrolluppgift om överlåten bostadsrätt skall lämnas av den som är uppgiftsskyldig enligt 44 § beträffande sådan överlåtelse som har anmälts till den uppgiftsskyldige.

Kontrolluppgiften skall ta upp

a) lägenhetens beteckning,

b) överlåtarens och förvärvarens namn samt personnummer, organisationsnummer eller adress,

c) tidpunkten för överlåtelsen och köpeskillingens storlek samt tidpunkten för överlåtarens förvärv och köpeskillingen vid det förvärvet,

d) storleken av sådana kapitaltillskott som överlåtaren enligt punkt 2 c av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen (1928: 370) får räkna in i omkostnadsbeloppet,

e) bostadsrättens andel av innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvs- respektive avyttringstidpunkten, samt

f) bostadsrättens andel av föreningens behållna förmögenhet den 1 januari 1974 beräknad enligt punkt 2 c av anvisningarna till 36 § kommunalskattelagen, om överlåtarens förvärv skett före år 1974.

Efter föreläggande av skattemyndigheten skall den uppgiftsskyldige lämna ytterligare upplysningar som är av betydelse för beräkning av realisationsvinsten vid en medlems avyttring av sin bostadsrätt.

Den uppgiftsskyldige skall, utöver vad som följer av 4 kap. 1 §, bevara det underlag som behövs för uppgiftslämnande enligt denna paragraf.

46 § Uppgiftsskyldighet enligt 45 § föreligger endast om bostadsrättsföreningen vid ingången av det aktuella beskattningsåret var av det slag som anges i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen (1928: 370).

I fråga om uppgifter enligt 45 § andra stycket c och e gäller följande undantag från uppgiftsskyldigheten. Om överlåtelsen avser en bostadsrätt som har förvärvats före den 1 juli 1982, behöver någon uppgift om köpeskillingen vid förvärvet inte lämnas. Avser överlåtelsen en andel eller aktie som avses i fjärde stycket, behöver någon uppgift om köpeskillingen vid förvärvet inte lämnas om förvärvet skett före den 1 januari 1984. Har en bostadsrätt eller en andel eller aktie som nyss nämnts förvärvats före år 1974, behöver någon uppgift om innestående medel på inre reparationsfond eller liknande fond vid förvärvstidpunkten inte lämnas.

47 § Kontrolluppgift enligt 44 § första stycket samt 45 § första stycket skall lämnas senast den 15 februari under taxeringsåret. Uppgiften skall lämnas till skattemyndigheten i det län där föreningens eller bolagets fastighet är belägen och avfattas på blankett enligt fastställt formulär eller på det sätt som skattemyndigheten bestämmer.

Riksskatteverket får på ansökan av den uppgiftsskyldige medge undantag från bestämmelserna i första stycket andra meningen.

Den som skall lämna uppgift utan föreläggande av skattemyndigheten skall senast den 8 februari under taxeringsåret sända meddelande till varje medlem eller delägare med de upplysningar i kontrolluppgiften som avser medlemmen eller delägaren.

Kontrolluppgifter om utdelning m. m. till delägare i samfällighet

48 § Kontrolluppgift för en delägare i en samfällighet skall lämnas av juridisk person som förvaltar samfälligheten. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas, om den del av samfällighetens behållna förmögenhet som belöper på fastighet understiger 5 000 kronor. Kontrolluppgift skall ta upp det som anges för varje uppgiftsskyldig under 1–3.

1. Sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. första stycket b lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt: Utdelning till delägare samt upplysning i det avseende som behövs för tillämpning av 2 § sista stycket skogskontolagen (1954: 142).

2. Annan juridisk person än vid 1: Delägares andel av intäkter och kostnader i samfälligheten. Kontrolluppgift behöver dock inte lämnas, om delägares andel av ränteintäkt understiger 300 kronor, och inte heller om

andelen av intäkt av annat slag understiger 300 kronor sedan därifrån andelen av sådana kostnader som är omedelbart avdragsgilla vid taxeringen dragits av.

3. Annan juridisk person än sådan som avses i 6 § 1 mom. första stycket b lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt: Delägares andel i samfällighetens behållna förmögenhet. Utgör samfälligheten inte särskild taxeringsenhet, skall vid beräkning av den behållna förmögenheten värde av sådan samfälld egendom som ingår i de delägande fastigheternas taxeringsvärde inte inräknas.

49 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall juridisk person som förvaltar samfällighet och som inte är skattskyldig för förmögenhet, lämna kontrolluppgift till ledning för värdesättningen av delarna i samfälligheten. Kontrolluppgift skall avse samfällighetens tillgångar och skulder samt andra omständigheter av betydelse för värdesättningen.

Kontrolluppgifter om betalning till eller från utlandet

50 § Valutabank skall lämna kontrolluppgift för fysisk person för vilken banken förmedlat betalning till eller från utlandet. Kontrolluppgiften skall avse varje betalning som överstiger 25 000 kronor med upplysning om det sammanlagda beloppet av dels sådana betalningar till utlandet, dels sådana betalningar från utlandet.

Särskild uppgiftsskyldighet för värdesättning av aktier och andelar

51 § Efter föreläggande av skattemyndigheten skall aktiebolag till ledning vid värdesättning av aktier i bolaget lämna särskild uppgift enligt fastställt formulär om bolagets tillgångar och skulder samt andra omständigheter av betydelse för värdesättningen. Även en ekonomisk förening har motsvarande skyldighet.

Särskild upplysningsskyldighet m. m.

52 § En skattskyldig, vars make skall taxeras för inkomst enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928: 370), skall lämna maken de uppgifter om verksamheten som behövs för beräkning av inkomsten.

53 § Fåmansföretag skall lämna företagsledaren och delägare i företaget samt dem närstående personer alla uppgifter som behövs för att de skall kunna beräkna sin skattepliktiga inkomst från företaget.

54 § Försäkringsanstalt som meddelat tjänstepensionsförsäkring avseende arbetsgivares pensionsutfästelse gentemot arbetstagare, skall på begäran av försäkringstagaren utfärda intyg i det hänseende som anges i punkt 2 e sjunde stycket av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928: 370).

Gemensamma bestämmelser om kontrolluppgifter

55 § Bestämmelserna i 56–60 §§ skall tillämpas för kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande av skattemyndigheten, om inte annat föreskrivs i detta kapitel.

56 § Kontrolluppgift skall lämnas för varje person på blankett enligt fastställt formulär.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i första stycket.

57 § I varje kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser.

För dödsbo får i stället för organisationsnummer den avlidnes personnummer anges. Om personnummer eller organisationsnummer inte kan anges för den som uppgiften avser, skall i stället dennes födelsetid redovisas eller, i fråga om kontrolluppgifter enligt 22 § i de fall borgenären är en juridisk person, namn, postadress och personnummer för den som får förfoga över räntan eller fordran. Om ett konto innehas av flera än fem personer, får uppgifter lämnas om en person som förfogar över kontot i stället för om samtliga innehavare, samt i förekommande fall om den beteckning på innehavarkretsen som används för kontot. Om den uppgiftsskyldige har tilldelats ett särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer.

I en kontrolluppgift som lämnas av ett fåmansföretag skall det anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

58 § Kontrolluppgifterna skall lämnas senast den 31 januari under taxeringsåret till den skattemyndighet hos vilken den uppgiftsskyldige är registrerad som arbetsgivare.

Den som har tilldelats särskilda redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) och på grund av detta registrerats hos flera skattemyndigheter skall lämna kontrolluppgifterna till myndigheterna i enlighet med denna registrering. Om den uppgiftsskyldige inte är registrerad eller inte vet vilken skattemyndighet kontrolluppgifterna skall lämnas till, får han lämna uppgifterna till skattemyndigheten i det län där han är bosatt.

Andra kontrolluppgifter än de som anges i 60 § skall vid avlämnandet vara ordnade kommunvis. Vilken kommun kontrolluppgifterna avser skall vara tydligt utmärkt.

59 § Den som är uppgiftsskyldig skall senast den 31 januari under taxeringsåret översända meddelande med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften till den uppgiften avser.

60 § Vid en kontrolluppgift som lämnas enligt 4, 13 eller 14 § skall fogas särskild uppgift (*sammandrag av kontrolluppgifter*). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts för preliminär A-skatt under året före taxeringsåret. Om den uppgiftsskyldige har tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272), skall detta anges i stället för personnummer eller organisationsnummer. Om den uppgiftsskyldige har gjort avdrag för en arbetstagares kostnader enligt 2 kap. 4 § 6 lagen (1981:691) om socialavgifter, skall denna kostnad också anges i sammandraget. I sammandraget skall också anges det sammanlagda beloppet av semestermedel som har betalts in till

en semesterkassa och som den uppgiftsskyldige inte skall redovisa i någon kontrolluppgift.

Redovisning av konto som avses i 57 § andra stycket tredje meningen skall lämnas i särskild uppgiftshandling för varje konto.

61 § I fråga om inkomst som avses i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928: 370) får riksskatteverket föreskriva hur kontrolluppgift skall lämnas.

62 § Sådana kontrolluppgifter och andra uppgifter eller upplysningar till ledning för andras taxering som skall avges efter föreläggande, skall avges på det sätt och inom den tid som anges i föreläggandet.

Kontrolluppgifter för person med skatterättsligt hemvist i utlandet

63 § Har en person som är bosatt i Sverige eller ett företag som är verksamt här till någon i utlandet utgivit belopp eller förmån som skulle ha föranlett skyldighet att lämna kontrolluppgift om den utgivits till en mottagare i Sverige, skall den som utgett beloppet eller förmånen på sätt och i den omfattning riksskatteverket föreskriver lämna kontrolluppgift till ledning vid beloppets eller förmånens beskattning utomlands.

Föreläggande att fullgöra uppgiftsskyldighet

64 § Har kontrolluppgift inte lämnats eller inte upprättats enligt föreskrifterna i detta kapitel, får skattemyndigheten förelägga den uppgiftsskyldige att lämna eller komplettera uppgifterna.

4 kap. Övriga bestämmelser

Skyldighet att göra anteckningar m. m.

1 § Den som enligt denna lag är skyldig att lämna självdeklaration, kontrolluppgift eller andra uppgifter till ledning för taxeringsbeslut är också skyldig att i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för att fullgöra deklarations- eller uppgiftsskyldigheten och för kontroll av den.

Ett fåmansföretag är skyldigt att sörja för att underlag finns för kontroll av vad företagsledaren eller honom närstående person eller delägare tillskjutit till och tagit ut ur företaget av pengar, varor eller annat. Företaget skall vidare som underlag för kontroll av traktamentsersättning, som betalts ut till företagsledaren eller honom närstående person eller delägare, bevara verifikation av övernattningskostnader, om ersättningen varit avsedd att täcka sådan kostnad.

Underlag skall bevaras under sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser.

Det finns särskilda föreskrifter om skyldigheten att föra räkenskaper.

Ställföreträdare för deklarations- och uppgiftsskyldig

2 § Skyldighet att lämna självdeklaration, kontrolluppgift eller andra uppgifter till ledning för taxeringsbeslut skall fullgöras

1. för omyndig av förmyndare eller god man, som förordnats enligt 11

kap. 1 § föräldrabalken, beträffande vad förmyndaren eller gode mannen har under sin förvaltning,

2. för sådan person, för vilken god man eller förvaltare har förordnats enligt 11 kap. 3, 4 eller 7 § föräldrabalken, av gode mannen eller förvaltaren beträffande vad förmyndaren eller gode mannen har under sin förvaltning,

3. för avliden person och hans dödsbo, av dödsbodelägare eller testamentsexekutor som skall förvalta den dödes egendom, dock att där egendomen avträtts till förvaltning av boutredningsman, denne har att fullgöra deklarations- eller uppgiftsskyldigheten,

4. för dödsbo som inte längre består, av den som vid tidpunkten för dödsboets upplösning haft att förvalta boets egendom,

5. för andra deklarations- eller uppgiftsskyldiga än enskild person och dödsbo, av vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman, förvaltare eller ombud, om inte regeringen bestämmer annat beträffande staten, landsting, kommun eller annan sådan menighet,

6. för aktiefond, av det fondbolag som handhar förvaltningen av fonden eller, om förvaltningen övergått till förvaringsbank, av denna, samt

7. för annan än här ovan omtalad juridisk person, som inte längre består, av den som senast haft att förvalta dessa angelägenheter.

Uppgiftsskyldighet beträffande tid före beskattningsåret

3 § Om skyldighet föreligger enligt denna lag att efter föreläggande lämna uppgifter eller upplysningar till ledning för taxeringsbeslut, föreligger också sådan skyldighet i fråga om förhållanden, som avser tid före beskattningsåret och som har betydelse för taxeringsbeslut.

Uppgifter eller upplysningar enligt första stycket skall lämnas efter föreläggande som utfärdats med stöd av bestämmelserna i taxeringslagen (1990:00).

Undantag från uppgiftsskyldighet för fåmansföretag

4 § Riksskatteverket får medge undantag från bestämmelserna i denna lag om uppgiftsskyldighet för fåmansföretag om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Vite

5 § Föreläggande får förenas med vite. Vite får dock inte föreläggas myndighet eller tjänsteman i tjänsten.

Vid prövning av en ansökan om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.

Överklagande

6 § Skattemyndighetens beslut enligt 3 kap. 12 § får överklagas till riksskatteverket. Övriga beslut av skattemyndigheten enligt denna lag får inte överklagas.

Riksskatteverkets beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Länsrättens beslut enligt 3 kap. 3 § får inte överklagas.

Ansvarsbestämmelser

7 § Den som till arbetsgivare eller någon annan som är skyldig att avge kontrolluppgift angående honom, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift om förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande, skall dömas till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

8 § Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet beträffande

1. särskild uppgift enligt 2 kap. 26 § eller
2. kontrolluppgift som skall lämnas utan föreläggande av skattemyndighet.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

Ansvar enligt första stycket inträder inte, om gärningen är belagd med straff enligt skattebrottslagen (1971: 69).

9 § Till böter, högst femhundra kronor, skall den dömas som inte fullgör skyldighet

1. att lämna handlingar och uppgifter enligt 2 kap. 22 eller 30 §,
2. att utan föreläggande lämna särskild uppgift som avses i 2 kap. 26 § rörande inkomst och förmögenhet och som inte uppgetts till beskattning i självdeklarationen,
3. att enligt 3 kap. 28 och 29 §§, 30 § andra stycket samt 31 § lämna särskilda uppgifter eller kontrolluppgifter om utdelningar och räntor,
4. att utan föreläggande enligt 3 kap. 44, 45 eller 48 § lämna kontrolluppgifter från bostadsförening eller bostadsaktiebolag eller sådan juridisk person som förvaltar samfällighet,
5. att enligt 3 kap. 63 § lämna kontrolluppgift till ledning vid beskattning utomlands.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

Ansvar enligt första stycket inträder inte, om gärningen är belagd med straff enligt skattebrottslagen (1971: 69).

10 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan om nedsättning av utländsk skatt enligt 2 kap. 27 § skall dömas till böter.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket.

Formulär och blanketter

11 § Riksskatteverket fastställer formulär till blanketter enligt denna lag.

Blanketter tillhandahålls kostnadsfritt på det sätt riksskatteverket föreskriver.

Förvaring och gallring

12 § Självdeklarationer och andra handlingar som enligt bestämmelserna i denna lag eller taxeringslagen (1990: 00) har avlämnats till ledning för taxering eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet för taxeringskontroll, skall förvaras hos skattemyndigheten. Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver

något annat, skall handlingarna förstöras sedan sex år har förflutit efter taxeringsårets utgång.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 då taxeringslagen (1956: 623) skall upphöra att gälla. Den nya lagen skall tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid 1990 och tidigare års taxeringar.

3 Förslag till

Lag om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Preliminär A-skatt skall betalas för

1. tilläggspension och vårdbidrag enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
2. delpension enligt lagen (1975: 380) om delpensionsförsäkring,
3. livränta enligt
   a) lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring,
   b) lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring,
   c) lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd och
   d) lagen (1977: 267) om krigsskadeersättning till sjömän,
4. folkpension som utbetalas av
   a) riksförsäkringsverket,
   b) allmän försäkringskassa,
   c) statens löne- och pensionsverk, eller
   d) kommunernas pensionsanstalt tillsammans med annan pension, livränta eller liknande förmån, samt
5. folkpension i annat fall, om det är sannolikt att slutlig skatt kommer att påföras.

Avdrag för preliminär skatt

2 § Den utbetalande myndigheten eller inrättningen får, om därmed bättre överensstämmelse kan uppnås mellan preliminär och slutlig skatt för förmånstagaren, beräkna preliminär A-skatt på pension eller förmån enligt 1 § med frångående av bestämmelserna om skatteavdrag i uppbördslagen (1953: 272).

3 § Oavsett bestämmelserna i 2 § gäller vad skattemyndigheten med stöd av 3 § 2 mom. uppbördslagen (1953: 272) särskilt beslutat beträffande preliminär skatt för förmånstagaren.

Avdrag för kvarstående skatt

4 § Kvarstående skatt får, under förutsättning att skatten kan betalas in senast vid den tidpunkt som riksskatteverket bestämmer, dras av från sådan pension eller förmån som avses i 1 § vid utbetalningstillfällena i februari, mars och april.

Gemensamma bestämmelser

5 § Förmånstagaren skall överlämna skattsedel på preliminär eller slutlig skatt till den utbetalande myndigheten eller inrättningen endast när denna särskilt begär det. Om inte förmånstagaren följer en sådan begäran, tillämpas bestämmelserna i 40 § uppbördslagen (1953: 272) om skatteavdrag när skattsedel inte lämnats.

6 § Har en förmånstagare med stöd av 10 § andra stycket uppbördslagen (1953: 272) anmält att avdrag för preliminär eller kvarstående skatt skall göras från folkpension i annat fall än som avses i 1 §, skall skatteavdrag göras med anledning av denna anmälan från och med det utbetalningstillfälle som infaller närmast efter det en månad förflutit från det anmälningen skedde.

Bestämmelserna i första stycket gäller också när en förmånstagare anmäler att skatteavdrag enligt 1 § skall göras med förhöjt belopp eller att skatteavdrag som sker enligt en tidigare begäran från hans sida, skall ändras.

7 § De uppgifter som behövs för skatteavdragens beräkning och redovisning skall lämnas till den utbetalande myndigheten eller inrättningen vid den tidpunkt och på det sätt som riksskatteverket bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1968: 97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.

4 Förslag till

Lag om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Preliminär A-skatt skall betalas för inkomst som avses i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928: 370) med undantag för vårdbidrag enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, om inte annat framgår av denna lag.

Avdrag för preliminär skatt på sjukpenning m. m.

2 § Avdrag för preliminär skatt görs inte från inkomst enligt 1 §, som inte utgör dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller korttidsstudiestöd, om mottagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt.

3 § Avdrag för preliminär skatt på föräldrapenningförmån görs endast om den sjukpenninggrundande inkomsten uppgår till lägst 6 000 kronor.

Preliminär A-skatt för korttidsstudiestöd skall tas ut med 30 procent av stödet.

4 § Avdrag för preliminär A-skatt på inkomster som avses i första, andra och femte styckena i punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928: 370), med undantag för vårdbidrag enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, skall göras med ledning av särskilda skattetabeller. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

De särskilda skattetabellerna skall för olika sjukpenninggrundande inkomster enligt 3 kap. lagen om allmän försäkring ange den preliminära skatt som skall tas ut på en viss ersättning uttryckt i procent av ersättningen. I tabellerna skall det finnas särskilda kolumner med procentsatser dels för ersättningar som grundas på hela den sjukpenninggrundande inkomsten, dels för ersättningar som grundas på 90 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

De procenttal efter vilka skatteavdrag skall göras skall grundas på skattesatsen för en årlig inkomst motsvarande den skattskyldiges sjukpenninggrundande inkomst eller den andel av den sjukpenninggrundande inkomsten som ersättningen beräknas på.

För de särskilda skattetabellerna skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad som föreskrivs i uppbördslagen (1953: 272) om skattetabeller avseende preliminär A-skatt.

Om någon sjukpenninggrundande inkomst inte har fastställts för den skattskyldige, skall det underlag som utgör grund för ersättningen anses som sjukpenninggrundande inkomst när skatteavdraget bestäms.

Avdrag för preliminär skatt på dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa

5 § Avdrag för preliminär A-skatt görs från dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa även om den skattskyldige är skyldig att betala preliminär B-skatt.

Avdrag för skatten görs med ledning av en särskild tabell. Tabellen skall grundas på medelutdebiteringen i landet för kommunal inkomstskatt under beskattningsåret och beräknas för skattskyldig som avses i 4 § 2 mom. första stycket 1 uppbördslagen (1953: 272). Medelutdebiteringen bestäms med tillämpning av avrundning enligt 5 § första stycket uppbördslagen. Riksskatteverket fastställer tabellen.

6 § Jämkning av skatt enligt 5 § får ske endast vid arbetslöshetstillfälle där dagpenning har betalats för längre tid än en månad och skatteavdrag enligt tabell skulle medföra ett avsevärt överuttag av preliminär skatt. Jämkning av skatt för sådan mottagare av dagpenning som debiterats preliminär B-skatt, skall i första hand avse den preliminära B-skatten.

7 § Bestämmelsen i 41 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272) om skyldighet för arbetsgivare att på den skattskyldiges begäran göra avdrag för preliminär A-skatt med förhöjt belopp gäller inte i fråga om skatteavdrag enligt 5 §.

Gemensamma bestämmelser

8 § Avdrag för kvarstående skatt får göras på inkomst som avses i denna lag endast om skattemyndigheten beslutat att sådant avdrag skall göras eller den skattskyldige begär det. Om skattemyndigheten har beslutat att sådant skatteavdrag skall göras, skall myndigheten underrätta den skattskyldige om detta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1973: 1125) om skatteavdrag från sjukpenning m. m.

5 Förslag till

Lag om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Preliminär A-skatt skall betalas för inkomst som utgör ersättning för artistisk verksamhet vid tillställning eller ljudupptagning eller ersättning för sådan verksamhet för ljudradio eller television, även om inkomsten inte utgör den skattskyldiges huvudsakliga inkomst av tjänst enligt 3 § 2 mom. uppbördslagen (1953: 272). Detsamma gäller inkomst som utgör royalty eller liknande ersättning för verksamhet som nyss nämnts.

Bestämmelserna om ersättning för artistisk verksamhet gäller även ersättning till professionell idrottsman.

2 § Bestämmelserna i 1 § gäller inte, om bevillningsavgift tas ut enligt lagen (1908: 128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter eller om befrielse från sådan avgift skall åtnjutas enligt bestämmelse i samma lag.

Utges ersättning som avses i 1 § av fysisk person eller dödsbo, skall preliminär A-skatt betalas endast om ersättningen utgör omkostnad i rörelse.

Riksskatteverket får medge att preliminär A-skatt inte skall betalas för ersättning som tillkommer viss juridisk person.

Artistisk verksamhet

3 § Vad som skall anses vara artistisk verksamhet bedöms med hänsyn till verksamhetens karaktär och omfattning samt omständigheterna i övrigt. Hit hänförs exempelvis utövande av musik, sång, skådespeleri, recitation och dans.

Avdrag för preliminär skatt

4 § Avdrag för preliminär A-skatt enligt denna lag görs med 40 procent av det utbetalade beloppet, om inte mottagaren visar att någon annan beräkningsgrund bestämts för avdraget. Skatteavdrag görs inte på särskilt beräknad reseersättning, i de delar den avser kostnaden för själva resan.

Avdrag görs inte från ersättning som, sedan särskild reseersättning enligt första stycket frånräknats, understiger 200 kronor. I fråga om ersättning som skall fördelas på flera gäller gränsen var och en av dem. Skatteavdraget avrundas till helt krontal. Den som utbetalar ersättningen skall lämna kvitto på varje skatteavdrag.

Inbetalning av preliminär skatt, m. m.

5 § Den som har gjort skatteavdrag enligt 4 § skall betala in det innehållna beloppet till artistskattekontot. Inbetalningen görs med särskilt inbetalningskort senast fjorton dagar efter det att avdraget gjorts. Inbetalning vid samma tillfälle för flera skattskyldiga får göras i en post om en särskild förteckning samtidigt sänds in till skattemyndigheten i Örebro län. Om det

finns särskilda skäl, får riksskatteverket bestämma att inbetalningen skall göras tidigare eller senare eller på något annat sätt.

På inbetalningskortet eller förteckningen skall anges ersättningens storlek, dagen för utbetalningen och mottagarens namn samt i övrigt lämnas uppgifter enligt fastställt formulär.

6 § Om inte innehållen skatt betalas in inom föreskriven tid, skall ett skriftligt meddelande lämnas inom den föreskrivna tiden till skattemyndigheten i Örebro län om storleken av den innehållna skatt som sålunda borde ha inbetalats. Om inte meddelandet lämnas inom föreskriven tid, påförs förseningsavgift enligt 54 § 3 mom. uppbördslagen (1953: 272).

7 § Vid tillämpning av bestämmelserna i 58 § uppbördslagen (1953: 272) i fall som avses i 5 § beräknas restavgift från utgången av den för inbetalning föreskrivna tiden och tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den månad under vilken inbetalningen skulle ha skett.

8 § För den som är skyldig att göra skatteavdrag enligt 4 § gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om arbetsgivare i uppbördslagen (1953: 272).

Jämkning av skatt enligt 45 § uppbördslagen skall, om inte särskilda omständigheter föranleder annat, i första hand avse annan skatt än preliminär skatt enligt 1 § denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom lagen upphävs kungörelsen (1969: 5) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs i fråga om uppbördslagen (1953: 272)[1]

dels att 3 § 3 mom., 39 § 3 mom., 72 a och 74 §§ samt anvisningarna till 49 § skall upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 74 § skall utgå,

dels att i 1 §, 2 § 1 och 4 mom., 13 § 1 mom. samt 27 § 3 mom. orden "taxeringslagen (1956: 623)" skall bytas ut mot "taxeringslagen (1990: 00)",

dels att i 2 § 2 mom. ordet "taxeringsnämnds" skall bytas ut mot "skattemyndighets",

dels att i 27 § 4 mom., 39 § 4 mom., 52 §, 53 § 1 och 2 mom., 54 § 1 och 3 mom., 55 § 1 och 2 mom., 57 §, 58 § 2 mom., 62 och 67 §§, 68 § 2 och 3 mom., 70 § 2 mom., 85 § 2 mom. och 88 § samt punkt 1 av anvisningarna till 45 § ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 8, 20 och 21 §§, 41 § 2 mom., 44 a §, 45 § 2 och 3 mom., 71 § 1 och 2 mom., punkterna 2 och 4 av anvisningarna till 39 § samt anvisningarna till 40 och 41 §§ orden "den lokala skattemyndigheten" skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

dels att i 4 § 1 mom., 18, 19, 34, 35, 37 och 38 §§, 40 § 1 och 2 mom., 41 § 1 mom., 45 § 2 mom., 46 § 4 mom., 48 § 1, 2 och 4 mom., 70 § 2 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 3 § och punkt 1 och 2 av anvisningarna till 45 § orden "lokal skattemyndighet" i olika böjningsformer byts ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 40 § 3 mom. samt i 54 § 1 och 2 mom. orden "länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndigheten",

[1] Lagen omtryckt 1972: 75.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974: 771
1 § 1989: 349
2 § 1 mom. 1986: 1288
2 § 2 mom. 1984: 669
2 § 4 mom. 1986: 514
3 § 3 mom. 1977: 281
4 § 1 mom. 1985: 407
8 § 1987: 1305
13 § 1 mom. 1988: 1525
18 § 1986: 1288
27 § 3 mom. 1988: 1525
27 § 4 mom. 1988: 1525
34 § 1979: 489
35 § 1979: 489
37 § 1979: 489
38 § 1979: 489
39 § 3 mom. 1974: 771
39 § 4 mom. 1986: 1288
40 § 1 mom. 1986: 1288
40 § 2 mom. 1979: 489
40 § 3 mom. 1986: 1288
41 § 1 mom. 1974: 771
41 § 2 mom. 1976: 89
44 a § 1983: 977
45 § 2 mom. 1979: 489
45 § 3 mom. 1981: 839
46 § 4 mom. 1979: 489
48 § 1 mom. 1979: 489
48 § 2 mom. 1979: 489
48 § 4 mom. 1985: 404
52 § 1987: 562
53 § 1 mom. 1986: 1288
53 § 2 mom. 1986: 1288
54 § 1 mom. 1987: 571
54 § 2 mom. 1986: 1288
54 § 3 mom. 1986: 1288
55 § 1 mom. 1986: 1288
55 § 2 mom. 1986: 1288
57 § 1986: 1288
58 § 2 mom. 1986: 1288
62 § 1986: 1288
67 § 1986: 1288
68 § 2 mom. 1986: 1288
68 § 3 mom. 1986: 1288
70 § 2 mom. 1986: 1288
71 § 1 mom. 1982: 189
71 § 2 mom. 1982: 189
72 a § 1974: 771
74 § 1988: 389
85 § 2 mom. 1988: 1525
88 § 1986: 1288
punkt 4 av anvisningarna till 39 § 1986: 474
anvisningarna till 40 § 1979: 489
anvisningarna till 41 § 1985: 404
punkt 1 av anvisningarna till 45 § 1986: 1288
punkt 1 av anvisningarna till 49 § 1986: 1288
punkt 2 av anvisningarna till 49 § 1979: 999.

dels att 3 § 2 mom., 10 och 22 §§, 27 § 1 mom., 30–32 §§, 39 § 1 mom., 44 §, 45 § 1 mom., 46 § 1 och 3 mom., 49 § 1, 2 och 3–5 mom., 50 §, 58 § 1 mom., 68 § 1 och 4 mom., 69 § 1 och 2 mom., 69 a, 72, 73, 75, 75 a och 75 b §§, 78 § 1 och 2 mom., 83 och 84 §§, 85 § 1 mom., 86 § 1 mom. och 86 a § samt rubriken närmast före 84 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 32 a, 62 a och 86 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
2 mom.[2] Preliminär skatt utgår såsom preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt.	
1. *Preliminär A-skatt* skall med de undantag, som framgår av vad nedan i detta moment och i 10 § sägs, utgöras för sådan inkomst av tjänst, vilken helt eller delvis utgår i penningar och vilken hänför sig till den skattskyldiges huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst. För inkomst av sådan huvudsaklig arbetsanställning hos fysisk person eller dödsbo, som är avsedd att vara kortare tid än en vecka, skall dock preliminär A-skatt erläggas endast om vad som utbetalats utgör utgift i en av arbetsgivaren bedriven rörelse.	
Med tjänst likställes i denna lag rätt till pension, livränta, som utgår på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring och inte utgör vederlag vid avyttring av egendom, ersättning, som i annan form än livränta utgår på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, samt undantagsförmåner ävensom sådant periodiskt understöd eller sådan därmed jämförlig periodisk intäkt, varför givaren enligt 22, 25 eller 29 § kommunalskattelagen är berättigad till avdrag.	
Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som *angivas* i 7, 12 eller 40 §. *Beträffande preliminär A-skatt för inkomst som avses under 1 andra stycket eller punkt 12 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen må regeringen föreskriva särskild beräkningsgrund.* För enskilda fall *må lokal* skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas *å* viss del av inkomsten eller *å* inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.	Preliminär A-skatt skall utgå enligt skattetabell, som avses i 4 §, eller enligt de grunder som *anges* i 7, 12 eller 40 §. För enskilda fall *får* skattemyndighet föreskriva särskild beräkningsgrund, exempelvis att skatten skall beräknas *på* viss del av inkomsten eller *på* inkomsten minskad med visst belopp eller att skatten skall utgå med särskilt angiven procent av inkomsten.
Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst eller för förmögenhet *må lokal* skattemyndighet, då särskilda skäl *därtill föranleda*, föreskriva att preliminär A-	Är den, som åtnjuter ovan avsedd inkomst av tjänst, skattskyldig jämväl för annan inkomst eller för förmögenhet *får* skattemyndighet, då särskilda skäl *föreligger*, föreskriva att preliminär A-skatt skall

[2] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
skatt skall *erläggas jämväl* för sistnämnda inkomst eller för förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell *å* nämnda inkomst ökad med visst belopp eller *ock* utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen *angives* för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.	*betalas också* för sistnämnda inkomst eller för förmögenheten. Därvid skall den skattskyldiges preliminära skatt beräknas antingen till viss procent av den huvudsakliga inkomsten av tjänst eller enligt skattetabell *på* nämnda inkomst ökad med visst belopp eller *också* utgå med visst belopp utöver vad i skattetabellen *anges* för den huvudsakliga inkomsten av tjänst.
Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller *föreligga eljest* särskilda omständigheter, *må lokal* skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.	Är i fall varom i föregående stycke sägs inkomsten vid sidan av den huvudsakliga inkomsten av tjänst betydande i förhållande till denna eller *föreligger annars* särskilda omständigheter, *får* skattemyndighet föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.
Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag skall jämnas till närmast högre hela krontal.	*Ytterligare bestämmelser om preliminär A-skatt finns i lagen (1990: 00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m., lagen (1990: 00) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. och lagen (1990: 00) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning.*

2. *Preliminär B-skatt* skall för inkomståret betalas av skattskyldig, som inte skall betala preliminär A-skatt enligt 1. Preliminär B-skatt skall betalas för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor och för förmögenhet. Preliminär B-skatt skall betalas enligt särskild debitering.

Den lokala skattemyndigheten får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådant beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.	*Skattemyndigheten* får besluta att fysisk person, som har inkomst av sådan uppdragsverksamhet som avses i 4 § lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar, skall betala preliminär A-skatt i stället för preliminär B-skatt. Ett sådant beslut får meddelas om den för inkomståret beräknade slutliga skatten kan antas till huvudsaklig del bli betald genom avdrag för skatt.

10 §[3]

Preliminär A-skatt skall inte beräknas på ersättning, som vid kommunal tjänst lämnas för vissa med tjänsten förenade kostnader, ej heller på

[3] Senaste lydelse 1981: 1204.

ersättning, som vid enskild tjänst lämnas för sådana kostnader, om inte ersättningen väsentligen överstiger vad som skäligen kan anses vara erforderligt för kostnadernas bestridande.

Preliminär A-skatt skall inte utgå för:

a) folkpension och tilläggspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, *där ej* annat följer av *förordnande enligt 3 § 3 mom.* eller den skattskyldige begär att avdrag för sådan skatt skall göras;

a) folkpension och tilläggspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, *om inte* annat följer av *bestämmelserna i lagen (1990: 000) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m.* eller den skattskyldige begär att avdrag för sådan skatt skall göras;

c) familjebidrag enligt familjebidragslagen (1978: 520); eller

d) sådan pension, livränta eller från försäkringsanstalt utgående annan skattepliktig ersättning, som uppgår till högst hälften av det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring gällde för året före det år under vilket ersättningen utges. Vad nu har sagts skall dock ej tillämpas på pension och vårdbidrag, som utgår på grund av lagen om allmän försäkring, delpension enligt lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring och på yrkesskadelivränta eller livränta enligt lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring eller lagen (1977: 265) om statligt personskadeskydd.

22 §[4]

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Lokal skattemyndighet* fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter.

Skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Skattemyndighet* fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter. *Skatt, avgift och ränta enligt denna lag utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.*

Beslut som avses i första stycket meddelas av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där *hemortskommunen* är belägen. Om den skattskyldige saknar hemortskommun beslutar *lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi.*

Länsskattemyndigheten medverkar i debiteringsarbetet enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Beslut som avses i första stycket meddelas av skattemyndigheten i det *län* där *den skattskyldiges hemortskommun* är belägen. Om den skattskyldige saknar hemortskommun beslutar skattemyndigheten i Stockholms *län.*

27 §

1 mom.[5] Vid debitering av slutlig skatt skall iakttas:

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skatte-

1 mom. Vid debitering av slutlig skatt skall iakttas:

att kommunal inkomstskatt uträknas *i en post* med ledning av den

[4] Senaste lydelse 1986: 1288.
[5] Senaste lydelse 1984: 361.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
sats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;	skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten; *samt*
att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal;	att egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan.
att egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, *varvid öretal bortfaller; samt*	
att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlägga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.	
30 §[6]	
Skall enligt 11 kap. 6 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den skattskyldige trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalas inom den tid som anges i 29 § andra stycket, får *länsrätten* efter framställning från den skattskyldige *eller, om denne avlidit, dödsboet* medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala avgiften, om ömmande omständigheter föreligger.	Skall enligt 11 kap. 6 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den skattskyldige trots att tilläggspensionsavgift för året inte till fullo betalas inom den tid som anges i 29 § andra stycket, får *skattemyndigheten* efter framställning från den skattskyldige medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala avgiften, om ömmande omständigheter föreligger.
	Har här i landet bosatt skattskyldig avlidit och efterlämnat bodelägare, som vid hans död varit beroende av honom för sin försörjning och skall dödsboet efter dödsfallet betala kvarstående eller tillkommande skatt, får skattemyndigheten efter framställning från dödsboet medge befrielse helt eller delvis från skyldighet att betala skatten, om ömmande omständigheter föreligger. Befrielse får avse skatt, som påförts den avlidne eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, dödsbo efter honom. Befrielse får inte avse skatt

[6] Senaste lydelse 1984:669.

som påförts på grund av eftertaxering och som rätteligen skulle ha betalats före dödsfallet.

Skattemyndigheten skall vidta den ändring av beslut om skattebefrielse som skattemyndighets eller domstols beslut om taxering föranleder.

31 §[7]

Uträkning av de särskilda skatteposter som ingår i tillkommande skatt samt debitering av sådan skatt verkställs efter samma grunder, som har gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt.

Sänkning av viss skatt vid ändrad debitering avräknas mot höjning av annan skatt till följd av ändringen. Tillkommande skatt under 25 kronor uttages ej.

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad *eller, om skatten överstiger 200 kronor, de två uppbördsmånader,* som *lokal skattemyndighet* bestämmer, *varvid en uppbördsmånad skall ligga mellan betalningstillfällena. I sistnämnda fall skall skatten betalas med lika belopp i var och en av uppbördsmånaderna. Om öretal uppkommer skall dock det belopp som skall betalas först bestämmas till närmast lägre och det andra beloppet till närmast högre hela antal kronor.*

Tillkommande skatt skall betalas senast den 18 i den uppbördsmånad som *skattemyndigheten* bestämmer *dock inte tidigare än den 18 maj året efter taxeringsåret.*

32 §[8]

På tillkommande skatt skall skattskyldig betala ränta *(respiträntа).* Räntebelopp som understiger femtio kronor påförs inte. Ränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår med tillägg av tre procentenheter. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respiträntа gäller,

att i den tillkommande skatten icke inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen och ej heller kvarskatteavgift, respiträntа och anståndsränta;

att ränta utgår från och med den 1 *april* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår

att ränta utgår från och med den 1 *maj* året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår

[7] Senaste lydelse 1986: 474.
[8] Senaste lydelse 1985: 407.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;	i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts; *samt*
att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning *eller, om skatten skall betalas under två uppbördsmånader, till och med den första uppbördsmånaden, dock ej i något fall för längre tid än två år, samt*	att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning.
att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.	

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på respiträntа.

32 a §

Skattemyndigheten får meddela befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala respiträntа, om det finns synnerliga skäl.

39 §

1 mom.[9] Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag) om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983: 850) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953: 272) m. m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.	1 mom. Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (arbetstagaren) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena avses (lön), skall den som utbetalar beloppet (arbetsgivaren) göra avdrag för betalning av preliminär A-skatt som arbetstagaren har att betala (skatteavdrag) om inte annat följer av bestämmelserna i lagen (1983: 850) om undantag från vissa bestämmelser i uppbördslagen (1953: 272) m. m. Bestämmelser om skyldighet att göra avdrag i vissa fall när det utbetalade beloppet inte utgör sådan lön finns i lagen (1982: 1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar. *Bestämmelser om skatteavdrag finns dessutom i lagen (1990: 000) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m., lagen (1990: 000) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. och lagen (1990: 000) om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning m. m.*

[9] Senaste lydelse 1986: 474.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Har arbetstagare, vilken har att vidkännas skatteavdrag för preliminär A-skatt, att erlägga kvarstående skatt, som har debiterats året före det år skatteavdraget skall göras, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön göra skatteavdrag även för sådan skatt. Avdragsskyldighet föreligger dock inte, om anställningen är avsedd att vara kortare tid än en vecka. För betalning av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga ett belopp motsvarande så stor del av skatten som belöper på utbetalningstillfället med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av uppbördsmånaden april. Belopp, som dras av vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden dras av vid det första utbetalningstillfället.	
	Öretal som uppkommer vid beräkning av skatteavdrag bortfaller.
44 §[10]	
Länsskattemyndigheten skall övervaka, att arbetsgivare behörigen fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 39–43 §§.	*Skattemyndigheten* skall övervaka, att arbetsgivare behörigen fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 39–43 §§.
Det åligger lokal skattemyndighet att biträda länsskattemyndigheten vid fullgörande av ovannämnda övervakning.	
På begäran av arbetsgivare eller arbetstagare skall *den lokala* skattemyndigheten lämna besked i frågor, som angår skyldigheten att verkställa skatteavdrag, beräknandet av sådant avdrag eller tillämpningen i övrigt av bestämmelserna i 39–43 §§. Sådana besked skall meddelas av den *lokala* skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas besked av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beskedet av *den lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi*.	På begäran av arbetsgivare eller arbetstagare skall skattemyndigheten lämna besked i frågor, som angår skyldigheten att verkställa skatteavdrag, beräknandet av sådant avdrag eller tillämpningen i övrigt av bestämmelserna i 39–43 §§. Sådana besked skall meddelas av den skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas besked av skattemyndigheten i det *län* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beskedet av skattemyndigheten i Stockholms *län*.
Länsskattemyndigheten och den lokala skattemyndigheten äger på begäran av arbetsgivare lämna besked beträffande arbetstagares skatteavdrag.	*Skattemyndigheten får* på begäran av arbetsgivare lämna besked beträffande arbetstagares skatteavdrag.

[10] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
45 §	
1 mom.[11] Sedan skattsedel på preliminär skatt har utfärdats, får, om bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den motsvarande slutliga skatten därigenom kan antagas uppkomma, genom jämkning föreskrivas ändrade grunder för uttagande av den preliminära skatten. Jämkning skall göras bland annat i följande fall, nämligen	
1) då skattskyldig har att erlägga preliminär A-skatt och *enligt underrättelse från länsskattemyndigheten* sådan ändring har skett i den skattskyldiges civilstånd, vartill hänsyn skall tagas vid taxering eller debitering under året efter inkomståret;	1) då skattskyldig har att erlägga preliminär A-skatt och sådan ändring har skett i den skattskyldiges civilstånd, vartill hänsyn skall tagas vid taxering eller debiering under året efter inkomståret;
2) då skattskyldig visar eller, såvitt gäller sambandet mellan honom tillkommande skattereduktion och makes inkomst, gör sannolikt att preliminär A-skatt skall erläggas efter annan kolumn i skattetabellen än som tidigare har fastställts;	
3) då skattskyldig gör sannolikt eller det annars för myndigheten framstår såsom troligt, att den preliminära skatten till följd av ändring i inkomst eller i avdrag för omkostnader i förvärvskälla eller beträffande allmänna avdrag eller av annan anledning kommer att avvika från motsvarande slutliga skatt;	
4) då skattskyldig visar eller myndigheten annars får kännedom om att den skattskyldiges skatteförmåga har blivit väsentligt nedsatt av anledning, som anges i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370). Jämkning av skäl, som anges i tredje stycket nämnda moment, skall dock inte ske, om den skattskyldige skall betala preliminär A-skatt och således bestämmelserna i 41 § 2 mom. är tillämpliga; eller	
5) då genom ändring i inkomstförhållandena eller av annat skäl ändrad skatteform synes påkallad.	
I fall, som avses i första stycket under 3), bör såvitt angår preliminär A-skatt jämkning vidtagas bara då på grund av jämkningen preliminär skatt skulle uttagas med minst en femtedel högre eller lägre belopp än som utan jämkning skulle erläggas. Jämkning av preliminär B-skatt i nyss angivna fall bör göras bara då påräknelig taxerad inkomst med minst en femtedel över- eller understiger den tidigare antagna inkomsten, dock med minst 2 000 kr.	
Oavsett vad som sägs i föregående stycke, får jämkning verkställas om skillnaden mellan slutlig och annars utgående preliminär skatt skulle bli mer betydande eller det är fråga om nedsatt skatteförmåga eller annan särskild omständighet.	
Får *lokal* skattemyndighet genom anmälan av skattskyldig eller annars vetskap om att preliminär skatt har blivit påförd obehörigen eller med oriktigt belopp eller att felaktighet har ägt rum vid utskrivandet av skattsedel, skall myndigheten vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som kan behövas.	Får *en* skattemyndighet genom anmälan av skattskyldig eller annars vetskap om att preliminär skatt har blivit påförd obehörigen eller med oriktigt belopp eller att felaktighet har ägt rum vid utskrivandet av skattsedel, skall myndigheten vidtaga den jämkning av nämnda skatt, som kan behövas.

[11] Senaste lydelse 1986: 1288.

Innan jämkning äger rum, skall den skattskyldige beredas tillfälle att yttra sig, om detta inte uppenbarligen är obehövligt.

Jämkning får inte verkställas efter inkomstårets utgång med mindre den preliminära skatten därigenom nedsätts. Ansökan om sådan jämkning skall av skattskyldig inges före utgången av april månad året efter inkomståret.

46 §

1 mom.[12] Beslut om jämkning av preliminär skatt meddelas av den *lokala* skattemyndighet, *å vilken det ankommer att* för inkomståret utfärda skattsedel avseende sådan skatt för den skattskyldige.

Är skattskyldig icke bosatt inom förenämnda myndighets tjänstgöringsområde, må ansökan om jämkning av preliminär skatt *ingivas* till *den lokala* skattemyndigheten *å bosättningsorten. Denna har att, sedan erforderlig* utredning i ärendet *införskaffats, översända* ansökningen till i *första stycket omförmäld* myndighet.

1 mom. Beslut om jämkning av preliminär skatt meddelas av den skattemyndighet, *som* för inkomståret *skall* utfärda skattsedel avseende sådan skatt för den skattskyldige.

Skattskyldig får ge in ansökan om jämkning av preliminär skatt till skattemyndigheten *på sin bosättningsort, även om myndigheten inte är behörig att meddela beslut enligt första stycket. Myndigheten skall göra den* utredning *som behövs* i ärendet *och därefter sända* ansökningen till *den* myndighet *som skall meddela beslutet.*

3 mom.[13] Beslut om jämkning, som grundar sig på ansökan av skattskyldig, skall, *där icke ärendes invecklade beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter till annat föranleda, meddelas beträffande lön senast inom tio dagar samt beträffande annan inkomst senast inom tjugu dagar efter det ansökan om jämkning inkommit till den lokala skattemyndigheten.* Beslutet *jämte,* i förekommande fall, den nya skattsedeln skall skyndsamt tillställas den skattskyldige utan kostnad för denne.

3 mom. Beslut om jämkning, som grundar sig på ansökan av skattskyldig, skall meddelas *snarast möjligt.* Beslutet *och,* i förekommande fall, den nya skattsedeln skall skyndsamt tillställas den skattskyldige utan kostnad för denne.

Arbetstagare, *å vilkens lön avdrag för gäldande av skatt* skall *verkställas, har att ofördröjligen* till arbetsgivaren överlämna beslut om jämkning *jämte,* i förekommande fall, den nya skattsedeln.

Arbetstagare *som har att vidkännas skatteavdrag* skall *genast* till arbetsgivaren överlämna beslut om jämkning *och,* i förekommande fall, den nya skattsedeln.

Arbetsgivare skall iakttaga beslut om jämkning från och med det avlöningstillfälle, som infaller näst efter det två veckor förflutit från det han fick del av beslutet. Innebär sådant beslut nedsättning av skatteavdrag i annat fall än som avses i 45 § 3 mom., skall beslutet tillämpas redan vid det avlöningstillfälle som inträffar sedan en vecka förflutit från det arbets-

[12] Senaste lydelse 1979: 489.
[13] Senaste lydelse 1979: 489.

givaren fått del av beslutet eller, om det ej kan ske, det belopp som skulle ha tillkommit den skattskyldige om beslutet tillämpats tillställas denne inom fyra dagar efter sistnämnda avlöningstillfälle.

49 §

1 mom.[14] *Skattskyldig* får *av den lokala skattemyndigheten beviljas* anstånd med *inbetalning av* skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1) om *länsskattemyndigheten har anfört besvär över taxeringen med yrkande om ändring till den skattskyldiges förmån: till det belopp som betingas härav,*

2) om den skattskyldige *har anfört besvär över taxeringsnämndens* beslut om *taxering och länsskattemyndigheten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd eller det – utan att yttrande har inhämtats från länsskattemyndigheten – kan med skäl antas att besvären kommer att bifallas helt eller delvis: till det belopp som betingas härav,*

3) om den skattskyldige *har anfört besvär över länsrätts eller kammarrätts* beslut om *taxering och länsskattemyndigheten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd: till det belopp som betingas härav,*

4) om taxeringen har blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende: till det belopp som betingas av förbiseendet,

5) om den skattskyldige har taxerats på mer än en ort för samma inkomst eller förmögenhet: till det belopp som svarar mot ettdera av eller båda de skattebelopp som har påförts med anledning av taxeringen,

6) om avgiftsunderlag för egenavgifter har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten,

7) om skatt har påförts obehörigen eller med för högt belopp på

1 mom. *Skattemyndigheten* får *medge skattskyldig* anstånd med *att betala* skatt, kvarskatteavgift eller ränta,

1. om *det kan antas att skatten, kvarskatteavgiften eller räntan kommer att avkortas,*

2. om den skattskyldige *begärt omprövning av ett* beslut om *skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och utgången i ärendet eller målet är oviss eller*

3. om den skattskyldige *begärt omprövning av ett* beslut om *skatt, kvarskatteavgift eller ränta eller ett sådant beslut överklagats och betalningen av påfört belopp skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som obillig.*

[14] Senaste lydelse 1986: 1288.

grund av fel vid debiteringen: till det belopp som betingas av felaktigheten i debiteringen,

8) om preliminär skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas den skattskyldige, kan beräknas överstiga motsvarande slutliga skatt och bli avkortad enligt 65 § samt den skattskyldige inte har erhållit jämkning enligt bestämmelserna i 45 § 1 mom. sista stycket: till så stor del av skatten som kan antas bli avkortad.

2 mom.[15] *Skattskyldig må av länsskattemyndigheten erhålla anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta*

1) om den skattskyldige anfört besvär över taxering och erläggandet av skatt, som påförts i anledning av den icke lagakraftvunna taxeringen, skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller eljest framstå såsom obilligt: till belopp som betingas av den skattskyldiges yrkande i fråga om taxeringen,

2) om ansökan gjorts angående skatteberäkning för ackumulerad inkomst, angående uppskov med beskattning av intäkt av skogsbruk, angående avräkning av utländsk skatt eller angående befrielse från erläggande av skatt, som påförts avliden person eller hans dödsbo, eller om skattskyldig eller dödsbo anfört besvär över beslut med anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären,

3) om ansökan gjorts angående nedsättning enligt 85 § 2 mom. av kvarskatteavgift eller om besvär anförts över beslut i anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären,

4) om kvarstående eller tillkommande skatt har påförts på grund av att 3 § lagen (1980: 865) mot skatte-

2 mom. *Anstånd får medges med högst det belopp som kan antas bli avkortat eller som betingas av den skattskyldiges yrkande i omprövningsärendet eller överklagandet.*

[15] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
flykt har tillämpats: till belopp som betingas av vad som sålunda påförts.	
Anstånd enligt första stycket vid 1) eller 4) får medges endast om den skattskyldige ställer *nöjaktig* säkerhet *hos länsskattemyndigheten, om inte med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas, att det belopp som avses med anståndet ändå kommer att behörigen erläggas.*	*Kan det i fall som avses i 1 mom. 2 och 3 med hänsyn till den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt antas att det belopp som avses med anståndet inte kommer att betalas i rätt tid,* får *anstånd* medges endast om den skattskyldige ställer säkerhet *för beloppet. Anstånd får dock medges utan att säkerhet ställs om anståndsbeloppet är förhållandevis ringa eller det annars finns särskilda skäl. Ställd säkerhet får tas i anspråk när anståndstiden gått ut. I övrigt skall bestämmelserna i lagen (1978: 882) om säkerhet för skattefordringar m. m. tillämpas.*
3 mom.[16] *Anstånd* får, utom *i sådana fall som avses i 1 mom. punkt 8, meddelas att gälla* längst *intill dess* tre månader *har förflutit från dagen för* beslut med anledning av ansökningen eller *besvären. Ett meddelat anstånd får omedelbart återkallas, när skäl föreligger.*	3 mom. *Anståndstiden* får, utom *när fråga är om debiterad, obetald preliminär skatt, bestämmas till* längst tre månader *efter* beslut med anledning av ansökningen eller *överklagandet.*
	Har den skattskyldiges ekonomiska förhållanden förändrats väsentligt sedan anståndet beviljades eller finns det annars särskilda skäl får anståndet omprövas.
4 mom.[17] Den som *åtnjutit* anstånd *med inbetalning av skatt* enligt *2* mom. *1) eller 4)* skall *erlägga* ränta (*anståndsränta*) för den del av skatten som skall *erläggas* senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.	4 mom. Den som *har fått* anstånd enligt *1* mom. skall *betala* ränta (*anståndsränta*) för den del av skatten som skall *betalas* senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.
Vid beräkning av anståndsränta gäller,	
att ränta utgår från utgången av den månad, då skatten skulle ha *erlagts* om anstånd *icke medgivits,* till och med den månad, då anståndstiden gått *till ända; samt*	*Anståndsränta* utgår från utgången av den månad, då skatten skulle ha *betalats* om anstånd *inte medgetts,* till och med den månad, då anståndstiden gått *ut eller, om skatten betalats dessförinnan, till och med den månad betalning skett.*
att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.	

[16] Senaste lydelse 1979: 999.
[17] Senaste lydelse 1980: 868.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Bifalles den skattskyldiges *besvär*, skall erlagd ränta återbetalas sedan *taxeringen* vunnit laga kraft.	*Bifalls* den skattskyldiges *yrkande i omprövningsärendet av skattemyndigheten* skall erlagd ränta återbetalas. *Bifaller domstol den skattskyldiges överklagande skall erlagd ränta återbetalas* sedan *domen* vunnit laga kraft.
Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt *äga motsvarande tillämpning beträffande* anståndsränta.	Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt *gäller även för* anståndsränta.
5 mom.[18] *Bestämmelserna i 1–4 mom. gäller i tillämpliga delar beträffande beslut i fråga om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956: 623).*	5 mom. *Skattemyndigheten får meddela befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala anståndsränta, om det finns synnerliga skäl.*
Anstånd med inbetalning av skattetillägg får också meddelas i avvaktan på länsrättens beslut enligt 116 d § taxeringslagen.	

50 §[19]

Beslut om anstånd *enligt 48 § eller 49 § 1 mom.* meddelas av den *lokala* skattemyndighet, som har utfärdat skattsedel på den skatt som anståndet avser.	Beslut om anstånd meddelas av den skattemyndighet, som har utfärdat skattsedel på den skatt som anståndet avser.
Ansökan om anstånd enligt 48 § 2 mom. skall ställas till den *lokala* skattemyndighet, som avses i första stycket, samt inges eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utge familjebidrag enligt familjebidragslagen (*1946: 99*). Sådan ansökan bör av den värnpliktige göras snarast möjligt och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsmånad, som anståndet skall avse. Har ansökan inte inkommit till familjebidragsnämnden inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut, får ansökningen inte upptagas till prövning.	Ansökan om anstånd enligt 48 § 2 mom. skall ställas till den skattemyndighet, som avses i första stycket, samt inges eller insändas till familjebidragsnämnden i den kommun, som har att utge familjebidrag enligt familjebidragslagen (*1978: 520*). Sådan ansökan bör av den värnpliktige göras snarast möjligt och senast inom en månad efter utgången av först infallande uppbördsmånad, som anståndet skall avse. Har ansökan inte inkommit till familjebidragsnämnden inom tre månader efter militärtjänstgöringens slut, får ansökningen inte upptagas till prövning.

Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne.

I fråga om anstånd avseende kvarstående skatt skall bestämmelserna i 46 § 3 mom. andra och tredje styckena samt 47 § tillämpas.

[18] Senaste lydelse 1979: 999.
[19] Senaste lydelse 1979: 489.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
58 §	
1 mom.[20] Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har *erlagts*, dock *ej* mindre än *femtio* kronor. *Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall rundas av till närmast högre hela krontal.*	1 mom. Har skattskyldig eller arbetsgivare som gjort skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som är föreskriven i denna lag, skall restavgift utgå. Denna skall beräknas efter sex öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda inte har *betalats*, dock *inte* mindre än *50* kronor.
Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den uppbördsmånad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av *den lokala* skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.	Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den uppbördsmånad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av skattemyndigheten fastställs till betalning. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som inte har erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna lag om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.
Vid tillämpning av bestämmelserna i detta moment jämställs med inbetalning av skatt att verkställighet har skett eller säkerhet har tagits emot enligt lagen (1978: 880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.	
	62 a §
	För skatt som påförts avliden person eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, oskift dödsbo efter honom, svarar dödsboet inte med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, svarar bodelägare inte för mera än den på hans lott belöpande skatten och inte i något fall med mera än hans lott i boet utgör.
68 §	
1 mom.[21] Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga	1 mom. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga

[20] Senaste lydelse 1982: 1209.
[21] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall *länsskattemyndigheten i det län, där* skatten *debiterats*, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. Återbetalning av överskjutande preliminär skatt skall dock ske endast om skatten tillsammans med ö-skatteränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående skatt och kvarskatteavgift, uppgår till minst tjugofem kronor.	skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall *den skattemyndighet som debiterat* skatten, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. Återbetalning av överskjutande preliminär skatt skall dock ske endast om skatten tillsammans med ö-skatteränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående skatt och kvarskatteavgift, uppgår till minst tjugofem kronor.
Sedan beslut, som avses i 45 § 2 mom., *inkommit till länsskattemyndigheten*, skall *länsskattemyndigheten* utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som *angives* i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.	*Efter* beslut, som avses i 45 § 2 mom., skall *skattemyndigheten* utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som *anges* i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.
Finner regeringen sådan återbetalning av skatt som i första stycket *sägs böra* verkställas av annan än *länsskattemyndighet, må regeringen därom förordna.*	*Regeringen får förordna att* sådan återbetalning av skatt som *avses* i första stycket, *får* verkställas av annan än *skattemyndighet.*
4 mom.[22] Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den restavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten och restavgiften samt i förekommande fall tillställas annan *länsskattemyndighet* med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.	4 mom. Har skattskyldig, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad få tillbaka erlagt skattebelopp eller som är berättigad till ränta enligt 69 § 1 mom., inte betalt honom påförd skatt inom i denna lag föreskriven tid, äger han utfå endast vad som överstiger det obetalda beloppet och den restavgift som belöper på detta. Återstoden skall gottskrivas honom till betalning av den obetalda skatten och restavgiften samt i förekommande fall tillställas annan *skattemyndighet* med tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.
Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd preliminär skatt eller ränta enligt 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt,	Vad i föregående stycke stadgas skall också tillämpas då skattskyldig, vilken enligt 1 mom. är berättigad få tillbaka erlagd preliminär skatt eller ränta enligt 69 § 1 mom., har att betala tillkommande skatt,

[22] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
som har debiterats på grund av taxering för inkomst eller förmögenhet för det år vartill den preliminära skatten hänför sig eller på grund av sådant beslut om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1956: 623*) som avser samma taxering. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *skatterätt* om *höjd* taxering *eller om eftertaxering* eller avgift som nyss har sagts eller av *länsskattemyndighet eller av lokal skattemyndighet* om höjd debitering eller om rättelse av skattelängd, får den preliminära skatten eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.	som har debiterats på grund av taxering för inkomst eller förmögenhet för det år vartill den preliminära skatten hänför sig eller på grund av sådant beslut om skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1990: 00*) som avser samma taxering. Har, då återbetalning enligt 1 mom. skall ske, den tillkommande skatten inte påförts men kan med fog antagas, att sådan skatt kommer att påföras på grund av beslut av *förvaltningsdomstol i mål* om taxering eller avgift som nyss har sagts eller av *skattemyndighet* om höjd debitering eller om rättelse av skattelängd, får den preliminära skatten eller räntan innehållas i avvaktan på att tillkommande skatt påförs.

69 §

1 mom.[23] Om preliminär skatt, som har inbetalats eller som, utan att så har skett, skall gottskrivas skattskyldig på grund av att arbetsgivaren gjort skatteavdrag, överstiger den slutliga skatten skall ränta *(ö-skatteränta)* beräknas på det överskjutande beloppet.

Vid ränteberäkningen gäller

att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1956: 623*);	att i den slutliga skatten inte inräknas skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen (*1990: 00*);

att i den preliminära skatten inte inräknas sådan preliminär skatt som avses i 27 § 2 mom. 3 och som har betalats efter den 30 april året efter inkomståret;

att det belopp som räntan skall beräknas på, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader. Har preliminär skatt, som avses i 27 § 2 mom. 3, betalats efter den 18 januari året efter inkomståret men senast den 30 april samma år, skall dock ränta på sådan skatt utgå för en tid av sex månader.

Ränta beräknas på den del av överskjutande belopp som inte överstiger 20 000 kronor enligt den räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av året före taxeringsåret och på övrig del enligt en räntesats som motsvarar fjärdedelen av diskontot.

Räntesatserna bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt.

Ränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarskatteavgift, betalas inte ut om beloppet understiger	Ränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarskatteavgift, betalas inte ut om beloppet understiger *50*

[23] Senaste lydelse 1988: 1525.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
femtio kronor. *Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.*	kronor.

Ändras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt, görs ny beräkning av ränta. Räntan bestäms därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall tillämpas på öskatteränta.

2 mom.[24] På skatt, kvarskatteavgift, respiträntа och anståndsränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som har innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta *(restitutionsränta)*. Restitutionsränta utgår för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar halva det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av närmast föregående kalenderår. För tid som infaller efter utgången av det år då beslut om återbetalning fattas tillämpas dock den räntesats som gäller för det året. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal, som i förekommande fall avrundas uppåt. Räntebelopp som understiger femtio kronor betalas inte ut.

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret har betalts som preliminär skatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det har betalts;

att, om skatt har betalts före den uppbördsmånad, då skatten har förfallit till betalning, skatten anses som betald under nämnda uppbördsmånad;

att, om skatten har betalts i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalts;	att, om skatten har betalts i flera poster och restitutionen avser endast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket betalda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist har betalts; *samt*
att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas; *samt*	att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas.
att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.	

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet hade beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige skyldig att återbetala vad han sålunda har uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt skall också tillämpas på restitutionsränta.

Om restitutionsränta i särskilda fall föreskrivs i 69 a § tredje stycket och 75 a § fjärde stycket.

69 a §[25]

Meddelar den lokala *skattemyndigheten* ett beslut enligt 44 a §, får	*Har* ett beslut enligt 44 a § *meddelats*, får *skattemyndigheten* enligt

[24] Senaste lydelse 1986: 474.
[25] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
länsskattemyndigheten enligt de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.	de närmare föreskrifter som meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer besluta att preliminär skatt, som på grund av arbetet har innehållits dessförinnan enligt denna lag, skall överföras till den främmande staten för att gottskrivas arbetstagaren där.

Har viss inkomst eller förmögenhet beskattats såväl här i riket som i en stat med vilken Sverige har ingått avtal för undvikande av dubbelbeskattning, får för beskattningsåret inbetald skatt överföras till den främmande staten för att gottskrivas den skattskyldige där, i den mån den svenska skatten sätts ned genom avräkning av den utländska skatt som belöper på inkomsten eller förmögenheten eller genom att inkomsten eller förmögenheten undantas från beskattning. En sådan överföring får dock göras bara till den del som den inbetalda skatten inte behövs för betalning av svensk skatt för beskattningsåret.

På skatt som överförs enligt andra stycket skall restitutionsränta utgå till den skattskyldige. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Fordran på skatt som skall överföras får inte överlåtas.

Beslut om överföring enligt andra stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

72 §[26]

Riksskatteverket leder *och ansvarar för* skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag och lagen (1984: 668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. *Länsskattemyndigheten leder och* ansvarar för verksamheten i länet.	Riksskatteverket leder skatteförvaltningens verksamhet enligt denna lag och lagen (1984: 668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. *Skattemyndigheten* ansvarar för verksamheten i länet.
Det åligger riksskatteverket att efter framställning från länsskattemyndighet, lokal skattemyndighet, arbetsgivare eller när anledning därtill eljest uppkommer meddela bindande förklaring beträffande frågor om sättet för uttagande av preliminär skatt samt om verkställande av skatteavdrag.	
Ärenden enligt andra stycket skall avgöras inom riksskatteverket av den särskilda nämnd, som avses i 19 § taxeringslagen.	
Talan får ej föras mot beslut som avser bindande förklaring.	

[26] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

73 §[27]

Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen (*1956: 623*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i preliminära självdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen (*1990: 00*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i preliminära självdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.

Handlingar som avses i första stycket skall förvaras under samma tid som motsvarande självdeklarationer vid årlig taxering.

75 §[28]

Om arbetsgivare utan skälig anledning underlåter att göra avdrag för preliminär eller kvarstående skatt, är han ansvarig för skatt, som skatteavdraget skulle ha avsett, till belopp som svarar mot vad han har underlåtit att avdraga. Gäller arbetsgivarens ansvarighet på grund av underlåtenhet att göra avdrag för preliminär skatt arbetstagare, som ej är känd, skall vad arbetsgivaren har underlåtit att avdraga anses utgöra 40 procent av den lön på vilken skatteavdrag skulle ha gjorts.

Fråga om arbetsgivares betalningsskyldighet enligt första stycket skall prövas av den *lokala* skattemyndighet som avses i 44 § *tredje* stycket.

Fråga om arbetsgivares betalningsskyldighet enligt första stycket skall prövas av den skattemyndighet som avses i 44 § *andra* stycket.

Åläggs betalningsskyldighet arbetsgivare på grund av underlåtenhet att göra avdrag för preliminär skatt, innan slutlig skatt har debiterats för det inkomstår under vilket skatteavdraget skulle ha gjorts, skall betalningsskyldighet för skattebeloppet åläggas också arbetstagaren, om han är känd. Beloppet får indrivas hos arbetstagaren i samma ordning som gäller för restförd skatt.

Om arbetstagare blir känd först sedan betalningsskyldighet har ålagts arbetsgivaren, men före debiteringen av slutlig skatt som avses i tredje stycket, skall betalningsskyldighet för skattebeloppet åläggas arbetstagaren. Blir arbetstagaren känd senare än som har sagts nu skall beslut meddelas om hur stor del av arbetstagarens kvarstående eller tillkommande skatt som omfattas av arbetsgivarens betalningsskyldighet.

Betalningsskyldighet får i fall som avses i tredje eller fjärde stycket åläggas arbetstagaren också efter det att slutlig skatt har debiterats, om det med fog kan antagas att tillkommande skatt kommer att påföras honom.

(Se vidare anvisningarna.)

75 a §[29]

Har betalningsskyldighet enligt 75 § ålagts både arbetsgivare och arbetstagare och vistas arbetstagaren på känd ort inom riket, får arbetsgivaren

[27] Senaste lydelse 1980: 1088.
[28] Senaste lydelse 1986: 1288.
[29] Senaste lydelse 1986: 1288.

krävas endast om det kan antagas att arbetstagaren har underrättats om sin skyldighet att betala skattebeloppet.

Efterkommer arbetsgivaren inte anmodan att betala beloppet, får det uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt. Införsel får dock ej beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som är skyldig att betala mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, skall också betala restavgift på beloppet.

Om arbetsgivare efter *besvär över lokal* skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall *länsskattemyndigheten* till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald restavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Om arbetsgivare efter *omprövning eller överklagande av* skattemyndighets beslut har funnits inte vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall *skattemyndigheten* till arbetsgivaren återbetala skatt, som han har betalat för arbetstagaren, samt betald restavgift. På skattebeloppet beräknas restitutionsränta. I fråga om ränteberäkningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.

Står arbetsgivare i skuld för restförd skatt eller arbetstagares skatt, för vilken betalningsskyldighet har ålagts honom, har han dock rätt att få ut endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. I lagen (1985: 146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter finns också föreskrifter som begränsar rätten till återbetalning.

Har arbetstagares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållande anmärkas på indrivningskvittot.

75 b §[30]

Har *en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat* ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § får *länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl* medge anstånd *helt eller delvis* med betalningen. *Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.*

Den som fått anstånd skall betala ränta för den del av skattebeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Vid beräkningen av räntan gäller 49 § 4 mom. i tillämpliga delar.

Har ett beslut om betalningsskyldighet enligt 75 § *överklagats eller kan annars betalningsskyldigheten antas komma att sättas ned* får *skattemyndigheten* medge anstånd med betalningen. *Därvid gäller 49 § 1–4 mom. i tillämpliga delar.*

[30] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
78 §	
1 mom.[31] Arbetsgivare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, skall ha sin bokföring så ordnad att därav framgår arbetstagares namn, lönebelopp och skatteavdrags belopp. Om skattsedel eller skattekort har företetts för arbetsgivaren skall också framgå arbetstagares födelsetid och mantalsskrivningsadress samt nummer på för honom utfärdad skattsedel. Också annan arbetsgivare än i första stycket sägs, som har att verkställa skatteavdrag på arbetstagares lön, är skyldig att i enahanda omfattning föra anteckningar i hänseenden som har sagts nyss.	
För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos sådan arbetsgivare, som avses i första och andra styckena. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *lokal* skattemyndighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956: 623*).	För kontroll av att bestämmelserna om skatteavdrag har följts får revision verkställas hos sådan arbetsgivare, som avses i första och andra styckena. Beslut om revision meddelas av riksskatteverket eller skattemyndighet. I övrigt gäller i fråga om revision i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen (*1990: 00*).
2 mom.[32] Det åligger *envar* arbetsgivare att efter anmaning av *länsskattemyndigheten eller av lokal skattemyndighet* lämna uppgift om anställda arbetstagare, utbetalda löner och beloppet av verkställda skatteavdrag.	2 mom. Det åligger *varje* arbetsgivare att efter anmaning av *skattemyndigheten* lämna uppgift om anställda arbetstagare, utbetalda löner och beloppet av verkställda skatteavdrag.
83 §[33]	
Hörsammar inte skattskyldig anmaning att avlämna preliminär självdeklaration eller att komplettera sådan deklaration eller att för jämkning inkomma med för den skattskyldige utfärdad skattsedel på preliminär skatt, eller	Hörsammar inte skattskyldig anmaning att avlämna preliminär självdeklaration eller att komplettera sådan deklaration eller att för jämkning inkomma med för den skattskyldige utfärdad skattsedel på preliminär skatt, eller
underlåter någon att hörsamma anmaning enligt 19 eller 54 §, eller	underlåter någon att hörsamma anmaning enligt 19 eller 54 §, eller
underlåter arbetsgivare, som är skyldig att göra skatteavdrag, att fullgöra sådan skyldighet eller gör han skatteavdrag med för lågt belopp, eller	underlåter arbetsgivare, som är skyldig att göra skatteavdrag, att fullgöra sådan skyldighet eller gör han skatteavdrag med för lågt belopp, eller
fullgör arbetsgivare inte vad som åligger eller åläggs honom enligt 43 §, 55 § 1 mom. första stycket eller 78 §,	fullgör arbetsgivare inte vad som åligger eller åläggs honom enligt 43 §, 55 § 1 mom. första stycket eller 78 §,

[31] Senaste lydelse 1986: 1288.
[32] Senaste lydelse 1986: 1288.
[33] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
får den *lokala* skattemyndigheten *eller länsskattemyndigheten* förelägga den försumlige vite. *Vite får ej bestämmas under femhundra kronor.*	får skattemyndigheten förelägga den försumlige vite.
Vite får *icke* föreläggas *staten, kommun* eller *annan menighet och ej heller* tjänsteman i tjänsten.	Vite får *inte* föreläggas *myndighet* eller tjänsteman i tjänsten.
Om uttagande av förelagt vite förordnar länsrätten efter anmälan av riksskatteverket, länsskattemyndigheten eller den lokala skattemyndigheten.	
Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen (*1956: 623*) prövas fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lag.*	Har vitet förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen (*1990: 00*) *eller i lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas *en* fråga om uttagande av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lagar.*
Har ändamålet med vitet förfallit, när fråga uppkommer om utdömande därav, får vite ej utdömas. Har vitesföreläggande iakttagits först efter det anmälan enligt tredje stycket har inkommit, skall ändamålet med vitet icke anses hava förfallit därigenom.	
Vid prövning av *anmälan enligt tredje stycket* får även bedömas *fråga, huruvida och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas.*	Vid prövning av *ansökan om utdömande av vite* får även *vitets lämplighet* bedömas.
Besvär m. m.	*Överklagande m. m.*
84 §[34]	
Har slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt debiterats med för högt belopp eller överskjutande preliminär skatt tillgodoräknats med för lågt belopp eller föreligger annan felaktighet till den skattskyldiges nackdel i hans skattsedel, äger den *lokala* skattemyndighet som utfärdat skattsedeln vidtaga rättelse.	Har slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt debiterats med för högt belopp eller överskjutande preliminär skatt tillgodoräknats med för lågt belopp eller föreligger annan felaktighet till den skattskyldiges nackdel i hans skattsedel, äger den skattemyndighet som utfärdat skattsedeln vidtaga rättelse.
Föreligger motsvarande felaktighet i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, äger den *lokala* skattemyndighet som meddelat beslutet vidtaga rättelse.	Föreligger motsvarande felaktighet i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt, äger den skattemyndighet som meddelat beslutet vidtaga rättelse.
	Beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter och beslut

[34] Senaste lydelse 1979: 489.

om debitering till följd av omprövning av taxeringsbeslut eller beslut om taxeringsåtgärder enligt 4 kap. 23 § taxeringslagen (1990: 00) skall omprövas, om den skattskyldige begär det eller om det finns andra skäl.

Vill den skattskyldige begära omprövning, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten före utgången av det femte året efter taxeringsåret.

Omprövar skattemyndigheten självmant ett beslut får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas före utgången av det femte året efter taxeringsåret. Omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får inte meddelas efter utgången av året efter taxeringsåret om inte förutsättningarna för ändring enligt 70 § 1 eller 2 mom. föreligger.

85 §

1 mom.[35] *Den lokala skattemyndighetens* beslut enligt denna lag överklagas hos länsrätten *genom besvär*, om inte annat följer av andra stycket. I fråga om beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i 11 § lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Beslut om *preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skatteavdrag och anstånd med inbetalning av skatt överklagas hos länsskattemyndigheten genom besvär. Vad som sagts nu gäller dock inte lokal skattemyndighets beslut med anledning av en begäran enligt 44 § om besked angående skyldigheten att verkställa skatteavdrag.*

1 mom. *Skattemyndighetens* beslut enligt denna lag *får* överklagas hos länsrätten *av skattskyldig, arbetsgivare och riksskatteverket*, om inte annat följer av andra stycket. I fråga om beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i 11—*13 §§* lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Beslut om *revision enligt 78 § 1 mom. och beslut varigenom vite har förelagts får inte överklagas. Inte heller beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket och 55 § 2 mom. andra stycket samt beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag och avskrivning av skatt får överklagas.*

[35] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
De allmänna ombuden får överklaga lokala skattemyndigheters beslut endast i fråga om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.	*Överklagande av den skattskyldige eller arbetsgivare skall ha kommit in inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet. Vid överklagande av beslut om debitering till följd av omprövning av taxeringsbeslut eller beslut om taxeringsåtgärder enligt 4 kap. 23 § taxeringslagen (1990: 00) gäller bestämmelserna i 6 kap. 3 § taxeringslagen.*
Lokala skattemyndigheters beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts får inte överklagas.	*Överklagande av riksskatteverket skall ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.*
	Riksskatteverket får hos länsrätten yrka att arbetsgivare åläggs ansvarighet för arbetstagares skatt.
86 §	
1 mom.[36] *Talan får ej föras mot länsskattemyndighets beslut enligt 55 § 1 mom. första stycket, 55 § 2 mom. andra stycket eller 85 § 1 mom. andra stycket. Ej heller får talan föras mot annat beslut av länsskattemyndighet i fråga om anstånd med inbetalning av skatt eller mot länsskattemyndighets beslut rörande framställning om försättande i konkurs, ackordsförslag, avskrivning av skatt, revision enligt 78 § 1 mom. eller föreläggande av vite.*	1 mom. *Bestämmelserna i 6 kap. 5–7 §§ taxeringslagen (1990: 00) gäller när en skattskyldig eller en arbetsgivare överklagat skattemyndighetens beslut.*
Mot annat beslut av länsskattemyndighet än som avses i första stycket förs talan hos kammarrätten genom besvär.	
86 a §[37]	
	Bestämmelserna i 6 kap. 10–19 och 21–23 §§ taxeringslagen (1990: 00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som sägs om skattskyldig gäller även arbetsgivare.
I fråga om *besvär över* länsrättens eller kammarrättens beslut beträffande beräkning av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i *11 §* lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande	I fråga om *överklagande av* länsrättens eller kammarrättens beslut beträffande beräkning av avgiftsunderlag för egenavgifter gäller vad som föreskrivs i *12 och 13 §§* lagen (1959: 551) om beräkning av pen-

[36] Senaste lydelse 1986: 1288.
[37] Senaste lydelse 1986: 1288.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.	sionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.
	86 b §
	Länsrättens beslut om preliminär taxering, sättet för att ta ut preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skatteavdrag och anstånd med att betala in skatt får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande för framställningar enligt 30 § som kommit in till länsrätten före ikraftträdandet och såvitt angår 49 § 4 mom. i fråga om skatt som enligt debitering förfallit till betalning före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1968:430) om mervärdeskatt[1]

dels att 50, 62, 64 och 64 c §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 38 och 50 §§ skall utgå,

dels att i 2, 2 a, 3, 5, 5 a, 6, 10, 19, 20, 43, 45 och 49 §§ samt punkt 1 av anvisningarna till 2 § och anvisningarna till 16 och 22 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att nuvarande 34 § skall betecknas 40 b §,

dels att 22–30, 32, 33, 35–40, nya 40 b, 41, 46, 47, 51, 52, 54–57, 63, 64 a, 64 c, 64 g, 64 h, 64 k, 69 och 74 §§ samt rubrikerna närmast före 30 och 51 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sju nya paragrafer, 22 a, 34, 34 a, 34 b, 40 a, 48 b och 53 §§, samt närmast före 33–36, 40 a och 40 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	22 §[2]
Den som är redovisningsskyldig skall *utan anmaning* lämna uppgift (deklaration) för mervärdeskatt för varje verksamhet för vilken särskild registrering skall ske enligt 19 §. Deklaration lämnas för varje redovisningsperiod så länge redovisningsskyldighet föreligger. Redovisningsperiod omfattar två kalendermånader. Redovisningsperioder är januari och februari, mars och april, maj och juni, juli och augusti, september och oktober samt november och december.	Den som är redovisningsskyldig skall lämna uppgift (deklaration) för mervärdeskatt för varje verksamhet för vilken särskild registrering skall ske enligt 19 §. Deklaration lämnas för varje redovisningsperiod så länge redovisningsskyldighet föreligger. Redovisningsperiod omfattar två kalendermånader. Redovisningsperioder är januari och februari, mars och april, maj och juni, juli och augusti, september och oktober samt november och december.
Kan det antas att ingående skatt för viss skattskyldig regelmässigt	Kan det antas att ingående skatt för viss skattskyldig regelmässigt

[1] Lagen omtryckt 1979:304.
Senaste lydelse av
lagens rubrik 1974:885
2 § 1986:1289
2 a § 1988:1152
3 § 1986:1289
5 § 1986:1289
5 a § 1986:1289
6 § 1986:1289
10 § 1986:1289
19 § 1986:1289
20 § 1986:1289
43 § 1986:1289
45 § 1986:1289
49 § 1986:1289
62 § 1986:1289
punkt 1 av anvisningarna till 2 § 1986:1382
anvisningarna till 16 § 1986:1289
anvisningarna till 22 § 1986:1289.

[2] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
kommer att överstiga utgående skatt med minst 1000 kronor varje månad kan *länsskattemyndigheten* besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara en kalendermånad. När särskilda skäl föreligger kan *länsskattemyndigheten* för viss skattskyldig besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara halvt eller helt beskattningsår.	kommer att överstiga utgående skatt med minst 1000 kronor varje månad kan *skattemyndigheten* besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara en kalendermånad. När särskilda skäl föreligger kan *skattemyndigheten* för viss skattskyldig besluta att redovisningsperiod tills vidare skall vara halvt eller helt beskattningsår.
Deklaration skall lämnas till *länsskattemyndigheten* i det län, där den skattskyldige registrerats, senast den 5 i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avser, om ej annat följer av anvisningarna. Sker inbetalning av skatt enligt 42 § andra stycket i behörig ordning, anses deklarationen ha lämnats till *länsskattemyndigheten* den dag inbetalningskort eller försändelse som innehåller gireringshandling kommit in till postanstalt. Om synnerliga skäl föreligger kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge att skattskyldig eller grupp av skattskyldiga får lämna deklaration senare än som nu nämnts.	Deklaration skall lämnas till *skattemyndigheten* i det län, där den skattskyldige registrerats, senast den 5 i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avser, om ej annat följer av anvisningarna. Sker inbetalning av skatt enligt 42 § andra stycket i behörig ordning, anses deklarationen ha lämnats till *skattemyndigheten* den dag inbetalningskort eller försändelse som innehåller gireringshandling kommit in till postanstalt. Om synnerliga skäl föreligger kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge att skattskyldig eller grupp av skattskyldiga får lämna deklaration senare än som nu nämnts.
Deklaration skall avges på heder och samvete samt avfattas på blankett enligt fastställt formulär.	
Efter *anmaning* skall deklaration lämnas även av den som *icke* enligt första stycket är deklarationsskyldig.	Efter *föreläggande* skall deklaration lämnas även av den som *inte* enligt första stycket är deklarationsskyldig.
Bestämmelserna i *47 § taxeringslagen (1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om deklaration för mervärdeskatt.	Bestämmelserna i *4 kap. 2 § lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* gäller i tillämpliga delar i fråga om deklaration för mervärdeskatt.
(Se vidare anvisningarna.)	(Se vidare anvisningarna.)
	22 a §
	Visar den deklarationsskyldige att hinder på grund av särskilda omständigheter möter att lämna deklaration inom föreskriven tid, får skattemyndigheten medge honom anstånd med att lämna deklarationen.
	Ansökan om anstånd skall ha kommit in senast den dag då deklaration skulle ha lämnats.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Ändras förutsättningarna för anstånd innan anståndstiden har gått ut skall anståndet omprövas.
23 §[3]	
Underlåter den som är deklarationsskyldig enligt 22 § första stycket att lämna deklaration eller är deklaration ofullständig, kan *länsskattemyndigheten anmana* den deklarationsskyldige att fullgöra vad som brister.	Underlåter den som är deklarationsskyldig enligt 22 § första stycket att lämna deklaration eller är deklaration ofullständig, kan *skattemyndigheten förelägga* den deklarationsskyldige att fullgöra vad som brister.
I anmaning enligt första stycket eller enligt 22 § femte stycket *kan* vite *föreläggas.*	*Föreläggande* enligt första stycket eller enligt 22 § femte stycket *får förenas med* vite.
24 §	
Deklarationsskyldig skall i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för fullgörande av deklarationsskyldigheten, för kontroll av deklaration och för *fastställelse av skatt.*	Deklarationsskyldig skall i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för fullgörande av deklarationsskyldigheten, för kontroll av deklaration och för *beskattningsbeslut.*
Underlaget skall bevaras under sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till ända.	
Om skyldighet i vissa fall att föra räkenskaper gäller särskilda bestämmelser.	
25 §[4]	
Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen *(1956:623)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i deklarationer för mervärdeskatt och andra handlingar som har avlämnats till ledning för *fastställelse av sådan skatt* eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.	Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i deklarationer för mervärdeskatt och andra handlingar som har avlämnats till ledning för *beskattningsbeslut* eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.
Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos *länsskattemyndigheten.* Handlingarna *skall* förstöras sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått *till ända, om inte regeringen föreskriver annat.*	Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos *skattemyndigheten. Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat, skall* handlingarna förstöras sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret *gått ut.*

[3] Senaste lydelse 1986:1289.
[4] Senaste lydelse 1986:1289.

26 §

Efter *anmaning* skall deklarationsskyldig lämna de upplysningar som behövs för *kontroll av deklaration eller för att fastställa mervärdeskatt. I anmaning får vite föreläggas.*

Efter *föreläggande* skall deklarationsskyldig lämna de upplysningar som behövs för *utredningen.*

Deklarationsskyldig skall efter *anmaning förete handling som behövs för fastställelse av mervärdeskatt, såsom* kontrakt, kontoutdrag, *räkning* eller *kvitto.*

Deklarationsskyldig skall efter *föreläggande visa upp* kontrakt, kontoutdrag, *räkningar, kvitton* eller *liknande handlingar som behövs för utredningen.*

Ett föreläggande får förenas med vite, om det finns anledning att anta att den deklarationsskyldige annars inte följer föreläggandet.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller i fråga om skyldigheten att lämna upplysningar eller visa upp handling.

27 §

Efter *anmaning* skall näringsidkare lämna uppgift om skattepliktig vara eller tjänst som han förvärvat av, sålt till eller tillhandahållit annan näringsidkare. Bestämmelserna i *39 § 4 mom. taxeringslagen (1956:623)* om befrielse från uppgiftsskyldighet gäller i tillämpliga delar.

Efter *föreläggande* skall näringsidkare lämna uppgift om skattepliktig vara eller tjänst som han förvärvat av, sålt till eller tillhandahållit annan näringsidkare. Bestämmelserna om befrielse från uppgiftsskyldighet i *3 kap. 3 § och 4 kap. 6 § tredje stycket lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* gäller i tillämpliga delar.

Bestämmelserna i *46 §* taxeringslagen gäller i tillämpliga delar i fråga om kontroll av mervärdeskatt.

Bestämmelserna i *3 kap. 16 §* taxeringslagen *(1990:00)* gäller i tillämpliga delar i fråga om kontroll av mervärdeskatt.

28 §[5]

För kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldigheten har fullgjorts riktigt och fullständigt eller för att på annat sätt få upplysning till ledning för *fastställelse av skatt,* får skatterevision göras hos den som är deklarations- eller uppgiftsskyldig. Skatterevision får också göras hos den som har anmält sig för registrering för kontroll av att lämnade uppgifter är riktiga och

För kontroll av att deklarations- eller uppgiftsskyldigheten har fullgjorts riktigt och fullständigt eller för att på annat sätt få upplysning till ledning för *beskattningsbeslut,* får skatterevision göras hos den som är deklarations- eller uppgiftsskyldig. Skatterevision får också göras hos den som har anmält sig för registrering för kontroll av att lämnade uppgifter är riktiga och

[5] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
fullständiga.	fullständiga.
Beslut om skatterevision meddelas av *länsskattemyndigheten* eller riksskatteverket.	Beslut om skatterevision meddelas av *skattemyndigheten* eller riksskatteverket.
I övrigt gäller i fråga om skatterevision i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *56 och 58 §§* taxeringslagen.	I övrigt gäller i fråga om skatterevision i tillämpliga delar bestämmelserna om taxeringsrevision i *3 kap. 8–14 §§* taxeringslagen *(1990:00).*
29 §[6]	
Anmaning enligt 26 eller 27 § *göres av länsskattemyndigheten eller riksskatteverket.*	*Skattemyndigheten eller riksskatteverket meddelar föreläggande* enligt 26 eller 27 §.
Fastställelse av skatt	*Beskattningsbeslut*
30 §	
Skatt fastställes för varje redovisningsperiod.	*Beskattningsbeslut fattas* för varje redovisningsperiod *med ledning av deklaration och övriga tillgängliga handlingar.*
Fastställelse sker med ledning av deklaration och övriga tillgängliga handlingar.	
Kan *skatten icke beräknas* tillförlitligt med ledning av handling som avses i *andra* stycket *fastställes skatten* efter skälig grund.	Kan *inte ett* tillförlitligt *beskattningsbeslut fattas* med ledning av handling som avses i *första* stycket *får beslutet fattas* efter skälig grund.
32 §	
Har den skattskyldige lämnat deklaration enligt 22 § anses *skatten fastställd* i enlighet med deklarationen. *Har deklaration icke lämnats anses skatten fastställd till noll kronor.*	Har den skattskyldige lämnat deklaration enligt 22 § *eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklaration* anses *beskattningsbeslut ha fattats* i enlighet med deklarationen.
Skatt anses fastställd enligt första stycket utan att beslut meddelas.	*Om deklarationen inte har kommit in till skattemyndigheten inom den tid som anges i första stycket anses skatten genom beskattningsbeslut ha bestämts till noll kronor. Kommer deklarationen in till skattemyndigheten vid en senare tidpunkt anses beslut ha fattats i enlighet med deklarationen om inte ett omprövningsbeslut har meddelats dessförinnan.*

[6] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Omprövning
	33 §[7]
Föranleder framkomna omständigheter omprövning av fastställd skatt meddelar länsskattemyndigheten beslut om fastställelse av skatten. Av beslutet skall framgå att den skattskyldige kan erhålla slutligt beslut enligt 36 §.	*Skattemyndigheten skall ompröva ett beskattningsbeslut i en fråga som påverkar beskattningen, om den skattskyldige begär det eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett beskattningsbeslut framgår av 54 §.*
	Skattemyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.
	Om en fråga har avgjorts av förvaltningsdomstol, får skattemyndigheten inte pröva frågan på nytt.
	Omprövning på begäran av den skattskyldige
	34 §
	Vill den skattskyldige begära omprövning, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till skattemyndigheten senast sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.
	Har den skattskyldige inom den tid som anges i första stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet.
	Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får en begäran om omprövning komma in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

[7] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	34 a § *Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.*
	34 b § *Trots bestämmelser i 33 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt omprövas, om beslutet på grund av ett regeringsrättsavgörande som meddelats efter det att länsrätten eller kammarrätten avgjort målet, måste anses felaktigt.*
	Omprövning till den skattskyldiges fördel
	35 §[8]
Fråga om beslut *enligt 33 §* skall *väckas* senast under sjätte året *efter* utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått *till ända.*	*Omprövar skattemyndigheten självmant ett* beslut *får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas* senast under sjätte året *från* utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått *ut.*
Har slutligt beslut meddelats får fråga om beslut enligt 33 § inte prövas.	*Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter den tid som anges i första stycket om det föranleds av skattemyndighets beskattningsbeslut eller allmän förvaltningsdomstols beslut i mål om skatt enligt denna lag avseende annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig.*
	Omprövning till den skattskyldiges nackdel
	36 §[9]
Slutligt beslut om fastställelse av skatt skall meddelas, om den skattskyldige begär sådant beslut inom sex år från utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända. Har beslut enligt 33 § meddelats skall dock slutligt beslut meddelas, om den skattskyl-	*Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige får, utom i fall som avses i andra stycket och i 38 §, meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.*

[8] Senaste lydelse 1981:1276.
[9] Senaste lydelse 1981:1276.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
dige begär ett sådant beslut inom två månader från den dag då han fått del av det meddelade beslutet. Föreligger särskilda skäl får slutligt beslut meddelas även om den skattskyldige inte har begärt det.	
Har slutligt beslut meddelats får fråga om nytt sådant beslut icke prövas.	*Har den skattskyldige inte gett in deklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till skattemyndigheten, dock senast inom sex år från utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut.*
37 §[10]	
Beslut om fastställelse av skatt meddelas av länsskattemyndigheten i det län, där den skattskyldige är registrerad eller, om han icke är registrerad, där han bort vara registrerad.	*Skattemyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges i 36 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 38–40 §§ (efterbeskattning).*
38 §	
Har skattskyldig i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för *fastställelse av skatt* eller underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift *samt har detta föranlett att skatt fastställts till för lågt belopp eller medfört att skatt återbetalats med för högt belopp, sker efterbeskattning. Detsamma gäller när skattskyldig har lämnat oriktig uppgift i mål om skatt.*	*Efterbeskattning får ske om den skattskyldige* *1.* i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för *beskattningsbeslut,* *2. lämnat oriktig uppgift i mål om skatt* eller *3.* underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift *och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att ett beskattningsbeslut blivit felaktigt eller inte fattats.*
	Efterbeskattning får också ske *1. vid rättelse av felräkning, missskrivning eller annat uppenbart förbiseende,* *2. när en ändring föranleds av beslut som anges i 35 § andra stycket.*
Efterbeskattning får *icke* ske om *det* belopp *som den skattskyldige skulle ha att erlägga är att anse som ringa eller det* med hänsyn till om-	Efterbeskattning *som avser annat än omprövning enligt andra stycket 2* får ske *endast om den avser belopp av någon betydelse. Efterbeskatt-*

[10] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ständigheterna *framstår* som uppenbart oskäligt *att* efterbeskattning *sker.*	*ning får inte ske om beslutet* med hänsyn till omständigheterna *skulle framstå* som uppenbart oskäligt *eller om skattemyndigheten tidigare fattat beslut om* efterbeskattning *avseende samma fråga.*
Kan uppgift som den skattskyldige lämnat icke läggas till grund för en tillförlitlig beräkning får efterbeskattning ske efter skälig grund.	
Bestämmelserna i 34 § gäller i tillämpliga delar vid efterbeskattning.	
39 §[11]	
Utan hinder av bestämmelserna i 55–57 §§ äger länsskattemyndigheten från skatt som skall betalas enligt beslut om efterbeskattning för viss redovisningsperiod avräkna skatt som den skattskyldige kan återfå för annan redovisningsperiod under samma beskattningsår.	*Beslut om efterbeskattning skall meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut, om inte annat anges i 40 §.*
40 §[12]	
	Beslut om efterbeskattning enligt 38 § andra stycket 2 får meddelas även efter den tid som anges i 39 § men senast sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.
Efterbeskattning får ske först sedan slutligt beslut om fastställelse av skatt har meddelats. Fråga om efterbeskattning skall väckas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända. Efterbeskattning på grund av oriktig uppgift i mål om skatt får *dock ske* inom ett år efter utgången av den månad då *dom eller slutligt beslut* i målet har vunnit laga kraft.	*Beslut om efterbeskattning* på grund av oriktig uppgift i *omprövningsärende eller* mål om skatt får *meddelas efter den tid som anges i 39 § men senast* inom ett år efter utgången av den månad då *skattemyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller* målet har vunnit laga kraft.
Har den skattskyldige avlidit, *påföres* efterbeskattning *hans dödsbo. Sådan efterbeskattning får ske endast om fråga därom prövats senast under* andra året efter utgången av det kalenderår *under vilket* bouppteckning efter *den skattskyldige* lämnats in för registrering.	*Om* den skattskyldige *har* avlidit, *får beslut om* efterbeskattning *inte meddelas* efter utgången av *det* andra året efter det kalenderår *då* bouppteckning efter *honom* lämnats in för registrering.
Har den skattskyldige, på sätt an-	Har den skattskyldige, på sätt an-

[11] Senaste lydelse 1986: 1289.
[12] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse

ges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser mervärdeskatt för honom eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får efterbeskattning *ske* för den redovisningsperiod som brottet avser även efter utgången av i *första stycket* angiven tid. Detsamma gäller, om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Efterbeskattning får också *ske* efter utgången av i *första stycket* angiven tid, om *efterbeskattningen* medför att den skattskyldige enligt 12 § skattebrottslagen är fri från ansvar för brott.

Efterbeskattning enligt *tredje* stycket *får ske endast om fråga därom prövats* före utgången av kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Efterbeskattning enligt *fjärde* stycket *får ske endast om fråga därom prövats* före utgången av kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, skall dock *fråga* om efterbeskattning *av dödsboet prövas* inom sex månader från dödsfallet.

Efterbeskattning *som har åsatts* enligt *tredje* stycket skall undanröjas av *länsskattemyndigheten* om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. Vad som har sagts nu gäller dock inte, om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.

Tredje—sjätte styckena skall också tillämpas om brottet avser mervärdeskatt för en juridisk person och åtgärd som avses i *tredje* stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om företrädaren är fri från an-

Föreslagen lydelse

ges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser mervärdeskatt för honom eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får *beslut om* efterbeskattning *meddelas* för den redovisningsperiod som brottet avser även efter utgången av i *39 §* angiven tid. Detsamma gäller, om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.

Beslut om efterbeskattning får också *meddelas* efter utgången av i *39 §* angiven tid, om *beslutet* medför att den skattskyldige enligt 12 § skattebrottslagen är fri från ansvar för brott.

Beslut om efterbeskattning enligt *fjärde* stycket *skall meddelas* före utgången av kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. *Beslut om* efterbeskattning enligt *femte* stycket *skall meddelas* före utgången av kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, skall dock *beslut* om efterbeskattning *meddelas* inom sex månader från dödsfallet.

Beslut om efterbeskattning enligt *fjärde* stycket skall undanröjas av *skattemyndigheten* om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. Vad som har sagts nu gäller dock inte, om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.

Fjärde—sjunde styckena skall också tillämpas om brottet avser mervärdeskatt för en juridisk person och åtgärd som avses i *fjärde* stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om företrädaren är fri från an-

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
svar för sådant brott med stöd av 12 § skattebrottslagen.	svar för sådant brott med stöd av 12 § skattebrottslagen.
	Beslut om skatteberäkning
	40 a §
	Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om skatt fatta det beslut om skatteberäkning som föranleds av domstolens beslut.
	Gemensamma bestämmelser om beskattningsbeslut
34 §	40 b §
Efter utgången av den tid inom vilken deklaration för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas enligt 22 § får sådan ändring av *fastställd skatt* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.	Efter utgången av den tid inom vilken deklaration för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas enligt 22 § får sådan ändring av *beskattningsbeslut* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.
Vad som sägs i första stycket gäller ej om slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret.	
41 §[13]	
Beslut om efterbeskattning meddelas av *länsskattemyndigheten* i det län där den skattskyldige är registrerad eller, om han *icke* är registrerad, där han bort vara registrerad.	*Beskattningsbeslut* meddelas av *skattemyndigheten* i det län där den skattskyldige är registrerad eller, om han *inte* är registrerad, där han bort vara registrerad.
46 §[14]	
Har besvär anförts över slutligt beslut om fastställelse av skatt eller beslut om efterbeskattning eller beslut av länsrätt eller kammarrätt, kan den skattskyldige av *länsskattemyndigheten* få anstånd med *betalning av skatt.* Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *om anstånd vid besvär över beslut rörande taxering äger motsvarande tillämpning.*	*Om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned,* kan den skattskyldige av *skattemyndigheten* få anstånd med *att betala skatten.* Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *gäller då i tillämpliga delar.*

[13] Senaste lydelse 1986:1289.
[14] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
47 §[15]	
Betalas icke skatt i behörig ordning inom den tid då deklaration för den redovisningsperiod skatten avser skall lämnas enligt 22 § tredje stycket, utgår restavgift på sålunda icke betalat belopp. Har anstånd med betalning av skatt beslutats enligt 45 §, utgår dock restavgift endast på skattebelopp som betalas sedan anståndstiden gått till ända.	
Restavgiften är sex öre för varje hel krona av den skatt som icke betalats, dock minst femtio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning jämnas till närmast högre hela krontal.	
Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) om befrielse från restavgift gäller i tillämpliga delar beträffande restavgift för mervärdeskatt. Bestämmelserna i denna lag om *beslut om fastställelse av skatt* gäller i tillämpliga delar om beslut i fråga om befrielse från restavgift.	Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördslagen (1953:272) om befrielse från restavgift gäller i tillämpliga delar beträffande restavgift för mervärdeskatt. Bestämmelserna i denna lag om *beskattningsbeslut* gäller i tillämpliga delar om beslut i fråga om befrielse från restavgift.
	48 b §
	Har en skattskyldig förfallna, obetalda skatter i Sverige och är möjligheterna till indrivning av skatterna enligt handräckningsavtal med det land där indrivning kan ske beroende av att ett beskattningsbeslut har vunnit laga kraft, får skattemyndigheten hos länsrätten begära fastställelse av beskattningsbeslutet.
Besvär	*Överklagande*
51 §[16]	
Följande beslut får överklagas hos länsrätten *genom besvär*:	Följande beslut får överklagas hos länsrätten:
1. *slutligt beslut*,	1. *beskattningsbeslut i en fråga som påverkar beskattningen*,
2. beslut att *inte meddela beslut enligt 33 eller 36 §*,	2. beslut att *avvisa en begäran om omprövning av beskattningsbeslut*,
3. beslut enligt 19 § fjärde stycket i fråga om registrering, samt	3. beslut enligt 19 § fjärde stycket i fråga om registrering, samt
4. beslut om *efterbeskattning*, skattskyldighet, redovisningsskyldighet eller restavgift.	4. beslut om skattskyldighet, redovisningsskyldighet, restavgift eller *anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt*.
Följande beslut får *ej* överklagas:	Följande beslut får *inte* överklagas:
1. beslut enligt 33 §,	
2. beslut om skatterevision, samt	*1.* beslut om skatterevision, samt
3. länsskattemyndighetens beslut	*2. skattemyndighetens* beslut i

[15] Senaste lydelse 1982:1211.
[16] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
i fråga om föreläggande av vite.	fråga om föreläggande av vite.
Länsskattemyndighetens beslut i övrigt enligt denna lag överklagas hos riksskatteverket *genom besvär.* Riksskatteverkets beslut får *ej* överklagas.	*Skattemyndighetens* beslut i övrigt enligt denna lag överklagas hos riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får *inte* överklagas.
52 §[17]	
Besvär enligt 51 § första stycket skall ha *inkommit* inom två månader från det *klaganden fått* del av *det överklagade* beslutet.	*Den skattskyldiges överklagande* enligt 51 § första stycket skall ha *kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut. Om ett beskattningsbeslut har meddelats efter den 30 juni sjätte året efter det kalenderår under vilket det beskattningsår som beslutet avser har gått ut och den skattskyldige har fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in* inom två månader från *den dag den skattskyldige fick* del av beslutet. *Den skattskyldige får överklaga ett beskattningsbeslut även om det inte gått honom emot.*
	53 § *Skattemyndigheten skall pröva om den skattskyldiges överklagande har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det, om inte annat följer av andra eller tredje stycket.* *Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att skattemyndigheten har lämnat den skattskyldige en felaktig underrättelse om hur man överklagar.* *Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en annan skattemyndighet än den som fattat beslutet eller till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet.*

[17] Senaste lydelse 1986: 1289.

54 §

Bestämmelserna i 96 och 98 §§ taxeringslagen om besvär över länsrätts och kammarrätts beslut gäller i tillämpliga delar i fråga om mål eller ärenden rörande mervärdeskatt.

Skattemyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet, om överklagandet inte skall avvisas enligt 53 § eller om prövning inte skall ske enligt 33 § tredje stycket.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som den skattskyldige begär. Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

Om skattemyndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär eller om det annars finns skäl för det, får myndigheten lämna den skattskyldige tillfälle att återkalla överklagandet.

55 §

Skattskyldig får anföra besvär i särskild ordning om

1) skatt fastställts i strid med bestämmelserna om vem som är skattskyldig eller om vad som är skattepliktigt,

2) skatt fastställts mer än en gång för samma omsättning,

3) beskattningen blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

4) någon till följd av underlåtenhet att lämna deklaration eller infordrad uppgift, felaktighet i deklaration eller annan uppgift som han lämnat eller i uppgift eller handling som legat till grund för sådan deklaration eller uppgift fått skatten för viss redovisningsperiod fastställd till belopp som väsentligt avviker från vad som rätteligen bort fastställas för perioden,

5) någon i annat fall kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranleda att skatten fastställts till belopp som väsentligt avviker från vad som fastställts.

Besvär enligt första stycket 4 och 5 får upptagas till prövning endast om besvären kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom

Om överklagandet inte avvisas enligt 53 § eller förfaller enligt 54 §, skall skattemyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till länsrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till länsrätten utan föregående omprövning.

dom saknats när skatten fastställts, och det framstår som ursäktligt att den som söker rättelse icke i annan ordning åberopat omständigheterna eller beviset för att få rättelse.

Besvär som avses i första stycket får anföras senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått till ända.

Allmänt ombud får enligt första och tredje styckena anföra besvär till den skattskyldiges förmån och i fall som avses i första stycket 3 även till den skattskyldiges nackdel.

Bestämmelserna i 34 § gäller i tillämpliga delar vid prövning av besvär i särskild ordning.

56 §[18]

Bestämmelserna i 103 och 104 §§ taxeringslagen (1956:623) om besvär i särskild ordning samt i 105 § 1 mom. första stycket, 105 § 2 mom., 106–108 och 113 §§ samma lag om besvär gäller i tillämpliga delar i fråga om mål eller ärenden rörande mervärdeskatt.

Överklagande av riksskatteverket skall ha kommit in inom tidsfrist som enligt 35, 36, 39 och 40 §§ gäller för beslut av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades.

Överklagas ett beslut om efterbeskattning och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades.

Om riksskatteverket har överklagat ett beskattningsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.

57 §[19]

Vad som föreskrives om länsskattemyndighet i de bestämmelser i taxeringslagen som rör besvär över länsrätts och kammarrätts beslutgäller i fråga om mål eller ärendenrörande mervärdeskatt allmänt ombud.

Bestämmelserna i 6 kap. 10–24 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag.

Länsrättens beslut i anledning av överklagande av beslut rörande anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, får inte överklagas.

[18] Senaste lydelse 1984:357.
[19] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
63 §[20]	
Riksskatteverket kan på ansökan av den som bedriver eller ämnar bedriva verksamhet som medför skyldighet att erlägga mervärdeskatt meddela förhandsbesked i fråga som avser sökandens skattskyldighet. Förhandsbesked får meddelas om det finns vara av vikt med hänsyn till sökandens intresse eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.	
Förhandsbesked sökes skriftligt hos riksskatteverket före ingången av den första redovisningsperiod som beröres av den fråga förhandsbeskedet gäller.	
I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 2 § andra stycket, 3–8 *samt 11 och 12* §§ lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.	I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 2 § andra stycket *och* 3–8 §§ lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.
64 a §[21]	
Har skattskyldig i deklaration eller annat skriftligt meddelande, avgivet till ledning för *länsskattemyndighetens beslut om hans skatt*, lämnat uppgift som *befinnes* oriktig, påförs honom särskild avgift (skattetillägg) med tjugo procent av det skattebelopp, som ej skulle ha påförts eller som felaktigt skulle ha tillgodoräknats honom om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller när skattskyldig skriftligen har lämnat sådan uppgift i mål om skatt.	Har skattskyldig i deklaration eller annat skriftligt meddelande, avgivet till ledning för *skattemyndighetens beskattningsbeslut*, lämnat uppgift som *befinns* oriktig, påförs honom särskild avgift (skattetillägg) med tjugo procent av det skattebelopp, som ej skulle ha påförts eller som felaktigt skulle ha tillgodoräknats honom om den oriktiga uppgiften godtagits. Detsamma gäller när skattskyldig skriftligen har lämnat sådan uppgift i mål om skatt *och uppgiften inte godtagits efter prövning i sak eller inte prövats.*
Har deklaration lämnats men avvikelse skett från denna med stöd av 30 § *tredje* stycket *eller 38 § tredje stycket*, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattning påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts eller ej tillgodoräknats honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.	Har deklaration lämnats men avvikelse skett från denna med stöd av 30 § *andra* stycket, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattning påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts eller ej tillgodoräknats honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.
Har uppskattning skett med stöd av 30 § *tredje* stycket *eller 38 § tred-*	Har uppskattning skett med stöd av 30 § *andra* stycket på grund av

[20] Senaste lydelse 1984:357.
[21] Senaste lydelse 1986:1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
je stycket på grund av utebliven deklaration, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som påförs honom till följd av uppskattningen utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han har lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.	utebliven deklaration, påförs den skattskyldige skattetillägg med tjugo procent av den skatt som påförs honom till följd av uppskattningen utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han har lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av oriktig uppgift från den skattskyldige skall dock skattetillägg utgå enligt första stycket.
64 e §	
Har skattskyldig, som har att avge deklaration för skatt utan *anmaning*, underlåtit att inom föreskriven tid fullgöra denna skyldighet, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift) med 100 kronor.	Har skattskyldig, som har att avge deklaration för skatt utan *föreläggande*, underlåtit att inom föreskriven tid fullgöra denna skyldighet, påförs honom särskild avgift (förseningsavgift) med 100 kronor.
Har i fall som avses i första stycket den skattskyldige antingen *anmanats* att lämna deklaration men icke fullgjort denna skyldighet inom tid som föreskrivits i *anmaningen* eller underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid även för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, bestäms förseningsavgiften till 200 kronor.	Har i fall som avses i första stycket den skattskyldige antingen *förelagts* att lämna deklaration men icke fullgjort denna skyldighet inom tid som föreskrivits i *föreläggandet* eller underlåtit att avge deklaration inom föreskriven tid även för minst en av de tre närmast föregående redovisningsperioderna, bestäms förseningsavgiften till 200 kronor.
Skattskyldig, som varit skyldig avlämna deklaration endast efter *anmaning*, påförs förseningsavgift, om han underlåtit att lämna deklaration inom tid som föreskrivits i *anmaningen*. Avgiften utgår med 200 kronor.	Skattskyldig, som varit skyldig avlämna deklaration endast efter *föreläggande*, påförs förseningsavgift, om han underlåtit att lämna deklaration inom tid som föreskrivits i *föreläggandet*. Avgiften utgår med 200 kronor.
64 g §[22]	
Fråga om särskild avgift prövas av *länsskattemyndigheten. Fråga* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *prövas dock av länsrätten på talan av allmänt ombud. Sådan talan får föras, om den oriktiga uppgiften ej har godtagits efter prövning i sak eller ej har prövats i målet, och skall väckas* inom ett år från utgången av den	Fråga om särskild avgift prövas av *skattemyndigheten. Beslut* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *får meddelas senast* inom ett år från utgången av den månad då dom eller slutligt beslut i målet vunnit laga kraft.

[22] Senaste lydelse 1986: 1289.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
månad då dom eller slutligt beslut i målet vunnit laga kraft.	
Har skattskyldig hemställt om eftergift av beslutad avgift, meddelas nytt beslut i avgiftsfrågan även om hemställan *icke* bifallits.	Har skattskyldig hemställt om eftergift av beslutad avgift, meddelas nytt beslut i avgiftsfrågan även om hemställan *inte* bifallits.
Utan hinder av vad som *eljest* föreskrivs om *besvär*, skall skattskyldigs yrkande i fråga om särskild avgift prövas, *om beslut om skatten för den redovisningsperiod* som avgiften *avser icke* har vunnit laga kraft. Detsamma gäller sådant yrkande av *allmänt ombud* till förmån *för skattskyldig. Om yrkande som har sagts nu framställs först i regeringsrätten eller kammarrätt, kan domstolen förordna att målet om särskild avgift skall upptagas och vidare handläggas av länsrätt.*	Utan hinder av vad som *annars* föreskrivs om *omprövning och överklagande*, skall skattskyldigs yrkande i fråga om särskild avgift prövas, om beslut *i den beskattningsfråga som föranlett avgiften inte* har vunnit laga kraft. Detsamma gäller sådant yrkande av *riksskatteverket* till förmån för skattskyldig.

64 h §[23]

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om yrkande härom ej har framställts, i den mån det föranleds av vad som förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Finnes vid prövning av beslut om skatt att skatten skall nedsättas eller tillgodoräknas med ytterligare belopp, skall även vidtas därav föranledd ändring i beslut om skattetillägg.	*Ändras ett beskattningsbeslut skall skattemyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av beskattningsbeslutet.*
Vid handläggningen i kammarrätt och länsrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning anta att avgift kommer att utgå.	

64 k §

Om ej annat framgår av vad som föreskrivs i 64 a --64 j §§ gäller bestämmelserna i denna lag, med undantag av 38--*41 §§* och 76 § första stycket, i tillämpliga delar i fråga om särskild avgift.	Om ej annat framgår av vad som föreskrivs i 64 a --64 j §§ gäller bestämmelserna i denna lag, med undantag av 38 *§ första stycket* och *andra stycket 2 samt* 76 § första stycket, i tillämpliga delar i fråga om särskild avgift.

[23] Senaste lydelse 1987: 1218.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
69 §[24]	
Efter anmälan av länsskattemyndigheten förordnar länsrätten om uttagande av vite. I övrigt gäller 123 och 124 §§ taxeringslagen (1956:623) om vite i tillämpliga delar. Har vite förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen prövas fråga om *uttagande* av vitet av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lag.*	*Vite får inte föreläggas myndighet eller tjänsteman i tjänsten.* Har vite förelagts också med stöd av bestämmelse i taxeringslagen *(1990:00) eller lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas fråga om utdömande av vitet av den länsrätt som är behörig enligt nämnda *lagar.*
	Vid prövning av en fråga om utdömande av vite får även vitets lämplighet bedömas.
74 §[25]	
Beslut som avses i 33 § denna lag skall sändas till den skattskyldige i vanligt brev. Sådana försändelser får i särskilda fall rekommenderas eller delges den skattskyldige. I fråga om delgivning av beslut eller utslag enligt denna lag äger 54 och 55 §§ taxeringslagen (1956:623) motsvarande tillämpning	*Vid tillämpning av bestämmelserna i denna lag skall meddelande, som lämnats för skattskyldig som är juridisk person, anses vara lämnat av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknat behörighet att företräda den skattskyldige.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991 då förordningen (1982:24) om anstånd med att lämna deklaration för mervärdeskatt skall upphöra att gälla.

[24] Senaste lydelse 1986:1289.
[25] Senaste lydelse 1983:1052.

Lag om ändring i lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984: 151) om punktskatter och prisregleringsavgifter

dels att 4 kap. 15 §, 7 kap. 3 §, 8 kap. 7, 8, 10–13 §§ och 9 kap. 2 § skall upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 4 kap. 1 § samt 8 kap. 1, 7 och 11 §§ skall utgå,

dels att nuvarande 4 kap. 4 § skall betecknas 15 § samt att nuvarande 8 kap. 2 och 3 §§ skall betecknas 8 respektive 7 §,

dels att 2 kap. 10 §, 3 kap. 3 och 6 §§, 4 kap. 1–3, 5–14 §§ och nya 15 §, 5 kap. 5 och 12 §§, 6 kap. 1 §, 7 kap. 1, 7 och 8 §§, 8 kap. 1, 4–6, nya 7, nya 8 och 9 §§, 9 kap. 3 § samt rubrikerna till 4 och 8 kap. skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sex nya paragrafer, 4 kap. 4, 4 a, 4 b och 6 a §§, 8 kap. 2 och 3 §§, samt närmast före 4 kap. 3–6 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap. 10 §	
Bestämmelserna i *47 § taxeringslagen (1956: 623)* om vem som skall fullgöra deklarationsskyldigheten för omyndiga, dödsbon och andra gäller i tillämpliga delar.	Bestämmelserna i *4 kap. 2 § lagen (1990: 00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* om vem som skall fullgöra deklarationsskyldigheten för omyndiga, dödsbon och andra gäller i tillämpliga delar. *Uppgift som lämnats för en skattskyldig som är juridisk person skall anses ha lämnats av den skattskyldige, om det inte var uppenbart att uppgiftslämnaren saknade behörighet att företräda den skattskyldige.*
3 kap. 3 §	
Beskattningsmyndigheten får om det behövs för skattekontrollen förelägga den deklarationsskyldige att lämna upplysningar utöver deklarationen samt prov och beskrivning på varor som används, säljs eller tillhandahålls på annat sätt i verksamheten. *Ett sådant föreläggande får förenas med vite.*	Beskattningsmyndigheten får om det behövs för skattekontrollen förelägga den deklarationsskyldige att lämna upplysningar utöver deklarationen samt prov och beskrivning på varor som används, säljs eller tillhandahålls på annat sätt i verksamheten.

Beskattningsmyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att förete de handlingar som behövs för kontroll av deklarationen, såsom kontrakt, kontoutdrag, räkningar och kvitton.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Ett föreläggande får förenas med vite, om det finns anledning att anta att den skattskyldige annars inte följer föreläggandet.
	Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller i fråga om skyldigheten att lämna upplysningar eller visa upp handling.
6 §	
Bestämmelserna i *50 § 1 och 3 mom.* taxeringslagen *(1956:623)* om utlämnande av uppgifter gäller i fråga om uppgifter i deklarationer och andra handlingar som har avlämnats till ledning för beslut om skatt enligt denna lag eller har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.	Bestämmelserna i *3 kap. 17 §* taxeringslagen *(1990:00)* om utlämnande av uppgifter gäller i fråga om uppgifter i deklarationer och andra handlingar som har avlämnats till ledning för beslut om skatt enligt denna lag eller har upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid skattekontroll.
Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos beskattningsmyndigheten *under* sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret *har* gått *till ända, om inte regeringen föreskriver annat.*	Handlingar som avses i första stycket skall förvaras hos beskattningsmyndigheten. *Om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat, skall handlingarna förstöras* sju år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått *ut.*
4 kap. *Fastställande av skatt, efterbeskattning m.m.*	4 kap. *Beskattningsbeslut*
1 §	
Skatten skall *fastställas* för varje redovisningsperiod eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, för varje skattepliktig händelse.	*Beskattningsbeslut* skall *fattas* för varje redovisningsperiod eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, för varje skattepliktig händelse.
2 §	
Har den skattskyldiges deklaration kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i 2 kap. 8 § eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklarationen, anses *skatten fastställd till det deklarerade beloppet.*	Har den skattskyldiges deklaration kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i 2 kap. 8 § eller inom den tid som anges i ett beslut om anstånd med att lämna deklarationen, anses *beskattningsbeslut ha fattats i enlighet med deklarationen.*
Om deklarationen inte har kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i första stycket, anses skatten *fastställd* till noll kronor. Kommer deklaratio-	Om deklarationen inte har kommit in till beskattningsmyndigheten inom den tid som anges i första stycket, anses skatten *genom beskattningsbeslut ha bestämts* till

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
nen in till beskattningsmyndigheten vid en senare tidpunkt anses *skatten i stället fastställd till det deklarerade beloppet*, om ett *beslut* inte dessförinnan har meddelats *enligt 3 eller 5 §.*	noll kronor. Kommer deklarationen in till beskattningsmyndigheten vid en senare tidpunkt anses *beskattningsbeslut ha fattats i enlighet med deklarationen*, om inte ett *omprövningsbeslut* dessförinnan har meddelats.
	Omprövning
	3 §
Beskattningsmyndigheten skall *meddela beslut om fastställande av skatten, om deklarationsgranskning, skatterevision eller något annat förhållande ger anledning till det. Sådant beslut skall också meddelas* om den skattskyldige begär det.	Beskattningsmyndigheten skall *ompröva ett beskattningsbeslut i en fråga som påverkar beskattningen* om den skattskyldige begär det *eller om det finns andra skäl. Att omprövning skall ske när den skattskyldige överklagat ett beskattningsbeslut framgår av 8 kap. 4 §.*
Beslut som avses i första stycket får inte meddelas senare än tredje året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat. Inkommer från den skattskyldige en begäran om sådant beslut senare än två månader före utgången av den angivna tiden, skall framställningen anses som en begäran om slutligt beslut enligt 5 §.	*Beskattningsmyndigheten får avstå från att på eget initiativ ompröva ett beslut, om omprövningen skulle avse endast ett mindre belopp.*
Av beslut som avses i första stycket skall framgå att den skattskyldige kan få ett slutligt beslut enligt 5 §.	*Om en fråga har avgjorts av förvaltningsdomstol, får beskattningsmyndigheten inte pröva frågan på nytt.*
	Omprövning på begäran av den skattskyldige
	4 §
	Vill den skattskyldige begära omprövning, skall han göra detta skriftligt. Begäran skall ha kommit in till beskattningsmyndigheten senast sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.
	Har den skattskyldige inom den tid som anges i första stycket gett in skrivelsen med begäran om omprövning till en allmän förvaltnings-

domstol, får ärendet ändå prövas. Skrivelsen skall då omedelbart översändas till beskattningsmyndigheten.

Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får en begäran om omprövning komma in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom.

4 a §

Om en begäran om omprövning inte är egenhändigt undertecknad av den skattskyldige eller hans ombud, får skattemyndigheten utfärda föreläggande om att undertecknande skall ske med påföljd att omprövning annars inte görs.

4 b §

Trots bestämmelsen i 3 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av kammarrätten omprövas, om beslutet på grund av regeringsrättsavgörande som meddelats efter det att kammarrätten avgjort målet, måste anses felaktigt.

5 §

Omprövning till den skattskyldiges fördel

Omprövar beskattningsmyndigheten självmant ett beslut får omprövningsbeslut som är till den skattskyldiges fördel meddelas senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.

Slutligt beslut om skatt skall meddelas om den skattskyldige eller allmänna ombudet begär det inom den tid som anges i 3 § andra stycket första meningen. *Har denna tid gått ut skall slutligt beslut ändå meddelas, om begäran härom inkommer från den skattskyldige inom två månader från den dag då han fått del av beslut enligt 3 § eller från allmänna ombudet inom två månader från den dag då sådant beslut meddelades. Föreligger särskilda skäl får slutligt beslut meddelas inom den tid som anges i 3 § andra stycket första meningen även om den skattskyldige eller allmänna*

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
ombudet inte har begärt det.	
Sedan slutligt beslut har meddelats för en viss redovisningsperiod eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, en viss skattepliktig händelse, får beslut enligt 3 § eller 5 § första stycket inte meddelas för samma period eller händelse.	*Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas även efter utgången av den tid som anges i första stycket om det föranleds av beskattningsmyndighetens beskattningsbeslut eller förvaltningsdomstols beslut i mål om skatt enligt denna lag avseende annan redovisningsperiod eller annan skattskyldig.*
	Omprövning till den skattskyldiges nackdel
	6 §
Kan skatten inte bestämmas tillförlitligt med ledning av deklaration eller annan föreliggande utredning skall den beräknas efter skälig grund.	*Ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige skall, utom i fall som avses i andra stycket och i 7 och 8 §§, meddelas senast under andra året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.*
	Har den skattskyldige inte gett in deklaration i rätt tid, får ett omprövningsbeslut som är till hans nackdel meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket. Ett sådant omprövningsbeslut får meddelas inom ett år från den dag deklarationen kom in till beskattningsmyndigheten, dock senast inom sex år från utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.
	6 a §
	Beskattningsmyndigheten får meddela ett omprövningsbeslut som är till nackdel för den skattskyldige efter utgången av den tid som anges i 6 § första stycket under de förutsättningar och på det sätt som anges i 7–12 §§ (efterbeskattning).

7 §

Har den skattskyldige

1. i deklaration eller på annat sätt lämnat oriktig uppgift till ledning för beskattningen,
2. lämnat oriktig uppgift i mål om skatt,
3. underlåtit att lämna deklaration eller infordrad uppgift, eller,
4. underlåtit att tillhandahålla begärt varuprov, *skall beskattningsmyndigheten besluta om efterbeskattning om* den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att *skatt inte utgått eller utgått med för lågt belopp eller medfört att skatt återbetalats med för högt belopp.*

Efterbeskattning får ske om den skattskyldige

4. underlåtit att tillhandahålla begärt varuprov,
och den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten medfört att *ett beskattningsbeslut blivit felaktigt eller inte fattas*

Efterbeskattning får också ske
1. vid rättelse av felräkning, missskrivning eller annat uppenbart förbiseende,
2. när en ändring föranleds av beslut som anges i 5 § andra stycket.

8 §

Efterbeskattning får inte ske *om det skattebelopp som avses är att anse som ringa eller* om *det* med hänsyn till omständigheterna *framstår* som uppenbart oskäligt *att efterbeskattning sker. Avser prövningen flera redovisningsperioder under samma beskattningsår, skall frågan om skattebeloppet är att anse som ringa bedömas med hänsyn till det sammanlagda beloppet för perioderna.*

Efterbeskattning *som avser annat än ändring enligt 7 § andra stycket 2* får ske *endast* om *den avser belopp av någon betydelse. Efterbeskattning får inte ske om beslutet* med hänsyn till omständigheterna *skulle framstå* som uppenbart oskäligt *eller om beskattningsmyndigheten tidigare fattat beslut om efterbeskattning avseende samma fråga.*

9 §

Bestämmelserna i 4 § tillämpas även vid efterbeskattning.

Beslut om efterbeskattning skall meddelas senast under sjätte året efter utgången av det beskattningsår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat, om inte annat anges i 10–12 §§.

10 §

Beskattningsmyndigheten får besluta om efterbeskattning sedan slutligt beslut om skatt har medde-

Beslut om efterbeskattning enligt 7 § andra stycket 2 får meddelas även efter den tid som anges i 9 §

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
lats eller, om så inte har skett, när slutligt beslut inte längre kan meddelas. Efterbeskattning får ej ske om inte beskattningsmyndigheten meddelar beslut om detta senast under sjätte året efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått till ända eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat.	*men senast inom sex månader efter det beslut som föranleder ändringen.*
Efterbeskattning på grund av en oriktig uppgift i mål om skatt får *dock ske* inom ett år efter utgången av den månad då *avgörande i målet* har vunnit laga kraft.	*Beslut om* efterbeskattning på grund av en oriktig uppgift i *omprövningsärende eller* mål om skatt får *meddelas efter den tid som anges i 9 § men senast* inom ett år efter utgången av den månad då *beskattningsmyndighetens eller domstolens beslut i ärendet eller målet* har vunnit laga kraft.
11 §	
Har den skattskyldige avlidit, *skall efterbeskattningen påföras hans dödsbo.* Beslut om *sådan* efterbeskattning får inte meddelas av beskattningsmyndigheten efter utgången av det andra året efter det kalenderår under vilket bouppteckningen efter den skattskyldige har lämnats in för registrering.	Har den skattskyldige avlidit får beslut om efterbeskattning inte meddelas av beskattningsmyndigheten efter utgången av det andra året efter det kalenderår under vilket bouppteckningen efter den skattskyldige har lämnats in för registrering.
12 §[1]	
Har den skattskyldige, på sätt anges i 14 § andra stycket skattebrottslagen (1971:69), delgetts underrättelse om misstanke om brott som avser skatt enligt de författningar som anges i 1 kap. 1 § första stycket 1 eller enligt lagen (1984:409) om avgift på gödselmedel eller har åtal väckts mot honom för sådant brott, får beskattningsmyndigheten meddela beslut om efterbeskattning för den redovisningsperiod eller den skattepliktiga händelse som brottet avser även efter utgången av i 10 § angiven tid. Detsamma gäller om tiden för att ådöma den skattskyldige påföljd för sådant brott har förlängts genom beslut enligt 14 a § skattebrottslagen.	
Beskattningsmyndigheten får också meddela beslut om efterbeskattning efter utgången av i 10 § angiven tid, om efterbeskattningen medför att den skattskyldige enligt 12 § skattebrottslagen är fri från ansvar för brott.	
Beslutet om efterbeskattning enligt första stycket får inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslutet om	Beslutet om efterbeskattning enligt första stycket får inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då någon av de där angivna åtgärderna först vidtogs. Beslutet om

[1] Senaste lydelse 1985:115.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
efterbeskattning enligt andra stycket får inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, får beskattningsmyndigheten dock inte meddela beslut om efterbeskattning *av dödsboet* senare än sex månader från dödsfallet.	efterbeskattning enligt andra stycket får inte meddelas senare än under kalenderåret efter det då åtgärd som avses i 12 § skattebrottslagen vidtogs. Har den skattskyldige avlidit, får beskattningsmyndigheten dock inte meddela beslut om efterbeskattning senare än sex månader från dödsfallet.
Efterbeskattning *som har påförts* enligt första stycket skall undanröjas av beskattningsmyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. Vad som har sagts nu gäller dock inte om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.	*Beslut om* efterbeskattning enligt första stycket skall undanröjas av beskattningsmyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet inte bifalls till någon del. Vad som har sagts nu gäller dock inte om den skattskyldige är fri från ansvar med stöd av 12 § skattebrottslagen.

Första–fjärde styckena skall också tillämpas om brottet avser en juridisk persons skatt och åtgärd som avses i första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om företrädaren är fri från ansvar för sådant brott med stöd av 12 § skattebrottslagen.

13 §

Kan den skattskyldiges uppgifter inte läggas till grund för en tillförlitlig beräkning eller saknas uppgifter från den skattskyldige, får *efterbeskattningen ske* efter skälig grund.	Kan den skattskyldiges uppgifter inte läggas till grund för en tillförlitlig beräkning eller saknas uppgifter från den skattskyldige, får *omprövningsbeslutet fattas* efter skälig grund.

14 §

Finner beskattningsmyndigheten att beslut enligt 3, 5 eller 7 § blivit uppenbart oriktiga på grund av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende skall myndigheten meddela beslut om rättelse, om inte beslut kan meddelas enligt 3 §.	*Beskattningsmyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om skatt fatta det beslut om skatteberäkning som föranleds av domstolens beslut.*

4 §	*15 §*
Efter utgången av den tid inom vilken deklarationen för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas får sådan ändring av *skatten* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.	Efter utgången av den tid inom vilken deklarationen för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret skall lämnas får sådan ändring av *beskattningsbeslut* som berör mer än en redovisningsperiod under beskattningsåret hänföras till den sista redovisningsperioden under beskattningsåret.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Första stycket gäller inte om slutligt beslut har meddelats för någon redovisningsperiod under beskattningsåret.	

5 kap.

5 §[2]

Har besvär anförts över beslut om skatt kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med *betalning av* skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *om anstånd vid besvär över beslut rörande taxering skall då tillämpas. Det som sägs om länsskattemyndighet i uppbördslagen gäller då det allmänna ombudet.*	*Om ett beskattningsbeslut överklagats, den skattskyldige begärt omprövning eller det annars kan antas att skatten kommer att sättas ned,* kan den skattskyldige av beskattningsmyndigheten få anstånd med *att betala* skatten. Bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) *gäller då i tillämpliga delar.*

12 §

Ränta skall utgå på 1. skatt som avses i 1 § tredje stycket, 2. skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt 5 § till den del skattebeloppet *fastställts av besvärsmyndigheten.*	Ränta skall utgå på 1. skatt som avses i 1 § tredje stycket, 2. skatt som den skattskyldige fått anstånd med att betala enligt 5 § till den del skattebeloppet *skall betalas senast vid anståndstidens utgång.*

I fall som avses i första stycket 1 utgår räntan från den dag då skatten skulle ha betalats enligt 1 § första stycket till och med den dag då skatten skall betalas enligt beskattningsmyndighetens beslut. I fall som avses i första stycket 2 skall bestämmelserna om ränta i 49 § 4 mom. uppbördslagen (1953:272) tillämpas. Räntan skall dock beräknas från den dag, då skattebeloppet skulle ha betalats om anstånd inte medgetts, till och med den dag då anståndstiden går ut.

6 kap.

1 §

Beskattningsmyndigheten får, efter ansökan av den som är skattskyldig eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som kan medföra skyldighet att betala skatt, meddela förhandsbesked i frågor som rör beskattningen, om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

I fråga om skatteplikt för trycksak enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam kan förhandsbesked också meddelas efter ansökan av den som avser att beställa en trycksak av en skattskyldig.

I frågor som rör beskattning enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt kan förhandsbesked meddelas även efter ansökan av den som i större omfattning förbrukar eller avser att förbruka elektrisk kraft eller bränslen.

Ärenden hos riksskatteverket om förhandsbesked enligt denna lag skall avgöras av den särskildanämnd som anges i 19 § taxeringslagen (1956:623).

[2] Senaste lydelse 1986:1302.

7 kap.

1 §

Har den skattskyldige i en deklaration eller ett annat skriftligt meddelande som avgetts till ledning för *fastställande av hans skatt*, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (skattetillägg). Skattetillägget är tjugo procent av det skattebelopp som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften hade godtagits. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om skatt.

Har den skattskyldige i en deklaration eller ett annat skriftligt meddelande som avgetts till ledning för *beskattningsbeslut*, lämnat en uppgift som befinns vara oriktig, skall han påföras en särskild avgift (skattetillägg). Skattetillägget är tjugo procent av det skattebelopp som inte skulle ha påförts om den oriktiga uppgiften hade godtagits. Detsamma gäller om den skattskyldige har lämnat en sådan uppgift i mål om skatt *och uppgiften inte godtagits efter prövning i sak eller inte prövats.*

Har avvikelse från deklaration skett med stöd av 4 kap. *6 eller* 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.

Har avvikelse från deklaration skett med stöd av 4 kap. 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver vad som annars skulle ha påförts honom. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.

Har den skattskyldige inte lämnat deklaration och har skatt beslutats genom uppskattning enligt 4 kap. *6 eller* 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.

Har den skattskyldige inte lämnat deklaration och har skatt beslutats genom uppskattning enligt 4 kap. 13 §, påförs den skattskyldige skattetillägg. Skattetillägget är tjugo procent av den skatt som till följd av uppskattningen påförs den skattskyldige utöver den skatt som skulle ha påförts enligt de skriftliga uppgifter han lämnat till ledning för beskattningen. Till den del uppskattningen innefattar rättelse av en oriktig uppgift från den skattskyldige påförs dock skattetillägg enligt första stycket.

7 §

Beskattningsmyndigheten prövar fråga om särskild avgift. *Kammarrätten prövar dock, på talan av allmänna ombudet, fråga* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt. *Sådan talan får föras om den oriktiga uppgiften inte har*

Beskattningsmyndigheten prövar fråga om särskild avgift. *Beslut* om skattetillägg på grund av oriktig uppgift i mål om skatt *skall prövas* inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
godtagits efter prövning i sak eller inte har prövats i målet. Talan skall väckas inom ett år från utgången av den månad då domen eller det slutliga beslutet i målet har vunnit laga kraft.	kraft.
Den skattskyldiges yrkande i fråga om särskild avgift skall utan hinder av vad som annars gäller om *besvär* prövas, om beslutet *om den skatt* som *avgiften avser* inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den skattskyldige. *Om yrkandet framställs först i domstol, kan domstolen förordna att målet om särskild avgift skall tas upp och vidare handläggas av beskattningsmyndigheten.*	Den skattskyldiges yrkande i fråga om särskild avgift skall utan hinder av vad som annars gäller om *omprövning och överklagande* prövas, om beslutet *i den beskattningsfråga* som *föranlett* avgiften inte har vunnit laga kraft. Detsamma gäller om det allmänna ombudet framställt ett sådant yrkande till förmån för den skattskyldige.

8 §[3]

Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om yrkande om detta inte har framställts, i den mån det föranleds av vad som har förekommit i ärendet eller målet om särskild avgift.

Beslutas ändring av tidigare beslut om skatt, skall även därav föranledd nedsättning i beslut om skattetillägg vidtas.	*Ändras ett beskattningsbeslut skall beskattningsmyndigheten vidta den ändring av beslut om skattetillägg som föranleds av beskattningsbeslutet.*
Vid handläggningen i kammarrätt av mål om särskild avgift skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning anta att avgift kommer att utgå.	
8 kap. *Besvär*	8 kap. *Överklagande*
1 §	
Beskattningsmyndighetens *slutliga* beslut om *skatt* samt *myndighetens beslut om efterbeskattning*, om anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, om uppdelning av skattebetalning, om återbetalning av skatt och om *rättelse* får överklagas av den skattskyldige och av det allmänna ombudet *genom besvär* hos kammarrätten.	Beskattningsmyndighetens *beskattningsbeslut i en fråga som påverkar beskattningen* samt beslut om anstånd med att lämna deklaration eller betala skatt, om uppdelning av skattebetalning, om återbetalning av skatt och om *att avvisa en begäran om omprövning av beskattningsbeslut* får överklagas hos kammarrätten av den skattskyldige

[3] Senaste lydelse 1987: 1219.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
Den skattskyldiges besvär skall ha kommit in inom två månader från den dag då han fick del av beslutet. Allmänna ombudets besvär skall ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.	och av det allmänna ombudet. *Beslut om skatterevision, föreläggande av vite och avvisande av ansökan om förhandsbesked får inte överklagas.* *2 §* *Den skattskyldiges överklagande av beslut enligt 1 § skall ha kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat. Om ett beskattningsbeslut har meddelats efter den 30 juni sjätte året efter det kalenderår under vilket det beskattningsår som beslutet avser har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat och har den skattskyldige fått del av beslutet efter utgången av oktober samma år, får överklagandet dock komma in inom två månader från den dag den skattskyldige fick del av beslutet.* *Den skattskyldige får överklaga ett beskattningsbeslut även om det inte gått honom emot.* *3 §* *Beskattningsmyndigheten skall pröva om den skattskyldiges överklagande har kommit in i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent, skall myndigheten avvisa det om inte annat följer av andra eller tredje stycket.* *Överklagandet skall inte avvisas, om förseningen beror på att beskattningsmyndigheten har lämnat den skattskyldige en felaktig underrättelse om hur man överklagar.* *Överklagandet skall inte heller avvisas, om det inom överklagandetiden kommit in till en allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet skall då omedelbart översändas till den skattemyndighet som fattat beslutet.*

4 §

Beslut enligt 3 kap. 14 § och 4 kap. 3 § samt beslut om skatterevision, föreläggande av vite och avvisande av ansökan om förhandsbesked får inte överklagas.

Beskattningsmyndigheten skall snarast ompröva det överklagade beslutet, om överklagandet inte skall avvisas enligt 3 § eller omprövning inte skall ske enligt 4 kap. 3 § tredje stycket.

Ett överklagande förfaller, om skattemyndigheten ändrar beslutet så som den skattskyldige begär. Om myndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär, skall överklagandet anses omfatta det nya beslutet.

Om skattemyndigheten ändrar beslutet på annat sätt än den skattskyldige begär eller om det annars finns skäl för det, får myndigheten lämna den skattskyldige tillfälle att återkalla överklagandet.

5 §[4]

Besvär över kammarrättens beslut i frågor som avses i 1 § första stycket skall ha kommit in inom två månader från den dag då den som klagar har fått del av beslutet.

Om överklagandet inte avvisas enligt 3 § eller förfaller enligt 4 § skall beskattningsmyndigheten överlämna överklagandet, sitt omprövningsbeslut och övriga handlingar i ärendet till kammarrätten. Om det finns särskilda skäl får överklagandet överlämnas till kammarrätten utan föregående omprövning.

Besvär över kammarrättens beslut om utdömande av vite skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som klagar har fått del av beslutet.

6 §

Har en part överklagat ett beslut om fastställande av skatt eller om efterbeskattning får också motparten överklaga beslutet, även om den för honom stadgade besvärstiden har gått ut. Motpartens besvär skall ha kommit in inom en månad från utgången av den tid inom vilken de först anförda besvären senast skulle ha anförts.

Återkallas eller förfaller på annat sätt den första besvärstalan, är även den senare besvärstalan förfallen.

Överklagande av det allmänna ombudet skall ha kommit in inom tidsfrist som enligt 4 kap. 5, 6 och 9–12 §§ gäller för beslut av beskattningsmyndigheten eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades.

Överklagas ett beslut om efterbeskattning och yrkas ändring till den skattskyldiges nackdel, skall över-

[4] Senaste lydelse 1986: 1302.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	klagandet ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades. *Om det allmänna ombudet har överklagat ett beskattningsbeslut, skall därav föranledd talan om särskild avgift föras samtidigt.*
3 § Ett beslut varigenom förhandsbesked har meddelats får överklagas av den skattskyldige, annan sökande och det allmänna ombudet *genom besvär* hos regeringsrätten. *Besvär* av sökanden eller det allmänna ombudet skall ha kommit in inom en månad från den dag då den som klagar har fått del av förhandsbeskedet. *Besvär* av skattskyldig som inte är sökande skall ha kommit in inom en månad från den dag då förhandsbeskedet meddelades.	*7 §* Ett beslut varigenom förhandsbesked har meddelats får överklagas hos regeringsrätten av den skattskyldige, annan sökande och det allmänna ombudet. *Överklagande* av sökanden eller det allmänna ombudet skall ha kommit in inom en månad från den dag då den som klagar har fått del av förhandsbeskedet. *Överklagande* av skattskyldig som inte är sökande skall ha kommit in inom en månad från den dag då förhandsbeskedet meddelades. Ett beslut om avvisande av ansökan om förhandsbesked får inte överklagas.
2 § Ett beslut av länsrätten om utdömande av vite får överklagas av den som förpliktats utge vitet och av det allmänna ombudet *genom besvär* hos kammarrätten. *Besvären* skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som klagar har fått del av beslutet.	*8 §* Ett beslut av länsrätten om utdömande av vite får överklagas hos kammarrätten av den som har förpliktats utge vitet och av det allmänna ombudet. *Överklagandet* skall ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som klagar har fått del av beslutet.
	9 §
Besvär som anförts i särskild ordning tas upp av kammarrätten. Har kammarrätten eller regeringsrätten beslutat om skatten skall besvären tas upp av regeringsrätten.	*Bestämmelserna i 6 kap. 10, 13, 14 samt 17—24 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om riksskatteverket skall gälla det allmänna ombudet. Vad som i 6 kap. 10 § 3 taxeringslagen sägs om länsrätt skall gälla kammarrätt.*
Regeringsrätten och kammarrätten får, om besvär som anförts i särskild ordning skall tas upp till prövning, förordna att målet skall vidare handläggas av beskattningsmyndigheten.	

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 kap.	
3 §	
Fråga om utdömande av vite prövas av länsrätten i det län där beskattningsmyndigheten är belägen. Har vite samtidigt förelagts med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen *(1956:623)* prövas frågan av den länsrätt som är behörig enligt *den lagen*. Har vite i annat fall samtidigt förelagts med stöd av denna lag och lagen (1968:430) om mervärdeskatt görs prövningen av den länsrätt som är behörig enligt sistnämnda lag. *Frågor om utdömande av vite prövas efter anmälan från beskattningsmyndigheten.*	Fråga om utdömande av vite prövas av länsrätten i det län där beskattningsmyndigheten är belägen. Har vite samtidigt förelagts med stöd av en bestämmelse i taxeringslagen *(1990:00) eller enligt lagen (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter* prövas frågan av den länsrätt som är behörig enligt *dessa lagar*. Har vite i annat fall samtidigt förelagts med stöd av denna lag och lagen (1968:430) om mervärdeskatt görs prövningen av den länsrätt som är behörig enligt sistnämnda lag.
Om ändamålet med vitet har förfallit, då fråga om att döma ut vitet uppkommer, får vitet inte dömas ut. Ändamålet med vitet skall inte anses ha förfallit om vitesföreläggandet iakttagits först efter det att anmälan enligt första stycket kommit in till länsrätten.	
Vid prövning av fråga om utdömande av vite får *också fråga huruvida och med vilket belopp vitet hade bort föreläggas komma under bedömande.*	Vid prövning av *en* fråga om utdömande av vite får *även vitets lämplighet bedömas.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare[1]

dels att 30 § skall upphöra att gälla,

dels att i 6, 17, 18, 20, 22 a, 24, 33 och 46 §§ orden "den lokala skattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att i 41 § orden "lokal skattemyndighet" skall bytas ut mot "skattemyndighet",

dels att i 9 och 23 §§ ordet "länsskattemyndighet" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "skattemyndighet" i motsvarande form,

dels att nuvarande 54 § skall betecknas 30 §,

dels att 2, 3, 7, 10, 11, 15, 16, 19, 22 d, 26, 27, 29, nya 30, 32, 44 och 50–53 §§ samt rubrikerna närmast före 30 och 50 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 50 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 §[2]
I denna lag förstås med	
lön: sådan lön eller annan ersättning enligt 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter på vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas;	
uppbördsdeklaration: sådan uppbördsdeklaration som anges i 54 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272);	
månadsavgift: de arbetsgivaravgifter som skall redovisas enligt 4 §;	
utgiftsår: det kalenderår för vilket arbetsgivaravgifter skall betalas;	
årsavgift: summan av de arbetsgivaravgifter som belöper på utgiftsåret;	
årsuppgift: en arbetsgivares uppgift om den lön på vilken årsavgift skall beräknas;	
redaravgift: de arbetsgivaravgifter som avser lön för vilken sjömansskatt skall betalas;	
restitutionsränta: ränta enligt 24 §;	
anståndsränta: ränta enligt *54 §*.	anståndsränta: ränta enligt *30 §*.
	3 §[3]
Länsskattemyndighetens beslut enligt denna lag meddelas av den länsskattemyndighet till vilken uppbördsdeklarationen skall lämnas, om inte annat följer av 32 §.	

[1] Senaste lydelse av
9 § 1987:563
17 § 1987:1208
20 § 1985:116
22 a § 1986:1137
23 § 1986:1388
24 § 1986:480
30 § 1986:1388.

[2] Senaste lydelse 1987:1208.

[3] Senaste lydelse 1986:1389.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag meddelas av den *lokala* skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt. Är arbetsgivaren inte registrerad, meddelas beslut av *den lokala* skattemyndigheten i det *fögderi* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beslutet av *den lokala* skattemyndigheten i Stockholms *fögderi*.	*Beslut* enligt denna lag meddelas av den skattemyndighet hos vilken arbetsgivaren är registrerad för inbetalning och redovisning av arbetstagares skatt, *om inte annat följer av 32 §*. Är arbetsgivaren inte registrerad meddelas beslut av skattemyndigheten i det *län* där arbetsgivaren är bosatt. Saknar en arbetsgivare, som är bosatt utomlands eller är juridisk person, fast driftställe här i riket, meddelas beslutet av skattemyndigheten i Stockholms *län*.
Vad som i *andra* stycket sägs om arbetsgivare skall i fråga om beslut enligt 22 a § gälla uppdragsgivaren.	Vad som i *första* stycket sägs om arbetsgivare skall i fråga om beslut enligt 22 a § gälla uppdragsgivaren.

7 §[4]

Länsskattemyndigheten kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.	*Skattemyndigheten* kan om särskilda skäl föreligger medge att arbetsgivare redovisar och betalar månadsavgift inom viss tid efter den dag då avgiften annars skall betalas.
Länsskattemyndigheten i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § *andra* stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.	*Skattemyndigheten* i Stockholms län kan om särskilda skäl föreligger medge att sådan arbetsgivare som avses i 3 § *första* stycket sista meningen redovisar och betalar arbetsgivaravgifter i annan ordning än som föreskrivs i denna lag.

10 §[5]

Den lokala skattemyndigheten skall fastställa månadsavgiften och i förekommande fall ålägga betalningsskyldighet för arbetsgivaren om denne har	*Skattemyndigheten* skall fastställa månadsavgiften och i förekommande fall ålägga betalningsskyldighet för arbetsgivaren om denne har

1. underlåtit att lämna redovisning enligt 4 §;
2. lämnat oriktig uppgift och månadsavgiften på grund därav blivit för låg; eller
3. redovisat för hög månadsavgift och beslut om restitution eller avkortning skall meddelas.

Betalningsskyldighet skall också åläggas arbetsgivaren för avgiftsbelopp som har redovisats i uppbördsdeklaration men inte betalats. Belopp för vilket betalningsskyldighet ålagts får omedelbart drivas in.

[4] Senaste lydelse 1986: 1388.
[5] Senaste lydelse 1987: 1208.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den månadsavgift som skall fastställas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av *den lokala* skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.	Kan på grund av brister i arbetsgivarens uppgifter, bokföring eller anteckningar om utgiven lön underlaget för den månadsavgift som skall fastställas inte beräknas tillförlitligt, skall det uppskattas av skattemyndigheten efter vad som bedöms vara skäligt med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning.
Om arbetsgivaren saknat skälig anledning anta att uppgift som han har lämnat om värde av naturaförmån har varit oriktig får *den lokala* skattemyndigheten inte på grund av det felaktiga värdet fastställa höjd månadsavgift. *Lokala skattemyndigheten* behöver inte heller besluta om rättelse när den oriktiga uppgiften avseende naturaförmånen gäller ett mindre belopp och rättelse inte yrkas av arbetsgivaren.	Om arbetsgivaren saknat skälig anledning anta att uppgift som han har lämnat om värde av naturaförmån har varit oriktig får skattemyndigheten inte på grund av det felaktiga värdet fastställa höjd månadsavgift. *Skattemyndigheten* behöver inte heller besluta om rättelse när den oriktiga uppgiften avseende naturaförmånen gäller ett mindre belopp och rättelse inte yrkas av arbetsgivaren.

Månadsavgift får fastställas även i fall då avgift för samma månad tidigare fastställts. Beslut enligt denna paragraf får inte meddelas om årsavgift har fastställts.

11 §[6]

Den lokala skattemyndigheten får anmana en arbetsgivare att inom den tid som angetts i anmaningen lämna årsuppgift.	*Skattemyndigheten eller riksskatteverket* får anmana en arbetsgivare att inom den tid som angetts i anmaningen lämna årsuppgift.
Anmaning enligt denna paragraf får också utfärdas av riksskatteverket eller länsskattemyndigheten. Har uppbördsdeklaration lämnats under särskilt redovisningsnummer skall årsuppgift lämnas under samma nummer.	Har uppbördsdeklaration lämnats under särskilt redovisningsnummer skall årsuppgift lämnas under samma nummer.

15 §[7]

En arbetsgivare som lämnat ofullständig årsuppgift får anmanas att komplettera den.

Efter anmaning är arbetsgivare och arbetstagare skyldiga att inom den tid som har angetts i anmaningen meddela de upplysningar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten.

Arbetsgivaren och arbetstagaren skall efter anmaning också förete alla handlingar som behövs för kontroll av avgiftsskyldigheten såsom kontrakt, kontoutdrag, räkning eller kvitto.

[6] Senaste lydelse 1987: 1208.
[7] Senaste lydelse 1987: 1208.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Anmaning enligt denna paragraf får utfärdas av riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *den lokala* skattemyndigheten.	Anmaning enligt denna paragraf får utfärdas av riksskatteverket eller skattemyndigheten.

Bestämmelserna i 54 § 3 mom. andra stycket och tredje stycket första meningen uppbördslagen (1953:272) om uppbördsdeklaration skall tillämpas på årsuppgift.

16 §[8]

Om arbetsgivare eller arbetstagare inte hörsammar en anmaning enligt 15 § första eller andra stycket får vite föreläggas. Om en arbetsgivare inte hörsammar en anmaning enligt 11 § får den anmanande myndigheten vid vite anmana denne att inkomma med årsuppgift inom viss tid. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller därvid i tillämpliga delar.	Om arbetsgivare eller arbetstagare inte hörsammar en anmaning enligt 15 § första, andra eller *tredje* stycket får vite föreläggas. Om en arbetsgivare inte hörsammar en anmaning enligt 11 § får den anmanande myndigheten vid vite anmana denne att inkomma med årsuppgift inom viss tid. Bestämmelserna i 83 § uppbördslagen (1953:272) om vite gäller därvid i tillämpliga delar. *Bestämmelserna i 3 kap. 6 § taxeringslagen (1990:00) gäller när anmaning enligt 15 § andra eller tredje stycket utfärdats.*

19 §

Har årsavgiften blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall *den lokala* skattemyndigheten rätta felaktigheten, om inte denna är att anse som ringa. Ändring skall också vidtas	Har årsavgiften blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall skattemyndigheten rätta felaktigheten, om inte denna är att anse som ringa. Ändring skall också vidtas

1. om ett belopp som har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst eller
2. om ett belopp som inte har inräknats i avgiftsunderlaget har ansetts utgöra inkomst av anställning vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst.

Den lokala skattemyndigheten får medge anstånd med betalningen av ett avgiftsbelopp som kan komma att sättas ned genom rättelse eller ändring enligt första stycket.

[8] Senaste lydelse 1987:1208.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

22 d §[9]

En arbetsgivares skyldighet att betala arbetsgivaravgifter som belöper på en av honom utgiven ersättning får helt efterges, om han

1. inte insåg att han var arbetsgivare åt den som utförde det arbete för vilket han utgett ersättningen och

2. med hänsyn till föreliggande omständigheter måste anses ha saknat anledning räkna med att han var arbetsgivare.

Var den, med vilken arbetsgivaren har avtalat om arbetets utförande, när avtalet ingicks registrerad i det centrala skatteregistret för betalning av preliminär A-skatt, får eftergift medges endast om särskilda skäl föreligger.

Om det finns förutsättningar enligt denna paragraf får eftergift medges, även om det inte har yrkats.

Fråga om eftergift prövas av *den lokala* skattemyndigheten eller, *i besvärsmål* om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter, av *besvärsinstansen.*	Fråga om eftergift prövas av skattemyndigheten eller, *när ett beslut* om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter *överklagats*, av *den instans som prövar överklagandet.*

26 §[10]

Länsskattemyndigheten skall övervaka att arbetsgivare fullgör sina skyldigheter enligt denna lag. *Det åligger lokal skattemyndighet att biträda länsskattemyndigheten vid övervakningen.*	*Skattemyndigheten* skall övervaka att arbetsgivare fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

27 §[11]

För kontroll av att en arbetsgivare har fullgjort sin uppgiftsskyldighet får riksskatteverket, *länsskattemyndigheten* eller *den lokala* skattemyndigheten besluta om revision hos arbetsgivaren. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *56 och 58 §§* taxeringslagen (*1956:623*) om taxeringsrevision.	För kontroll av att en arbetsgivare har fullgjort sin uppgiftsskyldighet får riksskatteverket eller skattemyndigheten besluta om revision hos arbetsgivaren. Därvid gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i *3 kap. 8—14 §§* taxeringslagen (*1990:00*) om taxeringsrevision.

29 §

Bestämmelserna i *50 § 1 mom.* taxeringslagen (*1956:623*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i uppbördsdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid avgiftskontroll.	Bestämmelserna i *3 kap. 17 § första stycket* taxeringslagen (*1990:00*) gäller i tillämpliga delar i fråga om uppgifter i uppbördsdeklarationer och andra handlingar, som har avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelserna i denna lag eller upprättats eller för granskning omhändertagits av en myndighet vid avgiftskontroll.

[9] Senaste lydelse 1986: 1137.
[10] Senaste lydelse 1986: 1388.
[11] Senaste lydelse 1986: 1388.

Uppgifter som avses i första stycket får tillhandahållas myndigheter i främmande stater med vilka Sverige har träffat överenskommelse om handräckning i ärenden om avgift enligt system för social trygghet.

Allmänt ombud
54 §[12]

Har *en arbetsgivare hos allmän förvaltningsdomstol överklagat* ett beslut om betalningsskyldighet *enligt denna lag får länsskattemyndigheten om det finns synnerliga skäl* medge anstånd *helt eller delvis* med betalningen. *Anstånd får beviljas att gälla längst intill dess tre månader förflutit från dagen för förvaltningsdomstolens avgörande i saken. Detsamma gäller om ett beslut angående redaravgift har överklagats hos sjömansskattenämnden eller allmän förvaltningsdomstol. Länsskattemyndigheten får som villkor för anstånd föreskriva att säkerhet skall ställas.*

Den som fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den, då avgiften skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgivits, till och med den månad, då anståndstiden gått *till ända.* Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Sedan *den lokala* skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.

Anstånd med betalning
30 §

Har ett beslut om betalningsskyldighet *överklagats eller kan annars betalningsskyldigheten antas komma att sättas ned får skattemyndigheten* medge anstånd med betalningen. *Därvid gäller bestämmelserna i 49 § 1, 2 och 3 mom. uppbördslagen (1953:272) i tillämpliga delar.*

Den som har fått anstånd skall betala ränta (anståndsränta) för den del av avgiftsbeloppet för vilken betalningsskyldighet kvarstår vid anståndstidens utgång. Anståndsränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som med tre procentenheter överstiger det av riksbanken fastställda diskonto som gällde vid utgången av det föregående året.

Anståndsränta utgår från och med månaden efter den då avgiften skulle ha erlagts om anstånd inte hade medgetts, till och med den månad, då anståndstiden gått *ut eller, om betalning skett dessförinnan, till och med den månad betalning skett.* Anståndsränta som understiger 50 kronor skall dock inte påföras. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Sedan skattemyndigheten ålagt arbetsgivaren betalningsskyldighet för räntebeloppet får det omedelbart drivas in.

[12] Senaste lydelse av förutvarande 54 § 1986:1388.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
32 §[13]	
Länsskattemyndighetens behörighet enligt 11, 15 och *54* §§ tillkommer *länsskattemyndigheten* i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av *länsskattemyndigheten* i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.	*Skattemyndighetens* behörighet enligt 11, 15 och *30* §§ tillkommer *skattemyndigheten* i Göteborgs och Bohus län. I fråga om åtgärder som avses i 28 § andra stycket meddelas beslut av *skattemyndigheten* i det län där målet om indrivning av avgiftsfordringen är anhängigt.
Med allmänt ombud enligt 30 § avses det allmänna ombudet enligt 24 § lagen (1958:295) om sjömansskatt.	
44 §	
Frågor om avgiftstillägg som avser månadsavgift eller årsavgift som har fastställts av *den lokala* skattemyndigheten prövas av myndigheten.	Frågor om avgiftstillägg som avser månadsavgift eller årsavgift som har fastställts av skattemyndigheten prövas av myndigheten.
Det allmänna ombudet får i den ordning som gäller för överklagande enligt denna lag hos länsrätten eller, när fråga är om redaravgift, sjömansskattenämnden yrka att avgiftstillägg påförs.	*Riksskatteverket och, när fråga är om redaravgift,* det allmänna ombudet *för sjömansskatt* får i den ordning som gäller för överklagande enligt denna lag hos länsrätten eller, när fråga är om redaravgift, sjömansskattenämnden yrka att avgiftstillägg påförs.
Besvär m.m.	*Överklagande m.m.*
50 §[14]	
Den lokala skattemyndighetens beslut får överklagas *genom besvär* hos länsrätten. *Beslut enligt 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket överklagas dock genom besvär hos länsskattemyndigheten. Beslut enligt nämnda stycken eller 22 a § får inte överklagas av det allmänna ombudet.*	*Skattemyndighetens* beslut får överklagas hos länsrätten.
Sjömansskattekontorets beslut får överklagas *genom besvär* hos sjömansskattenämnden. *Besvärshandlingen skall ha kommit in senast två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet.*	Sjömansskattekontorets beslut får överklagas hos sjömansskattenämnden.
Den lokala skattemyndighetens eller sjömansskattekontorets beslut om revision eller beslut varigenom	*Riksskatteverkets,* skattemyndighetens eller sjömansskattekontorets beslut om revision eller beslut var-

[13] Senaste lydelse 1987:1208.
[14] Senaste lydelse 1986:1389.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
vite har förelagts får inte överklagas. *Detsamma gäller den lokala skattemyndighetens avvisningsbeslut enligt 22 a § andra stycket.*	igenom vite har förelagts får inte överklagas.
	50 a § *Överklagande av arbetsgivare, det allmänna ombudet för sjömansskatt, eller när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena skall ha kommit in inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet.* *Överklagande av riksskatteverket skall ha kommit in inom två månader från det beslutet meddelades.* *Riksskatteverket får hos länsrätten yrka att arbetsgivaravgifter påförs en arbetsgivare.*
51 §[15]	
Beslut av *den lokala* skattemyndigheten eller sjömansskattekontoret, som får överklagas, skall på ansökan av arbetsgivaren eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena omprövas av *den lokala* skattemyndigheten respektive sjömansskattekontoret. Ansökningshandlingen skall ha kommit in före *besvärstidens* utgång. *Vad som har sagts nu gäller dock inte beslut enligt 6 § tredje stycket eller 19 § andra stycket.*	Beslut av skattemyndigheten eller sjömansskattekontoret, som får överklagas, skall på ansökan av arbetsgivaren *eller det allmänna ombudet för sjömansskatt* eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena omprövas av skattemyndigheten respektive sjömansskattekontoret. Ansökningshandlingen skall ha kommit in före *överklagandetidens* utgång.
Ett beslut får inte omprövas, om arbetsgivaren eller det allmänna ombudet eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena har *anfört besvär över beslutet.*	*Bestämmelserna i 6 kap. 5–7 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller när en arbetsgivare* eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena har *överklagat skattemyndighetens beslut.*
52 §[16]	
Beslut av länsskattemyndighet får överklagas bara i den mån beslutet gäller förseningsavgift, restavgift, tilläggsavgift, restitution eller avkortning. Överklagandet skall göras hos kammarrätten.	*Länsrättens beslut i fråga som avses i 6 § tredje stycket, 7 §, 22 a § andra stycket eller 30 § får inte överklagas.*

[15] Senaste lydelse 1986: 1389.
[16] Senaste lydelse 1986: 1388.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut *enligt* 6 § tredje stycket eller *19 § andra stycket* får dock inte överklagas.	Sjömansskattenämndens beslut överklagas hos kammarrätten inom den tid som gäller vid överklagande hos kammarrätten av nämndens beslut enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt. Beslut *i fråga som avses i* 6 § tredje stycket, *22 a § andra stycket* eller *30 §* får dock inte överklagas.
53 §	
Beslut av riksskatteverket om revision eller föreläggande av vite får inte överklagas.	*Bestämmelserna i 6 kap. 11–23 §§ taxeringslagen (1990:00) gäller för mål enligt denna lag. Vad som i taxeringslagen sägs om skattskyldig skall gälla arbetsgivare eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena. Vad som i taxeringslagen sägs om skattetillägg skall gälla avgiftstillägg.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lagrådet

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1989-12-27

Närvarande: f. d. regeringsrådet Bengt Wieslander, regeringsrådet Bertil Werner, justitierådet Ulf Gad.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 9 november 1989 har regeringen på hemställan av statsrådet Kjell-Olof Feldt beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till taxeringslag, m. m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorerna Karin Almgren och Susanne Mattsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av *lagrådet*:

Taxeringslagen

Riksdagens principbeslut hösten 1986 innebar bl. a. att beslutsfunktionen vid taxeringen skulle inlemmas i skatteförvaltningen och att vida möjligheter till omprövning av ett skattebeslut skulle införas (lagrådsremissen s. 12). Det till lagrådet nu remitterade förslaget innebär att det för bl. a. inkomstskattemål sker en övergång från den nuvarande beloppsprocessen till en sakprocess. Beloppsprocessen kommer dock att bestå för vissa typer av skattemål, främst i fråga om fastighetstaxering. Vidare kommer olika tider för överklagande och en olikformig reglering av det allmännas processföring även fortsättningsvis att gälla på skilda områden. Arbetet på att samordna olika förfaranden fortgår emellertid. Slutmålet är en ordning med i stort sett gemensamma processuella bestämmelser på skatteområdet.

I begreppet taxeringsbeslut innefattas enligt 4 kap. 1 § i det remitterade förslaget de grundläggande besluten om årlig taxering, omprövningsbeslut och beslut om taxeringsåtgärder. Skattemyndighetens grundläggande beslut och omprövningsbeslut skall enligt förslaget innefatta såväl ett ställningstagande i sakfrågan som ett fastställande av underlaget för att bestämma skatten. När en förvaltningsdomstol ändrar ett tidigare taxeringsbeslut, är det inte domstolen utan skattemyndigheten som skall besluta om de taxeringsåtgärder som är en konsekvens av domstolens omprövning i sakfrågan, dvs. fastställa den skattskyldiges beskattningsbara inkomst. Beslut om taxeringsåtgärder kan i sin tur både omprövas av skattemyndigheten och överklagas till domstolen. Denna ordning motiveras av det med införandet av sakprocessen sammanhängande förslaget att de allmänna förvaltningsdomstolarna i framtiden endast skall fatta beslut i den sakfråga som efter ett överklagande av skattemyndighetens beslut är föremål för prövning (se lagrådsremissen s. 75–77).

Att denna genomgripande förändring genomförs inom taxeringsprocessen kan knappast sägas framgå av lagtexten till den föreslagna nya taxeringslagen. I en lagtext brukar inte anges vad en domstol inte skall göra. 3 kap. 23 § taxeringslagen bör emellertid ges en lydelse av vilken det indirekt framgår att domstol inte skall fastställa den skattskyldiges beskattningsba-

ra inkomst. Se vidare lagrådets yttrande under 3 kap. 23 § nedan. Vidare föreslås att 6 kap. 1 § i lagen får en lydelse som ger en klarare antydan om att taxeringsprocessen är en sakprocess (jfr 4 kap. 7 § i det remitterade förslaget). Bestämmelserna i 4 kap. 1, 7, 8 och 23 §§ samt 6 kap. 1 § sammantagna kan då sägas ge uttryck för principen att taxeringsprocessen är en sakprocess.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 och 2 §§

I paragraferna anges taxeringslagens tillämpningsområde. Lagen skall enligt 1 § första stycket i det remitterade förslaget gälla vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt kommunalskattelagen m. fl. uppräknade lagar. Enligt 1 § andra stycket gäller lagen även vid handläggning i allmän förvaltningsdomstol av mål om fastställande av underlaget för att ta ut skatt eller avgift, dvs. taxering. I 2 § slutligen, föreskrivs att bestämmelserna i taxeringslagen, med visst undantag som framgår av 5 kap. i lagen, också gäller för skattetillägg och förseningsavgift.

Lagrådet utgår ifrån att taxering enligt kommunalskattelagen, lagen om statlig inkomstskatt, lagen om statlig förmögenhetsskatt och lagen om statlig fastighetsskatt kommer att förekomma i betydligt större omfattning än taxering enligt övriga uppräknade lagar och föreslår därför att uppräkningen inleds med de fyra nämnda lagarna, varefter övriga lagar kan anges i kronologisk ordning.

Vidare anser lagrådet att det redan av 1 § bör framgå att det i taxeringslagen anvisade taxeringsförfarandet också gäller vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter, dvs. skattetillägg och förseningsavgift. Bestämmelsen härom kan tas in som ett andra stycket i 1 §.

Vad beträffar taxeringslagens tillämpning på handläggningen i allmän förvaltningsdomstol av mål om taxering framgår av 6 kap. att det i lagen finns bestämmelser om handläggningen vid domstol. Om det över huvud taget skall vara nödvändigt att i inledningen särskilt ange att taxeringslagen gäller även vid den del av taxeringen som efter överklagande sker vid allmän förvaltningsdomstol bör bestämmelsen utformas så att det anges att lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering i sådan domstol. Bestämmelsen, i vilken även bör anges att lagen innehåller regler om mål om särskilda avgifter, kan lämpligen tas in som ett tredje stycke i 1 §.

På grund av det anförda föreslår lagrådet att 1 § får följande lydelse:

"Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. kommunalskattelagen (1928:370),
2. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
4. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
5. lagen (1927:321) om utskiftningsskatt,
6. lagen (1933:395) om ersättningsskatt,

7. lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
8. lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt,
9. lagen (1989:346) om särskild vinstskatt.

Lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter (skattetillägg och förseningsavgift) om inte annat följer av 5 kap.

Lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i allmän förvaltningsdomstol."

Till följd härav bör bestämmelserna i 3, 4 och 5 §§ i 1 kap. betecknas 2, 3 och 4 §§.

2 kap. Taxeringsorganisationen

1 §

I 1 § presenteras skatteförvaltningen, varvid det anges att riksskatteverket leder taxeringsarbetet i landet och att det i varje län finns en skattemyndighet som ansvarar för taxeringsarbetet i länet. Vidare skall vid varje skattemyndighet finnas ett eller flera skattekontor. Inom skattemyndigheten skall enligt förslaget finnas ytterligare ett organ, nämligen skattenämnden. Som framgår av 3 § skall vid varje kontor finnas en skattenämnd.

För undvikande av missförstånd bör enligt lagrådets mening i 1 § första stycket anges att riksskatteverket leder och ansvarar för taxeringsarbetet i landet (jfr 18 § GTL). Vidare anser lagrådet att skatteförvaltningens uppbyggnad kommer till klarare uttryck om samtliga organ, alltså även skattenämnd, presenteras i 1 §.

Enligt 1 § tredje stycket skall riksskatteverket ha samma befogenheter som skattemyndigheten har enligt vissa särskilt uppräknade paragrafer i 3 kap. Lagrådet anser att det av detta kapitel tillräckligt tydligt framgår vilka befogenheter som avses utan att de särskilda paragraferna behöver räknas upp och föreslår därför att uppräkningen utgår.

Lagrådet föreslår i enlighet härmed att 1 § utformas på följande sätt.

"Riksskatteverket leder och ansvarar för taxeringsarbetet i landet.

I varje län finns en skattemyndighet som ansvarar för taxeringsarbetet i länet. Varje skattemyndighet har ett eller flera skattekontor. Vid varje skattekontor finns en skattenämnd.

Riksskatteverket har samma befogenheter som skattemyndigheten har enligt 3 kap. I förekommande fall tar verket därmed över den befogenhet som annars tillkommer skattemyndigheten."

3 §

Enligt 2 § fattas beslut i taxeringsärende av skattemyndigheten i det län där den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret är belägen. Av motiven (avsnitt 5.2.) framgår att beslut i taxeringsärenden i stor utsträckning kommer att i skattemyndighetens namn fattas av tjänstemän vid myndigheten. I vissa särskilt uppräknade fall är det meningen att skattemyndigheten vid beslutsfattandet skall utgöras av en skattenämnd i vilken lekmän ingår. Eftersom skattenämnd skall finnas vid varje skattekontor kan det

förekomma flera skattenämnder vid en skattemyndighet. Emellertid kan också enligt 3 § andra stycket i det remitterade förslaget skattenämnd bestå av flera avdelningar. Varje avdelning skall i sådant fall anses som en skattenämnd och alltså besluta i skattemyndighetens namn. För att nu redovisade förhållande skall framgå tydligare anser lagrådet att 3 § bör utformas på följande sätt.

"Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta att en skattenämnd skall bestå av flera avdelningar. Bestämmelserna om skattenämnd gäller även avdelning."

Bestämmelsen i 3 § första stycket bör som ovan angetts flyttas till 1 § andra stycket.

5 §

I denna paragraf anges att det i en skattenämnd skall finnas ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. Det anges också att det skall finnas en ordförande för varje avdelning och att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer skall fastställa antalet vice ordförande. Enligt lagrådets mening framgår en skattenämnds ställning som del av skattemyndigheten tydligare om 5 § utformas på följande sätt.

"I skattenämnd finns ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. Om nämnden består av flera avdelningar, skall det finnas en ordförande för varje avdelning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer antalet vice ordförande vid varje skattekontor."

6 och 7 §§

Lagrådet anser att avsnittet om skattenämnd får en mera logisk uppbyggnad om 7 § som handlar om ledamöternas kompetens placeras närmast efter bestämmelserna i 5 § och att 6 och 7 §§ därför får byta plats.

3 kap. Utredning i taxeringsärenden

2 §

Kommunikationsreglerna i 17 § förvaltningslagen gäller inte bara rätten för part att få del av uppgifter som tillförts ärendet av annan än honom själv utan också rätten att få yttra sig över dem. Det torde inte vara avsett att genom den föreslagna bestämmelsen i första stycket göra någon begränsning i förhållande till förvaltningslagen av den skattskyldiges rätt i detta hänseende. I det föreslagna andra stycket bör därför efter orden "honom själv" skjutas in "och att få tillfälle att yttra sig över dem".

4 §

Den skattskyldiges rätt enligt denna paragraf att få lämna upplysningar muntligt inför skattenämnden i ett taxeringsärende gäller endast ärende

som skall avgöras av nämnden. För att detta skall framgå av lagtexten bör efter orden "som angår honom" skjutas in "och skall avgöras av nämnden."

5 §

I paragrafen upptas bestämmelser om föreläggande för den skattskyldige att lämna upplysningar och att visa upp handlingar. Möjligheten att förelägga vite utsträcks att gälla även föreläggande att förete vissa handlingar, en möjlighet som idag inte står skattemyndighet till buds.

Enligt 34 § 2 mom. GTL är envar skyldig att "i den omfattning, som i anmaningen angivits meddela de ytterligare upplysningar, som finnas erforderliga för kontroll av egen deklarations riktighet eller eljest för egen taxering" (1 st) och att "efter anmaning förete alla handlingar, som finnas erforderliga för kontroll av deklarationen" (2 st). Av lagrådsremissen framgår att någon utvidgning av anmaningsrätten inte är avsedd. Vidare uttalas (s. 71) att en strikt gräns i förhållande till reglerna om taxeringsrevision även fortsättningsvis skall upprätthållas och att skyldigheten att förete handlingar skall begränsas till dem som behövs för att styrka riktigheten av de poster som tagits upp i den skattskyldiges självdeklaration; reglerna skall inte heller i framtiden ge möjlighet att kontrollera själva underlagets riktighet utan endast om de avgivna uppgifterna stämmer överens med underlaget.

De begränsningar som sålunda avses gälla bör framgå av lagtexten. Av denna bör också framgå att föreläggandet måste utformas så att den skattskyldige får klart för sig vilka upplysningar som avses med föreläggandet (jfr RÅ 1964 ref. 52). Lagrådet föreslår att de två första styckena i paragrafen ges följande lydelse:

"Skattemyndigheten får förelägga den skattskyldige att i den omfattning som anges i föreläggandet lämna de upplysningar som behövs för kontroll av att uppgifterna i hans självdeklaration är riktiga eller annars för hans taxering.

Skattemyndigheten får vidare förelägga den skattskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen."

6 §

En skattskyldig som enligt 5 § förelagts att lämna upplysningar eller att visa upp en handling kan enligt förevarande paragraf begära att länsrätten befriar honom från denna skyldighet. Förutsättningarna för att ett sådant beslut skall kunna meddelas av domstolen framgår klarare om paragrafen ges följande lydelse (jfr lagrådets yttrande nedan beträffande 13 §).

"Länsrätten får, om det finns synnerliga skäl, på framställning av en skattskyldig som enligt 5 § förelagts att lämna upplysningar eller visa upp handling befria honom från denna skyldighet, när upplysningarna eller handlingen avser förhållande om vilket den skattskyldige skall iaktta tyst-

nad eller särskilda omständigheter i annat fall gör att upplysningarna eller handlingens innehåll inte bör komma till någon annans kännedom."

8–14 §§

I avsnittet om taxeringsrevision används uttryck som "den reviderade", "den som revideras" (reviderats) och liknande i stället för "den hos vilken revisionen görs (gjorts)", "den vars verksamhet skall granskas" osv. De använda uttrycken är enligt lagrådets mening – hur praktiskt användbara de än må synas vara – inte acceptabla ur språklig synpunkt. De i remissen använda uttrycken bör därför i förekommande fall bytas ut. Lagrådet vill i detta sammanhang anmärka att uttrycket "den reviderade" faktiskt förekommer på ett ställe i den nuvarande lagtexten (56 § 4 mom. andra stycket GTL). Hur och varför detta uttryck – som inte fanns i det av lagrådet 1987 granskade förslaget – har kommit till, har inte kunnat utrönas i vidare mån än att det därefter använts i propositionen till riksdagen.

Den i *8 § andra stycket första meningen* föreslagna bestämmelsen blir tydligare om den ges följande lydelse:

"Taxeringsrevision får även göras för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll av att andra till namnet kända personer eller någon person, som ingått viss bestämd rättshandling med den hos vilken revision skall göras, fullgjort sin deklarations- och uppgiftsskyldighet."

De *två sista meningarna i samma stycke* kan lämpligen bilda ett nytt tredje stycke.

Bestämmelserna i *13 § första och andra styckena* i det remitterade förslaget motsvarar 54 § 4 mom. första stycket GTL. Den i förslaget använda metoden med punktindelning passar här mindre väl och gör bestämmelsernas innebörd oklar. Enligt lagrådets mening är en utformning av bestämmelserna i huvudsaklig överensstämmelse med de nuvarande att föredra. (Jfr vad som tidigare sagts om 6 § i detta kapitel).

En bestämmelse av det innehåll som tas upp i *13 § tredje stycket* kan – såsom lagrådet framhöll vid tillkomsten av motsvarande bestämmelse i GTL (se prop. 1987/88:65 s. 143) – undvaras; vad som sägs i den får anses gälla utan någon uttrycklig regel. Anses en sådan bestämmelse behövas, krävs en redaktionell jämkning i enlighet med vad som sagts förut. Lagrådet föreslår att 13 § (de två första styckena) ges följande lydelse:

"Revisorn har rätt att ta del av handlingar som är av betydelse för revisionen även om den hos vilken revisionen görs skall iaktta tystnad om deras innehåll. När det finns synnerliga skäl får länsrätten dock på framställning av den hos vilken revisionen görs besluta att sådana handlingar eller handlingar, som med hänsyn till deras innehåll på grund av särskilda omständigheter inte bör komma till någon annans kännedom, skall undantas från revisionen.

Om handlingen utgörs av sådan upptagning som avses i 11 § andra stycket, får domstolen besluta om sådana begränsningar i revisorns rätt att själv använda tekniska hjälpmedel som behövs för att handlingar, som enligt första stycket bör undantas från granskning, inte skall bli tillgängliga för revisorn."

15–22 §§ i detta kapitel innehåller bestämmelser om eftertaxering. Det är en fördel i systematiskt hänseende om dessa paragrafer föregås av rubriken "Eftertaxering". Rubriken före 13 § kan då lämpligen ges lydelsen "Omprövning på initiativ av skattemyndigheten" och rubriken före 14 § utgå.

2 §

Såsom framgår av den allmänna motiveringen är det angeläget att den skattskyldige så snart som möjligt underrättas om innehållet i ett taxeringsbeslut som har gått honom emot och att han får besked om hur han skall förfara om han inte vill nöja sig med beslutet (jfr 21 § förvaltningslagen). En bestämmelse härom bör tas in i taxeringslagen. Den kan lämpligen tas upp som ett *tredje stycke* i 2 § och ges följande innehåll:

"Den skattskyldige skall utan dröjsmål underrättas om innehållet i ett taxeringsbeslut, om det inte är uppenbart obehövligt. Om beslutet är till den skattskyldiges nackdel skall han underrättas om hur han kan begära omprövning av eller överklaga beslutet."

9 §

Lagrådet föreslår att andra och tredje styckena i denna paragraf får byta plats och att det nya *andra stycket* ges följande lydelse:

"Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett taxeringsbeslut som är till hans nackdel eller skattsedel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom."

12 §

I paragrafen har införts en särskild regel för att möjliggöra en omprövning av ett lagakraftvunnet domstolsbeslut utan att den skattskyldige skall behöva begära resning. Att beslutet inte står i överensstämmelse med ett senare avgörande av regeringsrätten innebär dock inte att beslutet måste anses felaktigt. Lagrådet föreslår bl. a. med hänsyn härtill att 12 § ges följande lydelse:

"Trots bestämmelsen i 8 § får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter."

13 §

En skattemyndighet bör – under de förutsättningar i övrigt som anges i 11 § – även självmant få ompröva ett beslut om skattetillägg. En bestämmelse härom kan tas upp som ett *tredje stycke* i 13 § och ges lydelsen:

"Även om tiden för omprövning enligt första stycket har gått ut får skattemyndigheten till den skattskyldiges fördel självmant ompröva ett beslut om skattetillägg så länge beslutet i den taxeringsfråga som föranlett skattetillägget inte har vunnit laga kraft."

21 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om eftertaxering i samband med misstanke om brott enligt skattebrottslagen. Beslut om eftertaxering skall enligt fjärde stycket undanröjas i vissa närmare angivna fall. En bestämmelse behövs även för det fall att åtalet läggs ned. Dessutom bör en viss redaktionell jämkning göras. Lagrådet föreslår att andra och fjärde styckena i paragrafen ges följande lydelse.

Andra stycket:

"Beslut om eftertaxering får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas efter utgången av den tid som anges i 19 §."

Fjärde stycket:

"Beslut enligt första stycket skall, utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen, undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet läggs ned eller inte bifalls till någon del."

22 §

Bestämmelsen i denna paragraf är enligt lagrådets mening egentligen onödig. Anses bestämmelsen för tydlighetens skull böra vara kvar, blir lagtexten lättillgängligare om den ges följande lydelse:

"Vad som sägs i 21 § tillämpas också beträffande en juridisk persons beskattning, om åtgärd som avses i 21 § första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om fall som avses i 12 § skattebrottslagen (1971:69) föreligger beträffande honom."

23 §

På de skäl som framgår av vad lagrådet inledningsvis anfört föreslår lagrådet att 23 § ges följande lydelse:

"Skattemyndigheten skall snarast efter det att en domstol meddelat beslut i ett mål om taxering fastställa den skattskyldiges beskattningsbara inkomst och vidtaga de taxeringsåtgärder i övrigt som föranleds av domstolens beslut."

8 och 9 §§

Avsikten med reglerna i 8 och 9 §§ är enligt motiven att enbart särskild avgift inte får påföras skattskyldig genom eftertaxering om det inte är fråga om rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende (4 kap. 17 § 1). Däremot får beslut om skattetillägg som föranleds av beslut om eftertaxering fattas samtidigt som beslutet om eftertaxeringen (9 §). Enligt 1 kap. 2 § i förslaget gäller bestämmelserna i lagen också för särskilda avgifter om inte annat följer av 5 kap. Det förefaller onödigt komplicerat att för att ernå den effekt som anges i motiven först säga att bestämmelserna i 4 kap. om eftertaxering i princip inte skall gälla utom i visst fall och därefter föreskriva att skattetillägg som föranleds av eftertaxering får påföras samtidigt med beslutet om eftertaxeringen.

Enligt lagrådets uppfattning framgår syftet med bestämmelserna bättre om bestämmelsen i 8 § första stycket bildar en särskild paragraf och ges följande lydelse.

"Beslut om eftertaxering får inte avse enbart särskild avgift, utom i fall som avses i 4 kap. 17 § 1."

Om paragrafen ges denna lydelse omfattas även det fall som beskrivs i 9 § och någon särskild bestämmelse för detta fall behövs således inte. I 9 § kan i stället tas in det som i lagrådsremissen bildar 8 § andra stycket, varvid hänvisningen som en följd av vad ovan sagts bör avse endast 10 och 11 §§.

9 § föreslås därför få följande lydelse:

"Utöver vad som följer av bestämmelsen i 4 kap. får beslut om skattetillägg fattas på sätt som anges i 10 och 11 §§."

6 kap. Överklagande

1 §

På de skäl som lagrådet inledningsvis angett föreslås att paragrafen ges följande lydelse:

"En skattemyndighets taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna får överklagas hos länsrätten av den skattskyldige, riksskatteverket och, i fråga om beslut om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen.

Den skattskyldige får också överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av taxeringsbeslut."

3 §

I 3 § i förslaget används – såvitt lagrådet känner till för första gången i svenskt lagspråk – ordet "överklagandet" i betydelsen "skrivelsen med överklagandet" (jfr 24 § förvaltningslagen). I 3 § förvaltningsprocesslagen finns regler om måls anhängiggörande vid allmän förvaltningsdomstol genom "ansökan, besvär, anmälan, underställning och annan åtgärd". Används ordet "överklagandet" i den föreslagna betydelsen bör paragra-

fens inledning på något sätt knyta an till dessa bestämmelser, exempelvis genom lydelsen: "Överklagandet skall vara skriftligt och ha kommit in före utgången av det femte året – – –."

8 §

Under hänvisning till vad lagrådet anfört under 3 § föreslår lagrådet att 8 § första stycket ges följande lydelse:

"Överklagandet skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 4 kap. gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades."

22 och 23 §§

I den nuvarande skatteprocessen finns inte någon motsvarighet till civilprocessens institut deldom och mellandom. Enligt specialmotiveringen till 6 kap. 22 och 23 §§ i det remitterade förslaget har bestämmelserna om deldom och mellandom utformats med 17 kap. 4 och 5 §§ rättegångsbalken som mönster. Den i rättegångsbalken använda terminologin bygger emellertid på att begreppen dom, beslut och slutligt beslut definierats i 17 kap. 1 §. I förvaltningsprocesslagen finns ingen motsvarande definition av begreppen dom och beslut. Ehuru allmän förvaltningsdomstols avgörande av själva saken sker genom dom (se 30 § förordningen om protokollföring m. m. vid de allmänna förvaltningsdomstolarna) talas sålunda i förvaltningsprocesslagen endast om beslut. Med hänsyn härtill bör begreppen deldom och mellandom inte komma till användning i lagtexten, vilket inte heller är nödvändigt. En annan sak är att domstolarnas dom i nu ifrågavarande fall kan benämnas deldom respektive mellandom. På grund av det anförda föreslår lagrådet att 22 § och 23 § första stycket ges följande lydelser:

22 §

"Om det finns fler frågor i samma mål, får särskilt beslut meddelas i någon av dem trots att handläggningen i övrigt inte har avslutats."

23 § första stycket

"Om flera omständigheter var för sig har omedelbar betydelse för avgörandet av en fråga som skall prövas i målet och det med hänsyn till utredningen är lämpligt att en sådan del av målet avgörs för sig, får särskilt beslut meddelas i den delen."

7 kap. Övriga bestämmelser

1 §

I paragrafen föreskrivs att vite inte får föreläggas myndighet eller tjänsteman i tjänsten. Paragrafen skall enligt motiven motsvara 123 § andra

stycket GTL, där det föreskrivs att vite ej får föreläggas staten, kommun eller annan menighet, ej heller ämbets- eller tjänsteman i tjänsten. Lagrådet kan instämma i att det inte är alldeles klart vad som skall förstås med annan menighet men anser att begränsningen av den krets som får föreläggas vite kommer till tydligare uttryck om paragrafen i övrigt utformas på samma sätt som i GTL, dock att ordet ämbetsman bör utgå. Lagrådet föreslår att paragrafen får följande lydelse:

"Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten."

5 §

Enligt många avtal om handräckning som Sverige träffat med andra stater krävs att det taxerings- och beskattningsbeslut som indrivningen grundar sig på skall ha vunnit laga kraft.

Avsikten med bestämmelserna i denna paragraf är att möjliggöra indrivning även i utlandet, innan taxeringsbeslut vunnit laga kraft. Man skulle därigenom neutralisera den senareläggning av verkställighet som annars blir följden av att taxerings- och beskattningsbeslut enligt det föreslagna förfarandet normalt vinner laga kraft först vid utgången av femte året efter taxeringsåret.

Frågan har inte behandlats i utredningen och har därför inte remissbehandlats. Någon närmare utredning har inte redovisats i lagrådsremissen.

De föreslagna bestämmelserna innehåller att skattemyndigheten hos länsrätten kan begära fastställelse av ett taxeringsbeslut, innan det vunnit laga kraft. En sådan fastställelse skulle enligt motiven gå ut på att alla frågor som bedömts i taxeringsbeslutet och även nya som den skattskyldige för in i processen skall prövas. Det sägs inte på vad sätt ett sådant fastställelsebeslut skulle inverka på den skattskyldiges rätt att begära omprövning eller överklaga taxeringsbeslutet.

För att genom lagstiftning uppnå den eftersträvade effekten måste man på något sätt förkorta den tid inom vilken den skattskyldige får begära omprövning av eller överklaga skattemyndighetens taxeringsbeslut. Något sådant förslag har emellertid inte tagits upp i remissen. En sådan ordning förefaller dessutom diskutabel. Ett annat sätt att lösa frågan är att träffa överenskommelse om annan reglering än den nuvarande i handräckningsavtalen.

I detta sammanhang kan framhållas att närliggande frågor behandlas i prop. 1989/90: 14 i vilken föreslås att riksdagen bl. a. godkänner Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden. (Se vidare prop. 1989/90: 14 s. 72 of.).

På grund av det anförda avstyrker lagrådet förslaget i förevarande del. I den mån frågan behöver regleras får den tas upp och beredas i särskild ordning.

Lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter

I förslaget till lag om självdeklaration och kontrolluppgifter har i huvudsak utan närmare bearbetning i systematisk ordning förts samman nu gällande

mycket ingående och detaljerade bestämmelser. Granskningen i lagrådet har skett mot denna bakgrund och har inte kunnat omfatta frågan om alla detaljbestämmelser behöver meddelas i lag. Frågan om vilka bestämmelser som bör ges i lag och vilka regler som kan meddelas i annan ordning fordrar närmare utredning, som inte lämpligen kan företas i lagrådet i detta ärende.

Den företagna granskningen har därför främst inriktats på att i sakliga delar undersöka om de sammanförda reglerna är konsekventa, begripliga och går ihop med innehållet i taxeringslagen samt kommunalskattelagen och andra aktuella skatteförfattningar. Lagrådet har därvid utgått från det förhållandet att de nuvarande reglerna tillämpats vid flera taxeringar och såvitt lagrådet har sig bekant i huvudsak fyllt sitt ändamål.

2 kap. Självdeklaration m. m.

2 §

I paragrafens första stycke föreskrivs att var och en som enligt bestämmelserna om deklarationsskyldighet för fysiska och juridiska personer (5–9 §§) är skyldig att deklarera skall lämna självdeklaration. Här är alltså fråga om deklarationsskyldighet som skall fullgöras självmant. Lagrådet anser att bestämmelsen inte har någon självständig funktion och att den därför kan utgå.

Enligt andra stycket i paragrafen kan deklarationsskyldighet uppkomma även i andra fall, nämligen efter föreläggande av skattemyndigheten. Lagrådet anser att det från systematisk synpunkt är att föredra att bestämmelsen om deklarationsskyldighet efter föreläggande placeras efter de paragrafer som reglerar den deklarationsskyldighet som fysiska och juridiska personer självmant har att fullgöra.

Bestämmelsen bör lämpligen föregås av rubriken "Deklarationsskyldighet efter föreläggande".

Till följd av lagrådets förslag beträffande 2 § bör 3–9 §§ i lagrådsremissen betecknas 2–8 §§ och den nu aktuella bestämmelsen bilda 9 § med följande lydelse.

"Efter föreläggande av skattemyndigheten skall också den som inte är deklarationsskyldig enligt 4–8 §§ lämna självdeklaration."

3 kap. Kontrolluppgifter m. m.

3 §

I konsekvens med vad lagrådet har föreslagit i fråga om 3 kap. 6 § taxeringslagen föreslås att förevarande paragraf får följande lydelse:

"Länsrätten får, om det finns synnerliga skäl, på framställning av en uppgiftsskyldig som förelagts att lämna kontrolluppgift som enligt bestämmelserna i detta kapitel skall lämnas först efter förcläggande, befria honom från denna skyldighet, när uppgiften omfattas av den uppgiftsskyldiges tystnadsplikt eller särskilda omständigheter i annat fall gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom."

4 kap. Övriga bestämmelser

5 §

I konsekvens med vad lagrådet föreslagit i fråga om 7 kap. 1 § taxeringslagen föreslås att paragrafens första stycke får följande lydelse:

"Föreläggande får förenas med vite. Vite får dock inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten."

Lagen om skatteavdrag för sjukpenning m. m.

2 §

Enligt paragrafen skall skatteavdrag normalt inte göras från sådan inkomst som avses i 1 §, om mottagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt. Om inkomsten utgörs av dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller korttidsstudiestöd skall skatteavdrag dock göras även i ett sådant fall (se s. 312). Lagrådet anser att detta kommer till tydligare uttryck om paragrafen utformas på följande sätt.

"Avdrag för preliminär A-skatt skall göras från inkomst som utgör dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller korttidsstudiestöd även om mottagaren är skyldig att betala preliminär B-skatt."

5 §

I denna paragraf ges regler om hur avdraget för preliminär A-skatt skall beräknas, om inkomsten utgörs av dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa. Som en följd av lagrådets förslag till utformning av 2 § behövs inte första stycket i förevarande paragraf. Även rubriken före 5 § bör utgå.

Lagrådet föreslår på grund av det anförda att 5 § ges följande lydelse:

"Avdrag för preliminär A-skatt från dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa görs med ledning av en särskild tabell. Tabellen skall grundas på medelutdebiteringen i landet för kommunal inkomstskatt under beskattningsåret och beräknas för skattskyldig som avses i 4 § 2 mom. första stycket 1 uppbördslagen (1953:272). Medelutdebiteringen bestäms med tillämpning av avrundning enligt 5 § första stycket uppbördslagen. Riksskatteverket fastställer tabellen."

Lagen om ändring i uppbördslagen

83 §

Som en följd av vad lagrådet föreslagit i fråga om 7 kap. 1 § taxeringslagen och 4 kap. 5 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter föreslås att paragrafens andra stycke får följande lydelse:

"Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten."

85 § 1 mom. tredje och fjärde styckena

Under hänvisning till vad lagrådet anfört beträffande 6 kap. 3 § och 8 § första stycket taxeringslagen föreslår lagrådet att 85 § 1 mom. tredje och fjärde styckena ges följande inledande lydelse.

Tredje stycket:

"Den skattskyldiges eller arbetsgivares överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från – – –."

Fjärde stycket:

"Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från den dag beslutet meddelades."

Lagen om ändring i lagen om mervärdeskatt

26 §

Första och andra styckena i denna paragraf bör utformas i enlighet med vad lagrådet förordat i fråga om 3 kap. 5 § första och andra styckena i förslaget till taxeringslag och ges följande lydelse:

"Skattemyndigheten får förelägga den deklarationsskyldige att i den omfattning som anges i föreläggandet lämna de upplysningar som behövs för kontroll av deklarationen eller annars för beskattningen.

Skattemyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen."

30–40 §§

I överensstämmelse med vad lagrådet förordat i fråga om 4 kap. taxeringslagen bör 37–40 §§ i mervärdeskattelagen föregås av rubriken "Efterbeskattning" och rubriken före 35 § ges lydelsen "Omprövning på initiativ av skattemyndigheten" samt rubriken före 36 § utgå.

34 §

I konsekvens med vad lagrådet har föreslagit i fråga om 4 kap. 9 § taxeringslagen föreslås att andra och tredje styckena i förevarande paragraf får byta plats och att det nya *andra stycket* ges följande lydelse.

"Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom."

34 b §

Under hänvisning till vad lagrådet har anfört beträffande 4 kap. 12 § taxeringslagen föreslår lagrådet att 34 b § mervärdeskattelagen ges följande lydelse:

"Trots bestämmelsen i 33 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av länsrätt eller kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft om-

prövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats därefter."

40 §

Denna paragraf bör utformas i enlighet med lagrådets förslag beträffande 4 kap. 21 § andra och fjärde styckena samt 22 § taxeringslagen. Till följd härav föreslås 40 § femte, sjunde och åttonde styckena mervärdeskattelagen få följande lydelse.

Femte stycket:

"Beslut om efterbeskattning får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas efter utgången av den tid som anges i 39 §."

Sjunde stycket:

"Beslut om efterbeskattning enligt fjärde stycket skall, utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen, undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet läggs ned eller inte bifalls till någon del."

Åttonde stycket (jfr dock vad som sagts beträffande bestämmelsen i 4 kap. 22 § taxeringslagen):

"Vad som sägs i fjärde-sjunde styckena tillämpas också beträffande en juridisk persons beskattning, om åtgärd som avses i fjärde stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om fall som avses i 12 § skattebrottslagen föreligger beträffande honom."

48 b §

På de skäl lagrådet anfört i fråga om 7 kap. 5 § förslaget till taxeringslag avstyrker lagrådet förslaget i förevarande del.

52 och 56 §§

Under hänvisning till vad lagrådet anfört beträffande 6 kap. 3 § och 8 § första stycket taxeringslagen föreslår lagrådet att 52 § och 56 § första stycket mervärdeskattelagen ges följande inledande lydelser:

52 §

"Den skattskyldiges överklagande enligt 51 § första stycket skall vara skriftligt och ha kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut. Om beskattningsbeslutet har meddelats efter den 30 juni – – –."

56 § första stycket

"Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 35, 36, 39 och 40 §§ gäller för beslut om omprövning på initiativ av skattemyndighet eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades."

69 §

I konsekvens med vad lagrådet har föreslagit i fråga om 7 kap. 1 § taxeringslagen, 4 kap. 5 § lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter samt 83 § lagen om ändring i uppbördslagen föreslås att första meningen i paragrafens första stycke ges lydelsen:

"Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten."

Lagen om ändring i lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter

Följande paragrafer i lagförslaget bör utformas i huvudsaklig överensstämmelse med vad lagrådet förordat i fråga om motsvarande paragrafer i förslaget till taxeringslag och förslaget till lag om ändring i lagen om mervärdeskatt. Lagrådet hänvisar till vad som har anförts under respektive paragrafer i nämnda avsnitt.

3 kap. 3 §

Lagrådet föreslår att första och andra styckena i förevarande paragraf ges följande lydelse (jfr 3 kap. 5 § första och andra styckena taxeringslagen och 26 § mervärdeskattelagen):

"Beskattningsmyndigheten får förelägga den deklarationsskyldige att i den omfattning som anges i föreläggandet lämna de upplysningar som behövs för kontroll av att uppgifterna i en deklaration är riktiga eller annars för beskattningen samt prov och beskrivning på varor som används, säljs eller tillhandahålls på annat sätt i verksamheten.

Beskattningsmyndigheten får vidare förelägga den deklarationsskyldige att visa upp kontrakt, kontoutdrag, räkningar, kvitton eller liknande handlingar som behövs för kontroll av deklarationen."

4 kap. Beskattningsbeslut

I detta kapitel tas upp bestämmelser om omprövning av beskattningsbeslut och om efterbeskattning samt vissa därtill hörande bestämmelser. Det är en fördel i systematiskt hänseende om rubriken före 5 § ges lydelsen "Omprövning på initiativ av beskattningsmyndigheten", rubriken före 6 § får utgå, 6 a § föregås av rubriken "Efterbeskattning", 13 § föregås av rubriken "Gemensamma bestämmelser om beskattningsbeslut", 14 och 15 §§ får byta plats samt 15 § föregås av rubriken "Beslut om skatteberäkning".

4 §

Lagrådet föreslår att andra och tredje styckena i förevarande paragraf får byta plats och att det nya *andra stycket* ges följande lydelse (jfr 4 kap. 9 § taxeringslagen och 34 § mervärdeskattelagen):

"Om den skattskyldige gör sannolikt att han inte inom två månader före utgången av den tid som anges i första stycket fått kännedom om ett beskattningsbeslut som är till hans nackdel eller annan handling med uppgift om skattens storlek, får han ändå begära omprövning. Begäran skall ha kommit in inom två månader från den dag han fick sådan kännedom."

4 b §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse (jfr 4 kap. 12 § taxeringslagen och 34 b § mervärdeskattelagen):

"Trots bestämmelsen i 3 § tredje stycket får en fråga som har avgjorts av kammarrätt genom beslut som vunnit laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som meddelats därefter."

12 §

Lagrådet föreslår att 12 § andra, fjärde och femte styckena ges följande lydelse (jfr 4 kap. 21 § andra och fjärde styckena och 22 § taxeringslagen samt 40 § femte, sjunde och åttonde styckena mervärdeskattelagen).

Andra stycket:

"Beslut om efterbeskattning får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas efter utgången av den tid som anges i 9 §."

Fjärde stycket:

"Beslut om efterbeskattning enligt första stycket skall, utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen, undanröjas av beskattningsmyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet läggs ned eller inte bifalls till någon del."

Femte stycket (jfr dock vad som sagts beträffande bestämmelsen i 4 kap. 22 § taxeringslagen):

"Vad som sägs i första – fjärde styckena tillämpas också beträffande en juridisk persons beskattning, om åtgärd som avses i första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om fall som avses i 12 § skattebrottslagen föreligger beträffande honom."

8 kap. 2 och 6 §§

Lagrådet föreslår att paragraferna ges följande inledande lydelse (jfr 6 kap. 3 § och 8 § första stycket taxeringslagen, 85 § 1 mom. tredje och fjärde styckena uppbördslagen samt 52 § och 56 § första stycket mervärdeskattelagen).

8 kap. 2 §

"Den skattskyldiges överklagande skall vara skriftligt och ha kommit in inom sex år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret har gått ut eller, när skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen har inträffat. Om beskattningsbeslutet har meddelats efter den 30 juni sjätte året efter det kalenderår under vilket det beskattningsår som beslutet avser har gått ut – – –."

8 kap. 6 §

"Överklagande av det allmänna ombudet skall vara skriftligt och ha kommit in inom tidsfrist som enligt 4 kap. gäller för beslut om omprövning på initiativ av beskattningsmyndigheten eller efter sådan tid men inom två månader från den dag det överklagade beslutet meddelades."

Lagen om ändring i lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare

20 §

Lagrådet föreslår att 20 § tredje, femte och sjätte styckena i förevarande paragraf ändras i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats beträffande motsvarande bestämmelser i 4 kap. 21 § andra och fjärde styckena och 22 § taxeringslagen, 40 § femte, sjunde och åttonde styckena mervärdeskattelagen samt 4 kap. 12 § andra, fjärde och femte styckena lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter. Lydelsen i 20 § föreslås bli följande.

Tredje stycket:

"Beslut om betalningsskyldighet får i fall som avses i 12 § skattebrottslagen också meddelas efter utgången av den tid som anges i första stycket."

Femte stycket:

"Beslut om betalningsskyldighet enlig första stycket skall, utom i fall som avses i 12 § skattebrottslagen, undanröjas av skattemyndigheten, om åtal inte väcks på grundval av den förundersökning som föranlett underrättelsen om brottsmisstanke eller beslutet om tidsförlängning eller, om åtal har väckts, åtalet läggs ned eller inte bifalls till någon del."

Sjätte stycket (jfr dock vad som sagts beträffande bestämmelsen i 4 kap. 22 § taxeringslagen):

"Vad som sägs i andra – femte styckena tillämpas också beträffande en juridisk persons beskattning, om åtgärd som avses i första stycket har vidtagits mot den som har företrätt den juridiska personen eller om fall som avses i 12 § skattebrottslagen föreligger beträffande honom."

50 a §

Lagrådet föreslår att 50 a § första och andra styckena ges följande lydelse (jfr 6 kap. 3 § och 8 § första stycket taxeringslagen, 85 § 1 mom. tredje och fjärde styckena uppbördslagen, 52 § och 56 § första stycket mervärdeskattelagen samt 8 kap. 2 och 6 §§ lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter).

Första stycket:

"Överklagande av arbetsgivare, det allmänna ombudet för sjömansskatt eller, när fråga är om beslut enligt 22 a §, någon av sökandena skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från den dag klaganden fick del av beslutet."

Andra stycket:

"Överklagande av riksskatteverket skall vara skriftligt och ha kommit in inom två månader från det beslutet meddelades."

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Förkortningar

AUL	Lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar
FL	Förvaltningslagen (1986:223)
FPL	Förvaltningsprocesslagen (1971:291)
GTL	Taxeringslagen (1956:623)
JO	Riksdagens ombudsmän
JUSEK	Förbundet för jurister, samhällsvetare och ekonomer
KIS	Kommittén för indirekta skatter
KL	Kommunalskattelagen (1928:370)
LPP	Lagen (1984:151)om punktskatter och prisregleringsavgifter
LSB	Lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst
LSK	Föreslagen lag om självdeklaration och kontrolluppgifter
ML	Lagen (1968:430) om mervärdeskatt
NTL	Föreslagen taxeringslag
RINK	Utredningen om reformerad inkomstbeskattning
RSV	Riksskatteverket
SIL	Lagen (1947:546) om statlig inkomstskatt
SFL	Lagen (1947:547) om statlig förmögenhetsskatt
SOL 90	Utredningen om skatteorganisationen i länen på 90-talet
TF	Taxeringsförordning (1957:513)
UB	Utsökningsbalken
UBL	Uppbördslagen (1953:272)
URF	Utredningen om reformerad företagsbeskattning
USAL	Lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare
VSL	Vägtrafikskattelagen (1988:327)

Sid.

Propositionens huvudsakliga innehåll 1

Lagförslag

1 Taxeringslag (1990:00) 5
2 Lag (1990:00) om självdeklaration och kontrolluppgifter 21
3 Lag (1990:00) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m. 49
4 Lag (1990:00) om skatteavdrag från sjukpenning m. m. 51
5 Lag (1990:00) om skatteavdrag från artistersättning m. m. 53
6 Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272) 55
7 Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt 81
8 Lag om ändring i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter 100
9 Lag om ändring i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare 116
10 Lag om ändring i lagen (1908:128 s.1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter 127
11 Lag om ändring i lagen (1927:321) om utskiftningsskatt 129
12 Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) 131
13 Lag om ändring i lagen (1933:395) om ersättningsskatt 142
14 Lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt . 144
15 Lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift 145
16 Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt 146
17 Lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt . 152
18 Lag om ändring i lagen (1951:442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor 153
19 Lag om ändring i lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan 154
20 Lag om ändring i lagen (1951:763) om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst 155
21 Lag om ändring i lagen (1954:40) om särskild fartygsfond 158
22 Lag om ändring i skogskontolagen (1954:142) 159
23 Lag om ändring i lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m. 161
24 Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt 162
25 Lag om ändring i lagen (1958:575) om avskrivning å vissa oljelagringsanläggningar, m. m. 166
26 Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring 167
27 Lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag 174
28 Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension 177
29 Lag om ändring i lagen (1963:587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m. 178
30 Lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.. 179
31 Lag om ändring i lagen (1967:96) om särskild nyanskaffningsfond 183
32 Lag om ändring i folkbokföringslagen (1967:198) 184
33 Lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m. 185

34 Lag om ändring i lagen (1967:752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet .186
35 Lag om ändring i lagen (1969:738) om rätt att vid inkomsttaxering erhålla avdrag för belopp som tillförts Stiftelsen Petroleumindustriens Beredskapsfond, m.m. 187
36 Lag om ändring i kupongskattelagen (1970:624) 188
37 Lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69) 190
38 Lag om ändring i lagen (1971:171) om särskilt uppskattningsvärde på fastighet 191
39 Lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar 192
40 Lag om ändring i vallagen (1972:620) 195
41 Lag om ändring i lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigeval 196
42 Lag om ändring i datalagen (1973:289) 197
43 Lag om ändring i bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen 198
44 Lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385) 199
45 Lag om ändring i bokföringslagen (1976:125) 200
46 Lag om ändring i kommunallagen (1977:179) 201
47 Lag om ändring i lagen (1978:28) om försäkringsdomstolar 202
48 Lag om ändring i lagen (1978:401) om exportkreditstöd 203
49 Lag om ändring i lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter 204
50 Lag om ändring i lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst 205
51 Lag om ändring i jordbruksbokföringslagen (1979:141) 207
52 Lag om ändring i bötesverkställighetslagen (1979:189) 208
53 Lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond . 209
54 Lag om ändring i lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv 210
55 Lag om ändring i lagen (1979:611) om upphovsmannakonto ... 211
56 Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152) 212
57 Lag om ändring i lagen (1979:1155) om insamling av uppgifter för kommunal och statlig planering 218
58 Lag om ändring i lagen (1980:456) om insättning på tillfälligt vinstkonto 219
59 Lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt 220
60 Lag om ändring i lagen (1981:296) om eldsvådefonder 221
61 Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter 222
62 Lag om ändring i lagen (1982:2) om uppfinnarkonto 223
63 Lag om ändring i lagen (1982:221) med särskilda bestämmelser angående det kommunala skatteunderlaget 224
64 Lag om ändring i lagen (1982:423) om allmän löneavgift 225
65 Lag om ändring i lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar 226
66 Lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto 230
67 Lag om ändring i lagen (1982:1193) om skattereduktion för fackföreningsavgift 231
68 Lag om ändring i lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt 232
69 Lag om ändring i lagen (1984:533) om arbetsställenummer m.m. 233
70 Lag om ändring i lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige 234
71 Lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt .. 235

72 Lag om ändring i lagen (1984: 1090) om inbetalning på förnyelsekonto ... 236
73 Lag om ändring i utsökningsregisterlagen (1986:617) ... 237
74 Lag om ändring i lagen (1987:560) om skatteutjämningsavgift ... 238
75 Lag om ändring i lagen (1987:561) om särskild skatteutjämningsavgift ... 239
76 Lag om ändring i lagen (1987:773) om fritidsbåtsregister ... 240
77 Lag om ändring i tullagen (1987:1065) ... 241
78 Lag om ändring i församlingslagen (1988:180) ... 242
79 Lag om ändring i kyrkofondslagen (1988:182) ... 243
80 Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327) ... 244
81 Lag om ändring i lagen (1988:491) om skatteutjämningsbidrag ... 247
82 Lag om ändring i lagen (1989:346) om särskild vinstskatt ... 248
83 Lag om ändring i lagen (1989:471) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten ... 249
84 Lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m. m. ... 250
85 Lag om ändring i lagen (1989:484) om arbetsmiljöavgift ... 251

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 25 januari 1990 252

1 Inledning ... 252

2 Riksdagens principbeslut ... 255

3 Allmänna utgångspunkter ... 256

4 Skatteorganisationen ... 259
4.1 Skatteorganisationen i länen ... 259
4.2 Myndighetsbeslut och lekmannamedverkan ... 268
4.3 Skattenämnderna ... 269
4.3.1 Valbarhetsvillkor m. m. ... 269
4.3.2 Ordförandeskapet ... 272
4.3.3 Beslutförhet m. m. ... 274

5 Beslutsbehörigheten i vissa ärenden ... 276
5.1 Eftertaxering m. m. ... 276
5.2 Beslutsbehörighetens fördelning inom skattemyndigheten ... 278
5.3 Beslutsbehörighetens fördelning mellan skattemyndigheterna 282

6 Utredningen i taxeringsärenden ... 283
6.1 Utredningsskyldighet m. m. ... 283
6.2 Muntlig handläggning ... 285
6.3 Föreläggande att lämna upplysning eller visa upp handling ... 288
6.4 Taxeringsrevision ... 290

7 Taxeringsbeslut ... 292
7.1 Olika typer av taxeringsbeslut ... 292
7.2 Taxeringsperioden ... 293
7.3 Begreppen beskattningsår och taxeringsår ... 295
7.4 Skattelängden ... 295

8 Omprövningsförfarandet ... 300
8.1 Omprövning på begäran av den skattskyldige ... 300
8.2 Kvittning ... 301

8.3 Omprövning på skattemyndighetens initiativ ... 303
8.3.1 Skattemyndighetens omprövningsskyldighet ... 303
8.3.2 Tidsfristerna för omprövning på skattemyndighetens initiativ 308
8.3.3 Eftertaxering ... 311
8.4 Omprövning vid ny eller ändrad praxis ... 315

9 Överklagande av taxeringsbeslut ... 316
9.1 Överklagande av skattskyldig ... 316
9.2 Överklagande av det allmänna ... 322

10 Skattetillägg och förseningsavgift ... 323
10.1 Inledning ... 323
10.2 Prövning av skattetilläggsfrågan ... 324
10.3 Kommunicering ... 326
10.4 Underrättelseförfarandet ... 327
10.5 Undanröjande av skattetillägg ... 328
10.6 Oriktig uppgift i mål om taxering ... 329
10.7 Yrkande om skattetillägg i samband med kvittningsinvändning ... 330

11 Beskattningsförfarandet för mervärdeskatt, punktskatter m.m. ... 331
11.1 Ett samordnat beskattningsförfarande ... 331
11.2 Beslutsordningen ... 332
11.3 Överklagande m.m. ... 334
11.4 Bindande förklaringar enligt mervärdeskattelagen ... 335
11.5 Förfarandet för att beräkna pensiongrundande inkomst m.m. 336
...

12 Uppbördsfrågor ... 337
12.1 Anstånd med att betala skatt eller avgift ... 337
12.1.1 Anstånd enligt 49 § uppbördslagen ... 337
12.1.2 Anstånd i andra fall ... 346
12.2 Uppbörd av tillkommande skatt ... 347
12.3 Respiträntа ... 348
12.4 Enhetlig öresavrundning ... 351
12.5 Tidsfristerna för jämkningsbeslut ... 353
12.6 Dödsbobefrielse m.m. ... 355
12.7 Bindande förklaring ... 356
12.8 Skatteavdrag på korttidsstudiestöd ... 357
12.9 Överklagande m.m. ... 357

13 Det allmännas processföring ... 360
13.1 Området för inkomst- och förmögenhetstaxering ... 360
13.2 Mervärdeskatteområdet ... 363
13.3 Uppbördsområdet ... 364
13.4 Vägtrafikskatteområdet ... 365
13.5 Punktskatter, sjömansskatt, kupongskatt m.m. ... 365
13.6 Förhandsbesked ... 366

14 Skatteprocessen ... 367
14.1 Processformen i framtiden ... 367
14.2 Processföremål, rättskraft och taleändring ... 370
14.3 Deldom och mellandom ... 378

15 Beslut om taxeringsåtgärder och om skatteberäkning 379
15.1 Beslut om taxeringsåtgärder 379
15.2 Beslut om skatteberäkning 382

16 Ikraftträdande m. m. 383

17 Ekonomiska och administrativa konsekvenser 384
17.1 Det nya förfarandet för taxering och omprövning m. m. 384
17.2 En skattemyndighet i varje län 00

18 Upprättade lagförslag 388

19 Författningskommentarer 391
19.1 Taxeringslagen 391
19.1.1 1 kap. Inledande bestämmelser 391
19.1.2 2 kap. Taxeringsorganisationen 392
19.1.3 3 kap. Utredningen i taxeringsärenden 394
19.1.4 4 kap. Taxeringsbeslut 400
19.1.5 5 kap. Särskilda avgifter 409
19.1.6 6 kap. Överklagande 413
19.1.7 7 kap. Övriga bestämmelser 419
19.2 Lagen om självdeklaration och kontrolluppgifter 420
19.3 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m. ... 426
19.4 Lagen om skatteavdrag från sjukpenning m. m. 426
19.5 Lagen om skatteavdrag i vissa fall från artistersättning 427
19.6 Uppbördslagen 428
19.7 Lagen om mervärdeskatt 440
19.8 Lagen om punktskatter och prisregleringsavgifter 448
19.9 Lagen om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare 455
19.10 Lagen om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter 457
19.11 Lagen om utskiftningsskatt 458
19.12 Kommunalskattelagen 458
19.13 Lagen om ersättningsskatt 459
19.14 Lagen om arvsskatt och gåvoskatt 460
19.15 Lagen om skogsvårdsavgift 460
19.16 Lagen om statlig inkomstskatt 461
19.17 Lagen om statlig förmögenhetsskatt 462
19.18 Lagen om förhandsbesked i taxeringsfrågor 462
19.19 Lagen om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst 462
19.20 Lagen om särskild fartygsfond 464
19.21 Skogskontolagen 464
19.22 Lagen om sjömansskatt 464
19.23 Lagen om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring 464
19.24 Lagen om förlustavdrag 465
19.25 Lagen om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m. m. ... 466
19.26 Lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m. 466
19.27 Skattebrottslagen 466
19.28 Lagen om allmänna förvaltningsdomstolar 467
19.29 Lagen om uppskov med beskattning av realisationsvinst 467

19.30 Fastighetstaxeringslagen 468
19.31 Lagen mot skatteflykt 468
19.32 Lagen om socialavgifter 469
19.33 Lagen om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar 469
19.34 Lagen om vinstdelningsskatt 470
19.35 Lagen om statlig fastighetsskatt 470
19.36 Lagen om vägtrafiksskatt 471
19.37 Lagen om särskild vinstskatt 471

20 Hemställan 472

21 Beslut 474

Bilaga 1 Sammanfattning av betänkandet SOU 1988:21–22 475
Bilaga 2 Förteckning över remissinstanserna (SOU 1988:21–22) . 483
Bilaga 3 Förteckning över remissinstanserna (SOL 90) 484
Bilaga 4 De remitterade lagförslagen 485
Bilaga 5 Lagrådets yttrande 604
Bilaga 6 Förkortningar 623

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1989